

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

فہرست نسخہ ہندی خطی

کتابخانہ مسجد اعظم قزم

جلد چہارم

ع
الہیات
بیت اللہ

رضا استادی

صادق حسن زاده

محمود طیار مراغی

مؤسسه آیت اللہ العظمیٰ البروجردی

ابن سعید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم

نویسنده:

رضا استادی

ناشر چاپی:

موسسه آیه الله العظمی البروجردی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵		فهرست
۵۴ فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم جلد ۴	
۵۴ مشخصات کتاب	
۵۴ اشاره	
۶۰ (شماره ۱۱)	
۶۰ ۱ _ منهج البقین «برگ ۱ - ۱۶۲» (حدیث _ فارسی)	
۶۰ ۲ _ اختیارات ایام (صغیر) «۱۶۲ - ۱۶۹» (نجوم _ فارسی)	
۶۰ ۳ _ روزنامه «ساعت نامه» «۱۶۹ - ۱۷۰» (نجوم _ فارسی)	
۶۱ ۴ _ رجعت «۱۷۱ - ۱۹۹» (اعتقادات _ فارسی)	
۶۲ (۱۴۳)	
۶۲ ۱ _ المقنع فی الفقه «۱ - ۴۴» (فقه _ عربی)	
۶۲ ۲ _ الهدایه = الهدایه بالخیر «۴۷ - ۶۵» (فقه _ عربی)	
۶۳ ۳ _ المسائل الناصریات «۶۸ - ۱۱۲» (فقه _ عربی)	
۶۳ ۴ _ مسأله فی احکام اهل الآخره «۱۱۲ - ۱۱۳» (اعتقادات _ عربی)	
۶۴ (۱۵۲)	
۶۴ ۱ _ اختیارات بدیعی «۱ - ۳۵۰» (طب _ فارسی)	
۶۴ ۲ _ بیخ چینی = فولد چوب چینی «۲ - ۵» (طبیعیات _ فارسی)	
۶۵ ۳ _ باه نامه «۲۸۴ - ۲۹۴» (طب _ فارسی)	
۶۵ ۴ _ بیخ چینی = طریق خوردن چوب چینی «۲۲۷ - ۳۳۵» (طبیعیات _ فارسی)	
۶۶ (۲۴۶)	
۶۶ ۱ _ التوحید «۱ - ۳۲» (حدیث _ عربی)	
۶۶ ۲ _ الاهلیجه «۲۲ - ۴۱» (حدیث _ عربی)	
۶۶ ۳ _ تنزیه الأنبیاء و الأئمه: «۴۵ - ۱۱۶» (عقائد _ عربی)	
۶۶ ۴ _ مشارق انوار البقین «۱۱۷ - ۲۰۹» (حدیث _ عرفان _ عربی)	
۶۷ (۲۶۳)	
۶۷ ۱ _ غرر الحکم و درر الکلم «۱ - ۳۱» (حدیث _ عربی)	
۶۷ ۲ _ کامل التعبير «۳۲ - ۴۵» (فارسی)	
۶۷ ۳ _ رساله عملیه در نماز «۴۶ - ۵۳» (فقه _ فارسی)	
۶۷ ۴ _ دعا = کتاب دعا «۵۴ - ۹۵» (فارسی)	
۶۸ (۲۶۶)	
۶۸ ۱ _ حاشیه فرآند الاصول «۱ - ۴۵» (اصول فقه _ عربی)	
۶۸ ۲ _ تقریرات الاصول «۴۶ - ۷۷» (اصول فقه _ عربی)	
۶۹ ۳ _ رساله فی التقلید «۷۸ - ۱۷۷» (فقه _ عربی)	
۶۹ ۴ _ فائده فی حجیه القرآن الکریم «۱۷۹ - ۱۸۹» (اصول فقه _ عربی)	
۷۰ (۲۸۱)	
۷۰ ۱ _ مصابیح القلوب «۳ - ۱۹۵» (اخلاق _ فارسی)	
۷۰ ۲ _ منطق الوحش «۱۹۶ - ۱۹۸» (منظومه _ فارسی)	
۷۲ ۳ _ سؤال و جواب «۱۹۹ - ۲۰۳» (فقه و غیره _ فارسی)	
۷۲ ۴ _ جبر و اختیار «۲۰۳ - ۲۴۲» (کلام _ فارسی)	
۷۳ (۳۰۰)	

- ۱ _ الحاشیه جدیدہ علی الفوائد الاصول = درر الفوائد « ۱ _ ۲۷ » ۷۳
- ۲ _ شرح شرایع الاسلام « ۲۹ _ ۵۲ » (فقه _ عربی) ۷۳
- ۳ _ تقریرات الفقه « ۵۳ _ ۱۲۴ » (فقه _ عربی) ۷۳
- ۴ _ تقریرات الاصول « ۱۲۵ _ ۱۳۲ » (اصول فقہ _ عربی) ۷۴
- (۴۵۲) ۷۴
- ۱ _ حاشیہ حاشیہ الخفزی علی شرح التجرید = جمالیہ « ۳ _ ۵۹ » ۷۴
- ۲ _ حاشیہ حاشیہ الخفزی علی شرح التجرید « ۶۰ _ ۱۰۹ » (کلام _ عربی) ۷۵
- ۳ _ حاشیہ حاشیہ الخفزی علی الشرح التجرید « ۱۱۳ _ ۱۳۴ » (کلام _ عربی) ۷۵
- ۴ _ حاشیہ حاشیہ الخفزی علی الشرح التجرید « ۱۳۶ _ ۱۶۴ » ۷۶
- (۴۹۵) ۷۶
- ۱ _ حاشیہ حاشیہ الشریف علی تحریر القواعد المنطقیہ « ۸ _ ۹۵ » ۷۶
- ۲ _ حاشیہ آداب المناظرہ « ۹۶ _ ۱۲۱ » (عربی) ۷۷
- ۳ _ رسالہ فی القدر « ۱۲۲ _ ۱۲۶ » (کلام _ عربی) ۷۷
- ۴ _ حاشیہ الرسالہ الوضعیہ « ۱۲۸ _ ۱۳۵ » (متنطق _ عربی) ۷۸
- (۵۱۹) ۷۸
- ۱ _ قیسات = تقریرات « ۲ _ ۷۸ و ۱۲۲ _ ۱۳۱ » (فقه _ عربی) ۷۸
- ۲ _ مقدمہ الواجب « ۷۹ _ ۱۱۸ » (اصول فقہ _ عربی) ۷۹
- ۳ _ فرهنگ فارسی « ۱۳۲ _ ۱۵۸ » (لغت _ فارسی بہ فارسی) ۷۹
- ۴ _ اثبات الحق = ترجمہ احقاق الحق « ۱۵۹ _ ۲۵۴ » (کلام _ فارسی) ۸۰
- (۵۵۳) ۸۰
- ۱ _ نصاب الصبیان « ۱ _ ۶۴ » (لغت _ عربی بہ فارسی) ۸۰
- ۲ _ شرح العوامل همان است کہ در جامع المقدمات چاپ شدہ « ۶۵ _ ۷۵ » ۸۱
- ۳ _ العزی فی التصریف « ۷۵ _ ۸۹ » (صرف _ عربی) ۸۱
- ۴ _ اختیارات = رسالہ در بیان دانستن ساعات « ۸۹ _ ۹۱ » (نجوم _ فارسی) ۸۱
- (۶۴۵) ۸۱
- ۱ _ دیوان امیرالمومنین ((علیہ السلام)) « ۱ _ ۱۶ » (عربی) ۸۱
- ۲ _ جنگ نظم و نثر « ۱۷ _ ۶۵ » (عربی _ فارسی) ۸۱
- ۳ _ رسالہ در معرفت نفس « ۶۶ _ ۷۱ » (فارسی) ۸۳
- ۴ _ رسالہ در رجعت « ۷۲ _ ۸۷ » (کلام _ فارسی) ۸۳
- (۷۱۸) ۸۴
- ۱ _ توبہ نامہ « ۱ _ ۹ » (منظومہ _ فارسی _ ترکی) ۸۴
- ۲ _ حکایات « ۱۰ _ ۱۴ » (فارسی) ۸۴
- ۳ _ زاد السالک « ۱۴ _ ۱۹ » (اخلاق _ فارسی) ۸۴
- ۴ _ نظام نامہ داخلی صنف قصاب « ۲۴ _ ۲۷ » (فارسی) ۸۶
- (۷۳۱) ۸۶
- ۱ _ رسالہ کیمیاء « ۱ _ ۱۶ » (عربی) ۸۶
- ۲ _ التہلیل « ۱۷ _ ۱۸ » (عربی) ۸۷
- ۳ _ الاجساد السبعہ و الکبایرت السبعہ « ۲۱ _ ۲۶ » (کیمیاء _ عربی) ۸۷
- ۴ _ اوراق براکنده « ۲۷ _ ۱۷۵ » (علوم غریبہ _ عربی و فارسی) ۸۷
- (۷۶۷) ۸۸
- ۱ _ تحفہ سلطانی = اصول دین « ۱ _ ۷۶ » (کلام _ فارسی) ۸۸

- ٢ _ التنبيهات العليه على وظائف الصلاه القلبيه = اسرار الصلاه «٧٧ _ ١٠٧»
- ٨٨
- ٣ _ ترجمه توحيد مفضل «١٠٩ _ ١٥٥» (حديث _ فارسي)
- ٨٩
- ٤ _ رساله در انواع حيوانات و آداب صيد و ذبح و كيفيت آن «١٥٧ _ ١٧٤»
- ٨٩
- (٧٨٨)
- ١ _ رساله في حكم لفظه الخربه «١٠ _ ١» (فقه _ عربي)
- ٩٠
- ٢ _ رساله في حكم اللفظه «١١ _ ٢٢» (فقه _ عربي)
- ٩٠
- ٣ _ المسائل الحسنيه «٢٣ _ ٣٢» (عربي)
- ٩١
- ٤ _ رساله حول القرآن «٣٢ _ ٣٨» (عربي)
- ٩١
- (٨٧٠)
- ١ _ تحقيق الحق في توقف عدم الكل على عدم الجزء «٢ _ ١٠» (عربي)
- ٩٢
- ٢ _ شرح اثبات الجوهر المفارق = شرح العقل الكلي «١١ _ ١٦»
- ٩٢
- ٣ _ التهليليه «١٦ _ ٢٦» (فلسفه _ عربي)
- ٩٣
- ٤ _ اثبات الواجب القديم «٢٧ _ ٥٢» (كلام _ عربي)
- ٩٣
- (٩٢٧)
- ١ _ طب الاثمه «١ _ ١٣» (طب _ حديث _ عربي)
- ٩٤
- ٢ _ شرح نصاب الصبيان «١٦ _ ٨٩» (لغت _ فارسي)
- ٩٤
- ٣ _ اختلاجات اعضاء «٨٩ _ ٩٦» (طب _ فارسي)
- ٩٥
- ٤ _ نجات السالكين = نصاب تركي «٩٧ _ ١٠٠» (لغت فارسي _ تركي)
- ٩٥
- (٩٣٠)
- ١ _ كبرى در منطق «١ _ ٢٧» (منطق _ فارسي)
- ٩٦
- ٢ _ تهذيب المنطق «٢٩ _ ٤٦» (منطق _ عربي)
- ٩٦
- ٣ _ صغرى در منطق «٤٧ _ ٥٣» (منطق _ فارسي)
- ٩٦
- ٤ _ الاربعون حديثنا «٥٥ _ ٧٥» (حديث _ فارسي)
- ٩٦
- (١٠٢٩)
- ١ _ شرح قصيده مير فندرسكي «١ _ ١٦» (عرفان _ فارسي)
- ٩٧
- ٢ _ اصطلاحات صوفيه «١٦ _ ١٨» (عرفان _ فارسي)
- ٩٧
- ٣ _ تفسير سوره اُعلى «١٨ _ ٣٥» (تفسير _ عربي)
- ٩٧
- ٤ _ كنز الحقائق «٣٥ _ ٤٦» (منظومه _ فارسي)
- ٩٨
- (١٠٥٦)
- ١ _ اختيارات ايام (صغير) «١ _ ٦» (نجوم _ فارسي)
- ١٠٠
- ٢ _ تعبير خواب = خواب نامه «٧ _ ١٨» (فارسي)
- ١٠٠
- ٣ _ تعبير خواب «١٩ _ ٢٣» (فارسي)
- ١٠٠
- ٤ _ رساله يوحنا اسرئيلي = حقايت شيعه = امامت = منهاج المناهج
- ١٠٠
- (١١٥٨)
- ١ _ حديقته الحقيقه و شريعه الطريقه = فخرى نامه = الهى نامه «١ _ ١٧٣»
- ١٠١
- ٢ _ كنز الرموز = عشق نامه = كنوز الرموز «١٧٣ _ ١٨١» (فارسي)
- ١٠٢
- ٣ _ كارنامه بلخ = مطايبه نامه «١٨١ _ ١٨٨» (منظومه _ فارسي)
- ١٠٢
- ٤ _ ديوان سنابى «١٨٩ _ ٣١٢» (فارسي)
- ١٠٣
- (١١٨١)
- ١ _ صرف مير «١ _ ٢٢» (صرف _ فارسي)
- ١٠٣
- ٢ _ العزى في التصريف «٢٤ _ ٥٣» (صرف _ عربي)
- ١٠٣

- ٣ _ مزاج الأرواح «٥٥ _ ٩٢» (صرف _ عربي)..... ١٠٣
- ٤ _ العوامل المائه «٩٣ _ ١١٩» (نحو _ عربي)..... ١٠٤
- (١١٩٩)
- ١ _ تذكرة الاتفه «١» «١٣٨» (تاريخ _ فارسي)..... ١٠٤
- ٢ _ چهارده حديث = رجعت «١٣٩ _ ٢٠٣» (فارسي)..... ١٠٤
- ٣ _ استغاثات علامه مجلسي = سؤال و جواب «٢٠٣ _ ٤٢٨»..... ١٠٤
- ٤ _ سؤال و جواب «٢٢٨ _ ٢٤١» (فقه _ فارسي)..... ١٠٥
- (١٢٩٢)
- ١ _ اعراب البسمله «١» «٦» (عربي)..... ١٠٦
- ٢ _ العوامل «٩» «٦٢» (نحو _ عربي)..... ١٠٦
- ٣ _ رساله في الوضع «٦٦ _ ٧٢» (بلاغت _ عربي)..... ١٠٦
- ٤ _ العوامل «٧٣ _ ١٢٢» (نحو _ عربي)..... ١٠٧
- (١٥٤٣)
- ١ _ مناقب حضرت اميرالمؤمنين ((عليه السلام)) = جنگ «١١ _ ٤٠» (فارسي)..... ١٠٧
- ٢ _ اصول دين «٤٢ _ ٤٥» (فارسي)..... ١٠٧
- ٣ _ اصول دين «٥٠ _ ٥١» (فارسي)..... ١٠٨
- ٤ _ جنگ ادعيه و رساله طهارت خمر «٥٣ _ ٩١» (عربي _ فارسي)..... ١٠٨
- (١٥٤٧)
- ١ _ بحر الاسرار = سجع المثاني «٨» «٦٥» (تفسير _ منظوم _ فارسي)..... ١٠٨
- ٢ _ واردات غيبية «٦٧ _ ٧٢» (عرفان _ عربي)..... ١٠٩
- ٣ _ انوار حكمت = تصاح يوسفى = كلمات يوسفى «٧٣ _ ٧٥»..... ١٠٩
- ٤ _ مشتاقيه «٨١ _ ٨٩» (شعر _ فارسي)..... ١١٠
- (١٥٩١)
- ١ _ ضياء المؤمنين = نورنامه «٢» «٦١» (منظومه _ فارسي)..... ١١١
- ٢ _ مخزم نامه «٦٢ _ ٦٨» (نجوم _ فارسي)..... ١١١
- ٣ _ فالنامه «٦٨ _ ٨٠» (فارسي)..... ١١٣
- ٤ _ فارغ نامه = ديوان فارغ = حماسه فارغى «٨٣ _ ١٢١» (فارسي)..... ١١٣
- (١٨٢٦)
- ١ _ الفوائد الحائريه القديمه «١» «٧٢» (فقه و اصول _ عربي)..... ١١٤
- ٢ _ خلاصه الحساب «٧٣ _ ٨٣» (عربي)..... ١١٤
- ٣ _ الرعايه في شرح بدايه الذرايه «٨٤ _ ١٢٨» (درابه، عربي)..... ١١٤
- ٤ _ الوجيزه «١٢٩ _ ١٣١» (درابه _ عربي)..... ١١٦
- (١٨٧٦)
- ١ _ تهذيب الوصول الى علم الاصول «١» «٧١» (اصول فقه _ عربي)..... ١١٦
- ٢ _ قانونجه «٧٣ _ ١٠٤» (طب _ عربي)..... ١١٦
- ٣ _ شرح قصيده الخمرية ابن فارض «١١٣ _ ١٢٨» (عرفان _ عربي)..... ١١٦
- ٤ _ نظم التّر = تاتيه ابن فارض «١٢٩ _ ١٧١» (منظومه _ عرفان _ عربي)..... ١١٧
- (١٨٨٠)
- ١ _ ذات الشفاء في سيره المصطفى و من بعده من الخلفاء «٦» «٣٤»..... ١١٧
- ٢ _ رسم خطّ القرآن «٣٦ _ ٥٥» (عربي)..... ١١٩
- ٣ _ حرز الأمانى و وجه النهاى = الشاطبيه «٥٦ _ ١٠٤» (تجويد _ عربي)..... ١١٩

- ١١٩..... ٤ _ منظومه في قرانه القرآن «١٠٥ _ ١١٥» (عربي)
- ١٢٠..... (١٩٤٦)
- ١٢٠..... ١ _ اللغتيه في النحو «١٨ _ ١» (نحو _ عربي)
- ١٢١..... ٢ _ شرح العقائد النسفيه = الخياليه «٢٠ _ ٧٨» (كلام _ عربي)
- ١٢١..... ٣ _ بدايه العقول = عقائد النسفي «٧٨ _ ٨٣» (كلام _ عربي)
- ١٢١..... ٤ _ حاشيه الفوائد الضيائيه = حاشيه اللاري «٨٣ _ ١١٤» (نحو _ عربي)
- ١٢٢..... (١٩٦٣)
- ١٢٢..... ١ _ طب «٢١ _ ٢» (فارسي)
- ١٢٢..... ٢ _ خالصه «٢٤ _ ١٠٧» (طب _ فارسي)
- ١٢٢..... ٣ _ اخلاق ناصري «١٠٩ _ ١١٦» (اخلاق _ فارسي)
- ١٢٣..... ٤ _ الاسباب والعلامات «١١٧ _ ٢٢٧» (طب _ عربي)
- ١٢٣..... (٢٠٧٩)
- ١٢٣..... ١ _ امامت خاصه «١ _ ٥» (كلام _ فارسي)
- ١٢٤..... ٢ _ منتخب برهان قاطع «٩ _ ١٨» (لغت _ فارسي)
- ١٢٤..... ٣ _ اوصاف ناصري «٢١ _ ٤١» (فارسي)
- ١٢٥..... ٤ _ مستجمع الاجوبه الحاضره «٤٥ _ ٦١» (فارسي)
- ١٢٥..... (٢١٣٤)
- ١٢٥..... ١ _ قصيده هنريه «١ _ ٨» (فارسي)
- ١٢٦..... ٢ _ قصيده غديريته «١٢ _ ١٦» (فارسي)
- ١٢٦..... ٣ _ التجديبات «١٧ _ ٣٧» (عربي)
- ١٢٨..... ٤ _ قصيده في مدح اهل البيت «٣٧ _ ٤٤» (عربي)
- ١٢٨..... (٢١٩٥)
- ١٢٨..... ١ _ فضائل الصلوات على النبي (ص) و آله «١ _ ٣٩» (دعا _ فارسي)
- ١٢٨..... ٢ _ صحيفه دانيال نتي «٥٣ _ ٧٤» (عبري _ فارسي)
- ١٢٩..... ٣ _ خواص الاشياء «٧٥ _ ٧٦» (طب _ فارسي)
- ١٢٩..... ٤ _ مناجات خمسه عشر (دعا _ عربي)
- ١٣٠..... (٢١٩٧)
- ١٣٠..... ١ _ روضه الشهداء «١ _ ٨٧» (مقتل _ تركي)
- ١٣٠..... (٢٢٣١)
- ١٣٠..... ١ _ شرح الفوائد الحكيمه «١ _ ٣٠» (كلام و فلسفه _ عربي)
- ١٣٠..... ٢ _ الاسئله و الاجوبه «٣٣ _ ٦٧» (عربي)
- ١٣١..... ٣ _ تسديد الفقهاء «٦٧ _ ٨٢» (اصول فقه _ عربي)
- ١٣١..... ٤ _ اجوبه الاسئله «٨٢ _ ١٠٩» (كلام _ عربي)
- ١٣٢..... (٢٣٤٥)
- ١٣٢..... ١ _ مناظرم المقامع «١ _ ٥٢» (فقه و غيره _ فارسي)
- ١٣٣..... ٢ _ صيغ العقود و الكاح = عقد نامه «٨٠ _ ٨٤» (فقه _ فارسي)
- ١٣٣..... ٣ _ الاربعون حديثاً «٨٤ _ ٨٦» (حديث _ عربي)
- ١٣٤..... ٤ _ اختيارات الايام (صغير) «٩٥ _ ١٠١» (نجوم _ فارسي)
- ١٣٤..... (٢٢٤٧)
- ١٣٤..... ١ _ جامع الفوائد «٢ _ ٤٢» (طب _ فارسي منظومه)
- ١٣٥..... ٢ _ زاد المسافرين «٤٢ _ ٤٧» (طب _ فارسي)

- ٣ _ خرقة «٤٧_ ٨٩» (طب _ فارسي).....
- ١٣٥.....
- ٤ _ ترجمه براء الساعه «٩٠_ ٩٤» (طب _ فارسي).....
- ١٣٥.....
- (٢٢٦٤).....
- ١ _ مصباح الولاية «١_ ١٠١» (كلام _ عربي).....
- ١٣٦.....
- ٢ _ نور الولاية = انوار الولاية «١٠٢_ ١٢٩» (عرفان _ عربي).....
- ١٣٨.....
- ٣ _ فصل الخطاب = حكمه العارفين = حكمه علويه «١٣٠_ ١٣٦».....
- ١٣٨.....
- ٤ _ رساله في ذكر اسباب اعتلال المملكة و معالجاته «١٣٧_ ١٥٠» (عربي).....
- ١٤٠.....
- (٢٣٧٦).....
- ١ _ نتايج الافكار «١_ ٥٩» (اصول فقه _ عربي).....
- ١٤١.....
- ٢ _ الفوائد الحائريه المتبقه «٦٥_ ١٢٧» (اصول فقه _ عربي).....
- ١٤١.....
- ٣ _ الفوائد الاصوليه «١٢٨_ ١٣٠» (اصول فقه _ عربي).....
- ١٤١.....
- ٤ _ منظومه في اصول الفقه «١٣٠_ ١٣١» (اصول فقه _ عربي).....
- ١٤١.....
- (٢٣٨١).....
- ١ _ حساب فارسي = ميزان الحساب «١_ ٦٨» (فارسي).....
- ١٤٢.....
- ٢ _ بيست باب = اسطرلاب «٦٩_ ١٠٨» (نجوم _ فارسي).....
- ١٤٢.....
- ٣ _ كيفيت عمارت ربع مسكون و طول و عرض و عدد آنها «١٠٨_ ١١٢».....
- ١٤٣.....
- ٤ _ هيات فارسي = فتحيه «١١٢_ ١٧٩» (نجوم _ فارسي).....
- ١٤٣.....
- (٢٤٦٤).....
- ١ _ حساب فارسي «١_ ٤٤» (فارسي).....
- ١٤٣.....
- ٢ _ تلخيص المفتاح «٤٤_ ٦٨» (رياضيات _ عربي).....
- ١٤٤.....
- ٣ _ جبر و مقابله «٦٨_ ٩٧» (حساب _ فارسي).....
- ١٤٤.....
- ٤ _ حاشيه حاشيه الارشاد (في ميحث الكر) «٩٨_ ١٠٥» (فقه _ عربي).....
- ١٤٥.....
- (٢٤٩١).....
- ١ _ امثله = شرح امثله «٢_ ٣٦» (صرف _ فارسي).....
- ١٤٥.....
- ٢ _ كبرى في المنطق «٣٧_ ٦٢» (منطق _ فارسي).....
- ١٤٦.....
- ٣ _ مختصر العروض «٦٣_ ٩٧» (عروض _ فارسي).....
- ١٤٦.....
- ٤ _ منتخب مقطع تكميل الصناعه = قافيه = رساله در قافيه «٩٨_ ١٠٩».....
- ١٤٧.....
- (٢٥٤٤).....
- ١ _ كبرى «٢_ ١٨» (منطق _ فارسي).....
- ١٤٧.....
- ٢ _ عوامل المائه «١٩_ ٢٥» (نحو _ عربي).....
- ١٤٨.....
- ٣ _ شرح عوامل المائه «٢٦_ ٤٣» (نحو _ عربي).....
- ١٤٨.....
- ٤ _ شرح الاموذج «٤٤_ ١٣٠» (نحو _ عربي).....
- ١٤٨.....
- (٢٥٥٩).....
- ١ _ شرح التصريف «١_ ٩٤» (صرف _ عربي).....
- ١٤٨.....
- ٢ _ نهايه المطالب «٩٤_ ١٠١» (نحو _ عربي).....
- ١٤٨.....
- ٣ _ بدايه الهدايه «١٠١_ ١٤٤» (تجويد _ عربي).....
- ١٥٠.....
- ٤ _ موصل الطالب الي قواعد الاعراب «١٤٥_ ١٧٤» (نحو _ عربي).....
- ١٥٠.....
- (٢٥٦٠).....
- ١ _ الفيه «١_ ١٥» (فقه _ عربي).....
- ١٥١.....
- ٢ _ دلائل العقايد «١٨_ ٢٢» (كلام _ عربي).....
- ١٥١.....
- ٣ _ التحفه العلويه «٢٣_ ٤٦» (كلام _ حديث _ عربي).....
- ١٥٢.....

- ١٥٢ ٤ _ الاعتقادات «٤٧ _ ٥٢» (كلام _ عربي)
- ١٥٣ (٢٥٨١)
- ١٥٣ ١ _ خواص دعای جوشن کبیر «١ _ ٢٨» (دعا _ عربي و فارسی)
- ١٥٣ ٢ _ مناجات هفت حصار «٢٩ _ ٣٨» (دعا _ فارسی)
- ١٥٤ ٣ _ تقويم المحسنين = احسن التقويم «٢٨ _ ٨١» (فارسی)
- ١٥٥ ٤ _ سی فصل «٨٣ _ ١٠٣» (نجوم _ فارسی)
- ١٥٥ (٢٦٠٧)
- ١٥٥ ١ _ شرح الایساغوجی «١ _ ٢١» (منطق _ عربي)
- ١٥٥ ٢ _ الخلاصه فی النحو = الفیه «٢٣ _ ١١١» (نحو _ عربي)
- ١٥٥ ٣ _ شرح قطر الندی «١١٥ _ ٢٦٢» (نحو _ عربي)
- ١٥٦ ٤ _ الکافی «٢٦٣ _ ٢٩٤» (نحو _ عربي)
- ١٥٦ (٢٦٣١)
- ١٥٦ ١ _ المفید فی علم التجويد «٣ _ ٤» (تجويد _ عربي)
- ١٥٧ ٢ _ الحواشی المفهمه = شرح المقدمه «٦ _ ٦٢» (علوم قرآن _ عربي)
- ١٥٧ ٣ _ آداب المتعلمين «٦٥ _ ٧٦» (اخلاق _ عربي)
- ١٥٧ ٤ _ العقیده المفیده «٧٧ _ ٧٩» (کلام _ عربي)
- ١٥٨ (٢٦٦١)
- ١٥٨ ١ _ الاجرومیه «١ _ ٦» (نحو _ عربي)
- ١٥٨ ٢ _ موصل الطلاب الی قواعد الاعراب «٧ _ ٣٤» (نحو _ عربي)
- ١٥٩ ٣ _ لب الالباب فی شرح ملحه الاعراب «٣٥ _ ١٢٠» (نحو _ عربي)
- ١٥٩ ٤ _ المقصود «١٢١ _ ١٤٤» (صرف _ عربي)
- ١٦١ (٢٦٦٤)
- ١٦١ ١ _ یزدان شناخت = ایزد شناخت «١ _ ٣١» (فلسفه _ فارسی)
- ١٦٢ ٢ _ ده قاعده = ده اصل = سلوک = میزان العقائد «٢٢ _ ٣٥»
- ١٦٢ ٣ _ ترجمه الفصول النصیریة «٣٦ _ ٤١» (کلام _ عربي)
- ١٦٢ ٤ _ عهدنامه «٥٢ _ ٦٣» (اخلاق _ فارسی)
- ١٦٣ (٢٦٨٢)
- ١٦٣ ١ _ شرح قصیده عینیه حمیری «١ _ ٦» (عربي _ فارسی)
- ١٦٤ ٢ _ آداب نماز شب «١٠ _ ٢٣» (فقه _ دعا _ فارسی)
- ١٦٤ ٣ _ احکام شکیات نماز (رساله در...) «٢٣ _ ٢٥» (فقه _ فارسی)
- ١٦٥ ٤ _ اختیارات الايام صغیر «٢٦ _ ٣٧» (نجوم _ فارسی)
- ١٦٥ (٢٧٠٢)
- ١٦٥ ١ _ تحفه الطالب و بغیه الراغب فی علم التوحید «١ _ ٢١» (کلام _ عربي)
- ١٦٥ ٢ _ الینبوع المنبجس فی الرد علی من قال المنبجس لا ینبجس «٢٥ _ ٤٧»
- ١٦٦ ٣ _ الرساله الشبهاتیة = نجاه السالکین «٤٨ _ ٥٩» (فقه _ عربي)
- ١٦٦ ٤ _ الاوزان و المقادیر = میزان المقادیر «٥٩ _ ٦٠» (فقه _ عربي)
- ١٦٧ (٢٧٤٧)
- ١٦٧ ١ _ النافع یوم الحشر فی شرح باب الحادی عشر «١ _ ٦٤» (کلام _ عربي)
- ١٦٨ ٢ _ الباب الحادی عشر «٦٥» (کلام _ عربي)
- ١٦٨ ٣ _ شرح الباب الحادی عشر «٦٦ _ ١٠٧» (کلام _ عربي)
- ١٦٨ ٤ _ الاعتقادات «١٠٧ _ ١٠٩» (کلام _ عربي)

- (٢٧٦٩)
- ١٦٨ ١ _ كنز الحفايق « ١٠ _ ٣٠ » (عرفان _ فارسي)
- ١٦٨ ٢ _ الهى نامه = منتخب حديقه « ٣١ _ ٦٤ » (فارسي)
- ١٦٩ ٣ _ انيس المعارفين « ٦٥ _ ٨٥ » (عرفان _ فارسي)
- ١٧١ ٤ _ زارى نامه « ٨٦ _ ٩٦ » (منظومه _ فارسي)
- (٢٧٨٣)
- ١٧٢ ١ _ وحدت وجود « ١٠ _ ١٢ » (فلسفه و عرفان _ فارسي)
- ١٧٢ ٢ _ تحقيق از كوه قاف « ١٢٢ » (فارسي)
- ١٧٣ ٣ _ مقاله في نوم الملايكه « ١٣ _ ١٤ » (كلام _ عربي)
- ١٧٣ ٤ _ محرمات رضاعى (رساله در...) « ١٤ _ ١٦ » (فقه _ فارسي)
- ١٧٤ (٢٨٠٤)
- ١٧٤ ١ _ شرح قصيده عينيّه حميرى « ١٣ _ ١٣ » (فارسي)
- ١٧٤ ٢ _ ترجمه قصيده فرزندق « ١٣ _ ١٨ » (فارسي)
- ١٧٥ ٣ _ شرح قصيده العينيّه « ٣٩ _ ٤٨ » (فلسفه _ عربي)
- ١٧٥ ٤ _ جنگ اشعار « ٤٩ _ ٦٤ » (عربي)
- ١٧٦ (٢٨٢٤)
- ١٧٦ ١ _ تحرير اسقلاوس في المطالع « ١٠ _ ٤٠ » (رياضيات _ عربي)
- ١٧٦ ٢ _ تحرير ارسطرخس في جرمي النيرين و بعديهما « ٥ _ ١٩ »
- ١٧٧ ٣ _ تحرير مآخوذات ارشميدس « ١٩ _ ٣٠ » (رياضيات _ عربي)
- ١٧٧ ٤ _ تحرير المفروضات « ٣١ _ ٤٠ » (رياضيات _ عربي)
- ١٧٨ (٢٨٦٥)
- ١٧٨ ١ _ الكافيه « ١٠ _ ٢٦ » (نحو _ عربي)
- ١٧٨ ٢ _ المصباح « ٢٧ _ ٦٧ » (نحو _ عربي)
- ١٧٩ ٣ _ الاعراب عن قواعد الاعراب « ٦٨ _ ٩٨ » (نحو _ عربي)
- ١٧٩ ٤ _ اعراب ديباجه المصباح « ٩٧ _ ١٢٤ » (نحو _ عربي)
- ١٨٠ (٢٨٨١)
- ١٨٠ ١ _ شرح سى فصل « ١٠ _ ٦٢ » (نجوم _ فارسي)
- ١٨٠ ٢ _ طريقه ساختن رنگها « ٦٣ _ ٦٨ » (فارسي)
- ١٨١ ٣ _ جوديه « ٧٠ _ ٧٥ » (طب _ فارسي)
- ١٨١ ٤ _ جلاء العيون « ٧٦ _ ١٠٤ » (طب _ فارسي)
- ١٨٢ (٢٩١٦)
- ١٨٢ ١ _ دماء ثلاثه « ١١ _ ١٨ » (فقه _ فارسي)
- ١٨٢ ٢ _ ملحمه دانيال « ١٩ _ ٥٥ » (فارسي)
- ١٨٣ ٣ _ دوازده امام = صلواتيه « ٥٧ _ ٦٦ » (دعا _ عربي)
- ١٨٣ ٤ _ ترجمه حسنيه « ٧١ _ ١٦٢ » (كلام _ فارسي)
- ١٨٣ (٢٩٦٠)
- ١٨٤ ١ _ منتزه الابصار « ٣٠ _ ٧٣ » (فارسي)
- ١٨٤ ٢ _ روضه المحتجين = ده نامه « ٧٤ _ ١٠١ » (فارسي)
- ١٨٦ ٣ _ عشاقى نامه « ١٠٢ _ ١٢٦ » (فارسي)
- ١٨٨ ٤ _ كنز اللطائف « ١٢٧ _ ١٧٤ » (فارسي)
- ١٨٨ (٣٠١٥)

۱۹۰	۱ _ ادعیه (فارسی و عربی)
۱۹۱	(۳۰۱۷)
۱۹۱	۱ _ القانونچه « ۱ _ ۳۸ » (طب _ عربی)
۱۹۱	۲ _ مدخل منظوم « ۳۹ _ ۵۰ » (نجوم _ فارسی)
۱۹۱	۳ _ حل التقوم « ۵۰ _ ۷۷ » (نجوم _ فارسی)
۱۹۲	۴ _ ذخیره خوارزمشاهی « ۷۹ _ ۹۴ » (طب _ فارسی)
۱۹۲	(۳۰۲۰)
۱۹۲	۱ _ طی الارض « ۱ _ ۹ » (کلام _ فارسی)
۱۹۳	۲ _ اجوبه مسائل کرمانی « ۱ _ ۲۰ » (کلام _ فارسی)
۱۹۳	۳ _ اثبات رکن رابع « ۲۱ _ ۸۱ » (کلام _ فارسی)
۱۹۴	۴ _ سی فصل « ۸۲ _ ۱۱۳ » (کلام _ فارسی)
۱۹۵	(۳۰۴۷)
۱۹۵	۱ _ تهذیب المنطق « ۱ _ ۷ » (منطق _ عربی)
۱۹۵	۲ _ الخلاصه فی النحو = الفیه « ۸ _ ۹۲ » (نحو _ عربی)
۱۹۵	۳ _ شرح شواهد سیوطی « ۹۳ _ ۱۲۸ » (فارسی)
۱۹۵	۴ _ الشافیه « ۱۴۱ _ ۲۱۶ » (صرف _ عربی)
۱۹۶	(۲۲۶۹)
۱۹۶	۱ _ نتایج الافکار فی حکم المقیمین فی الاسفار « ۲ _ ۸ » (فقه _ عربی)
۱۹۶	۲ _ الوقف « ۱۲ _ ۱۵ » (فقه _ عربی)
۱۹۷	۳ _ مصابیح الاصول « ۱۷ _ ۴۶ » (اصول فقه _ عربی)
۱۹۷	۴ _ نتایج الافکار « ۴۹ _ ۱۲۸ » (اصول فقه _ عربی)
۱۹۸	(۳۳۳۰)
۱۹۸	۱ _ ترجمه رساله ذهبیه = ترجمه طب الرضا « ۱ _ ۷ » (فارسی)
۱۹۸	۲ _ قضاوتهای علی (علیه السلام) « ۸ _ ۴۷ » (فارسی)
۱۹۹	۳ _ شناخت زنان (رساله در...) « ۴۹ _ ۸۰ » (فارسی)
۱۹۹	۴ _ طالع مردان و زنان « ۹۷ _ ۱۳۲ » (فارسی)
۱۹۹	۵ _ نامه شاه سنجر به ابن سینا درباره قوه باه و دستورالعمل ابن سینا به صورت منظوم در ۱۲ بیت.
۱۹۹	۶ _ حدیث بساط.
۱۹۹	۷ _ بخشی از کتاب اسرار قاسمی.
۱۹۹	۸ _ احکام تولد فرزند.
۱۹۹	۹ _ بخشی از کتاب تذکره الشهوات (باه نامه).
۲۰۰	(۳۳۶۷)
۲۰۰	۱ _ اصطلاحات اهل عرفان و شرح دیوان حافظ « ۲ _ ۱۳ » (عرفان _ فارسی)
۲۰۱	۲ _ لمعات = عشق نامه « ۱۳ _ ۳۲ » (عرفان _ فارسی)
۲۰۱	۳ _ کشف لغات «جوک با شست» « ۳۳ _ ۴۶ » (لغت _ فارسی)
۲۰۲	۴ _ رساله عرفانی « ۴۷ _ ۵۰ » (عرفان _ فارسی)
۲۰۲	(۳۴۴۹)
۲۰۲	۱ _ جام جهان نما « ۱ _ ۸ » (عرفان _ فارسی)
۲۰۳	۲ _ لوائح « ۹ _ ۲۲ » (عرفان _ فارسی)
۲۰۳	۳ _ انیس العشاق « ۲۳ _ ۳۹ » (فارسی)
۲۰۳	۴ _ مناظرات « ۴۵ _ ۷۴ » (فارسی)

- ٢٠٤..... (٢٤٥٦)
- ٢٠٤..... ١ _ مرآة المحققين «٤٨ _ ٨٤» (عرفان _ فارسی).....
- ٢٠٤..... ٢ _ اسناد خاتم «١١٤ _ ١١٥» (علوم غریبه _ فارسی).....
- ٢٠٦..... ٣ _ شرح نود و نه نام «١٣١ _ ١٤٠» (دعا _ فارسی).....
- ٢٠٦..... ٤ _ خواص حروف = اسرار حروف «١٤٦ _ ١٤٩» (علوم غریبه _ فارسی).....
- ٢٠٧..... (٢٤٦٢)
- ٢٠٧..... ١ _ النافع يوم الحشر في شرح باب الحادی عشر «١ _ ٥٣» (کلام _ عربی).....
- ٢٠٧..... ٢ _ جهه القبلة «٥٣ _ ٥٩» (فقه _ نجوم _ عربی).....
- ٢٠٧..... ٣ _ شرح العرشیه «٦٠ _ ٧٣» (فلسفه _ عربی).....
- ٢٠٧..... ٤ _ شرح شواهد عوامل ملا محسن «٧٤ _ ٨٩» (نحو _ فارسی).....
- ٢٠٨..... (٢٦٩٥)
- ٢٠٨..... ١ _ الفوائد الحكيمه الاتنا عشریه «١ _ ٤٦» (فلسفه _ عربی).....
- ٢٠٩..... ٢ _ اجازة الحديث «٤٧ _ ٤٨» (عربی).....
- ٢٠٩..... ٣ _ رساله في كيفية اليجاد «٥٣ _ ٧٣» (فلسفه _ عربی).....
- ٢٠٩..... ٤ _ اجوبه المسائل الثلاث «٧٧ _ ٨٢» (عربی).....
- ٢١٠..... (٢٧٧٧)
- ٢١٠..... ١ _ بلبل نامه «١ _ ١٢» (منظومه _ فارسی).....
- ٢١١..... ٢ _ معارضات ازهار «١٤ _ ٢٥» (منظومه _ فارسی).....
- ٢١١..... ٣ _ بند نامه = وصایای نوشیروان «٢٧ _ ٣٦» (فارسی).....
- ٢١٣..... ٤ _ ترجمه صد کلمه قصار «٣٨ _ ٦٥» (حدیث منظوم _ عربی _ فارسی و ترکی).....
- ٢١٣..... (٤٠٣٧)
- ٢١٣..... ١ _ حبيب السیر في اخبار افراد البشر «١ _ ٥٤» (تاریخ _ فارسی).....
- ٢١٥..... ٢ _ الوافی «٥٥ _ ٧٨» (حدیث _ عربی).....
- ٢١٥..... ٣ _ قواعد الاحکام «٧٩ _ ١٢٦» (فقه _ عربی).....
- ٢١٥..... ٤ _ شرح من لا يحضره الفقيه = لواعص صاحبقرانيه «١٣٧ _ ١٧٩».....
- ٢١٥..... (٤٠٤٦)
- ٢١٥..... ١ _ انوار التنزيل و اسرار التأويل «١ _ ١٨» (تفسير _ عربی).....
- ٢١٧..... ٢ _ خاتمه فرهنگ جهانگیری «١٩ _ ٥٩» (لغت _ فارسی به فارسی).....
- ٢١٧..... ٣ _ سوز و گداز «٦٠ _ ٦٧» (منظومه _ فارسی).....
- ٢١٨..... ٤ _ دیوان قدسی «٦٨ _ ١٥١» (فارسی).....
- ٢٢٠..... (٤٠٥١)
- ٢٢٠..... ١ _ کبری «١ _ ٢٢» (منطق _ فارسی).....
- ٢٢٠..... ٢ _ شرح الایساغوجی «٢٧ _ ٤٨» (منطق _ عربی).....
- ٢٢٠..... ٣ _ شرح تهذیب المنطق «٥٠ _ ٩٩» (منطق _ عربی).....
- ٢٢١..... ٤ _ شرح المختصر في الميزان «١٠١ _ ١٧١» (منطق _ عربی).....
- ٢٢١..... (٤٠٥٨)
- ٢٢١..... ١ _ یوسف و زلیخا «١ _ ٥٤» (منظومه _ فارسی).....
- ٢٢٢..... ٢ _ رساله در بیان علم جراحی «٥٥ _ ١٠٢» (طب جدید _ فارسی).....
- ٢٢٢..... ٣ _ سؤال و جواب «١٠٣ _ ١١٧» (فقه _ فارسی).....
- ٢٢٢..... ٤ _ معارف الزرع و الشجر «١٤٦ _ ١٧٣» (فارسی).....
- ٢٢٣..... (٤٠٦٠)

- ٢٢٣ ١ _ قصايد « ٢٦ _ ١ » (عربي)
- ٢٢٣ ٢ _ صناع شعر « ٥٩ _ ٦٩ » (فارسي)
- ٢٢٤ ٣ _ محلول الصبغ « ١٠٢ _ ١٠٩ » (صرف _ فارسي)
- ٢٢٤ ٤ _ وقايع حيدر آباد = وقايع نعمت خاني = روزنامه وقايع محاصره حيدر آباد « ١٢٢ _ ١٦٠ » (تاريخ هند _ فارسي)
- ٢٢٥ (٤٠٦٨)
- ٢٢٥ ١ _ الكافيه « ١ _ ٧ » (نحو _ عربي)
- ٢٢٥ ٢ _ الصمديه « ٨ _ ٢٥ » (نحو _ عربي)
- ٢٢٥ ٣ _ شرح المقدمه « ٢٩ _ ٦٦ » (نحو _ عربي)
- ٢٢٦ ٤ _ ديوان « ١٢٣ _ ١٦٥ » (تركي)
- ٢٢٦ (٤٠٧٠)
- ٢٢٦ ١ _ گلشن راز « ٣٤ _ ٥٤ » (عرفان _ فارسي منظوم)
- ٢٢٧ ٢ _ شرح المقدمه الجزريه « ٥٥ _ ٧١ » (تجويد _ عربي)
- ٢٢٧ ٣ _ شرح المقدمه الجزريه « ٨١ _ ١٠٢ » (تجويد _ عربي)
- ٢٢٨ ٤ _ المقدمه الجزريه « ١٠٣ _ ١٠٦ » (تجويد _ عربي)
- ٢٢٨ (٢٠٧٢)
- ٢٢٨ ١ _ تحفه الابرار الملتقط من آثار الائمه الاطهار « ١ _ ٧٥ » (فقه _ فارسي)
- ٢٢٨ ٢ _ مصباح الشريعه « ١٠١ _ ١٢٤ » (حديث _ عربي)
- ٢٢٨ ٣ _ مناقب آل ابي طالب: « ١٢٥ _ ١٥١ » (عربي)
- ٢٢٩ ٤ _ آداب ناصري « ١٥٢ _ ٢٠٧ » (اخلاق _ فارسي)
- ٢٣٠ (٤٠٨٤)
- ٢٣٠ ١ _ الالفيه « ١ _ ٢٤ » (فقه _ عربي)
- ٢٣٠ ٢ _ تفسير آيه نور « ٢٥ _ ٤٠ » (تفسير _ عربي)
- ٢٣١ ٣ _ علم النقاط « ٤١ _ ٥٣ » (عرفان _ فارسي)
- ٢٣١ ٤ _ روضه الصفا في سيره الانبياء والملوك والخلفاء « ٩٩ _ ١٢٨ »
- ٢٣١ (٤٠٨٧)
- ٢٣١ ١ _ نحو « ١٢ _ ٥٧ » (فارسي)
- ٢٣٣ ٢ _ تشريح كاليد « ٨١ _ ١٢٠ » (طب جديد _ فارسي)
- ٢٣٣ ٣ _ شبهات « ١٢١ _ ١٣٠ » (فارسي)
- ٢٣٤ ٤ _ نور الهدايه « ١٣١ _ ١٣٩ » (كلام _ فارسي)
- ٢٣٤ (٤٠٨٨)
- ٢٣٤ ١ _ العزى في التصريف « ١٠ _ ١٠ » (صرف _ عربي)
- ٢٣٤ ٢ _ شرح العوامل في النحو « ١٠ _ ٢٦ » (نحو _ عربي)
- ٢٣٥ ٣ _ شرح شواهد سيوطي « ٢٨ _ ٩٣ » (نحو _ فارسي)
- ٢٣٥ ٤ _ كبرى در منطق « ٩٤ _ ١٠٧ » (منطق _ فارسي)
- ٢٣٥ (٤٠٩١)
- ٢٣٥ ١ _ فرسنامه ارسطاطاليسي « ١ _ ٨ » (فارسي)
- ٢٣٦ ٢ _ تنسيق نامه ايلخانه = جواهر نامه « ٩ _ ١٧ » (فارسي)
- ٢٣٦ ٣ _ انتخاب ... طب « ١٩ _ ٥٦ » (طب _ فارسي)
- ٢٣٦ ٤ _ آيستني و باه « ٦١ _ ٩٧ » (طب _ فارسي)
- ٢٣٧ (٤١٠٩)
- ٢٣٧ ١ _ الياب الحادي عشر « ١ _ ٧ » (كلام _ عربي)

- ۲۳۷ _ حاشیه‌الافیه «۸_ ۷۸» (فقه _ عربی).....
- ۲۳۸ _ کنز الاصول «۷۹_ ۱۰۱» (فلسفه _ عربی).....
- ۲۳۸ _ ارشاد الاذنهان الی احکام الایمان «۱۰۵_ ۲۰۵» (فقه _ عربی).....
- ۲۳۹ (۴۱۲۱)
- ۲۳۹ _ دیوان ذبیحی «۱_ ۸» (فارسی).....
- ۲۳۹ _ سفر نامه «۱۱_ ۲۸» (فارسی).....
- ۲۴۰ _ الفضائل «۲۹_ ۱۰۷» (عربی).....
- ۲۴۰ _ رساله فی اثبات الامامه علی سبیل المجادله «۱۱_ ۹_ ۱۲۵».....
- ۲۴۱ (۴۱۲۲)
- ۲۴۱ _ سلوک نعمت الیهی «۱_ ۳۱» (عربی _ فارسی).....
- ۲۴۱ _ طرائف الحکمه «۵۱_ ۱۲۳» (فلسفه _ فارسی).....
- ۲۴۲ _ نرگس دان «۱۸۸_ ۲۰۶» (فارسی).....
- ۲۴۲ _ ادویه و قرابادین «۲۱۷_ ۲۴۷» (طب _ فارسی).....
- ۲۴۴ (۴۱۲۸)
- ۲۴۴ _ رساله در کیمیا «۱_ ۲۸» (فارسی).....
- ۲۴۴ _ حاشیه حاشیه اثبات الواجب «۵۳_ ۱۱۳» (فلسفه _ عربی).....
- ۲۴۴ _ در عمل قیافه و فراست (مراه الرجال) «۱۳۰_ ۱۳۶» (فارسی).....
- ۲۴۵ _ رساله در کیمیا «۱۳۷_ ۱۶۶» (فارسی).....
- ۲۴۸ _ فرهنگ واژه های مثنوی = لغات مثنوی «۱_ ۲۴».....
- ۲۴۸ _ فائده و گفتاری در بقاء نفس عاقله «۲۴_ ۲۶» (فلسفه _ فارسی).....
- ۲۴۸ _ رساله نفس ارسطاطالیس «۲۶_ ۴۱» (فلسفه _ فارسی).....
- ۲۴۸ _ سخنان خواجه زین الدین.....
- ۲۴۸ _ چند سطر در عرفان.....
- ۲۴۹ _ نامه بابا افضل کاشانی به صدر سعید شمس الدین «۴۲_ ۴۳».....
- ۲۴۹ _ ایمنی از بطلان نفس در پناه خرد «۴۳_ ۴۵» (فلسفه _ فارسی).....
- ۲۴۹ _ فائده در اوصاف مردم و اصناف مردم «۴۵_ ۴۶» (فلسفه _ فارسی).....
- ۲۴۹ _ جواب سؤالیهای منتخب الدین هراسکانی «۴۶_ ۴۸».....
- ۲۴۹ _ حقائق الصنائع = صناعات = صنایع «۴۸_ ۶۴» (فلسفه _ فارسی).....
- ۲۵۰ (۱۴۴۶)
- ۲۵۰ _ مطالب تاریخی در باب خلقت عالم و حوادث دوره های قبل و قصه طوفان نوح و وکه (عربی).....
- ۲۵۰ _ مطالب تاریخی که از کتاب «نظم الجواهر» (عربی).....
- ۲۵۰ _ تاریخهای پراکنده از احوال مصریان در زمان حضرت موسی (علیه السلام).....
- ۲۵۱ _ البشائر الالهیه و غیرها «۵۷_ ۶۱» (عربی).....
- ۲۵۱ _ مقاله ای است به نام «برکالیسیس» «۶۲_ ۶۷» (عربی).....
- ۲۵۱ _ فهرست تورات و ملحقات آن «۶۸» رساله های این مجموعه هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد.....
- ۲۵۱ (۲۴۴۵)
- ۲۵۱ _ المقاصد العلیه فی شرح الالفیه «۲_ ۸۳» (فقه _ عربی).....
- ۲۵۲ _ جامع المقاصد فی شرح القواعد «۸۴_ ۸۶» (فقه _ عربی).....
- ۲۵۲ _ ماه منقبه من مناقب علی ((علیه السلام)) «۸۷_ ۹۷» (حدیث _ عربی).....
- ۲۵۲ _ مناقب و فضائل اهل بیت: «۹۷_ ۱۲۲» (عربی).....
- ۲۵۳ _ مشارق انوار البقین «۱۲۳_ ۱۷۲» (عربی).....

..... (۲۵۴)

..... ۱ _ دیباجه یک کتاب « ۱۰ _ ۲ » (فارسی) ۲۵۴

..... ۲ _ رساله عملیه « ۱۰۲ _ ۲۲ » (فقه _ فارسی) ۲۵۴

..... ۳ _ رساله دوم از کلیات سعدی = در مجالس پنجگانه « ۱۰۳ _ ۱۱۳ » ۲۵۵

..... ۴ _ کامل الایمان « ۱۱۴ _ ۱۵۱ » (اخلاق _ فارسی) ۲۵۵

..... ۵ _ نخبه البیان « ۱۵۳ _ ۱۶۲ » (بلاغت _ فارسی) ۲۵۶

..... ۶ _ شرح شواهد سیوطی « ۱۶۲ _ ۱۶۵ » (فارسی) ۲۵۶

..... ۷ _ خلاصه الحساب « ۱۶۶ _ ۱۸۹ » (عربی) ۲۵۶

..... ۸ _ سی فصل « ۱۹۰ _ ۱۹۸ » (نجوم _ فارسی) ۲۵۷

..... (۲۵۶)

..... ۱ _ اعراب القرآن « ۱ _ ۷ » (عربی) ۲۵۷

..... ۲ _ خلاصه الاحکام « ۸ _ ۱۲ » (فقه _ منظوم _ فارسی) ۲۵۷

..... ۳ _ ارشاد العوام « ۱۳ _ ۲۸ » (عقائد _ فارسی _ منظومه) ۲۵۸

..... ۴ _ گلشن راز « ۲۹ _ ۴۲ » (عرفان _ فارسی _ منظوم) ۲۵۹

..... ۵ _ منتخب کلمات خواجه عبدالله انصاری « ۴۲ _ ۴۴ » (فارسی) ۲۶۰

..... ۶ _ رساله مستقیم « ۴۶ » (مواعظ _ فارسی) ۲۶۰

..... ۷ _ نصیحت نامه « ۵۱ _ ۵۲ » (فارسی) ۲۶۱

..... ۸ _ منظومه در گناهان کبیره « ۵۳ _ ۵۴ » (عربی) ۲۶۱

..... ۹ _ طب منظوم « ۵۵ _ ۵۷ » (فارسی) ۲۶۳

..... ۱۰ _ نظم اللالی = لؤلویه « ۶۰ _ ۶۹ » (تجوید _ فارسی) ۲۶۳

..... ۱۱ _ تجوید قرآن « ۶۹ _ ۷۴ » (فارسی) ۲۶۴

..... ۱۲ _ نصیب الفتیان « ۸۳ _ ۸۸ » (لغت _ عربی به فارسی _ منظوم) ۲۶۴

..... ۱۳ _ نامه عرفانی بیدآبادی = سیر و سلوک « ۸۸ _ ۸۹ » (عرفان _ فارسی) ۲۶۵

..... ۱۴ _ فلک مشحون « ۹۰ _ ۱۲۱ » (عقائد _ فارسی) ۲۶۵

..... ۱۵ _ اصل الاصول « ۱۲۲ _ ۱۲۴ » (عقائد _ فارسی) ۲۶۶

..... ۱۶ _ وصایای لقمان « ۱۲۵ _ ۱۲۶ » (فارسی منظوم) ۲۶۶

..... ۱۷ _ تذکره الأطفال « ۱۲۷ _ ۱۳۷ » (اصول دین و فقه _ فارسی) ۲۶۶

..... ۱۸ _ آیات استخاره « ۱۳۹ _ ۱۴۱ » (عربی و فارسی) ۲۶۷

..... (۲۷۶)

..... ۱ _ فوائد الاصول « ۳ _ ۱۷ » (اصول فقه _ عربی) ۲۶۸

..... ۲ _ درر القوائد = الحاشیه علی الفرائد « ۱۹ _ ۸۶ » (اصول فقه _ عربی) ۲۶۸

..... ۳ _ مسأله فی النکاح « ۸۷ _ ۹۰ » (فقه _ عربی) ۲۶۸

..... ۴ _ اجتماع الامر و النهی « ۹۵ _ ۱۸۵ » (اصول فقه _ عربی) ۲۶۹

..... ۵ _ نهج المسترشدين فی اصول الدین « ۱۸۷ _ ۲۰۷ » (کلام _ عربی) ۲۶۹

..... (۲۹۷)

..... ۱ _ تهذیب الوصول الی علم الاصول « ۱ _ ۴۵ » (اصول فقه _ عربی) ۲۶۹

..... ۲ _ الحاشیه علی معالم الاصول « ۴۶ _ ۸۰ » (اصول فقه _ عربی) ۲۷۰

..... ۳ _ مختصر فی الاصول « ۸۱ _ ۱۱۲ » (اصول فقه _ عربی) ۲۷۰

..... ۴ _ رساله فی القیاس « ۱۱۳ _ ۱۱۷ » (اصول فقه _ عربی) ۲۷۱

..... ۵ _ رساله فی الاجماع و الاستصحاب « ۱۱۷ _ ۱۲۴ » (اصول فقه _ عربی) ۲۷۱

..... (۲۹۹)

..... ۲۷۲

- ٢٧٢ ١ _ مرآة المحققين «١٠ _ ١» (عرفان _ فارسي)
- ٢٧٢ ٢ _ اوصاف الاشراف «١١ _ ٣١» (اخلاق _ فارسي)
- ٢٧٢ ٣ _ طريق الى الله «٣١ _ ٣٤» (عرفان _ عربي)
- ٢٧٣ ٤ _ رساله في نفي الحيز و الجبه «٣٤ _ ٣٥» (فلسفه _ فارسي)
- ٢٧٣ ٥ _ جنگ «٣٨ _ ٣٥» (عربي)
- ٢٧٣ ٦ _ مضمار دانش = فرس نامه «٣٩ _ ٨٠» (فارسي)
- ٢٧٣ ٧ _ حياه النفس في خطيره القدس «٤٣ _ ٥٦» (كلام _ عربي)
- ٢٧٤ ٨ _ رساله در شكيات نماز = شكوك الصلاه «٨١ _ ٨٨» (فقه _ فارسي)
- ٢٧٤ ٩ _ تحفه العابدين «٨٩ _ ١٠٧» (تفسير _ فارسي)
- ٢٧٥ ١٠ _ دز بحر المناقب في فضل علي بن ابي طالب: «١٠٧ _ ١٦١»
- ٢٧٥ ١١ _ قصيده العينيه الحميريه «١٦١ _ ١٦٣» (عربي)
- ٢٧٦ ١٢ _ لسان الغيب «١٦٤ _ ١٨٤» (منظومه _ فارسي)
- ٢٧٨ (٤٢٨)
- ٢٧٨ ١ _ خلق الأعمال = الجبر و الاختيار «١ _ ٣» (فلسفه _ عربي)
- ٢٧٨ ٢ _ رساله در حساب «٤ _ ٦» (فارسي)
- ٢٧٨ ٣ _ رساله عدالت «٧ _ ٨» (اخلاق _ فارسي)
- ٢٧٩ ٤ _ رساله در رمل «١٣ _ ٢٤» (فارسي)
- ٢٧٩ ٥ _ اشجار و اثمار = ثمره و شجره «٢٥ _ ١٢٦» (نجوم _ فارسي)
- ٢٨٠ ٦ _ رساله در رمل «١٢٧ _ ١٢٩» (فارسي)
- ٢٨٠ ٧ _ فالنامه «١٣١ _ ١٣٥» (فارسي)
- ٢٨١ ٨ _ فالنامه «١٣٧ _ ١٥١» (عربي)
- ٢٨١ ٩ _ شرائط خواندن دعای سيفی «١٥٢ _ ١٥٧» (فارسي)
- ٢٨١ ١٠ _ جنگ «١٥٧ _ ١٦٣» (فارسي)
- ٢٨٢ ١١ _ تحفه المجزبات = منتخب السز المكتوم «١٦٣ _ ١٦٧»
- ٢٨٣ (٤٧٩)
- ٢٨٣ ١ _ رساله في الاجماع = حجيه الاجماع «١ _ ٦٣» (اصول فقه _ عربي)
- ٢٨٣ ٢ _ رساله في الاجتهاد و التقليد «٦٣ _ ٦٨» (اصول فقه _ عربي)
- ٢٨٤ ٣ _ اسرار الشهاده «٦٩ _ ٩٠» (عربي)
- ٢٨٤ ٤ _ أجوبه المسائل «٩١ _ ٢٠٠» (عربي)
- ٢٨٤ ٥ _ أجوبه المسائل «٢٠٠ _ ٢٢٠» (عربي)
- ٢٨٥ ٦ _ شرح دعاء السمات «٢٢١ _ ٢٢٤» (دعا _ عربي)
- ٢٨٥ (٤٨٠)
- ٢٨٥ ١ _ تنزيه الانبياء و الأئمه: «٣ _ ١٠١» (كلام و تفسير _ عربي)
- ٢٨٦ ٢ _ الناسخ و المنسوخ من القرآن العزيز «١٠١ _ ١٢١» (عربي)
- ٢٨٦ ٣ _ منهاج الكرمه في معرفه (الثبات) الامامه «١٢١ _ ١٤٢» (كلام _ عربي)
- ٢٨٦ ٤ _ مناظره في الامامه «١٤٣ _ ١٤٧» (عربي)
- ٢٨٧ ٥ _ الاحاديث القدسيه = جهل سوره «١٤٧ _ ١٥٧» (عربي)
- ٢٨٧ ٦ _ مناجات حضرت موسى (عليه السلام) و حديث قدسي «١٥٧ _ ١٦٦» (عربي)
- ٢٨٧ ٧ _ رساله في تحريم ذبايح اهل الكتاب «١٦٦ _ ١٩٥» (فقه _ عربي)
- ٢٨٨ ٨ _ الجبل المئين في احكام الدين (بخشي از آن) «٩٥ _ ١٩٨»
- ٢٨٨ ٩ _ مناظره مأمون العتاسي «١٩٩ _ ٢٠٤» (كلام _ عربي)

- ٢٨٩ ١٠ - حياه النفس في حظيره القدس «٢٠٥ _ ٢٢١» (كلام _ عربي)
- ٢٨٩ ١١ - صحت و مرض = حسن و عشق «٢٢١ _ ٢٢٨» (عرفان _ فارسي)
- ٢٨٩ ١٢ - رساله جهاد با نفس «٢٢٨ _ ٢٣١» (اخلاق _ فارسي)
- ٢٩٠ (٤٨٢)
- ٢٩٠ ١ - كشف الريبه في احكام الغيبه و النميمه «٢ _ ٣٦» (فقه و اخلاق _ عربي)
- ٢٩٠ ٢ - جنگ حديث «٣٦ _ ٤٥» (عربي)
- ٢٩١ ٣ - مسكن الفؤاد عند فقد الاجته و الولاد «٤٥ _ ٧٢» (اخلاق _ عربي)
- ٢٩١ ٤ - الجواهر السنيه في الاحاديث القدسيه «٧٥ _ ١٥٥» (حديث _ عربي)
- ٢٩١ ٥ - التحصين في صفات المعارفين «١٥٥ _ ١٥٩» (اخلاق و حديث _ عربي)
- ٢٩٢ (٥٠٦)
- ٢٩٢ ١ - لواع المسائل = رساله توبليه «١ _ ٨٠» (عربي)
- ٢٩٣ ٢ - حياه النفس و حظيره القدس «٨١ _ ٩٠» (كلام _ عربي)
- ٢٩٣ ٣ - مصباح الشريعه «٩٠ _ ١٠٧» (حديث _ عربي)
- ٢٩٣ ٤ - التوحيد «١٠٧ _ ١٢٦» (حديث _ عربي)
- ٢٩٣ ٥ - الاهليلجه «١٢٦ _ ١٣٦» ()
- ٢٩٣ ٦ - اجوبه المسائل «١٣٦ _ ١٩١» (عربي)
- ٢٩٤ ٧ - رساله في السير و السلوك «١٩٢ _ ٢٠١» (عرفان _ عربي)
- ٢٩٤ ٨ - النهيئه الطبيه = طب الرضا (عليه السلام) «٢٠٢ _ ٢٠٥» (حديث _ عربي)
- ٢٩٤ ٩ - تجويد قرآن «٢٠٥ _ ٢٠٧» (عربي)
- ٢٩٥ ١٠ - تخميس قصيده البرده «٢٠٨ _ ٢١٨» (عربي)
- ٢٩٥ ١١ - تفسير آيه «خلق الارض في يومين» «٢١٩ _ ٢٢٠» (عربي)
- ٢٩٥ ١٢ - قصيده البستي = التوبيه «٢٣٠ _ ٢٣١» (عربي)
- ٢٩٦ ١٣ - اشعار «٢٣١» (عربي)
- ٢٩٦ ١٤ - المنظومه «٢٣٢ _ ٢٥٤» (عربي)
- ٢٩٦ ١٥ - جنگ حديث «٢٥٦ _ ٢٦٧» (عربي)
- ٢٩٧ ١٦ - العقود الاثني عشر في مراتب سادات البشر «٢٦٨ _ ٢٧٩» (عربي)
- ٢٩٧ ١٧ - الدرزه التجتيه = الدرزه المنظومه «٢٨٥ _ ٢٨٧» (فقه _ عربي)
- ٢٩٧ ١٨ - اشعار سيد بحرالعلوم در رتاه حضرت مسلم بن عقيل وهاني «٢٨٧»
- ٢٩٧ ١٩ - منظومه في الرضاع = الارجوزه الرضاعيه «٨٧» (فقه _ عربي)
- ٢٩٨ ٢٠ - منظومه في الموارث = ارجوزه في الارث «٢٨٨ _ ٢٩٣»
- ٢٩٨ (٥١٦)
- ٢٩٨ ١ - شرح دعای: «هب لي كمال الانقطاع اليك» «١ _ ١١» (دعا _ فارسي)
- ٢٩٩ ٢ - اجوبه مسائل «١١ _ ٤٧» (عربي)
- ٢٩٩ ٣ - سفينه التجاه «٤٨ _ ٦٧» (مقتل _ عربي)
- ٢٩٩ ٤ - خطبتان من الشيخ احمد الاحساني «٦٧ _ ٧٤» (مواعظ _ عربي)
- ٣٠٠ ٥ - وصايا الامام علي (عليه السلام) «٧٥ _ ٨٣» (حديث _ عربي)
- ٣٠٠ ٦ - كيفيت عروسي حضرت زهرا ٣ و عروسي فاطمه دختر امام حسين (عليه السلام)
- ٣٠٠ ٧ - سؤال المفضل عن الصادق (عليه السلام) «٨٦ _ ٨٨» (عربي)
- ٣٠٠ ٨ - الفوائد الثمانيه «٨٩ _ ٩٠» (كلام _ عربي)
- ٣٠١ ٩ - جواب المسأله العويصه «٩٠ _ ٩٥» (عربي)
- ٣٠١ ١٠ - رساله في حقيقه الانسان «٩٥ _ ١٠٧» (فلسفه _ عربي)

۳۰۲	۱۱ _ رساله فی کیفیتہ الوجود «۱۰۷ _ ۱۱۷» (فلسفہ _ عربی)
۳۰۲	۱۲ _ الفوائد السبعہ «۱۱۷ _ ۱۲۷» (فلسفہ و کلام _ عربی)
۳۰۲	۱۳ _ اللوامع الحسنیہ «۱۲۷ _ ۲۶۹» (فلسفہ _ عربی)
۳۰۳	(۵۲۲)
۳۰۳	۱ _ تفسیر جزء سی ام «۱ _ ۳۹» (تفسیر _ عربی)
۳۰۴	۲ _ الاربعون حدیثاً «۴۰ _ ۷۸» (حدیث _ عربی)
۳۰۴	۳ _ حکایہ تمیم الداری الانصاری «۵۸ _ ۶۵» (داستان _ عربی)
۳۰۵	۴ _ فرق نامہ = فروق اللغات «۶۵ _ ۷۱» (عربی)
۳۰۵	۵ _ کیف غلّمت «۷۸ _ ۸۰» (مواعظ _ عربی)
۳۰۶	(۵۲۷)
۳۰۶	۱ _ شرح الایساغوجی «۱ _ ۲۲» (منطق _ عربی)
۳۰۶	۲ _ حاشیہ علی شرح الایساغوجی «۲۳ _ ۷۷» (منطق _ عربی)
۳۰۷	۳ _ شرح الایساغوجی = فوائد فناریہ «۷۷ _ ۸۱» (منطق _ عربی)
۳۰۷	۴ _ شرح الایساغوجی «۸۲ _ ۱۲۷» (منطق _ عربی)
۳۰۷	۵ _ حاشیہ علی شرح الایساغوجی «۱۲۸ _ ۲۰۲» (منطق _ عربی)
۳۰۸	۶ _ الرسالہ الولدیہ = آداب المناظرہ «۲۰۲ _ ۲۲۱» (عربی)
۳۰۸	۷ _ شرح آداب البحت «۲۲۱ _ ۲۳۱» (منطق _ عربی)
۳۰۹	(۵۲۸)
۳۰۹	۱ _ رسالہ در مساحت «۲ _ ۷» (فارسی)
۳۱۰	۲ _ الصفحہ = اسطرلاب «۷ _ ۱۲» (عربی)
۳۱۰	۳ _ شبہات مظفری = رسالہ در حساب «۱۳ _ ۳۶» (فارسی)
۳۱۱	۴ _ خلاصہ الحساب «۳۸ _ ۷۲» (عربی)
۳۱۱	۵ _ حاشیہ المختصر «۷۳ _ ۱۴۶» (بلاغت _ عربی)
۳۱۱	۶ _ حاشیہ حاشیہ الخطائی علی المختصر «۱۴۷ _ ۲۱۵» (بلاغت _ عربی)
۳۱۲	(۵۵۸)
۳۱۲	۱ _ خلاصہ الحساب «۲ _ ۲۱» (عربی)
۳۱۲	۲ _ زیدہ الاصول «۲۳ _ ۴۹» (اصول فقہ _ عربی)
۳۱۲	۳ _ حیاہ النفس فی حظیرہ القدس «۵۰ _ ۶۳» (کلام _ عربی)
۳۱۲	۴ _ رسالہ فی الرياضہ «۶۴ _ ۶۶» (عرفان _ عربی)
۳۱۳	۵ _ قرہ العیون فی اعز الفنون «۶۷ _ ۱۲۷» (عرفان _ عربی)
۳۱۳	۶ _ رسالہ فی الرياضہ «۱۲۷ _ ۱۲۹» (عربی)
۳۱۴	۷ _ الاشعار = جنگ «۱۳۰ _ ۱۳۳» (عربی)
۳۱۴	۸ _ مختصر مفتاح النبوه = اثبات النبوه الخاصہ «۱۳۳ _ ۱۴۰» (فارسی)
۳۱۵	۹ _ رباعیات «۱۴۷ _ ۱۵۱» (فارسی)
۳۱۶	(۵۶۱)
۳۱۶	جنگ (نثر و نظم) (فارسی _ عربی)
۳۱۸	(۵۶۹)
۳۱۸	اشارہ
۳۱۸	۱ _ رسالہ در نماز شب «۱ - ۵» رسالہ مختصری است درباره نماز شب و احکام آن کہ بہ درخواست عدہ ای از نیکان نگاشتنہ شدہ است۔
۳۱۸	۲ _ رسالہ درباره زکات و خمس «۶ - ۱۸» (فقہ _ فارسی)
۳۱۹	۳ _ رسالہ آداب و ادعیہ زراعت «۱۸» (فارسی)

- ۴ _ رساله در ضوابط و قواعد علم قرأت «۱۹ _ ۲۴» (فارسی) ۳۱۹
- ۵ _ رساله در آداب تلاوت قرآن «۲۷ _ ۲۵» (فارسی) ۳۲۰
- ۶ _ رساله در خواص سوره ها و آیات قرآن «۲۸ _ ۵۵» (فارسی) ۳۲۰
- ۷ _ رساله در فضیلت روز نوروز «۵۶ _ ۶۴» (فارسی) ۳۲۰
- ۸ _ نجم ناقب «۶۵ _ ۷۶» (فارسی) ۳۲۱
- ۹ _ رساله در احکام طهارت و نماز «۷۷ _ ۸۸» (فقه _ فارسی) ۳۲۱
- ۱۰ _ اختیارات ایام «۸۹ _ ۱۴۴» (نجوم _ فارسی) ۳۲۱
- ۱۱ _ مفتاح الفرج در استخارات «۱۴۴ _ ۱۷۶» (فارسی) ۳۲۲
- ۱۲ _ رساله در تحقیق بده «۱۷۷ _ ۲۰۱» (کلام _ فارسی) ۳۲۲
- ۱۳ _ لباس التقوی «۲۰۱ _ ۲۲۹» (اخلاق _ فارسی) ۳۲۲
- ۱۴ _ محاسن الحسان «۲۲۹ _ ۲۴۵» (فارسی) ۳۲۳
- ۱۵ _ وسیله النجاه «۲۴۶ _ ۲۶۱» (دعا و زیارت _ فارسی) ۳۲۳
- ۱۶ _ سبع المثانی «۲۶۲ _ ۳۰۴» (زیارت _ فارسی) ۳۲۴
- ۱۷ _ ریاض الرضوان «۳۰۴ _ ۳۴۴» (زیارت _ فارسی) ۳۲۴
- ۱۸ _ اجازه «۳۴۵ _ ۳۵۴» (عربی) ۳۲۴
- ۱۹ _ اجازه «۳۵۴ _ ۳۶۴» (عربی) ۳۲۵
- (۵۹۲) ۳۲۶
- نشاره ۳۲۶
- ۱ _ الفوائد الحائریه القديمه «۲ _ ۵۱» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۶
- ۲ _ الفوائد الحائریه الجدیده «۵۱ _ ۸۴» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۶
- ۳ _ اصاله البراهنه «۸۴ _ ۹۸» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۶
- ۴ _ الجمع بین الاخبار المتعارضه «۹۸ _ ۱۰۷» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۶
- ۵ _ رساله فی الاجماع (اصول فقه _ عربی) ۳۲۷
- ۶ _ اصاله الطهاره «۱۱۹ _ ۱۲۰» (فقه و اصول _ عربی) ۳۲۷
- ۷ _ اصاله الصحه و الفساد فی المعاملات «۱۲۰ _ ۱۲۱» (فقه و اصول) ۳۲۷
- ۸ _ عباده الجاهل «۱۲۱ _ ۱۲۴» (فقه _ عربی) ۳۲۸
- ۹ _ الاجتهاد و الاخبار «۱۲۵ _ ۱۷۰» (فقه و اصول) ۳۲۸
- ۱۰ _ القیاس = ابطال القیاس «۱۷۱ _ ۱۷۲» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۸
- ۱۱ _ الاستصحاب «۱۷۲ _ ۱۷۶» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۸
- ۱۲ _ الفوائد الاصولیه = مجموعه اصولیه «۱۷۶ _ ۱۷۷» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۹
- ۱۳ _ الرد علی صاحب المفاتیح «۱۷۷ _ ۱۸۷» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۹
- ۱۴ _ حاشیه معالم الاصول «۱۸۷ _ ۲۱۲» (اصول فقه _ عربی) ۳۲۹
- (۶۱۵) ۳۳۰
- ۱ _ الفوائد الصادقیه «۱ _ ۴۳» (منطق _ عربی) ۳۳۰
- ۲ _ باب الحروف «۴۳ _ ۴۴» (عربی) ۳۳۰
- ۳ _ مرآة الرجال «۴۴ _ ۴۶» (فارسی) ۳۳۱
- ۴ _ شرح شواهد البهجه المرضیه «۴۸ _ ۸۵» (عربی) ۳۳۱
- ۵ _ شرح شواهد العوامل ملا محسن «۸۶ _ ۹۱» (فارسی) ۳۳۱
- ۶ _ شرح شواهد تصریف «۹۲ _ ۹۸» (فارسی) ۳۳۲
- (۶۲۷) ۳۳۲
- ۱ _ جواهر الفرائض = الفرائض النصیریه «۲ _ ۲۹» (فقه _ عربی) ۳۳۲

- ٢ _ الإرث «٢٩ _ ٤٤» (فقه _ عربي) ٢٣٢
- ٣ _ المعونه في فرائض الميراث «٤٤ _ ٧٩» (فقه _ عربي) ٢٣٣
- ٤ _ الفخرية في معرفه النبي «٧٩ _ ٩٨» (فقه _ عربي) ٢٣٣
- ٥ _ رساله في الإرث «٩٨ _ ١١٣» (فقه _ عربي) ٢٣٤
- (٦٣١) ٢٣٤
- ١ _ رساله في الخَلّ النجس و حكمه «٢ _ ٥» (فقه _ عربي) ٢٣٤
- ٢ _ المعونه في فرائض الميراث «٦ _ ٣٠» (فقه _ عربي) ٢٣٥
- ٣ _ رساله في الميراث «٣١ _ ٢٢» (فقه _ عربي) ٢٣٥
- ٤ _ رساله في الارث «٣٣ _ ٤٦» (فقه _ عربي) ٢٣٦
- ٥ _ جواهر الفرائض = الفرائض التصريه «٤٧ _ ٦٣» (فقه _ عربي) ٢٣٦
- ٦ _ الارث «٦٤ _ ٧٣» (فقه _ عربي) ٢٣٦
- ٧ _ رساله في الميراث «٧٤ _ ٨٧» (فقه _ عربي) ٢٣٦
- ٨ _ شرح مسائل من ميراث «القواعد الاحكام» «٨٨ _ ٩٠» (فقه _ عربي) ٢٣٧
- (٦٣٦) ٢٣٧
- ١ _ البرهان في علامات مهدي آخر الزمان «٣ _ ٤٦» (حديث _ عربي) ٢٣٧
- ٢ _ حديث «ان عيسى (عليه السلام) اذا نزل يصلى خلف المهدي (عليه السلام)» «٤٦ _ ٤٨» ٢٣٨
- ٣ _ منتخب «حياه الميت في فضائل أهل البيت» «٤٨ _ ٥٠» (حديث _ عربي) ٢٣٨
- ٤ _ دُر الثَمَام في تاريخ خروج المهدي (عليه السلام) «٥١ _ ٥٢» (عربي) ٢٣٩
- ٥ _ حديث «الأئمه من بعدى بعدد نبياء بني اسرائيل» «٥٢ _ ٥٣» ٢٣٩
- ٦ _ رساله في علام الظهور «٥٣ _ ٥٤» (عربي) ٢٣٩
- ٧ _ رساله في ظهور المهدي (عليه السلام) «٥٤ _ ٥٥» (عربي) ٢٤٠
- ٨ _ رساله جفر الكبير في تعيين ظهور المهدي (عليه السلام) «٥٥ _ ٥٦» (عربي) ٢٤٠
- (٦٤٩) ٢٤٠
- ١ _ رجعت «٢ _ ٦٨» (فارسي) ٢٤٠
- ٢ _ رضاعيه = رساله در رضاع «٦٩ _ ٩٠» (فقه _ فارسي) ٢٤١
- ٣ _ رضاعيه = رساله در رضاع «٩٠ _ ٩١» (فقه _ فارسي) ٢٤١
- ٤ _ رساله كفارات «٩٢ _ ٩٨» (فقه _ فارسي) ٢٤١
- ٥ _ رساله بقاء «٩٨ _ ١٠٤» (كلام _ فارسي) ٢٤٢
- ٦ _ رساله فرق بين صفات ذات و صفات فعل «١٠٤ _ ١١١» (كلام _ فارسي) ٢٤٢
- ٧ _ سرمايه ايمان «١١١ _ ٢١٠» (كلام _ فارسي) ٢٤٣
- ٨ _ اوزان شرعيه «٢١١ _ ٢١٢» (فارسي) ٢٤٣
- (٦٥٢ شامل ده رساله) ٢٤٤
- ١ _ الاثني عشرية في الطهارة «٢ _ ١٥» (فقه _ عربي) ٢٤٤
- ٢ _ لغز و معنا «١٥ _ ١٦» (عربي) ٢٤٤
- ٣ _ الاثني عشرية في الصلاة «١٦ _ ٣٣» (فقه _ عربي) ٢٤٤
- ٤ _ الاثني عشرية في الزكاة و الخمس «٣٤ _ ٤٠» (فقه _ عربي) ٢٤٥
- ٥ _ الاثني عشرية في الصوم «٤٠ _ ٥٠» (فقه _ عربي) ٢٤٥
- ٦ _ الاثني عشرية في الحج «٥٠ _ ٥٩» (فقه _ عربي) ٢٤٥
- ٧ _ الوجيزه «٦٠ _ ٦٤» (درايه _ عربي) ٢٤٥
- ٨ _ جبهه القبله «٦٤ _ ٦٨» (فقه _ عربي) ٢٤٥
- ٩ _ رساله في الكز «٦٨ _ ٧٧» (فقه _ عربي) ٢٤٦

- ٢٤٧..... (٦٩٢)
- ٢٤٧..... ١ _ اسناد الاحاديث «٢ _ ١٠» (عربي)
- ٢٤٧..... ٢ _ البيان في الفقه «١٣ _ ١٤٤» (فقه _ عربي)
- ٢٤٧..... ٣ _ كتاب نحو «١٤٥ _ ١٥٢» (عربي)
- ٢٤٧..... ٤ _ كتاب نحو «١٥٣ _ ١٦٣» (عربي)
- ٢٤٨..... ٥ _ الجمل في النحو = الجمل في عوامل الاعراب «١٦٢ _ ١٦٤»
- ٢٤٨..... ٦ _ شرح الجمل في النحو «١٦٥ _ ١٦٧» (نحو _ عربي)
- ٢٤٨..... ٧ _ المنظومه الفقهيه «١٦٨ _ ١٧٤» (عربي)
- ٢٤٩..... (٦٩٧)
- ٢٤٩..... ١ _ رساله في الرمل «١» (عربي)
- ٢٤٩..... ٢ _ رساله در رمل «٢ _ ٤» (فارسي)
- ٢٥٠..... ٣ _ فتوحات عباسي = جدول جليل «٥ _ ٤٠» (رمل _ فارسي)
- ٢٥٠..... ٤ _ رساله در طب «٤١ - ٤٤» (فارسي)
- ٢٥٢..... (٧٢١)
- ٢٥٢..... ١ _ رساله فلسفي «١ - ٧» (فارسي)
- ٢٥٢..... ٢ _ جنگ نظم و نثر «٧ - ١٩» (فارسي)
- ٢٥٢..... ٣ _ فالنامه قرآني «٢٠ - ٢٨» (فارسي)
- ٢٥٢..... ٤ _ جنگ علوم غريبه «٢٨ _ ٣٥» (فارسي)
- ٢٥٤..... ٥ _ زهبه الاربواح «٣٧ _ ٦٥» (عرفان _ فارسي)
- ٢٥٤..... ٦ _ سراج منير «٦٥ - ٨٣» (اخلاق _ فارسي)
- ٢٥٥..... ٧ _ نصيحت نامه «٨٤ _ ٩٦» (فارسي)
- ٢٥٥..... (٧٢٥)
- ٢٥٥..... ١ _ كلمات عرفاني «٣ _ ١٢» (فارسي)
- ٢٥٦..... ٢ _ نصيحت نامه «١٣ _ ١٤» (فارسي)
- ٢٥٦..... ٣ _ ترجمه عهد نامه مالک اشتر «٢٠ _ ٢٢» (فارسي)
- ٢٥٧..... ٤ _ مقاله طفل رضيع «٤٣ _ ٥٠» (عرفان _ فارسي)
- ٢٥٧..... ٥ _ جبر و تفويض «٥١ _ ٦٩» (فارسي)
- ٢٥٧..... ٦ _ سؤال و جواب «٧٠ _ ٩٩» (فارسي)
- ٢٥٨..... ٧ _ بيانات اهل شريعت «١٠٠ _ ١١٣» (عرفان _ فارسي)
- ٢٥٨..... ٨ _ آداب طريقت و شريعت و معرفت و حقيقت بر طريق مولوي
- ٢٥٨..... ٩ _ جنگ عرفاني «١٢٧ _ ١٤٧» (فارسي)
- ٢٦٠..... (٧٢٧)
- ٢٦٠..... ١ _ تذکره الشعرا «١ _ ٢٩» (فارسي)
- ٢٦٠..... ٢ _ تذکره شعراء العرب «٤٤ _ ٥٦» (فارسي)
- ٢٦١..... ٣ _ معاني و بيان «٥٧ _ ٦٣» (فارسي)
- ٢٦١..... ٤ _ علم البيان «٦٦ _ ٧٠» (عربي)
- ٢٦١..... ٥ _ علم هيت «٧١ _ ١٠٥» (فارسي)
- ٢٦١..... ٦ _ حقوق جزائي «١٠٩ _ ١٢٤» (فارسي)
- ٢٦٢..... ٧ _ حقوق تجارت «١٢٥ _ ١٣٥» (فارسي)
- ٢٦٢..... ٨ _ معرفه الأرض «١٣٦ _ ١٥٧» (فارسي)
- ٢٦٢..... ٩ _ العالم «١٦٠ _ ٢١٧» (تاريخ و جغرافيا _ فارسي)

- ١٠ _ فلسفه «٢٢٠ _ ٢٢٧» (فارسی) ٣٦٣
- ١١ _ تاريخ ايران «٢٥٣ _ ٢٨٨» (فارسی) ٣٦٣
- ١٢ _ تاريخ اروپای معاصر «٢٩١ _ ٣٥٢» (فارسی) ٣٦٣
- (٧٥٣) ٣٦٤
- ١ _ مناهج الاحكام «١ _ ٦٤» (اصول فقه _ عربي) ٣٦٤
- ٢ _ الاستصحاب «٦٥ _ ٧٠» (اصول فقه) ٣٦٤
- ٣ _ تعليقه منهج المقال «٧٠ _ ١٦٥» (رجال _ عربي) ٣٦٤
- ٤ _ تحقيق المسائل الفقيهيه على طريقه الفرقة الناجيه الاماميه = التحقيق ٣٦٥
- ٥ _ حجيه المظنه «١٨٥ _ ١٩٠» (اصول فقه _ عربي) ٣٦٥
- ٦ _ حجه ظواهر الكتاب و سلامته عن التغيير و الزيادة و النقصان «١٩١ _ ١٩٣» ٣٦٦
- ٧ _ اجتماع الامر و النهي «١٩٤ _ ٢٤٩» (اصول فقه _ عربي) ٣٦٦
- ٨ _ الاجماع «٢٤٩ _ ٢٧٠» (اصول فقه _ عربي) ٣٦٦
- ٩ _ مفاتيح الاصول «٢٧١ _ ٢٥٣» (اصول فقه _ عربي) ٣٦٦
- ١٠ _ مقاييس الانوار «٢٥٤ _ ٣٥٧» (فقه _ عربي) ٣٦٧
- ١١ _ المنهاج في اصول الفقه «٢٥٧ _ ٣٧٥» (اصول فقه _ عربي) ٣٦٧
- (٧٦٤) ٣٦٨
- ١ _ حاشيه المختصر «٢ _ ٥٤» (بلاغت _ عربي) ٣٦٨
- ٢ _ حاشيه حاشيه الخطائي على المختصر «٥٨ _ ١٣٧» (بلاغت _ عربي) ٣٦٨
- ٣ _ ارجوزه في الهندسه = نظم اشكال التأسيس «١٣٨ _ ١٤٢» (عربي) ٣٦٨
- ٤ _ ملحق رساله المعونه «١٤٣ _ ١٤٤» (حساب _ عربي) ٣٦٩
- ٥ _ خلاصه الحساب «١٤٥ _ ١٧٣» (عربي) ٣٦٩
- ٦ _ آداب المناظره = شرائط التسعه للمناظره «١٧٤» (عربي) ٣٧٠
- ٧ _ شرح آداب البحث عضدى «١٧٥ _ ١٨٠» (عربي) ٣٧٠
- (٧٦٨) ٣٧١
- ١ _ التنبيهات العليه على وظائف الصلاه القليليه = اسرار الصلاه «١ _ ٣٠» ٣٧١
- ٢ _ المسائل المصريه «٣١ _ ٣٥» (فقه _ عربي) ٣٧١
- ٣ _ المسائل البغداديه «٣٥ _ ٤٥» (فقه _ عربي) ٣٧١
- ٤ _ كشف الريبه في احكام النيبه «٤٦ _ ٩٣» (اخلاق و فقه _ عربي) ٣٧٢
- ٥ _ معارج الوصول الى علم الاصول «٩٤ _ ١٤٨» (اصول فقه _ عربي) ٣٧٢
- ٦ _ حديث جبر و تفويض «١٤٩ _ ١٥٨» (عربي) ٣٧٢
- (٧٧٠) ٣٧٣
- ١ _ حدائق الصالحين في شرح صحيفه سيد الساجدين (عليه السلام) = الحديقه الهلاليه «٢ _ ٤٧» (دعا _ عربي) ٣٧٣
- ٢ _ جهه القبله «٤٨ _ ٥٣» (عربي) ٣٧٣
- ٣ _ الوجيزه «٥٣ _ ٥٩» (درابه _ عربي) ٣٧٣
- ٤ _ الحبل المتين في احكام أحكام الدين «٦١ _ ٦٦» (فقه _ عربي) ٣٧٤
- ٥ _ ذبائح اهل الكتاب «٦٦ _ ٧٤» (فقه _ عربي) ٣٧٤
- (٧٧٣) ٣٧٤
- ١ _ اجوبه مسائل عشرين «٣ _ ٨٦» (عربي) ٣٧٤
- ٢ _ اجوبه المسائل «٨٦ _ ١٠٩» (عربي) ٣٧٥
- ٣ _ شرح دعاء سمات «١٠٩ _ ١٣٣» (دعا _ عربي) ٣٧٥
- ٤ _ اجوبه المسائل «١٣٣ _ ١٧٣» (عربي) ٣٧٥

٣٧٦	٥ _ شرح استخراج اسم مولانا اميرالمومنين ((عليه السلام)) «١٧٤ _ ١٨٣» (عربي)
٣٧٦	(٧٨٥)
٣٧٦	١ _ صرف مير «٢٥ _ ٥١» (صرف _ فارسي)
٣٧٦	٢ _ العوامل المائه «٥٢ _ ٥٤» (نحو _ عربي)
٣٧٧	٣ _ شرح العوامل في النحو «٥٤ _ ٦٢» (نحو _ عربي)
٣٧٧	٤ _ كلمات العرب «٦٣ _ ٦٥» (صرف _ عربي)
٣٧٧	٥ _ شرح الامثله «٦٧ _ ٨٤» (صرف _ عربي و فارسي)
٣٧٨	(٧٩٧)
٣٧٨	١ _ نصيحت نامه «١ _ ٤» (اخلاق _ فارسي)
٣٧٨	٢ _ نصيحت ملوك «٤ _ ١٢» (اخلاق _ فارسي)
٣٧٨	٣ _ تعبير خواب «١٢ _ ١٥» (فارسي)
٣٧٩	٤ _ مواظ «١٥ _ ٢١» (فارسي)
٣٧٩	٥ _ نظم صد كلمه علي ((عليه السلام)) «٢١ _ ٣٣» (فارسي)
٣٨١	٦ _ جُنگ نظم و نثر «٣٣ _ ٧٥» (فارسي _ عربي)
٣٨١	(٧٩٨)
٣٨١	١ _ القواعد الاصوليه «٢ _ ١٣» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٢	٢ _ الفوائد الحائريه القديمه «١٧ _ ٥٧» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٢	٣ _ الفوائد الحائريه الجديده «٥٧ _ ٦٩» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٢	٤ _ حاشيه معالم الاصول «٦٩ _ ٧٨» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٢	٥ _ الاجماع = حثيه الاجماع «٨٣ _ ٩٣» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٢	٦ _ الاستصحاب «٩٣ _ ٩٧» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٣	٧ _ تعليقه منهج المقال «٩٧ _ ١٠٨» (رجال _ عربي)
٣٨٣	٨ _ شرح مفاتيح الشرايع = مصابيح الظلام «١٠٩ _ ١١٢» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٣	٩ _ بطلان عبادته الجاهل «١١٢ _ ١١٤» (فقه و اصول _ عربي)
٣٨٣	١٠ _ اصاله الصحه و الفساد في المعاملات «١١٤ _ ١١٥» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٣	١١ _ كشف اللسان عن منطلق الطيور و الحيوان «١١٥ _ ١١٨» (لغت _ عربي)
٣٨٤	١٢ _ اصاله البراهه «١١٨ _ ١٢٦» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٤	١٣ _ اصاله الصحه في المعاملات «١٢٧ _ ١٣٣» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٥	١٤ _ الفوائد «١٣٥ _ ١٣٦» (فقه و اصول _ عربي)
٣٨٥	١٥ _ حاشيه معالم الاصول «١٣٧ _ ١٤٤» (فقه و اصول _ عربي)
٣٨٥	١٦ _ رساله في الصحيح و الاعتم «١٤٥ _ ١٦٠» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٥	١٧ _ الفوائد الاصوليه «١٦٠ _ ١٦١» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٥	١٨ _ القياس = ابطال القياس «١٦١» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٦	١٩ _ الفوائد «١٦٣ _ ١٦٥» (عربي)
٣٨٧	(٨٢٥)
٣٨٧	١ _ اصاله البراهه «١ _ ١٢» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٧	٢ _ الاجماع «١٣ _ ٢٣» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٧	٣ _ الاستصحاب «٢٣ _ ٢٧» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٧	٤ _ الجمع بين الاخبار «٢٨ _ ٣٥» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٧	٥ _ القياس «٢٦» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٧	٦ _ الاصل في المعامله «٢٧ _ ٣٨» (اصول فقه _ عربي)

٣٨٧	٧ _ حكم تزويج الأب بنته الصغيره لاجل المحرمه «٣٨ _ ٤٠» (فقه _ عربي)
٣٨٨	٨ _ الاستصحاب «٤١ _ ٤٢» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٨	٩ _ الاصل في المعامله «٤٢ _ ٤٤» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٨	١٠ _ اجتماع الامر و النهي «٤٤ _ ٤٩» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٩	١١ _ اصله الطهاره «٤٩» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٩	١٢ _ تنقيح «٥٠» (اصول فقه _ عربي)
٣٨٩	١٣ _ تفسير آيه «نفر» «٥٠ _ ٥٢» (عربي)
٣٩٠	١٤ _ مقدمه الواجب «٥٢ _ ٤٢» (اصول فقه _ عربي)
٣٩٠	١٥ _ الشرط في ضمن العقد «٤٢ _ ٤٨» (فقه _ عربي)
٣٩١	(٨٢٢)
٣٩١	١ _ الاشارات و النصوص «٢ _ ٢٨» (كلام _ عربي)
٣٩١	٢ _ فائدتان «٣٠ _ ٣٤» (رجال _ عربي)
٣٩٢	٣ _ نكوهش صوفيه (عربي)
٣٩٢	٤ _ شرب الدخان من نزعات الشيطان (فقه و حديث _ عربي)
٣٩٣	٥ _ حكم شرب تنن و حشيش (فقه و حديث _ عربي)
٣٩٣	(٨٢٦)
٣٩٣	١ _ عشقيه «١ _ ٥» (عرفان _ فارسي)
٣٩٤	٢ _ الكلمات الطريفه «٥ _ ٤» (عربي)
٣٩٤	٣ _ گلشن راز «٧ _ ٢٢» (عرفان _ منظوم _ فارسي)
٣٩٤	٤ _ شرح گلشن راز «٢٣ _ ١٢٩» (عرفان _ فارسي)
٣٩٤	٥ _ طالع نامه «١٣٠ _ ١٤١» (فارسي)
٣٩٥	٦ _ تحفه الابرار الملتقط من آثار الأئمه الاطهار «١٤٣ _ ١٨١» (فقه _ فارسي)
٣٩٥	(٨٥٤)
٣٩٥	١ _ قره العيون في اعز الفنون «٤ _ ٩٢» (عرفان _ عربي)
٣٩٥	٢ _ الكلمات الطريفه «٩٢ _ ١١٥» (عربي)
٣٩٥	٣ _ اصول المعارف الدينيه «١١٥ _ ١٢٩» (عربي)
٣٩٦	٤ _ ترجمه العقائد «١٣٠ _ ١٤٦» (فارسي)
٣٩٦	٥ _ زاد السالك «١٤٦ _ ١٥١» (عرفان _ اخلاق _ فارسي)
٣٩٧	(٨٧٢)
٣٩٧	١ _ جُنگ حديث «٢٦ _ ٣١» (عربي _ فارسي)
٣٩٧	٢ _ الاربعمون سوره من التوريه = حديث قدسي = چهل سوره «٣٣ _ ٤٤»
٣٩٧	٣ _ اعتقادات و اخلاق «٥٠ _ ٧٧» (عربي)
٣٩٨	٤ _ ترجمه رساله طبيعي «٧٩ _ ٨٧» (فارسي)
٣٩٨	٥ _ مثنوی بېر و جوان «١٠٧ _ ١٠٩» (فارسي)
٣٩٩	٦ _ نان و حلوا «١١٣ _ ١١٦» (فارسي)
٣٩٩	(٨٨٥)
٣٩٩	١ _ الاصبح (يا «المصباح») «١ _ ٢٦» (بلاغت _ عربي)
٤٠٠	٢ _ شرح الرساله الوضعيه «٢٦ _ ٤٩» (بلاغت _ عربي)
٤٠٠	٣ _ شرح الرساله الوضعيه «٤٩ _ ١٢٣» (بلاغت _ عربي)
٤٠١	٤ _ رساله في علم الوضع «١٢٤ _ ١٢٧» (بلاغت _ عربي)
٤٠١	٥ _ رساله في الاستعاره «١٢٧ _ ١٢٨» (بلاغت _ عربي)

- ۴۰۲..... ۶ _ حاشیه شرح الرساله الوضیعه «۱۲۸ _ ۱۴۵» (بلاغت _ عربی)
- ۴۰۲..... ۷ _ حاشیه شرح الرساله الاستعاره «۱۴۵ _ ۱۷۴» (بلاغت _ عربی)
- ۴۰۳..... (۸۹۸)
- ۴۰۳..... ۱ _ (مصائب خامس آل عبا) اسرار الشهاده «۲ _ ۴۰» (مقتل _ فارسی)
- ۴۰۳..... ۲ _ عهد نامه لاهوتیه «۴۱ _ ۵۶» از: محمد مهدی بن سید محمد جعفر موسوی.
- ۴۰۴..... ۳ _ تحفه الوزراء = چهل باب «۶۱ _ ۶۲» (اخلاق _ فارسی)
- ۴۰۴..... ۴ _ (ردّ الصوفیه) «۹۷ _ ۱۰۷» (فارسی)
- ۴۰۵..... ۵ _ جنگ «۱۰۸ _ ۱۷۱» (عربی _ فارسی)
- ۴۰۶..... (۹۰۸)
- ۴۰۶..... ۱ _ صرف میر «۲ _ ۲۳» (صرف _ فارسی)
- ۴۰۶..... ۲ _ العزى فى التصريف «۲۴ _ ۳۱» (صرف _ عربی)
- ۴۰۶..... ۳ _ شرح الاموذج «۳۴ _ ۹۷» (نحو _ عربی)
- ۴۰۶..... ۴ _ کبرى «۹۸ _ ۱۰۷» (منطق _ فارسی)
- ۴۰۶..... ۵ _ الصمدیه «۱۰۸ _ ۱۲۸» (نحو _ عربی)
- ۴۰۷..... (۱۰۰۵)
- ۴۰۷..... ۱ _ رساله عرفانى «۱ _ ۶۳» (فارسی)
- ۴۰۷..... ۲ _ والدیه = معرفت «۶۴ _ ۷۱» (عرفان _ فارسی)
- ۴۰۸..... ۳ _ حورائته = شرح رباعی ابو سعید ابوالخیر «۷۱ _ ۷۴» (عرفان _ فارسی)
- ۴۰۸..... ۴ _ اصطلاحات صوفیان «۷۴ _ ۷۸» (فارسی)
- ۴۰۹..... ۵ _ نجات السالکین «۷۸ _ ۹۴» (عرفان _ فارسی)
- ۴۱۰..... ۶ _ نصیحه السالکین «۹۵ _ ۱۱۲» (عرفان _ فارسی)
- ۴۱۰..... (۱۰۳۵)
- ۴۱۰..... ۱ _ التقرب فى اسرار التركيب = ترکیبات جلدکی «۱ _ ۱۸» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۲..... ۲ _ السز الزبانی فى العلم المیزانی «۱۸ _ ۳۰» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۲..... ۳ _ التقرب فى اسرار التركيب «۳۰ _ ۹۳» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۳..... ۴ _ میزان الحديد «۹۳ _ ۱۲۱» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۳..... ۵ _ البرهان فى اسرار علم المیزان «۱۲۲ _ ۱۳۱» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۳..... ۶ _ البرهان فى اسرار علم المیزان «۱۳۱ _ ۱۵۶» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۴..... ۷ _ السز الزبانی فى العلم المیزانی «۱۵۶ _ ۱۷۹» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۴..... ۸ _ البرهان فى اسرار علم المیزان «۱۷۹ _ ۱۹۷» (کیمیا _ عربی)
- ۴۱۵..... (۱۱۹۵)
- ۴۱۵..... ۱ _ الحقائق «۱ _ ۱۰۱» (اخلاق _ عربی)
- ۴۱۵..... ۲ _ الرجعه «۱۰۲ _ ۱۰۳» (عربی)
- ۴۱۶..... ۳ _ علام الساعه «۱۰۴ _ ۱۱۳» (عقائد _ عربی)
- ۴۱۶..... ۴ _ المثلث «۱۱۳ _ ۱۱۴» (لغت _ عربی به فارسی)
- ۴۱۷..... ۵ _ مشکاه الیقین فى اصول الدّین «۱۱۴ _ ۱۳۰» (عقائد _ عربی)
- ۴۱۷..... ۶ _ نَغْرُ الرُّبْدِه «۱۲۰ _ ۱۲۳» (معما _ عربی)
- ۴۱۸..... (۱۲۲۰)
- ۴۱۸..... ۱ _ مثنوی در معجزات و اخلاق «۱ _ ۱۳۵» (فارسی)
- ۴۱۸..... ۲ _ دیوان محبت شیرازی «۱۲۶ _ ۲۲۶» (فارسی)
- ۴۱۸..... ۳ _ تفسیر «۲۲۷ _ ۲۵۶» (فارسی)

- ۴۲۰..... ۴ _ انیس الموخدین «۲۵۷ _ ۳۰۸» (کلام _ فارسی)
- ۴۲۰..... ۵ _ حدیث قدسی «۳۱۸ _ ۳۰۹» (فارسی)
- ۴۲۰..... ۶ _ طب «۳۲۲ _ ۳۲۳» (فارسی)
- ۴۲۱..... ۷ _ شمس الهدایه «۳۲۴ _ ۳۸۷» (منظومه _ فارسی)
- ۴۲۱..... ۸ _ منظومه «۳۸۸ _ ۴۰۶» (فارسی)
- ۴۲۳..... (۱۲۳۹)
- ۴۲۳..... ۱ _ حاشیه معالم الاصول «۱۶ _ ۱۶» (اصول فقه _ عربی)
- ۴۲۳..... ۲ _ حاشیه بر شرح مطالع «۱۹ _ ۲۳» (منطق _ عربی)
- ۴۲۳..... ۳ _ رساله زمان موهوم «۲۴ _ ۴۰» (فلسفه _ عربی)
- ۴۲۴..... ۴ _ حاشیه مدارک الاحکام «۴۲ _ ۸۸» (فقه _ عربی)
- ۴۲۴..... ۵ _ رساله فی المیراث «۸۹ _ ۹۲» (فقه _ عربی)
- ۴۲۴..... ۶ _ حاشیه آیات الاحکام = حاشیه زبده البیان «۹۳ _ ۱۰۸»
- ۴۲۵..... ۷ _ تفسیر سوره توحید «۱۰۹ _ ۱۱۲» (تفسیر _ عربی)
- ۴۲۵..... ۸ _ رساله الاضحیه «۱۱۲ _ ۱۱۵» (فقه _ عربی)
- ۴۲۵..... ۹ _ رساله فی الشرط فی العقد «۱۱۵ _ ۱۱۷» (فقه _ عربی)
- ۴۲۶..... ۱۰ _ مفترقات «۱۱۸ _ ۱۲۳» (عربی)
- ۴۲۶..... ۱۱ _ معرفه الزوال «۱۲۳ _ ۱۲۴» (فقه _ عربی)
- ۴۲۶..... ۱۲ _ رساله فی استعمال وقت الصلوات «۱۲۴ _ ۱۲۶» (فقه _ فارسی)
- ۴۲۷..... ۱۳ _ اختیارات ایام «۱۲۶ _ ۱۳۰» (نجوم _ فارسی)
- ۴۲۷..... ۱۴ _ رساله انشاء «۱۳۱ _ ۱۴۵» (فارسی)
- ۴۲۸..... ۱۵ _ ترجمه حدیث = ملحمه «۱۴۶ _ ۱۴۸» (نجوم _ فارسی)
- ۴۲۸..... (۱۲۹۵)
- ۴۲۸..... ۱ _ کبری «۱ _ ۱۹» (منطق _ فارسی)
- ۴۲۸..... ۲ _ نامه های از میر داماد «۱۹ _ ۲۲» (فارسی)
- ۴۲۹..... ۳ _ آداب مرکب ساختن «۲۲ _ ۲۷» (فارسی)
- ۴۲۹..... ۴ _ ختم قرآن در یک هفته «۲۷ _ ۲۹» (فارسی)
- ۴۳۰..... ۵ _ آئینه شاهی «۳۰ _ ۳۱» (فارسی)
- ۴۳۰..... ۶ _ تهذیب المنطق «۳۱ _ ۴۲» (منطق _ عربی)
- ۴۳۰..... (۱۳۰۲)
- ۴۳۰..... ۱ _ منهاج العابدین الی الجنه «۱ _ ۱۰» (اخلاق _ عربی)
- ۴۳۱..... ۲ _ اسرار الصلاه = التنبیها... «۱۱ _ ۳۷» (عربی)
- ۴۳۱..... ۳ _ مشارق انوار الیقین «۳۸ _ ۱۳۸» (فضائل و مناقب _ عربی)
- ۴۳۲..... ۴ _ تحفه الابرار فی معرفه الاقضیه و الاقدار «۱۳۹ _ ۱۷۴» (عقائد _ عربی)
- ۴۳۲..... ۵ _ مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه «۱۷۴ _ ۱۹۷» (حدیث _ عربی)
- ۴۳۲..... (۱۳۲۲)
- ۴۳۲..... ۱ _ مدخل منظوم در علم نجوم «۳ _ ۱۳» (نجوم _ فارسی)
- ۴۳۳..... ۲ _ تفسیر الأحمال = تعمیر خواب «۱۴ _ ۱۹» (عربی)
- ۴۳۳..... ۳ _ لغات قرآن «۲۲ _ ۶۸» (فارسی)
- ۴۳۵..... ۴ _ جبر و اختیار «۷۰ _ ۸۵» (کلام _ فارسی)
- ۴۳۵..... ۵ _ تذییل کتاب المواقف = شرح المواقف «۸۶ _ ۱۱۶» (کلام _ عربی)
- ۴۳۵..... ۶ _ جدول منیر المحبه «۱۱۷ _ ۱۲۴» (علوم غریبه _ فارسی)

..... (۱۳۲۹) ۴۳۶

۱ _ هدایه الحکمه « ۱ _ ۱۲ » (فلسفه _ عربی) ۴۳۶

۲ _ مرآه الحقائق و مجلی التذاتی « ۱۲ _ ۲۶ » (فلسفه _ عربی) ۴۳۶

۳ _ الحسنى فی قواعد الحکمه الطبيعيه « ۲۶ _ ۳۹ » (فلسفه _ عربی) ۴۳۷

۴ _ حياه النفوس « ۳۹ _ ۷۸ » (فلسفه _ فارسی) ۴۳۷

۵ _ رساله فی تحقیق الواسطه و انواعها « ۷۸ _ ۷۹ » (فلسفه _ عربی) ۴۳۸

۶ _ دیوان « ۱ _ ۷۹ » (شعر _ فارسی) ۴۳۸

..... (۱۳۴۵) ۴۳۸

۱ _ رساله فی صحه الطلاق بعبوض عن الخلع « ۱ _ ۲۶ » (فقه _ عربی) ۴۳۸

۲ _ رساله فی حکم المدرسه الموقوفه التي لا يعلم ايمان واقفها « ۲۶ _ ۳۲ » ۴۴۰

۳ _ لزوم صیغه در وقف « ۳۲ _ ۳۳ » (فقه _ فارسی) ۴۴۰

۴ _ رساله بیان انواع صیغ عقد نکاح بر وجه احتیاط = صیغ عقود النکاح ۴۴۰

۵ _ رساله فی حکم المعامله المحاباته « ۲۵ _ ۴۶ » (فقه _ عربی) ۴۴۱

۶ _ رساله فی الحیل المجزئه للزبا « ۴۶ _ ۵۵ » (فقه _ عربی) ۴۴۱

۷ _ رساله فی مسأله الشرط فی ضمن العقد « ۵۵ _ ۶۴ » (فقه _ عربی) ۴۴۲

۸ _ رساله ای درباره عدم اعتبار جدول در تعیین ماه رمضان « ۶۵ _ ۷۲ » ۴۴۲

۱ _ قاعده در بیان یکی از راه هائی که نصف به آن شناخته میشود. ۴۴۲

۲ _ حلّ چند معما و مشکل فقهی و روانی. ۴۴۲

۳ _ بختی در عشق املارد. ۴۴۲

۴ _ بختی درباره انشاء و انشاء شعر. ۴۴۲

۵ _ تطبیق در حیض در آخر همین فائده نام «عمید الدین رحمه الله» آمده است. ۴۴۲

۹ _ غنیه الأيام فی معرفه الساعات و الأيام « ۷۳ _ ۸۴ » (عربی) ۴۴۳

۱۰ _ اسئله من المحقق الکرکی و أجوبتها (عربی) ۴۴۳

۱۱ _ الرساله المحمديه فی احکام الميراث الابدیه « ۸۵ _ ۱۲۸ » ۴۴۳

۱۲ _ غنائم الايام فیما يتعلق بالحلال و الحرام « ۱۳۵ _ ۱۵۱ » (فقه _ عربی) ۴۴۴

۱۳ _ الحدائق الناضره فی احکام العتره الظاهره « ۱۵۲ _ ۱۸۸ » ۴۴۴

..... (۱۳۵۴) ۴۴۵

۱ _ التصوص فی تحقیق الطور المخصوص = مفتاح مفاتیح الفصوص « ۱ _ ۳۴ » ۴۴۵

۲ _ مختصر فی علم الاخلاق « ۳۴ _ ۴۰ » (اخلاق _ عربی) ۴۴۵

۳ _ شرح حدیث حقیقت « ۴۱ _ ۴۶ » (عربی) ۴۴۵

۴ _ حقائق الاسماء = شرح الاسماء « ۴۶ _ ۱۳۸ » (عربی) ۴۴۶

۵ _ ترجمه رساله تفاحیه ارسطو = سبب نامه « ۱۳۸ _ ۱۶۱ » (فارسی) ۴۴۶

۶ _ ینبوع الحياه = زجر النفس = ینبوع الحکمه « ۱۶۱ _ ۲۰۶ » (فارسی) ۴۴۷

۷ _ شرح حدیث « لا تنبوا النهر » « ۲۰۶ _ ۲۱۴ » (فارسی) ۴۴۷

۸ _ عقله المستوفى « ۲۱۶ _ ۲۳۵ » (فلسفه و عرفان _ عربی) ۴۴۸

..... (۱۳۶۷) ۴۴۸

۱ _ استخاره نامه « ۱ _ ۱۵ » (فارسی) ۴۴۸

۲ _ فالنامه « ۱۶ _ ۲۱ » (فارسی) ۴۴۹

۳ _ طالع نامه « ۲۴ _ ۵۴ » (فارسی) ۴۴۹

۴ _ علوم غریبه منظوم = جفر « ۵۹ _ ۶۵ » (فارسی) ۴۴۹

۵ _ ریاض « ۶۶ _ ۸۱ » (علوم غریبه _ فارسی) ۴۴۹

- ۶_ اکسیر و حجر مکرم «۸۹_ ۱۰۸» (کیمیا _ فارسی) ۴۵۰
- ۷_ فوایدی در علوم غریبه «۱۱۰_ ۱۱۵» (فارسی و عربی) ۴۵۰
- ۸_ لویح القمر = اختیارات نجوم «۱۱۶_ ۱۴۵» (نجوم _ فارسی) ۴۵۰
- ۹_ مدخل منظوم «۱۴۹_ ۱۶۳» (تقویم _ فارسی) ۴۵۱
- ۱۰_ معرفت تقویم «۱۶۴_ ۱۷۰» (نجوم _ فارسی) ۴۵۱
- ۱۱_ حساب فارسی = میزان الحساب «۱۷۰_ ۱۹۶» (فارسی) ۴۵۲
- ۱۲_ فوایدی در علوم غریبه «۱۹۶_ ۲۰۳» (فارسی _ عربی) ۴۵۲
- ۱۳_ لطیفه غیبیه = شرح دیوان حافظ «۲۰۴_ ۲۳۹» (عرفان _ فارسی) ۴۵۲
- (۱۳۹۰)
- ۱_ جفر «۱_ ۱۳» (فارسی) ۴۵۳
- ۲_ جفر «۱۴_ ۷۵» (فارسی) ۴۵۳
- ۳_ جامع الفوائد «۷۴_ ۸۷» (طب _ فارسی) ۴۵۵
- ۴_ شعبده «۸۷_ ۱۲۳» (فارسی) ۴۵۵
- ۵_ سراج الظلمه والرحمه لهذه الامه «۱۲۴_ ۱۳۳» (کیمیا _ عربی) ۴۵۵
- ۶_ علوم غریبه «۱۳۳_ ۱۴۳» (فارسی) ۴۵۶
- ۷_ جفر «۱۴۴_ ۱۷۱» (فارسی) ۴۵۶
- ۸_ جهان نما «۱۷۳_ ۱۷۹» (فارسی) ۴۵۶
- ۹_ علوم غریبه «۱۸۰_ ۲۵۷» (فارسی) ۴۵۷
- ۱۰_ جفر جامع «۲۵۸_ ۳۱۱» (فارسی) ۴۵۷
- ۱۱_ جَنگ «۲۷۶_ ۳۱۱» (علوم غریبه _ فارسی) ۴۵۷
- (۱۴۰۹)
- ۱_ احادیث «۱_ ۴» (عربی _ فارسی) ۴۵۸
- ۲_ علل الاحکام «۵_ ۱۶» (عربی) ۴۵۸
- ۳_ الالفیه «۱۶_ ۲۵» (فقه _ عربی) ۴۵۹
- ۴_ الشک والسهو «۲۵_ ۲۶» (فقه _ عربی) ۴۵۹
- ۵_ وصایا النبی ۹ «۲۶_ ۵۲» (عربی) ۴۵۹
- ۶_ مناهج النبی ۹ «۵۲_ ۵۹» (حدیث _ عربی) ۴۶۰
- ۷_ رساله حقوق «۵۹_ ۶۳» (حدیث _ عربی) ۴۶۰
- ۸_ بدایه الهدایه «۶۴_ ۱۰۷» (فقه _ عربی) ۴۶۰
- ۹_ زبده المقال فی بیان احوال النقات «۱۰۷_ ۱۳۴» (رجال _ عربی) ۴۶۰
- ۱۰_ حدیث جنود العقل والجهل «۱۳۵_ ۱۳۶» (عربی) ۴۶۱
- ۱۱_ رساله اثنی عشریه «۱۳۶_ ۱۶۶» (فقه _ عربی) ۴۶۱
- ۱۲_ الاربعین «۱۶۶_ ۱۸۴» (حدیث _ عربی) ۴۶۱
- ۱۳_ الاربعین «۱۸۴_ ۱۸۵» (حدیث _ عربی) ۴۶۲
- ۱۴_ کلمات قصار امیرمومنان (علیه السلام) «۱۸۵_ ۱۸۷» (حدیث _ عربی) ۴۶۲
- ۱۵_ جامع الاخبار «۱۸۷_ ۲۷۲» (عربی) ۴۶۲
- (۱۴۱۰)
- ۱_ آیه النور = اصول فروغ دین ظاهری و باطنی «۱_ ۱۵» (عرفان _ فارسی) ۴۶۳
- ۲_ جامع الاسرار «۱۵_ ۳۸» (عرفان _ فارسی) ۴۶۳
- ۳_ احادیث «۳۹_ ۴۶» (عربی _ فارسی) ۴۶۴
- ۴_ تحقیق عرفانی «۴۶_ ۴۷» (عرفان _ فارسی) ۴۶۴

- ۴۶۴ ۵ _ حدیث التوحید «۴۸ _ ۵۰» (عربی)
- ۴۶۵ ۶ _ رسائل عرفانی = نامه های عرفانی «۵۱ _ ۶۸» (فارسی)
- ۴۶۵ ۷ _ دیوان = دو بیت «۶۸ _ ۷۲» (فارسی)
- ۴۶۵ (۱۴۲۰)
- ۴۶۵ ۱ _ بدایه الهدایه «۱ _ ۵۹» (فقه _ عربی)
- ۴۶۶ ۲ _ ترجمه الصلاة = آداب الصلاة «۶۰ _ ۸۱» (فارسی)
- ۴۶۶ ۳ _ منتخب اذکار و ادعیه «۸۲ _ ۸۷» (فارسی)
- ۴۶۶ ۴ _ رساله شکیات = شکوک الصلاة = شک و سهو «۸۸ _ ۱۱۱» (فارسی)
- ۴۶۷ ۵ _ اختیارات ایام = اختیارات صغیر «۱۱۲ _ ۱۲۸» (نجوم _ فارسی)
- ۴۶۷ ۶ _ رساله رضاع = رضاعیه «۱۳۱ _ ۱۴۹» (فقه _ فارسی)
- ۴۶۷ ۷ _ الاعتقادات «۱۴۹ _ ۱۶۸» (عربی)
- ۴۶۸ (۱۴۲۱)
- ۴۶۸ ۱ _ گلستان «۱ _ ۹۹» (فارسی)
- ۴۶۸ ۲ _ حدیقه الحقیقه = الہی نامه = فخری نامه «۱۰۵ _ ۱۵۵» (فارسی)
- ۴۶۸ ۳ _ مخزن الانشاء = منشآت کاشفی «۱۵۶ _ ۱۶۲» (فارسی)
- ۴۶۹ ۴ _ جنگ حکایات و مرانی «۱۷۰ _ ۲۵۱» (فارسی)
- ۴۶۹ ۵ _ مصباح الشریعہ و مفتاح الحقیقہ «۲۵۲ _ ۲۵۵» (حدیث _ عربی)
- ۴۷۰ (۱۴۶۴)
- ۴۷۰ ۱ _ رساله تجوید «۱ _ ۱۸» (فارسی)
- ۴۷۰ ۲ _ العقد الفرید لعلم التجوید «۱۸ _ ۴۳» (تجوید _ عربی)
- ۴۷۰ ۳ _ نظم النثالی فی تجوید کلام المتعالی = لؤلؤیہ «۴۳ _ ۵۰»
- ۴۷۱ ۴ _ تجوید مختصر «۵۰ _ ۵۱» (عربی)
- ۴۷۱ ۵ _ قواعد رسم الخط «۵۲ _ ۶۰» (فارسی)
- ۴۷۲ (۱۴۸۹)
- ۴۷۲ ۱ _ جنگ مرانی «۱ _ ۴» (عربی)
- ۴۷۲ ۲ _ روایت امالی شیخ طوسی در فاجعه کربلا «۵ _ ۹»
- ۴۷۲ ۳ _ قصیده ای اخلاقی در ۱۴۲ بیت «۱۲ _ ۱۶»
- ۴۷۲ ۴ _ دعای ماه صفر «۱۶»
- ۴۷۲ ۵ _ اصول (حسن و قبح عقلی) «۱۷ _ ۱۸»
- ۴۷۳ ۶ _ (مسأله خلق اعمال) «۱۹ _ ۲۲»
- ۴۷۳ ۷ _ اجماع (به نقل از دروس) «۲۷ _ ۲۸»
- ۴۷۳ ۸ _ صلاه الجمعه «۲۹ _ ۳۰» ب ۲۹ _ ب ۳۰
- ۴۷۳ ۹ _ عناصر اربعه «۵۴ _ ۵۵»
- ۴۷۳ ۱۰ _ اشعاری از ناصر خسرو
- ۴۷۳ ۱۱ _ ترجمه العقائد الدینیہ «۵۷ _ ۶۹» (فارسی)
- ۴۷۴ ۱۲ _ علل اختلاف اخبار و کیفیہ الجمع بینہا «۷۲ _ ۷۴»
- ۴۷۴ ۱۳ _ تعارض الاصل والظاهر «۸۴ _ ۸۶»
- ۴۷۴ ۱۴ _ آب زلال «۹۰ _ ۹۳» (منظومه _ فارسی)
- ۴۷۵ ۱۵ _ قصیده دالیہ «۹۹»
- ۴۷۵ ۱۶ _ صلواتیہ «۱۰۱ _ ۱۰۷» «۱۰۸ ر ۱۱۳ ر)
- ۴۷۵ ۱۸ _ رساله یوحنا «۱۱۷ _ ۱۲۲» (فارسی)

- ۱۹ _ خطبه النکاح «۱۳۵ _ ۱۲۷» (عربی) ۴۷۵
- ۲۰ _ خطبه النکاح «۱۳۷ _ ۱۲۸» (عربی) ۴۷۶
- ۲۱ _ مرثیه حسینی قصیده در مرثیه حسینی «۱۴۰ _ ۱۴۲» (عربی) ۴۷۶
- (۱۵۰۱) ۴۷۷
- ۱ _ (صیغ نکاح) «۵۹ _ ۶۳» (فقه _ فارسی) ۴۷۷
- ۲ _ تحدید صاع «۵۸ _ ۵۹» (فقه _ فارسی) ۴۷۷
- ۳ _ احکام سبق و رمایه «۵۲» (فقه _ فارسی) ۴۷۸
- ۴ _ صیغه نکاح «۵۱» (فقه _ فارسی) ۴۷۸
- ۵ _ ترجمه رساله ذهبیه (ترجمه طب الرضا (علیه السلام)) «۳۵ _ ۴۸» ۴۷۸
- ۶ _ لغتنامه فارسی به فارسی «۲۴ _ ۲۶» (لغت _ فارسی) ۴۷۹
- ۷ _ مرثی «۱ _ ۲۳» (فارسی) ۴۷۹
- (۱۵۵۱) ۴۸۰
- ۱ _ ارت «۱ _ ۱۲» (فقه _ عربی) ۴۸۰
- ۲ _ مسائل فی المناکحات «۱۲ _ ۱۳» (فقه _ عربی) ۴۸۰
- ۳ _ صیغ العقود و الایقات «۱۳ _ ۱۶» (فقه _ عربی) ۴۸۰
- ۴ _ دو حدیث درباره قصیده سید حمیری «۳۰ _ ۳۹» (فارسی) ۴۸۱
- ۵ _ مقالید القصود و موالید العقود فی تفاصيل صیغ العقود «۴۴ _ ۹۳» ۴۸۱
- ۶ _ جنگ «۹۳ _ ۱۰۱» (عربی به فارسی) ۴۸۲
- (۱۵۵۷) ۴۸۲
- ۱ _ طبیب = رساله در طب «۱ _ ۴» (طب _ فارسی) ۴۸۲
- ۲ _ منظومه واجبات نماز «۵ _ ۱۱» (فقه _ فارسی) ۴۸۳
- ۳ _ مونس الابرار = قصیده لامیه «۱۲ _ ۱۵» (فارسی) ۴۸۳
- ۴ _ تنبیه الغافلین «۱۷ _ ۱۹» (اخلاق _ فارسی) ۴۸۵
- ۵ _ چهل حدیث قدسی = چهل سوره «۲۱ _ ۴۲» (حدیث عربی _ فارسی) ۴۸۵
- ۶ _ بلوهر و یوناسف «۴۴ _ ۵۸» (داستان _ فارسی) ۴۸۶
- ۷ _ جنگ اشعار و غیره «۶۰ _ ۸۷» (فارسی) ۴۸۶
- (۱۵۵۸) ۴۸۷
- ۱ _ صلاه «۱ _ ۴» (فقه _ فارسی) ۴۸۷
- ۲ _ جنگ نظم و نثر «۸ _ ۳۳» (فارسی) ۴۸۷
- ۳ _ رساله در بیان تألیفات علامه مجلسی ره «۳۹ _ ۴۰» (فارسی) ۴۸۸
- ۴ _ شرح نامه غزالی «۸۲ _ ۸۴» (اخلاق _ فارسی) ۴۸۸
- ۵ _ عوالم الخمس «۹۷ _ ۹۸» (عرفان _ عربی _ فارسی) ۴۸۸
- ۶ _ شرح فضیلت دوازده امام خواجه «۱۰۳ _ ۱۰۴» (دعا _ فارسی) ۴۸۹
- ۷ _ رساله در معنی نی (نی نامه) «۱۱۹» (عرفان _ فارسی) ۴۸۹
- ۸ _ رساله نفسیه = یقائن النفس بعد خراب البدن «۱۲۱ _ ۱۲۴» (فلسفه _ عربی) ۴۹۰
- ۹ _ وجودیه «۱۲۴ _ ۱۲۷» (فلسفه _ فارسی) ۴۹۰
- (۱۵۶۷) ۴۹۲
- ۱ _ ترجمه وصیت نامه علامه مجلسی «۱ _ ۴» (فارسی) ۴۹۲
- ۲ _ رساله قلندری «۵ _ ۹» (فارسی) ۴۹۲
- ۳ _ کسب نامه «۹ _ ۱۶» (اخلاق _ فارسی) ۴۹۳
- ۴ _ رساله کیمیا «۲۹ _ ۳۳» (کیمیا _ فارسی) ۴۹۳

- ٤٩٣ ٥ _ نوروز نامه «٣٥ _ ٣٦» (فارسی)
- ٤٩٤ ٦ _ جنگ «٣٧ _ ٨٥» (فارسی _ عربی)
- ٤٩٤ ٧ _ المطالع في المناقب «٨٦ _ ٩٨» (فارسی _ عربی)
- ٤٩٤ (١٥٧٠)
- ٤٩٤ ١ _ جنگ اشعار «١ _ ٧» (عربی)
- ٤٩٥ ٢ _ رساله نفسيه «٨ _ ١٤» (فلسفه _ عربی)
- ٤٩٥ ٣ _ مختصر الغيث الذي اسجم في شرح لاميه العجم «١٦ _ ٣٠» (عربی)
- ٤٩٦ ٤ _ شرح قصيده بانت سعاد «٣١ _ ٤٤» (عربی)
- ٤٩٦ ٥ _ قصيده لسعد الأنصاري = قصيده اشكونانيه «٤٥ _ ٥١» (عربی)
- ٤٩٧ ٦ _ نغمة اليمن فيما يزول به الشجن «٥١ _ ٦١» (عربی)
- ٤٩٧ ٧ _ شرح قصيده البرده «٦٢ _ ١١٠» (عربی)
- ٤٩٨ ٨ _ شرح دعای صباح «١١٥ _ ١٤٦» (دعا _ فارسی)
- ٤٩٩ (١٥٧٣)
- ٤٩٩ ١ _ غدیرتہ «٢ _ ٣» (فارسی)
- ٤٩٩ ٢ _ جنگ شعر «٤ _ ٩» (فارسی)
- ٥٠٠ ٣ _ فرهاد و شیرین «٩ _ ١٤» (فارسی)
- ٥٠٠ ٤ _ فرهاد و شیرین «١٤ _ ١٦» (فارسی)
- ٥٠٠ ٥ _ منتخب اشعار فضایی «١٦ _ ١٨» (فارسی)
- ٥٠٢ ٦ _ العوالم المائه «١٩ _ ٢٠» (نحو _ عربی)
- ٥٠٢ ٧ _ صغری در منطق «٢٠ _ ٢١» (منطق _ فارسی)
- ٥٠٢ ٨ _ اجرومته «٢١ _ ٢٤» (نحو _ عربی)
- ٥٠٢ ٩ _ تهذیب المنطق «٢٤ _ ٢٧» (منطق _ عربی)
- ٥٠٣ ١٠ _ ثلاثون مسأله «٢٧ _ ٢٨» (کلام _ عربی)
- ٥٠٣ ١١ _ الالفیه = الخلاصه فی النحو «٢٨ _ ٤٥» (نحو _ عربی)
- ٥٠٣ ١٢ _ ایساغوجی «٥٠ _ ٥١» (منطق _ عربی)
- ٥٠٤ ١٣ _ جنگ شعر «٥١ _ ٦٩» (فارسی)
- ٥٠٤ (١٥٧٤)
- ٥٠٤ ١ _ جنگ «١١ _ ١١» (فارسی _ عربی)
- ٥٠٥ ٢ _ تجوید «١٢ _ ١٣» (فارسی)
- ٥٠٥ ٣ _ وقف و وصل «١٣» (تجوید _ فارسی)
- ٥٠٥ ٤ _ قرائت عاصم = مفرده عاصم «١٤ _ ٣٤» (تجوید _ فارسی)
- ٥٠٦ ٥ _ شرح دعای سحر «٣٥ _ ٤٦» (دعا _ عربی)
- ٥٠٦ ٦ _ جنگ «٤٧ _ ١٣٦» (عربی _ فارسی)
- ٥٠٧ (١٧٢٩)
- ٥٠٧ ١ _ رساله در منطق «١ _ ٦» (منطق _ فارسی)
- ٥٠٧ ٢ _ زاد المعاد «٧ _ ١٢» (دعا _ فارسی)
- ٥٠٧ ٣ _ الاعتقادات = العقائد «٢١٢ _ ٢٢٣» (عربی)
- ٥٠٨ ٤ _ رساله صیغ عقود نکاح «٢٢٣ _ ٢٢٦» (فقه _ فارسی)
- ٥٠٨ ٥ _ رساله ترجمه خطبه توحیدیه امام رضا «٢٤٢٢٢٦» (فارسی)
- ٥٠٩ (١٨٢٢)
- ٥٠٩ ١ _ هدایه المحققین الی طریقہ المحققین «١ _ ٧٣» (رجال _ عربی)

- ۲ _ فهرست تهذيب الاحكام «۷۴ _ ۱۱۲» (عربي) ۵۰۹
- ۳ _ شامل الوصول في شرح مبادئ الاصول «۱۱۴ _ ۲۵۲» ۵۱۰
- ۴ _ شرح مقدمه الاستبصار «۵۸ _ ۱۶۱» (حديث _ عربي) ۵۱۰
- ۵ _ الاجتهاد والتقليد = الاجتهاد والاخبار «۱۶۱ _ ۱۸۵» (اصول فقه _ عربي) ۵۱۱
- ۶ _ تعليقه منهج المقال «۱۸۵ _ ۱۹۵» (رجال _ عربي) ۵۱۱
- (۱۸۳۲) ۵۱۲
- ۱ _ ترجمه حلّ التلسم في كشف السز المبهم «۱ _ ۲۰» (كيميا _ فارسي) ۵۱۲
- ۲ _ كيميا = رساله زيبق و كيريت «۲۵ _ ۲۸» (فارسي) ۵۱۲
- ۳ _ كيميا «۲۸ _ ۳۲» (فارسي) ۵۱۲
- ۴ _ خواص احجار «۲۳ _ ۳۸» (كيميا _ فارسي) ۵۱۳
- ۵ _ كيميا «۳۸ _ ۴۱» (فارسي) ۵۱۳
- (۱۸۹۹) ۵۱۴
- ۱ _ طب «۱ _ ۵» (فارسي) ۵۱۴
- ۲ _ روح و بدن = صحت و مرض حسن عشق «۵ _ ۹» (فلسفه _ فارسي) ۵۱۴
- ۳ _ زاد المسافرين = تدبير مسافر «۹ _ ۷۸» (طب _ فارسي) ۵۱۴
- ۴ _ زاد المسافرين «۷۹ _ ۹۸» (طب _ فارسي) ۵۱۵
- ۵ _ ترياق الفائده «۱۰۳ _ ۱۲۶» (دعا _ فارسي) ۵۱۵
- ۶ _ اختيارات الايام «۱۲۷ _ ۱۳۳» (نجوم _ فارسي) ۵۱۵
- ۷ _ لوائح القمر «۱۳۵ _ ۱۵۹» (نجوم _ فارسي) ۵۱۵
- ۸ _ شرح قصيده عينيه حميرى «۱۶۵ _ ۱۷۳» (فارسي) ۵۱۵
- ۹ _ جنگ «۱۷۴ _ ۲۳۴» (عربي _ فارسي) ۵۱۶
- (۱۹۲۱) ۵۱۷
- ۱ _ شبهه الاستلزام = دفع شبهه الاستلزام «۲ _ ۲۰» (عربي) ۵۱۷
- ۲ _ تعليقه على التقييدات في حكمه الالهيه «۲۴ _ ۱۰۸» (فلسفه _ عربي) ۵۱۷
- ۳ _ المشاعر «۱۱۲ _ ۱۲۸» (عربي) ۵۱۷
- ۴ _ خلق الأعمال = جبر و تفويض «۱۲۸ _ ۱۴۲» (فلسفه و كلام _ عربي) ۵۱۸
- ۵ _ حاشيه معالم الدين «۱۴۸ _ ۱۵۵» (اصول فقه _ عربي) ۵۱۸
- ۶ _ الذهبية الطبيه = طب الرضا «۱۵۷ _ ۱۸۲» (حديث _ عربي) ۵۱۸
- (۱۹۳۸) ۵۱۹
- ۱ _ اصول الفقه «۳ _ ۸۲» (اصول فقه _ عربي) ۵۱۹
- ۲ _ اصله الظاهره «۸۳ _ ۸۴» (فقه _ عربي) ۵۱۹
- ۳ _ رساله في الاصول العمليه «۸۴ _ ۸۷» (اصول فقه _ عربي) ۵۱۹
- ۴ _ لواعب في تفسير آيه «وفوا بالعقود» «۸۷ _ ۱۵۷» (تفسير _ عربي) ۵۲۰
- ۵ _ حاشيه الصافي «۱۵۷ _ ۱۸۶» (تفسير _ عربي) ۵۲۰
- ۶ _ القراء العشره = منتخب البذور الزاهره «۱۸۷ _ ۱۸۹» (عربي) ۵۲۱
- (۱۹۷۳) ۵۲۲
- ۱ _ شرح الامودج «۱ _ ۵۴» (نحو _ عربي) ۵۲۲
- ۲ _ حاشيه على حاشيه تهذيب المنطق للبيزدي «۵۵ _ ۹۲» (منطق _ عربي) ۵۲۲
- ۳ _ حاشيه القوائد الضيائيه «۹۳ _ ۱۷۵» (نحو _ عربي) ۵۲۲
- ۴ _ شرح بيت «ثماناً بعد ما جاوزت» «۱۷۷» (نحو _ عربي) ۵۲۲
- ۵ _ حديث قدسي = چهل سوره «۱۷۹ _ ۱۸۶» كتاب اول نستعليق محمد صالح بن محمد رضا خاكسار در دوشنبه اول رمضان المبارک ۱۲۳۰. در ادامه آن مطلبی از قواعد شهيد اول و مطلبی درباره اشکال اربعه هست. ۵۲۲

۵۲۳ (۱۹۹۸)
۵۲۳	۱ _ جنگ دعا « ۱ _ ۱۴ » (فارسی _ عربی)
۵۲۳	۲ _ تفسیر سوره فاتحه « ۱۵ _ ۲۵ » (فارسی)
۵۲۳	۳ _ رساله شکایات نماز = شکوک الصلاة « ۱۵ _ ۳۲ » (فقه _ فارسی)
۵۲۴	۴ _ خطبه ادم (علیه السلام) = فضیلت... « ۳۶ _ ۴۰ » (فارسی)
۵۲۴	۵ _ شرح دعای سیفی « ۴۰ _ ۴۹ » (دعا _ فارسی)
۵۲۵	۶ _ نکاح = رساله در نکاح « ۲۲ _ ۶۰ » (فقه _ فارسی)
۵۲۵ (۲۰۸۲)
۵۲۵	۱ _ حاشیه شرح التجرید الجدیده « ۱ _ ۸۲ » (کلام _ عربی)
۵۲۶	۲ _ الفوائد الحائریه التدریجیه « ۸۲ _ ۱۳۳ » (اصول فقه _ عربی)
۵۲۶	۳ _ الفوائد الحائریه الجدیده « ۱۳۳ _ ۱۶۶ » (اصول فقه _ عربی)
۵۲۶	۴ _ الاجماع = حجته الاجماع « ۱۶۶ _ ۱۷۸ » (عربی)
۵۲۶	۵ _ الوجیزه « ۱۷۸ _ ۱۸۰ » (درایه _ عربی)
۵۲۶	۶ _ حاشیه معالم الاصول « ۱۸۲ _ ۲۹۷ » (اصول فقه _ عربی)
۵۲۷	۷ _ حاشیه معالم الاصول « ۲۹۸ _ ۳۴۰ » (اصول فقه _ عربی)
۵۲۷	۸ _ اجوبه الاسئله « ۳۴۰ _ ۳۴۱ » (عربی)
۵۲۸ (۲۰۸۹)
۵۲۸	۱ _ تبصره المتعلمین فی مهمات احکام الدین « ۱ _ ۱۹۷ » (فقه _ عربی)
۵۲۸	۲ _ الالفیه « ۱۹۷ _ ۲۲۲ » (فقه _ عربی)
۵۲۸	۳ _ الجعفریه « ۲۲۳ _ ۳۰۵ » (فقه _ عربی)
۵۲۹	۴ _ الباب الحادی عشر « ۳۰۶ _ ۳۱۶ » (کلام _ عربی)
۵۲۹	۵ _ المسائل فی معرفه الیرکان الخمسه الاصولیه « ۳۱۶ _ ۳۲۳ »
۵۲۹	۶ _ وصایا الرسول ۹ لفاظمه ۷ « ۲۲۳ _ ۳۲۵ » (حدیث _ عربی)
۵۳۰	۷ _ حدیث ذوالنون المصری = وصایا... « ۳۲۶ _ ۳۵۲ » (عربی)
۵۳۰ (۲۱۳۵)
۵۳۰	۱ _ عقائد دینیّه (کلام _ فارسی)
۵۳۱	۲ _ خوابنامه منظوم (فارسی)
۵۳۱	۳ _ فصول اربعه (رساله در...) (نجوم _ فارسی)
۵۳۳	۴ _ خوابنامه منظوم -
۵۳۳	۵ _ نان و حلوا (فارسی _ عربی)
۵۳۵	۶ _ رساله در بیان احوال فردوسی (فارسی)
۵۳۵	۷ _ اربعین حدیث (فارسی)
۵۳۶	۸ _ ترجمه قصیده دعل خزاغی (فارسی)
۵۳۶	۹ _ آتش پاره « ۶۱ _ ۶۳ »
۵۳۶	۱۰ _ قصیده مدح امیرالمؤمنین « ۶۶ _ ۶۷ »
۵۳۷	۱۱ _ نامه شاه عباس صفوی « ۷۱ _ ۷۱ »
۵۳۷	۱۲ _ قصیده در وصف ائمه « ۸۳ _ ۸۴ »
۵۳۷	۱۳ _ جدول تاریخ چهارده معصوم « ۸۶ _ ۸۷ »
۵۳۷	۱۴ _ قصیده از کلام سعدی بنام نصایح « ۸۸ _ ۹۰ »
۵۳۷	۱۵ _ نصایح پیامبر به علی (علیه السلام) با عناوین یا علی « ۹۳ _ ۹۵ »
۵۳۸	۱۶ _ حدیث فضل بن شاذان (ترجمه فارسی) « ۱۲۷ _ ۱۳۰ »

- ۱۷ _ قسه طرمج بن عدی بن حاتم طائی (۱۴۲ _ ۱۴۵) ۵۳۸
- ۱۸ _ حکایات بهلول عاقل (۱۴۶ _ ۱۵۱) ۵۳۸
- ۱۹ _ حکایات مؤمن طاق (۱۵۱ _ ۱۵۴) ۵۳۸
- ۲۰ _ احوال ابن ابی جمهور احسانی (۱۵۴ _ ۱۶۲) ۵۳۸
- ۲۱ _ ده بند در مرتبه امام حسین (علیه السلام) (۱۶۲ _ ۱۶۵) ۵۳۹
- ۲۲ _ دوازده بند (۱۶۵ _ ۱۶۹) ۵۳۹
- ۲۳ _ چهارده بند صحیحی (۱۶۹ _ ۱۷۳) ۵۳۹
- ۲۴ _ هفت بند (۱۷۳ _ ۱۷۷) ۵۳۹
- ۲۵ _ مثنوی آذر بیگدلی (۱۷۸ _ ۱۸۰) ۵۴۰
- ۲۶ _ مثنوی نفرشی (۱۸۰ _ ۱۸۴) ۵۴۰
- ۲۷ _ حکایت بیمار و طبیب (۱۸۵ _ ۱۸۶) ۵۴۰
- ۲۸ _ تحقیق البروج (۱۸۹ _ ۱۹۰) ۵۴۰
- (۲۱۷۶) ۵۴۱
- ۱ _ دیوان فنای زنونزی «۱۵۹» (فارسی) ۵۴۱
- ۲ _ سی بند مکتبدار تبریزی «۱۵۹ _ ۱۶۰» (فارسی) ۵۴۱
- ۳ _ مجرم نامه «۱۶۰ _ ۱۶۴» (نجوم _ فارسی) ۵۴۲
- ۴ _ احکام گرفتن آفتاب (کسوف) «۱۶۴ _ ۱۶۶» (نجوم _ فارسی) ۵۴۲
- ۵ _ خوابنامه منظوم «۱۶۶ _ ۱۷۰» (فارسی) ۵۴۲
- (۲۲۰۰) ۵۴۴
- ۱ _ الجواهر العقلیه فی الأدله القطعیه «۱ _ ۱۵» (کلام _ عربی) ۵۴۴
- ۲ _ خلاصه الوسائل فی شرح المسائل «۱۵ _ ۷۸» (کلام _ عربی) ۵۴۴
- ۳ _ الباب الحادی عشر «۷۹ _ ۸۰» (کلام _ عربی) ۵۴۵
- ۴ _ غایه الایجاز لخائف الاعواز «۸۹ _ ۹۵» (فقه _ عربی) ۵۴۵
- ۵ _ مسکن الفؤاد عند فقد الاحبه و الاولاد «۹۷ _ ۱۵۶» (اخلاق _ عربی) ۵۴۵
- ۶ _ مفتاح فیض کاشانی «۱۵۷ _ ۱۸۶» ۵۴۶
- (۲۲۰۴) ۵۴۶
- ۱ _ الدرزه البتیمه «۱ _ ۱۰» (اخلاق _ فارسی) ۵۴۶
- ۲ _ الوصیه «۱۱ _ ۲۰» (اخلاق _ عربی) ۵۴۷
- ۳ _ کیفیه استنباط الاحکام (۲۱ _ ۲۲) ۵۴۷
- ۴ _ فائده فی عالم الذر (۲۳ _ ۲۵) ۵۴۷
- ۵ _ خطبه (۲۵ _ ۲۹) ۵۴۸
- ۶ _ فائده (۳۲ _ ۳۵) ۵۴۸
- ۷ _ فائده جلیله (۳۵ _ ۳۹) ۵۴۸
- ۸ _ بیرامون آیه او لم ینکف بریک انه علی کل شیء شهید ۵۴۸
- ۹ _ الوجود «۳۹ _ ۴۱» (فلسفه _ عربی) ۵۴۸
- ۱۰ _ اجویه الاستله «۴۱ _ ۶۰» (کلام _ عربی) ۵۴۹
- ۱۱ _ ضیاء البصائر فی تعین الکبائر «۶۱ _ ۸۳» (اخلاق _ عربی) ۵۴۹
- ۱۲ _ العوائد = واردات قلبی «۸ _ ۱۳۱» (کلام _ عربی) ۵۴۹
- ۱۳ _ اجویه مسائل العباسیه «۱۳۳ _ ۱۶۵» (کلام _ عربی) ۵۵۰
- (۲۲۱۰) ۵۵۱
- ۱ _ تشریح الافلاک «۱ _ ۱۰» (نجوم _ عربی) ۵۵۱

- ٢ _ هينٹ فارسی « ١١ _ ٣١ » (نجوم _ فارسی)..... ٥٥١
- ٣ _ شرح خطبه «شرح الملخص» «٣٢ _ ٣٦» (نجوم _ عربي)..... ٥٥١
- ٤ _ شرح الملخص في الهيئه = شرح جنميين «٣٧ _ ٩١» (نجوم _ عربي)..... ٥٥١
- ٥ _ شرح بيست باب «٩٢ _ ١٦٠ _ ١٦٤ _ ١٨٥» (نجوم _ فارسی)..... ٥٥٢
- ٦ _ سي درس اصول دين «١٦١ _ ١٦٣» (كلام _ فارسی)..... ٥٥٢
- ٧ _ خلاصه الحساب «١٨٦ _ ٢٢١» (عربي)..... ٥٥٢
- (٢٢٢٨)..... ٥٥٣
- ١ _ الوافيه في الاصول «١ _ ٩٦» (اصول فقه _ عربي)..... ٥٥٣
- ٢ _ اثبات الواجب «٩٧ _ ٩٨» (كلام _ عربي)..... ٥٥٣
- ٣ _ فائده في دفع شبهه اين كموئه..... ٥٥٤
- ٤ _ فائده في المحكم والمتشابه..... ٥٥٤
- ٥ _ فائده منقوله عن رساله في التذكير والتأنيث..... ٥٥٤
- ٦ _ حدود الاشياء «١٠٠ _ ١٠٧» (عربي)..... ٥٥٤
- ٧ _ حقيقه الحقايق «١٠٨ _ ١٠٩» (عرفان _ عربي)..... ٥٥٥
- ٨ _ تحقيق المعاد الجسماني «١١٠ _ ١١٢» (فلسفه _ عربي)..... ٥٥٥
- ٩ _ سوال و جواب «١١٢ _ ١١٣» (فلسفه _ عربي)..... ٥٥٥
- ١٠ _ جواب شبهه الدواني «١١٣» (فلسفه _ عربي)..... ٥٥٦
- ١١ _ الرساله الحرفيه «١١٣ _ ١١٤» (نحو _ عربي)..... ٥٥٦
- ١٢ _ الجبر والاختيار «١١٤» (كلام _ عربي)..... ٥٥٧
- ١٣ _ الاستله والاجوبه «١١٥ _ ١١٦» (فلسفه _ عربي)..... ٥٥٧
- ١٤ _ فوائد فلسفي مقتبس از كتابها و فوائد متفرقه..... ٥٥٧
- (٢٢٢٨)..... ٥٥٨
- ١ _ جبر و مقابله «١ _ ١٤» (فارسی)..... ٥٥٨
- ٢ _ حساب فارسی = ميزان الحساب «١٥ _ ٣٨» (فارسی)..... ٥٥٨
- ٣ _ خلاصه الحساب «٣٩ _ ٥٩» (عربي)..... ٥٥٨
- ٤ _ الاعداد (رساله في...) «٦٠ _ ٦٤» (حساب _ عربي)..... ٥٥٩
- ٥ _ مدخل منظوم «٦٤ _ ٦٨» (نجوم _ فارسی)..... ٥٥٩
- (٢٢٩٦)..... ٥٦٠
- ١ _ نهج المسترشدين في اصول الدين «١ _ ٣٨» (كلام _ عربي)..... ٥٦٠
- ٢ _ النافع يوم الحشر في شرح الباب الحادي عشر «٣٩ _ ٧٤» (كلام _ عربي)..... ٥٦٠
- ٣ _ خطبه البيان «٨٠ _ ٨٦» (حديث _ عربي)..... ٥٦٠
- ٤ _ آفاق و انفس (رساله...) «٨٧ _ ٩٠» (عرفان _ فارسی)..... ٥٦٠
- ٥ _ آفاق و انفس «٩١ _ ٩٢» (عرفان _ فارسی)..... ٥٦١
- (٢٢٩٩)..... ٥٦٢
- ١ _ البيع «١ _ ١٨» (فقه _ عربي)..... ٥٦٢
- ٢ _ نجاه العباد في يوم المعاد «٢٩ _ ٥٤» (فقه _ عربي)..... ٥٦٢
- ٣ _ نجاه العباد في يوم المعاد «٥٥ _ ٨١» (فقه _ عربي)..... ٥٦٣
- ٤ _ الصلاه «٨٧ _ ١٦٠» (فقه _ عربي)..... ٥٦٣
- ٥ _ الصوميه العمليه «١٦٠ _ ١٧٧» (فقه _ عربي)..... ٥٦٣
- ٦ _ نجاه العباد في يوم المعاد «١٨٧ _ ٢٠٠» (فقه _ عربي)..... ٥٦٤
- ٧ _ نجاه العباد في يوم المعاد «٢٠١ _ ٢١٠» (فقه _ عربي)..... ٥٦٤

..... (۲۳۱۰)

۵۶۵..... ۱ _ نقد الرجال « ۱۲۸ _ ۱ » و « ۱۳۷ _ ۱۴۲ » (رجال _ عربی)

۵۶۵..... ۲ _ الاستصحاب « ۱۳۳ _ ۱۳۴ » (اصول فقه _ عربی)

۵۶۶..... ۳ _ عباده الجاهل « ۱۳۵ _ ۱۳۶ » (اصول فقه _ عربی)

۵۶۶..... ۴ _ لؤلؤه البحرين في الاجازه لقرتي العين « ۱۴۳ _ ۲۲۳ » (تراجم _ عربی)

۵۶۶..... ۵ _ المقنع في الامامه « ۲۲۴ _ ۲۲۳ » (کلام _ عربی)

۵۶۷..... ۶ _ رساله بوخنا الذمی = بوخنائیه « ۲۳۴ _ ۲۴۶ » (کلام _ عربی)

..... (۲۳۵۵)

۵۶۷..... ۱ _ مجموعه جزوات درسی

۵۶۷..... ۵ _ و جغرافیای انسانی را در بر میگیرد.

..... (۲۳۶۴)

۵۶۸..... ۱ _ کیمیای سعادت = منتخب کیمیای سعادت « ۱۵ _ ۱ » (اخلاق _ فارسی)

۵۶۸..... ۲ _ الف انسانیت « ۱۵ _ ۳۴ » (عرفان _ فارسی)

۵۶۸..... ۳ _ عشره کامله = ملکات انسانی « ۳۷ _ ۶۰ » (عرفان _ فارسی)

۵۶۹..... ۴ _ فرزند نامه = نصیحت نامه « ۶۰ _ ۶۹ » (اخلاق _ فارسی)

۵۷۰..... ۵ _ دفع العم = دفع خوف الموت (رساله...) « ۶۹ _ ۷۴ » (فلسفه _ عربی)

۵۷۰..... ۶ _ آغاز و انجام = منازل السالکین « ۷۴ _ ۹۸ » (فلسفه و عرفان _ فارسی)

۵۷۱..... ۷ _ کیمییه = شرح حدیث حقیقت « ۹۸ _ ۱۰۱ » (فارسی)

۵۷۱..... ۸ _ وصایای افلاطون = پندهای... « ۱۰۱ _ ۱۰۳ » (اخلاق _ فارسی)

۵۷۲..... ۹ _ ظفر نامه « ۱۰۳ _ ۱۱۱ » (اخلاق _ فارسی)

۵۷۲..... ۱۰ _ ذوقیات عقلی و معقولات ذوقی = ذوقیه « ۱۱۲ _ ۱۲۰ » (عرفان _ فارسی)

..... (۲۳۷۲)

۵۷۳..... ۱ _ سلمان و ایصال « ۱ _ ۸۴ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۴..... ۲ _ اشعار که احتمالا بخش از گلشن راز باشد

۵۷۴..... ۳ _ توحید (رساله در...) « ۸۵ _ ۹۹ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۴..... ۴ _ مجمع اللطائف = مجموع اللطائف « ۹۹ _ ۱۰۳ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۵..... ۵ _ مکاشفات « ۱۰۳ _ ۱۱۹ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۵..... ۶ _ هدایات = هدایت « ۱۲۰ _ ۱۲۷ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۷..... ۷ _ قطبیه = بیان اقطاب « ۱۲۷ _ ۱۳۲ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۷..... ۸ _ ده اصل = سلوکیه « ۱۳۲ _ ۱۴۲ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۸..... ۹ _ فقریه = بیان حقیقت فقر « ۱۴۲ _ ۱۴۴ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۸..... ۱۰ _ محبت نامه « ۱۴۴ _ ۱۴۷ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۹..... ۱۱ _ کشف الاسرار « ۱۴۷ _ ۱۵۷ » (عرفان _ فارسی)

۵۷۹..... ۱۲ _ رساله انسان ناقص

۵۷۹..... ۱۳ _ اسکندریه = پرسش و پاسخ « ۱۶۴ _ ۱۷۶ » (فلسفه و عرفان _ فارسی)

..... (۲۳۷۸)

۵۸۰..... ۱ _ شرح قصیده بانت سعادت « ۱ _ ۲۷ » (عربی)

۵۸۱..... ۲ _ شرح قصیده البرده « ۲۸ _ ۵۸ » (عربی)

۵۸۱..... ۳ _ المقدمه الجزریه « ۶۰ _ ۶۳ » (تجوید _ عربی)

۵۸۲..... ۴ _ التجوید « ۶۴ _ ۶۷ » (تجوید _ عربی)

۵۸۲..... ۵ _ الاجرومیة = مقدمه الاجرومیة « ۶۷ _ ۷۷ » (نحو _ عربی)

- (٢٤١٨)
- ٥٨٣ ١ _ مشكلات العلوم « ١ _ ٥٩ » (عربي)
- ٥٨٣ ٢ _ اصول دين « ٦٣ _ ١١٦ » (كلام _ فارسي)
- ٥٨٤ ٣ _ حساب اهل تنجيم « ١١٧ _ ١٢٧ » (فارسي)
- ٥٨٤ ٤ _ رمل = احكام دوازده خانه « ١٣١ _ ١٣٤ » (فارسي)
- ٥٨٥ ٥ _ رمل منظوم « ١٣١ _ ١٣٤ » (فارسي)
- ٥٨٥ ٦ _ رمل منظوم « ١٣٤ _ ١٣٦ » (فارسي)
- ٥٨٥ ٧ _ شرح گلستان سعدى « ١٣٧ _ ١٦٥ » (عربي)
- ٥٨٧ ٨ _ سى مجلس « ١٦٨ _ ٢٢٧ » (مقتل _ فارسي)
- ٥٨٧ ٩ _ دوازده مجلس « ٢٢٧ _ ٢٣٨ » (مقتل _ مواظ _ فارسي)
- (٢٤٢٤)
- ٥٨٨ ١ _ حديقۀ المؤمنين = الشرح الصغير « ١ _ ٤٧ » (فقه _ عربي)
- ٥٨٨ ٢ _ التجويد = اسرار التجويد « ٥٣ _ ٥٥ » (عربي)
- ٥٨٨ ٣ _ حاشيه الروضه البهيه « ٦٤ _ ١٠٢ » (فقه _ عربي)
- ٥٨٩ ٤ _ ديوان على بن ابيطالب (عليه السلام) « ١٠٣ _ ١١٠ » (عربي)
- ٥٨٩ ٥ _ هيات فارسي = فتحيه « ١١١ _ ١٣٠ » (نجوم _ فارسي)
- ٥٨٩ ٦ _ معرفت تقويم « ١٣١ _ ١٣٤ » (نجوم _ فارسي)
- ٥٩٠ ٧ _ سى فصل « ١٣٥ _ ١٤٥ » (نجوم _ فارسي)
- ٥٩٠ ٨ _ الفقيهه المستطرفه = الدرر البهيه « ١٤٨ _ ١٦٠ » (فقه _ عربي)
- (٢٤٥١)
- ٥٩٢ ١ _ المتوكل على الزراق المختار فى ترك التدبير و الاختيار « ١ _ ١٢ »
- ٥٩٢ ٢ _ ادعيه « ٩ _ ٤٤ » (عربي _ فارسي)
- ٥٩٣ ٣ _ داستان دقيانوس « ٤٥ _ ٤٩ » (فارسي)
- ٥٩٣ ٤ _ چوب چيني = خواص بيخ چيني « ٦٠ _ ٧٨ » (طب _ فارسي)
- ٥٩٤ ٥ _ دوازده امام = صلواتيه « ٧٩ _ ٨٢ » (دعا _ عربي)
- ٥٩٤ ٦ _ من مقالات ملا محمود « ٥٠ _ ٥١ »
- ٥٩٤ ٧ _ قصه موش و گربه « ٥١ _ ٥٢ »
- ٥٩٤ ٨ _ نقل فرمان عالي شأن حضرت جنت مڪان به نثر « ٥٣ _ ٥٤ »
- ٥٩٤ ٩ _ جواب منظوم شاهزاده شاه جهان « ٥٤ _ ٥٧ »
- (٢٤٥٧)
- ٥٩٦ ١ _ احكام تحاويل سننى العالم « ١ _ ٤٠ » (نجوم _ عربي)
- ٥٩٦ ٢ _ الاحكام الجزئيه « ٤٠ _ ٥٢ » (نجوم _ عربي)
- ٥٩٧ ٣ _ بيست و پنج باب « ٥٣ _ ٨٦ » (نجوم _ فارسي)
- ٥٩٧ ٤ _ معرفت تقويم « ٨٧ _ ٩٢ » (نجوم _ فارسي)
- ٥٩٨ ٥ _ بيست فصل « ١٠٤ _ ١١٤ » (نجوم _ فارسي)
- (٢٤٨٣)
- ٥٩٩ ١ _ حدود الاشياء « ١ _ ٨ » (فلسفه _ عربي)
- ٥٩٩ ٢ _ شبهه الاستلزام « ٩ _ ٢٤ » (فلسفه _ عربي)
- ٥٩٩ ٣ _ تحقيق مسأله ان الممكن مفقتر الى مؤثر موجود « ٢٤ _ ٣٠ »
- ٦٠٠ ٤ _ شك و حلّ « ٣٠ _ ٣٤ » (فلسفه _ عربي)
- ٦٠٠ ٥ _ الشواهد الربوبيه فى المناهج السلوكيه « ٣٧ _ ٥٠ » (فلسفه _ عربي)

- ۶ _ الاجوبه عن الاسئله التصريه عن شمس الدين الخيروشاهي «۵۹۵۵»
- ۶۰۱ _ حدوت العالم «۶۱ _ ۱۲۷» (فلسفه _ عربي)
- ۶۰۱ _ الهندسه «۱۳۰ _ ۱۵۷» (عربي)
- ۶۰۲ _ نامه شيخ بهائي «۱۵۸ _ ۱۵۹» (فارسي _ عربي)
- ۶۰۲ _ تاريخ بطر كبير «۱» (تاريخ _ فارسي)
- ۶۰۳ (۲۵۰۰)
- ۶۰۳ _ ۱ _ شرح جبه الوحدہ «۵ _ ۱۳» (منطق _ عربي)
- ۶۰۴ _ ۲ _ حاشيه ضابطه الاشكال «۱۳ _ ۱۶» (منطق _ عربي)
- ۶۰۴ _ ۳ _ شرح الايساغوجي «۱۷ _ ۶۷» (منطق _ عربي)
- ۶۰۴ _ ۴ _ حاشيه شرح الايساغوجي «۶۸ _ ۱۲۰» (منطق _ عربي)
- ۶۰۵ _ ۵ _ آداب البحث والمناظره «۱۲۱ _ ۱۲۲» (منطق _ عربي)
- ۶۰۵ _ ۶ _ شرح آداب البحث «۱۲۳ _ ۱۲۹» (منطق _ عربي)
- ۶۰۶ (۲۵۲۱)
- ۶۰۶ _ ۱ _ شرح گلشن راز «۱» (عرفان _ فارسي)
- ۶۰۶ _ ۲ _ تحفه شاهيه در شرح رساله رضويه = ترجمه رساله ذهيبه «۴۶۱۷»
- ۶۰۷ _ ۳ _ طبایح و حلوا بزی «۴۷ _ ۱۰۵» (فارسي)
- ۶۰۷ _ ۴ _ رساله در ساختن رنگها «۱۰۵ _ ۱۰۶» (فارسي)
- ۶۰۸ _ ۵ _ قول جاماس حکيم «۱۲۷ _ ۱۳۹» (طب _ فارسي)
- ۶۱۰ (۲۵۶۱)
- ۶۱۰ _ ۱ _ کبری در منطق «۱۶ _ ۴۱» (فارسي)
- ۶۱۰ _ ۲ _ شرح شواهد سيوطي «۴۳ _ ۷۵» (نحو _ فارسي)
- ۶۱۰ _ ۳ _ اختلاف ترقی النفس فی النشأه الاخری «۷۶ _ ۷۹» (عرفان _ فارسي)
- ۶۱۰ _ ۴ _ حدود الاشياء «۷۹ _ ۱۰۰» (فلسفه _ عربي)
- ۶۱۱ _ ۵ _ مقاله در وجود «۱۰۰ _ ۱۰۱» (فلسفه _ فارسي)
- ۶۱۱ _ ۶ _ توضیح المقاصد «۱۰۲ _ ۱۱۶» (تاريخ _ عربي)
- ۶۱۲ (۲۵۷۰)
- ۶۱۲ _ ۱ _ سی فصل «۱» (نجوم _ فارسي)
- ۶۱۲ _ ۲ _ اختيارات مسير قمر = اختيارات المهمات «۱۶ _ ۱۷» (نجوم _ فارسي)
- ۶۱۳ _ ۳ _ بيست باب = معرفت تقويم «۱۷ _ ۳۰» (نجوم _ فارسي)
- ۶۱۳ _ ۴ _ عشقيه «۳۲ _ ۵۵» (عرفان _ فارسي)
- ۶۱۳ _ ۵ _ جنگ اشعار «۵۸ _ ۱۶۰» (فارسي)
- ۶۱۴ (۲۵۹۰)
- ۶۱۴ _ ۱ _ تعبیر خواب «۱» (فارسي)
- ۶۱۴ _ ۱ _ در دیدن فرشتگان. ۲ _ در دیدن آفتاب و ماه. ۵ _ در کوه و تل و ریگ. ۱۳ _ در دیدن مردمان بسیار و پوست و گوشت. ۲۰ _ در دیدن نان خورش. ۲۵ _ در دیدن عروس و کنار گرفتن و بوسه دادن. ۳۵ _ در دیدن ستور و بهایم. ۴۵ _ در دیدن ماهی و لاک پشت. ۵۰ _ در دیدن رمل (رساله در...) «۳۰ _ ۳۳» (فارسي)
- ۶۱۵ _ ۳ _ خواص نادعلیاً «۳۷ _ ۳۸» (فارسي)
- ۶۱۵ _ ۴ _ معرفت اصحاب تصوف «۴۰» (عرفان _ فارسي)
- ۶۱۶ _ ۵ _ احکام ماه ها و روزها «۴۷ _ ۵۲» (نجوم _ فارسي)
- ۶۱۶ _ ۶ _ داستان عبدالله بن سلام = هزار و چهار مسأله «۵۲ _ ۶۲» (فارسي)
- ۶۱۷ (۲۵۹۲)
- ۶۱۷ _ ۱ _ الزوراء «۱» (فلسفه _ عربي)

- ٢ _ شرح الزوراء (٧ _ ١٧) «فلسفه _ عربی»..... ٦١٨
- ٣ _ رساله فی تربیه الاولاد (١٧ _ ١٩) «عربی»..... ٦١٨
- ٤ _ خلق الاعمال (الافعال) = الجبر و الاختیار (١٩ _ ٢٣) «کلام _ عربی»..... ٦١٩
- ٥ _ اثبات الواجب (الجديده) (٢٤ _ ٤٢) «کلام _ عربی»..... ٦١٩
- (٢٦١٨)..... ٦٢٠
- ١ _ قواعد القرآن (١ _ ٤١) «فارسی»..... ٦٢٠
- ١ _ در بیان استعاذه و بسمله..... ٦٢٠
- ٢ _ در بیان مخارج حروف..... ٦٢٠
- ٢ _ ترجمه مقدمه جزیه (٤٢ _ ٦٩) «تجوید _ فارسی»..... ٦٢١
- ٣ _ معانقات قرآن (رساله در...) «٦٩» «فارسی»..... ٦٢١
- ٤ _ قصیده یارب صل علی المختار من مضری (٧١ _ ٧٢) «عربی»..... ٦٢٢
- ٥ _ لؤلؤئیه _ نظم اللثالی .. ٦٢٢
- (٢٦٢٠)..... ٦٢٣
- ١ _ (شاید) حدیقه الحقیقه (١ _ ٢٥٤) «فارسی»..... ٦٢٣
- ٢ _ گلشن راز «٢٤ _ ٥٠» «فارسی»..... ٦٢٣
- ٣ _ جام جم (٥٠ _ ١٦٦) «فارسی»..... ٦٢٤
- ٤ _ ده اصل = سلوکیه (١٦٦ _ ١٧٦) «عرفان _ فارسی»..... ٦٢٤
- ٥ _ حق الیقین فی معرفد رب العالمین «١٧٦ _ ١٩٩» «عرفان _ فارسی»..... ٦٢٥
- ٦ _ جام جهان نما «١٩٩ _ ٢٠٧» «عرفان _ فارسی»..... ٦٢٥
- ٧ _ اوصاف الاشراف (٢٠٧ _ ٢٣٤) «عرفان و اخلاق _ فارسی»..... ٦٢٥
- ٨ _ ترجمه شرح حدیث حقیقت = کمیلیه (٢٤٠ _ ٢٤٥)..... ٦٢٦
- ٩ _ معیار الصدق فی مصداق العشق «٢٤٥ _ ٢٦٣» «عرفان _ فارسی»..... ٦٢٦
- ١٠ _ وصایای افلاطون «٢٦٥ _ ٢٦٧» (اخلاق _ فارسی)..... ٦٢٧
- (٢٦٣٤)..... ٦٢٨
- ١ _ اسرار النجوم (١ _ ١٣) «نجوم _ عربی»..... ٦٢٨
- ٢ _ لسان الغیب من لسان العیب «١٣ _ ١٥» «عرفان _ عربی»..... ٦٢٩
- ٣ _ خلق العالم (رساله در...) «١٥ _ ١٩» «فلسفه _ عربی»..... ٦٢٩
- ٤ _ الکلمات الحکمیة «١٩ _ ٣١» «فلسفه _ عربی»..... ٦٣٠
- ٥ _ بیان عالم الروحانی (رساله در...) «٣١ _ ٣٧» «فلسفه _ عربی»..... ٦٣٠
- ٦ _ بندی درباره گفتار افلاطون در مورد انسان پس از مرگ..... ٦٣٠
- ٧ _ اثبات المفارقات «٣٩ _ ٤٢» «فلسفه _ عربی»..... ٦٣٠
- ٨ _ لغز الزبده «٤٢ _ ٤٥» «عربی»..... ٦٣١
- (٢٦٤٧)..... ٦٣٢
- ١ _ کشف الصیغ (١ _ ٦٤) «صرف _ عربی»..... ٦٣٢
- ٢ _ کشف اللسان عن منطق الطیور و الحیوان «٦٨ _ ٧٥» «فقه _ عربی»..... ٦٣٢
- ٣ _ الاوزان و المقادیر = میزان المقادیر «٧٦ _ ٨٦» «فقه _ عربی»..... ٦٣٣
- ٤ _ صیغ مشکله «٨٩ _ ١٠٥» «صرف _ فارسی»..... ٦٣٣
- ٥ _ حل الصیغ «١٠٥ _ ١١٤» «صرف _ فارسی»..... ٦٣٣
- (٢٦٥١)..... ٦٣٤
- ١ _ منهج النجاه = منهج النجاه «١٠ _ ١٢٨» «کلام _ عربی»..... ٦٣٤
- ٢ _ نثر اللثالی = الدر المکتون «١٣٠ _ ١٤٠» (حدیث _ عربی)..... ٦٣٤

- ۳ _ طب النبي ۹ «۱۴۲ _ ۱۴۹» (طب _ حديث) ۶۳۶
- ۴ _ وصايا الرسول لابي ذر «۱۵۰ _ ۱۵۷» (حديث _ عربي) ۶۳۶
- ۵ _ اطباق الذهب في المواعظ في والخطب «۱۶۷ _ ۲۱۳» ۶۳۶
- (۲۶۸۰) ۶۳۷
- ۱ _ مشرق الشمسين ۶۳۷
- ۲ _ اجازه شيخ بهاي براي مولانا حاج حسين ۶۳۷
- ۳ _ ارشاد المسترشدين ۶۳۷
- ۴ _ رساله در اصول دين ۶۳۸
- ۵ _ النافع (شرح باب حادي عشر) ۶۳۸
- (۲۷۲۰) ۶۳۸
- ۱ _ شرح امثله = رساله در صرف فارسي «۱ _ ۸» (صرف _ فارسي) ۶۳۸
- ۲ _ اختيارات الايام (صغير) «۹ _ ۲۷» (فارسي) ۶۳۸
- ۳ _ حساب فارسي «۲۸ _ ۷۰» (فارسي) ۶۳۸
- ۴ _ ميزان المقادير لتبيين التقادير «۷۰ _ ۷۵» (عربي) ۶۳۸
- ۵ _ خلاصه الحساب «۷۵ _ ۱۳۰» (عربي) ۶۳۹
- (۲۷۲۴) ۶۳۹
- ۱ _ جُنگ اشعار «۱ _ ۱۵۶» (فارسي _ عربي) ۶۳۹
- ۲ _ بيان المعاملات النظرية (رساله في...) «۳۱ _ ۳۴» (فلسفه _ عربي) ۶۴۰
- ۳ _ المشعشه «۳۴ _ ۳۸» (عروض _ عربي) ۶۴۰
- ۴ _ العقود الاثني عشر في مرآتي سادات البشر «۵۳ _ ۶۶» (عربي) ۶۴۰
- ۵ _ شرح اشعار اميرالمومنين (عليه السلام) «۱۱۱ _ ۱۲۳» (عربي) ۶۴۱
- ۶ _ حساب «۱۵۰ _ ۱۵۴» (عربي) ۶۴۱
- ۷ _ لغز (۲۵) از: بن عبدالصمد عاملي ۶۴۲
- ۸ _ حلّ اللغز (۲۵) ۶۴۲
- ۹ _ البرهان «۲۶ _ ۲۷» ۶۴۲
- ۱۰ _ لغز «۲۷ _ ۲۸» ۶۴۲
- ۱۱ _ لغز «۲۸ _ ۲۹» ۶۴۳
- ۱۲ _ لغز «۲۹ _ ۳۰» ۶۴۳
- (۲۷۴۳) ۶۴۴
- ۱ _ قواعد مراسله نگاري «۱ _ ۱۸» (فارسي) ۶۴۴
- ۲ _ نامه (فارسي) ۶۴۴
- ۳ _ افاقه الجنون في حرقه شرب الاقيون «۲۶ _ ۳۱» (طب _ فقه _ فارسي) ۶۴۴
- ۴ _ رساله در شرح حال شيخ الرئيس ابوالحسن ميرزا «۳۱ _ ۳۳» (فارسي) ۶۴۴
- ۵ _ عروضيه «۳۵ _ ۴۵» (عروض _ فارسي) ۶۴۵
- ۶ _ براء الساعه «۴۷ _ ۵۲» (طب _ عربي) ۶۴۵
- ۷ _ حزر الجر (البحر) = الشاذليه «۵۴ _ ۵۶» (عربي) ۶۴۵
- ۸ _ طب النبي ۹ «۶۰ _ ۶۷» (طب _ حديث _ عربي) ۶۴۶
- ۹ _ تشريح «۶۸ _ ۷۳» (طب _ فارسي) ۶۴۶
- (۲۷۴۴) ۶۴۶
- ۱ _ دُرج المضامين = لؤلؤ درج المضامين «۱ _ ۶» (تجويد _ فارسي) ۶۴۶
- ۲ _ تجويد رساله در بيان... «۷ _ ۹» (تجويد _ فارسي) ۶۴۷

- ۳ _ مختار القراء «۵۴ _ ۹» (تجوید _ فارسی) ۶۴۷
- ۴ _ لؤلؤتیه = نظم اللنالی «۵۴ _ ۵۷» (تجوید _ فارسی) ۶۴۸
- ۵ _ رسم الخط القرآن (رساله فی...) «۵۸ _ ۶۵» (عربی) ۶۴۸
- ۶ _ منتخبی از رساله رسم الخط عماد الدین علی شریف استرآبادی «۸۱۶» ۶۴۹
- (۲۷۴۵) ۶۴۹
- ۱ _ چند خطبه برای نماز جمعه و غیره ۶۴۹
- ۲ _ حدیث (یا احمد یا احمد) ۶۴۹
- ۳ _ اربعین ۶۴۹
- ۴ _ مناجات نامه فارسی ۶۴۹
- ۵ _ صحیفه الرضا (علیه السلام) ۶۴۹
- ۶ _ اجازه ملا حسین کاشفی برای عبدالعلی بیهقی در مورد صحیفه الرضا به خط کاشفی ۶۵۰
- ۷ _ ولادت نامه امامان: ۶۵۰
- ۸ _ عقائد ۶۵۰
- (۲۷۶۴) ۶۵۰
- ۱ _ معارف لدینه «۱» _ ۲۴ «(عرفان _ فارسی)» ۶۵۰
- ۲ _ اشعار «۲۳۲» (فارسی) ۶۵۱
- ۳ _ الهی نامه = مناجات نامه «۲۳ _ ۲۷» (فارسی) ۶۵۱
- ۴ _ عقائد النساء = کلثوم ننه «۴۱ _ ۵۳» (فارسی) ۶۵۱
- ۵ _ روحیه «۵۴ _ ۵۶» (عرفان _ فارسی) ۶۵۲
- ۶ _ من مکتب المحبوب الصمدانی مجدد الالف الثانی «۵۷ _ ۶۱» ۶۵۳
- ۷ _ من مکتب المحبوب الصمدانی مجدد الالف الثانی «۶۱ _ ۶۲» ۶۵۳
- ۸ _ القول فی التوحید و مراتبه «۶۲ _ ۶۳» ۶۵۳
- ۹ _ من المکتب الشریفه الی السید محمد والسید جعفر الطهرانی الهمدانی «۶۹ _ ۶۹» (عرفان _ فارسی) ۶۵۳
- ۱۰ _ شرح حدیث المحمدیه «۷۰ پ _ ۷۳ ر» (شرح حدیث _ فارسی) ۶۵۴
- ۱۱ _ شرح حدیث التوحید «۷۲ ر _ ۷۵ ر» (شرح حدیث _ فارسی) ۶۵۴
- ۱۲ _ مقاله در مدح مولی رضا همدانی «۷۵ پ _ ۷۶ پ» ۶۵۴
- ۱۳ _ رساله عرفانیه «۷۷ ر _ ۷۸ پ» (عرفان _ فارسی) ۶۵۴
- (۲۷۹۷) ۶۵۵
- ۱ _ دیوان علی بن ابیطالب (علیه السلام) «۱» _ ۲۹ «(عربی)» ۶۵۵
- ۲ _ طب الأئمه «۳۳ _ ۸۱» (حدیث _ طب _ عربی) ۶۵۵
- ۳ _ طبّ التبی ۹ «۸۱ _ ۸۴» (طب _ حدیث _ عربی) ۶۵۵
- ۴ _ اصول الدین «۸۶ _ ۱۰۱» (کلام _ عربی) ۶۵۶
- ۵ _ اعتقادات (متن و ترجمه فارسی) «۱۰۳ _ ۱۰۶» (کلام _ عربی) ۶۵۶
- ۶ _ نثر الثالی (متن و ترجمه فارسی) «۱۰۶ _ ۱۱۶» (حدیث _ عربی _ فارسی) ۶۵۷
- (۲۸۱۱) ۶۵۸
- ۱ _ لمعات «۱» _ ۲۱ «(عرفان _ فارسی)» ۶۵۸
- ۲ _ جام جهان نما «۳۱ _ ۴۱» (عرفان _ فارسی) ۶۵۸
- ۳ _ ارکان الحکمه «۴۴ _ ۵۱» (عرفان _ فارسی) ۶۵۹
- ۴ _ اشتراک لفظی و معنوی در وجود «۵۱» _ ۶۰ «(فلسفه _ فارسی)» ۶۵۹
- ۵ _ حق البقین فی معرفه رب العالمین «۶۰ _ ۸۷» (عرفان _ فارسی) ۶۶۰
- ۶ _ مقاله در مبدأ و معاد «۸۸» _ ۹۱ «(فلسفه _ فارسی)» ۶۶۰

- ۷ _ شرح حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه» «۹۲ _ ۹۴» (عربی) ۶۶۱
- ۸ _ رساله در ولایت عهدی حضرت رضا (علیه السلام) (عربی) ۶۶۱
- ۹ _ بندی از مولانا محمد علی متخلص به شکیب ۶۶۱
- ۱۰ _ الرساله القدسیه فی اسرار النقطه الحبیبه المشریات الی اسرار الیهویه الغیبیه «۹۸ _ ۱۱۷» (عربی) ۶۶۱
- (۲۸۲۵) ۶۶۲
- ۱ _ تحریر اکرماتالاولس فی الاشکال الکریه «۱» «۱۱۵» (ریاضیات _ عربی) ۶۶۲
- ۲ _ تحریر اکرتاوذوسیوس «۱۱۸ _ ۱۵۰» (ریاضیات _ عربی) ۶۶۲
- ۳ _ تحریر المناظر لاقلیدس «۱۵۳ _ ۱۷۰» (نجوم _ عربی) ۶۶۳
- ۴ _ تحریر ظاهرات الفلک لاقلیدس «۱۷۰ _ ۱۹۵» (ریاضیات _ عربی) ۶۶۳
- ۵ _ تحریر ثاوذوسیوس فی الایام واللیالی «۱۹۶ _ ۲۱۸» (ریاضیاتعربی) ۶۶۴
- ۶ _ تحریر اوطولوقس فی الطلوع والغروب «۲۱۸ _ ۲۳۷» ۶۶۴
- (۲۸۴۹) ۶۶۵
- ۱ _ القواعد الشمسیه فی شرح العقائد العضدییه «۱» «۳۴» (کلام _ عربی) ۶۶۵
- ۲ _ شرح آداب البحت «۳۵ _ ۵۸» (منطق _ عربی) ۶۶۵
- ۳ _ حاشیه شرح الشمسیه و حاشیه الترفییه علیها «۵۹ _ ۱۱۱» (منطق _ عربی) ۶۶۶
- ۴ _ شرح دیباجه الوافییه «۱۱۲ _ ۱۱۷» (نحو _ عربی) ۶۶۶
- ۵ _ حاشیه دیباجه شرح المتوسط للكافییه «۱۱۸ _ ۱۳۲» (نحو _ عربی) ۶۶۷
- ۶ _ مطالع الانظار فی شرح طوابع الانوار «۱۳۴ _ ۱۶۵» (کلام _ عربی) ۶۶۷
- (۲۸۶۸) ۶۶۸
- ۱ _ علم سطح (رساله در...) «۱» «۴۴» (فارسی) ۶۶۸
- ۲ _ استعمال اسباب (رساله در...) «۴۹ _ ۵۱» (فارسی) ۶۶۸
- ۳ _ استعمال اسباب نی وُد (رساله در...) «۵۲ _ ۵۴» (فارسی) ۶۶۹
- ۴ _ قلعه سازی (رساله در...) «۵۵ _ ۵۷» (فارسی) ۶۶۹
- ۵ _ نقشه کشی (رساله در...) «۵۸ _ ۷۲» (فارسی) ۶۷۰
- ۶ _ قطب نمای مساحی و دکلیناتوار «۷۵ _ ۸۳» (فارسی) ۶۷۰
- ۷ _ مطالب متفرقه به فارسی و لاتین درباره نقشه کشی و مثلثات و مباحث یاد شده در رساله های قبل ۶۷۱
- (۲۸۶۹) ۶۷۱
- ۱ _ مطالع الانوار «۱» «۷۱» (نجوم _ فارسی) ۶۷۱
- ۲ _ جداول احکام و تواریخ = جدولهای نجومی «۷۳ _ ۹۹» ۶۷۲
- ۳ _ احکام طالع ترکان «۱۰۱ _ ۱۰۳» (نجوم _ فارسی) ۶۷۲
- ۴ _ احکام النظر فی کتف الشاه «۱۰۷ _ ۱۰۹» (نجوم _ فارسی) ۶۷۳
- ۵ _ قوه و ضعف کواکب (رساله در...) «۱۱۱ _ ۱۳۳» (نجوم _ فارسی) ۶۷۳
- (۲۸۷۹) ۶۷۴
- ۱ _ جنگ «۱» «۴۷» (فارسی) ۶۷۴
- ۲ _ خلد برین «۴۸ _ ۶۳» (فارسی) ۶۷۵
- ۳ _ فرهاد و شیرین «۶۳ _ ۹۰» (فارسی) ۶۷۵
- ۴ _ منتخب لغه الفرس «۹۲ _ ۹۸» (لغت _ فارسی) ۶۷۷
- ۵ _ لغت «۹۸ _ ۱۱۴» (فارسی) ۶۷۷
- (۲۸۸۳) ۶۷۸
- ۱ _ مناظرات = المجالس «۱» «۳۶» (کلام _ فارسی) ۶۷۸
- ۲ _ علم تنقّس و خواص آن «۳۷ _ ۴۰» (طب _ فارسی) ۶۷۸

- ۳ _ رساله در شانه بینی ۶۷۹
- ۴ _ راحه الانسان «۴۲_ ۴۶» (طب _ فارسی) ۶۷۹
- ۵ _ شرح حدیث «اهل التوحید فی جهنم...» «۴۸_ ۵۱» (حدیث _ عربی) ۶۷۹
- ۶ _ متفرقات، حدیث و غیره ۶۸۰
- ۷ _ منتخباتی از حیاة حیوان دمیری ۶۸۰
- ۸ _ جبر و توفیق «۱۳۳_ ۱۴۰» (کلام _ فارسی) ۶۸۰
- ۹ _ احکام دوازده برج «۱۴۱_ ۱۴۵» (نجوم _ فارسی) ۶۸۱
- ۱۰ _ احکام منظوم دوازده برج «۱۴۵_ ۱۴۷» (نجوم _ فارسی) ۶۸۱
- (۲۹۱۸) ۶۸۲
- ۱ _ الاربعون حدیثاً «۱_ ۸» (حدیث _ عربی) ۶۸۲
- ۲ _ تدبیر مسافر «۹_ ۱۳۴» (طب _ فارسی) ۶۸۲
- ۳ _ عوامل منظوم «۱۳۵_ ۱۳۷» (نحو _ فارسی) ۶۸۳
- ۴ _ عوامل المائه «۱۳۸_ ۱۶۴» (نحو _ عربی) ۶۸۳
- ۵ _ العزی فی التصریف (صرف _ عربی) ۶۸۴
- ۶ _ اغتصام «۱۸۲_ ۱۸۸» (فقه _ فارسی) ۶۸۴
- ۷ _ آثار گنجان (رساله در...) «۱۹۹_ ۲۰۶» (فارسی) ۶۸۴
- ۸ _ الاموذج «۲۰۷_ ۲۵۰» (نحو _ عربی) ۶۸۶
- (۲۹۲۲) ۶۸۶
- ۱ _ جنگ «۴_ ۹۰» (فارسی) ۶۸۶
- ۲ _ فالنامه منسوب به حضرت رضا (علیه السلام) که در این نسخه شیخ بهائی مترجم آن دانسته شده است (فارسی) ۶۸۷
- ۳ _ فالنامه صد و بیست و چهار هزار انبیاء «۹۱_ ۱۰۹» (فارسی) ۶۸۷
- ۴ _ فالنامه حیوانات «۱۱۱_ ۱۱۷» (فارسی) ۶۸۷
- ۵ _ طالع نامه مردان «۱۱۷_ ۱۴۶» (فارسی) ۶۸۸
- ۶ _ طالع نامه زنان «۱۴۶_ ۱۵۷» (فارسی) ۶۸۸
- (۲۹۵۴) ۶۸۹
- ۱ _ ادعیه «میان ۶_ ۲۱۷» (دعا _ عربی) ۶۸۹
- ۲ _ دلیل المتحیرین «۳۷_ ۶۱» (عرفان _ فارسی) ۶۸۹
- ۳ _ طریق سلوک (رساله در...) «۷۴_ ۷۷» (عرفان _ فارسی) ۶۹۰
- ۴ _ منظومه عرفانی «۹۹_ ۱۰۵» (عرفان _ فارسی) ۶۹۰
- ۵ _ ادعیه «۱۳۳_ ۱۴۵» (فارسی) ۶۹۱
- ۶ _ سیر و سلوک «نامه مرحوم بیدآبادی «۱۴۹_ ۱۵۱» (عرفان _ فارسی) ۶۹۱
- ۷ _ ارشاد المریدین «۱۶۲_ ۱۸۹» (عرفان _ فارسی) ۶۹۲
- (۲۹۶۷) ۶۹۳
- ۱ _ ارجوزه فی التوحید «۱_ ۲۲» (کلام _ عربی) ۶۹۳
- ۲ _ قصیده در مدح حاج کریم خان قاجاری ۶۹۳
- ۳ _ ترجمه توحید الرضا = ترجمه خطبه الرضا (علیه السلام) «۲۸۲۵» (حدیث - فارسی) ۶۹۳
- ۴ _ سؤال و جواب «۲۹_ ۴۹» (کلام _ فارسی) ۶۹۳
- ۵ _ مقاله ای در معرفت (۲ برگ) ۶۹۴
- ۶ _ سؤال و جواب «۵۸_ ۶۵» (کلام _ فارسی) ۶۹۴
- ۷ _ اجوبه مسائل علی اکبر بن محمد سمیع «۷۶_ ۸۳» (کلام _ عربی) ۶۹۴
- ۸ _ کیفیت نجات اجساد انمه معصومین «۸۴_ ۸۹» (کلام _ فارسی) ۶۹۵

- ۹_ اجوبه مسائل الاصفهانی «۹۱ _ ۹۳» (کلام _ عربی و فارسی) ۶۹۵
- (۳۰۰۷) ۶۹۶
- ۱_ اصول دین «۳ _ ۲۴» (کلام _ فارسی) ۶۹۶
- ۲_ رساله اصول دین (فارسی) ۶۹۶
- ۳_ رساله در صفات خدا ۶۹۶
- ۴_ حکایات ۶۹۷
- ۵_ لث اللبیب (یا لب الالباب) «۲۹ _ ۷۹» (رجال _ عربی) ۶۹۷
- ۶_ الخطب الاثنی عشر «۷۹ _ ۸۴» (عربی) ۶۹۷
- ۷_ المفهوم والمنطوق «۸۴ _ ۱۰۱» (اصول فقه _ عربی) ۶۹۸
- ۸_ هدایه السعاده فی زیاره سید الشهداء «۱۰۱ _ ۱۰۹» (فارسی) ۶۹۸
- ۹_ خطبه طنجیه منسوب به امیرمومنان (علیه السلام) ۶۹۹
- ۱۰_ تقلید المیت «۱۲۲ _ ۱۲۶» (فقه و اصول _ عربی) ۶۹۹
- ۱۱_ مطایبات و داستانهای فکاهی ۶۹۹
- ۱۲_ متفرقات ۶۹۹
- (۳۰۴۲) ۷۰۰
- ۱_ مفاتیح الغیب «۱ _ ۶۳» (حدیث _ فارسی) ۷۰۰
- ۲_ خواص آیات و سور قرآن «۶۴ _ ۸۰» (فارسی) ۷۰۰
- ۳_ محفدیه در بیان قواعد قرآنت قرآنیه «۸۱ _ ۹۰» (تجوید _ فارسی) ۷۰۱
- ۴_ تحفه الامیر «۹۰ _ ۱۰۷» (تجوید _ فارسی) ۷۰۱
- ۱_ بیان مخارج و مراتب حروف و احکام تنوین. ۲_ در ادغام و مد و قصر. ۳_ در تفخیم و ترقیق لام و راه و اشباع هاء. ۴_ در همزه قطع و وصل و استعاده و بسمله و قرآنت. ۵_ در کیفیت محاسن قرآن و تلاوت. ۶_ معایب در قرآنت. ۷_ در اشباع و مشکلات حروف. ۸_ آداب تلاوت ۷۰۲
- ۵_ نظم النثالی = لؤلؤیه «۱۰۷ _ ۱۱۴» (تجوید _ فارسی) ۷۰۲
- ۶_ تحفه الطالبین «۱۱۴ _ ۱۱۸» (تجوید _ فارسی) ۷۰۲
- (۳۰۵۱) ۷۰۳
- ۱_ الاعتقادات «۱ _ ۳۰» (عربی) ۷۰۳
- ۲_ مناسک الحج «۳۰ _ ۳۷» (فقه _ عربی) ۷۰۳
- ۳_ القصر فی السفر (رساله فی...) «۳۷ _ ۳۸» (فقه _ عربی) ۷۰۴
- ۴_ حاشیه الجعفریه «۳۸ _ ۴۰» (فقه _ عربی) ۷۰۴
- ۵_ التقیه «۴۰ _ ۴۲» (فقه _ عربی) ۷۰۴
- ۶_ احکام کثیر الشک «۵۰ _ ۵۱» (فقه _ عربی) ۷۰۵
- ۷_ مسائل متفرقه و سؤال و جواب و احادیث از کاتب رساله ۷۰۵
- (۳۰۵۸) ۷۰۶
- ۱_ جام جم «۱ _ ۶۲» (حدیث _ فارسی) ۷۰۶
- ۲_ منتخب مقطع تکمیل الصناعه = رساله در قافیه «۶۳ _ ۸۱» ۷۰۶
- ۳_ انیس الشعراء «۸۱ _ ۱۱۶» (عروض _ فارسی) ۷۰۷
- ۴_ بدائع الصناع «۱۱۶ _ ۱۴۹» (بلاغت _ فارسی) ۷۰۷
- ۵_ محسنات بدیع ۷۰۸
- ۶_ نظم النثالی = لؤلؤیه «۱۵۲ _ ۱۵۷» (تجوید _ فارسی) ۷۰۸
- (۳۲۶۳) ۷۰۹
- ۱_ مطالع الانوار «۳ _ ۱۱۳» (کلام _ فارسی) ۷۰۹
- ۲_ الاعتقادات = الاعتقاده «۱۱۴ _ ۱۱۷» (عربی) ۷۱۰
- ۳_ اللغز النحویه «۱۱۷ _ ۱۱۸» (معما _ عربی) ۷۱۰

- ٧١٠ ٤ _ ذبائح اهل الكتاب = الذبيحه «١١٨ _ ١٢٣» (فقه _ عربي)
- ٧١١ ٥ _ جهه القبلة «١٢٣ _ ١٢٤» (عربي)
- ٧١١ (٣٢٧٢)
- ٧١١ ١ _ خلاصه الحساب «٣ _ ٣٥» (عربي)
- ٧١٢ ٢ _ تشریح الافلاك «٣٦ _ ٤٤» (نجوم _ عربي)
- ٧١٢ ٣ _ نسيه ارتفاع اعظم الجبال الى قطر الارض «٤٧ _ ٥٢» (نجوم _ عربي)
- ٧١٢ ٤ _ شرح اسرار الابه الفرقانيه في جواب بعض السلاطين حين الاياله في المملكه السليمانيه «٤٦ _ ٧٢» (عرفان _ فارسي)
- ٧١٣ ٥ _ مختصر العروض «٧٤ _ ٩٢» (عروض _ فارسي)
- ٧١٣ ٦ _ طالع نامه است دارای هفده شكل؟
- ٧١٣ ٧ _ ترجمه منظوم قصيده برده «١١٤ _ ١٢٢» (عربي _ فارسي)
- ٧١٤ ٨ _ ابیاتی از حسان بن ثابت در حق حضرت علی (علیه السلام) با ترجمه منظوم فارسی
- ٧١٤ ٩ _ درر البحور في مدائح الملك المنصور = الارتقيات «١٢٥ - ٢٥٢» (عربي)
- ٧١٥ ١٠ _ قصيده القواميه «١٥٣ _ ١٥٤» (عربي)
- ٧١٥ (٣٢٩٨)
- ٧١٥ ١ _ شرح الايساغوجي «٢ _ ٢٥» (منطق _ عربي)
- ٧١٥ ٢ _ حاشيه شرح الايساغوجي «٢٧ _ ٧٠» (منطق _ عربي)
- ٧١٦ ٣ _ حاشيه شرح الايساغوجي «٧١ _ ١١٦» (منطق _ عربي)
- ٧١٦ ٤ _ شرح رساله الاستعاره = شرح الاستعاره «١١٨ _ ١٢٥» (بلاغت _ عربي)
- ٧١٧ ٥ _ حاشيه شرح الاستعاره «١٣٥ _ ١٦٦» (بلاغت _ عربي)
- ٧١٨ (٣٢٢٦)
- ٧١٨ ١ _ جوهره التوحيد «١ _ ٨» (كلام _ عربي)
- ٧١٨ ٢ _ الاعتقادات «٨ _ ٩» (كلام _ عربي)
- ٧١٨ ٣ _ ذم الوسواس «٩ _ ١٧» (حديث _ اخلاق _ عربي)
- ٧١٩ ٤ _ شرح الفقه الاكبر «١٨ _ ٣٩» (فقه _ عربي)
- ٧٢٠ ٥ _ مصباح المبتدى و هدايه المقتدى «٤٠ _ ٤٧» (فقه _ عربي)
- ٧٢٠ ٦ _ شرح الالفيه «٥٠ _ ٦٣» (فقه _ عربي)
- ٧٢٠ ٧ _ حاشيه الالفيه «٦٤ _ ٧٢» (فقه _ عربي)
- ٧٢١ ٨ _ الباب الحادي عشر «٧٣ _ ٨٦» (كلام _ عربي)
- ٧٢١ (٣٤٠٨)
- ٧٢١ ١ _ تحفه الملوك = ياه نامه «١ _ ٢٧» (طب _ فارسي)
- ٧٢٢ ٢ _ ظفر نامه = پند نامه «٢٧ _ ٢٩» (فارسي)
- ٧٢٤ ٣ _ مأكول و مشروب (طب _ فارسي)
- ٧٢٤ ٤ _ انوار حكمت = حفظ الصحه «٣٣ _ ٣٤» (طب _ فارسي)
- ٧٢٥ ٥ _ نصايح حكما في الحكمه «٣٤ _ ٣٨» (طب _ فارسي)
- ٧٢٦ ٦ _ اغراض «٤٠ _ ٦٦» (طب _ فارسي)
- ٧٢٦ ٧ _ اختيارات الايام (صغير) «٦٨ _ ٨٢» (نجوم _ فارسي)
- ٧٢٦ (٣٤١٥)
- ٧٢٦ ١ _ انوار حكمت = كلمات «١ _ ٣٣» (عرفان _ فارسي)
- ٧٢٧ ٢ _ روحيه «٥ _ ٢٠» (عرفان _ فارسي)
- ٧٢٧ ٣ _ تفسير منظوم حروف مقطعه قرآن «٢١ _ ٢٦» (تفسير _ فارسي)
- ٧٢٩ ٤ _ نثر اللثالي «٢٧ _ ٤٨» (حديث _ عربي)

- ۵_ منشآت و اشعار و کلمات عرفانی و سخنان حکما (جنگ) «۴۸_ ۹۰»..... ۷۲۹
- ۶_ شرح حال نشاط اصفهانی..... ۷۲۹
- ۷_ ترجمه منظوم چهل حدیث «۸۳_ ۹۰» (حدیث _ فارسی)..... ۷۲۹
- ۸_ فوائد ادبی = دستور زبان فارسی «۹۱_ ۱۰۷» (فارسی)..... ۷۲۹
- ۹_ جنگ اشعار و فوائد عرفانی و غیره «۱۰۸_ ۱۲۷»..... ۷۳۰
- (۲۴۲۲)..... ۷۳۰
- ۱_ صغری در منطق «۱_ ۵» (فارسی)..... ۷۳۰
- ۲_ کبری «۶_ ۲۳» (منطق _ فارسی)..... ۷۳۰
- ۳_ شرح الایساغوجی «۲۳_ ۵۴» (منطق _ عربی)..... ۷۳۱
- ۴_ شرح الایساغوجی «۵۵_ ۹۲» (منطق _ عربی)..... ۷۳۱
- ۵_ الفوائد البرهانیة فی تحقیق القواعد الفئاریه «۹۴_ ۱۲۴» (منطقعربی)..... ۷۳۱
- (۲۴۲۴)..... ۷۳۲
- ۱_ لمعات «۲_ ۶۲» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۲
- ۲_ ضوء اللمعات = شرح لمعات «۲_ ۴۲» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۲
- ۳_ وجدانیات و ذوقیات «۲۷_ ۴۰» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۲
- ۴_ لویاح «۴۲_ ۶۳» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۳
- ۵_ مرآة المحققین «۶۳_ ۷۱» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۴
- ۶_ نور الهدایه «۷۱_ ۷۶» (کلام _ فارسی)..... ۷۳۴
- ۷_ توحید = توحید برهانی «۷۶_ ۷۸» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۴
- ۸_ دز یتیم «۷۸_ ۸۷» (عرفان _ فارسی)..... ۷۳۵
- ۹_ اوصاف الاشراف «۸۷_ ۹۹» (عرفان و اخلاق _ فارسی)..... ۷۳۶
- ۱۰_ اسکندریه «۹۹_ ۱۰۵» (فلسفه _ فارسی)..... ۷۳۶
- ۱۱_ التحصین فی صفات العارفتین «۱۰۵_ ۱۱۱» (حدیث _ عرفان _ عربی)..... ۷۳۶
- ۱۲_ نفائس الإرقام..... ۷۳۶
- (۲۴۲۱)..... ۷۳۷
- ۱_ شرح شواهد قطر الندی «۱_ ۲۹» (نحو _ فارسی)..... ۷۳۷
- ۲_ شرح شواهد سیوطی «۲۹_ ۸۲» (نحو _ فارسی)..... ۷۳۷
- ۳_ الاثنی عشریه فی الطهاره «۸۲_ ۹۵» (فقه _ عربی)..... ۷۳۸
- ۴_ الاثنی عشریه فی الصوم «۹۵_ ۱۰۷» (فقه _ عربی)..... ۷۳۸
- ۵_ رساله ای شامل فوائدی برای طلاب «۱۰۸_ ۱۱۵» (عربی)..... ۷۳۸
- ۶_ صیغ عقود و نکاح «۱۱۶_ ۱۲۳» (فقه _ فارسی)..... ۷۳۸
- (۲۵۹۲)..... ۷۳۸
- ۱_ طوفان البکاء «۱_ ۱۷۴» (مقتل _ فارسی)..... ۷۳۸
- ۲_ مختار نامه «۱۲۴_ ۲۹۳» (تاریخ _ فارسی)..... ۷۳۹
- ۳_ حدود و دیات «۲۹۴_ ۳۰۹» (فقه _ فارسی)..... ۷۳۹
- ۴_ مدخل منظوم در علم تقویم «۳۰۹_ ۳۱۰» (فارسی)..... ۷۳۹
- ۵_ نور الهدایه «۳۱۰_ ۳۱۱» (اعتقادات _ فارسی)..... ۷۴۱
- ۶_ اصول دین «۳۱۲» (فارسی)..... ۷۴۱
- (۲۷۰۶)..... ۷۴۲
- ۱_ حکمت حیوان «۵_ ۱۲» (لغت _ عربی به فارسی)..... ۷۴۲
- ۲_ نامه قیصر به امیرمومنان (علیه السلام)..... ۷۴۲

- ۳ _ دستور تقویم نگاری «۱۵ _ ۱۹» (فارسی) ۷۴۲
- ۴ _ فالنامه منسوب به امیرمؤمنان (علیه السلام) و جدولهای نجومی ۷۴۳
- ۵ _ انتخاب حل التقویم «۲۲ _ ۴۱» (تقویم _ فارسی) ۷۴۳
- ۶ _ فائده در طریق علم به اول ماه مبارک رمضان ۷۴۳
- ۷ _ خلاصه الحساب «۴۴ _ ۶۲» (عربی) ۷۴۳
- ۸ _ روایتی از امیرمؤمنان (علیه السلام) در طالع ۷۴۴
- ۹ _ زبده الاصول «۶۴ _ ۱۲۲» (اصول فقه _ عربی) ۷۴۴
- ۱۰ _ نظم بخشی از زبده الاصول = منظومه ناقص ۷۴۴
- ۱۱ _ الاتنا عشریه «۱۶۰ _ ۱۲۳» (فقه _ عربی) ۷۴۴
- ۱۲ _ الاتنا عشریه «۱۶۱ _ ۱۷۴» (فقه _ عربی) ۷۴۴
- (۳۷۷۲) ۷۴۵
- ۱ _ رجعت = چهارده حدیث «۲۰ _ ۲» (فارسی) ۷۴۵
- ۲ _ قصیده ای از فصولی «۱ _ ۲» ۷۴۵
- ۳ _ روایاتی در امامت امام رضا (علیه السلام) «۲۱ _ ۲۶» (حدیث _ فارسی) ۷۴۵
- ۴ _ قصه و داستان اصحاب رتن «۲۶ _ ۲۸» ۷۴۶
- ۵ _ احتجاج حضرت کاظم (علیه السلام) «۲۸» ۷۴۶
- ۶ _ القوائد الدینییه «۲۹ _ ۳۹» (رَدِّ تصوف _ فارسی) ۷۴۶
- ۷ _ عشق «۳۹ _ ۴۰» (عرفان _ فارسی) ۷۴۶
- ۸ _ زاد السالک = آداب اسلوک «۴۰ _ ۴۲» (عرفان و اخلاق _ فارسی) ۷۴۷
- ۹ _ رساله یوحنا = رساله در امامت = منهاج المناهج «۴۲ _ ۴۴» (فارسی) ۷۴۷
- ۱۰ _ معرفت تقویم «۴۵ _ ۴۷» (نجوم _ فارسی) ۷۴۷
- ۱۱ _ اختیارات الایام (صغیر) «۴۷ _ ۵۰» (نجوم _ فارسی) ۷۴۷
- ۱۲ _ نسب نامه خاندان عثمان بیک غازی «۵۱ _ ۵۷» (فارسی) ۷۴۸
- ۱۳ _ بیست باب در اسطرلاب «۵۸ _ ۶۴» (نجوم _ فارسی) ۷۴۸
- ۱۴ _ جواهر نامه «۶۴ _ ۶۷» (طبیعیات _ فارسی) ۷۴۸
- ۱۵ _ رساله در معما «۶۸ _ ۸۳» (معما _ فارسی) ۷۴۹
- ۱۶ _ فضیلت قرآن و سوره های آن «۸۴ _ ۱۰۰» (فارسی) ۷۴۹
- ۱۷ _ تاریخ چهارده معصوم در دو جدول ۷۵۰
- ۱۸ _ اقبوتیه = خواص اقبون «۱۰۳ _ ۱۱۷» (طب _ فارسی) ۷۵۰
- ۱۹ _ طب «۱۱۸ _ ۱۵۷» (فارسی) ۷۵۰
- ۲۰ _ ترجمه رساله ذهبیه «۱۵۷ _ ۱۶۶» (طب _ حدیث _ فارسی _ عربی) ۷۵۱
- ۲۱ _ رساله اقسام عده «۱۶۷ _ ۱۸۰» (فقه _ فارسی) ۷۵۱
- ۲۲ _ رساله رضاعیه «۱۸۰ _ ۲۰۲» (فقه _ فارسی) ۷۵۲
- ۲۳ _ احکام صید «۲۰۲ _ ۲۰۷» (فقه _ فارسی) ۷۵۳
- ۲۴ _ ترجمه الصلاه «۲۰۸ _ ۲۱۴» (فقه _ فارسی) ۷۵۳
- ۲۵ _ لمعه ... در نکاح دوام و متعه «۱۲۵ _ ۲۲۲» (فقه _ فارسی) ۷۵۴
- (۳۷۸۷) ۷۵۶
- ۱ _ انوار الشهاده فی مصائب العتره الطاهره «۱۳ _ ۳۸» (مقتل _ فارسی) ۷۵۶
- ۲ _ تجارت سید انبیاء (صلوات الله علیه و آله) و عروسی وی «۳۹ _ ۱۰۲» ۷۵۶
- ۳ _ تولد ام الائمه «۱۰۲ _ ۱۱۳» (تاریخ _ فارسی) ۷۵۷
- ۴ _ ترجمه احادیث قدسی = ترجمه چهل سوره «۱۲۰ _ ۱۲۵» ۷۵۷

- ۵ _ مجالس «۱۲۶ _ ۱۳۴» (تاریخ _ فارسی) ۷۵۸
- (۳۹۱۱) ۷۵۹
- ۱ _ حاشیه شرح الشمسیه «۱۷ _ ۱» (منطق _ عربی) ۷۵۹
- ۲ _ حاشیه علی بحث اجتماع الشرط مع القسم من شرح الجاهلی علی الکافیہ «۲۳ _ ۲۱» (نحو _ عربی) ۷۵۹
- ۳ _ تفسیر سوره الفاتحه «۲۴ _ ۲۲» (تفسیر _ عربی) ۷۵۹
- ۴ _ الاعتقادات «۳۷ _ ۳۲» (عربی) ۷۶۰
- ۵ _ مغالطات الشكل الاول «۵۲ _ ۳۸» (منطق _ عربی) ۷۶۰
- ۶ _ الحاشیه الواقیه لحل دیباجه الفوائد الضیائیه «۷۴ _ ۵۳» (نحو _ عربی) ۷۶۱
- (۳۹۱۷) ۷۶۱
- ۱ _ حقیقه الحقائق «۳ _ ۱» (عرفان _ عربی) ۷۶۱
- ۲ _ نفس = رساله در... «۷ _ ۴» (فلسفه _ فارسی) ۷۶۲
- ۳ _ آغاز و انجام «۲۱ _ ۷» (فارسی) ۷۶۲
- ۴ _ الاسئله و الاجوبه من کلام ارسطاطالیس «۲۲ _ ۲۱» (فلسفه _ عربی) ۷۶۳
- ۵ _ حدود الاشیاء «۲۲ _ ۳۰» (فلسفه _ عربی) ۷۶۳
- ۶ _ فائده ای فلسفی ۷۶۳
- ۷ _ یزدان شناخت = یزد شناخت «۳۱ _ ۳۸» (فلسفه _ فارسی) ۷۶۴
- ۸ _ برسنش و باسخ «۴۶ _ ۵۰» (فارسی) ۷۶۴
- ۹ _ انوار حکمت = نصایح یوسفی «۵۰ _ ۵۴» (اخلاق _ فارسی) ۷۶۵
- (۳۹۵۲) ۷۶۶
- ۱ _ تحفه المؤمنین «۱۴ _ ۱» (کیمیا _ فارسی) ۷۶۶
- ۲ _ تحفه الفوائد «۱۵ _ ۴۰» (کیمیا _ فارسی) ۷۶۶
- ۳ _ فائده شامل دستور عرق گوگرد ۷۶۷
- ۴ _ عمل قمری و چند عمل دیگر «۴۲ _ ۴۹» (کیمیا _ فارسی) ۷۶۷
- ۵ _ ادعیه السز «۵۰ _ ۷۱» (دعا _ عربی _ فارسی) ۷۶۷
- ۶ _ منتخب الختوم «۷۳ _ ۷۶» (دعا _ فارسی) ۷۶۸
- ۷ _ رساله الصناعه = رساله فی الکیما «۸۱ _ ۱۱۶» (عربی) ۷۶۸
- ۸ _ قلع الکتار «۱۶۳ _ ۱۶۵» (فارسی) ۷۶۹
- ۹ _ آتشک «۱۷۶ _ ۱۸۸» (طب _ فارسی) ۷۶۹
- ۱۰ _ طالع نامه «۱۸۸ _ ۱۹۱» (نجوم _ فارسی) ۷۷۰
- ۱۱ _ خواص افیون = افیونیه «۲۰۰ _ ۲۱۴» (طب _ فارسی) ۷۷۰
- ۱۲ _ ترجمه توحید مفضل «۲۱۵ _ ۲۲۲» (حدیث _ فارسی) ۷۷۰
- ۱۳ _ ترجمه قرآن مجید (تفسیر _ فارسی) ۷۷۰
- ۱۴ _ جنات الوصال «۲۶۳ _ ۲۸۱» (منظومه _ فارسی) ۷۷۱
- ۱۵ _ طب الکیبر = طب الکیبری «۲۸۴ _ ۲۸۷» (فارسی) ۷۷۱
- ۱۶ _ ترجمه بخشی از آیات قرآن مجید در ادامه رساله ششم ۷۷۱
- ۱۷ _ چند فائده در طب و کیمیا در ادامه رساله هفتم ۷۷۱
- ۱۸ _ فائده در کیمیا (صابون) و خواص نغناء و افیون در ادامه رساله هشتم ۷۷۱
- ۱۹ _ فائده در کیمیا و منافع افیون که یک برگ آن به زبان عربی است. در ادامه رساله دهم ۷۷۱
- ۲۰ _ فائده در استخارات از علامه مجلسی در ادامه رساله یازدهم ۷۷۲
- ۲۱ _ مطالب منقول از کامل الزیارات، مخزن البکاء و دعای صنمی قریش در ادامه رساله سیزدهم ۷۷۲
- (۳۹۸۱) ۷۷۲

۷۷۲	اشاره
۷۷۲	۱ _ الفوائد الحارثیه القديمه « ۱ _ ۳۴ »
۷۷۴	۲ _ الفوائد الاحولیه « ۳۴ _ ۳۵ »
۷۷۴	۳ _ التقیه « ۳۵ _ ۵۷ »
۷۷۴	۴ _ اصاله الصحه والفساد فی المعاملات « ۵۷ _ ۵۸ »
۷۷۴	۵ _ تعلیقہ علی منہج المقال « ۵۸ _ ۷۰ »
۷۷۴	۶ _ الاستصحاب « ۷۰ _ ۷۳ »
۷۷۴	۷ _ الاجماع « ۷۳ _ ۸۰ »
۷۷۴	۸ _ الرّد علی صاحب المفاتیح « ۸۰ _ ۸۵ »
۷۷۴	۹ _ الاجتهاد و الاخبار « ۸۶ _ ۱۱۳ »
۷۷۵	(۴۰۶۶)
۷۷۵	۱ _ حاشیه الکفایه « ۱ _ ۳۰ » (اصول فقه _ عربی)
۷۷۵	۲ _ مدخل منظوم فی احکام علم النجوم « ۳۱ _ ۳۹ » (نجوم _ فارسی)
۷۷۵	۳ _ بخشی از یک فرسنامه
۷۷۵	۴ _ اشعار از محمد علی میرزا و نشاط اصفهانی
۷۷۵	۵ _ بخشی از یک رساله در مجامعت
۷۷۶	۶ _ ترجمه اوستا « ۶۸ _ ۸۳ » (فارسی _ اوستایی)
۷۷۶	۷ _ دیوان گلشن فخر « ۸۴ _ ۱۱۱ » (فارسی)
۷۷۶	۸ _ لغت فارسی به فرانسه (احتمالاً)
۷۷۶	۹ _ تاریخ ایران و جهان « ۱۳۵ _ ۱۷۰ » (فارسی)
۷۷۷	۱۰ _ بحر العرائب « ۱۷۸ _ ۱۸۴ » (فارسی)
۷۷۸	(۴۰۶۹)
۷۷۸	۱ _ بدایه الهدایه « ۱ _ ۴۰ » (فقه _ عربی)
۷۷۸	۲ _ صیغ العقود و الاقاعات « ۴۰ _ ۵۵ » (فقه _ عربی)
۷۷۸	۳ _ الارث « ۵۵ _ ۶۵ » (فقه _ عربی)
۷۷۸	۴ _ دعاهاى ابودجانہ، ام الصبیان کبیر، مرجانہ و انجم مرجانہ
۷۷۸	۵ _ مقادیر و اوزان محمد باقر تبریزی (فقط چند سطر از آن)
۷۷۹	۶ _ مناسک حج « ۶۶ _ ۱۴۵ » (فقه _ فارسی)
۷۷۹	۷ _ الارث « ۱۴۶ _ ۱۸۲ » (فقه _ عربی)
۷۸۰	۸ _ الرضاع « ۱۸۳ _ ۲۰۵ » (فقه _ عربی)
۷۸۰	۹ _ رساله فی النکاح « ۲۰۷ _ ۲۱۰ » (فقه _ فارسی)
۷۸۰	۱۰ _ اجوبه مسائل فتحعلی شاه « ۲۱۱ _ ۲۱۵ » (عربی)
۷۸۱	۱۱ _ بخشی از یک رساله عملیه (فقه)
۷۸۱	(۴۰۷۹)
۷۸۱	۱ _ ترجمه تاریخ بخارا « ۱ _ ۱۰ » (فارسی)
۷۸۲	۲ _ شرح الایساغوجی = فوائد فناریه « ۱۱ _ ۴۴ » (منطق _ عربی)
۷۸۲	۳ _ گلشن هوش در جدال گربه و موش « ۴۵ _ ۵۸ » (منظومه _ فارسی)
۷۸۴	۴ _ الدرّه النجفیّه « ۵۹ _ ۶۵ » (فقه _ عربی)
۷۸۴	۵ _ شرح الشافیہ = شرح النظام « ۶۶ _ ۱۶۳ » (صرف _ عربی)
۷۸۴	(۴۰۸۰)
۷۸۴	۱ _ زرنده « ۱ _ ۱۳ » (فارسی)

- ۲ _ وایق و عذرا «۱۶ _ ۶۷» (فارسی) ۷۸۶
- ۳ _ منشآت از میرزا مهدی اعتماد الدوله و صاحب منصبان دیگر ۷۸۶
- ۴ _ الفقه = مختصر الفقه «۹۸ _ ۱۲۹» (فقه _ عربی) ۷۸۶
- ۵ _ رساله عملیه «۱۳۰ _ ۱۵۰» (فقه _ عربی) ۷۸۸
- ۶ _ کبری در منطق ؟ ۷۸۸
- ۷ _ القضاة المنتخبه «۱۶۸ _ ۱۸۴» (عربی) ۷۸۸
- (۴۱۱۷) ۷۸۹
- ۱ _ رساله صلاه الجمعه «۱ _ ۱۳۵» (فقه _ فارسی) ۷۸۹
- ۲ _ نان و حلواى شيخ بهائى، چاپ سنگى و ناقص ۷۸۹
- ۳ _ تسليه الحزين فى فقد العافيه و الاحباب والبينين «۱۷۳ _ ۱۸۸» ۷۸۹
- ۴ _ باب حادى عشر تحرير ۹۸۰. ابتدای این نسخه در نسخه دیگری است ۷۹۰
- ۵ _ شرح نادعلی «۱۹۶ _ ۱۹۸» (فارسی) ۷۹۰
- ۶ _ مختصر مصباح = بخشى از آن است «۲۰۰ _ ۲۱۰» (کلام _ فارسی) ۷۹۰
- ۷ _ رساله در فلسفه ؟ «۲۱۱ _ ۲۱۴» (فلسفه _ فارسی) ۷۹۱
- ۸ _ رساله در افعال عباد «۲۱۵ _ ۲۲۲» (فلسفه _ فارسی) ۷۹۱
- (۴۱۱۹) ۷۹۲
- ۱ _ صحيفه الرضا عليه آلاف التحية والثناء «۱ _ ۵۸» (عربی _ فارسی) ۷۹۲
- ۲ _ آداب نماز شب «۵۹ _ ۶۶» (عرفان _ فارسی) ۷۹۲
- ۳ _ چند دعا ۷۹۲
- ۴ _ اصول دين محمد جعفر استرآبادى، ناقص ۷۹۲
- ۵ _ بدایه الانشاء، ناقص ۷۹۲
- ۶ _ گنج خسروى «۷۶ _ ۱۰۸» (اخلاق _ فارسی) ۷۹۲
- ۷ _ آفاق و افلاک «۱۰۹ _ ۱۱۸» (هيات _ فارسی) ۷۹۳
- ۸ _ شرح احوال نادرشاه در چند برگ ۷۹۳
- ۹ _ اختيارات «۱۲۷ _ ۱۳۴» (نجوم _ فارسی) ۷۹۳
- ۱۰ _ احاديث دربارہ محبت اهل بيت: ۷۹۴
- (۴۱۲۰) ۷۹۴
- ۱ _ موش و گربه «۱ _ ۴۲» (فارسی) ۷۹۴
- ۲ _ عقود نکاح «۴۳ _ ۴۸» (فقه _ فارسی) ۷۹۴
- ۳ _ فال نامه «۴۹ _ ۵۹» (فارسی) ۷۹۶
- ۴ _ مثنوی ؟ ۷۹۶
- ۵ _ رساله شيخ انصارى = مختصر رساله... «۶۳ _ ۸۰» (فقه _ فارسی) ۷۹۶
- ۶ _ تحفه الاخيار ؟ چند برگ ۷۹۶
- ۷ _ تحفه شاهی «۸۶ _ ۱۰۸» (تجوید _ فارسی) ۷۹۷
- (۴۱۸۹) ۷۹۷
- اشاره ۷۹۷
- ۱ _ الصحيفه الرابعه فى شرح دعائه فى زمان الغيبه باربعه عشر بابا ۷۹۸
- ۲ _ صحيفه بين الحرمين ۷۹۸
- ۳ _ رساله در دو صفحه ۷۹۸
- ۴ _ صحيفه شامل دعاها ۷۹۸
- ۵ _ لعنيه ۷۹۸

٧٩٨ ٦ _ زيارت جامعه

٧٩٨ ٧ _ الباب السابع من الواحد...و له اربع مراتب الاول فى الاول

٧٩٩ ٨ _ رساله...درياره غناى حق تعالى

٨٠٠ فهرست نام كتابها

٩٤٩ دربارہ مرکز

فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم جلد ۴

مشخصات کتاب

سرشناسه: کتابخانه مسجد اعظم قم

عنوان و نام پدیدآور: فهرست نسخه های خطی کتابخانه مسجد اعظم قم / رضا استادی

مشخصات نشر: قم: کتابخانه مسجد اعظم قم، ۱۳۶۵.

مشخصات ظاهری: ۵ج

وضعیت فهرست نویسی: فهرست نویسی قبلی

موضوع: نسخه های خطی فارسی -- فهرستها

موضوع: نسخه های خطی عربی -- فهرستها

موضوع: نسخه های خطی -- ایران -- قم -- فهرستها

شناسه افزوده: استادی، رضا، . - ۱۳۱۶

رده بندی کنگره: Z۶۶۲۱/م۵۳ ف ۹

رده بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱

شماره کتابشناسی ملی: م ۶۵-۵۸۱

ص: ۱

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: ٣

این جلد شامل دو بخش است:

بخش اول _ مجموعه های شامل چهار کتاب و رساله ص ۵ تا ۱۷۰

بخش دوم _ مجموعه های شامل پنج کتاب و رساله و بیشتر

ص ۱۷۱ تا ۶۹۱

ص: ۴

بخش اول

مجموعه های شامل چهار کتاب و رساله

ص: ۵

۱ _ منهج الیقین «برگ ۱ - ۱۶۲» (حدیث _ فارسی)

از: علاء الدین محمد بن امیر شاه ابو تراب محمد علی حسینی گلستانه اصفهانی (۱۱۱۰ ق).

ترجمه و شرح رساله ای است که امام صادق ((علیه السلام)) برای اصحاب خود مرقوم فرموده و آنان را به نظر و تفکر و عمل نمودن به آن و همچنین آموزش و تعلیم آن رساله را به دیگران سفارش فرموده. رساله مزبور را ثقه الاسلام کلینی در روضه کافی و علامه مجلسی در بحار الانوار نقل کرده اند. ترجمه و شرح این رساله در ۲۵ شوال ۱۰۸۱ به پایان رسیده است.

چاپ شده.

[الذریعه ۲۳-۲۰۰، آستان قدس ۱۴-۵۸۴، ریحانه الادب ۴/۱۶۳].

آغاز: روائح روح افزای حمدی که مشام مقدسان ملا آعلی را سرگرم عطیه تسبیح سازد.

۲ _ اختیارات ایام (صغیر) «۱۶۲ _ ۱۶۹» (نجوم _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق).

به جلد ۲ ص ۱۸ رجوع شود.

[الذریعه ۱-۳۶۷، مرعشی ۱-۲۱۳، مجلس ۳۶-۱۸۹، کتابشناسی مجلسی ص ۷۸،

نسخه های خطی، منزوی ۱/۲۱۸].

۳ _ روزنامه «ساعت نامه» «۱۶۹ _ ۱۷۰» (نجوم _ فارسی)

منسوب به جعفر به محمد ابو معشر بلخی (۲۷۲ ق).

ص: ۷

رساله ای است کوتاه در اختیارات ایام.

[هدیه العارفین ۱-۲۵۱، نسخه های خطی منزوی ۱/۲۹۴].

آغاز: الحمد لله الذی جعل اللیل لباساً و النهار معاشاً... این کمینه را در علم نجوم دخلی بود و گاهگاه استخراج واقع میشد حضرت سلطان سعید شهید فرمود که روزنامه ای باید ساخت....

انجام: اما نشاید فصد و حجامت و جنگ و خصومت کردن و نزد بزرگان رفتن و شکار و سفر کردن و هر فرزندی که در این ساعت متولد شود نیکبخت و با دولت بود.

۴_ رجعت «۱۷۱_ ۱۹۹» (اعتقادات _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق).

احادیث مربوط به بازگشت و رجعت پیامبر و ائمه اطهار: را به این دنیا را گرد آورده و آنها را ترجمه و شرح نموده است. این رساله به نام شاه سلیمان صفوی تألیف شده است.

[کتابشناسی مجلسی ص ۲۳۷، الذریعه ۱-۹۰ و ۱۳-۶۸، مجلس ۳۷-۶۰، مرعشی ۱/۲۰۹].

آغاز: الحمد لله... چون بر کافه ارباب فطنت و زکاء و عامه اصحاب بصیرت و اعتلا ظاهر و هویدا است که ادای شکر نعمت سلسله علیه صفیه صفویه....

انجام: و هزار گناه از نامه عمل او محو نماید و دعا این است: اللهم رب النور العظیم و الكرسي الرفیع و رب البحر المسجور... پس دست راست را بر ران راست خود سه مرتبه می زنی و سه مرتبه میگوی العجل....

کتاب اول نستعلیق محمد سلمان بن عبدالباقی گلپایگانی در ۱۰۸۳

کتاب دوم و سوم و چهارم بدون تاریخ، با مهر بیضوی «عبده الراجی محمد رضی» در کتاب چهارم و مطلبی درباره بانگ کلاغ در کتاب سوم.

ص: ۸

(۱۴۳)

۱_ المقنع فی الفقه «۱_ ۴۴» (فقه _ عربی)

از: محمد بن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق) (۳۸۱ ق).

رساله ای فتوایی است در فقه که از نصوص روایات استفاده شده بدون اینکه سندشان را ذکر کند. این کتاب مسائل مبتلا به را آورده و مؤلف در آغاز آن را قانع کننده هر که بخواند خوانده است.

[الذریعه ۲۲-۱۲۳، مرعشی ۶-۲۰۸، مجلس ۲۵-۴، مشار عربی ۸۹۴].

آغاز: قال محمد بن علی... ان احق ما بدئ الكتاب به حمد الله بجميع محامده و الثناء عليه بما هو اهله.

انجام: و اذا اشتكى احدكم عينه فليقرأ آية الكرسي و يضم في قلبه.

۲_ الهدايه = الهدايه بالخير «۴۷_ ۶۵» (فقه _ عربی)

از: محمد بن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق) (۳۸۱ ق).

رساله ای در فقه فتوایی است که از روایات استخراج شده است و در آغاز آن چند باب کوتاه در اعتقادات آمده است.

[الذریعه ۲۵-۱۷۴، مرعشی ۶-۲۰۸، مجلس ۲۶-۱۴، مشار عربی ۱۰۰۰].

آغاز: الحمد لله الذي له الخلق و الامر....باب ما يجب ان يعتقد في التوحيد من معاني اخبار النبي و الائمة صلوات الله عليهم.

انجام: باب نادر. قال الصادق ((عليه السلام)) ان الله عزوجل آخا بين الارواح في الاظله قبل ان يخلق الاجساد بالفى عام فاذا قام قائمنا عجل الله تعالى..... ورث الاخ الذي آخا بينهما في الاظله و لم يورث الاخ من الولاده.

۳_ المسائل الناصريات «۶۸_ ۱۱۲» (فقه _ عربی)

از: شریف مرتضی علی بن الحسین موسوی (سید مرتضی علم الهدی) (۴۳۶ ق).

شرحی است بر مسائلی که سید مرتضی از «الفقه الناصریه» جد مادری اش ناصر الحق (۳۰۴) انتخاب کرده است و برای استدلال بر آنها از کتاب و سنت و اجماع دلیل آورده است. (۲۰۸ مسأله است).

[الذریعه ۲۰-۳۷۰، مرعشی ۶ / ۲۰۹].

آغاز: الحمد لله علی ما خصّ و عمّ من نعمه و ظهر و بطن من مننه و اياه نسأل الزیاده فی الیقین....

انجام: و لولا ان هذا الجواب عن المسائل الواردة لا تلیق بذلك لذکرناه و ما توفیقنا....

۴_ مسأله فی احکام اهل الآخره «۱۱۲_ ۱۱۳» (اعتقادات _ عربی)

از: شریف مرتضی علی بن الحسین موسوی (سید مرتضی علم الهدی) (۴۳۶ ق).

رساله بسیار مختصری در بیان احوال انسان در دار عقبی است.

[الذریعه ۲۰ / ۳۸۲].

آغاز: قال المرتضی رضی الله عنه سألت بیان احکام اهل الآخره فی معارفهم و افعالهم و انا اذکر من ذلك جمله و جیزه.

انجام: التخییر ثابت و ان كان.... من بعض الوجوه و لیس یجب ان یلحقهم غم و لا- حسره من حیث... الا- تعقلوا القبیح لانهم مستغنون عنه بالحسن فلا غم و لا حسره فی....

کتاب اول و دوم نسخ قاسم الکوپائی در ۱۲۳۷. هر دو تصحیح شده.

کتاب سوم و چهارم نستعلیق بیتاریخ و تحریر سده ۱۳

۱۱۳ برگ، ۱۷ × ۲۶

ص: ۱۰

۱_ اختیارات بدیعی «۱_ ۳۵۰» (طب _ فارسی)

از: علی بن حسین انصاری (حاج زین الدین عطار) (۸۰۶ ق).

این کتاب در دو مقاله تنظیم شده است: مقاله اول در ادویه مفرده به ترتیب حروف و مقاله دوم در ادویه مرکبه. مؤلف پس از کتاب «مفتاح الخزائن» به سال ۷۷۰ ق این کتاب را برای شاهزاده بدیع الجمال یکی از زنان مبارز الدین محمد بن مظفر تألیف کرد.

[مرعشی ۲-۱۱۵، الفبایی آستان قدس ۲۹].

آغاز: امداد حمد بیعد و اعداد سپاس بقیاس مبدعی را که آثار کمال ابداع او بر هر ورقی از اوراق و شجری از اشجار سمت وضوح یافته است.

انجام: به وزن کم از یاقوت باشد و غیر این دیگر اشباه باشند... باشد و در آتش خاکستر شود.

۲_ بیخ چینی = فوائد چوپ چینی «۲_ ۵» (طبیعیات _ فارسی)

از: علاء الدین نور الله طیب.

شاید این کتاب از همان علاء تبریزی پزشک روزگار شاه طهماسب صفوی (۹۸۴ ق) باشد، نگاشته ۹۴۴ و در آن آمده که نزدیک به بیست سال در هند بود، با دانشمندان آنجا درباره بیخ چینی گفتگوها کرده است تا اینکه پزشکی ارسوط نام که از فرنگ آمده بود، در این باره سخنانی برایش نقل نموده که در این کتاب ذکر میکند.

[الذریعه ۱۶-۳۳۰، نسخه های خطی فارسی منزوی ۱-۴۰۰، دانشگاه ۱۳/۳۱۵۴].

آغاز: چنین گوید محرر این رساله و مقرر این مقاله... که قریب بیست سال در هند گذرانیدیم و با حکماء روشن ضمیر و محققان صاحب رأی....

انجام: باید که خورنده بیخ چینی در آن ایام از یاد حق تعالی غافل نشود و صلوات

بسیار بر پیغمبر و آل او فرستد و در اذکار و تقوا و طهارت کوشد تا به برکت آن الله تعالی شفای تمام کرامت فرماید.

۳_ باه نامه «۲۸۴_ ۲۹۴» (طب _ فارسی)

کتابی است با عناوین «فصل _ فصل».

تاریخ تألیف ۵۲۵؟.

[ر.ک.: نسخه های خطی فارسی منزوی ۱-۴۷۷ _ ۴۸۰].

آغاز: بدانکه بعضی گویند که مجامعت هرگز نباید.... کنند در سالی یک بار بیش نباید کردن و این خطاست.

انجام: و اگر کسی را کژ دم گزیده باشد بر خر سوار شود و در گوش خر بگوید که مرا کژ دم گزیده در حال درد او ساکن شود به فرمان خدای تعالی....

۴_ بیخ چینی = طریق خوردن چوپ چینی «۳۲۷_ ۳۳۵» (طبیعیات _ فارسی)

از: مظفر الدین مسعود بن معز الدین عبدالله طیب.

[نسخه های خطی فارسی منزوی ۱ / ۴۰۰، دانشگاه ۱۳ / ۳۱۵۴].

آغاز: شکر و سپاس خالقی را که از بیخ گیاهی سوختگان آتش سوزان را شفا می دهد.

انجام: و چون وزن درهم و مثقال طبی ظاهر شد وزن رطل و من و باقی اوزان طبی ظاهر میشود.

کتاب اول نستعلیق ۹۸۲ با تملک میر محسنی شهیر به تاج و تملک محمد باقر بن سعد الدین محمد قزوینی و یادداشت خرید پادزهر در ۹۸۲

کتاب سوم از آغاز و انجام ناقص.

ص: ۱۲

کتاب دوم و سوم و چهارم در حاشیه کتاب اول نوشته شد و بدون تاریخ است.

۳۵۰ برگ، ۱۹ × ۲۹

(۲۴۶)

۱_ التوحید «۱_ ۳۲» (حدیث _ عربی)

از: ابو عبدالله مفضل بن عمر جعفی از امام صادق (علیه السلام).

به جلد ۱ ص ۱۰۹ رجوع شود.

[الذریعه ۴-۴۸۲، مرعشی ۶-۶۶، مجلس ۲۶-۱۵۴، مشار، عربی ۲۲۴].

۲_ الاهلیجه «۳۲_ ۴۱» (حدیث _ عربی)

از: ابو عبدالله مفضل بن عمر جعفی از امام صادق (علیه السلام).

احتجاج با طیبی هندی در اثبات صانع.

چاپ شده است.

[الذریعه ۲-۴۸۴، مرعشی ۱۰/۱۲۹].

۳_ تنزیه الأنبياء و الأئمه: «۴۵_ ۱۱۶» (عقائد _ عربی)

از: سید مرتضی علم الهدی (۴۳۶ ق).

[الذریعه ۴-۴۵۶، دائره المعارف بزرگ اسلامی ۱/۶۴، مشار، عربی ۲۲۲].

۴_ مشارق انوار اليقين «۱۱۷_ ۲۰۹» (حدیث _ عرفان _ عربی)

از: حافظ رجب بن محمد بن رجب بررسی حلی (ق ۹ ه . ق).

مناقب ائمه:.

به جلد ۱ ص ۴۸۹ رجوع شود.

ص: ۱۳

کتاب اول بیتاریخ، تحریر سده ۱۱

کتاب دوم نسخ محمد نقی بن نظام الدین محمود در ۱۰۶۲

کتاب سوم نسخ قاسم بن اسماعیل الحسینی در ۱۰۴۷

کتاب چهارم از انجام ناقص، نسخ سده ۱۱

۲۰۹ برگ، ۱۱ × ۲۴

(۲۶۳)

۱ _ غرر الحکم و درر الکلم « ۱ _ ۳۱ » (حدیث _ عربی)

از: عبدالواحد بن محمد بن عبدالواحد آمدی (۵۱۰ ق).

کلمات کوتاه امیرمؤمنان علی ((علیه السلام)) را به ترتیب حروف الفبا جمع آوری کرده است.

[الذریعه ۱۶-۳۸، مرعشی ۱-۲۵۴، مجلس ۲۵-۱۱۹، مشار عربی ۶۴۹].

۲ _ کامل التعبير « ۳۲ _ ۴۵ » (فارسی)

از: ابوالفضل حبیش بن ابراهیم تفلیسی.

به جلد ۲ ص ۵۹۷ رجوع شود.

۳ _ رساله عملیه در نماز « ۴۶ _ ۵۳ » (فقه _ فارسی)

بخشی از یک رساله فقهی فتوایی در نماز است.

۴ _ دعا = کتاب دعا « ۵۴ _ ۹۵ » (فارسی)

مطالبی مختلف: شرح الاسماء الحسنی، خواص سور قرآن، در بیان ادعیه و ادویه و غیره است.

آغاز: در بیان شرح اسماء حسنی الهی است در بیان خواص آنها است از حضرت

ص: ۱۴

امام رضا (علیه السلام) مروی است که خدا را نود و نه نام میباشد که جامع همه نامهای الهی است و هر که خدا را....

انجام: بر گردن گاو یا گوسفند آویزد شیر آنها بسیار شود و مروی است که سوره حجر را بنویسد و به زعفران بشوید و آب آن را زنی که شیرش کم باشد بنوشد شیرش فراوان شود.

هر چهار کتاب بدون تاریخ. کتاب اول تحریر سده ۱۳

اوراق کتاب سوم پس و پیش شده و برگ اول آن در کنار برگ ۵۱ صحافی شده.

۹۵ برگ، ۱۷ × ۲۱

(۲۶۶)

۱ _ حاشیه فرائد الاصول «۱_ ۴۵» (اصول فقه _ عربی)

از: ملا علی سربندی (قرن ۱۴ هـ).

حاشیه ای است بر مبحث برائت «فرائد الاصول» شیخ مرتضی انصاری (۱۲۸۱ ق) که ملا علی سربندی شاگرد میرزای شیرازی ظاهرآ با استفاده از بیانات میرزای شیرازی با عنوان «قوله _ قوله» بر آن نگاشته است.

آغاز: الحمد لله... قوله الشبهه اما فی نفس التکلیف اقول الشبهه الحاصله فی مقام الشک و التحیر اما... شبهه فی الحکم و اما شبهه فی الموضوع و الاولی تقع علی وجوه....

انجام: یحتمل ذلک فی تلک الصوره کما لعله یستفاد من بعض الاخبار الوارده فی حکم تعارض الخبرین مثل قوله ۷ بایهما اخذت من باب التسلیم وسعک.

۲ _ تقریرات الاصول «۴۶_ ۷۷» (اصول فقه _ عربی)

از: ملا علی سربندی (قرن ۱۴ هـ).

ص: ۱۵

تقریرات درس میرزای شیرازی است که به وسیله شاگردش ملا علی سربندی نگارش یافته است.

بحث اوامر است.

آغاز: لا ینبغی الاشکال فی امکان استعمال صیغه الامر فی القدر المشترك بین الوجوب و الندب و هو الطلب المطلق مطلقا حقیقه بناء علی وضعها له و مجازا بناء علی وضعها لخصوص....

۳ _ رساله فی التقليد «۷۸ _ ۱۷۷» (فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله مفصلی است در مسأله «تقلید» که به صورت استدلالی بیان شده و در آن ایراد و جواب فراوان مشاهده میشود.

آغاز: الحمد لله و سلام علی عباده... فی التقليد. اختلفت عباراتهم فی تفسیر التقليد فقیل بانه هو العمل بقول الغير من غیر حجه ملزمه و قیل بان التقليد عباره عن قبول قول الغير فی الاحکام الشرعیه....

انجام: استدلال بعض الاصولیین لذلك بان لزوم الاقتصار علی مجتهد واحد فی جمیع المسائل مستلزم للحرص العظیم غالبا فلا یجب مطلقا.

۴ _ فائده فی حجه القرآن الکریم «۱۷۹ _ ۱۸۹» (اصول فقه _ عربی)

حجیه انواع آیات قرآن کریم از قبیل محکم و متشابه، منسوخ و جز آن را در ده مطلب با عنوان «امر» بررسی کرده است.

شاید بخشی از فوائد آقا باقر بهبهانی باشد.

آغاز: فائده. اتفق علماء الاسلام كما صرح به جمع من الاعلام علی حجه الكتاب الکریم و الفرقان العظیم ثم المعروف بینهم حجیه محکّماته من نصوصه و ظواهره و

ص: ۱۶

ان لم یرد تفسیرها من السنه و ذهب....

انجام: الامر الثانی عشر فی انه هل یرتبر فی جواز التمسک بالظواهر القرآنیه حصول الظن الفعلی منها بالواقع ام لا فیہ قولان اقویهما الثانی.

کتاب اول نستعلیق ۱۳۰۲

کتاب دوم و سوم و چهارم بدون تاریخ.

و کتاب دوم از انجام ناقص است.

۱۸۹ برگ، ۱۷ × ۲۲

(۲۸۱)

۱_ مصابیح القلوب «۳_ ۱۹۵» (اخلاق _ فارسی)

از: تاج الدین حسن بن حسین شیعی سبزواری (ق ۸).

به جلد ۲ ص ۶۹۴ رجوع شود.

[الذریعه ۲۱-۹۰، مرعشی ۸-۱۵۶، مجلس ۳۸-۵۴۹، الفبایی آستان قدس ۵۲۲].

۲_ منطق الوحش «۱۹۶_ ۱۹۸» (منظومه _ فارسی)

از: ؟.

مثنوی است در ۱۱۸ بیت.

آغاز:

بر خری بودم شبانگاهی سوار

او به ظاهر من به باطن بی سحر

ناگهان آمد به یادم این خبر

پند گیرد مرد راه از هر خبر

انجام:

ناید از اشیاش رنگی در نظر

جز همان رنگی که دارد در نظر

پرده ها باشد ز انواع کثیر

پرده عادات و طبع ناگزیر

ص: ۱۷

۳- سؤال و جواب «۱۹۹- ۲۰۳» (فقه و غیره - فارسی)

از: محمد تقی (شاید پدر حاجی نوری و یا کاتب دو رساله قبل باشد).

چند سؤال است که عمده التجار حاج محمد صادق از یکی از علما به نام محمد تقی در سال ۱۲۸۴ ق استفتاء کرده و جواب آن را دریافت کرده است.

آغاز: الحمد لله...مسأله ای چند که جناب عمده التجار جناب...محمد صادق از حقیر سؤال نموده اگرچه مسائل مشکله ای است و جواب آنها را به فارسی خواسته بودند و بسیار مشکل است....

انجام: سهم امام ((علیه السلام)) که نصف خمس است مخصوص امام ((علیه السلام)) است که باید به مصرف او برسد و نشر دین خدا را نماید پس در زمان غیبت که دست رس به خود آن بزرگوار نیست هرگاه به مصرف اهم امور در نظر امام برسد اولی است چرا که در زمان ظهور امام ((علیه السلام)) سهم خود را به همان مصرف می رساند.

۴- جبر و اختیار «۲۰۳- ۲۴۲» (کلام - فارسی)

از: محمد باقر بن محمد جعفر القهی اصفهانی.

رساله مختصری است در مسأله جبر و اختیار که با عنوان «خلاصه - بیان» مطالب را با استفاده از آیات و احادیث طبق نظر شیعه توضیح داده است.

آغاز: بینهایت حمدی که بر عارفان عالم امکان لازم است مخصوص ذات پاکی است که از چند و چون بیرون و توصیفش از حد ماسوای او افزون. نه کسی را از او خبری است.....

انجام: و همین قدر از بیان از برای رفع شکوک و شبهات از برای حلال زادگان کفایت میکند و از برای حرام زادگان هم حجت تمام شد و زیاده بر این موجب ملال خواطر دوستان است.

کتاب اول نسخ محمد تقی بن محمد قاسم نراقی در ۱۲۸۳. تصحیح شده.

کتاب دوم نسخ همان کاتب در ۱۲۸۴

کتاب سوم بدون تاریخ.

کتاب چهارم نسخ ۱۲۸۴

۲۴۲ برگ، ۱۸ × ۲۳

(۳۰۰)

۱_ الحاشیه الجدیده علی الفرائد الاصول = درر الفوائد «۱_ ۲۷»

(اصول فقه _ عربی)

از: محمد کاظم الخراسانی (۱۳۲۹ ق).

به شماره ۲۷۶ در جلد چهارم این فهرست رجوع شود.

۲_ شرح شرایع الاسلام «۲۹_ ۵۲» (فقه _ عربی)

از: ؟.

شرح متوسطی است بر «شرایع الاسلام» محقق حلی (۶۷۶ ق). از پیشینیان و اساتید خودش با عنوان «بعض مشایخنا» و از کاشف الغطاء یاد میکند.

آغاز: الحمد لله رب العالمین باری الخلائق اجمعین والصلاه والسلام علی اشرف المرسلین محمد صلی الله علیه و آله خاتم النبیین و آله الغرّ المیامین لا- سیما علی ابن ابیطالب امیرالمومنین ((علیه السلام)) و لعنه الله علی اعدایهم الطغاه الی یوم الدین فهذا کتاب البیع و یقال له ام المعاملات.

۳_ تقریرات الفقه «۵۳_ ۱۲۴» (فقه _ عربی)

از: ؟.

شاید تقریر درس سید بحر العلوم باشد.

ص: ۱۹

به مجموعه [۲۴۱] در همین جلد در بخش اول مراجعه شود.

آغاز: الحمد لله كما هو اهله رب العالمين و الصلاه على خير خلقه محمد و اله الطاهرين المعصومين اما بعد فلما من الله سبحانه علينا بالعلامه التحرير الماهر و المحقق المقدس الطيب الطاهر الجامع لجميع الفضائل و الماثر و الفائق على جل الاوائل.

۴_ تقریرات الاصول «۱۲۵ - ۱۳۲» (اصول فقه - عربی)

از: حسن بن احمد الحسينی.

بحث «نهی در عبادت» است که آیا باعث فساد عبادت میشود یا نه و از «فاضل قمی» بسیار نام برده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على خير خلقه محمد و آله اجمعين و لعنه الله على اعدائهم الى يوم الدين و بعد فقد يقول احوج عباد ربه الغنى اقل الطلبة حسن بن احمد الحسينى غفر الله له و لوالديه هذا ما جمعتة و وقفت عليه.

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد و هر چهار کتاب از انجام ناقص است.

کتاب سوم حواشی با امضاء «منه» دارد و کتاب چهارم علامت تصحیح دارد.

۱۳۲ برگ، ۱۴ × ۲۱

(۴۵۲)

۱_ حاشیه حاشیه الخفري على شرح التجريد = جماليه «۳ - ۵۹»

(کلام - عربی)

از: آقا جمال الدين محمد بن حسين خوانساری (۱۱۲۵ ق).

حاشیه استدلالی است با عناوین «قوله - قوله» بر حاشیه شمس الدین خفری بر «شرح جدید تجرید» قوشچی. خوانساری در این حاشیه به شروح و حاشیه های

ص: ۲۰

دیگر تجرید نظر دارد و مطالب آنها را نیز بررسی میکند. این کتاب توسط کنگره آقا حسین خوانساری چاپ شده است. به جلد ۱ ص ۱۵۰ رجوع شود.

[الذریعه ۶-۶۵، مرعشی ۱۲-۲۱۸، الفبایی آستان قدس ۱۸۹].

۲ _ حاشیه حاشیه الخفري على شرح التجريد «۶۰ _ ۱۰۹» (کلام _ عربی)

از: ملا عبدالرزاق بن علی بن الحسین لاهیجی (۱۰۵۱ ق).

حاشیه مختصری است به عنوان «قوله _ قوله» بر حاشیه شمس الدین محمد بن احمد خفري بر «شرح جدید تجرید» قوشچی.

[الذریعه ۶-۶۶، مرعشی ۱-۲۵، الفبایی آستان قدس ۱۸۹].

آغاز: الحمد لصانع السموات العلی و خالق الارضین السفلی و له الاسماء الحسنی و الصفات العلیا و هو الغایه القصوی.

۳ _ حاشیه حاشیه الخفري على الشرح التجريد «۱۱۳ _ ۱۳۴» (کلام _ عربی)

منسوب به محمد ابراهیم بن محمد صدر الدین شیرازی (۱۰۷۰ ق).

حاشیه مختصری است بر شرح قوشچی بر «تجرید الاعتقاد» و حاشیه شمس الدین خفري بر آن. مطالب خواهی به عنوان «قال المصنف» و مطالب قوشچی به عنوان «قال الشارح» و مطالب خفري به عنوان «قال المحقق» یا «قوله» بیان شده است.

[مرعشی ۱۲-۲۰۷، کتابشناسی جامع ملا صدرا ص ۳۲۲].

آغاز: یا هو یا لا اله الا هو یا من لا هو الا هو و لا یعلم ما هو الا هو کَلَّتِ اللسان عن تفسیر صفتک.

۴ _ حاشیه حاشیه الخفزی علی الشرح التجرید «۱۳۶ _ ۱۶۴»

(کلام _ عربی)

از: حسین بن ابراهیم تنکابنی.

حاشیه مختصری است بر حاشیه خفزی بر شرح تجرید قوشچی.

[الذریعه ۶ / ۶۵].

آغاز: الحمد لله المتفرد فی الیدیمومیه والسلطان المتوحد بالبقاء و الدوام... کل من علیها فان و یبقی وجه ربک ذوالجلال و الاکرام....

انجام: و هذا البرهان و ان لم ینفع للمتوسلین فضلا عن الناقصین لابتناؤه علی کثیر من اصول الفلسفه و للمقدمات المطویه لکنه من ارتاضت نفسه بالفلسفه یترجح علی کثیر.

کتاب اول نستعلیق حسین بن ملا بدل در ۱۲۰۳ در مشهد رضوی.

کتاب دوم نستعلیق، بدون تاریخ. از انجام ناقص است.

کتاب سوم نستعلیق، بدون تاریخ.

کتاب چهارم نستعلیق محمد حسین زنوزی در ۱۲۰۴ در قریه طرق من توابع مشهد الرضا (علیه السلام).

۱۶۴ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۴۹۵)

۱ _ حاشیه حاشیه الشریف علی تحریر القواعد المنطقیه «۸ _ ۹۵»

(منطق _ عربی)

از: ؟.

حاشیه ای است با عناوین «قوله _ قال الشارح» بر حاشیه میر سید شریف جرجانی بر شرح شمسیه.

ص: ۲۲

در فهرست سابق این کتابخانه این نسخه حاشیه میر سید شریف معرفی شده است.

[ر. ک. کشف الظنون ۲/ ۱۰۶۳].

آغاز: قوله و رتبته علی مقدمه و ثلاث مقالات و خاتمه اعلم ان المصنف قال اشار الی من سعد بلطف الحق الی اخر اوصافه... و لا خفاء فی ان الضمیر من المذكورین... قوله هكذا وجدنا عباره المتن.... کذا اشاره الی ما نقله الشارح.

۲_ حاشیه آداب المناظره «۹۶_ ۱۲۱» (عربی)

از: میر ابوالفتح تاج السعیدی اردبیلی (ق ۹۰ ه. ق).

حاشیه ای است بر «شرح آداب المناظره» محمد حنفی تبریزی.

از این کتاب نسخه دیگری هم در مجموعه های سه کتابی هست.

[کشف الظنون ۱/ ۴۱، آستان قدس ۱۱/ ۴۶۱].

آغاز: الحمد لله علی افهام الخطاب والصلاه والسلام علی رسوله المبعوث لاطهار الصواب... لك الحمد للحمد معنیان مشهوران ان احدهما لغوی و الاخر عرفی و كل واحد منهما محتمل هیهنا.

انجام: هذا الشرح مما كانت مضبوطه معتمدا علیها عندی التزمت الاشاره الیه فی مواضعها ليعتمد علیها و یميزها من غیرها الطالبون ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون.

۳_ رساله فی القدر «۱۲۲_ ۱۲۶» (کلام_ عربی)

از: شیخ الاسلام فیض الله افندی (؟).

رساله مختصری است درباره قدر الهی و جایگاه آن در مبحث جبر و اختیار.

آغاز: الحمد لله و سلام علی عبادہ الذین اصطفی و بعد ایها السائل عن القدر لقد سألت عن امر ذی خطر فالحق سمعک و انت شهید لعل الله یوفقک للحق الذی لا عنه محید.

ص: ۲۳

انجام: فحرکه العبد باعتبار نسبتها الى قدرته تسمى كسباً له و باعتبار نسبتها الى قدره الله خلقاً فهي خلق للرب و وصف للعبد و ليس بكسب له هذا خلاصه ما قالوا.

۴_ حاشیه الرساله الوضعیه «۱۲۸_ ۱۳۵» (منطق _ عربی)

از: میرابوالبقاء.

حاشیه مختصری است بر رساله وضعیه قاضی عضد الدین ایجی (۷۵۶ ق)، با عناوین «قوله _ قوله».

[كشف الظنون / ۱ / ۸۹۸].

آغاز: بالله سبحانه و بحمده و الصلاه على رسوله قوله خص الانسان بمعرفه اوضاع الكلام ای میزه عن غيره بها.

انجام: قيل انما يستعملان فی مفهومهما الكلّی و الخصوص انما يفهم من هیئته المركب الاضافی كما فی الحيوان فی قولها الحيوان الناطق مستعمل فی معناه و التقييد بالناطق يفهم من هیئته المركب الوصفی.

کتاب اول بدون تاریخ و از آغاز ناقص.

کتاب دوم و سوم بدون تاریخ.

کتاب چهارم نستعلیق علی بن ابراهیم بن عثمان ارض رومی در مدرسه خاتونیه بلد ارض روم در سال ۱۱۱۰

۱۳۵ برگ، ۱۶ × ۲۰

(۵۱۹)

۱_ قسبات = تقریرات «۲_ ۷۸ و ۱۲۲_ ۱۳۱» (فقه _ عربی)

از: محمد نائینی (۱۳۰۵ ق).

مؤلف درس فقه استادش بحر العلوم رحمه الله را با عناوین «قبس _ قبس» نوشته است.

ص: ۲۴

آغاز: اما بعد الحمد و الصلاه فالفقه لغه الفهم و عرفاً عرف بالحد المعروف و المراد بالشرعیه ما له تعلق بالشرع و لو بالوضع و موضوعه سؤالات الاحکام من حیث هی كذلك.

۲_ مقدمه الواجب «۷۹_ ۱۱۸» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

مباحث نسبتاً مفصلی است از بحث مقدمه واجب. از محقق دوانی، تفتازانی، ابن حاجب و بعض الافاضل نام برده است. و از جناب شیخ بهایی به عنوان «شیخنا» نام میبرد.

و شرح یکی از متنهای اصول فقه است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین محمد و اله و عترته الاطائب الاکرمین. الاکثرون علی ان الامر بالشی آه هذه المسأله انما ترتبط....

انجام: یمکن المناقشه فیہ بناءً علی ما ذکره المصنّف من.....

۳_ فرهنگ فارسی «۱۳۲_ ۱۵۸» (لغت _ فارسی به فارسی)

از: محمد نائینی (۱۳۰۵ ق).

فرهنگ لغت فارسی به فارسی است که از حرف «الف» آغاز تا «ه» برخی از لغات فارسی را آورده و معنی کرده و در پایان گروهی از کلمات فارسی را سطر به سطر ذکر کرده است.

آغاز: سپاس خداوند را و درود پیمبران و جانشینان او ویژه محمد عربی و وصی و آل پاکش را و بعد این نوشته مختصری است از زبان پارسی.....

ص: ۲۵

۴_ اثبات الحق = ترجمه احقاق الحق «۱۵۹_ ۲۵۴» (کلام _ فارسی)

از: میرزا محمد نائینی (۱۳۰۵ ق).

علامه حلّی (۷۲۶ ق) کتابی به نام «نهج الحق و کشف الصدق» در اثبات حقانیت شیعه و ردّ اهل سنّت، نوشته بود که آن را قاضی فضل الله بن روزبهان (قرن دهم ه. ق) مورد نقد قرار داده و کتاب «ابطال نهج الباطل و اهمال کشف العاطل» را نگاشته. قاضی نور الله شوشتری به دفاع از علامه حلّی پرداخته و جوابهای دندان شکن به قاضی فضل الله داده است که کتابش را به نام «احقاق الحق» در سال ۱۰۱۴ در آگره هند به پایان رسیده است. کتاب حاضر ترجمه «احقاق الحق» شهید قاضی الله است.

[الذریعه ۱-۲۹۰، ۴-۷۵؛ نشریه دانشگاه ۵-۶۵۸، نسخه های خطی، منزوی ۲-۸۷۰، مرعشی ۱۶/۱۴۲].

انجام: این است بعضی از مطا عن ابی بکر و عمر و امّیا مطا عن عثمان و معاویه و عایشه و سایر اهل ضلالت پس آن را ایراد نکردیم زیرا که در آنچه مذکور شد کفایت است در ثبوت شاه ولایت و فساد و حال غاصبین خلافت.

کتاب اول طهارت تا غسل را دارد و اوراق آن جابجا صحافی شده است. بدون تاریخ.

کتاب دوم خط خوردگی دارد، تصحیح شده، مقدمه واجب و بخشی از بحث الفاظ است. بدون تاریخ.

کتاب سوم نستعلیق مؤلف. بخشی از کتاب است.

کتاب چهارم توحید تا امامت را دارد. از آغاز نقص دارد. بدون تاریخ.

۲۵۴ برگ، ۱۸ × ۲۳

(۵۵۳)

۱_ نصاب الصبیان «۱_ ۶۴» (لغت _ عربی به فارسی)

از: ابو نصر فراهی.

به جلد ۲ ص ۷۶۳ رجوع شود.

ص: ۲۶

۲_ شرح العوامل همان است که در جامع المقدمات چاپ شده «۶۵_ ۷۵»

(نحو _ عربی)

به جلد ۱ ص ۳۸۰ رجوع شود.

۳_ العزی فی التصریف «۷۵_ ۸۹» (صرف _ عربی)

از: عز الدین زنجانی.

۴_ اختیارات = رساله در بیان دانستن ساعات «۸۹_ ۹۱» (نجوم _ فارسی)

منسوب به خواجه نصیر طوسی دارای سه فصل.

آغاز: الحمد لله اما بعد بدان که صاحب دانشان این علم را وصفی نهاده اند.

کتاب اول نسخ علی اکبر بن آقا مهدی کارلادانی در ۱۲۵۳

کتاب دوم نسخ همان کاتب در ۱۲۵۲

کتاب سوم و چهارم بدون تاریخ.

۹۱ برگ، ۱۷ × ۲۲

(۶۴۵)

۱_ دیوان امیرالمومنین ((علیه السلام)) «۱_ ۱۶» (عربی)

[الذریعه ۲-۴۳۱، مرعشی ۵-۷۱، دانشگاه ۹-۱۰۰۱، مجلس ۱۰/۷۰۵].

آغاز:

الناس من جهه التمثال اکفاء

ابوهم آدم و الامّ حوّاء

۲_ جنگ نظم و نثر «۱۷_ ۶۵» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

شامل شعر و حدیث.

ص: ۲۷

انجام:

زان شده حاجتم روا همه جا تو هم ای قاری پریشان حال

ختم احزاب ورد کن همه سال تا شود حاجت روا همه جا

۳_ رساله در معرفت نفس «۶۶_ ۷۱» (فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است در معرفت نفس انسان که منجر به معرفه الله میشود. این رساله با عناوین «فصل _ فصل» نگاشته شده است و در نسخه های خطی فارسی منزوی یافت نشد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم معرفه الله است چون به سخن خدا و به سخن رسول خدا معرفه الله واجب شد و معرفه الله موقوف است به معرفت اشیاء و معرفت اشیاء موقوف است به معرفه نفس.

۴_ رساله در رجعت «۷۲_ ۸۷» (کلام _ فارسی)

از: سلطان محمود طبسی شیرازی (ق ۱۱ ه . ق).

مؤلف این رساله را به درخواست میرزا ابراهیم بن میرزا عباس بن میرزا محمد بدیع متولی آستانه قدس رضوی، هنگامی که نگارنده از شیراز به طوس آمده بود، نگاشته و بیست آیه و بیست خبر در دو فصل در آن آورده است: ۱_ آیه ها. ۲_ حدیثها. ظاهر آ در سال ۱۰۷۸ ه . ق نگارش یافته است.

[نسخه های خطی، منزوی ۲-۹۴۵، دانشگاه ۱۱/ ۲۱۰۵].

آغاز: علی بن موسی الرضا علیه التحیه و الثناء در گردن این فقیر حقیر بیضاعت و فرومایه بی استطاعت سلطان محمود طبسی انداخته بود.

هر چهار کتاب بدون تاریخ.

ص: ۲۸

کتاب چهارم از اول و آخر ناقص.

۸۷ برگ، ۱۰ × ۱۷

(۷۱۸)

۱_ توبه نامه «۱_ ۹» (منظومه _ فارسی _ ترکی)

از: ؟.

دویست و چهار بیت در قالب مثنوی است در استغفار و توبه به درگاه الهی و توسل به اهل بیت طهارت علیهم الصلاه والسلام. سه بیت ترکی و خاتمه نیز به ترکی است.

آغاز:

یا رب بسی کردم گناه

بر لطف آوردم پناه

اکنون شدم من عذرخواه

استغفر الله العظیم

۲_ حکایات «۱۰_ ۱۴» (فارسی)

از: ؟.

احتمالاً بخشی از مجموعه ای در حکایات و روایات و مواعظ است. از «ارشاد القلوب» دیلمی یاد کرده است.

انجام: گمان بردند که حضرت خضر ((علیه السلام)) بوده که برای هدایت و اتمام حجت بر آن سرگشته بادیه کفر و ضلالت آمده بوده که شاید او هدایت یابد یا حجت بر او تمام گردد والله تعالی هو العالم.

۳_ زاد السالک «۱۴_ ۱۹» (اخلاق _ فارسی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق).

در سال ۱۳۳۱ ش به کوشش محدث ارموی چاپ شده است.

[الذریعه ۲/۱۲، مرعشی ۱/۱۰۰، نسخه های فارسی منزوی ۲/۱۱۸۵].

آغاز: الحمد لله و سلامه على عباده الّذين اصطفى اما بعد...در جواب سؤال یکی از برادران روحانی نوشته شده است که از کیفیت سلوک راه حق پرسیده بوده اند.

۴_ نظام نامه داخلی صنف قصاب «۲۴_ ۲۷» (فارسی)

از: ملا اسماعیل.

تمام مسائل مربوطه به گوشت و کشتار و فروش آن را در چهارده فصل بیان کرده و در پایان اسامی قصابان و محل کسب ایشان را نیز ذکر کرده است. مؤلف مدیر گوشت تهران بوده است.

آغاز: نظامنامه داخلی صنف قصاب به توسط این بنده ملا اسماعیل مدیر گوشت داخی شهر دار الخلافه و چهار نفر سرجوقه که در انتظام امر یک صد باب دکان قصابی.

کتاب اول بدون تاریخ.

کتاب دوم تحریر محمد جعفر بن ابوالحسن در ۱۲۶۳. از آغاز نقص دارد.

کتاب سوم تحریر سده ۱۳

کتاب چهارم نستعلیق ۱۳۲۹. با مهر بیضوی «ملا اسماعیل ۱۲۹۶» همراه با چهار مهر بیضوی از سرجوقه ها.

۲۷ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۷۳۱)

۱_ رساله کیمیا «۱_ ۱۶» (عربی)

از: ؟.

مطالبی را در علم کیمیا و حجر مکرم آورده و مطالبی از جابر بن حیان در چند فصل نقل کرده است.

ص: ۳۰

در فهرست سابق این کتابخانه ص ۴۷۱ در معرفی این مجموعه رساله اول بعنوان رساله ای در رمل در ۲۷ برگ یاد شده که یا فعلاً از این مجموعه جدا و مفقود است و یا در ضمن اوراق پراکنده بعد از رساله سوم هست.

آغاز: و اما اسمه العليم من استدام عليه يسر الله عليه ما سأل و عرّفه الحكمة و ان فتح باب...الالهيه فتح الله له باب العلم و العمل كما روى عن بعض الاكابر.

۲_ التهليل «۱۷_ ۱۸» (عربی)

از: ابو حامد محمد بن حسين شيرازی.

تفسير لا اله الا الله که در قرآن است و خواص آن.

آغاز: تصنيف ابی حامد...روى عن رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم انه قال قال فى كتاب الله تعالى سبعة و ثلاثون موضعاً من القرآن لا اله الا الله فمن هلل به ادخل الله فى قلبه الحلم و العلم.....

۳_ الاجساد السبعة و الكباريت السبعة «۲۱_ ۲۶» (کیمیا _ عربی)

از: ؟.

علم کیمیا را در تحت عناوین هفت جسد نوشته که جسد چهارم در حدید، جسد پنجم در رصاص، جسد ششم در اسرب و جسد هفتم در زبیق است و پس به اختصار به کبریتهای هفتگانه پرداخته است.

۴_ اوراق پراکنده «۲۷_ ۱۷۵» (علوم غریبه _ عربی و فارسی)

اوراق پراکنده ای است در علوم غریبه که از کتابهای مختلف یکجا صحافی شده است.

روی جلد آن نوشته (منتقا) یا (شفا) العسجد و کتب دیگر به هم مخلوط شده است!؟

ص: ۳۱

هیچ کدام از رساله ها تاریخ کتابت ندارد اما تاریخ ۱۱۳۰ در این مجموعه هست.

کتاب اول و سوم از آغاز و کتاب دوم از انجام ناقص است.

۱۷۵ برگ، ۱۶ × ۲۲

(۷۶۷)

۱ _ تحفه سلطانی = اصول دین « ۱ _ ۷۶ » (کلام _ فارسی)

از: شیخ محمد جعفر قاضی اصفهانی (۱۱۱۵ هـ

ق).

اصول دین شیعه را در یک مقدمه و چند مقصد و هر مقصد دارای چند «مطلب» و «فصل» نگاشته و مقدمه در تعریف حکمت و بیان اقسام آن است و مقصد پنجم در معاد. مؤلف این کتاب را به نام شاه سلطان حسین صفوی نگاشته است.

چاپ شده است.

[نسخه های خطی، منزوی ۲-۷۳۶، نشریه دانشگاه ۵/ ۴۱۰].

آغاز: جواهر کلمات طیبه حمد و سپاس که آغاز امور عامه ناس از تجلی به آن زیور خیر گیرد.

انجام: حق تعالی همه مؤمنین را توفیق سلوک راه حق و نعمت طاعت در دنیا و آسانی عقبات آخرت و خلود در روضه رضوان روزی کند بمنّه وجوده. تم الكتاب.

۲ _ التنبیہات العلیہ علی وظائف الصلاه القلبیہ = اسرار الصلاه « ۷۷ _ ۱۰۷ »

(اخلاق _ فارسی)

از: زین الدین بن علی بن احمد عاملی (شهید ثانی) (۹۶۶ ق).

به شماره [۴۹۰] از مجموعه های سه کتابی مراجعه شود.

ص: ۳۲

۳_ ترجمه توحید مفضل «۱۰۹_ ۱۵۵» (حدیث _ فارسی)

از: ملا محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق).

ترجمه روایت مفصلی است در توحید که امام صادق ((علیه السلام)) آن را در چند مجلس بر مفضل بن عمر جعفی کوفی املاء فرموده است. این ترجمه تحت اللفظی است و گاهی مطالبی نیز به عنوان «مترجم گوید» اضافه کرده است و در رجب ۱۰۹۴ به پایان رسیده است.

چاپ شده است.

[الذریعه ۴-۹۱، مرعشی ۱-۲۱۰، مجلس ۲۵-۱۹۸، الفبایی آستان قدس ۱۵۰ با عنوان التوحید].

آغاز: الحمد لله الذی هدانا علی توحیده بصفوته محمد المفضل علی عبیده و عترته الاکرمین المخصوصین بلطفه.

۴_ رساله در انواع حیوانات و آداب صید و ذبح و کیفیت آن «۱۵۷_ ۱۷۴»

(فقه _ فارسی)

از: میرزا محمد بن محمد رضا قمی.

مقدمه در بیان انواع حیوانات بَرّی و بحری و حلیت و حرمت آنها در شش فصل، ابواب در بیان صید و احوال متعلق به آن، تذکیر حیوانی که رام است و خاتمه در مسائلی که متعلق به ذبح و نحر است.

آغاز: سپاس مر لطیفی را که دلهای عاشقان صید دام مکرمت او است و ستایش مر کریمی را که جانهای مخلصان کشته تیغ محبت او است.

انجام: و اگر نبخشند و نفروشد یا بفروشد و قادر بر خریدن آن نباشد از او به زور بستاند و به قدر ضرورت بخورد اگر کار به مضایقه و قتال کشد و صاحب آن چیز کشته شود بر مضطر هیچ جرمی نباشد.

کتاب اول نسخ ۱۱۱۸. شاید کاتب آن همان کاتب رساله های بعد باشد با تملک محمد هاشم

ص: ۳۳

اصفهانى با مهر مربع «عبدہ محمد ہاشم».

کتاب دوم نسخ محمد حسين بن يحيى نوري در پنجشنبه ۲۲ جمادى الثانی ۱۱۱۸

کتاب سوم نستعلیق همان کاتب در ۱۱۱۱

کتاب چهارم نسخ همان کاتب در ۱۱۱۸

۱۷۴ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۷۸۸)

۱_ رساله فی حکم لقطه الخربه «۱۰_ ۱» (فقه _ عربی)

احتمالاً از محمد مازندرانی لاریجانی.

خربه جایی است که اهل آن ترکش کرده اند. مؤلف به امر حجه الاسلام شفتی در رساله ای مختصر، به بررسی حکم لقطه ای که در خربه یافت میشود پرداخته بود و این رساله تفصیل رساله قبلی مؤلف میباشد.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صَلَّى الله على سيدنا محمد و آله الطاهرين اما بعد فأتى بعد ما امرنى مولاي الاعظم الافخم الاكرم قدوه اهل الاسلام من العرب و العجم.

انجام: ألما ان الغالب فيما يوجد فيها ليس هو صورته... من معرفه حال ملكه و شخصه لاین كثيرآ ما يكون المال الموجود فى الخربات لغير اهلها.

۲_ رساله فی حکم اللقطه «۱۱_ ۲۲» (فقه _ عربی)

از: محمد مازندرانی لاریجانی.

مؤلف به امر استادش (که احتمالاً حجه الاسلام شفتی است) این رساله استدلالی را در مورد بعضی از مسائل متعلق به لقطه با ذکر روایات و اقوال فقها نگاشته است.

آغاز: الحمد لله الذى ارسل الانبياء و الرسل لتمهيد قواعد المله و الدين و انزل الصيحف و الكتب لتوضيح المسائل و فوائد الشرع المبين لقاطبه المكلفين حتى

یبلغوا الی اقصی مراتب الحق و الیقین.

انجام: فظهر مالک و جب علیہ ردہ ان کان باقیاً و یضمنه ان کان تالفا طالب ام لم یطالب لما مرّ من الأدلّه.

۳_ المسائل الحسنیه «۲۳_ ۳۲» (عربی)

از: حسن رضا اعرجی حسینی.

مجموعه ای از مسائل اعتقادی و فقهی است که مؤلف از حجه الاسلام شفتی پرسیده است و پاسخ آنها در این رساله نیست.

آغاز: نحمده من اصطفی من بین عباده العلماء... و نصلی و نسلم علی ولّیه و حبیبه و نبیّه و نجیبه سید الرّسل و الانبیاء و علی آلّه الازکیاء الاتقیاء العلماء و عترته الطاهره.

انجام: ثمّ الفعل الكثير المبطل للصلوه هل له حقیقه شرعیه او ما یسمی فی العرف و العاده فعلاً کثیراً ثمّ العرف المعتبر فی هذا المقام هو العرف الخاصّ ای عرف الفقهاء او العرف العامّ.

۴_ رساله حول القرآن «۳۳_ ۳۸» (عربی)

شاید از محمد مازندرانی لاریجانی.

بعضی از مسائل مربوط به قرآن مجید از قبیل لفظ «قرآن»، اجر تلاوت قرآن و قرائت قرآن را به امر استادش (احتمالاً حجه الاسلام شفتی) بیان کرده است.

در این رساله یا این نسخه خوابی که مؤلف (احتمالاً) برای حجه الاسلام شفتی دیده و خوابی است جالب نقل کرده.

آغاز: الحمد لله الّذی جعل الانسان بانزال الكتاب المبین علی احکامه بصیراً و الصلاه علی نبیّه الّذی ارسل بالفرقان لیكون للعالمین نذیراً.

انجام: و ظنّی انّ نقصان ما حرّرتّه فی بعض مسائل الفقه الذی هو مشرف بشرف

حضورهم و کذا ما لم يشرف به اقل من نقصان هذه الكلمات والحمد لله غافر الخطيئات و ما حى السيئات و رافع الدرجات و قاضى الحاجات.

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد. و رساله اول و دوم از آخر نقص دارد.

۳۸ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۸۷۰)

۱ _ تحقیق الحق فی توقف عدم الكل على عدم الجزء « ۲ _ ۱۰ » (عربی)

از: ؟.

بحث دقیقی است درباره توقف عدم الكل بر عدم الجزء. از محمد هادی بن معین الدین محمد شریف شیرازی نام برده است.

آغاز: قد كنت كتبت اجابه لالتماس بعض الاخوان الصِّفا و خَلان الوفاء فائده تحتوى على تحقيق الحق... فظنَّ بعض اجله فضلاء العصر و كمله الدهر.

انجام: حتّى انّ العسكر بعد التفرق يبقی انتسابه الى قائد و رئيس و اما قوله مدّ الله له فى البقاء و ائده باسباب العلوّ و الارتقاء انّ ما نقلنا عن الشيخ لا يضرّه اصلا.

۲ _ شرح اثبات الجوهر المفارق = شرح العقل الكلّی « ۱۱ _ ۱۶ »

(فلسفه _ عربی)

از: جلال الدین محمد بن اسعد دوانی (۹۰۸ ق).

شرح مختصری است بر رساله «اثبات الجوهر المفارق» خواجه نصیر طوسی که در آن به اثبات عقل کلی پرداخته است.

[الذریعه ۱ / ۸۸ و ۱۳ / ۵۸].

آغاز: بعد حمد مبدع الحقائق والصلاه والسّلام على رسوله مظهر الدقائق و على آله و اصحابه من كل بارع.... فى اثبات الجوهر المفارق المسمّى بالعقل الكل فسنح لى فى

ص: ۳۶

انجام: هذا ما سنع من الاحكام على هذه الرساله في اثناء الملاحظه من دون...هو من عنايه الله و حسن توفيقه انه خير من استعان و هو المستعان و عليه التكلان.

۳_ التهليليه «۱۶_ ۲۶» (فلسفه _ عربى)

از: جلال الدين محمد بن اسعد دوانى (۹۰۸ ق).

شرحى فلسفى است بر كلمه طيبه «لا- اله الا- الله» كه در دو «مقام» و هر مقام در دو «موقف» نگاهشده شده است. مقام اول در مباحث لغوى و عقلى، مقام دوم در علوم كشفى و شهودى.

در بعضى نسخه ها اين رساله به «امير غياث الدين منصور دشتكى» (۹۴۸ ق) نسبت داده شده است.

[الذريعه ۴-۵۱۶، آستان قدس ۱۱/۳۰۳].

آغاز: آفتاب جمال قدم از آن متعالى است كه خفا فيش ظلمت سراى حدوث به نظر كليل فكر و نظر مطالعه سبجات انوار آن.

۴_ اثبات الواجب القديم «۲۷_ ۵۲» (كلام _ عربى)

از: جلال الدين محمد بن اسعد دوانى (۹۰۸ ق).

رساله اى است در اثبات واجب الوجود به روش حكما و فلاسفه از دو راه: ابطال دور و تسلسل، براهين فلسفى ديگر. رساله داراى دو مقصد است و هر مقصدى در يكى از روشهاى مذكور.

[الذريعه ۱/۱۰۶، آستان قدس ۱۱-۳۰۳، مرعشى ۶/۳۰۸].

آغاز: سبحانك سبحانك ما اعظم شأنك و اظهر برهانك... الى الشىء من عينه و قد حال الحجب فى العين لا يبصر ك نواظر البصائر الا بانوارك.

کتاب اول بدون تاریخ. از انجام ناقص. تصحیح شده.

کتاب دوم نسخ رفیع بن محمد کاظم بن حاجی محمد در ۱۰۹۲ در اصفهان. تصحیح شده.

رساله سوم بدون تاریخ. از آخر نقص دارد. تصحیح شده.

کتاب چهارم نستعلیق محمد تقی بن میر سعید طالقانی در ۱۰۸۵. و در ۱۱۰۹ توسط محمد رفیع بن محمد کاظم الموتی (ظاهر آهمان کاتب رساله دوم) با نسخه ای تصحیح شده مقابله شده است.

۵۲ برگ، ۱۲ × ۱۹

(۹۲۷)

۱_ طب الأئمه «۱۳_ ۱» (طب _ حدیث _ عربی)

از: حسین بن بسطام.

به جلد ۱ ص ۳۷۲ رجوع شود.

۲_ شرح نصاب الصبیان «۱۶_ ۸۹» (نفت _ فارسی)

از: ؟.

نخست یک بیت را آورده ابتدا به ترجمه و شرح آن پرداخته آنگاه تجزیه و ترکیب و اشتقاق آن را بیان میکند.

آغاز:

همی گوید ابو نصر فراهی کتاب من بخوان گر علم خواهی...

فرق میانه اسم و لقب و کنیت آن است که اگر نام مصدر به اب یا ام باشد.

انجام:

نامهای چهارده معصوم در یک بیت من گفته خواهم تا بماند یادگار اندرز من

ص: ۳۸

مصطفی با سه محمد مرتضی با سه علی جعفر و موسی و زهرا یک حسین و دو حسن

۳_ اختلاجات اعضاء «۸۹_ ۹۶» (طب _ فارسی)

از: ؟.

در جستن هر یک از اندامهای تن آدمی که بر چه حادثه ای در زندگی دلالت کند. بنا بر قول منزوی این کتاب در ردیف علوم غریبه قرار میگیرد نه طب.

[نسخه های خطی منزوی ۱ / ۴۶۵].

آغاز: هر که را میان سر بجهد از پادشاهی بزرگی گرانمایگی یابد و هر که را گردنش بجهد خواسته یابد.

انجام:

بر خود و اولاد امجادش درود بیشمار از من و مخلوق عالم شجر باشد یا حجر

۴_ نجات السالکین = نصاب ترکی «۹۷_ ۱۰۰» (لغت فارسی _ ترکی)

از: موسی بن محمد حسین طهرانی اردبیلی.

فرهنگ دو زبانه ترکی فارسی به روش «نصاب الصبیان» ابو نصر فراهی است که مؤلف پس از هجرت به اردبیل و انس با اتراک آنجا به تألیف آن پرداخته است.

[الذریعه ۲۴ / ۵۸].

آغاز: مقصود از نگارش این صحایف و مطلوب از آرایش این صحایف آن است که اقل عباد محتاج به عفو سبحانی....

انجام:

تازه شد بحر و مرا برده ز کف صبر و قرار مانده ام عاجز و جویم در پی اتماش یار...

ص: ۳۹

هر چهار رساله بدون تاریخ. رساله سوم از انجام ناقص.

۱۰۰ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۹۳۰)

۱_ کبری در منطق «۱_ ۲۷» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف.

به جلد ۲ ص ۵۹۷ رجوع شود.

۲_ تهذیب المنطق «۲۹_ ۴۶» (منطق _ عربی)

از: تفتازانی.

به جلد ۱ ص ۱۱۶ رجوع شود.

۳_ صغری در منطق «۴۷_ ۵۳» (منطق _ فارسی)

از: جرجانی.

این رساله با ترجمه آن به عربی تالیف فرزندش سید محمد در گنجینه بهارستان چاپ شده است.

۴_ الاربعون حدیثا «۵۵_ ۷۵» (حدیث _ فارسی)

از: ؟.

چهل حدیث است درباره علم و تعلیم و تعلم با ترجمه فارسی.

آغاز: الحمد لله... طلب العلم فریضه.

انجام: الاربعون و قال... قلیل العلم خیر من کثیر العباده....

رساله اول نستعلیق محمد بن محمد حسن سلطان نوری. با مهر مربع «وقف مدرسه حسینیّه

ص: ۴۰

مرحوم حاج سید حسین لاریجانی فی شهر رجب ۱۳۰۸ ه . ق»

رساله دوم نستعلیق محمد بدون تاریخ. تصحیح شده.

رساله سوم نسخ محمد بن محمد حسن بدون تاریخ.

رساله چهارم بدون نام کاتب و تاریخ. در ادامه مطالبی درباره مهر نبوت و قوای انسانی دارد.

۷۵ برگ، ۱۱ × ۱۶

(۱۰۲۹)

۱_ شرح قصیده میر فندرسکی «۱_ ۱۶» (عرفان _ فارسی)

از: محمد صالح بن محمد سعید خلخالی (۱۱۷۵).

شرح عرفانی مختصری است بر قصیده معروف میر ابوالقاسم فندرسکی که در آغازش گوید: «چرخ با این اختران نغز و خوش و زیباستی».

[مرعشی ۱۲-۲۴۷، الذریعه ۱۴/۱۵].

۲_ اصطلاحات صوفیه «۱۶_ ۱۸» (عرفان _ فارسی)

از: کمال الدین عبدالرزاق بن جمال الدین کاشانی (۷۳۰ ه . ق).

شرح اصطلاحات صوفیان را به اختصار آورده است.

[مرعشی ۱۰/۳۱۱].

انجام: و نیز گفته اند که بوسه عبارت از مقام وحی است، پاکباز عبارت از توحید خالص است. قد تم...

۳_ تفسیر سوره اعلی «۱۸_ ۳۵» (تفسیر _ عربی)

از: محمد بن ابراهیم شیرازی (ملا صدرا) (۱۰۵۰).

با عنوان «تسیح» در هفت تسیح آن را فراهم آورده است.

[الذریعه ۴-۳۳۶، الفبائی آستان قدس ص ۱۳۵].

آغاز: سبحانک اللهم و تبارک اسمک و تعالی ذکرک و عظمت قدرتک و علت کلمتک... و بعد فهذه جمله من نکات قرآنیہ ذوقیہ.

انجام: و سعد العلم و التقوی الی منبع النور و دار الرحمه و السرور انه ولیّ الجود و غایه الوجود و صلی الله علی مظهر الاسم الاعظم....

۴ _ کنز الحقائق «۳۵ _ ۴۶» (منظومه _ فارسی)

از: پهلوان محمود خوارزمی (پهلوان پوریای ولی) (۷۲۲ هـ).

مثنوی عرفانی است از جوانمرد معروف پهلوان پوریای ولی که بعضاً به نام شیخ محمود شبستری عارف معروف به چاپ رسیده و در اول این نسخه به او نسبت داده شد ولی چنانکه از تذکره ها بر می آید و اهل تحقیق از جمله استاد عبدالحسین زرین کوب اشاره کرده اند سروده پهلوان محمود خوارزمی است.

[الذریعه ۱۸-۱۵۱، مجموعه آثار شبستری ص ۱۱، جستجو در تصوف ایران ص ۳۵۳].

آغاز: رساله کنز الحقائق مولی الاعظم المحقق شیخ محمود شبستری قدس الله روحه.

دو سه یار عزیز کم بضاعت

پرسیدند ز اسرار اطاعت

سخن گفتم به قدر فهم ایشان

بدین نظمی که میبینی بر ایشان...

انجام:

شریعت با... هر دو جفتند سخن چون من در این معنی نگفتند

مرا زین هر دو جز اظهار حق نیست بدان اظهار حق جز این نسق نیست

هر چهار رساله نستعلیق عباسعلی بن زین العابدین آملی، بدون تاریخ.

در رساله دوم اشعاری با امضاء «لمحرره» یا «لکاتبه» هست.

در پایان رساله چهارم مطلبی درباره وصیت مولانا مولوی آورده شده.

۱_ اختیارات ایام (صغیر) «۱_ ۶» (نجوم_ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ه. ق).

به جلد ۲ ص ۱۸ رجوع شود.

بعضی این کتاب را از تألیفات محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی دانسته اند.

[الذریعه ۱-۳۶۷، مجلس ۳۶-۱۸۹، مرعشی ۱-۲۱۳، کتابشناسی علامه مجلسی ص ۷۸].

۲_ تعبیر خواب = خواب نامه «۷_ ۱۸» (فارسی)

منسوب به امام صادق (علیه السلام).

روایاتی منسوب به امام صادق ((علیه السلام)) درباره تعبیر خواب نقل شده است این نسخه در ۵۳ باب میباشد.

۳_ تعبیر خواب «۱۹_ ۲۳» (فارسی)

منسوب به امام صادق (علیه السلام).

در این رساله مختصر خوابهایی به نقل از امام صادق ((علیه السلام)) تعبیر شده و در ۳۸ فصل میباشد.

آغاز: این چند کلمه در تعبیر خواب از ابا عبدالله جعفر بن محمد صادق (علیه السلام) روایت کرده اند.

انجام: فصل سی و هشتم اگر ببیند که نماز میگذارد نعمت یابد و فراخ روزی شود.

۴_ رساله یوحنا اسرائیلی = حقانیت شیعه = امامت = منهاج المناهج

«۲۴_ ۳۴» (کلام_ فارسی)

منسوب به یوحنا اسرائیلی مصری در بررسی چهار مذهب و اثبات امامت به روش شیعی.

به فهرست نسخه های خطی فارسی منزوی ج ۱ ص ۹۵۰ رجوع شود.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد حق سبحانه و تعالی به برهان تحقیق حجاب از خاطر همگنان مرفوع گرداند.

انجام: از زبان بنده یوحنا گواه باشید که من دین شیعه را قبول کردم از آنکه به فرموده حق تعالی و به حدیث پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم ثابت شد که ایشان دین حق دارند و ترک حق نکرده اند به طریق فرموده خدا و رسول می روم و میگویم
اشهد ان لا اله الا الله....

رساله اول بدون تاریخ.

رساله دوم نستعلیق محمد جعفر بن محمد کاظم در ۱۳۰۰

رساله سوم نستعلیق محمد عارف در شاه جهان آباد، بدون تاریخ.

رساله چهارم بدون تاریخ.

۳۶ برگ، ۱۴ × ۲۳

(۱۱۵۸)

۱ _ حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه = فخری نامه = الهی نامه «۱ _ ۱۷۳»

(منظومه _ فارسی)

از: مجدود بن آدم حکیم سنائی غزنوی (قرن ۶).

مثنوی عرفانی مشهوری است از حکیم سنائی غزنوی.

[آستان قدس ۷-۳۰۴، سپهسالار ۲-۴۹۳، مجلس ۲۶ / ۲۶۸].

آغاز: الحمد لله الخیر بخفیات الضمائر... آن دلیل هر برگشته و آن دستگیر هر سرگشته....

ص: ۴۴

۲_ کنز الرموز = عشق نامه = کنوز الرموز «۱۷۳_ ۱۸۱» (فارسی)

از: حکیم سنائی (قرن ۶).

مثنوی معروفی است در ۵۷۶ بیت در کیفیت ارتباط بین عشق و روح و وحدت و قدم و حدوث و بذر و ثمره آن نظیر کتاب حدیقه میباشد و تمام آن در پند و موعظه و اندرز و عشق و محبت به مبدأ است.

[مشار فارسی ۲-۲۶۸۵، دیوان سنائی چاپ رضوی ص فو، الذریعه ۱۸/۱۷۳].

آغاز:

مرحبا ای برید سلطان وش تخت از آب و تاجت از آتش

انجام:

گفتم آن نور کیست گفتا نور بو المخافر محمد منصور

۳_ کارنامه بلخ = مطایبه نامه «۱۸۱_ ۱۸۸» (منظومه _ فارسی)

از: حکیم سنایی غزنوی.

این مثنوی بر وزن حدیقه الحقیقه میباشد و سنائی آن را در اوقات توقف در بلخ به نظم آورده و در این مثنوی هر طایفه ای را خاصه اهل دیوان و جمعی از شعرای زمان خویش را ستوده و یا به هزل با آنها مطایبه کرده و از این جهت در عنوان بعضی از نسخه های این مثنوی به جای «کارنامه»، «مطایبه» آمده.

[مقدمه «دیوان سنایی غزنوی» مدرس رضوی ص فه _ فو].

آغاز:

ویحک ای نقشبند بی خامه قاصد را یگان بی نامه

انجام:

....تا جهان است در جهان او باد قالب روح را روان او باد

تیر احداث را نشانه مباد قبله عارضه زمانه مباد

ص: ۴۵

۴_ دیوان سنایی «۱۸۹_ ۳۱۲» (فارسی)

از: حکیم سنایی (ق ۶).

دیوان شعر حکیم سنایی مشتمل است بر قصاید و غزلیات و رباعیات و مقطعات.

[الذریعه ۹-۲/۴۷۱، مشار فارسی ۲-۲۳۱۹، مجلس ۲۶-۱۲۲، منزوی ۳/ ۲۳۶۱].

آغاز:

طلب ای عاشقان خوش رفتار طرب ای نیکوان شیرین کار

انجام:

گه نیک و عزیز و گاه خوارت شمرند بر سر ریزند و زیر پایت سپرند

هر چهار کتاب نستعلیق ۱۰۰۹

در کتاب اول مهر مربع «ابوالقاسم» و یادداشت تملک ۱۲۴۹ هست.

۳۱۲ برگ، ۱۱ × ۲۲

(۱۱۸۱)

۱_ صرف میر «۱_ ۳۳» (صرف _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

۲_ العزی فی التصریف «۳۴_ ۵۳» (صرف _ عربی)

از: عزالدین زنجانی.

۳_ مراح الارواح «۵۵_ ۹۲» (صرف _ عربی)

از: احمد بن علی مسعود.

ص: ۴۶

۴_ العوامل المائه «۹۳_ ۱۱۹» (نحو_ عربی)

از: عبدالقاهر جرجانی.

هر چهار کتاب نسخ احمد علی بن محمد علی شاهسون به ترتیب در ۱۲۰۸ و ۱۲۰۸ و ۱۲۰۱ و ۱۲۰۹

(۱۱۹۹)

۱_ تذکره الأئمه «۱_ ۱۳۸» (تاریخ_ فارسی)

از: ملا محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی (قرن ۱۱ ه. ق).

به جلد ۲ ص ۱۳۱ رجوع شود.

۲_ چهارده حدیث = رجعت «۱۳۹_ ۲۰۳» (فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱).

چند نسخه از این رساله در این کتابخانه هست.

آغاز: بسمله. الحمد لله. و اما بعد چنین گوید فقیر خاکسار محمد باقر بن محمد تقی حشرهما الله مع الأئمه الابرار.

۳_ استفتائات علامه مجلسی = سؤال و جواب «۲۰۳_ ۴۳۸»

(فقه_ فارسی)

از: سید حامد بن سید محمد البدلاء الحسنی.

استفتائاتی است از علامه مجلسی که توسط سید حامد حسنی جمع آوری شده است.

دارای جدول و در جدول عینها است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين الحمد لله الكريم الاكرم العليم الأعلم

ص: ۴۷

عَلَمٌ بِالْقَلَمِ... و بعد به عرض طالبان مناهج یقین و سالکان... ذره بيمقدار، سيد حامد بن سيد محمد البدلاء الحسنی عفی الله عنهما که چون در این دوران.....

انجام: شیر آدم پاک است یا نجس؟ جواب پاک است و شیر دختر کراهتی دارد در نماز اگر غیر صاحب شیر مطلقاً در آن نماز نکند احوط است والله تعالی يعلم حقائق الاحکام.

۴_ سؤال و جواب «۲۳۸_ ۲۴۱» (فقه _ فارسی)

از: حاجی ابو تراب اصبهانی (۱۱۱۰ ه. ق).

سؤالاتی است از حاجی ابو تراب از استادش علامه مجلسی و پاسخهای او که به نظر شریف علامه مجلسی رسیده و آنها را تصحیح و تصدیق نموده است.

[« تلامذه العلامه المجلسی » ص ۱۱].

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم چنین گوید راقم حروف که قبل از تحصیل این نسخه چند مسأله دیگر از جناب حاجی تراب که از اجله تلامذه عالی حضرت ملاذ المحققین است.

انجام: سؤال اگر ما در شخصی فرزند فرزندش را شیر دهد مادر آن طفل بر پدرش حرام میشود یا نه؟ جواب اگر مادر، مادر مرضعه آن طفل باشد مادر مرتضع حرام میشود بر پدرش. اگر مادر پدر مرضعه باشد احوط آن است که شیر ندهد و اگر داده باشد احوط آن است که طلاق گرفته شود.

کتاب اول نستعلیق ۱۲۲۳ در روستای کن طهران.

کتاب دوم بدون تاریخ.

کتاب سوم و چهارم نستعلیق ۱۲۲۳

۲۴۱ برگ، ۱۷ × ۲۰

ص: ۴۸

۱_ اعراب البسمله « ۱ _ ۶ » (عربی)

از: ؟.

مؤلف اعراب آیه مبارکه «بسم الله الرحمن الرحيم» را به تفصیل برای پسرش سید محمد مدرس نگاشته است.

آغاز: اعراب البسمله الشریفه. الباء حرف جر للاستعانه ای یدل علی

انجام: ... و ان کل حرف جر زائد يعمل الجر كما عرفنا فی کتاب العوامل و لكن لا يتعلق بشیء هذا ما كتبه فی غایه الاستعجال لولدی.

۲_ العوامل « ۹ _ ۶۲ » (نحو _ عربی)

از: ملا محسن بن محمد طاهر قزوینی (ق ۱۲).

۳_ رساله فی الوضع « ۶۶ _ ۷۲ » (بلاغت _ عربی)

از: ؟.

بحثی درباره وضع از نظر علم بلاغت به اختصار آورده و در آخر خاتمه ای دارد که درباره اشتراک معنوی توضیح داده است. در این کتاب از تفتازانی، سید شریف جرجانی، قاضی عضد الدین ایجی نام برده است.

آغاز: الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده استحاله الدور و امتناع تأثیر الأثر اللاحق فی مؤثره السابق واعترف به بطلان التسلسل المبرهن ببرهان التطبيق....

انجام: ... و هو لفظ متعدد لمعنی واحد جزئياً كأبی حفص و عمرا و کیلا کلیث و اسد.

ص: ۴۹

۴_ العوامل «۷۳_ ۱۲۲» (نحو_ عربی)

از: ملا محسن بن محمد طاهر قزوینی (ق ۱۲).

رساله سوم نسخ ۱۳۰۷ و سه کتاب دیگر بدون تاریخ.

رساله دوم عوامل با حاشیه احمد است و رساله چهارم همان کتاب با حواشی مختلف است.

در پایان کتاب اول تاریخ وفات شرف الملک در ۵ شوال در حکومت امیر نظام در سنه ۱۳۱۱ و تاریخ رفتن ملا عبدالرزاق شیخ الاسلام با ملاها به طهران در ۲ جمادی الثانی ۱۳۲۴ هست. و تاریخ وفات ملا محمد صالح فخر العلماء.

۱۲۲ برگ، ۱۸ × ۲۳

(۱۵۴۳)

۱_ مناقب حضرت امیرالمؤمنین ((علیه السلام)) = جنگ «۱۱_ ۴۰» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه ای است در ذکر مناقب و فضائل امیرالمؤمنین علی ((علیه السلام)) است و از آن جمله حکایت تمیم داری است.

آغاز: روایت کرده ابو اسحاق احمد بن محمد بن ابراهیم ثعلبی در کتاب عرایس که چون عمر بن خطاب خلیفه شد جمعی از علماء یهود آمدند و گفتند ای عمر تو ولی امری بعد از محمد.

۲_ اصول دین «۴۲_ ۴۵» (فارسی)

از: ؟.

اصول دین خمسه به اضافه «تولا، تبرا و امر به معروف و نهی از منکر» را در هشت مسأله با استناد به آیات قرآن بررسی کرده است.

آغاز: حمد له... اما بعد بدان که اصول دین هشت است: اول: توحید. دوم: عدل. سیم: نبوت. چهارم: امامت. پنجم: معاد. ششم: تولا....

ص: ۵۰

۳_ اصول دین «۵۰_ ۵۱» (فارسی)

از: ؟.

اصول پنجگانه دین را به اضافه (تولا، تبرا و امر به معروف و نهی از منکر) به طور بسیار موجز تعریف و تبیین کرده است.

آغاز: پس باید دانست و واجب عینی است که هر یک از مکلف خواه مرد و خواه زن اصول دین را بدانند.

۴_ جنگ ادعیه و رساله طهارت خمر «۵۳_ ۹۱» (عربی _ فارسی)

رساله طهارت خمر از محمد امین استرآبادی است.

مجموعه ای از دعا و حرز است از جمله حرز یمانی و دعای عهدنامه و کیفیت برخی از نمازها و زیارت ثامن الحجج علی بن موسی الرضا علیهما السلام به ضمیمه رساله طهارت خمر در دو صفحه فارسی که گویا برای شاه عباس نوشته شده است.

به فهرست سابق این کتابخانه ص ۲۳ و ۲۴ رجوع شود.

رساله های ۱ و ۲ و ۴ بدون تاریخ و نام کاتب، رساله سوم نستعلیق محمد مهدی استرآبادی.

در ادامه رساله اول مطلبی در مدح حضرت علی ((علیه السلام)) در دو برگ و برخی از احادیث قدسی و اشعاری از ناصح تبریزی و نوری هست.

۹۴ برگ، ۹ × ۱۷

(۱۵۴۷)

۱_ بحر الاسرار = سبع المثانی «۸_ ۶۵» (تفسیر _ منظوم _ فارسی)

از: میرزا محمد تقی بن محمد کاظم مظفر عیشاه کرمانی (۱۲۱۵ ق).

به جلد ۲ ص ۵۹ رجوع شود.

[الذریعه ۳/ ۲۹، مرعشی ۲-۳۳۷، مجلس ۲۵-۲۲۳، مشار فارسی ۱/ ۴۵۸].

ص: ۵۱

۲_ واردات غیبیه «۶۷_ ۷۲» (عرفان _ عربی)

از: میر محمد علی بن سید محمد هاشم اصفهانی از سلسله نعمت الهی.

مؤلف در این چند برگ، پس از ذکر سلام و صلوات بر حضرت ختمی و ائمه طاهرین (چهارده معصوم) علیهم صلوات الله اجمعین بطور مفصل به بیان سلسله مشایخ متصوفه از جنید بغدادی تا رحمت علی شاه پرداخته است. عنوان رساله از روی برگ اول «از واردات غیبیه است» أخذ شد.

آغاز: الحمد لله الذی اقر بوحدانیه آحاد المحدودات واعترف بر بویته المرئوبات...

انجام:... و انزل علینا تسعیر الحبوبات و الغلات و... التماس دعا از خواننده دارم، چون این روسیاه پر گناه از عربیت سر رشته کامل نداشتم... که چشم از عیب آن پوشیده و به صحت آن قربتاً الی الله تعالی کوشیده و طلب آمرزش به جهت این روسیاه پر گناه فرموده هر آینه عند الله ضایع نخواهد شد.

۳_ انوار حکمت = نصایح یوسفی = کلمات یوسفی «۷۳_ ۷۵»

(اخلاق _ فارسی)

از: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی (۹۵۰ هـ).

گفتارها و اندرزهای کوتاه اخلاقی و عرفانی است که بنا به گفته مؤلف برای کسانی است که در ساحت میدان قناعت تاخته و تعلق به اسباب دنیا ندارند. و با عنوانهای کلمه، نکته و پند در ربیع الاول ۹۱۹ هـ به پایان برده است.

[دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱/ ۲۸، مرعشی ۵-۱۳۹، مجلس ۲۵/ ۹۲].

آغاز: الحمد لله الذی نور مصابیح القلوب بانوار حکمته و زین بساتین الارواح بازهار نعمته.

ص: ۵۲

از: میرزا محمد تقی.

مجموعه ای است از مدایح اهل بیت: و به خصوص مدح امیر المومنین (علیه السلام) که به غیر از میرزا محمد تقی که سراینده مشتاقیه است از روحی، عطار، ملا علی نوری، حسین علی شاه اصفهانی، والی کردستان میباشد.

آغاز:

ساقی دریا دل تویی مولام امیرالمؤمنین

دریای بی ساحل تویی مولام امیرالمؤمنین

شیر خدا شد نام تو شیر فلک شد رام تو

تو باده عالم جام تو مولام امیرالمؤمنین ((علیه السلام))...

کتاب اول بدون تاریخ و ظاهرآ ناقص است و در ادامه آن برخی احادیث و حکایات هست.

کتاب دوم نستعلیق مؤلف در ۱۲۶۱. در ادامه آن فالنامه منسوب به حضرت سجاد و دعای عید غدیر هست.

کتاب سوم بدون تاریخ و در ادامه آن قصیده ای در مدح غلامعلی شاه هندی مورخ ۱۲۶۲ و چهار مقاله و چهار کلمه در تفسیر، نجوم و شعر هست.

کتاب چهارم بدون تاریخ است اما رباعیات حسین بن علی شاه اصفهانی در ۱۲۶۲ در مدرسه دار الشفای طهران نوشته یا سروده شده.

۸۹ برگ، ۱۰ × ۲۰

ص: ۵۳

۱_ ضیاء المؤمنین = نور نامه «۲_ ۶۱» (منظومه _ فارسی)

از: بیبی خان بیگم نیشابوری = مؤمنه (؟).

منظومه ای است در تاریخ حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و امامان: شاعر در این منظومه بعد از حمد باری تعالی، شرح حال حضرت پیامبر را از بدو آفرینش نور آن حضرت و تولد و تاریخ زندگانی اش، ولادت حضرت علی (علیه السلام)، حضرت فاطمه علیها السلام و در پایان قطعه ای در ظهور امام زمان: آورده است.

شاعر مطالب این کتاب را براساس چهار کتاب از جمله حیات القلوب علامه مجلسی به نظم کشیده است.

[گنج بخش، منزوی ۳-۱۶۶۷، مشترک پاکستان ۸-۱۰۸۴، مجلس ۳۸/۳۶۹].

آغاز:

ابتدا میکنم به بسم الله بعد از آن لا اله الا الله

حیی و قیوم و ذوالجلال کریم

قادر و صانع و غفور و رحیم

انجام:

خواهم از حرمت رسول انام

برسانی مرا به دارسلام

هر که خواند به حق ربّ عباد

کند این خان را به فاتحه یاد

۲_ محرم نامه «۶۲_ ۶۸» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

فصل ششم کتابی است در ترجمه حدیث شریفی مشتمل بر حوادث هر سال و احکام محرم به روایت شیخ هبه الله قطب الدین راوندی در کتاب قصص الانبیاء و ابن بابویه از امام صادق ((علیه السلام)) که امام نیز از کتاب دانیال نبی صل الله علیه و اله وسلم نقل میفرماید.

[نسخه های خطی، منزوی ۱ / ۳۴۶].

ص: ۵۴

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. فصل ششم در ترجمه حدیث شریفی است که مشتمل است بر حوادث هر سال و احکام غزه محرم. شیخ بزرگوار هبه الله قطب الدین راوندی... شنبه هرگاه اول محرم باشد زمستان در آن سال بسیار سرد باشد.

۳_ فالنامه «۶۸_ ۸۰» (فارسی)

منسوب به حضرت کاظم (علیه السلام).

این فالنامه به شکل مثنوی نگاشته شده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. چون خواهد که فال زند باید که قرعه شش پهلو بترشد و اسم.... خورشید بر او بنویسد.

انجام:

مینماید به فال قرعه دراز

آمدت روزگار نعمت و ناز

تو از این فال خرمی بیبی (بینی) دولت عیش... عمر دراز

۴_ فارغ نامه = دیوان فارغ = حماسه فارغی «۸۳_ ۱۳۱» (فارسی)

از: حسین بن حسن فارغ گیلانی رودسری.

مثنوی مفضلی است در شرح حالات و جنگهای حضرت علی (علیه السلام)، تخلص شاعر «فارغ» است و این منظومه را در سال ۱۰۰۰ در عصر شاه عباس صفوی سروده است.

به جلد ۲ ص ۴۱۰ رجوع شود.

[الذریعه ۹-۷۹۹، فهرستواره منزوی ۳-۱۷۲۵، نسخه های خطی، منزوی ۴-۳۰۱۰، مجلس ۳۶/۴۳۴].

آغاز:

لله الحمد قادر متعال فی الجمیع الامور و الاحوال

آنکه جانم ز مهرداد جلی به فروغ رخ نبی و ولی

ص: ۵۵

انجام:

که به زیر بغل گرفته حدید

به سرانگشت خویشتن مالید

یافت آنکه زره....

حفظ میکرد از خدنگ جفا

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد.

کتاب اول و چهارم ناقص است.

۱۳۱ برگ، ۲۱ × ۳۰

(۱۸۲۶)

۱_ الفوائد الحائریه القدیمه « ۱ _ ۷۲ » (فقه و اصول _ عربی)

از: محمد باقر بن محمد اکمل، وحید بهبهانی (۱۲۰۵ ق).

به جلد ۱ ص ۴۱۵ رجوع شود.

۲_ خلاصه الحساب « ۷۳ _ ۸۳ » (عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق).

به جلد ۱ ص ۲۹۱ رجوع شود.

۳_ الرعايه في شرح بدایه الدرایه « ۸۴ _ ۱۲۸ » (درایه، عربی)

از: زین الدین بن علی عاملی (۹۶۶ ق).

شهید ثانی کتاب بسیار مختصر در علم درایه به نام «بدایه الدرایه» نوشته سپس آن را به نام «الرعايه في شرح الدرایه» شرح کرده که مشتمل بر یک مقدمه و سه باب بدین ترتیب است:

[الذریعه ۳-۵۸، مرعشی ۱-۱۴۳، مجلس ۲۶-۱۱۲، مشار، عربی ص ۱۱۹].

آغاز: نحمدك اللهم على حسن توفيق البدايه في علم الدرایه و الروايه و نسألك حسن الرعايه في جميع الاحوال الى النهايه....

۴_ الوجیزه «۱۲۹_ ۱۳۱» (درایه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق).

به شماره ۵ در بخش مجموعه های دو کتابی مراجعه شود.

کتاب اول و دوم نستعلیق محمد قاسم بن محمد کاظم در ۱۲۴۱

کتاب سوم از آخر ناقص و بدون تاریخ.

کتاب چهارم بدون تاریخ. در ادامه آن مطالب فقهی و غیره هست.

۱۳۳ برگ، ۱۲ × ۲۳

(۱۸۷۶)

۱_ تهذیب الوصول الی علم الاصول «۱_ ۷۱» (اصول فقه _ عربی)

از: ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (۷۲۶ ق).

به جلد ۱ ص ۱۱۶ رجوع شود.

[الذریعه ۴-۵۱۱، مرعشی ۱-۱۴۳، الفبائی آستان قدس ۱۵۴، مشار، عربی ۲۳۰].

۲_ قانونچه «۷۳_ ۱۰۴» (طب _ عربی)

از: قاضی محمود بن محمد چغمینی (قرن نهم ه . ق).

به جلد ۱ ص ۴۲۴ رجوع شود.

۳_ شرح قصیده الخمریه ابن فارض «۱۱۳_ ۱۲۸» (عرفان _ عربی)

از: ؟.

آغاز: شرینا علی ذکر الحیب مدامه...اعلم ان هذه القصیده مبنیه علی اصطلاح الصوفیه فانهم یذکرون فی عباراتهم الخمر باسمائها و اوصافها....

انجام: و لا عمل یرضی به الله صالح.

ص: ۵۷

۴_ نظم الدّر = تاتیه ابن فارض «۱۲۹_ ۱۷۱» (منظومه _ عرفان _ عربی)

از: ابو حفص عمر بن فارض مصری (۶۳۲ ق).

قصیده ای عرفانی است.

[دائرة المعارف بزرگ اسلامی، منزوی ۱/۱۵۳].

آغاز: سقتنی حمیا الحب راحه مقلتی....

انجام: و من کان قبلی فالفضائل فضلتی.

کتاب اول بدون تاریخ و نام کاتب.

کتاب دوم و سوم نسخ سید محمد باقر تبریزی در ۱۲۷۸ در قریه لنجر (یا نجر) کرمان.

در ادامه کتاب دوم قصیده ای در ۴۱ بیت به عربی و در کتاب سوم مهر بیضوی «صراط علی حق نمسکه» هست.

کتاب چهارم نسخ زین العابدین با همان مهر بیضوی.

۱۷۱ برگ، ۱۵ × ۲۲

(۱۸۸۰)

۱_ ذات الشفاء فی سیره المصطفی و من بعده من الخلفاء «۶_ ۳۴»

(منظومه _ عربی)

از: شمس الدین محمد بن محمد جزری دمشقی شافعی (۸۳۳).

منظومه ای در مدح پیامبر اسلام و معجزات و معراج ایشان و سیره چهار خلیفه بعد از ایشان.

[ایضاح المکنون ۱/۵۳۹].

آغاز:

قال محمد هو ابن الجزری الحمد للمهمین المقتدر

و الشکر لله علی ما قد هدی من نظم سیره النبی احمدا

انجام:

...و الحمد لله على ان نصرنا

نبیه و دینه و اظهارا

صلی علیه الله ثم سلّما و ردّ کید من بغی و سلّما

۲_ رسم خط القرآن «۳۶ _ ۵۵» (عربی)

از: ؟.

رساله ای است در اصول و قواعد رسم الخط قرآن که با یک مقدمه با عناوین «فصل _ فصل» به اختصار آورده سپس قواعد رسم خط هر سوره قرآن را به ترتیب ذیل همان سوره ذکر کرده است.

آغاز: اول ما ابدأ به بعد حمد الله تعالی علی نعمه التي لا تحصى بعدد و لا تقف عند حد....

انجام:....هذا شرح ما اردت بيانه علی ما شرطت و لعل ناظرا فيه....

۳_ حرز الأمانی و وجه التهانى = الشاطبيه «۵۶ _ ۱۰۴» (تجوید _ عربی)

از: ابو محمد قاسم بن فيره شاطبي (۵۹۰ ق).

به جلد ۱ ص ۲۰۶ رجوع شود.

[كشف الظنون ۱-۶۴۶، مرعشی ۴-۱۴، مجلس ۳۵-۴۷، سرکیس ۱/۱۰۹۲].

۴_ منظومه فی قرائه القرآن «۱۰۵ _ ۱۱۵» (عربی)

از: ؟. (شاید نام ناظم ابوالقاسم باشد).

منظومه ای است در قرائت و تجوید قرآن به روش شاطبيه. به علت افتادگی آخر نسخه تعداد ابیات آن به دست نیامد.

ص: ۵۹

آغاز:

...الحمد لله موصوفاً (موصولاً) كما امرا

مبارکاً طیباً یستتزل الدررا

ذوالفضل و المّن و الاحسان خالقنا

رب العباد هو الله الذی قهرا

کتاب اول نسخ عمر بن علی بن المصطفی در ۱۲۸۲. در آغاز نسخه مطلبی در احوال حضرت رسول ۹ مذکور است.

کتاب دوم نسخ محمد المرخوزی. در ادامه آن چند بیت از یک قصیده عربی هست.

کتاب سوم نسخ عمر بن ابراهیم بن ابی بکر بن موسی السندی الکردی الشافعی در ۸۷۲

۱۱۵ برگ، ۱۷ × ۲۳

کتاب چهارم بدون تاریخ و از انجام ناقص.

(۱۹۴۶)

۱_ الالفیه فی النحو «۱_ ۱۸» (نحو _ عربی)

از: ؟.

منظومه ای است در نحو که ناظم آن در یکی از ابیات ادعای برتری آن را بر الفیه ابن مالک دارد:

فائقه الفیه ابن مالک لکونها واضحه المسالك

آغاز:

اقول بعد الحمد والسلام علی النبی افصح الانام

النحو خیر ما به المرء عنی اذ لیس علم عنه حقاً یغتنی

ص: ۶۰

۲_ شرح العقائد النسفيه = الخياليه «۲۰_ ۷۸» (كلام _ عربى)

از: احمد بن موسى خيالى (قرن نهم ه . ق).

شرح مفصلى است بر كتاب بسيار مختصر «بدايه العقول» عمر بن محمد بن احمد نسفى (۵۳۷ ق) كه در شناخت توحيد و صفات الهى و بعضى از امور اعتقادى بر پايه مذاهب اهل سنت با عناوين «قوله _ قوله» بيان شده و به محمود پاشا وزير تقديم شده است. اين شرح اواخر ماه رمضان ۸۶۲ ه . ق نگارش و اتمام يافته است.

[كشوف الظنون ۲ / ۱۱۴۵].

آغاز: اما بعد الحمد استأهله... فدونك ايها السارى هذا النبراس كتاب فيه نور وهدى للناس.

انجام:... قلت هذا الادعا مما لا يقبل فى حق الانبياء و به يظهر ان هذا الوجه ايضا يفيد تفضيلهم فقط. ان الفضل بيد الله يؤتية من يشاء و الله ذوالفضل العظيم.

۳_ بدايه العقول = عقائد النسفى «۷۸_ ۸۳» (كلام _ عربى)

از: ابو حفص عمر بن محمد بن احمد نسفى (۵۳۷ ق).

متنى است بسيار مختصر و معروف كه شروح زيادى بر آن نوشته اند.

[كشوف الظنون ۲ / ۱۱۴۵، مرعشى ۱۱ / ۳۷۷].

آغاز: قال اهل الحق حقائق الاشياء ثابتة والعلم بها متحقق خلافا للسوفسطائيه....

انجام:... و رسل البشر افضل من رسل الملائكة و رسل الملائكة....

۴_ حاشيه الفوائد الضيائيه = حاشيه اللارى «۸۳_ ۱۱۴» (نحو _ عربى)

از: عبدالغفورى لارى (۹۱۲ ق).

حاشيه متوسطى است بر شرح جامى كه با عناوين «قوله _ قوله» بيان شده است. اين حاشيه بنا به گفته كشوف الظنون تا نيمه كتاب نگاهشته شده است.

[آستان قدس ۱۲-۷۲، كشوف الظنون ۲-۱۳۷۴، مرعشى ۱۲ / ۱۹۵].

آغاز: ق الحمد مصدر المعلوم و اللام للجنس او الاستغراق ای کل حمد من الازل الی الابد من ای حامد کان....

کتاب اول بدون تاریخ.

کتاب دوم و سوم نسخ عبدالرحیم در ۱۳۱۱. در ادامه کتاب دوم چند روایت هست.

کتاب چهارم از آخر نقص دارد و در ادامه آن مطلبی در معنی غناء هست.

۱۱۴ برگ، ۱۸ × ۲۲

(۱۹۶۳)

۱_ طب «۲_ ۲۱» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است به فارسی که اول بیماری را بیان میکند و سپس به اختصار راه درمان آن را تحت عناوین «علاج _ علاج» بیان مینماید.

۲_ خالصه «۲۴_ ۱۰۷» (طب _ فارسی)

از: ؟.

انتخابی است از کتابهای طبی که آن را در اول کتاب «خالصه» نامیده و از معجونها و مرکبات و خواص اشیاء که دانستن آنها ضروری است شروع کرده است. این کتاب ۲۴ باب میباشد و بعضی بابهای مشتمل بر چند فصل میباشد.

آغاز: حمد له... اما بعد بدان ای طالب که این کتاب را خالصه نام نهاده اند و این کتاب انتخابی است که از هر جا چیزی انتخاب کرده اند و در اینجا نوشته اند....

۳_ اخلاق ناصری «۱۰۹_ ۱۱۶» (اخلاق _ فارسی)

از: نصیر الدین محمد بن محمد بن حسن طوسی (۶۷۲ ق).

به جلد ۲ ص ۲۵ رجوع شود.

ص: ۶۲

۴_ الاسباب و العلامات «۱۱۷_ ۲۲۷» (طب _ عربی)

از: نجیب الدین محمد بن علی بن عمر سمرقندی (۶۱۹ ق).

در بیماریهای بدن از سر تا قدم و علامت هر یک از آنها و چگونگی درمان آنها.

مختصر و مفید است و از «القانون» ابن سینا بهره برده است.

سمرقندی میگوید که این یادداشتها را برای کارهای خود گرد آورده و به سفارش محمد بن زکریای رازی عمل نموده ام که گفته طیب باید آنچه را که بدان احتیاج دارد در جنگی فراهم آورد تا در وقت حاجت به آن مراجعه نماید.

[الفبائی آستان قدس / ۴۳، مرعشی / ۹ / ۳۱۰].

آغاز: الصداع الم فی اعضاء الراس و یکون اما من سوء مزاج مختلف حار ساذج او من اسباب خارجه کالکائن عن الاحتراق فی الشمس و غیرها و علامته.....

هیچ کدام تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد.

کتاب اول از آغاز و کتاب سوم و چهارم از انجام ناقص است.

کتاب سوم مقدمه اخلاق ناصری را دارد.

۲۲۷ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۲۰۷۹)

۱_ امامت خاصه «۱_ ۵» (کلام _ فارسی)

از: عباسقلی بن محمد تقی سپهر کاشانی، _ ۱۳۴۰ ق.

رساله ای کوتاه در اثبات امامت امیرمؤمنان که بقول مؤلف توسط خودش استدلال شده و در مقدمه گفته کسی بدون خواندن کامل دلایل و علل اقدام به تصدیق و تکذیب آن ننماید.

[نسخه های خطی فارسی ۲ / ۸۷۱ (ظاهر آ این رساله باشد و یا دیگری)].

آغاز: «نخست بیاید دانست که دین یزدان هرگز سستی و پستی نگیرد بلکه این

نسبت بمتدینین راجع است چه دین و آئین که اصولش بتوحید و معرفت جبار و قبول رسالت رسول...».

انجام: «...هر کس دارای این نشان و مرد این میدان است بدامنش متوسل شویم و بذیل عطوفتش اتکایی جوئیم و اولوالالباب را بشناسیم و هادی طریق مستقیم را دریابیم».

۲_ منتخب برهان قاطع «۹_ ۱۸» (لغت _ فارسی)

از: عباسقلی بن محمد تقی سپهر کاشانی، _ ۱۳۴۰ ق.

منتخب و برگزیده ای از لغات و واژه های مهم «برهان قاطع» محمد حسین خلیف تبریزی است که مؤلف قصد داشت در چند گفتار و هر کدام در چند بیان بنگارد با توجه به اینکه این نسخه اصل بوده و در این جا گفتار اول پایان نرسیده بنظر می رسد تالیف ناتمام گذاشته شده است.

آغاز: «گفتار اول در حرف همزه با حروف تهجی بیان اول در حرف همزه با الف. آبر بر وزن جابر بغیر از معنی معروف نام درختی است آب یکی از چهار عنصر...».

۳_ اوصاف ناصری «۲۱_ ۴۱» (فارسی)

از: عباسقلی خان بن محمد تقی سپهر کاشانی، _ ۱۳۴۰ ق.

رساله ای ادیبانه و در عین حال متملقانه که در اوصاف و حالات و خصوصیات ناصرالدین شاه قاجار (۱۳۱۳ ق) و شمردن فضایل و صفات شاهی با عناوین همچون اشعار همایونی، امتیازات همایونی نگاشته شده است.

[الذریعه ۲-۴۷۸ _ نسخه های خطی فارسی ۴-۲۶۵۳ (به اشتباه به محمد تقی سپهر

نسبت داده است) _ مشار فارسی ۱-۶۰۲ _ فهرستواره فارسی ۲/۸۲۶].

آغاز: «بسم الذی خلق آدم علی صورته و شرفه بنبوته و صلی الله علی محمد

اشرف بریته... و بعد کمتر بنده در گاه یزدانی و کهتر چاکر [...]سلطانی ابن لسان الملک میرزا محمد تقی سپهر مستوفی اول...».

۴ _ مستجمع الاجوبه الحاضره «۴۵ _ ۶۱» (فارسی)

از: عباسقلی بن محمد تقی خان سپهر کاشانی، _ ۱۳۴۰ ق.

رساله ای کوتاه در بیان حکایاتی شامل حاضر جوابیها که از برخی نقل شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد بنده در گاه آسمان جای عباسقلی ابن میرزا محمد تقی لسان الملک مستوفی... در این ایام شباب بآن اندیشه برآمد که بعضی اجوبه حاضره را که خالی از ملاحظت نیست...».

انجام: «... شخص قاضی با دلالی گفت دراز گوش خواهم که نه صغیر مختصر باشد نه کبیر مشتهر که بر علوفه اش بیفزایم... دلال گفت اگر خدای تعالی جناب قضاوت مآب را بصورت خری مسخ فرماید...».

هر چهار رساله بخط مؤلف.

رساله اول و دوم ناتمام. رساله سوم تحریر ۱۳۰۰

۶۱ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۲۱۳۴)

۱ _ قصیده هنریه «۱ _ ۸» (فارسی)

از: مایل افشار.

قصیده ای کوتاه از مایل افشار در باب هنر به همراه اشعار و قصاید که در مدح و ثنای ایران و ناصرالدین شاه و... سروده شده و چون تخلص ندارد معلوم نیست سروده مایل است و یا دیگران.

و از گوینده اشعار به شیخ الشعرا تعبیر شده است.

ص: ۶۵

آغاز:

«دل دانا بعالم پندار از برای هنر بود انبار

هر که را زوست عشر مثقالی

نکبتش نهصد است و چهل خروار...»

انجام:

«...پاکپورش که اوستاد رهی است منفعل شد ظهیرش از اشعار

چونکه باشد امیر بر شعرا

حاجبش گشته صاحب گلزار...»

۲_ قصیده غدیریّه «۱۲_ ۱۶» (فارسی)

از: محمد علی فانی، قرن ۱۳

قصیده ای ادیبانه و نغز در وصف امیرالمومنین ((علیه السلام)) و داستان غدیر خم که در ۱۰۹ بیت سروده شده است، نام ناظم پاک شده و تنها نام کوچکش بر جای مانده است، ناظم در زمان سلطنت ناصرالدین شاه می زیسته و از وی تجلیل کرده است.

آغاز:

«چو دوش از شرم این نظارگان مرکز اغبر عروس خاوری بنهفت رخ در نیلگون معجر»

انجام:

«...الم با جان خصمش چون مجانس در بهم مدغم فرح با روح یارش چون معانی در سخن مضمّر»

۳_ النجدیات «۱۷_ ۳۷» (عربی)

از: ابوالمظفر محمد بن احمد ایوردی، ۵۰۷ ق.

قصاید و قطعات ادبی است در ۱۰۰۰ بیت که به درخواست «ابو حنش هذیم العلی» و «ابوالمغوار سعد المفری» پس از نظم «عراقیات» سروده است.

آغاز: «رب تمم بالخیر والسعادة انّ احقّ ما تصرف الیه الهمم و تشتهر فرض الامکان فیہ و تغتنم حمد الله سبحانه و تعالی...».

۴_ قصیده فی مدح اهل البيت «۳۷_ ۴۴» (عربی)

از: ابو فراس حارث بن ابی علاء سعید حمدانی، (ابو فراس) قرن ۴

قصیده ای متوسط در مدح و ثناء اهل بیت که از دیوان وی انتزاع شده است.

[الذریعه ۹/ ۴۷].

آغاز:

«الحق مهتضم والدین مخترم و فیئ آل رسول الله مقتسم

کتاب دوم نستعلیق ۱۲۸۹. معانی برخی لغات در هامش نسخه آمده است.

کتاب اول و سوم و چهارم بدون تاریخ.

کتاب اول و چهارم از انجام نقص دارد.

۴۴ برگ، ۱۵ × ۲۲

(۲۱۹۵)

۱_ فضائل الصلوات علی النبی (ص) و آله «۱_ ۳۹» (دعا_ فارسی)

از: احمد بن محمد حسینی اردکانی یزدی.

به جلد ۲ ص ۵۸۰ رجوع شود.

۲_ صحیفه دانیال نبی «۵۳_ ۷۴» (عبری_ فارسی)

تاریخ پیامبری و حوادث دانیال نبی و سوانحی که بر سر وی آمده میباشد که در دوازده فصل تنظیم و بزبان عبری و رسم الخط فارسی نگاشته شده و ترجمه فارسی آن در میانه سطور عبری آمده است.

ص: ۶۷

آغاز ترجمه فارسی: در سال سوم از پادشاهی یهوئیاتیم که پادشاه یهود بود آمد بخت النصر پادشاه بابل به شهر بیت المقدس و محاصره کرد آنرا...».

۳_ خواص الاشیاء «۷۵_ ۷۶» (طب _ فارسی)

از: ؟.

مجموعه دستور العملهای طبی که با استفاده از کتابهای جالینوس و بقراط و بوعلی سینا و زکریای رازی گردآوری و در آن خواص اشیاء بیان شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین.... بدانکه این کتابی از گفتار لقمان حکیم و جاماس و جالینوس و بقراط و بوعلی و محمد زکریا و حکیمان کلهم اجمعین.

انجام: «..از جبهه درد دندان پوست چنار را با سرکه بجوشانند و در پای دندان بگذارند که بسیار نافع است ایضاً گلاب را با سماق ممزوج نمایند و در پای دندان بگیرند بسیار نافع است».

۴_ مناجات خمسه عشر (دعا _ عربی)

همانکه در ادامه برخی چاپهای صحیفه سجاده چاپ میشود.

کتاب اول نستعلیق محمد صالح بن محمد حسین در ۱۲۵۹

کتاب دوم بدون تاریخ با ترجمه فارسی میانه سطرها.

کتاب سوم تحریر سده ۱۳

کتاب چهارم در ادامه کتاب اول نوشته شده است.

۷۶ برگ، ۱۶ × ۲۱

ص: ۶۸

(۲۱۹۷)

۱ _ روضه الشهداء « ۱ _ ۸۷ » (مقتل _ ترکی)

از: ؟.

مراثی و مقتل پیامبر اکرم و پنج تن آل عبا و یاران و نزدیکان سید الشهداء و مصائب اهل بیت عصمت: که پس از حادثه کربلا- پیش آمد کرد که بزبان ترکی آذری بیان شده است، نام مزبور در پایان رساله به تصریح کاتب آمده است. کتاب فصلبندی خاصی ندارد و برای هر مجلس که برای شهدا ترتیب داده دیباچه کوتاه ادبی در ابتدا و نیز آیه استرجاع در پایان آمده است.

نستعلیق محمد رحیم بن دوست محمد در سده ۱۳

این نسخه مجموعه نیست و به اشتباه در این جلد قرار گرفته است.

در ادامه نسخه چند قطعه از کتاب که جا مانده بود و نیز فوائد ترکی در مراثی و فائده ای فارسی در اماننامه فرستادن و ثواب گریستن بر شهدا آمده است.

۱۰۵ برگ، ۱۷ × ۲۰

(۲۲۳۱)

۱ _ شرح الفوائد الحکمیة « ۱ _ ۳۰ » (کلام و فلسفه _ عربی)

از: احمد بن زین الدین احسائی، _ ۱۲۴۱ ق.

به جلد ۱ ص ۳۲۲ رجوع شود.

[الذریعه ۱۳-۳۸۶ _ مرعشی ۶-۱۶۵ _ مجلس ۳۷-۲۴۳ _ الفبایی آستان قدس / ۳۵۰].

۲ _ الاسئله و الاجوبه « ۳۳ _ ۶۷ » (عربی)

از: سید کاظم بن قاسم حسینی رشتی، _ ۱۲۵۹ ق.

رساله ای متوسط در مباحث کلامی و اعتقادی که در پاسخ به پرسشهای شخصی که

ص: ۶۹

نامش در رساله نیامده نگاشته و بقول مؤلف سؤالات را بعنوان متن و پاسخهایش را شرح بدان تلقی کرده است.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فيقول العبد الفقير الحقير الجاني... ان بعض الاخوان ائده الله تعالى بالايمان و اوصله بمنه و كرمه الى حقيقه الايقان...».

انجام: «..الاحمر... و هذا الصاعد هو الارض المقدسه و هذا هو الجسد الجديد. هذا آخر ما اردنا ايراده في جواب هذه المسائل».

۳ _ تسديد الفقهاء «۶۷ _ ۸۲» (اصول فقه _ عربى)

از: سيد كاظم بن قاسم حسيني رشتي، _ ۱۲۵۹ ق.

رساله ای کوتاه و فشرده در سبب اختلاف فقها و لزوم رجوع به اقوال ائمه هدی و اینکه آنها فقها را تسديد کرده و هرچه پس از کوشش و افراغ وسع استنباط نمایند همان حکم قطعی خواهد بود که در روز پنجشنبه ۱۵ صفر ۱۲۴۶ ق پایان یافته است، نام رساله با استفاده از متن گرفته شده است.

[مرعشی ۱۳ / ۱۹۵].

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... ان هذه كلمات ذات تبين كشفت به النقاب عن وجه الحق المبين..».

انجام: «... و اثرت الى نمط الاستدلال و اوضحت السبيل و دللت على ما كان مختفياً على اصحاب القول و القيل و على الله قصدا السبيل».

۴ _ اجوبه الاسئله «۸۲ _ ۱۰۹» (كلام _ عربى)

از: سيد كاظم بن قاسم حائري رشتي، _ ۱۲۵۹ ق.

مؤلف چون دیده بود برخی در شرح کلمات «احسایی» در زمینه معاد و عود ارواح به اجساد خلاف نظر وی را اراده کرده اند و معانی اصطلاحات خاص او را در نیافته اند

ص: ۷۰

در صدد برآمد بر کلمات و اصطلاحات احسائی شرح و گزارش بنگارد و نظر او را در زمینه معاد جسمانی و عقاید شیخیه تشریح نماید، این رساله که بصورت «قال سلمه الله _ اقول» در شرح عقائد احسائی تنظیم شده در سلخ رمضان ۱۲۴۰ ق پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین...انی قد وقفت علی کلمات لبعض الاصحاب وفقه الله فی کل باب و هداه سبیل السداد و الصواب کتبها علی بعض عبارات شیخنا و مولانا...فی مسأله المعاد و عود الارواح الی الاجساد...».

انجام: «..و لقد کتبت هذه العجالة مع کمال توزع البال و اختلال الاحوال و عدم الکتب و الاسباب عسی ان ینفع بها المومنین و [...] الی الحق القویم».

کتاب اول ناقص و بدون تاریخ.

کتاب دوم نسخ ۱۲۷۰

کتاب سوم و چهارم نسخ ۱۲۷۱

این مجموعه در فهرست سابق این کتابخانه ص ۲۵۵ به اشتباه به عنوان فقط شرح الفوائد یاد شده بود.

۱۱۰ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۲۳۴۵)

۱ _ مناظم المقامع «۱ _ ۵۲» (فقه و غیره _ فارسی)

از: عبدالغفار بن فتحعلی ایروانی، قرن ۱۳

«مقامع الفضل» نگاشته محمد علی بن محمد باقر بهبهانی (۱۱۴۴ _ ۱۲۲۶ ق) کتابی در حل مشکلات و مسائل فقهی و غیر آن است که حدود ۱۲۰۰ مساله بصورت سؤال و جواب طرح و پاسخ داده شده است ایروانی در رساله حاضر گفته چون مسائل و مباحث آن کتاب از جهت علم و فن مربوط بخود پراکنده و متفرق بودند همه را از

ص: ۷۱

جهت موضوع و مسائل مربوطه تنظیم و در یک سیاق آورده و آن را «مناظم المقامع» نام نهاده.

آغاز: «نفایس سپاس و ستایش بیحد و رغایب ثنا و نیایش بیحصر و عد سزاوار دربار و شایسته درگاه حضرت آفرید گاریست جل شأنه که مفاتیح ابواب مسائل و مقالید اجوبه غوامض علوم و...».

انجام: «..و آنرا تحدید کرده اند بعرض دوازده انگشت که عرض هر انگشتی عرض شش جو باشد که پشت بعضی از آنها را بر شکم دیگری گذاشته باشند و هر عرض جوی مقابل عرض هفت موازیال یا بو باشد.

۲_ صیغ العقود و النکاح = عقد نامه «۸۰_ ۸۴» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق.

رساله ای مختصر در بیان کیفیت صیغه های عقد نکاح که در آن بجهت احتیاط سیزده نوع صیغه ذکر شده است که از این تعداد نه قسم آن به تفصیل آمده و بقیه بجهت وضوح و معروفیت بیان نشده است.

[الذریعه ۱۵-۱۰۸ _ مرعشی ۱-۲۰۷ _ مجلس ۲۵-۲۰۵ و ۱۹-۲۹۳ _ کتابشناسی مجلسی / ۲۶۸].

آغاز: «الحمد لله الذی احلّ النکاح و ندب الیه و حرّم الزنا و السفاح... بعد غرض از تحریر این رساله وجیزه آنست که بعضی از برادران ایمانی و دوستان روحانی...».

۳_ الاربعون حدیثاً «۸۴_ ۸۶» (حدیث _ عربی)

مجموعه چهل حدیث مروی از پیامبر اکرم ۹ و امامان معصوم: است که بدون هیچ شرح و توضیحی نگاشته شده است.

آغاز: «قال النبی ۹ من قرء و حفظ اربعین حدیثاً من امتی سمّاه الله فی السّماء ولیآ و فی الارض فقیهاً قال الصّیلموه عمود الدین فمن اقامها فقد اقام الدّین و من ترکها فقد...».

ص: ۷۲

انجام: «..لو كان البحار مداداً و الأشجار اقلاماً و السموات و الأرض صحفاً و الانس و الجن كتاباً... و كلت الاقلام و لم يكتبوا عشرآ من اعشار فضل على عليه السلام».

۴_ اختیارات الايام (صغیر) «۹۵_ ۱۰۱» (نجوم _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷_ ۱۱۱۰ ق.

به ج ۲ ص ۱۸ رجوع شود.

[امام صادق قزوین ۱-۲۴_ الذریعه ۱-۳۶۷_ نسخه های خطی فارسی ۱-۲۱۸_

دانشگاه تهران ۸-۶۰۷_ فیضیه ۲/ ۱۰].

کتاب اول فقط بخشی از مسائل مقامع را در بردارد. تحریر سده ۱۳

کتاب دوم و سوم و چهارم تحریر سده ۱۳

کتاب چهارم تا بحث ماه گرفتن را دارد.

این مجموعه در فهرست سابق این کتابخانه به اشتباه به عنوان فقط مقامع الفضل یاد شده است.

۱۰۱ برگ، ۱۴ × ۲۱

(۲۲۴۷)

۱_ جامع الفوائد «۲_ ۴۲» (طب _ فارسی _ منظومه)

از: یوسف بن محمد بن یوسف طیب هروی، _ ۹۵۰ ق.

به جلد ۲ ص ۱۹۰ رجوع شود.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۱۳_ الذریعه ۵-۶۸_ کشف الظنون ۱-۵۶۷_

سپهسالار ۴-۱۷_ دانشگاه تهران ۹/ ۱۴۴۱].

ص: ۷۳

۲_ زاد المسافرین «۴۲_ ۴۷» (طب _ فارسی)

از: محمد مهدی بن علی نقی شریف طیب، _ زنده ۱۱۴۱ ق.

به جلد ۲ ص ۴۶۲ رجوع شود.

در دو مطلب تنظیم و در سال ۱۴۱۱ ق نگاشته شده است:

مطلب اول؛ در قوانین حفظ صحت مسافرین.

مطلب دوم؛ در معالجه امراض ممکن العلاج بدون مراجعه به طیب.

[الذریعه ۱۰-۱۲ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۵۴۶ _

دانشگاه تهران ۹-۱۳۴۱ _ سپهسالار ۵-۸۱ _ مجلس ۲/۳۹۸].

۳_ خرقه «۴۷_ ۸۹» (طب _ فارسی)

از: مرتضی قلی بن حسن شاملو یا میرزا محمد بن محمد مؤمن طیب تنکابنی، _ زنده ۱۰۸۹ ق.

به شماره ۹۰۶ در مجموعه های دو کتابی رجوع شود.

چاپ شده است.

[الذریعه ۷-۱۴۹ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۵۲۵ _ مجلس ۷-۱۱۳ _

دانشگاه تهران ۱۳-۳۳۹۵ _ سپهسالار ۴/۳۶۷].

۴_ ترجمه براء الساعه «۹۰_ ۹۴» (طب _ فارسی)

از: ؟.

ترجمه ای کوتاه از رساله «براء الساعه» ابوبکر محمد بن زکریا رازی (۳۲۰ ق) است که در ۲۴ باب تنظیم شده است.

[الذریعه ۳-۸۴ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۴۹۶ _

(آغاز برابر نسخه های پاریس ۲-۳۴۴. S.P. و ملک تهران ۴/۴۵۳۵).

ص: ۷۴

آغاز: «چنین گوید حکیم کامل و فیلسوف فاضل محمّد بن زکریّا الرازی تغمّیده الله بغفرانه که روزی در مجلس ابوالقاسم بن عبدالله که یکی از وزرای آن عصر بود نشسته بودم و سخن از فنون طب میگذشت و...».

انجام: «..و اگر تابستان بوده باشد تا زانو در آب سرد و زمستان در آبی که بغایت گرم بوده باشد توقف کردن عجیب النفع است و درماندگی و تعب زایل شود باذن الله تعالی».

کتاب اول تحریر سده ۱۲. در برگ اول فهرست تفصیلی آن آمده است.

کتاب دوم فقط مطلب اول را دارد تحریر سده ۱۲

کتاب سوم نستعلیق ۱۲۴۲

کتاب چهارم تحریر سده ۱۳

۹۵ برگ، ۱۷ × ۲۱

(۲۲۶۴)

۱_ مصباح الولاية «۱_ ۱۰۱» (کلام _ عربی)

از: قطب الدین محمد حسینی ذهبی نیریزی،

_ ۱۱۷۳ ق.

منظومه ای مفصل در اثبات ولایت و حقانیت امیرالمومنین ((علیه السلام)) که در سه مقصد تنظیم نموده است: در ادامه نیز با توجه به خطبه امیرالمؤمنین «الحمد لله الذی لا یبلغ مدحته القائلون» و حدیث عمران صابی به اثبات توحید در چند اشراق پرداخته است:

المقصد الاعلی؛ فی مناقبه (۱۲ منقبت).

آغاز فهرست کتاب:

«حمد آ لمن یؤتی الی الحکماء

انوار حکمه دینه العلیاء

صلی علی مولی الکبار محمّد

خیر الانام و آله العظماء»

انجام:

«و يكون معقولا و محسوسا على

درجاتها القمراء والظلماء

والله جاعلها و معنى جعله ايجاده المشهود للشهداء»

۲_ نور الولاية = انوار الولاية «۱۰۲_ ۱۲۹» (عرفان _ عربی)

از: قطب الدین محمد حسینی ذهبی نیریزی.

مثنوی متوسط و پرشور و حال در توحید و اثبات ولایت ائمه معصومین: که با عشق و اعتقاد خاصی سروده شده است.

[الذریعه ۲۴-۳۸۴ _ آستان قدس ۱۱-۲۵۳ (برخی اشعار)].

آغاز:

«لك الحمد يا واحد لم يزل و لا شيء مع ذاته في الازل

و قد كان بالذات ذات الوجود

مقدسه عن لحاظ القيود»

انجام:

«تعالوا الى حكمه العرفاء و هم في الولاية اهل الوفاء

و نور الولاية حكمتنا و شمس بصائر حجتنا»

۳_ فصل الخطاب = حكمه العارفين = حكمه علويّه «۱۳۰_ ۱۳۶»

(عرفان _ عربی)

از: قطب الدین محمد حسینی ذهبی نیریزی،

_ ۱۱۷۳ ق.

منظومه تائیه در معارف و توحید و نبوت و ولایت بهمراه فصلی منشور که بگفته علامه طهرانی بنامهای مختلف در نسخه ها

آمده است، این رساله در سیزده «تحمید» تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۶-۲۲۹ _ الفبایی آستان قدس / ۴۲۹ _ آستان قدس ۱۱-۲۵۳ و ۳۶۶].

ص: ۷۶

آغاز: «الحمد لله الذي نور مشكاة المؤمنين بمصباح هدايه كتابه المبين...»

انجام:

«لا زال اعلام الولاية بيننا

في الملك عاليه (غالبه) على الاعداء»

۴_ رساله في ذكر اسباب اعتلال المملكة و معالجاته «۱۳۷ _ ۱۵۰» (عربی)

(ظاهر آ) از قطب الدين محمد حسيني ذهبي نيريزي، _ ۱۱۷۳ ق.

مؤلف كه شايد در اواخر در عصر صفوي مي زيسته، و ضعيت ظاهري كشور را چون مريض احوال و آشوب زده و مختل مي ديد با توجه به آيات قرآني و روايات ائمه هدي بويژه عهدنامه مالك اشتر به تشخيص اعتلال و اختلال و علامات آن و نيز روش معالجات آنها پرداخته و بزرگان را به انتخاب يكي از بزرگان به عنوان سلطان بحكم قرعه و تن دادن و تمكين كردن به احكام او توصيه کرده است به شرط اينكه مدار كار او عهدنامه مالك اشتر باشد.

به فهرست سابق اين كتابخانه ص ۵۴۷ رجوع شود.

آغاز: «الحمد لله الذي هو مولاكم نعم المولى و نعم النصير و هو القاهر فوق عباده... اما بعد فيا معاشر العلماء ان هذا الكتاب الذي لاح هو الحق القراح و ان كان الحق مرآ و لقد جىء من سبأ...».

انجام: «..و جعلنا الله و اياكم من الذين اخلصوا دينهم لله و الا لله الدين الخالص و السلام علينا و عليكم و على كل من اتبع الهدى من المسلمين و المسلمات و المؤمنين و المؤمنات و صلى الله على محمد و آله الطاهرين».

رساله سوم (و شايد همه رساله ها) بخط مير سيد على بن قطب الدين محمد نيريزي شيرازي (فرزند مؤلف) است.

رساله ها توسط مؤلف و يا همان فرزندش تصحيح شده است و هيچ کدام تاريخ كتابت ندارد و رساله اول و سوم شايد از آخر ناقص باشد.

۱۵۰ برگ، ۱۵ × ۲۰

ص: ۷۷

۱ _ نتایج الافکار «۱_ ۵۹» (اصول فقه _ عربی)

از: سید ابراهیم بن محمد باقر قزوینی، _ ۱۲۶۲ ق.

تلخیص «ضوابط الاصول» مؤلف است که در یک مقدمه و چند اصل و یک خاتمه با عناوین «اصل _ اصل» تنظیم و تالیف آن در ماه رجب ۱۲۵۳ ق پایان یافته است.
چاپ شده است.

[الذریعه ۲۴-۴۲ _ مرعشی ۵-۱۸۶ _ الفبایی آستان قدس / ۵۷۷ _ نمازی خوی / ۱۷۶].

آغاز: «الحمد لله الذی هدانا لثرتیب عوائد موائد الایادی الی نهایه معارج الاحکام.

۲ _ الفوائد الحائریه العتیقه «۶۵_ ۱۲۷» (اصول فقه _ عربی)

از: محمد باقر بن محمد اکمل وحید بهبهانی، ۱۲۰۶ ق.

به جلد ۱ ص ۴۱۴ رجوع شود.

۳ _ الفوائد الاصولیه «۱۲۸_ ۱۳۰» (اصول فقه _ عربی)

از: سید مهدی بن مرتضی طباطبایی بحرالعلوم، _ ۱۲۱۲ ق.

به شماره ۲۰۷۶ در مجموعه های دو کتابی رجوع شود.

چاپ شده است.

۴ _ منظومه فی اصول الفقه «۱۳۰_ ۱۳۱» (اصول فقه _ عربی)

از: محسن بن سمیع کرمانشاهی، قرن ۱۳

منظومه ای کوتاه در اصول و قواعد مهم اصول فقه که در ۶۷ بیت سروده شده است.

[الذریعه ۲۳ / ۸۴].

آغاز:

«احمدہ شکر آ علی نوالہ مصلیاً علی النبی و آلہ

و بعد هذا درر بهیہ فی مسلک المسائل الفقہیہ»

انجام:

«و لا تقلد میتاً فقد نقل عدہ اجماع علی ان لا یحلّ»

کتاب اول و دوم نستعلیق حسین بن عبدالرسول خویی در ۱۲۵۵ در بلده طیبہ حسینیه.

کتاب اول حواشی دارد.

رساله سوم فقط یک فائده که درباره فقه الرضا (علیه السلام) است را دارد. نستعلیق ۱۲۵۵ در حائر حسینی.

رساله چهارم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

۱۳۲ برگ، ۱۴ × ۲۱

(۲۳۸۱)

۱ _ حساب فارسی = میزان الحساب «۱_ ۶۸» (فارسی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی، ۸۷۹ ق.

به جلد ۲ ص ۲۸۹ رجوع شود.

۲ _ بیست باب = اسطرلاب «۶۹_ ۱۰۸» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق.

به جلد ۲ ص ۸۲ رجوع شود.

[الذریعه ۳-۱۸۷ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۲۴۳ _ کشف الظنون ۱-۲۶۴ _

مجلس ۱۰-۷۶۸ _ دانشگاه تهران ۱۲/۲۵۱۶].

ص: ۷۹

۳_ کیفیت عمارت ربع مسکون و طول و عرض و عدد آنها «۱۰۸_ ۱۱۲»

(نجوم _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در تعریف کیفیت عمارتی که در ربع مسکون واقع و نیز بیان طول و عرض و عدد ایشان و تقسیم عالم به اقلیم سبعة.

آغاز: «بسمله، در تعریف کیفیت عمارتی که در ربع مسکون واقع شده است و بیان طول و عرض و عدد ایشان، درین ربع معمور و غیر معمور هفت هزار شهر بزرگ است... اقلیم اول مخصوص بر زحل است...».

انجام: «..و در شمال بلاد یاجوج و مأجوج و بحر گرگان و جنوبی دریا.... بگذرد و در دریا مغرب افتد والله اعلم بالصواب».

۴_ هیأت فارسی = فتحیه «۱۱۲_ ۱۷۹» (نجوم _ فارسی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی، _ ۸۷۹ ق.

به جلد ۲ ص ۷۸۱ رجوع شود.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۳۷۰ _ مجلس ۱۰-۶۸۹ _ دانشگاه تهران ۱۱-۲۱۷۶ _

الهیات تهران ۱/۴۳۸].

هر چهار رساله تحریر سده ۱۲

رساله اول از آغاز نقص دارد.

رساله چهارم تا اواسط باب دهم را دارد.

۱۷۹ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۲۴۶۴)

۱_ حساب فارسی «۱_ ۴۴» (فارسی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی، _ ۸۷۹ ق.

ص: ۸۰

به جلد ۲ ص ۲۸۹ رجوع شود.

۲_ تلخیص المفتاح «۴۴_ ۶۸» (ریاضیات _ عربی)

از: غیاث الدین جمشید بن محمود کاشانی، ۸۳۲ ق.

«مفتاح الحساب» کتابی مفصل در اصول و قواعد هندسه و حساب نگاشته مؤلف است که برای استفاده مبتدئین آن را در طی سی فصل تلخیص کرده و در ۷ شعبان ۸۲۴ ق در شهر بخارا پایان یافته است.

[الذریعه ۴-۴۲۸ _ مرعشی ۱۴-۲۰ _ الفبایی آستان قدس / ۱۴۶ _ کشف الظنون ۲ / ۱۷۶۰].

آغاز: «الحمد لله الواحد الاحد الفرد القديم الصمد الذي آلاؤه غير محدوده و نعمائه غير محصوره و لا معدوده... اما بعد فان احوج خلق الله الى غفرانه جمشيد بن محمود الطيب الكاشاني...».

انجام: «..و لنختم الكلام هاهنا حامدين لله تعالى و مصليين على النبي و آله و اصحابه مفاتيح الهدى».

۳_ جبر و مقابله «۶۸_ ۹۷» (حساب _ فارسی)

از: ملک محمد بن سلطان حسین اصفهانی، _ زنده ۹۸۴ ق.

رساله ای در جبر و مقابله و قواعد استخراج مجهولات عددیه که به منزله دنباله کتاب حساب قوشچی است و در دو فن تنظیم شده است:

فن اول؛ در علم جبر و مقابله (مقدمه و هفت فصل).

فن ثانی؛ در بیان قواعد معینه (هفت باب).

[الذریعه ۵-۸۸ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۱۵۶ _ دانشگاه تهران ۴-۸۷۴ _

سپهسالار ۴-۲۷ _ الهیات تهران ۱ / ۲۶۸].

آغاز: «الحمد لله الملك العلام و الصلاه على... اما بعد بر ارباب دانش و اصحاب

بینش مخفی نماند که رساله فارسی علامه مولانا علی قوشچی در علم حساب اشتهار تمام و رواج مالا کلام دارد و...».

انجام: «این است مجمل از بعضی مباحث علم حساب که به جهت بعضی از اخوان مؤمنین مرقوم گشته و به همین مقدار اکتفا نموده تا موجب اطناب و باعث املال اولی الالباب نباشد والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب».

۴_ حاشیه حاشیه الارشاد (فی مبحث الکر) «۹۸_ ۱۰۵» (فقه _ عربی)

از: ؟.

حاشیه ای است بر حاشیه خاتم المجتهدین بر «ارشاد الاذهان» علامه حلی (۷۲۶ ق) در بحث کُر که با محاسبات ریاضی همراه میباشد.

آغاز: «قال خاتم المجتهدین رحمه الله فی حاشیه الارشاد علی مبحث الکر ما صورته هذا قوله او ما حواه ثلاثه اشبار و نصف طولاً فی عرض و عمق بشبر مستوی الخلفه فی هذه العبارة لطف من حیث دلالتها...».

هر چهار رساله نستعلیق عیسی بیگ و تاریخ کتابت رساله اول و دوم و سوم در ۱۰۴۸ میباشد.

و رساله چهارم تاریخ ندارد و از آخر ناقص است.

روی برگ اول رساله اول یادداشت تملک محمد رضا بن عبدالله حسینی کربلائی در ۱۰۹۳ هست.

۱۰۷ برگ، ۹۰ × ۱۹

(۲۴۹۱)

۱_ امثله = شرح امثله «۲_ ۳۶» (صرف _ فارسی)

از: ؟.

گزارش مختصری درباره صرف عربی و قواعد و اصول آن است که برای مبتدیان

ص: ۸۲

نگارش یافته است.

آغاز: «بسمله الحمد لله علی آلائه والصلاه علی محمد و آله اجمعین و بعد بدانکه لغت بمعنی لهجه و زبان است چنانکه زبان پارسی را لغت فرس گویند و زبان عربی را لغت عرب گویند...».

انجام: «..لا که علامت نفی بود در اولش در آوردند معنا عمل کرد فعل مضارع مثبت خبری را منفی کرد لا تضرب شد بر زون لا یقبل والسلام».

۲ _ کبری فی المنطق «۳۷ _ ۶۲» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ _ ۸۱۶ ق.

به جلد ۲ ص ۵۹۷ رجوع شود.

۳ _ مختصر العروض «۶۳ _ ۹۷» (عروض _ فارسی)

از: عبدالکریم بن قاسم تبریزی ابروانی _ ملا باشی، ۱۲۲۰ _ ۱۲۹۴ ق.

مؤلف که از افاضل عصر محمد شاه قاجار است این رساله را در اصول و قواعد عروض و قافیه برای محمد علی میرزا پسر محمد شاه قاجار نگاشته و در یک مقدمه و دو فائده و یک خاتمه تنظیم ساخته است:

مقدمه؛ در بیان شعر و شاعر. فایده اول؛ در بیان قواعد و اصطلاحات. فائده دوم؛ در بیان رحافات و تفصیل بحور نوزدهگانه مفرده. خاتمه؛ در بیان رحافات عروض عربی.

[نسخه های خطی فارسی ۳-۲۱۷۳ _ الذریعه ۲۰-۲۰۰ _ مشار فارسی ۴-۴۶۴۰ _

دانشگاه ۱۷-۱۶۲ _ ملی تهران ۶/۴۵۶].

آغاز: «صدر و عروض سپاس وافر و متدارک...وقف بارگاه خداوندی است که عقل کامل را میزان نظم عالم کرد...».

ص: ۸۳

۴_ منتخب مقطع تکمیل الصناعه = قافیه = رساله در قافیه «۹۸_ ۱۰۹»

(عروض _ فارسی)

از: عطاء الله بن محمود حسینی نیشابوری مشهدی، _ ۹۱۹ ق.

رساله ای است در اصول عروض و قافیه فارسی که بدستور امیر علیشیر نوایی در غره رمضان ۸۹۲ ق و بصورت گزیده «مقطع تکمیل الصناعه» نگاشته و در نه حرف تنظیم ساخته است:

حرف اول؛ در تعریف قافیه. دوم؛ تعداد حروف قافیه. سیم؛ در حروفی که بعد از روی است. چهارم؛ حرکات قافیه. پنجم؛ انواع روی و اوصاف آنها. ششم؛ انواع قافیه باعتبار تقطیع. هفتم؛.....

[نسخه های خطی فارسی ۳-۲۱۶۸ _ الذریعه ۱۴-۴۱۹ و ۱۷-۱۴ _

کشف الظنون ۱-۸۸۱ _ دانشگاه تهران ۱۳-۳۴۶۷ _ سپهسالار ۵/۶۵۹].

آغاز: «سیاس بقیاس صناعی را که تاسیس بدایع مصنوعات و نظم سلسله موجودات را بی دخیلی و شریکی نمود... اما بعد این رساله ایست در علم قوافی به عرف شعرای عجم منتخب از مقطع...».

کتاب اول و دوم نسخ علی در ۱۲۶۷ در دارالسلطنه تبریز.

کتاب سوم و چهارم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

کتاب سوم یکی دو برگ از آخرش افتاده.

کتاب چهارم تا اواخر حرف دوم را دارد.

۱۱۰ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۲۵۴۴)

۱_ کبری «۲_ ۱۸» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

ص: ۸۴

۲_ عوامل المائه «۱۹_ ۲۵» (نحو _ عربی)

از: عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی.

۳_ شرح عوامل المائه «۲۶_ ۴۳» (نحو _ عربی)

از: محمد محسن بن محمد طاهر طالقانی قزوین.

۴_ شرح الانموذج «۴۴_ ۱۳۰» (نحو _ عربی)

از: جمال الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی.

کتاب سوم نستعلیق محمد باقر اصفهانی در ۱۲۱۶

سه کتاب دیگر تحریر سده ۱۳

۱۳۲ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۲۵۵۹)

۱_ شرح التصریف «۱_ ۹۴» (صرف _ عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی، _ ۷۹۳ ق.

به جلد ۱ ص ۲۹۴ رجوع شود.

۲_ نهایه المطالب «۹۴_ ۱۰۱» (نحو _ عربی)

از: ؟.

ارجوزه ای است درباره اصول و قواعد نحو عربی که در حدود ۴۰۰ بیت است.

آغاز:

«حمدی لله الکریم الازلّی

الواحد الفرد العظیم الاوّل

قد وجب الحمد علینا والثنا

لخالق الانام فهو ربنا»

ص: ٨٥

«... والحق التوكيد بالمذكور

نحو نفخنا نفخه في الصور

في واحد اتبعه بالمنعوت من اوجه الاعراب و اسمع صوتي»

٣ _ بدايه الهدايه «١٠١ _ ١٤٤» (تجويد _ عربى)

از: عبدالمحسن بن محمد بن شيخ مبارك اللويمى (اللويجى) الاحسائى.

رساله اى متوسط در اصول و مبانى و قواعد تجويد كه در يك خاتمه و ده باب و يك خاتمه تنظيم شده است: المقدمه؛ فى ثمان المبحث. الاول؛ فى مخارج الحروف. الثانى؛ فى الادغام. الثالث؛ فى احكام النون الساكنه و التنوين. الرابع؛ فى ذكر حروف لا تدغم فيما يقاربها. الخامس؛ فى المد و القصر. السادس؛ فى ترفيق الراء و تفخيمها. السابع؛ فى تغليظ اللامات. الثامن؛ فى هاء الكنايه. التاسع؛ فى ميم الجمع. العاشر؛ فى الوقف على.....

آغاز: «بسمله، الحمد لله رب العالمين.... بعد فهذه نبذه يتحتم على قارئ القرآن و تالى الاذكار من الصلاه و نحوها علمها و فهمها سميتها ببدايه الهدايه.

انجام: «...فليحترز عن مثل هذا اللحن كما يحترز عن اللحن بالمعنى الاول و هذا ما اردنا ايراده فى هذه الرساله حامدين لله مصليين على رسوله و نبيه محمد صلى الله عليه و آله الطيبين الطاهرين».

٤ _ موصل الطلاب الى قواعد الاعراب «١٤٥ _ ١٧٤» (نحو _ عربى)

از: زين الدين خالد بن عبدالله ازهرى، _ ٩٠٥ ق.

شرح مزجى مختصرى است كه بر «الاعراب فى قواعد الاعراب» ابن هشام عبدالله بن هشام انصارى نگاشته شده است.

[كشف الظنون ١-١٢٤ _ آستان قدس ١٢-٤٧٢ _ مرعشى ١٩ / ٣٤٨].

آغاز: «الحمد لله الملهم بحمده والصلاه والسلام على سيدنا محمد وآله... اما بعد فهذا شرح لطيف على قواعد الاعراب سألتيه بعض الاصحاب بحلّ المباني و تبيين المعاني سميته بموصل الطلاب...».

کتاب اول و سوم نسخ عبدالحسين بن ناصر بن عبدالنبي ناشري قارى احسائى سعيد آبادى سيرجانى کرمانى در ۱۲۳۴ و ۱۲۳۵

در ادامه رساله سوم چند مسأله فقهی از مؤلف آن هست.

کتاب دوم و چهارم بدون تاریخ.

و کتاب چهارم از آخر ناقص است.

۱۷۴ برگ، ۱۱ × ۱۶

(۲۵۶۰)

۱_ الفیه «۱_ ۱۵» (فقه _ عربی)

از: شهید اول، زین الدین محمد بن مکی عاملی، _ ۷۸۶ ق.

به جلد ۱ ص ۵۵ رجوع شود.

۲_ دلائل العقاید «۱۸_ ۲۲» (کلام _ عربی)

از: ؟.

رساله ای کوچک و فشرده در بیان اعتقادات امامیه همراه دلیل و برهان بصورت مختصر که برای بیان معتقدات شیعه نگاشته شده و پس از بیان هر عقیده با کلمه «الدلیل علی...» به تعلیل آن پرداخته است و در مجموع ۲۳ عقیده با ذکر دلیل را در بر دارد.

آغاز: «بسمله، اذا سألك سائل و قال ما الايمان قل هو التصديق بالله و بالرسول و بما جاء به الرسول و الأئمه: كل ذلك بالدليل لا بالتقليد و هو مرگب و مرتب علی

ص: ۸۷

خمسه ارکان من عرفها كان مؤمناً...».

انجام: «...و يجب ان يعتقد ان الله تعالى يعيد الاجسام على ما كانت عليه لا يصال كل حق الى مستحقه لما ثبت من عدله و حكمته فثبت اعاده الاجسام. تمت.».

۳_ التحفه العلويه «۲۳_ ۴۶» (كلام_ حديث_ عربى)

از: ؟.

شرح متوسطى بر حديث منقول از امام صادق است كه آغاز آن چنین است: «ان الله سبحانه خلق اسماء بالحروف غير متصوت و باللفظ غير منطوق و بالشخص غير متجسد و بالتشبيه غير موصوف...».

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... الرحمن الرحيم الذى استوى على عرشه... مالک يوم الدين التشريعى و التكوينى فى الايام الثلاثه... و بعد الحمد و الصلاه فهذه قليل بيان بل اقل تبيان لواحد من الاخبار الصحيحه الصريحه الوادر من الائمه...».

انجام: «..فعليك بتمام التدبير و اتمام التفكير فان تلقيته بالقبول، فوالله هو المأمول والله سبحانه على ما نقول شهيد و مع ذلك لدينا رقيب عنيد و صلى الله على محمد وآله... ولعنه الله على اعدائهم اجمعين.».

۴_ الاعتقادات «۴۷_ ۵۲» (كلام_ عربى)

از: ؟.

رساله اى کوتاه در بيان عقايد و اصول اعتقادى و فقهى شيعه كه بقصد معرفى آن بصورت فشرده نگاشته شده و در آن با عنوان «يجب ان يعتقد...» اصول معتقدات اماميه ذكر شمرده شده است.

آغاز: «يجب على المكلف ان يعرف ان الله تعالى موجود لانه اوجد العالم بعد ان لم يكن اذ لو كان العالم قديماً لكان اما متحركاً او ساكناً والقسمان باطلان يجب ان يعتقد

ص: ۸۸

انه تعالى واجب الوجود...».

انجام: «..فبقول ارمى هذه الجمره لوجوبه على فى حجه الاسلام حج التمتع قربه الى الله تعالى و منها الامر بالمعروف و النهى عن المنكر هذا واجب على كل من يستطيع تمت».

کتاب اول و دوم نسخ محمد ربیع همدانی در ۱۲۴۱ در دارالخلافة طهران و ۱۲۴۲

کتاب سوم بیتاریخ تحریر سده ۱۳

کتاب چهارم نسخ صفر علی در ۱۲۳۴ یا ۱۲۲۴

۵۶ برگ، ۱۱ × ۱۵

(۲۵۸۱)

۱_ خواص دعای جوشن کبیر «۱_ ۲۸» (دعا _ عربی و فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در بیان خواص، آثار و نتایج اسماء حسنی مندرج در جوشن کبیر که در آن فقراتی از دعا جدا و برای آن خواص و آثاری برشمرده شده است مثلاً: برای بستن کمر، بجهت دفع درد چشم، برای دفع درد قبضه راست و.....

آغاز: «اسناد هزار و یک نام پروردگار جل جلاله، روایتست از حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب رضی الله عنه که روزی پیغمبر صلی الله علیه و سلم در مسجد شریف مدینه نشسته بود که ناگاه جناب مهتر جبرئیل صلوات الله...».

انجام: «..آنگاه حاجت خود را بجناب حضرت بینیا عرض دارد و هیچ شک نیارد ان شاء الله هیچ شک نیارد که حاجت بحصول انجامد».

۲_ مناجات هفت حصار «۲۹_ ۳۸» (دعا _ فارسی)

از: ؟.

ص: ۸۹

دعای مؤثر و مناجاتی است که علماء بزرگ بطریق هفت حصار جمع کرده و در آن آیات فتح و ظفر قرآن در ایام هفته قرائت میشود، در اول رساله خواص و آثار این مناجات ذکر شده است.

آغاز: «این مناجاتی است که علماء دین رضوان الله علیهم اجمعین بطریق هفت حصار جمع کرده اند که هر که را حاجتی بدرگاه حق تعالی بوده باشد چون این مناجات را شفیع سازد از سر صدق اخلاص تمام بخواند...».

انجام: «و پیش از مرگ همه را توبه نصوحاً کرامت کن و ختم کار ما را بر کلمه شهادت کن آمین یا رب العالمین و یا خیر الناصرین برحمتک و مغفرتک و جودک و کرامتک یا ارحم الراحمین».

۳_ تقویم المحسنین = احسن التقویم «۳۸_ ۸۱» (فارسی)

از: محمد محسن بن شاه مرتضی فیض کاشانی، ۱۰۰۹ - ۱۰۹۱ ق.

رساله ای متوسط در احکام تقویم و رد و ابطال سعد و نحس بودن ایام بنظر منجمین که در یک مقدمه و یک فصل و ۱۶ جدول و یک تکمله و یک نصیحت و یک خاتمه تنظیم شده است:

مقدمه؛ فصل؛ در تقدیر ایام شهور و سنین در نزد اهل شرع و روم و فرس و منجمین.

تکلمه؛ در باب آنچه واقع شده در تحقیق علت کسوف و خسوف.

نصیحت؛ در حفظ آثار.

چاپ شده است.

[الذریعه ۴-۴۰۰ _ کتابشناسی فیض / ۱۶۰/ _ مرعشی ۱۸-۷۸ _

دانشگاه تهران ۱۶-۱۳۲ _ ملی تهران ۱۰-۱۳۴ _ مجلس ۱۹/۴۵۳].

آغاز: «حمد بیحد خدای را که آفرید ما را با حسن تقویم و هدایت کرد ما را به نهج

قویم و صراط مستقیم...».

انجام: «...و معرفت جهات هر روزه بنوعی است که درین جدول مرقوم است».

۴_ سی فصل «۸۳_ ۱۰۳» (نجوم_ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷_ ۶۷۲ ق.

به جلد ۲ ص ۴۹۵ رجوع شود.

رساله سوم نستعلیق ۱۲۱۸ و سه رساله دیگر تحریر سده ۱۳

۱۰۵ برگ، ۱۲ × ۱۵

(۲۶۰۷)

۱_ شرح الایساغوجی «۱_ ۲۱» (منطق_ عربی)

از: حسام الدین کاتی.

به جلد ۱ ص ۲۸۷ رجوع شود.

۲_ الخلاصه فی النحو = الفیه «۲۳_ ۱۱۱» (نحو_ عربی)

از: ابن مالک اندلسی.

به جلد ۱ ص ۵۳ رجوع شود.

۳_ شرح قطر الندی «۱۱۵_ ۲۶۲» (نحو_ عربی)

از: ابن هشام انصاری.

به جلد ۱ ص ۳۲۶ رجوع شود.

ص: ۹۱

۴_ الکافیہ «۲۶۳_ ۲۹۴» (نحو_ عربی)

از: ابن حاجب مصری.

به جلد ۱ ص ۴۳۹ رجوع شود.

کتاب اول نستعلیق حیدر بن محمد اسفرجانی در ۱۳۱۷

کتاب دوم نسخ محمد صادق بن محمد تقی موسوی در ۱۲۸۳. با مهر بیضوی «محمد صادق بن محمد تقی الموسوی ۱۲۸۴» بر برگ اول.

کتاب سوم نستعلیق ۱۳۱۳

کتاب چهارم بدون تاریخ.

۲۹۴ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۶۳۱)

۱_ المفید فی علم التجوید «۳_ ۴» (تجوید_ عربی)

از: حسن بن شجاع بن محمد بن حسن تونی، قرن ۸

رساله ای مختصر و کوتاه در اصول و مبانی تجوید و قرائت که در هفت باب تنظیم شده است: ۱_ فی مخارج الحروف و صفاتها. ۲_ فی ذکر المد و القصر. ۵_ فی احکام التنوین و النون الساکنه. ۷_ فی الراءات.

[الذریعه ۲۱-۳۷۲_ ملی تهران ۴-۴۴۷_ مرعشی ۹-۱۲۰_

دانشگاه تهران ۱-۲۲۳_ ملک تهران ۵/۳۴۸].

آغاز: «الحمد لله... قد ثبت بالبراهین المعقوله و الدلائل المنقوله ان افضل الطاعات و اشرفها بعد الواجبات تلاوه کلام مبدع الکائنات و يجب بعضه علی الكل و کله علی البعض...».

ص: ۹۲

۲_ الحواشی المفهمه = شرح المقدمه «۶_ ۶۲» (علوم قرآن _ عربی)

از: احمد بن محمد بن محمد جزری شافعی دمشقی _ ابن ناظم، ۷۸۰ _ ۸۵۹ ق.

شرحی متوسط بر منظومه «المقدمه الجزریه» سروده پدر شارح که به سال ۸۰۶ ق در شهر «ادرنه» پایان یافته است.

[گلبایگانی ۲-۲۳۸ _ ظاهریه دمشق ۱-۱۵۷ و ۱۵۶ و ۱۵۵ _

ملی تهران ۱۰-۳۹۷ _ مجلس ۱۷-۳۶۲ _ ملی فارس ۱/۲۹۳].

آغاز: «الحمد لله المتعالی فی جلال قدسه لا- احصى ثناء علیه هو كما اثنى على نفسه حمد من خلقه فسویه موقن انه لا ربّ سواه...».

انجام: «..و لا- حاجه من حوائج الدنيا و الآخره لك فيها رضى و لنا فيها صلاح الا اعتتنا على قضائها فى يسر منك و عافیه برحمتك يا ارحم الراحمین».

۳_ آداب المتعلمین «۶۵_ ۷۶» (اخلاق _ عربی)

منسوب به خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۷۶۲ ق.

۴_ العقیده المفیده «۷۷_ ۷۹» (کلام _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق.

رساله ای کوتاه در بیان رؤوس عقاید و اصول اعتقادی شیعه که در پایان تفصیل آن را به کتاب «قواعد العقائد» ارجاع داده است.

[الذریعه ۱۵/۳۰۶].

آغاز: «عقیده صدرت عن مولانا العلامة خواجه نصیر الدین الطوسی رحمه الله اعلم ایها الاخ الصالح العزیز ان اقل ما يجب اعتقاده على المكلف هو ما ترجمه قول لا اله الا الله محمد رسول الله ثم تصدیق الرسول...».

انجام: «..و ما امرکم الله فافعلوا و ما نهاکم عنه فانتهاوا فهذا تنبیه على نهج الحق و

استيفاء ذلك شرحته في كتاب قواعد العقائد فاطلبه منه والحمد لله رب العالمين».

کتاب اول فقط تا اواسط باب دوم را دارد. بدون تاریخ.

سه کتاب دیگر هم بدون تاریخ.

در کتاب دوم تملک احمد بن زین الدین در سال ۱۱۸۷ و تملک حید علی بن ابراهیم حسینی هست.

۷۹ برگ، ۱۲ × ۱۸

(۲۶۶۱)

۱_ الاجرومیه «۱_ ۶» (نحو_ عربی)

از: ابن اجروم، محمد بن محمد بن داود، ۶۷۲_ ۷۲۳ ق.

به جلد ۱ ص ۲۴ رجوع شود.

آغاز: «بسمله، الکلام هو اللفظ المركب المفید بالوضع و اقسامه ثلاثه اسم و فعل و حرف...».

انجام: «...غلام زید والذی یقدر بمن نحو ثوب خز و باب ساج و ما اشبه ذلك. تمت بالخیر».

۲_ موصل الطلاب الی قواعد الاعراب «۷_ ۳۴» (نحو_ عربی)

از: زین الدین خالد بن عبدالله ازهری، ۸۳۸_ ۹۰۵ ق.

به شماره ۲۵۵۹ در همین بخش رجوع شود.

آغاز: «الحمد لله الملهم لحمده والصلاه والسلام على سيدنا رسوله و عبده و على آله....».

انجام: «...فكذلك خصّ على التأمل في ختم الكتاب كما فعل في افتتاحه حيث قال يفضى بمآملها جاده الصواب و الله....فختم

کتابه بما ابتداء به. تم بحمد الله».

ص: ۹۴

۳ _ لب الالباب فی شرح ملحه الاعراب «۳۵ _ ۱۲۰» (نحو _ عربی)

از: ابو محمد قاسم بن علی بن محمد حریری بصری، ۴۴۶ _ ۵۱۶ ق.

شرح متوسط بر منظومه «ملحه الاعراب» سروده خود شارح که در ۷۴۷ بیت در بیان اصول علم نحو بنظم کشیده شده و مورد شرح و تحشیه بسیاری واقع شده است.

[کشف الظنون ۲-۱۸۱۷ _ آستان قدس ۱۲/۳۳۵].

آغاز: «اقول من بعد افتتاح القول...ش: الحدّ ما يمنع الشیء المحدود من الخروج عمّا حدّ به و يمنع غیره من الدخول فيه و منه اشتقاق...».

انجام:

«...ثم الصلاة بعد حمد احمد

علی النبی المصطفی محمد

و آله و صحبه الابرار

القائمين فی دجا...»

۴ _ المقصود «۱۲۱ _ ۱۴۴» (صرف _ عربی)

از: ؟.

رساله ای مختصر در علم صرف عربی که به چند نفر نسبت داده شده و بگفته صاحب کشف الظنون به ابو حنیفه امام حنفیان هم نسبت داده شده است (؟)، بر این رساله شروح متعددی نوشته شده است.

البته آغاز این نسخه با آغازی که در کشف الظنون نقل شده برابر نیست.

[به کشف الظنون ۲-۱۸۰۶ رجوع شود].

آغاز: «الحمد لله الوهاب للمؤمنین سییل الصواب والصلاه والسلام علی نبیه محمد الزاجر عن الاذنب الحاثّ علی طلب الثواب...اما بعد فان علم العربیه وسیله الی العلوم الشرعیه واحد ارکانها...».

انجام: «...مع وجود المقتضی نحو عور و استعور و استوی و غیر ذلك [...] لا یتغیر لصحه البناء و بعضها لعله اخری والحمد علی الاتمام».

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد شاید تحریر سده ۱۰ و ۱۱ باشد.

در کتاب سوم تملک محمد بن حجازی بن برهان در سال ۱۱۸۲ هست.

۱۴۵ برگ، ۱۴ × ۱۷

(۲۶۶۴)

۱_ یزدان شناخت = ایزد شناخت «۱_ ۳۱» (فلسفه _ فارسی)

از: عین القضاء همدانی _ ۴۹۲ _ ۵۲۵ ق.

رساله ای در حکمت الهی که بنام جمال الدین محمد بن محمود دارمی در سه باب تنظیم شده است، این رساله به ابن سینا و شیخ اشراق (مقتول ۵۸۷ ق) نیز نسبت داده شده است:

باب اول؛ در اثبات باری تعالی و شناختن بعضی از صفات و افعال او (۷ فصل).

باب دوم؛ در معرفت نفس انسانی (۸ فصل).

باب سیم؛ در معرفت نبوات و معجزات و کرامات (۶ فصل).

[نسخه های خطی فارسی ۱-۸۶۶ _ مشار فارسی ۵-۵۵۸۲ _ دانشگاه تهران ۳-۱۶۰ _

مجلس ۱۰-۹۸۰ _ میکرو فیلم دانشگاه ۱/۴۱۷].

آغاز: «بسمله، بدانکه این رساله ایست در بیان علمی که همه علمها عاجز مانده است در پیش این علم و هر که خواهد این علم بدانند پس بر خود واجب گرداند که این علم و رای همه علمها باشد...».

انجام: «...و نصیحت و وصیت میکنم که این رساله و نسخه آن بنا مستعدان و شریران ندهند والسلام علی محمد و آله».

ص: ۹۶

۲_ ده قاعده = ده اصل = سلوک = میزان العقائد «۳۲ _ ۳۵»

(عرفان _ فارسی)

از: میر سید علی بن محمد همدانی، ۷۱۳ _ ۷۸۶ ق.

ترجمه مانندی است از «اصول عشره» نجم الدین کبری (۶۱۸ ق) که در یک مقدمه و ده قاعده: توبه، زهد، توکل، قناعت، عزلت، ذکر، توبه، صبر، مراقبت و رضا تنظیم شده است.

[الذریعه ۸-۲۸۳ و ۱۲-۲۲۵ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۴۸ _

دانشگاه تهران ۱۰-۱۷۷۷ _ سپهسالار ۴/۴۶۲].

آغاز: «حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را که احکام استحکام قواعد اسلام را منجاء طالبان سعادت ملکوتی گردانید...».

انجام: «... و از لذات و حلاوت میوه حکمت و ولایت محروم اند جعلنا الله و ایاکم مَمَّن سَعِد بِطَاعَتِهِ و فاز بِمَحَبَّتِهِ انه قَرِيبٌ مَجِيبٌ».

۳_ ترجمه الفصول النصیریة «۳۶ _ ۴۱» (کلام _ عربی)

از: محمد بن علی جرجانی استرآبادی، _ زنده ۷۲۸ ق.

به جلد ۱ ص ۹۲ رجوع شود.

۴_ عهدنامه «۵۲ _ ۶۳» (اخلاق _ فارسی)

از: (شاید کاتب).

رساله ای کوتاه در بیان عهد و پیمانهای است که مؤلف با خداوند بسته و از او خواسته توفیق عمل و پایبندی بدان را بدو بدهد، مفاد عهدنامه درباره توحید، عمل صالح و کردار نیکو و اعتقادات صحیح میباشد.

آغاز: «این چند ورقه ایست در باب عهدهایی که با خدای خود تعالی شأنه مینمایم

ص: ۹۷

که ان شاء الله تعالی آنها را فراموش ننمایم و گاهی که هموم و عموم بر من مستولی گردد رجوع بآنها نمایم.... خداوند با تو عهد میکنم که در همه اوقات و حالات...».

انجام: «..خداوند با تو عهد میکنم که از جنون خلاصم، جنون را با من چکار است جنون رانده در گاه توست او را با تو نسبتی و ذکری و گفت و شنیدی و عهدی و میثاقی نیست پس ما را بدار برضای خود و از غضب خود باز دار بمحمد و آله».

هر چهار رساله نسخ محمد جواد بن محمد یزدی نجفی.

اول و چهارم بیتاریخ و دوم و سوم در ۱۳۲۵

رساله سوم از اول نقص دارد و در ادامه آن برخی از مناجات خواجه عبدالله انصاری و بخشی از کیمیای سعادت غزالی هست.

در ادامه رساله چهارم چند برگ شامل نصایح ماخوذ از زبور میباشد که از حیات القلوب علامه مجلسی اقتباس شده هست.

۷۲ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۶۸۲)

۱_ شرح قصیده عینیه حمیری «۱_ ۶» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

ترجمه و شرح مختصری بر قصیده عینیه معروف به «لام عمرو باللوی مربع» سروده سید حمیری است که در مدح امیرالمومنین ((علیه السلام)) سروده شده است، در این رساله پس از ذکر هر بیت از قصیده ترجمه و توضیح مختصری در ذیل آن آورده شده است.

آغاز: «لام عمرو باللوی مربع».

از برای ام عمرو در آخر.... منزلیست که پنهان است نشانهای آن خالیست از اهل.....

انجام: یا اینکه جدا گردانیده شود بقدر انگشت انگشت بدن من والله يعلم».

ص: ۹۸

۲_ آداب نماز شب «۱۰_ ۲۳» (فقه _ دعا _ فارسی)

از: عبدالنّبی بن مفید شیرازی.

رساله ای کوتاه در آداب، آثار و شیوه ادای نماز شب که بدرخواست «میرزا ابوطالب طیب» نگاشته شده است، این رساله در پنج دقیقه تنظیم شده است: ۱_ در بیان اوقات سیزده رکعت مذکوره. ۲_ در کیفیت هشت رکعت نماز است. ۳_ در کیفیت دو رکعت شفع است با مفرده وتر. ۴_ در کیفیت نافله فجر است. ۵_ در بیان چند مسأله در احکام نماز شب. خاتمه در ادعیه قضای مهمات.

آغاز: «الحمد لله الذی لا یواری عنہ لیل ساج و لا سماء ذات ابراج... که چون عالیحضرت...».

انجام: «..در اخبار به بلند کردن دو دست دعا مفسر شده است حق تعالی عواقب امور هر کس را بخیر مبدل نماید و همه را موفق کند بطاعت و عبادت و خیر دنیا و آخرت فانه علی ما یشاء قدیر. تم بالخیر».

۳_ احکام شکیات نماز (رساله در...) «۲۳_ ۲۵» (فقه _ فارسی)

از: عبدالنّبی بن مفید شیرازی.

رساله ای کوتاه در بیان شکیات نماز که در دوازده کلمه تنظیم شده است.

آغاز: «الحمد لله والصلاه علی رسوله الله و علی آله امناء الله، این چند کلمه ایست که بر وجه اختصار و التماس جمعی از دوستان سمت تحریر یافته، امید که حق تعالی همگی را توفیق دهد بعمل و محافظت نماید از سهو و شک و زلل...».

انجام: «..و هر گاه در اینصورت بعد از عمل بدو سجده نماز را به نیت قربت [...] الذمه اعاده نماید موفق خواهد بود بغایت الاحتیاط والله یعلم بحقائق احکامه».

۴_ اختیارات الایام صغیر «۲۶_ ۳۷» (نجوم _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی.

به جلد ۲ ص ۱۸ رجوع شود.

هر چهار رساله بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

در ادامه رساله اول برخی دعاها و در ادامه رساله چهارم خواص و آثار دعای عدیله و بیان احکام شکایات نماز به فارسی، و برخی دعاها هست.

۶۰ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۷۰۲)

۱_ تحفه الطالب و بغیه الراغب فی علم التوحید «۱_ ۲۱» (کلام _ عربی)

از: صفی الدین بن فخر الدین محمد نجفی طریحی، _ زنده ۱۱۰۰ ق.

مؤلف در سفری که در جوانی به مشهد الرضا به سال ۱۰۸۳ ق نموده بود بدرخواست برخی دوستان این رساله را در اصول دین نگاشت و در یک مقدمه و هفت مطلب تنظیم ساخت.

آغاز: «الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده بحدوث الاجسام و علی قدرته و علمه بما اظهر فی خلقه من الاتقان و الاحکام».

انجام: «...و تفاصيل ذلك تطلب من محالها. اللهم اجعلني على توحيدك و تمجيدك اموت و احیی».

۲_ الینوع المنجس فی الرد علی من قال المنجس لا ینجس «۲۵_ ۴۷»

(فقه _ عربی)

از: صفی الدین بن فخر الدین محمد نجفی طریحی، _ زنده ۱۱۰۰ ق.

«مؤلف مینویسد یکی از عمو زادگان من سوالی از من نمود که آیا منجس خود

ص: ۱۰۰

نجس میکند یا نه و چون با من در نظر و رای مخالف بود رساله حاضر را در جواب و رد وی نوشتم»، رساله بصورت استدلالی در سه باب تنظیم شده است.

[الذریعه ۲۵ / ۲۹۳].

آغاز: «بعد حمد لله سبحانه على نعمائه والصلاه على اشرف انبيائه محمد و آله مهابط وحي الله و امنائه... قد عرض على بعض بنى عمى رساله سألنى نقد جواهر زواهرها و عوالى غوالى لوالثها من اولها الى آخرها...».

انجام: «..العاشر ان الرساله خاليه عن تشخيص اى منجس لا ينجس، اذ ليس فيها الا اناطه حكم بامر مجهول و ذلك لا يستفيد منه السائل و لا يفيد فيه المسؤل».

۳_ الرساله الشبهاتيه = نجاه السالكين « ۴۸ _ ۵۹ » (فقه _ عربى)

از: صفى الدين بن فخر الدين محمد نجفى طريحي،

_ زنده ۱۱۰۰ ق.

رساله اى کوتاه در بيان لزوم احتراز از شبهات و حسن احتياط بطور عقلى و نقلى و اجتناب از تمام شبهات و در پايان رساله بخشى از مثنوى نان و حلواى شيخ بهايى را در لزوم احتياط آورده است.

[الذریعه ۱۱ / ۲۰۱].

آغاز: «احمد لله حمدآ كما يحب و يريد واشكره شكرآ يوجب لى من فضله المزيد...».

انجام:

«عاقبت خاصيتش ظاهر شود نفس از آن لقمه ترا قاهر شود

در ره طاعت ترا بيجان کند

خانه دين ترا ويران کند»

۴_ الاوزان و المقادير = ميزان المقادير « ۵۹ _ ۶۰ » (فقه _ عربى)

از: صفى الدين بن فخر الدين محمد نجفى طريحي، _ زنده ۱۱۰۰ ق.

ص: ۱۰۱

رساله ای کوتاه در بیان اوزان و مقادیر منطقه عراق که بدرخواست برخی مومنین در سال ۱۰۹۲ ق نگاشته است.

[الذریعه ۲۳ / ۳۲۳].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... و بعد فقد سألتی بعض الصالحین عما تمس الحاجة الیه کثیراً من المقادیر الشرعیه و عن التعبير عنها بما هو المتعارف فی بلادنا اعنی العراق من وقتنا هذا و هو سنه اثین و تسعین و الف فاجبتہ».

انجام: «...الرطل المدنی: رطل و نصف عراقی، تمت».

رساله اول نسخ مؤلف در ۱۰۸۳. حواشی از او با امضاء «منه» دارد.

رساله دوم نسخ محمد علی بن بهاء الدین طریحی نجفی در ۱۰۹۲. حواشی از مؤلف دارد و در برگ ۳ چند ماده تاریخ برای ولادت رضی الدین محمد ابوطالب (که ظاهراً فرزند مؤلف باشد) هست.

رساله سوم نسخ مؤلف در ۱۰۹۲ در کربلا. در برگ ۴۸ دو ماده تاریخ برای شیخ فخر الدین طریحی آمده: «و یخلفه بعده صفی الدین» و «و یطوف علیهم ولدان مخلصون» به خط یکی از اولاد وی دیده میشود.

و نیز یادداشت از محمد بن حسن بن احمد ابی سنان بخط او در تاریخ ۱۰۹۶ و ۱۰۹۸

آمده است.

رساله چهارم نستعلیق مؤلف بدون تاریخ.

۶۱ برگ، ۱۳ × ۱۸

(۲۷۴۷)

۱ _ النافع یوم الحشر فی شرح باب الحادی عشر « ۱ _ ۶۴ » (کلام _ عربی)

از: فاضل مقداد.

به جلد ۱ ص ۵۵۷ رجوع شود.

ص: ۱۰۲

۲_ الباب الحادی عشر «۶۵» (کلام _ عربی)

از: علامه حلی.

متن همان «النافع» است.

۳_ شرح الباب الحادی عشر «۶۶_ ۱۰۷» (کلام _ عربی)

از: ؟.

آغاز:.....الاصول جمع اصل و الاصل....و المراد باصول الدین معرفه الله تعالی و صفاته.....

انجام: و الالجاز الامر بوقوع المنکر و النهی عن المعروف. تمت.

۴_ الاعتقادات «۱۰۷_ ۱۰۹» (کلام _ عربی)

رساله ای است کوتاه در بیان اعتقادات شیعه با عناوین «اعتقد» در هشت فقره.

آغاز: بسمله اعتقد ان الله تعالی موجود لانه اوجد العالم....

انجام: لصدق المخبر بها و هو النبی صلی الله علیه و آله والحمد لله رب العالمین.

کتاب اول نسخ محمد نقی بن حاج ملا ابوطالب ساروی در ۱۲۶۸

از رساله دوم فقط یک برگ هست. بدون تاریخ.

رساله سوم برگ اولش افتاده، نسخ ۱۱ میباشد.

رساله چهارم بدون تاریخ. نسخ سده ۱۱

۱۱۰ برگ، ۱۲ × ۱۸

(۲۷۶۹)

۱_ کنز الحقایق «۱_ ۳۰» (عرفان _ فارسی)

از: پهلوان محمود پریار (پوریا ولی) خوارزمی، _ ۷۲۲ ق.

ص: ۱۰۳

مثنوی عرفانی در پنج مقاله که در سال ۷۰۹ ق سروده شده است:

ز هجرت هفتصد و نه شد نهادم

اساسش را به شش مه نظم دادم

در این مثنوی مضامین و عناوین حمد و ستایش، معنی ایمان، اسلام، شهادت، طهارت، زکات، روزه، جهاد نفس، عشق، دوزخ، معنی مهدی موعود، میزان و قیامت مطرح شده است

[نسخه های خطی فارسی ۴-۳۰۵۹ _ الذریعه ۱۸-۱۵۱ _

مشار فارسی ۴-۴۱۴۸ _ مجلس ۳-۵۷۰ _ دانشگاه ۱۳/۳۱۸۷].

آغاز:

«بنام آنکه اول کرد و آخر به نام آنکه باطن کرد و ظاهر

خداوند منزّه پاک بیعیب که عالم را شهادت کرد از غیب...»

انجام:

«...اگر مردی ز هر دو گرد بیزار بمردی روی خود سوی خدا آر

چو میخواهی خدا در معرفت پوی

خدا بین و خدا خوان و خدا گوی»

۲_ الهی نامه = منتخب حدیقه «۳۱_ ۶۴» (فارسی)

از: سنایی غزنوی، ۴۶۴ _ ۵۲۵ ق.

ناظم بارها در منظومه حدیقه الحقیقه دست برده و بار آخر در سال ۵۲۵ ق هزار و یک بیت برابر تعداد اسماء حسنی با دیباچه ای تازه برگزیده و بدین نام خوانده است.

[نسخه های خطی فارسی ۴-۲۶۴۶ _ الذریعه ۱۹-۱۱۹ _ مشار فارسی ۴-۴۹۸۰ _ مجلس ۳۶/۴۴۲].

آغاز:

«حمد و شکر ثنا علی الاطلاق

ذات حق را بود باستحقاق

آنکه هم اولست و هم آخر آنکه هم باطنست و هم ظاهر...»

ص: ۱۰۴

انجام:

«..پانصد و بیست و چار رفته ز عام پانصد و بیست و پنج گشته تمام

باد بر مصطفی درود و سلام ابد الدهر صد هزاران عام»

۳_ انیس العارفين «۶۵_ ۸۵» (عرفان _ فارسی)

از: معین الدین بن نصیر قاسم انوار تبریزی، ۷۵۷_ ۸۳۷ ق.

[الذریعه ۱۹-۱۲۲_ مجلس ۸-۳۵۱ و ۲۶-۳۱۰_ نسخه های خطی فارسی ۴-۲۶۵۲_

الفبایی آستان قدس / ۷۴].

آغاز:

«یا مغیث المذنبین معطی السؤل یا انیس العارفين یا ذوالجلال

ای ز عشقت هر دلی را مشکلی وی ز شوقت در جنون هر عاقلی...»

انجام:

«...غیر او را من نمیینم وجود پیش او زانست جانم در سجود

نور او بگرفت عالم را تمام

دیده بگشا تا به بینی والسلام»

۴_ زاری نامه «۸۶_ ۹۶» (منظومه _ فارسی)

از: محرابی کرمانی.

منظومه ای متوسط در ۲۰۶ بیت در شکایت و زاری از اوضاع و احوال روزگار شاعر و تغییر اخلاق و روحیه مردم و تمایل آنها بسوی گناه و فساد اخلاق و غیره. نام شاعر در منبعی یافت نشد.

در ادامه منظومه ای کوتاه در ۳۶ بیت در نصیحت و پند و سه رباعی و چهارده بیت در شکایت از روزگار آمده است.

ص: ۱۰۵

آغاز:

«ای مسلمانان فغان و صد فغان

از جفای دور و بیداد زمان

با که گویم شرح حال زار خویش

زانکه هر کس مانده اندر کار خویش...»

انجام:

«...شکر گویم به همه حال چو نیکی و بدی همگی بر گذر راهگذر میبینم

کشته محرابی سرگشته پریشان از غم ناگه از وی نه نشان و نه خبر میبینم»

کتاب اول بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱

کتاب دوم نستعلیق وجیه الدین بن اسماعیل در ۱۰۰۳ و کتاب سوم و چهارم نستعلیق همان کاتب بدون تاریخ.

۹۷ برگ، ۱۰ × ۱۸

(۲۷۸۳)

۱_ وحدت وجود «۱_ ۱۲» (فلسفه و عرفان _ فارسی)

از: محمد اسمعیل بن حسین خواجهی مازندرانی، _ ۱۱۷۳ ق.

گزارش از مفاهیم وحدت وجود و تعدد موجود بر مشرب حکما که بدرخواست عزیزی نگاشته شده است.

[الذریعه ۲۵-۵۵ _ مرعشی ۱۳-۲۷۸ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۸۶۴ _ نشریه دانشگاه ۵ / ۳۶۱].

آغاز: «بعد از تشیید قوایم ستایش و ثناء و تمهید مراسم تحیت و دعا...».

انجام: «..و قد عرفت ما هو الحقّ منها فی صدر الرساله فالیک الاختیار بعقلک دون هواک فجرد لذلک باطنک تری برکاته عن

قرب و تفوز مع الفائزین و صلی الله علی اشرف الانبیاء و المرسلین محمد و عترته الاطیین الاکملین».

ص: ۱۰۶

۲_ تحقیق از کوه قاف «۱۲» (فارسی)

از: محمد اسمعیل بن حسین خواجهی مازندرانی، _ ۱۱۷۳ ق.

کسی از مؤلف درباره کوه قاف سوال کرده و حقیقت یا افسانه بودن آن را جویا شده، مؤلف اخبار موجود در این باره را نقل و معنی کرده و بعضی اقوال را نیز رد کرده است.

آغاز: «نوشته مهر سرشته رسید و بر مضمون آن اطلاع حاصل گردید از کوه قاف سؤال فرموده بودند که آیا وجود دارد یا آنکه مانند عنقا معلوم الاسم معدوم الجسم است صاحب قاموس آورده که...».

انجام: «و از آنچه گفته آمد دانسته شد که کوه قاف چنانکه اسم دارد وجود و رسم هم دارد والله يعلم نمقه بیمناه الجانیة الفانیة العبد الجانی محمد بن الحسین المشتهر باسمعیل المازندرانی».

۳_ مقاله فی نوم الملائکه «۱۳_ ۱۴» (کلام _ عربی)

از: محمد اسمعیل بن حسین خواجهی مازندرانی،

_ ۱۱۷۳ ق.

رساله ای کوتاه که در آن روایتی از امام صادق مبنی بر اینکه تمام ذوی الحیاه غیر از خداوند خواب دارند نقل کرده و سپس با برخی آیات و روایات سنجدیه و آن را مخالف عقل و نقل یافته و سپس در مقام جمع و رفع تناقض برآمده است.

آغاز: «فی الاکمال عن الصادق علیه السلام انه سئل عن الملائکه اینامون فقال ما من حیّ الا و هو ینام خلا الله وحده».

انجام: «و ان کان بعیدا عن لفظ الحدیث الا ان التوفیق بین الاخبار مهما امکن خیر من طرح بعضها راساً والعلم عند الله و عند اهله».

ص: ۱۰۷

۴_ محرمات رضاعی (رساله در... «۱۴_ ۱۶» (فقه _ فارسی)

از: محمد اسماعیل بن حسین خواجهی مازندرانی، _ ۱۱۷۳ ق.

مؤلف ابتدا تمام محرمات ازدواج را که سیزده نفرند شمرده و سپس محرمات رضاعی را بدانها ملحق نموده و توضیح داده است.

آغاز: «بعد از سپاس بقیاس و ستایش بی آرایش خدا و رسول علیه و آله السلام الی یوم القیام راقم حروف فقیر دست و پا شکسته تار و پود از هم گسسته عبد جانی... گوید که در شرع اسلام...» .

انجام: «و برادر نسبی یکی خواهد که آن دیگریرا بزنی بگیرد هیچ دلیل بر حرمتش نیست پس به حکم اباحه اصلیه حلال باشد چنانکه از حدیث سابق الذکر نیز دانسته شد و بالله التوفیق».

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد.

۱۶ برگ، ۱۲ × ۱۷

(۲۸۰۴)

۱_ شرح قصیده عینیه حمیری «۱_ ۱۳» (فارسی)

از: ؟.

شرح قصیده «لام عمرو» سروده سید اسمعیل حمیری از شاعران اهل بیت: است که در وصف علی بن ابیطالب (علیه السلام) سروده شده است.

آغاز: «و هی لام عمرو باللوی مربع.

بدانکه حلاوت بیان و شیرینی زبان و حسن اداء کلام خصوصا در آغاز و انجام و در مذاق خواص و عوام...».

انجام:

«و بعدها صلّو علی المصطفی

و صهره حیدره الا صلح

ص: ۱۰۸

و بعد از این آیات رحمه و صلوات بفرستید بر حضرت مصطفی صل الله علیه و اله وسلم و بر دامادش که حیدر اصلع است».

۲_ ترجمه قصیده فرزددق «۱۳_ ۱۸» (فارسی)

از: ؟.

ترجمه و توضیح مختصری بر قصیده معروف «فرزددق» که در وصف امام زین العابدین (علیه السلام) سروده شده است.

آغاز: «بسمله و بعد کان قد حج هشام بن عبدالملک... فقال الفرزدق هذا الذی يعرف البطحاء و طأته... بطحاء ممّر و مجری سیل را گویند که در وسعتی باشد و سنگ ریزه های نرم داشته باشد و از قول صاحب نهاییه چنین مستفاد میشود...».

انجام: «... فقال علی بن الحسین (علیه السلام) نحن اهل بیت لا یعود الینا ما خرج منّا فقبله الفرزدق رحمه الله علیه و علی کاتبه».

۳_ شرح قصیده العینیه «۳۹_ ۴۸» (فلسفه _ عربی)

از: نظام الدین حسین بن جمال بن حسین ایذی اثیری قهستانی.

رساله ای کوتاه در شرح و توضیح «قصیده عینیه» ابن سینا که در آن از استادش جلال الدین زکریا بن محمد بن عبیدالله قاینی نسفی نام برده است، جملات فارسی در لابلای شرح بکار برده شده است.

[کشف الظنون ۲-۱۳۴۲ _ الفبایی آستان قدس / ۳۵۳].

آغاز: «الحمد لله الذی خلق بقدرته الارواح و الأجساد و الّف بحکمته فی ترکیبها بین الأضداد و قدّر بعد قضائه احوال العباد فی المبدء و المعاش و البرزخ و المعاد و بین لهم سبیل الله...».

انجام: «..و تعلقها بهذا الهيكل المحسوس قصيره غايه القصر قليله نهايه القله بنسبه

ص: ۱۰۹

امتداد الزمان من الأزل الى الابد و بدايه العالم الى نهايته فشبّه اتصالها به بالبرق الخاطف الذى لا يرجى دوامه والله اعلم بالصواب».

۴_ جنگ اشعار «۴۹_ ۶۴» (عربی)

جنگی مختصر در حکایات و اشعار عربی که از شعرای مختلف جمع آوری شده است، اشعار شعرای ذیل آمده است: کمال الدین علی بن محمد مبارک (ابن العمی)، ابو نواس (در قضیه هارون و جاریه اش)، ابن ابی الحدید، شافعی، ابوبکر خوارزمی، یاقوت خطاط، خدیجه (س)، عایشه، محمود زرق، ابو الشجاع محمد بن حسین بن محمد بن ابراهیم (ظهیر الدین)، ابو عمرو احمد بن عبد ربه قرطبی، ابراهیم ادهم، عماره بن علی بن زیدان تمیمی، عبید الله بن عبدالله، ابوبکر بن ابی قحافه، ابو اسحاق خفاجی، اصمعی، ابراهیم بن منصور بن مسلم فقیه شافعی ابو تمام، متنبی، یحیی بن خالد برمکی.

هر چهار کتاب تحریر سده ۱۱ میباشند.

در ادامه رساله دو اشعاری از ابن فارض هندی و اقا میرزا فخر الدین و شیخ بهائی هست.

۷۲ برگ، ۱۲ × ۱۹

(۲۸۲۴)

۱_ تحریر ابقلاوس فی المطالع «۱_ ۴» (ریاضیات _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۶۷۲ ق.

رساله ای در هندسه نگاشته ابقلاوس اسکندرانی که قسطاس بن لوقا بعلبکی به عربی ترجمه کرده و یعقوب بن اسحاق کندی آن را اصلاح نموده است. این رساله در سه مقدمه و یک صدر و دو شکل تنظیم شده است.

[آستان قدس ۱۰-۹۵ _ مرعشی ۱۲-۱۰۱ _ مشار عربی / ۱۶۶].

ص: ۱۱۰

آغاز: «مما اصلحه الكندی و هو من نقل قسطاس لوقا البعلبكي و هو يشتمل على ثلاث مقدمات و صدر و شكليين...».

انجام: «..و اذا عرفنا مطالع الجزر و كانت الزيادات معلومه فمطالع جميع الاجزاء معلومه».

۲_ تحرير ارسطرخس في جرمي النيرين و بعديهما «۵_ ۱۹»

(رياضيات _ عربي)

از: خواجه نصير الدين محمد طوسي، _ ۶۷۲ ق.

تحرير رساله ای از «ارسطرخس ساموشي» که درباره جرم زمين و ماه و مسافت بين اين دو کره در ۱۷ شکل نگاشته شده است.

[مرعشی ۱۰۱-۱۲ _ آستان قدس ۱۰-۱۵۳ _ مشار عربي / ۱۶۶].

آغاز: «سبعه عشر شكلا صدر الكتاب...ان القمر يقبل الضوء من الشمس و ان قدر الأرض عند فلك البروج قدر المركز...».

انجام: «..اصغر من نسبه ۱۳ الى ۴ اعنى من نسبه ۱۳ الى الواحد و ذلك ما اردناه. تم».

۳_ تحرير ماخوذات ارشميدس «۱۹_ ۳۰» (رياضيات _ عربي)

از: خواجه نصير الدين محمد طوسي، _ ۶۷۲ ق.

رساله ای در مباحث و اصول هندسه از آثار ارشميدس يونانی که ثابت بت قره حرانی ترجمه و استاد مختص ابوالحسن علی

بن احمد نسوی تفسير نموده است، اين رساله در ۱۵ شکل تنظيم و در سال ۶۵۸ ق نگاشته شده است.

[مرعشی ۱۰۲-۱۲ _ آستان قدس ۱۰-۲۳۸ _ مشار عربي / ۱۶۶].

آغاز: «تحرير كتاب ماخوذات ارشميدس ترجمه ثابت بن قره...قال الاستاد المختص هذه مقاله منسوبه الى ارشميدس فيها

اشكال حسنه قليله العدد كثيره الفوائد

ص: ۱۱۱

فی اصول الهندسه...».

انجام: «...و قد تبین ذلك فی الشكل الثالث عشر من مقاله الثالثه عشر من الأصول و ذلك ما اردناه».

۴_ تحریر المفروضات «۳۱_ ۴۰» (ریاضیات _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین محمد طوسی،

رساله ای از ارشمیدس یونانی و ترجمه ثابت بن قزّه حرّانی (۲۲۱_ ۲۸۸ ق) که در ۳۶ شکل و در برخی نسخ ۳۴ شکل تنظیم شده است.

[الذریعه ۳-۳۹۲_ کشف الظنون ۱-۳۵۷_ مشار عربی ۱۶۶/ _

مرعشی ۱۲-۱۰۲_ دایره المعارف بزرگ ۱/ ۴۵].

آغاز: «و هی سته و ثلثون شکلا و فی بعض النسخ اربعه و ثلثون شکلا علی الترتیب المثبت بالأرقام السّود علی الحاشیه...».

انجام: «و جمیع...معلوم و ذلك ما اردناه».

هر چهار رساله نستعلیق ۱۱۰۹

اشکال ریاضی رساله چهارم یا همه رساله ها را محمد شفیع حسینی رسم کرده است و نیز رساله چهارم یا همه رساله ها مقابله و تصحیح شده است.

این مجموعه ادامه مجموعه ش ۲۸۲۵ که در همین جلد بخش دوم معرفی شده میباشد.

۴۰ برگ، ۱۲ × ۱۷

(۲۸۶۵)

۱_ الکافیه «۱_ ۲۶» (نحو _ عربی)

از: ابن حاجب عثمان بن عمر مصری، _ ۶۴۶ ق.

به جلد ۱ ص ۴۳۹ رجوع شود.

ص: ۱۱۲

۲_ المصباح «۲۷_ ۶۷» (نحو _ عربی)

از: ابوالفتح ناصر بن عبدالسید بن علی مطرزی خوارزمی، _ ۶۱۰ ق.

رساله ای مختصر در قواعد و کلیات نحو در پنج باب تنظیم شده و از ابتدا مورد توجه ادبا واقع شده است: ۱ _ فی الاصطلاحات النحویه. ۲ _ فی العوامل اللفظیه القیاسیه. ۳ _ فی العوامل اللفظیه السماعیه. ۴ _ فی العوامل المعنویه. ۵ _ فی فصول من العربیه.

[الفبایی آستان قدس / ۵۲۳ _ آستان قدس ۱۲-۴۳۷ _ مرعشی ۸-۲۶۱ _ کشف الظنون ۲ / ۱۷۰۸].

آغاز: «اما بعد حمد الله ذی الانعام جاعل النحو فی الکلام کالمح الطعام...».

انجام: «...لان الدال علیه لفظ ایضاً الا انه یعقبه و فی الاول ما سبق من الکلام. تمت.».

۳_ الاعراب عن قواعد الاعراب «۶۸_ ۹۸» (نحو _ عربی)

از: ابن هشام انصاری، ۷۰۸ _ ۷۶۱ ق.

مختصری در قواعد و اصول علم عربیت که در چهار باب تنظیم و مورد شروح و حواشی بسیاری واقع شده است.

[آستان قدس ۱۲-۷ _ کشف الظنون ۱-۱۲۴ _ نمازی خوی / ۳۰۵].

آغاز: «قال الشيخ الامام العامل... هذه فوائد جلیله فی قواعد الاعراب... متاملها جاده الصواب...».

انجام: «...و کثیر من المتقدمین یسمون الزائده صله و بعضهم یسمیة مؤکداً و فی هذا القدر کفایه لمن تامله.».

۴_ اعراب دیباچه المصباح «۹۷_ ۱۲۴» (نحو _ عربی)

از: یعقوب بن سید علی زاده، ۹۳۱ ق.

اعراب و ترکیب دیباچه و مقدمه کتاب «المصباح» نگاشته مطرزی خوارزمی

(۶۱۰ ق) است.

[آستان قدس ۱۲-۱۰ _ فهرس مکتبه الاوقات موصل ۱-۱۴۳

(نام مؤلف را این فهرست ذکر کرده است) .]

آغاز: «الحمد لله الذی لا یبلغ کنه ه حادّ و لا یحصی عدد نعمه عادّ و حار فی بحار عرفانه ارواح العالمین...».

رساله اول نستعلیق ۹۹۴. از وسط ناقص است. حواشی دارد.

رساله دوم نستعلیق ۹۹۵. حواشی دارد.

رساله سوم بدون تاریخ. شاید از سده دهم. حواشی دارد.

رساله چهارم نسخ ۱۰۸۳. حواشی دارد.

۱۲۴ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۲۸۸۱)

۱ _ شرح سی فصل «۱_ ۶۲» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

شرحی بر رساله سی فصل «خواجه نصیر طوسی» (۶۷۲ ق) که برای شاگردانش نگاشته، فهرست نویس آستان قدس به احتمال از جلال الدین دوانی دانسته ولی با توجه به اینکه تألیف این کتاب در ۷۲۷ میباشد و نسخه دانشگاه تهران در سال ۷۲۸ ق کتابت شده از دوانی نیست.

[احوال و آثار خواجه تألیف مدرس رضوی ص ۳۹۴ - نسخه های خطی فارسی ۱-۳۱۹ _

الذریعه ۱۳-۳۱۱ _ دانشگاه تهران ۱۳-۳۴۷۵ _ مجلس ۷/ ۱۶۰].

آغاز: «الحمد لله علی نعمائه واشکره علی آلائه و صل علی محمد خیر انبیائه محمد و اله اجمعین اما بعد چون به تقدیر باری...».

انجام: «..اگر کسی زیادت ازین خواهد به دیگر کتب این علوم رجوع باید کرد توقع

ص: ۱۱۴

بالباطن ناقدان عین فضیلت آنکه چون بر عثرات این اطناب واقف گردند پرده عفو و برقع اصلاح دریغ نفرمایند والسلام».

۲_ طریقه ساختن رنگها «۶۳_ ۶۸» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای مختصر در بیان روشهایی که برای بدست آوردن رنگها و ترکیب چند رنگ با همدیگر و شیوه بدست آوردن آنها از گیاهان بروش رنگرزیهای قدیم نوشته شده است.

آغاز: «بسمله، بجهت اسامی رنگهای نقاشی که هر رنگ چه بوده و چه رنگ بشود بدین موجب است: سفیداب... طریقه ساختن سفیداب صمغی. به قدر دو مثقال سفیداب را ساییده...».

انجام: «... و روز در آفتاب بگذارند و هر چند مبالغه در هم زدن آن کنند بهتر است و قدر صمغ عربی دو چندان مازو باشد [...] و اگر خواهند براق گردد دو مثقال نبات سفید صافی اضافه نمایند».

۳_ جودیّه «۷۰_ ۷۵» (طب _ فارسی)

از: ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰_ ۴۲۸ ق.

رساله ای کوتاه در درمان پاره ای از بیماریها که بنام سلطان محمود غزنوی (۳۸۸_ ۴۲۱ ق) در هشت باب نگاشته شده است، بگفته آقای منزوی در انتساب این رساله به ابن سینا تردید است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۱۷_ الذریعه ۵-۲۸۶_ مصنفات ابن سینا ۲۶۸/ _

دانشگاه تهران ۴-۷۴۵_ مشار فارسی ۲/ ۱۶۱۸].

آغاز: «بسمله بدانکه جمیع علتها از خوردن بسیار و گفتار بسیار و خفتن بسیار و

ص: ۱۱۵

مجامعت بسیار پدید آید از خوردن بسیار معده تباه شود و جگر ضعیف شود...».

انجام: «و هر زنی که نخواهد حامله شود هر گاه از حیض پاک شود... و از آن فتیله سازد و بخود بردارد [...] بسته شود».

۴_ جلاء العیون «۷۶_ ۱۰۴» (طب _ فارسی)

از: حکیم شلیمر فلمینگی.

رساله ای در بیان دردها و درمان بیماریهای چشم که برای استفاده شاگردان و دانشجویان مدرسه دارالفنون تالیف و در سه جمله تنظیم شده است.

جمله اول؛ در بیان امراض آلات... جمله دوم؛ در بیان امراض مقله. جمله سیم؛ در بیان امراض مزاجی عین.

[نسخه های خطی فارسی ۱/ ۵۱۶ (نام مؤلف دکتر پولاک اتریشی ذکر شده) _

مشار فارسی ۲-۱۵۶۷ _ نشریه دانشگاه ۳/ ۳۰۹].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین و... اما بعد چون عالیجاه مقرب الخاقان حکیم پولاک... که معلم اول علم طب و جراحی در مدرسه دارالفنون بود...».

کتاب اول نستعلیق ۱۱۹۶ و از وسط ناقص است.

کتاب دوم و سوم بدون تاریخ. نستعلیق سده ۱۲

کتاب چهارم فقط تا اوائل جمله دوم را دارد. تحریر سده ۱۳ و ۱۴

۱۰۵ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۹۱۶)

۱_ دماء ثلاثه «۱۱_ ۱۸» (فقه _ فارسی)

از: محمد رضا گلپایگانی، قرن ۱۳

رساله ای کوتاه در احکام و فروع مربوط به خونهای سهگانه بانوان که برای

ص: ۱۱۶

استفاده مقلدین نوشته شده است.

آغاز: «یکی از اسباب غسل خروج خون حیض است بدانکه خونیکه از فرج زنان بیورن می آید بر چهار قسم است...».

انجام: «..و هرگاه مشتمل بر استخوان نباشد مس آن سبب غسل نمیشود و احوط وجوب غسل است به مس عظم مجرد بعد از سرد شدن و پیش از غسل بلکه دور نیست که اظهر باشد».

۲_ ملحمه دانیال «۱۹_ ۵۵» (فارسی)

از: ابوالفضل حبیب بن ابراهیم تفلیسی، قرن ۶

به شماره ۱۲۸۱ از مجموعه های دو کتابی در جلد سوم رجوع شود.

۳_ دوازده امام = صلواتیه «۵۷_ ۶۶» (دعا _ عربی)

از: ؟.

آغاز: «اللهم انت الاول فلیس قبلک شیء و انت الاخر فلیس بعدک شیء و انت الظاهر فلیس فوقک شیء و انت الباطن فلیس دونک شیء و انت العزیز الحکیم...».

انجام: «..و لم یکن له ولی من الذل و کبره تکبیرا و حسبنا الله وحده والصلاه والسلام علی خیر خلقه محمد و عترته اجمعین و سلم تسلیما کثیرا کثیرا».

۴_ ترجمه حسنیه «۷۱_ ۱۶۲» (کلام _ فارسی)

از: ابراهیم گرگین استرآبادی، قرن ۱۰

به جلد ۲ ص ۱۴۰ رجوع شود.

رساله اول نستعلیق ۱۲۷۷. در ابتداء نسخه چند صفحه از باب النوادر بحار الانوار هست.

رساله دوم نستعلیق سید جعفر بن ابراهیم در ۱۲۰۸ در قلعه فین.

ص: ۱۱۷

رساله سوم نسخ محمد بن آخوند ملاقنبر علی بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

رساله چهارم نستعلیق ۱۲۸۰ با مهر بیضوی «محمد حسن الشریف ۱۳۳۷ روی برگ اول.

۱۶۵ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۲۹۶۰)

۱_ متنزه الابصار «۳_ ۷۳» (فارسی)

از: ابوبکر بن علی (ابی بکر اشکذری).

رساله ای متوسط و منظوم در توصیف و توضیح مطالب اخلاقی و غیره که با استفاده از اشعار شعرای قدیم در ۷۰ باب تدوین شده نام شعرا در متن نیست ولی در هامش صفحات با خط قرمز آمده است، گاهی اوقات نیز شعرهایی از مؤلف با عنوان «و لجامه تغمده الله» و «له رحمه الله» آمده است، این کتاب بنام نصره الدین شاه یحیی معنون شده است.

عناوین رساله عبارتند از: باب ۱_ فی التوحید و التمجید و التنزیه و المناجات.

۲_ فی نعت سید المرسلین صلوات الله علیه. ۳_ فی القسمیات. ۴_ فی المواعظ والنصائح. ۵_ فی العدل و الظلم. ۶_ فی العقل و اتباعه و تدبیر العقلاء و مصاحبته.

۷_ فی آثار اللطیف (اللطف) و العنف. ۸_...۹_ فی العزله و القناعه. ۱۰_ فی... الهواء و الطمع و طول الامل. ۱۱_ فی زوال نعیم الدنیا و نظر الاعتبار. ۱۲_ فی السخاء و البخل. ۱۳_ فی الاحتراز عن صحبه العوام و الاشرار و التحریص علی تحصیل الادب. ۱۴_ فی الصمت و کثره الکلام و التانی و العجله و الصبر و الحلم. ۱۵_ فی ان ما فات لا یدارک و رعایه الحزم و...۱۶_ فی التدبیر و المداراه بحسب الامکان و ان الصلح خیر و قبول المعذره و المشاوره مع الکبراء. ۱۷_ فی انتهاز الفرص و ان الملك لا- یصلح للشرکه و رجوع المنصب الی اهله بحسب کفایتهم مدرجاً. ۱۸_ فی وضع الاشیاء موضعها و رعایه خیر الامور و عدم الغرور. ۱۹_ فی الاعتداد بالحسب لا

ص: ۱۱۸

بالنسب و التفرد بنفسه. ٢٠ _ فى الثبات و التزلزل و مدممه الكذب. ٢١ _ فى ان الزمان مكاف بالطبع و الاغماض عن رؤيه العيب. ٢٢ _ فى المكافاه بالضد وان الاخلاص.... بالاختصاص و عدم الوفاء و المروه. ٢٣ _ فى النباوه بين الاشياء والاعتداد بالمعنى لا بالصوره. ٢٤ _ فى عدم الاعتماد على التملق و ان الظفر بالمرام يهون [...و الآلام.

٢٥ _ فى الاعتذار و الاستعطاف. ٢٦ _ فى المنه و تمهيد حقايره الهدايا. ٢٧ _ فى العياده والاستدعاء الى المجلس. ٢٨ _ فى تربيته اللئيم و ان الاصل لا.... ٢٩ _ فى الشكايه و انقلاب الزمان و جور اللثام على الكلام. ٣٠ _ فى ان القيد و الحبس لا ينقص من قدر الرجل. ٣١ _ فى ان الجد.... الاحتراز عن.... لا ينفع و قيمه الاشياء.... ٣٢ _ فى التقدم و التفوق من غير استحقاق و ان الراحة للاراذل و المشقه لاهل الكمال. ٣٣ _ فى ظهور الادنى عند حقايره الاعلى و ان الكمال لا يحصل الا بالتدرج. ٣٤ _ فى ظهور الاشياء التى لا- يحتاج الى دليل و الوقوف بين الخوف و الرجاء. ٣٥ _ فى حفظ الاشرار و تفويض الاختيار. ٣٦ _ فى الخضاب و الشيب و ان الزينه لا باللباس. ٣٧ _ فى صفه الكلام نظماً و نثرآ و مدحآ و ذمآ. ٣٨ _ فى صفه السفائن الشعريه و.... ٣٩ _ فى صفه القلم و الدواه مدحآ و ذمآ. ٤٠ _ فى النساء عصمتهن. ٤١ _ فى المدائح. ٤٢ _ فى التهاني. ٤٣ _ فى المراثى. ٤٤ _ فى التسلى عن الشىء بالشىء. ٤٥ _ فى العشق. ٤٦ _ فى البكاء و الضحك. ٤٧ _ فى الاشتياق و الفراق و التوديع. ٤٨ _ فى الاقامه و السفر. ٤٩ _ فيما يصلح للمكاتبات و الاجوبه. ٥٠ _ فى صفه الحسن و الاعضاء. ٥١ _ فى حظ الخد و الذوائب و.... و الخال. ٥٢ _ فى التقبيل و المعاشره و الغنج و الدلال و ازاله البكاره. ٥٣ _ فى الخمر و الساقى مدحآ و ذمآ. ٥٤ _ فى صفه الربيع و النسائم و الورد و الرياحين و الازهار. ٥٥ _ فى صفه الصيف و و حرارته. ٥٦ _ فى الخريف و الفواكه. ٥٧ _ و الشتاء و البرد و السحاب و الثلج. ٥٨ _ فى الابنيه و العمارات. ٥٩ _ فى القلاع و الحصون.... و الجبال و المفاوز و الطرف. ٦٠ _ فى صفه السيف و الاسلحه و.... و صفه الحرب.

٦١ _ فى صفه الفرس و المراكب و سرعه سيرهن مدحآ و ذمآ. ٦٢ _ فى صفه اللثالى.

۶۳_ فی صفة الشمس و الهلال و القمر و طلوعها و غروبها. ۶۴_ فی صفة النار و شررها. ۶۵_ فی صفة الشمع و البرق. ۶۶_ فی صفة الماء و الحمام و الاستحمام و الحلق.

۶۷_ فی صفة الفصد و الفصاد. ۶۸_ فی الرمذ و وجع الرجل و الصلع و فقد الاسنان و صفرتها. ۶۹_ فی الجرب و.... ۷۰_ فی المعميات.

آغاز:

«ما احسن مطلع المقال قد زين باسم ذوالجلال

قدیری که ضمائر اولی البلاغه اصداف درر اسالیب منظومات...».

انجام:

«..چو تاج مهر تو دیدم که بود بر سر خود

در آن ولا سر من آرزوی پای تو کرد

کنون ز دامن گل میگشاید این معنی از آن بهار گلستان خویش جای تو کرد»

۲_ روضه المحبین = ده نامه «۷۴_ ۱۰۱» (فارسی)

از: ابن عماد خراسانی، ۸۰۰ ق.

منظومه ای عاشقانه در مکاتبات دو عاشق و معشوق و بیان حالات این دو که در ضمن ده نامه بیان شده است، این رساله در ربیع الاول سال ۷۹۴ ق پایان یافته است.

[مجلس ۳۸-۱۳۵_ الفبایی آستان قدس / ۲۹۰/ _ نسخه های خطی فارسی ۴-۲۸۴۵_

الذریعه ۸-۲۸۳ و ۱۹-۱۹۲_ دانشگاه تهران ۱۱/۲۳۰۸].

آغاز:

«الحمد لخالق البرایا والشکر لواهب العطایا

ای نام تو صدر هر کتابی

وارایش فصل هر خطابی...»

انجام:

«..یارب بصلاح توبه کاران

یارب بعلاج رستگاران

گر (کز) رهگذر رفیق توفیق

بنمای بما طریق تحقیق»

۳ _ عشاق نامه «۱۰۲ _ ۱۲۶» (فارسی)

از: عبید زاکانی قزوینی، _ ۷۱ / ۷۵۱ ق.

مثنوی است که در سال ۷۵۱ ق بنام «ابو اسحاق» سروده شده است.

[الذریعه ۱۵-۲۶۴ _ مشار فارسی ۳-۳۵۱۴ _ نسخه های خطی فارسی ۴-۳۰۰۲ _

نشریه دانشگاه ۲ / ۹۱].

آغاز:

«خدایا تا درین افروزه ایوان

فروزد مهر و ماه و تیر و کیوان

شه خاور جهان آرای باشد زمان باقی زمین برجای باشد...»

انجام:

«...کنون وقتست اگر کوتاه گیرم سوی خاموش گشتن راه گیرم

کسی را پای دل در گل مبادا

چنین کار کسی مشکل مبادا»

۴ _ کنز اللطائف «۱۲۷ _ ۱۷۴» (فارسی)

از: حسن بن عبدالمومن خویی.

پنجاه نامه و رساله مسجع و مقفی با انشائی متکلفانه است که با ابیاتی از فارسی و عربی تزیین شده که بدستور افتخار الطالبیه الهاشمیه نگاشته شده است.

[کشف الظنون ۲-۱۵۱۸ _ مرعشی ۱۶-۹۶ (بدون ذکر نام مؤلف)].

آغاز: «الرساله الاولی فی الاشتیاق بجمیع الاحباء: چون سلطان سلاطین تعالی و تقدس با سلطنت ان الله لغنی عن العالمین با خوب رویان ابرار و مطیعان احرار عشق

ص: ۱۲۱

بازی میکند که...».

انجام: «...انشاء الله هر چند زودتر چهره... ملاقات جمال گیرد و مشارب مصادقت از شوائب مفارقت مصفا گردد. تمت الكتابه».

کتاب اول نستعلیق علی دامغانی در دوشنبه ۲۰ شعبان ۸۲۲. حدود بیست برگ از وسطهای نسخه سفید است.

کتاب دوم و سوم نستعلیق سده ۹

کتاب چهارم نستعلیق علی دامغانی در ۸۲۲

۱۷۵ برگ، ۱۱ × ۱۵

(۳۰۱۵)

۱_ ادعیه (فارسی و عربی)

از:؟.

مجموعه ادعیه شامل دعای اعتصام، دوازده امام خواجه نصیر، دعای سمات، ادعیه ایام، برخی دعاهاى صحیفه سجادیه.

آغاز: «بعضی از ارباب دین قدس الله ارواحهم نقل کرده اند که من در نزد خواجه مزبور درس میخواندم تا آنکه روزی حکایت از دوازده امام برآمد خواجه فرمود...».

انجام: «..و ما لم یثأ لم یکن لا یعجز الله شیء... فی الارض و لا فی السماء هو کائن هو کائن ان شاء الله».

تاریخ کتابت ندارد.

۶۲ برگ، ۱۰ × ۱۲

این نسخه مجموعه نیست و باید در جلد دوم یاد میشد.

ص: ۱۲۲

۱_ القانونچه «۱_ ۳۸» (طب _ عربی)

از: محمود بن محمد چغمینی خوارزمی.

به جلد ۱ ص ۴۲۴ رجوع شود.

۲_ مدخل منظوم «۳۹_ ۵۰» (نجوم _ فارسی)

از: عبدالجبار خجندی، _ زنده ۶۱۶ ق.

به جلد ۲ ص ۶۸۲ رجوع شود.

۳_ حل التقویم «۵۰_ ۷۷» (نجوم _ فارسی)

از: ابوالخیر تقی الدین محمد فارسی، _ زنده ۹۱۷ ق.

رساله ای کوتاه که در آن مباحثی از تهیه تقاویم ماه ها و روزها و اختیارات ایام و تعیین سعد و نحس بودن ایام و کارهای بایسته و نبایسته در طول ماه ها آمده است، رساله با عنوانهای «فائده _ فائده» بنام استاد مؤلف غیاث الدین منصور دشتکی شیرازی (۹۴۸ ق) پیش از سال ۹۱۷ ق نگاشته شده است.

[ادبیات تهران ۲-۵۰ (آغاز برابر نمونه) _ نسخه های خطی فارسی ۱-۲۸۶ _

الذریعه ۷-۶۷ _ دانشگاه تهران ۸/ ۶۹۲].

آغاز: «بسمله بدان ایدک الله تعالی و اسعدک فی الآخره و الاولی که تقویم در لغت راست داشتنی و قیمت کردنست و در اصطلاح اهل هیأت و تنجیم قوسی است از...».

انجام: «...در چهاردهم ن دارد در پانزدهم س دارد در شانزدهم ع دارد و این است اسرار تقسیم حروف تهجی بتوالی ابجد بر اشکال شانزده گانه. فتامل. والله اعلم.».

۴_ ذخیره خوارزمشاهی «۷۹- ۹۴» (طب _ فارسی)

از: سید اسمعیل بن حسین علوی جرجانی، ۵-۵۳۱ ق.

به جلد ۲ ص ۴۲۸ رجوع شود.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۳۸_ الذریعه ۱۰-۱۰_ مشار فارسی ۲-۲۳۹۷_

دانشگاه تهران ۴-۷۵۵_ سپهسالار ۴/۵۵۱].

آغاز: «بدانکه جزو مختصریست از کتاب ذخیره خوارزم شاهی در بیان چشم و بیماریهای او نوشته میشود ان شاء الله و این جزو بر هفت بابست، باب اول از شناختن مزاج چشم و...».

کتاب اول نستعلیق ۱۲۹۳

کتاب دوم نستعلیق محمد علی در ۱۲۸۶

کتاب سوم دیباچه را ندارد و تحریر سده ۱۳ میباشد.

کتاب چهارم فقط بخش مربوط به چشم را دارد، بدون تاریخ، تحریر سده ۱۳ میباشد. در ادامه آن مطالبی در بیان دواهای امراض آمده است.

۹۵ برگ، ۱۰ × ۱۶

(۳۰۳۰)

۱_ طی الارض «۱- ۹» (کلام _ فارسی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای در معنی و کیفیت حصول طی الارض برای معصومین و برخی بزرگان که بدرخواست شاهزاده محمد علی میرزا نگاشته شده است، این رساله در یک مقدمه و چهار فصل در ۲۴ ربیع الاول ۱۲۶۶ نگاشته شده است.

آغاز: «بسمله الحمد لله...چنین گوید بنده ائیم کریم بن ابراهیم که از سرکار عظمت مدار نواب کامیاب صاحب مسند ابهت و جلال.

ص: ۱۲۴

انجام: «...خلاصه بعد از اینکه این مقدمه را دانستند دیگر بجمع اقسام جواب میتوانند بدهند و از هیچ امری عاجز نیستند و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین».

۲_ اجوبه مسائل کرمانی «۱_ ۲۰» (کلام_ فارسی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای در پاسخ به سؤالاتی که محمد صادق کرمانی نزیل اصفهان از وی نموده و وی آنها را بمنزله متن و پاسخهای خود را بمنزله شرح قرار داده و به پاسخ آنها پرداخته است.

[فهرست مشایخ شیخیه ۱۷۹/۲].

آغاز: «بسمله الحمد لله...چنین گوید بنده ائیم کریم بن ابراهیم که جناب عمده التجار و نتیجه الاخیار جناب حاجی محمد صادق کرمانی ساکن اصفهان صانها الله عن....».

انجام: «..اگر در آنچه عرض شد تفکر کنید جمیع اطراف مسأله را نوشته ام و واضح شد».

۳_ اثبات رکن رابع «۲۱_ ۸۱» (کلام_ فارسی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای است در معنی «رکن رابع» که یکی از اعتقادات شیخیه است، تألیف این رساله در دوشنبه ۲۶ شوال ۱۲۶۹ ق پایان یافته است.

[فهرست مشایخ شیخیه ۱۸۸/۲].

آغاز: «بسمله الحمد لله...چنین گوید بنده ائیم کریم بن ابراهیم که سابقا این حقیر فقیر در جواب بعضی از اخوان که سؤال کرده بود از معنی رکن رابع و صاحبان آن مقام و مراتب ایشان...».

ص: ۱۲۵

انجام: «...تا اثبات کنم که ایشان مثلاً ملاً نیستند یا علم ندارند یا اصول نمی دانند حاصلی برای ما ندارد و وقت اشرف از این است پس بهمینجا ختم کنیم. تمام شد».

۴_ سی فصل «۸۲_ ۱۱۳» (کلام_ فارسی)

از: محمد کریم بن محمد ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵_ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای کوتاه در پاسخ به سؤالات میرزا محمد باقر اصفهانی قمی درباره نسبتهایی که مخالفان به رؤسای شیخیه و بویژه مؤلف داده بودند، سؤالات سائل سی فقره است، این رساله در چهاردهم ربیع الثانی ۱۲۶۹ ق پایان رسیده.

چاپ شده است.

[الذریعه ۱۲-۲۹۱_ مشار فارسی ۳-۳۱۰۲_ نسخه های خطی فارسی ۲-۹۵۹_ کتب مشایخ ۲/۱۸۸].

آغاز: «بسمله، الحمد لله...چنین گوید بنده ائیم کریم بن ابراهیم که چون رسید نوشته ای از مخدوم مکرم و مطاع معظم جناب سلاله السادات...».

انجام: «...در سایر کتب نوشته ام اگر مفصل میخواهید به آنها رجوع کنید مانند ارشاد العوام و هدایه الطالبین و رساله چهار معامله سلوک و رسائل اخلاق و غیر اینها و به همینجا ختم مینمایم. تمام شد».

رساله اول نسخ ۱۲۷۵

رساله دوم بدون تاریخ.

رساله سوم نسخ ۱۲۷۵

رساله چهارم بدون تاریخ. در بلده قاسان استنساخ شده.

۱۱۲ برگ، ۱۰ × ۱۶

ص: ۱۲۶

۱_ تهذیب المنطق «۷_ ۱» (منطق _ عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی.

به جلد ۱ ص ۱۱۶ رجوع شود.

۲_ الخلاصه فی النحو = الفیه «۸_ ۹۲» (نحو _ عربی)

از: ابن مالک اندلسی.

به جلد ۱ ص ۵۳ رجوع شود.

۳_ شرح شواهد سیوطی «۹۳_ ۱۳۸» (فارسی)

از: نظام الدین بن احمد اردبیلی.

به شماره ۲۵۶۱ در جلد چهارم رجوع شود.

۴_ الشافیه «۱۴۱_ ۲۱۶» (صرف _ عربی)

از: ابن حاجب مصری.

به جلد ۱ ص ۲۷۷ رجوع شود.

کتاب اول نسخ محمد یوسف در ۱۲۶۳. تصحیح شده.

کتاب دوم نسخ ۱۲۴۵. تصحیح شده و حواشی دارد.

کتاب سوم نستعلیق ۱۲۶۱

کتاب چهارم از انجام ناقص است. تصحیح شده. تحریر سده ۱۳

۲۱۶ برگ، ۱۰ × ۱۵

ص: ۱۲۷

۱_ نتایج افکار فی حکم المقیمین فی الاسفار «۲_ ۸» (فقه _ عربی)

از: شهید ثانی، ۹۱۱ _ ۹۶۶ ق.

رساله ای است در احکام مسافری و غیر مقیمین در وطن که در ۱۷ رمضان ۹۵۰ ق پایان یافته است.

[الذریعه ۲۴-۴۵ _ الفبائی آستان قدس / ۵۷۶ _ مشار عربی / ۶۴۴].

آغاز: «بسمله و بعد حمد الله على نعمه الجسم والصلاه والسلام على حبيبه و رسوله المصطفى و آله الكرام و صحبه والسلم فهذه جمله من الكلام فى تحقيق مسأله فقهيه شهيره...».

انجام: «..و نحن نسأل ممن وقف عليها من اهل التحقيق ان لا يقلدنا بشىء من فروعها قبل تدبر ما فصلناه عسى ان يظهر عليه باب من ابواب الصواب فان البرهان هو المعيار لاولى الالباب».

۲_ الوقف «۱۲_ ۱۵» (فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه درباره حکم محل وقفی که واقف در حال حیات و یا برای بعد از ممات خود برای نفس خود وقف میکند.

آغاز: «بسمله الحمد لله رب العالمين والعاقبه للمتقين والصلاه والسلام على اشرف المرسلين و آله الطاهرين اما بعد فهذه رساله فى بيان حكم الوقف اذا جعل الواقف لنفسه بعد الممات او فى زمن الحياه. اقول و بالله التوفيق...».

انجام: «...مع انّ ما ذكر من انّ الميت لا يملك و المال ينتقل جارٍ فى الكلّ كما لا يخفى على الخبير البصير».

ص: ۱۲۸

۳_ مصابیح الاصول «۱۷_ ۴۶» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

قطعه ای از کتاب مفصل در اصول فقه با عناوین «المصباح» که مؤلف در آن از صاحب قوانین (۱۲۳۱ ق) نام برده و بیشتر به مطالب محقق خوانساری استناد میکند.

به جلد ۱ ص ۴۹۰ رجوع شود.

آغاز: «بسمله مصباح هل الاستصحاب حجه فيه اقوال تحقيق الكلام فيه يقتضى رسم امور».

۴_ نتایج الافکار «۴۹_ ۱۲۸» (اصول فقه _ عربی)

از: سید ابراهیم قزوینی.

به جلد ۱ ص ۵۵۹ رجوع شود.

کتاب اول نسخ سده ۱۳. با مهر بیضوی «کتابخانه احقر اسماعیل الحسینی» در برگ اول.

کتاب دوم و سوم بدون تاریخ، تحریر سده ۱۳. تصحیح شده. کتاب سوم از انجام ناقص است.

کتاب چهارم نسخ محمد رضا بن ملا محمد صادق در ۱۲۶۱

در اول نسخه دیباچه ای در توصیف و تمجید مؤلف و کتابش بدست عبدالسمیع بن محمد علی بن محمد بن سمیع یزدی در زمان خود مؤلف نوشته شده است. فهرست عناوین رساله در سه برگ آمده است، حواشی با امضای «مد ظله» دارد، مهر بیضوی «الراجی محسن بن ابوالقاسم الحسینی» در برگ اول هست. تصحیح شده و برخی حواشی با امضای نویسنده دیباچه «عبدالسمیع یزدی» است.

۱۳۰ برگ، ۱۵ × ۲۱

ص: ۱۲۹

۱_ ترجمه رساله ذهبیه = ترجمه طب الرضا «۱_ ۷» (فارسی)

از: ؟.

ترجمه و گزارشی از رساله طب الرضا یا «الرساله الذهبیه» منسوب به امام رضا (علیه السلام) که برای مأمون عباسی نوشته شده است.

[الذریعه ۴-۱۰۳ و ۱۰-۴۶_ دانشگاه تهران ۹-۱۰۰۸_ نسخه های خطی فارسی ۱/ ۴۹۹].

آغاز: «این رساله ایست مشتمل بر معرفت بدن و حفظ صحت و شناختن علت و تدبیر علاج و شرح آن، منسوبست بحضرت امام رضا...»

انجام: «..و نفس خود را در معرض تلف اندازد آنگاه تاسف خوردن که چرا فلان غذا با (یا) فلان غذا خوردم او را سود ندهد پس تدبیر کار از اول باید گرفت والله اعلم».

۲_ قضاوتهای علی ((علیه السلام)) «۸_ ۴۷» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه چهل ماجرا از داستانهای قضاوت و حکم کردن امیرالمومنین ((علیه السلام)) که از منابع قدیم تهیه و ترجمه شده است.

آغاز: «روایت کرده اند چون رسول خدا(ص) ویرا بقضای یمن فرستاد عرض کرد یا رسول الله مرا امری فرمایی بقضا و من جوانم و علم قضا نمیدانم حضرت فرمود نزدیک بیا سپس دست مبارک بر سینه...».

انجام: «...و لیکن اکثر مردمان نمیدانند سلمان رضی الله عنه گفت: لعن الله من غصب حَقَّك و جحدك و اعرض عنك و ضاعف علیه العذاب الالیم».

ص: ۱۳۰

۳_ شناخت زنان (رساله در... «۴۹_ ۸۰» فارسی)

از: ؟.

رساله ای متوسط که با استفاده از کتابها و رسالاتی چون تذکره الشهوات و لذت النساء درباره روشهای شناختن زنان و طریقه استفاده نیکو از آنان و انتخابشان در امر ازدواج و غیره نگاشته شده است.

آغاز: «در کتاب تذکره مشهوره نوشته که در تاریخ حکما آورده اند که... یونانی که واضح علم قیافه است و فراست، رساله در این باب ترتیب داده و کلمه چند در این کتاب از کتاب...».

انجام: «...لقمان گوید هر که را بول، بسته باشد چون سینه خارپشت را بکوبند بخورد چاق شود و اگر با سرکه این دو را بخورد، زودتر بگشاید ایضا جگر خر را بمصروع دهد تا بخورد سودمند بود والله اعلم بالصواب».

۴_ طالع مردان و زنان «۹۷_ ۱۳۲» فارسی)

از: ؟.

رساله ای متوسط که در آن طالع مردان و زنان مطابق ماه های رومی بیان شده است.

در فهرست سابق این کتابخانه این مجموعه شامل ۹ اثر دانسته شده.

۵_ نامه شاه سنجر به ابن سینا درباره قوه باه و دستورالعمل ابن سینا به صورت منظوم در ۱۲ بیت.

۶_ حدیث بساط.

۷_ بخشی از کتاب اسرار قاسمی.

۸_ احکام تولد فرزندان.

۹_ بخشی از کتاب تذکره الشهوات (باه نامه).

آغاز: «مردی که طالعش حمل باشد نظر کردیم بر این طالع میمون و مبارک از

ص: ۱۳۱

ستاره های سعد و نحس.

انجام: «...بسم الله الرحمن الرحيم يا الهی...یا عزیز یا عزیز یا ستار یا ستار یا ستار و توکلت علی الحی الذی لا یموت فسیحان الله والحمد لله رب العالمین برحمتک یا ارحم الراحمین.

هر چهار کتاب بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

۱۳۳ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۳۳۶۷)

۱ _ اصطلاحات اهل عرفان و شرح دیوان حافظ «۲ _ ۱۳» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در حل مشکلات غزلیات حافظ است که در سه باب تنظیم شده است:

باب اول؛ در بیان معانی ابیاتی که بحسب ظاهر اشکال دارد. باب دوم؛ در بیان ابیاتی که ایضاح آن موقوف بر طریقه اهل عرفان است. باب سیم؛ در بیان مراد از معانی ابیاتی که موافق مذهب اشعری است و حال آنکه مراد آن نیست.

نام مزبور رساله در ابتدا و انتهای نسخه آمده است، تقسیمبندیها شبیه تقسیمات «لطائف غیبی» محمد دارابی است.

[نسخه های خطی فارسی ۲ / ۱۳۴۲].

آغاز: «بدانکه دیر مغان از اولین مقامات است که چون سالک متوجه تکمیل نفس است حق را و خود را هر دو نصب العین خود نموده...».

انجام: «..والله اعلم و مراد از هیولای عالم مواد کون و فساد است و آنچه حکماء فلسفه بیان نموده اند که هیولی محلّ است و صورت حالّ و از اجتماع حال و محلّ جسم که قابل ابعاد ثلاثه است متکوّن میشود».

ص: ۱۳۲

۲ _ لمعات = عشق نامه «۱۳ _ ۳۲» (عرفان _ فارسی)

از: فخر الدین ابراهیم بن شهریار عراقی، قرن ۷

رساله ای معروف در مراتب عشق به روش غزالی در «سوانح العشاق» که در ۲۸ لمعه تنظیم شده و در هنگامی که در قونیه از صدر الدین قونوی درس «فصوص الحکم» فرا میگرفت تالیف کرد.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۴۵ _ الذریعه ۱۸-۳۴۲ _

کشف الظنون ۲-۱۵۶۳ _ دانشگاه تهران ۱۰-۱۸۵۵ _ سپهسالار ۵/۴۸۰].

آغاز: «و صلوات الله علیه و علی آله... اما بعد کلمه چند در بیان عشق بر سنن مشایخ به زبان املاء کرده میشود...».

انجام:

«... که بود ما ز ما جدا مانده

من و تو رفته و خدا مانده»

۳ _ کشف لغات «جوک با شست» «۳۳ _ ۴۶» (لغت _ فارسی)

از: میر ابوالقاسم بن میر فندرسکی استر آبادی.

رساله ای کوتاه در تفسیر و تبیین معانی عرفانی ۴۶۰ واژه و لغت جوک هندی که بر ترتیب حروف تهجی از الف تا هاء نگاشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۳-۲۰۱۵ _ الذریعه ۱۸-۵۷ _

دانشگاه تهران ۸-۸۹ _ سپهسالار ۲/۲۵۵].

آغاز: «حمد بیحد و عد مر کریمی را سزاست جلّت و عظمت آلائه که بقدرت کامله خود هر جنبنده ای...».

انجام: «..هرم آتش افروختن و اجناس را چون مشک و روغن و غیر آن در آن سوختن و این عبادت بزرگی است و موجب مطالب دنیوی و اخروی است باعتقاد هنود... بدون دریافت حق رسیدن. تمت.».

ص: ۱۳۳

۴_ رساله عرفانی «۴۷_ ۵۰» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

مؤلف در مقدمه گفته که اینها کلماتی است «فیض آیات که از الهامات است نه از عقلیات، آمده است نه آورده، از جوش است نه از هوش، از حال است نه از قال» که برای ارباب ذوق و اصحاب شوق نگاشته است.

آغاز: «هو هو لا اله الا هو جلّت عظمته عن ادراک الاوهام و رفعت درجته من فهم الافهام...».

انجام: «..خوش آن عاقلی که یگانه او باشد خوش آن روزی که فردا بکار آید، خوش آن فردایی که دیدار نماید،

امروز روز فرصت، فرداست، روز غوغا - عاقل کسی که سازد امروز کار فردا. تمت».

هر چهار رساله نستعلیق عبدالباقی بن حاج میرزا شفیح. تاریخ کتابت رساله دوم ۱۲۳۱ و بقیه تاریخ کتابت ندارد.

در هامش چند برگ اول این مجموعه اصطلاحاتی از صوفیه تفسیر و توضیح داده شده که ظاهرآ بخشی از یک کتاب است و گویا نام رساله اول از این بخش گرفته شده و اصل کتاب شرح دیوان حافظ است.

۵۲ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۳۴۴۹)

۱_ جام جهان نما «۱_ ۸» (عرفان _ فارسی)

از: محمد شیرین مغربی تبریزی.

به شماره [۲۶۲۰] در جلد چهارم رجوع شود.

آغاز: «حمد بیحد و شکر بیعد سزای ذاتی که وحدتش منشاء احدیت و واحدیت شد و مرآت ازلیت و ابدیت گشت...».

ص: ۱۳۴

۲_ لوائح «۹_ ۲۲» (عرفان _ فارسی)

از: نور الدین عبدالرحمن بن احمد جامی،

_ ۸۹۸ ق.

به شماره [۳۴۲۴] در جلد چهارم مراجعه شود.

آغاز: «لا احصى ثناء عليك كيف و كل ثناء يعود اليك جل عن ثنائى جناب قدسك...».

انجام:

«..افتاده خسى بر سر اين تازه غدیر لاف از تک زیبای کهن چند زنى»

۳_ انيس العشاق «۲۳_ ۳۹» (فارسی)

از: شرف الدین حسن بن محمد رامی تبریزی، قرن ۱۰

رساله ای نفیس و لطیف در توصیف ادیبانه و زیبا شناسانه از اعضای بدن انسان که در نوزده باب تنظیم و در «بلده الموحدين مراغه» تالیف شده است.

[کتابخانه مراغه / ۱۸۴ _ ملی تهران ۲-۵۵ _ نسخه های خطی فارسی ۵-۳۵۲۷ _

مشار فارسی ۱-۵۹۲ _ دانشگاه تهران ۱۶ / ۱۵۱].

آغاز موجود: «..اثیر الدین اخسیکتی خال را به... کرده است و او به دانه، بیت:

به دانه ایست خالت، افتاده در زرخدان باید که... داری ز آسیب روز گارش»

۴_ مناظرات «۴۵_ ۷۴» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای شامل چند داستان متوسط که درباره موضوعات مختلف همانند فقه، طب، نجوم و حکمت، مناظره و گفتگو شده است داستان سلامان و اقبال نیز آخرین آن داستانهاست.

انجام: «..و کنیزک را باو سپردند و از جمله خواص خود گردانید و خواجه و کنیز با

ص: ۱۳۵

هم در کمال مسرت و عشرت عمر میگذرانند».

رساله اول از آخر نقص دارد تحریر سده ۱۳

رساله دوم نستعلیق محمد رضا. برگ آخر آن که نونویس است تاریخ ۱۳۰۱ یا ۱۳۱۰ دارد. تصحیح شده و حواشی دارد.

رساله سوم اول و آخرش ناقص است، شاید تحریر سده دهم باشد. تصحیح شده است.

رساله چهارم نستعلیق محمد حسین بن حاجی محمد مسکتانی در ۱۳۵۴ در قریه کجان.

۷۴ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۳۴۵۶)

۱_ مرآة المحققین «۴۸_ ۸۴» (عرفان _ فارسی)

از: محمود بن عبدالکریم شبستری.

به شماره [۳۲۵۵] در مجموعه های دو کتابی از جلد سوم مراجعه شود.

۲_ اسناد خاتم «۱۱۴_ ۱۱۵» (علوم غریبه _ فارسی)

به ابو علی حسین بن عبدالله سینا منسوب شده.

منظومه ای در ۴۳ بیت که در آن دستوراتی درباره پیشگیری اتفاقات و حوادث که بر انسانها وارد میشود داده شده است.

آغاز:

«گر تو را دشمنی بود خونخوار

که ترا روز شد بدل آزار

نتوانی که چاره اش سازی یا از آن حالتش بیندازی»

انجام:

«تا شوی شادمان ز روی قضا

بشنو از ابو علی سینا

شرح این چون بنظم گشت تمام

ختم کردیم بر صلاه و سلام»

ص: ۱۳۶

۳_ شرح نود و نه نام «۱۳۱_ ۱۴۰» (دعا _ فارسی)

(منسوب به) امام رضا علی بن موسی (علیه السلام).

بیان نود و نه نام از اسماء مبارک حسنی است که بدنبال هر کدام آثار و محل تلاوت و قرائت آن با تعداد خاص بیان شده است.

آغاز: «نقل است: هو الله الذی لا اله الا هو: هر که هر روز هزار بار بگوید حق تعالی او را از اصحاب یقین گرداند و هر حاجت که از خدای تعالی طلب کند بیابد...».

انجام: «..الصبور (۲۹۸): هر که در بلایی یا در مشقتی یا مرضی و مصیبتی افتد ورد خود سازد آرمیده و آن بلا و مشقت بروی آسان گردد ان شاء الله تعالی».

۴_ خواص حروف = اسرار حروف «۱۴۶_ ۱۴۹» (علوم غریبه _ فارسی)

از: شیخ حسن کاکبی.

رساله ای کوتاه در اسرار و خواص و آثار حروف تهجی که در بیست و چند قسمت به تعداد حروف الفبایی تنظیم شده، آمده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین...خواص حروفات از قول شیخ حسن کاکبی علیه الرحمه، الف: هر که بامداد پیش از آنکه سخن گوید هزار الف گوید او را امان و نعمت چندان شود که...».

انجام: «..و از هیچکس آزار باو نرسد که در آن خانه این حروف باشد از جمیع مصیبتها ایمن باشد».

هر چهار رساله بدون تاریخ و تحریر سده ۱۱ مییاشد.

این مجموعه ۱۶۳ برگ است و این چهار رساله حدود ثلث آن را فرا گرفته، بقیه برگها شامل ختومات و دعاهاى مختلف و اذکار و مطالب متفرقه درباره علوم غریبه و علم اعداد و حروف و غیره است.

مهری مورخ ۱۰۸۹ در رساله اول هست.

۱۶۳ برگ، ۱۰ × ۱۹

ص: ۱۳۷

۱ _ النافع يوم الحشر في شرح باب الحادي عشر « ۱ _ ۵۳ » (كلام _ عربي)

از: فاضل مقداد.

به جلد ۱ ص ۵۵۷ رجوع شود.

۲ _ جهه القبلة « ۵۳ _ ۵۹ » (فقه _ نجوم _ عربي)

از: بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، _ ۱۰۳۰ ق.

به شماره [۳۲۶۳] در جلد چهارم مراجعه شود.

آغاز: «اما بعد الحمد والصلاح فيقول اقل العباد محمد المشتهر بهاء الدين العاملی غفر الله عنه ان تحقيق حقيقه جهه القبلة التي يجب على البعيد تحصيلها و التوجه اليها من المهمات ليكون...».

۳ _ شرح العرشيه « ۶۰ _ ۷۳ » (فلسفه _ عربي)

از: احمد بن زين الدين احسايی، _ ۱۲۱۲ ق.

شرحی مزجی بر کتاب «العرشيه» صدر الدين محمد شيرازي (۱۰۵۰ ق) که بخواهش ملا مشهد بن حسينعلی شبستري تالیف و جلد دومش در ۱۲۳۶ ق پایان و بصورت «قال _ اقول» تنظيم شده است.

[مجلس ۳۷-۷۸ _ الذريعه ۱۳-۳۶۸ _ مرعشی ۲-۳۲۵ _ الفبايي آستان قدس / ۳۴۷].

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... اما بعد فيقول... هذا الجزء الثاني من شرح العرشيه لصدر الدين الشيرازي المشتهر به ملا صدرا...».

۴ _ شرح شواهد عوامل ملا محسن « ۷۴ _ ۸۹ » (نحو _ فارسی)

از: نظام الدين بن احمد اردبیلی.

ص: ۱۳۸

به شماره [۲۹۲۰] در مجموعه های دو کتابی از جلد سوم مراجعه شود.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین...الشعر: یغضی حیا و یغضی من مهابته.

انجام: «..و اما باقی الأحکام من...و غیره فیطلب فی غیر هذا الكتاب لأنه لا یلیق به الأطناب و الی الله المرجع و الماب».

کتاب اول نسخ ۱۲۲۲. با مهر بیضوی «المتوکل علی الله الغنی عبده حسن الحسینی».

کتاب دوم تحریر سده ۱۳

کتاب سوم بخشی از جلد دوم است تحریر سده ۱۳

کتاب چهارم نسخ فتحعلی در ۱۲۶۲

۸۹ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۳۶۹۵)

۱_ الفوائد الحکمیة الاثنا عشریة «۱_ ۴۶» (فلسفه _ عربی)

از: احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

فوائد فلسفی است که مؤلف به جهت آنان که میخواهند در معارف الهی تعمق نمایند نوشته است و بیشتر این فوائد در کتابهای دیگر او (به قول خود مؤلف) موجود نیست.

در فهرست سابق این کتابخانه ص ۶۳۸ این کتاب به نام بیان الحق معرفی شده است.

[الذریعه ۱۶-۳۳۳، مرعشی ۳-۵۵، فهرست مشایخ ۱۹/۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ اما بعد...أَتَى لَمَّا رَأَيْتَ كَثِيرًا مِنَ الطَّلَبَةِ يَتَعَمَّقُونَ فِي الْمَعَارِفِ الْإِلَهِيَّةِ وَيَتَوَهَّمُونَ أَنَّهُمْ تَعَمَّقُوا فِي الْمَعْنَى الْمَقْصُودِ وَهُوَ تَعَمَّقَ فِي الْأَلْفَاظِ لَا غَيْرَ.

انجام: و کمال البیان یطول به الکلام لما فی هذا المقام من الدقائق الخفیة و لکن هذا

ص: ۱۳۹

تلويح و تمثيل و اشاره واعلم ان هذا التكرير في العبارات و الترييد انما هو للتفهيم ولو هذبت العبارة واقتصرت على الاشارة...الى هذه المطالب و مع هذا فان عرفت فانت انت و الله ولي التوفيق.

۲_ اجازة الحديث «۴۷_ ۴۸» (عربی)

از: احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱ ق).

صورت اجازة ای است که شیخ احسائی به یکی از شاگردان خود به نام «سید محمد بن رحیم حسنی» نوشته است.

آغاز: «الحمد لله مبدئ البدايات و منفي الغايات و جاعل معرفته و معرفه اوليائه و ما امروا به سلما لنيل السعادات.

۳_ رساله في كيفية الایجاد «۵۳_ ۷۳» (فلسفه _ عربی)

از: یکی از شاگردان شیخ احسائی.

سؤال از ملا محمد صادق جیلانی در کیفیت ایجاد است که شیخ احمد احسائی جواب آن را به یکی از تلامذه خود امر کرده است.

آغاز: فيقول العبد الفقير الحقير الذي لم يكن قابلا بتعيين اللقب و التصدير حين ذكر الاستاد الاجل الامجد...من كيفية الایجاد.

انجام: فالسالك الى التجاه ينبغي ان يرى المرآه اولاً و يعلم ان فيها منقصه ام لا و الا فهم ابدا كانوا متصفين بالجهل المركب نعوذ بالله من غضب الرحمن.

۴_ اجوبه المسائل الثلاث «۷۷_ ۸۳» (عربی)

از: احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱ ق).

پاسخ سه پرسش است در موضوعات ثقل اکبر و ثقل اصغر در احادیث، معنی

حدیث کامل درباره حقیقت، فرق بین قلب و صدر و نفس و وهم و خیال و فکر و مدرکات هر کدام که به ملا کاظم بن علی نقی سمنانی تقدیم داشته است.

[فهرست مشایخ ۲/۲۲، مرعشی ۳/۱۳۷].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین و صلّی الله علی محمد و آله الطّاهرین اّمّا بعد...الجواب عن مسائل عنونها بثلاث مسائل فی حال کان القلب متفرّقاً والبال مشّتاً و اّنی لحرّی بالاعتذار لعدم الاقبال.

رساله اول و دوم و چهارم تاریخ کتابت ندارد. کتاب دوم نسخ ۱۲۳۲ می باشد.

در ادامه رساله اول مطلبی درباره زیارت اهل قبور هست.

در ادامه رساله دوم مطلبی درباره انه سئل هل رایت رجلاً ناقص و چند شعر عربی و بیان اقسام نبوت و مناجات حضرت سجاد (علیه السلام) و چند شعر منسوب به امام صادق ((علیه السلام)) و چند حدیث هست.

در ادامه رساله سوم هم چند شعر فارسی هست.

۸۳ برگ، ۱۱ × ۱۹

(۳۷۷۷)

۱ _ بلبل نامه «۱ _ ۱۳» (منظومه _ فارسی)

از: فرید الدین عطار نیشابوری (۶۲۷ یا ۶۵۹ ق).

مثنوی است عرفانی در حدود ششصد بیت، در آن رفتن مرغان نزد سلیمان و محاکمه و پیروزی بلبل در دادگاه و نصیحت او به مرغان آمده است.

آغاز آن در نسخه ها گوناگون است.

[الذریعه ۱۹-۱۲۷، نسخه های خطی منزوی ۴/۲۶۶۱].

آغاز:

قلم بردار و سرّ دل عیان کن

سرآغازش به نام غیب دان کن

ص: ۱۴۱

خداوندی که جز وی کس نشاید

که او بر بندگان روزی فزاید

انجام:

مرا با تو سخن اول ز ذاتست

به آخر ماجرا اندر صفات است

زهی عطار خوش گفتار باشی ز عمر خویش برخوردار باشی

۲_ معارضات ازهار «۱۴_ ۲۵» (منظومه _ فارسی)

از: ملا قادری.

مثنوی است حدود ۲۶۰ بیت در صحبت و معارضه گلها با یکدیگر. شاعر این مثنوی را به پادشاه عصر خود ابوالمظفر تقدیم کرده و در یکی از ابیات آخرین خود تخلص «قادری» خود را ذکر کرده است. در الذریعه و کشف الظنون و فهرستهایی که مراجعه شد یافت نشد.

آغاز:

زان پیش که وصف گل بگویم از صنع خدا گلی بیویم

آن صانع بیشریک و مانند آن حی قدیم و آن خداوند

انجام:

بر صفحه گلشن جریده مانند گلی است نورسیده

شد راست به این گل شکفته

تاریخ یکی گل شکفته

۳_ پند نامه = وصایای نوشیروان «۲۷_ ۳۶» (فارسی)

از: امان الله.

وصایای [به] نوشیروان خسرو ایران را در بیست و سه کنگره گرد آورده است.

[نسخه های خطی منزوی ۳-۲۶۹۶، الذریعه ۳ / ۱۹۹].

ص: ۱۴۲

آغاز:

یکی پادشه بود نوشیروان

جهان دار و دانا و روشن روان

یکی تاج بودش عجب شاهوار

نمودی به خلق جهان روزبار

انجام:

نمودم به تو جملگی پندها که تا در نمائی تو در بندها

بدین پند نامه نگه کن مدام

بدو کار کن روز و شب والسّلام

۴_ ترجمه صد کلمه قصار «۳۸_ ۶۵» (حدیث منظوم _ عربی _ فارسی و ترکی)

از: محمد بن محمد خلیل (جلیل) الرشید.

صد کلمه قصار از مولی الموحدین امیرالمومنین علی ((علیه السلام)) را به دو زبان فارسی و ترکی و به صورت منظوم در قالب یک دو بیتی ترجمه کرده است. مترجم این کلمات به قول تنظیم کننده این رساله «یعقوب بک» میباشد.

آغاز: الحمد لله علی الطاف کرمه و اصناف نعمه والصلاه علی نبیّه و آله....

حال خلد و جحیم دانستم به یقین آن چنان که میباید

گر حجاب از میانه بگیرند آن یقین ذره ای نیفزاید

فقط رساله چهارم تاریخ کتابت ۱۰۰۷ دارد. و بقیه بدون تاریخ است.

۶۵ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۴۰۳۷)

۱_ حیب السیر فی اخبار افراد البشر «۱_ ۵۴» (تاریخ _ فارسی)

از: غیاث الدین محمد بن همام الدین شیرازی (خواندمیر) (۹۴۲ ق).

به جلد ۲ ص ۲۷۹ رجوع شود.

ص: ۱۴۳

۲_ الوافی «۵۵_ ۷۸» (حدیث _ عربی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق).

به جلد ۱ ص ۵۷۶ رجوع شود.

۳_ قواعد الاحکام «۷۹_ ۱۳۶» (فقه _ عربی)

از: جمال الدین حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۷۲۶ ق).

به جلد ۱ ص ۴۳۱ رجوع شود.

۴_ شرح من لا یحضره الفقیه = لوامع صاحبقرانیه «۱۳۷_ ۱۷۹»

(حدیث _ فارسی)

از: محمد تقی بن مقصود علی مجلسی (۱۰۷۰ ق).

به جلد ۲ ص ۶۴۸ رجوع شود.

[الذریعه ۱۴-۹۴ _ مجلس ۲۵ / ۳۲۴].

کتاب اول جلد دوم و ناقص و بدون تاریخ.

کتاب دوم بخشی از جلد سوم شامل باب عدالت. نسخ هاشم منجم باشی در ۱۳۱۵

کتاب سوم بحث نکاح تا عتق را دارد بدون تاریخ.

کتاب چهارم بخشی از کتاب صلاه است بدون تاریخ.

۱۷۹ برگ، ۲۰ × ۳۱

(۴۰۴۶)

۱_ انوار التنزیل و اسرار التأویل «۱_ ۱۸» (تفسیر _ عربی)

از: قاضی ناصر الدین بیضاوی (۶۸۵ ق).

به جلد ۱ ص ۵۷ رجوع شود.

۲_ خاتمه فرهنگ جهانگیری «۱۹_ ۵۹» (لغت _ فارسی به فارسی)

از: عضد الدوله جمال الدین حسین بن حسن انجوی شیرازی (ق ۱۱ ه. ق).

مؤلف این فرهنگ فارسی را در سال ۱۰۰۵ آغاز کرده و به نام جهانگیر شاه (وفات ۱۰۳۷) نوشته و در سال ۱۰۱۷ به اتمام رسانده است. در یک مقدمه و ۲۴ باب و یک خاتمه میباشد. این خاتمه در نسخه چاپی و بیشتر نسخه های خطی آن نیست. این خاتمه در پنج در و هر یک دارای درها و جلوه ها: در اول؛ کنایات و استعارات، در دوم؛ لغات مرکبه از فارسی و عربی، در سوم؛ واژه هایی که یکی از حروف هشتگانه را دارد، در چهارم؛ واژه های زند و پازند و اوستا، در پنجم؛ لغات غریبه.

[مجلس ۸-۲۹۵۹، نسخه های خطی فارسی منزوی ۳/ ۱۹۲۷].

آغاز: خاتمه مشتمل است بر پنج در، در اول مشتمل است بر کنایات و استعارات. جلوه الف از در الف آب آتش رنگ، آب آتش زای، آب آتش نما، آب آذرسا، آب ارغوانی، آب سنگرفی.....

۳_ سوز و گداز «۶۰_ ۶۷» (منظومه _ فارسی)

از: ملا محمد رضا نوعی خوبشانی (۱۰۱۹ ق).

مثنوی است عشقی در برابر «خسرو و شیرین» در عشق شاهزاده هندو که به روزگار اکبر شاه می زیسته و خود را در آتش افکنده است. به نام شاهزاده دانیال ساخته است.

[الذریعه ۱۲-۲۵۶، نسخه های خطی فارسی ۴/ ۲۹۲۴].

آغاز:

الهی خنده ام را تالکی ده

سرشکم را جگر پر کالکی ده

نفس را جلوه آه سحربخش هوس را چون نظر راه سفر بخش

ص: ۱۴۵

انجام:

ز کشتم جلوه برقی برانگیز

وزان برق آتشی بر خرمم ریز

گلی بخش از گلستان خلیلم

وزین ره ساز آتش را دلیم

۴_ دیوان قدسی «۶۸_ ۱۵۱» (فارسی)

در «الذریعه» ودر واژه قدسی از دوازده تن با آن تخلص یاد شده است با توجه به اینکه دیوان هیچ یک از آنها در دسترس نیست و اول و آخر دیوان افتادگی دارد لذا شناخته نشد که از کدام یک از آنهاست.

[الذریعه ۹-۸۷۸ _ ۸۸۰ نسخه های خطی فارسی منزوی ۳ / ۲۴۸۲].

آغاز:

حرف دیوانه شنیدن ز خردمندی نیست عاقلان گوش مگیرید بر افسانه ما

چون پسندی که بود بر سر آتش قدسی

هر که را رام نگیرد دل دیوانه ما

انجام:

دنیا مطلوب طالب دین نشود

شیدایی آن شیفته این نشود

بار دل سالک نشود جلوه دهر

آینه ز عکس کوه سنگین نشود

کتاب اول فقط تفسیر سوره فاتحه و هفده آیه از بقره را دارد، حواشی از تفسیر صافی دارد.

کتاب دوم گویا فقط بخشی از در اول را دارد.

کتاب چهارم اول و آخر ناقص. در ادامه آن برخی دعاها هست.

هیچ کدام از چهار کتاب تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد.

۱۵۱ برگ، ۱۶ × ۲۳

ص: ۱۴۶

۱_ کبری «۱_ ۲۲» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ق).

به جلد ۲ ص ۵۹۷ رجوع شود.

۲_ شرح الایساغوجی «۲۷_ ۴۸» (منطق _ عربی)

از: عماد الدین محمد بن یحیی بن علی فارسی.

شرح مزجی مختصری است بر رساله «الایساغوجی» اثر الدین ابهری با توضیح مسائل مشکل آن.

[الذریعه ۱۳-۱۱۶ _ مرعشی ۱۴ / ۳۵۰].

آغاز: نحمدک یا من بالحمد حقیق و نشکرک یا ملهم التصور و التصدیق و نصلی علی اکمل انبیائک.

انجام: و العمده من...المذکوره هو البرهان لانه الموصل الی التصدیقات الکامله الی وصلت مرتبه الیقین و لنختم کتابنا علی الیقین جعلنا الله تعالی من اهل الیقین.

۳_ شرح تهذیب المنطق «۵۰_ ۹۹» (منطق _ عربی)

از: احمد بن یحیی بن محمد بن سعد التفتازانی (حفید سعد الدین).

شرح مزجی مختصری است بر بخش منطق «تهذیب» تفتازانی بدون تطویل و نقل اقوال و اگر خواسته تفصیلی بدهد در حاشیه مطالبی نوشته است. پایان آن در ماه ذی قعده ۸۸۲ قمری اتفاق افتاده است.

[کشف الظنون ۱-۵۱۶، مرعشی ۱۱ / ۲۵۴].

آغاز: احسن ما یوشح به صدر المنطق و الکلام و احرى ما اجری علیه عنان الاهتمام حمد من طلع من مطالع خطابه طوالع الانوار.

ص: ۱۴۷

انجام: فلما وقع لفظ المقاصد العلميه خاتمه الكتاب فالمرجو من الله تعالى ان يلهم ما هو الحق و الصواب و يجعل فاتحه مقاصدنا رضاه و غايه مطالبنا لقاء.

۴_ شرح المختصر فى الميزان «۱۰۱_ ۱۷۱» (منطق _ عربى)

از: ؟.

شرحی است بر کتاب «مختصر فى الميزان ؟» که در منابع و فهارس یافت نشد. در این شرح از سید، قطب الدین، حسین هارون و کتابش «کاشف الغمه» و شهاب الدین و کتاب او «اللمعه» یاد شده است.

آغاز: الحمد لله الذى تقدّس من ان يوصف بالحدوث و العرض و تنزّه ان يعمل افعاله بشىء من الغرض الذى علمناه قولا شارحا من توحیده.

انجام: و المقدمات و تسمى مبادئ تصديقيه و ثالثها مسائل و هى قضايا يطلب فيها نسبه محمولاتها الى موضوعاتها ايجابيه كانت او سلبيه اى يبرهن عليها فى ذلك العلم ان كانت كسبيه.

کتاب اول نستعلیق ملا حسن بن عبدالقادر در دوشنبه ۲۲ صفر ۱۰۸۲

کتاب دوم نسخ یک شنبه ۱۰ ذیقعده ۱۰۸۱. نام کاتب ندارد. تصحیح شده.

کتاب سوم نستعلیق همان کاتب در سلخ ربیع الاول سه شنبه ۱۰۸۲

کتاب چهارم بدون تاریخ و نام کاتب. تصحیح شده.

۱۷۱ برگ، ۱۴ × ۲۴

(۴۰۵۸)

۱_ يوسف و زليخا «۱_ ۵۴» (منظومه _ فارسى)

از: نور الدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸ق).

به جلد ۲ ص ۷۸۲ رجوع شود.

ص: ۱۴۸

۲_ رساله در بیان علم جراحی «۵۵_ ۱۰۲» (طب جدید _ فارسی)

از: ؟.

در بیان امراضی است که نیاز به اعمال جراحی دارد و بیان شیوه های جراحی در عناوین «فصل، فقره و علاج» این رساله جدید التألیف است و از اصطلاحات طبی نوین به زبان فرانسه بهره برده است.

آغاز: الحمد لله...بدان که این رساله ای است در بیان علم جراحی و مشتمل است بر چند فصل... در نرف الدم که به فرانسه...نامند.

۳_ سؤال و جواب «۱۰۳_ ۱۱۷» (فقه _ فارسی)

از: سید محمد بن علی طباطبایی (سید مجاهد) (۱۲۴۲ ق).

پاسخ و پرسشهایی است در مسائل مختلف فقهی که گویا یکی از شاگردان سید مجاهد آنها را فراهم آورده است.

[الذریعه ۱۲-۲۴۷ _ مرعشی ۲ / ۳۱۰].

آغاز:...کسی که وضوی قبل از دخول وقت فریضه ساخت به نیت وجوب به گمان این که باید هر وقت وضو گرفت به نیت وجوب باشد.

انجام: در این صورت هر گاه مأموم نیت انفراد نماید و بعد از اتمام نماز اعاده نماید شاید احوط باشد والله العالم.

۴_ معارف الزرع و الشجر «۱۴۶_ ۱۷۳» (فارسی)

از: ؟.

در بیان انواع زراعت و درخت و شیوه های مراقبت از آنهاست و در پایان به فوائد برخی از آنها نیز اشاره شده است در عناوین «معرفت».

آغاز موجود: که تعلق به اوقات سال دارد منتصف فروردین ماه جلالی با منتصف

ص: ۱۴۹

اردیبهشت ماه رز را آب دهند یک نوبت در وقتی که چیده باشند.

انجام: با شاخی که از درخت...شکسته باشند در وقتی که سبز شده بیاویزند با آن خانه الفت میگیرند.

کتاب اول از آخر ناقص است.

کتاب دوم ۹ فصل را دارد و از آخر ناقص است.

کتاب سوم نستعلیق موسی رضا در جمعه نهم ربیع الاول ۱۲۳۹. در ادامه آن «العوامل فی النحو» و چند مجلس از شیخ جعفر هست.

کتاب چهارم نستعلیق دهخوار قانی در ۱۲۷۷ در تبریز.

۱۷۳ برگ، ۱۸ × ۲۳

(۴۰۶۰)

۱_ قصاید «۱_ ۲۶» (عربی)

از: ؟.

مجموعه ای از قصیده پردازان و شاعران عرب از جمله ابو تمام، بحتری، ابن رومی، قاضی ارجانی، سید رضی و دیگران است.

۲_ صنایع شعر «۵۹_ ۶۹» (فارسی)

از: ؟.

صنعتهایی را که در شعر به کار می رود شرح کرده و شاهدها از عربی و فارسی آورده است، احتمال دارد از وحید تبریزی باشد.

آغاز موجود: التضمین. این صنعت چنان باشد که شاعر مصراعی یا بیتی یا دو بیت از کسی دیگر در میان شعر خویش بیارد.

انجام: و در پارسی فرجی را و فرخی را و من بر لفظ فرخی این کتاب را تمام کردم.

ص: ۱۵۰

از:؟.

در حل برخی از صیغه های مشکله التصریف است که مبتدیان را با آنها می آزمایند. در بیست و نه باب به عدد حروف الفبا.

[الذریعه ۲۰/۱۵۷].

آغاز: احمد الله حمد الحامدين... و بعد این رساله ای است ترتیب کرده شده بر حروف تهجی مشتمل است بر بیست و نه باب.

۴_ وقایع حیدر آباد = وقایع نعمت خانی = روزنامه وقایع محاصره حیدر آباد «۱۲۲_ ۱۶۰» (تاریخ هند _ فارسی)

از: میرزا نورالدین محمد (نصیر آبادی) شیرازی (نعمت خان عالی) (۱۱۲۱ ق).

رویدادهای محاصره حیدر آباد و گشودن آن در (۱۰۹۸ ق) سی امین سال پادشاهی اورنگ زیب (۱۰۶۹_ ۱۱۱۸ ق).

این رساله به کوشش میرزا حمزه خان مازندرانی در هند چاپ شده است.

[الذریعه ۱۱-۲۷۰ _ مجلس ۳۷/۵۵۶].

آغاز: دمی که مدرس کشف صبح در صفه صدق و صفا نشسته چون قاضی بیضا تفسیر والشمس و ضحیها به خط شعاعی آفتاب بر صفحه روزگار نگاشت.

کتاب اول بیتاریخ.

کتاب دوم از آغاز ناقص. بدون تاریخ. بخشی از یک مقتل فارسی و بخشی از لغت فرس و ترجمه مقاله نویسنده ای مصری و مقداری از طب النبى در ادامه این نسخه هست. با مهر مربع «عبد محمد اسماعیل».

کتاب سوم از انجام ناقص است. در ادامه آن چند برگ فقه عربی و مرام نامه حزب ائتلاف هست. با مهر مربع «عبدالعلی».

ص: ۱۵۱

کتاب چهارم از انجام ناقص است. تصحیح شده. در ادامه آن منشآت هست.

۱۷۸ برگ، ۱۳ × ۲۳

(۴۰۶۸)

۱_ الکافیه «۱_ ۷» (نحو _ عربی)

از: ابو عمرو عثمان بن عمر (۶۴۶ ق).

به جلد ۱ ص ۴۳۹ رجوع شود.

۲_ الصمدیه «۸_ ۲۵» (نحو _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق).

به جلد ۱ ص ۴۱۷ رجوع شود.

۳_ شرح المقدمه «۳۹_ ۶۶» (نحو _ عربی)

از: ؟.

شرحی مزجی بر کتابی با عنوان «المقدمه» است. در متن کتاب آن را به ابن نحاس نسبت داده است به کشف الظنون ۲-۱۷۹۶
مراجعه شود.

آغاز موجود: والخبر جمله لها رابطه کزید ابوه قائم و لباس التقوی ذلک خیر و القارعه ما القارعه و زید نعم الرجل الا فی نحو
قولک قل هو الله احد....

انجام: فینبغی ان یفتحوا فی مثل اذهب لیکونوا قد رعوا بحرکه الهمزه مجانسه حرکه الثالث و انما لم یفعلوا ذلک لثلا یتبس
بالمضارع المبدء بالهمزه فی حاله الوقف و منها ما یکسر لا غیر و هو الباقی و ذلک اصل الباب.

ص: ۱۵۲

۴_ دیوان «۱۲۳_ ۱۶۵» (ترکی)

از: ؟.

مثنویهای ترکی در ذکر مصایب اهل بیت عصمت علیهم الصلاه والسلام در واقعه جانسوز کربلا میباشد.

آغاز موجود:

منادیان مصیبت سرای غم کردار

چکوبله شافعه اهل ماتم بله جار

چه سرو باغ شجاعت گل ریاض محن

جناب مسلم بیخانمان غریب وطن

کتاب اول از آخر ناقص و بیتاریخ.

کتاب دوم نستعلیق محمد یوسف در ۱۲۳۶

کتاب سوم از آغاز افتادگی دارد و شاید از انجام هم ناقص باشد. در ادامه آن بخشی از کتاب سیوطی و نیز استخاره ذات الرقاع و یک حکایت و برخی مطالب نحوی هست.

کتاب چهارم ناقص.

۱۶۵ برگ، ۱۵ × ۲۲

(۴۰۷۰)

۱_ گلشن راز «۳۴_ ۵۴» (عرفان_ فارسی منظوم)

از: محمود بن امین الدین شبستری (۷۳۰ق).

به جلد ۲ ص ۶۳۶ رجوع شود.

ص: ۱۵۳

۲_ شرح المقدمه الجزريه «۵۵_ ۷۱» (تجوید _ عربی)

از: ؟.

شرحی مزجی بر «مقدمه الجزریه» محمد جزری انصاری است. از قاریان بسیار نام برده و از تصنیف جداگانه ای که در احکام تنوین و مد و غیره نگاشته یاد کرده است احتمال دارد شارح همان باشد که در کشف الظنون به نام «زین الدین عبدالدائم حدیدی ازهری» اشاره شده است.

آغاز موجود: يقول راجی عفو رب ای مؤمل صفح.... سامعی لرجائه و غیره فیجیبه لما رجاه.

انجام: ای تم بعد حمد الله والصلاه والسلام علی سیدنا محمد و آله و صحبه و اعوذ بالله من الزیاده و النقصان.

۳_ شرح المقدمه الجزريه «۸۱_ ۱۰۲» (تجوید _ عربی)

از: ؟.

شرحی است بر «المقدمه الجزریه» محمد جزری انصاری. شارح ابتدا یک بیت از منظومه را آورده سپس به شرح لفظی و نحوی و تجویدی پرداخته است. این شرح با چند شرح معروف که در فهارس مذکور است مطابقت نکرد و چون خطبه ندارد شناخته نشد.

آغاز:

...يقول راجی عفو رب سامعی

محمد بن الجزری الشافعی

القول یعم المفرد و المركب مفید آ او غیر مفید الرجاء الطمع فیما یمکن.

انجام: ولنختم الکلام بالحمد لله الملك العلام و مصلیا علی نبیه سید الأنام و علی آله... الساده الکرام و صحبه العظام و علی الذین اتبعوهم باحسان الی یوم القیامه....

ص: ۱۵۴

۴_ المقدمة الجزرية «۱۰۳_ ۱۰۶» (تجوید _ عربی)

از: شمس الدین محمد بن محمد جزری دمشقی (۷۵۱_ ۸۳۳ ق).

به شماره [۳۰۲۳] از مجموعه های سه کتابی در جلد سوم مراجعه شود.

کتاب اول نستعلیق ۱۲۳۹

کتاب دوم از آغاز ناقص است، بدون تاریخ.

کتاب سوم نسخ ۱۱۲۶. خطبه را ندارد.

کتاب چهارم بی تاریخ.

در این مجموعه بخشی از گلستان سعدی و چند مثنوی و دو برگ در ذکر رموزی که مشایخ سبعة قراءت با آن شناخته میشوند و چند رساله کوچک در تجوید و یک فصل در بیان حروف ادغام و اظهار و اخفاء و اقلاب هست.

۱۰۶ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۲۰۷۲)

۱_ تحفه الابرار الملتقط من آثار الائمة الاطهار «۱_ ۷۵» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد نقی موسوی شفتی (۱۲۶۰ ق).

به جلد ۲ ص ۱۰۸ رجوع شود.

۲_ مصباح الشریعه «۱۰۱_ ۱۲۴» (حدیث _ عربی)

منسوب به حضرت امام صادق (علیه السلام).

به جلد ۱ ص ۴۹۴ رجوع شود.

۳_ مناقب آل ابی طالب: «۱۲۵_ ۱۵۱» (عربی)

از: رشید الدین محمد بن علی بن شهر آشوب مازندرانی (۵۸۸ ق).

ص: ۱۵۵

در فضائل و مناقب معصومین: با اشعار بسیاری در مدح و رثاء ان حضرات و ادله امامت ایشان، گرفته شده از احادیث و کتب تاریخ و از برای هر یک از ایشان بابی است مشتمل بر چند فصل.

[الذریعه ۲۲-۳۱۸، مرعشی ۱۰/۲۰۰].

آغاز: الحمد لله الذی خلقنی و هو یهدین والذی هو یطعمنی و یسقین... قال محمد بن علی بن شهر آشوب [بیاض چند سطر
[فصل فی اقربائه و خدامه ۷ کان لعبد المطلب عشره بنین.

۴_ آداب ناصری «۱۵۲_ ۲۰۷» (اخلاق _ فارسی)

از: خلوتی.

رساله کوتاهی است در اخلاق از یکی از خادمان خلوت ناصرالدین شاه قاجار که به خلوتی نیز مشهور شده است و به سال
۱۳۰۳ ق نگاشته شده است.

[الذریعه ۱/۳۱].

آغاز: در دارالخلافة الباهره الناصریه سکنا نموده حسن اتفاق ابتدای افتخار و اعتبار دین و دولت... به چه دلیل و چه امتیاز
استوار داری و خود را اشرف مخلوقات شماری.

انجام:

شه ناصر دین جز ره حق کی پوید

بر هر چه کند رضای حق میجوید

با مهر علی ز آب شمشیر غزا از روی زمین گرد ستم میشوید

جهاد را حاضر و بلاد را عامر کم و کاستی نداند و جز به راستی نپوید.

کتاب اول از آخر ناقص است. یادداشت مورخ ۱۲۵۲ و مهر بیضوی «عبدہ ابراهیم بن اسماعیل الموسوی» و چند دعا و اشعاری
در مدح خاندان نبوت در این نسخه هست.

کتاب دوم، بدون تاریخ، از آخر ناقص. تصحیح شده.

ص: ۱۵۶

کتاب سوم بخش مختصری از آن است.

کتاب چهارم خطبه را ندارد. بدون تاریخ.

۲۰۷ برگ، ۱۵ × ۲۲

(۴۰۸۴)

۱_ الالفیه «۱_ ۲۴» (فقه _ عربی)

از: شهید اول.

رساله مختصری در اقسام نمازهای فریضه است که در یک مقدمه، سه فصل و خاتمه مرتب شده است.

به جلد ۱ ص ۵۵ رجوع شود.

آغاز: الحمد لله... اما بعد فهذه رساله وجيزه في فرض الصلاة اجابه لالتماس من طاعته حتم....

۲_ تفسیر آیه نور «۲۵_ ۴۰» (تفسیر _ عربی)

از: صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی (۱۰۵۰ ق).

تفسیر آیه «الله نور السموات...» است. و صبغه ای فلسفی عرفانی دارد.

[الذریعه ۴ / ۳۳۴].

آغاز: الحمد لوهاب العقل و الخیر و الجود و الصلاة والسلام علی نقطه دائره الوجود و نکته سرّ الله فی کل موجود.

انجام: و اعاذنا الله و اخواننا این کانوا من الاغترار بالصور الباطله و ظواهر الآثار و الرکون الی مراتب اهل الحجاب و منازل الاشرار.

ص: ۱۵۷

۳_ علم النقاظ «۴۱_ ۵۳» (عرفان _ فارسی)

از: شاه عبدالجلیل بن صدر الدین الرابادی (استرآبادی).

بحث عرفانی پیرامون معرفت واجب الوجود است.

انجام: پس آنها نیز در آن مرتبه غیر او نبودند پس به هر حال اوست معلم و اوست متعلم

کجا غیر و کو غیر و کو نقش غیر

سوی الله والله ما فی الوجود

۴_ روضه الصفا فی سیره الأنبیاء و الملوک و الخلفاء «۹۹_ ۱۲۸»

(تاریخ _ فارسی)

از: میر خواند محمد بن خاوند شاه بن محمود خوارزمشاهی (۹۰۳ ق).

به جلد ۲ ص ۴۵۱ رجوع شود.

کتاب اول ناقص نیست تتمه آن در مجموعه شماره ۴۰۸۰ که در جلد چهارم معرفی شده میباشد. و ترجمه فارسی این کتاب هم زیر سطور آن نگاشته شده.

کتاب دوم نستعلیق ۱۲۱۷. تصحیح شده.

کتاب سوم از آغاز ناقص است. نستعلیق ۱۲۴۴. در ادامه این نسخه عوامل در نحو با تاریخ ۱۲۴۱ و فال نامه از قرآن و آیات الاحکام با ترجمه فارسی هست.

کتاب چهارم فقط زندگانی حضرت یوسف را دارد. بدون تاریخ.

۱۲۸ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۴۰۸۷)

۱_ نحو «۱۲_ ۵۷» (فارسی)

از: ؟.

قسمتی از متن عربی یک کتاب نحوی را آورده و آن گاه به فارسی روان شرح کرده است.

آغاز موجود: و يجوز حذفه جایز است حذف عامل حال چنان که گویی هر کسی را که به سفر رود در ابتدا مهدیا ای سر او ساغر راشد آ مهدیا.

انجام موجود: زیرا که سه حرفی خفیف است و اعدل اوزان است و محتاج به تخفیف نیست اما هر گاه که تاء تأنیث در منادی باشد حذف آن تا به ترخیم جایز است....

۲_ تشریح کالبد «۸۱_ ۱۲۰» (طب جدید _ فارسی)

از: ؟.

کالبد و جسم انسانی را در طب و پزشکی جدید شرح داده است.

آغاز: تشریح انسانی عبارت است از علم به شکل و بنیان و اجزاء بدن. تشریح عمومی، معرفت مواد جامد و مایع بدن است به طور کلی.

انجام موجود: ولی از روی فرمولهای سابق الذکر میتوانیم کسب مطلب جدید [نیز] نماییم.

۳_ شبهات «۱۲۱_ ۱۳۰» (فارسی)

از: ؟.

تعدادی از شبهات را درباره معتقدات بدون این که جوابی به آن بدهد بیان کرده است.

آغاز: این احقر عباد الله در منزل یکی از احباب شیخی از مشایخ در طرف یسار این بنده نشسته بود صحبت از علماء طهران در میان آمد.

انجام: ابدآ یک خبری که دلالت تامه داشته باشد بر نجاست آنها نیافتم یعنی یک خبری که محکم باشد نه متشابه بلکه اخباری که دلالت تامه دارد به طهارت آنها بسیار یافته ام که محکم است.

ص: ۱۵۹

۴_ نور الهدایه «۱۳۱_ ۱۳۹» (کلام _ فارسی)

از: جلال الدین محمد بن اسعد دوانی (۹۰۸ق).

همان رساله ای است که گفته شده دوانی بعد از شیعه شدن نوشته است.

چند بار چاپ شده است.

آغاز: حقیقت حمد مختص به جناب حضرت وجودی است عزوجل که وجوب و وحدت و حیات و علم و قدرت و اراده و سایر صفات کمالیه... اما بعد پایبند زنجیر امتداد زمان مرکز دایره.

انجام: مرا رساله ای است مفرده در تحقیق خلق افعال و این رساله خاتمه دارد که مشتمل است بر کلیات اصول و فروع دین محمد صلی الله علیه و آله بر وجهی که جد و جهد این لاشیء بر آن قرار گرفته و در خاتمه مذکور حل این شبهه و شبهات دیگر هست و لو شئت کنت من المستبصرین.

کتاب اول از آغاز و انجام ناقص. کتاب دوم و سوم از انجام ناقص.

کتاب چهارم نسخ علی بن عبدالرسول در ۱۳۱۳

چند برگ از کتاب سیوطی و دو برگ و سه شکل در علم الکف در این مجموعه هست.

۱۳۹ برگ، ۱۴ × ۲۱

(۴۰۸۸)

۱_ العزی فی التصریف «۱۰_ ۱۰» (صرف _ عربی)

از: عزالدین زنجانی.

۲_ شرح العوامل فی النحو «۱۰_ ۲۶» (نحو _ عربی)

ص: ۱۶۰

۳_ شرح شواهد سیوطی «۲۸_ ۹۳» (نحو_ فارسی)

از: نظام الدین اردبیلی.

۴_ کبری در منطق «۹۴_ ۱۰۷» (منطق_ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

کتاب اول نسخ ۱۲۴۸. با مهر بیضوی «فدایت شوم».

کتاب دوم نسخ عبدالفتاح اسفهلانی در یکشنبه ۹ رجب ۱۲۴۸ در مدرسه طالبیه تبریز. با مهر بیضوی «یا اجود من کل جواد».

کتاب سوم بدون تاریخ.

کتاب چهارم نستعلیق یک شنبه ۱۶ شعبان ۱۲۲۰ با مهر بیضوی «عبدہ الراجی محمد علی».

۱۰۷ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۴۰۹۱)

۱_ فرسنامه ارسطاطاليس «۱_ ۸» (فارسی)

از: شمس الدین محمد بن حسن.

این رساله را ارسطو برای اسکندر جهانگیر مقدونی نگاشته است در سی و سه باب و مؤلف آن را از عربی به فارسی ترجمه کرده است.

[نسخه های خطی منزوی ۱ / ۴۴۰].

آغاز: الحمد لله... اما بعد این گفتار از ارسطاطاليس حکيم است در وصف اسبان نیک و بد و عیبه و هنرهای ایشان.

انجام: و باید که جو اسب لاغر را اندک اندک زیاد کند تا به قانون رسد و باید که جای اسب پاک بود تا زود فربه شود.

ص: ۱۶۱

۲_ تنسيق نامه ايلخانه = جواهر نامه «۹_ ۱۷» (فارسی)

از: محمد بن محمد بن حسن طوسی (خواجه نصیر) (۶۷۲ ق).

در شناختن جواهر و خاصیت و قیمت آنها گفته میشود برای هلاکو خان نوشته است در چهار مقاله.

[الذریعه ۴-۴۵۸ و ۵-۲۸۲، نسخه های خطی منزوی ۱-۴۱۱، مرعشی ۸/ ۱۷۳].

آغاز: الحمد لله... اما بعد چنین گوید محمد بن محمد الطوسی تغمده الله بغفرانه که اشارت رسید این دعاگو را از حضرت متولی.

انجام: و اگر..... مار مانند زرداب از وی بیرون آید و چون در انحال ساعتی بماند زهر.... کشد و مهره از وی بیفتد. مهره که اصلی باشد عزیز الوجود است.

۳_ انتخاب... طب «۱۹_ ۵۶» (طب _ فارسی)

از: ؟.

مانند جنگ است در ذکر برخی از معجونهای طبی و علاج بیماریها در عناوین فصل و فایده.

آغاز: معجون.... این نسخه از آن جالینوس است و این نسخه را هفت منفعت است.... را سخت کند و ادعیه را بگشاید.

انجام: و حقیر را مظنون آن است که موجب فساد آن گردد و هر روز جوشانیدن را که سه روز خیسانیده باشند بهتر می داند و موافق کلیه قاعده حکمای سلف است.

۴_ آبستنی و باه «۶۱_ ۹۷» (طب _ فارسی)

از: مظفر ابن محمد الحسینی الشجری اصفهانی (شفایی) (۱۰۳۷ ق).

در یک مقدمه و سه مقاله به نام اعتماد الدوله قاضی جهان نگاشته است. مؤلف از اطباء دوره شاه عباس اول بوده است.

[الذریعه ۳-۱۸۸ و ۷-۲۲۹، نسخه های خطی منزوی ۱/ ۴۶۰].

ص: ۱۶۲

آغاز: حمد بی حد خالق را که خلقت انسان کامل را به حکمت بالغه از توده خاک آفرید و سر مفاخرت او را به ذروه سماک رسانید.

انجام: و اگر دم گرگ با پوست و استخوان سوخته و کوفته با شراب... مالند نعوظ تمام آورد.

کتاب اول نستعلیق ۱۱۱۳

کتاب دوم بیتاریخ. در ادامه آن مطلب طبی هست.

کتاب سوم از وسط ناقص. بیتاریخ. در ادامه آن مطالب طبی به زبان ترکی و چند معجون هست.

کتاب چهارم نستعلیق ۱۱۱۴

۱۰۰ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۴۱۰۹)

۱_ الباب الحادی عشر « ۱_ ۷ » (کلام _ عربی)

از: علامه حلّی.

آغاز: الباب الحادی عشر فیما یجب علی عامه المکلفین من معرفه اصول الدین اجمع العلماء کافه.

۲_ حاشیه الالفیه « ۸_ ۷۸ » (فقه _ عربی)

از: زین الدین بن علی عاملی (شهید ثانی) (۹۶۶ ق).

حاشیه توضیحی مختصری است با عناوین «قوله _ قوله» که در بسیاری از تعلیقات بعد از نقل عبارت متن با جمله «تقدیر المسأله» مطالب توضیح داده میشود.

شهید ثانی علاوه بر المقاصد العلیه دو حاشیه هم بر الفیه دارد. به مقدمه چاپ جدید المقاصد العلیه رجوع شود.

[الذریعه ۶-۲۳، مرعشی ۱۴ / ۳۳۷].

ص: ۱۶۳

آغاز: البسملة تنقسم الى خمسہ اقسام واجب و مندوب و مکروه و محظور و مباح. اما الواجب كما في الحمد و السوره من الصلاه الواجبه و المندوب كما....

انجام: لو نذر نذر مطلق و مرضٌ.... و لا ينوى القضاء بل ينوى الوجوب و اطلاق القضاء عليه مجاز ليس حقيقيا.

۳ _ کنز الاصول «۷۹ _ ۱۰۱» (فلسفه _ عربی)

از: عماد الدین محمد حکیم بن عبدالله (زنده ۱۰۶۷ ق).

پنج مسأله کنه حقائق النسمات، حدوث العالم، کمال القدره، درک کنه الحسن و القبح و وحده الوجود را به روش فلسفی عرفانی مختصراً بیان کرده است.

علامه طهرانی آقا بزرگ از این مؤلف یک کتاب و در فهرست مرعشی چندین رساله از او معرفی شده است.

[الذریعه ۲۱-۱۳۰ _ مرعشی ۱۰/۳۴۸].

آغاز: کنز اصول کلمات العلیم اصول کنز فبسات الحکیم.

احمده علی اعلى غايه کمال الذات فى عين غايه کمال الصفات. انجام: و الدانى فيما بينهما على تصنيف الوسط بالعدل ليرتب الكمالات على الذوات تلك خمس من خصال العالیات ذلك میزان عدل فى الصفات.

۴ _ ارشاد الاذهان الى احكام الايمان «۱۰۵ _ ۲۰۵» (فقه _ عربی)

از: علامه حلی.

به جلد ۱ ص ۳۳ رجوع شود.

کتاب اول بدون تاریخ. با مهر مربع «العبد معصوم الرضوی».

کتاب دوم نسخ ۱۰۸۵

کتاب سوم نسخ ۱۰۰۹. در ادامه دو برگ از منهاج الکرامه علامه حلی هست و تحریر برگ

ص: ۱۶۴

آخر کتاب با بقیه متفاوت است.

کتاب چهارم خطبه را ندارد و از انجام هم ناقص است.

۲۰۵ برگ، ۱۲ × ۱۹

(۴۱۲۱)

۱_ دیوان ذیحی «۸_ ۱» (فارسی)

از: ذیحی.

روایتی که راوی آن بشر بن سلیمان است را به دستور مجلسی نامی به نظم در آورده است.

به ذریعه ۹-۲ / ۳۳۸ رجوع شود.

آغاز:

بنام آن که فرمود از بدایت به حب خاندان ما را هدایت

به وحدانیت ذاتش کما هی گواهی داده از مه تا به ماهی

انجام:

ترا برمیگزینم بهر کاری به دست میسپارم اختیاری

دهم تشریف خاصیت زین فضیلت کز آن بر شیعیان یابی تو سبقت

۲_ سفر نامه «۱۱_ ۲۸» (فارسی)

از: ؟.

پزشک یکی از رجال قاجاری در حین مسافرت هرگاه مریض نداشته به شرح موقوف روزانه پرداخته است.

آغاز: چون در این مسافرت که در خدمت حضرت جلالتمآب اجل آقای معتمد دیوان مدظله حرکت نموده و تاکنون که در

مظفری هستیم.

ص: ۱۶۵

انجام: صبح دستگاه را روانه کردند سه از دسته گذشته از...سوار شده در عرض راه....کوشک قاضی که ملکی جناب مستطاب مهذب الدوله است استقبال آمدند.

۳_ الفضائل «۲۹_ ۱۰۷» (عربی)

از: ؟.

احادیث را با عنوان فضیله و اندکی نیز با عنوان عقوبه و خصال آورده است. ابتداء آیه ای از قرآن آورده و سپس به ذکر روایت پرداخته است.

۴_ رساله فی اثبات الامامه علی سبیل المجادله «۱۱_ ۹_ ۱۲۵»

(امامت _ عربی)

شاید از: پدر شیخ بهائی

مباحثه بین مؤلف و یکی از علماء اهل سنت در حلب است که به استبصار وی می انجامد.

چاپ شده است.

آغاز: الحمد لله ما انعم به فكفى...و بعد فهذه صوره بحث وقع لهذا الفقير الى رحمه ربه الغنى...فى الحلب سنه احدى و خمسين و تسعمأه.

کتاب اول و دوم و سوم ناقص و بدون تاریخ.

در ادامه کتاب سوم چند برگ از مطالب علم کلام هست.

کتاب چهارم نستعلیق محمد اسماعیل بن کربلایی فرج تبریزی در ۱۲۸۸. در ادامه آن دعاها و اشعاری هست.

۱۲۵ برگ، ۱۱ × ۱۸

ص: ۱۶۶

۱_ سلوک نعمت الهی «۱_ ۳۱» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

فصولی است در تعلیم سلوک به روش سلسله نعمت الهی. فصل دوم و سوم در اوراد مشترکه و مخصوصه و فصل چهارم شرح اطوار سبعة.

آغاز: هذا هو الدعاء المروي عن النبي (صلى الله عليه و آله) تقرأ بعد الاستغفار المذكور....

انجام: و بدان که چون دیده دل مؤمنان بدین نور عظمت عرش آمده روشن گردید دیدند و دانستند آنچه مقدور بود.

۲_ طرائف الحکمه «۵۱_ ۱۲۳» (فلسفه _ فارسی)

از: عبدالرحیم بن حسین علی هروی (۱۲۸۶ ق).

متن فلسفی است در باب وجود و واجب الوجود به مشرب حکمای الهی، طبیعی و متکلمین با عناوین «فریده». از ملا صدرا ره یاد کرده است و از نظریه اصالت وجود هم. اشاره و تذکره عرفانیه در پایان مطالب دارد. بنا به گفته علامه طهرانی آقا بزرگ از این کتاب امور عامه اش باقی مانده که مبسوطتر از اسفار است.

[الذریعه ۱۵ / ۱۵۵].

آغاز: و بالجمله علم به کنه ذات علت از آن جهت که علت است موجب و مستلزم علم به کنه ذات معلول است و لکن برهان ائی در حقیقت برهان حقیقی نیست.

انجام: پس وجوب ذات نیز هرگاه اعتبار نشود با شرط محال است پس ناچار است از اعتبار شرط پس لازم آید که واجب بالذات، واجب بالذات... باشد و هذا خلف.

ص: ۱۶۷

۳_ نرگس دان «۱۸۸_ ۲۰۶» (فارسی)

از: ذبیحی.

مثنویهای شاعر است. به الذریعه ۹-۲/ ۳۳۸ مراجعه شود.

آغاز:

تو را میسازم از رازی خبردار

که مخبر نیست جز دانای اسرار

تو را پیش عزیزی میفرستم پی بیع کنیزی میفرستم

انجام:

این نرگس دان که بسته راه تو بیخ بر دقت ماه و مشتری و مریخ

تاریخ طلب چو ناظمش از من کرد

نرگس دان ذبیحی آمد تاریخ

۴_ ادویه و قرابادین «۲۱۷_ ۲۴۷» (طب _ فارسی)

از: ؟.

ادویه طبی و ترتیب و تقسیم در دو باب و چند فصل بیان شده است. پایان بخش نسخه در قرابادین است که به طور مختصر ذکر کرده است.

رساله اول ناقص و بیتاریخ. در ادامه آن بخشی از یک طالع نامه هست.

رساله دوم از اول و آخر ناقص است. چند برگ در فلسفه و نیز طالع نامه و مثنوی در این نسخه هست.

کتاب سوم نستعلیق ۱۳۳۶. از آغاز ناقص است و در ادامه آن احادیث و نصایح و اشعاری هست.

کتاب چهارم ناقص و بیتاریخ.

۲۴۷ برگ، ۱۱ × ۱۸

۱_ رساله در کیمیا «۱_ ۳۸» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در کیمیا در چهل باب و هر باب در چند فصل مرتب شده است.

آغاز موجود:....ساختن سیماب و این از اسرار غریبه است بدان که این عمل سخت و دشوار است و از حکمای اوایل کسی نکرده است.

انجام موجود: بجوشانند چندان که غلیظ شود آب نماند روغن بماند.

۲_ حاشیه اثبات الواجب «۵۳_ ۱۱۳» (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

حاشیه ای است بر یک حاشیه متن فلسفی که مباحث آن درباره اثبات واجب است. عناوین «قوله _ قوله» است که هر کدام به «مصنف»، «شارح» و «محتی» اضافه شده اند و از «علامه» که احتمالاً «قطب الدین رازی» است نیز یاد کرده است.

آغاز: الحمد لله الذی وفقنا لتحصیل العلوم النظریه بواسطه الفکر و الرویه لیتادی الی المعارف الالهیه والصلاه علی من له اعلی نفوس البشریه.

۳_ در عمل قیافه و فراست (مراه الرجال) «۱۳۰_ ۱۳۶» (فارسی)

از: ؟.

احوال مختلف اعضا و جوارح انسانی را علامت هایی برای صفات اشخاص دانسته است. از آیات و گاهی از کلام افلاطون استفاده برده است.

فخر رازی رساله ای در علم فراست دارد به نام «مراه الرجال» که دوبار به فارسی ترجمه شده است و شاید با رساله حاضر یکی باشد.

[الذریعه ۱۶-۱۵۳، مجلس ۳۸-۱۸۹، نسخه های خطی منزوی ۱/ ۴۳۹].

ص: ۱۶۹

آغاز: حمد و سپاس و ثنای بی‌قیاس حضرت حکیم را که به موجب خمرت طینه آدم بیدی اربعین صباحا به ید قدرت و قلم ارادت خط وجود آدم بر صفحه لوح عالم نگاشت.

انجام: و صفات نیک حاصل کند و با عقل به هم باشد تا هشت در بهشت بر وی گشاده گردد.

۴_ رساله در کیمیا «۱۳۷ - ۱۶۶» (فارسی)

از: ؟.

در فوائد و مضار و قیمت و تمیز انواع احجار است.

آغاز: ... و صابونی زمردی است سفید تیره به رنگ صابون و بعضی برآند که صابون اسم معدنی است و به جهت کدورت و صفت منقسم میشود.

انجام: در تمیز اصناف یاقوت و قیمت آن یاقوت بهرمانی و رمانی اعلی و اعلی یواقیت است بعضی جوهریان ترجیح رمانی بر بهرمانی مینمایند.

کتاب اول از آغاز و انجام ناقص. با مهر مربع «حسین منی و انا من حسین» در ادامه آن بخشی از خاتمه یک کتاب در منطق است.

کتاب دوم از انجام ناقص. تصحیح شده. در ادامه آن دعاهایی هست.

کتاب سوم نستعلیق محمد رضا بن محمد حسین نائینی. تاریخ کتابت در صحافی از بین رفته است.

کتاب چهارم از اول و آخر ناقص.

در ادامه زائجه یک تاجر و رمل سالیانه او و طالع نامه او هست.

۱۶۶ برگ، ۱۰ × ۱۵

ص: ۱۷۰

بخش دوم

مجموعه های شامل پنج کتاب و رساله و بیشتر

ص: ۱۷۱

۱_ فرهنگ واژه های مثنوی = لغات مثنوی « ۱_ ۲۴ »

(لغت _ فارسی به فارسی)

[نسخه های خطی منزوی ۳/ ۱۹۴۷].

لغات مثنوی را به ترتیب حروف آخر کلمات آورده و در ۲۸ باب تنظیم کرده است. آغاز: این کلمه ای چند است که از لغات مثنوی و تبیینات معنوی که مصباح کلام.....

۲_ فائده و گفتاری در بقاء نفس عاقله « ۲۴ _ ۲۶ » (فلسفه _ فارسی)

از: بابا افضل کاشانی (سده ششم).

مصنفات افضل الدین کاشانی ص ۶۲۲

آغاز: جمله نفوس اعنی نفوس نباتی و نفوس حیوانی و نفوس مردم همه جدایند....

۳_ رساله نفس ارسطاطالیسی « ۲۶ _ ۴۱ » (فلسفه _ فارسی)

از: بابا افضل کاشانی (سده ششم).

مصنفات افضل الدین کاشانی ص ۳۸۹ رساله هشتم.

آغاز: همگی آنچه دانای یونان ارسطاطالیسی یاد کرده.....

۴_ سخنان خواجه زین الدین

در پاسخ نوشته قاضی حمّصی _ فقط چند سطر است.

۵_ چند سطر در عرفان

آغاز: این باب که در اصل نوشته نشده اند آمرزش خدای عزّوجلّ خلق را در انجام....

۶_ نامه بابا افضل کاشانی به صدر سعید شمس الدین «۴۲_ ۴۳»

(فلسفه _ فارسی)

مصنفات افضل الدین کاشانی ص ۷۰۰

آغاز: کلماتی که از اقلام مبارک آن خلاصه اختیار....

۷_ ایمنی از بطلان نفس در پناه خرد «۴۳_ ۴۵» (فلسفه _ فارسی)

از: بابا افضل کاشانی (سده ششم).

(مصنفات افضل الدین کاشانی ص ۶۰۰، رساله دوازدهم).

آغاز: چنین گوید امام سعید افضل الدین قدس سره بعد از ستایش پروردگار....

۸_ فائده در اوصاف مردم و اصناف مردم «۴۵_ ۴۶» (فلسفه _ فارسی)

از: بابا افضل کاشانی.

(مصنفات افضل الدین کاشانی ص ۶۳۲).

آغاز: خجسته نام نخستین را که آغاز هر سخن است...

۹_ جواب سؤالی منتخب الدین هراسکانی «۴۶_ ۴۸»

(فلسفه _ فارسی)

از: بابا افضل کاشانی (سده ششم).

(مصنفات افضل الدین کاشانی ص ۷۱۷).

آغاز: آدمی چون از مادر در وجود می آید....

۱۰_ حقائق الصنائع = صناعات = صناعیه «۴۸_ ۶۴» (فلسفه _ فارسی)

از: میرزا ابوالقاسم بن میرزا بیک فندرسکی (۱۰۵۰ ق).

ص: ۱۷۴

رساله ای است فلسفی در فن صناعت و منفعت و اختلاف و چگونگی انتخاب آن در یک مقدمه و بیست و سه باب.

[ذریعه ۱۵-۸۹، مرعشی ۱۶۳/۳].

آغاز: بسمله... و بعد غرض از این رساله بیان حدّ صناعت است...

رساله اول نسخ ۱۰۸۴ با مهر بیضوی «علی اصغر بن محمد ابراهیم» و یادداشت تملک.

رساله های بعد بدون تاریخ است و همه تحریر سده ۱۳ می باشد.

رساله سوم فقط مقاله سوم را دارد.

رساله دهم تا باب ۲۳ را دارد.

۶۴ برگ، ۱۸ × ۲۸

(۱۴۶)

۱ _ مطالب تاریخی در باب خلقت عالم و حوادث دوره های قبل و قصه طوفان نوح و وکه (عربی)

از: کتاب «عنوان» بیوس نصرانی برگزیده شده است. اصل آن به زبان دیگر بوده که به عربی ترجمه شده است «۱ - ۱۱».

۲ _ مطالب تاریخی که از کتاب «نظم الجواهر» (عربی)

سعید بن بطریق نصرانی گرفته شده است. تاریخ بنی اسرائیل است «۱۲ - ۳۵».

۳ _ تاریخهای پراکنده از احوال مصریان در زمان حضرت موسی (علیه السلام)

«۳۶ - ۵۶» (عربی)

از: تاریخ مصر مقریزی برگزیده شده است.

ص: ۱۷۵

۴_ البشائر الالهيه و غيرها «۵۷_ ۶۱» (عربی)

بخشی از کتابی است که شیخ صالح بن حسن مصری در ردّ نصاری در سال ۶۱۸ نوشته است.

مؤلف این مجموعه آن را همراه با «فرق نصاری» آورده است.

۵_ مقاله ای است به نام «برکالسیس» «۶۲_ ۶۷» (عربی)

از: یکی از حواریات حضرت عیسی (علیه السلام) (یوحنا ی رسول) درباره وقایع آینده. از چاپ فرنگ نقل شده است.

۶_ فهرست تورات و ملحقات آن «۶۸» رساله های این مجموعه هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد.

رساله اول و سوم از آغاز ناقص است.

یادداشت تملک مورخ ۱۱۶۱ در آن دیده میشود.

۶۸ برگ، ۲۰ × ۲۸

(۲۴۵)

۱_ المقاصد العلیه فی شرح الالفیه «۲_ ۸۳» (فقه _ عربی)

از: زین الدین بن علی عاملی (شهید ثانی) (۹۶۶ ق).

شرحی است بر «الالفیه» شهید اول که در نوزدهم ربیع الثانی ۹۵۰ به پایان رسیده است.

[الذریعه ۲۱-۳۸۲، مرعشی ۷-۳۳۱، مجلس ۲۵/۲۷].

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی شرع فرائض الصلاه و جعلها بعد الايمان افضل طاعات العالمين و شرح غوامضها بالبینات ازاحه
لعل المكلفین....

ص: ۱۷۶

انجام: اللهم حَقِّقْ بآلِنَا بِحَقَائِقِ الْمَعَارِفِ وَنَوِّرْ قُلُوبِنَا بِأَنْوَارِ لَطَائِفِ الْعَوَارِفِ وَاقْطَعْ عِنْدَنَا مَا يَبْعِدُنَا عَنِ جِوَارِ قُدْسِكَ مِنَ الْمَجَازَاتِ وَالصَّوَارِفِ.

۲ _ جامع المقاصد فی شرح القواعد «۸۴ _ ۸۶» (فقه _ عربی)

از: شیخ علی بن الحسین الکرکی (محقق ثانی) (۹۴۰ ق).

شرح استدلالی است به عنوان «قوله _ قوله» بر کتاب «قواعد الاحکام» علامه حلی (۷۲۶ ق). این شرح فقط تا مقداری از کتاب نکاح است. کتاب النکاح در سال ۹۳۵ در نجف اشرف به اتمام رسیده است.

[الذریعه ۵-۷۲، مرعشی ۳-۲۸۲، مشار، عربی ص ۲۴۵].

۳ _ مأه منقبه من مناقب علی ((علیه السلام)) «۸۷ _ ۹۷» (حدیث _ عربی)

از: ابوالحسن محمد بن احمد بن علی بن شاذان (قرن ۵ ه . ق).

یک صد فضیلت از فضائل حضرت امیرالمومنین ((علیه السلام)) و ائمه معصومین: است که از روایتهای اهل سنت با حذف سندهای آنها، انتخاب شده است.

[الذریعه ۲ / ۱۹، مرعشی ۱۴ / ۱۰].

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الاول في ديموميته الدائم في ازليته العدل في قضيته الرحيم... اما بعد فقد جمعت لك ايها الشيخ ما التسمت وفيه رغب من فضائل امير المؤمنين علي بن ابي طالب و الائمة من ولده:.

انجام: النظر الى علي بن ابي طالب (عليه السلام) عباده و لا يقبل الله ايمان عبدٍ الا بولايته و البراءه من اعدائه و الحمد لله اولاً و آخرآ و الصلاة على محمد و آله الطيبين الطاهرين.

۴ _ مناقب و فضائل اهل بيت: «۹۷ _ ۱۲۲» (عربی)

از: ؟.

مقداری از فضائل و مناقب و معجزات ائمه اطهار: بخصوص حضرت علی (علیه السلام)

ص: ۱۷۷

را آورده و در آخر حدیثی از امام علی ((علیه السلام)) نقل میکند که فرمودند برای من هفتاد منقبت است که احدی در آنها شریک نیست و آن هفتاد فضیلت را ذکر نموده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. مولد امیرالمومنین ((علیه السلام))، عن عبدالله بن عباس قال حدثني والدي العباس بن عبدالمطلب قال كنا جلوساً بازاء بيت الحرام اذ أتت فاطمه بنت اسد امّ علي بن ابي طالب (عليه السلام) و هي حامله....

انجام: ملعون من خالفه، مغضوب... علی من ردّ قولی هذا و لم یوافقه الا- ان جبرئیل ((علیه السلام)) اخبرنی عن الله عزّوجلّ بذلك.

۵- مشارق انوار الیقین «۱۲۳- ۱۷۲» (عربی)

از: حافظ رجب بن محمد بن رجب برسی حلّی (ق ۹ هـ . ق).

فضائل خاندان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را که از آیات و احادیث استفاده میشوند با گفته ها و اشعاری از خود برسی با عناوین «فصل _ فصل» در این کتاب گردآوری شده و بنا به گفته صاحب ریاض العلماء به سال ۸۱۱ تألیف آن پایان یافته است

[الذریعه ۲۱-۳۴، مجلس ۲۵-۱۴۲، مشار، عربی ۵۴۵].

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله المتفرد بالازل و الأبد والصلاح علی اول العدد و خاتم الأمد محمد و آله الذین لایقاس بهم من الخلق احد و بعد یقول الواصل بالفرد الصمد، رجب الحافظ البرسی _ اعاده الله من الحسد...

کتاب اول نسخ رفیع بن محمد بن مظفر الحسینی الدیهوکی الطبسی الکیلکی در اصفهان در مدرسه نواب العلیه العالیه المتعالیه در پنجشنبه ۱۳ محرم ۱۱۰۰. با یادداشت تملک محمد علی بن عبدالحق الحسینی الطبسی ۱۱۵۷ و مهر مربع «عبد محمد علی الحسینی» و «افوض امری الی الله عبده محمد اسماعیل».

بقیه کتابها تاریخ کتابت ندارد.

ص: ۱۷۸

کتاب دوم فقط چند برگ از آن است.

در حاشیه کتاب سوم یادداشتی از ملا اسماعیل فدائی هست.

و یادداشت تملک محمد مهدی بن محمد سعید حسینی نیز در این مجموعه هست.

۱۷۲ برگ، ۱۷ × ۲۳

(۲۵۴)

۱_ دیباچه یک کتاب «۲_ ۱۰» (فارسی)

از: ؟.

بخشی از دیباچه یک کتاب است که با قلمی روان و نغز با استفاده از آیات کریمه و اشعار عربی نگاشته شده است. از شخصی به نام «اتابک اعظم» یاد شده است.

آغاز موجود: به لمعه برق آنس من جانب الطور نارآ در تیه طلب و بیدای حسرت حیران مانده اند به توییح انا زینا السماء الدنيا بزینه الكواكب موشح کرد....

۲_ رساله عملیه «۲۲_ ۱۰۲» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

رساله فقهی فتوایی است که با عناوین «باب _ مسأله» به فارسی روان و بدون استدلال نگاشته شده است.

آغاز: کتاب اول در بیان احکام و مسائل طهارت است و در آن چند باب است: باب اول در ذکر آبها است. بدان که آب بر دو قسم است.

انجام: مستحب است برای مسافر عقب هر نماز قصری، سی مرتبه تسبیحات اربعه گوید تا جبران نقص آن نماز و تلافی آن تقصیر کرده شود. خداوند عالم به رحمت کامله خود جبر نقصانهای ما فرماید.

ص: ۱۷۹

۳_ رساله دوم از کلیات سعدی = در مجالس پنجگانه «۱۰۳_ ۱۱۳»

(فارسی)

از: مصلح الدین سعدی شیرازی (۶۹۱ ق).

مجالس پنجگانه شیخ سعدی است. فروغی در پاورقی متن مصحح خود گفته است که نسخه های قدیم، «مجالس پنجگانه» و رسائل بعد را ندارد و شاید افتاده باشد.

[کلیات سعدی، فروغی، رسائل نثر، ص ۴۰].

آغاز: اول الحمد لله الذی خلق الوجود من العدم فبدت علی صفحاته اسرار انوار القدم.

شکر آن خدایی را که او هست آفریده از عدم پس کرد پیدا از عدم انوار اسرار قدم

انجام: روزنامه نزدیک من است. من نویسم و من محو کنم نه آن را که نویسم خبر کنم و نه آن را که پاک کنم آگاه گردانم و نه با کس مشورت کنم و ان اراد الله ان یقیم القیامه فاقامه.....

۴_ کامل الایمان «۱۱۴_ ۱۵۱» (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

شاید بخشی از یک کتاب اخلاقی باشد. از آیات مبارکه بسیار استفاده کرده است و نیز از روایات حضرت ختمی مرتبت و ائمه اطهار صلوات الله علیهم اجمعین. و برای هر فصل از مطالب خود به عنوان شاهد حکایاتی در عناوین تمثیل ذکر کرده است. در الذریعه و مرعشی و دیگر فهرستها نامی از این کتاب نیامده است. عنوان کتاب در ابتدای رساله موجود است.

آغاز:....در بیان فضایل بریدن طمع از دنیا و ساز راه آخرت کردن. روی عن رسول الله صلی الله علیه و آله، انه قال: کن فی الدنیا کانک غریب او کانک عابری سبیل و عدّ

ص: ۱۸۰

نفسک من اصحاب....

انجام: بعد از تأمل در این اخبار صحیحہ دیدہ اعتقاد را به کحل الجواهر ولای اهل بیت مکحل و مکمل سازد و دست اعتصام در دامن محبت ایشان زند تا به سبب آن به ذروه اعلاى جنان رسد و از مهالک اخرویه خلاص شود و ایمن گردد.

۵_ نخبه البیان «۱۵۳_ ۱۶۲» (بلاغت _ فارسی)

از: محمد مهدی بن ابی ذر نراقی (۱۲۰۹ ق).

مؤلف وجوه تشبیه و استعاره را در این رساله گزارش کرده تا کمکی باشد برای آنان که میخواهند در تفسیر قرآن اطلاعاتی حاصل کنند و در یک مقدمه و پنج فصل و خاتمه ترتیب یافته است.

چاپ شده.

[الذریعه ۲۴-۹۳ _ مرعشی ۱۷/۶].

آغاز: سپاس بقیاس سزاوار آفریدگاری است جل شأنه که السنه بلغاء عالم را...

انجام: نحو «انّ الابرار لفی نعیم و ان الفجار لفی جحیم» هذا آخر ما اردنا.....

۶_ شرح شواهد سیوطی «۱۶۲_ ۱۶۵» (فارسی)

از: نظام الدین بن احمد اردبیلی (نزدیک ۱۱۵۰ ق).

۷_ خلاصه الحساب «۱۶۶_ ۱۸۹» (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق).

به جلد ۱ ص ۲۱۹ رجوع شود.

ص: ۱۸۱

۸_ سی فصل «۱۹۰_ ۱۹۸» (نجوم _ فارسی)

از: نصیر الدین محمد بن محمد بن حسین طوسی (۶۷۲ ق).

به جلد ۲ ص ۴۹۵ رجوع شود.

رساله دوم نستعلیق سه شنبه ۹ ربیع الاول ۱۲۶۹. طهارت و صلاه را دارد. در ابتدای نسخه لقطه و صوم هم هست.

رساله پنجم و هفتم نسخ نجف علی انجدانی و هفتم در ۱۲۷۱

بقیه رساله ها تاریخ کتابت ندارد.

رساله اول و دوم و چهارم و ششم ناقص است.

۱۹۸ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۲۵۶)

۱_ اعراب القرآن «۱_ ۷» (عربی)

از: ؟.

مؤلف آیات را آورده و ذیل آن به ترکیب و ذکر اقوال مختلف از دیدگاه نحویان پرداخته است.

سوره حمد و هشت آیه اول سوره بقره را دارد.

آغاز: الحمد لله الذی وفّقنا لحفظ کتابه و وفّقنا علی الجلیل من حکمه و احکامه و آداب و الهمنا تدبّر معانیه و وجوه اعرابه....

۲_ خلاصه الاحکام «۸_ ۱۲» (فقه _ منظوم _ فارسی)

از: فتحعلی خان صبای کاشانی (۱۲۳۸ ق).

منظومه ای است فقهی در ۳۲۰ بیت، در نماز و شکایات آن بر پایه فتوهای میرزای قمی.

[نسخه های خطی، منزوی ۴-۲۷۹۶، الذریعه ۱۹-۱۷۰، ملک تهران ۵/۵۱۱۶].

ص: ۱۸۲

آغاز:

ای نگارنده سپید و سیاه

ای طرازنده نگین و کلاه

جامه بخت هر که از تو سپید

خاک در گاهش آفتاب امید

انجام:

یافت از حکم شاه چون انجام

نامش آمد خلاصه الاحکام

گر ثوایی بدین صحیفه دراست

خاصه شهریار تا جور است

۳_ ارشاد العوام «۱۳_ ۲۸» (عقائد _ فارسی _ منظومه)

از: عبدالواحد(۴).

منظومه ای است در اصول و فروع دین و اخلاق به روش شیعی. در قالب مثنوی سروده شده است و ناظم خود را چنین معرفی کرده است.

ز «عبدالواحد» اینک یادگار است که «ارشاد العوام» روزگار است

[نسخه های خطی، منزوی ۲-۸۷۴، دانشگاه ۱۴/۳۸۱۸].

آغاز:

سپاس و شکر بیحد و کرانه بود لایق به معبود یگانه

[درود] بیشمار از حیّ سرمد محمد را سزد با آل احمد

انجام:

به امر دین خود کن عمر را صرف

بغیر دین مگو اصلاً یکی حرف

کنون هر کس بود بیدار و آگاه

بگفتم واضحش این راه و این چاه

۴_ گلشن راز «۲۹_ ۴۲» (عرفان _ فارسی _ منظوم)

از: شیخ محمود بن عبدالکریم شبستری (۷۲۰ق).

به جلد ۲ ص ۶۳۶ رجوع شود.

[الذریعه ۱۸-۲۲۶، کشف الظنون ۲-۱۵۰۵، مجلس ۲-۴۲۳، مجموعه آثار شبستری ص ۶۷].

ص: ۱۸۳

۵_ منتخب کلمات خواجه عبدالله انصاری «۴۲_ ۴۴» (فارسی)

از: علی بن طیفور.

کلمات و مواعظ خواجه عبدالله انصاری است که توسط علی بن طیفور تنظیم شده است.

[ر. ک: مجموعه رسائل فارسی خواجه عبدالله انصاری،

تحقیق دکتر محمد سرور مولایی ۲-۴۳۲ _ ۵۳۴].

آغاز:

ای نام تو آرایش عنوان کلام

وی یاد تو آرامش هر بی آرام

در حیز امکان و تصور هر گز بی نام تو آغاز نگیرد انجام

انجام: الهی نزدیکت نشان می دهند و دورتر از آنی و دورتر میپندارند نزدیکتر از جانی، الهی... رضایت شتافت.... آنکه خود را یافت.

۶_ رساله مستقیم «۴۶» (مواعظ _ فارسی)

از: ؟.

در مواعظ انجیل رایج است.

[نسخه های خطی، منزوی ۲/ ۱۶۱۴].

آغاز: ای آدمی زاد فکر و اندیشه کن و بدیده بصیرت بین که ایام زندگانی انسانی کوتاه و رشته عمرها قصیر است بعد از مدّت چند سال یا چند ماه یا چند روز به مقراض اجل منقطع و بریده خواهد شد.....

انجام: و استدعا نما که چشمهای عقل تو را منور و قلب را مصفّی گرداند تا آن که معنی هر کلمه که در آن نامه ها نوشته شده است بفهمی و اراده خدای و خداوندت را دریابی و در راه او رفته بنده مقبول در گاه اله شوی.

ص: ۱۸۴

۷_ نصیحت نامه «۵۱_ ۵۲» (فارسی)

از: ؟.

موعظ و نصایح مختصری است با عنوان «بدان ای عزیز».

آغاز: الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین ایاک نعبد و ایاک نستعین و صلی الله علی حبیبک و رسولک سید المرسلین و صفیک و نبیک خاتم النبیین... اما بعد ای عزیز بدان و آگاه باش که جمیع حیوانات.

انجام:

به فرقان فنا افتاده ام، مصطفی دستی به بحر غم گرفتارم، علی مرتضی دستی

ز اسرار شب معراج دانستم یدالله را چرا دستم نگیری یا علی بهر خدا دستی

۸_ منظومه در گناهان کبیره «۵۳_ ۵۴» (عربی)

از: ؟.

تعداد گناهان کبیره را در بیست بیت به نظم کشیده و ذیل هر کلمه که بیانگر گناه کبیره است آیه مناسب آن ذکر شده است.

آغاز:

خُذْ صَاحِ عَنِّي عِدَدَ الْكِبَائِرِ

وَاحْفَظْهُ وَاجْعَلْهُ مِنَ الذَّخَائِرِ

وَ هُوَ عَلِيٌّ قَوْلَ ذَوِي الزُّوَايَةِ

سَبْعُونَ فَافْهَمْ وَانْعَمِ الدَّرَايَةَ

انجام:

شهادة الزور و منها النظر

والقرب للحائض حتى تطهر

و كفر نعم الله يا حبيب

والهمز و اللّمز و التّلقيب

ص: ١٨٥

۹_ طب منظوم «۵۵_ ۵۷» (فارسی)

از: ؟.

سؤالاتی است پزشکی که کسی از ارسطو پرسیده و در این رساله به نظم کشیده شده است.

[نسخه های خطی، منزوی ۱-۵۶۵، الهیات ۱/ ۲۷۷].

آغاز: بدان ایدک الله که این رساله ایست که در علم طب که پادشاه کسری سؤال کرده از حکیم حاذق ارسطو.....

بدان ای خردمند نیکو سیر که ملحوظ خیری و ترسان شر...

انجام:

کند دفع بادی که در معده است

زیادی کند اشتھائی که هست

۱۰_ نظم الاللی = لؤلؤیه «۶۰_ ۶۹» (تجوید _ فارسی)

از: سید ابوالقاسم قاری (ق ۱۱ ه . ق).

منظومه ای است در تجوید در ۸۷ بیت (= لؤلؤیه) که به سال ۱۰۶۱ (= نظم الاللی) به نام شاه عباس دوم (۱۰۷۷ ق)، سروده است.

[الذریعه ۳-۳۶۴، نسخه های خطی، منزوی ۱-۹۵، آستان قدس ۶/ ۱۸۵].

آغاز:

ای کلام از انتظام نام ذات با نظام وی ز شهد شکرین شکر زبانه شیرین کلام

انجام:

بعد از اهدای دعا و ازدیاد عمر شاه ناظم این را به حمد و سوره ای یاد آر گاه

ص: ۱۸۶

۱۱ _ تجوید قرآن «۶۹_ ۷۴» (فارسی)

از: ؟.

مطالب تجوید را بر اساس قرائت عاصم در یک مقدمه و هفت فصل تنظیم کرده است. فصل اول: در بیان مخارج حروف، فصل دوم: در بیان بعضی صفات حروف، فصل سوم: مدّ. فصل چهارم: ادغام و اخفاء و اظهار. فصل پنجم: بیان تریق و تفخیم. فصل ششم:....فصل هفتم: علائم وقف.

[رجوع کنید به نسخه های خطی فارسی، منزوی ۱-۷۶، دانشگاه ۱۵/۴۲۲۸].

آغاز: الحمد لله الذی هدانا للایمان و رزقنا تلاوه القرآن و الصلاه علی نبیه الذی ارسله بالدلیل....

انجام: مسأله اگر پرسند که جان قرآن چیست.... و بار قرآن چیست... بار قرآن تشدید است.

۱۲ _ نصیب الفتیان «۸۳_ ۸۸» (لفت _ عربی به فارسی _ منظوم)

از: حسام الدین حسن بن عبدالمؤمن خوئی (مظفری).

فرهنگ عربی به فارسی است به تقلید از «نصاب الصبیان» فراهی، در پنجاه بند و دو رباعی که روی هم ۳۵۵ بیت سروده است. چلبی آن را به نام «نصیب الفتیان و نشیب الفتیان» خوانده ولی نیمه دوم. نام کتاب در نسخه ها گوناگون آمده است.

[نسخه های خطی، منزوی ۳-۲۰۴۴، دانشگاه ۱۳/۳۰۱۱].

آغاز: الحمد لله القوی المتین و الصلاه و السلام علی محمد الامین و علی آله و اصحاب الدین شرعوا مناهل الدین و سلکو محجته الیقین اما بعد چنین گوید ناقل این لغات و قائل این ابیات....

الله و اله و ربّ و رحمان فرد و احد و حکیم و سبحان

قهار و عزیز و نور و هادی

غفار و رؤف و حیّ و حنان

ص: ۱۸۷

۱۳_ نامه عرفانی بیدآبادی = سیر و سلوک «۸۸_ ۸۹» (عرفان _ فارسی)

از: آقا محمد بن محمد رفیع گیلانی بیدآبادی (۱۱۹۷ ق).

مؤلف نامه های متعددی در سیر و سلوک به شاگردانش نوشته که یکی از آن نامه های معروف، همین نامه عرفانی است.

تعدادی از نامه های بیدآبادی با عنوان «حسن دل» به چاپ رسیده است.

[الذریعه ۱۲-۲۸۳، دانشگاه ۱۲-۲۷۷۰، نسخه های خطی، منزوی ۲/۱۲۰۸].

آغاز: یا اخی و حییبی ان کنت عبدالله فارفع همتک و وکل الیه... المرء یطیر بهمته کما یطیر الطیر بجناحیه.

غلام همت آنم که زیر چرخ کبود

ز هرچه رنگ تعلق پذیرد آزاد است....

انجام: هر که شروع در سلوک نماید در هر مرحله که اجل موعود رسد در زمره «وَمَنْ یَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مَهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يَدْرِكِ الْمَوْتَ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ» محشور شود. اگر مرد رهی راهت نمودم....

حافظ ره هدی به خدا غیر عشق نیست.

۱۴_ فلک مشحون «۹۰_ ۱۲۱» (عقائد _ فارسی)

از: ملا محمد شریعتمدار أستر آبادی (ق ۱۳ ه . ق).

درباره اصول دین است و یکی از پنج رساله او در اینباره است. مؤلف بزرگترین رساله را همین «فلک مشحون» قرار داده و سپس «آب حیات» که برگزیده ای از آن است و کوچکترین رساله نیز «اصل الاصول» نام دارد و دو رساله دیگر به عربی است یکی بزرگ و دیگری کوچکتر که هر دو از «فلک مشحون» گرفته شده است.

«فلک مشحون» را به نام حاجی عبدالله _ خواجه دربار فتحعلی شاه (۱۲۵۰ ق) _ در پنج باب و هر باب در چند فصل و سپس «وصل»: توحید، پیامبری، امامت، معاد و رد بر یهود و نصارا نگاشته است.

[الذریعه ۱/ ۱، ۱۶-۳۱۲، ۱۵-۲۸۱، نسخه های خطی، منزوی ۲-۸۶۹ و ۹۷۷، مجلس ۱۰/۱۱۴۴].

آغاز: الحمد لله الواجب الوجود بالذات و صاحب الصفات سيما التي هي عين الذات و الواحد من جميع الجهات....

انجام: و چنانکه به مقتضای بعضی از اخبار از بابت تفضل الهی گناه را نمینویسند تا شش ساعت...والله العالم.

۱۵_ اصل الاصول «۱۲۲_ ۱۲۴» (عقائد _ فارسی)

از: ملا محمد جعفر شریعتمدار استرآبادی (ق ۱۳ هـ).

مؤلف به اختصار اصول پنجگانه شیعه را توضیح داده و این رساله مختصر آب حیات و آن مختصر فلک مشحون است.

[الذریعه ۲-۱۶۷، ۳/۱۳، نسخه های خطی، منزوی ۲-۸۷۸، ملی ۲/۲۰۹].

آغاز: الحمد لله علی نواله والصلاه والسلام علی رسوله و اله پس میگوید خادم بساطین مذهب جعفری از مذاهب شرع محمدی محمد جعفر استرآبادی که این رساله ایست در بیان اصول دین...

۱۶_ وصایای لقمان «۱۲۵_ ۱۲۶» (فارسی منظوم)

این منظومه چهل بیت است.

آغاز:

ای خردمند عاقل دانا نکته ای چند بشنو از حکما

۱۷_ تذکره الأطفال «۱۲۷_ ۱۳۷» (اصول دین و فقه _ فارسی)

از: عبدالله بن محمد کاظم آشتیانی.

در مقدمه کتاب مطالبی را برای کودکان با عناوین «مسأله _ مسأله» به اختصار آورده سپس اصول دین را مطابق مکتب شیعه در باب اول که شامل پنج مقصد است بیان

ص: ۱۸۹

کرده و در باب دوم احکام فقهی را بازگو نموده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و العاقبه للمتقين والصلاه والسلام على محمد خاتم النبیین و عترته ائمه المسلمین و لعنه الله على الكافرين و الجاحدين الى يوم الدين و بعد چنین گوید نیازمند درگاه سبحانی و خودپسند کردار زشت نادانی...عبدالله آشتیانی.

انجام: و همچنین نمازی که به استیجار لازم میشود از جانب میتی که خواهند به هر قدر که قرار دهند و چون طریق گذاردن نماز یومیه و بیان اذکار آن در نسخه ترجمه الصلاة اخوند مرحوم...تا از برکت نفوس اکابر خالی نباشد.

۱۸_ آیات استخاره «۱۳۹_ ۱۴۱» (عربی و فارسی)

از: ؟.

آیات قرآن را برای استخاره تنظیم نموده و در برابر هر آیه خوب و بد بودن آن را گوشزد کرده است.

آغاز:

فَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ

ولایت و پادشاهی و حکمت نیکو بود

انجام:

والذین تدعون من دون الله این حاجت اکنون برنیاید

رساله دهم نستعلیق ۱۲۲۹. رساله چهاردهم نستعلیق دوشنبه نهم جمادی الثانی ۱۲۵۶. بقیه رساله ها تاریخ کتابت ندارد.

رساله اول سوره حمد و هشت آیه از بقره را دارد.

رساله چهارم در ادامه برخی مناجاتها را دارد.

در ادامه رساله ششم مواعظ و مطالب اخلاقی هست.

در ادامه رساله هشتم موعظه ای از ابن سینا هست.

ص: ۱۹۰

در ادامه رساله نهم مواعظ و مطالبی در علوم غریبه و طب هست.

در ادامه رساله یازدهم اسامی قاریان هفتگانه و مطالبی در تجوید و تفأل به قرآن مجید و دعای تلاوت قرآن هست.

در ادامه رساله دوازدهم چند سطر از کتاب تحفه علائی هست.

۱۴۱ برگ، ۱۴ × ۲۲

(۲۷۶)

۱_ فوائد الاصول «۳_ ۱۷» (اصول فقه _ عربی)

از: محمد کاظم بن حسین الخراسانی (۱۳۲۹ ق).

فوائد الاصول مشتمل بر ۱۵ فائده در مباحث مهم اصولی است. با حاشیه آخوند بر رسائل که به نام «درر الفوائد» معروف است به چاپ رسیده است.

[الذریعه ۱۶-۳۲۴، مشار، عربی ص ۶۷۹].

۲_ درر الفوائد = الحاشیه علی الفوائد «۱۹_ ۸۶» (اصول فقه _ عربی)

از: محمد کاظم بن حسین الخراسانی (۱۳۲۹ ق).

مکرر به چاپ رسیده است.

[الذریعه ۶-۱۶۰ _ ۸-۱۳۲، مرعشی ۱۶ / ۱۳۰].

۳_ مسأله فی النکاح «۸۷_ ۹۰» (فقه _ عربی)

از: میرزا ابوالقاسم تهرانی.

بحث و شرح درباره عقد موقتی که به اجل در آن ذکر نشده است.

آغاز: مسأله. المشهور علی ما حکى علی ان عدم ذکر الاجل نسیانا او قصدا یوجب انقلاب العقد الی النکاح الدائم و تنفیح البحث یتوقف علی امور الاول ان الزمان مطلقا ظرف وقوع....

ص: ۱۹۱

۴_ اجتماع الامر و النهی «۹۵_ ۱۸۵» (اصول فقه _ عربی)

از: سید محمد کاظم طباطبایی یزدی (۱۳۳۷ ق).

چاپ شده است.

[الذریعه ۱/ ۲۶۸].

آغاز: الکلام فی جواز اجتماع الامر و النهی و عدمه و هل هذه المسأله من المسائل الاصولیه او من المبادئ الاحکامیه او من المسائل الکلامیه و علی تقدیر کونها اصولیه هل هی عقليه محضه....

۵_ نهج المسترشدين فی اصول الدين «۱۸۷_ ۲۰۷» (کلام _ عربی)

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلی (علامه حلی) (۷۲۶ ق).

به جلد ۱ ص ۵۷۴ رجوع شود.

[الذریعه ۲۴-۴۲۴، مرعشی ۱-۱۹، الفبایی آستان قدس ۵۹۴].

کتاب اول از آغاز ناقص است، بدون تاریخ.

کتاب دوم نسخ ابراهیم بن محمد امین در ۱۳۰۶. فقط بخش استصحاب را دارد.

کتاب سوم بدون تاریخ و نام کاتب.

کتاب چهارم بدون تاریخ. تصحیح شده است.

کتاب پنجم نسخ حسین بروجردی بدون ذکر تاریخ.

۲۰۷ برگ، ۱۶ × ۲۲

(۲۹۷)

۱_ تهذیب الوصول الی علم الاصول «۱_ ۴۵» (اصول فقه _ عربی)

از: ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر (علامه حلی) (۷۲۶ ق).

رساله ای است در مبانی و قواعد اصول فقه است که به درخواست فرزندش محمد

ص: ۱۹۲

فخر المحققین در دوازده مقصد تنظیم و تألیف شده است.

[الذریعه ۴-۵۱۱، مرعشی ۱-۱۴۳، الفبایی آستان قدس ۱۵۴، مشار عربی ۲۳۰].

آغاز: الحمد لله رافع درجات العارفين الى ذروه العلاء... و مفضل مداد العلماء... و بعد فهذا كتاب... حررت فيه طرق الاحكام على الاجمال من غير تطويل....

انجام: و ليكن هذا آخر ما نذكره في الكتاب و من اراد التطويل في هذا الفن فليطلبه من كتابنا.....

۲ _ الحاشیه علی معالم الاصول «۴۶ _ ۸۰» (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق).

حاشیه استدلالی است با عناوین «قوله _ قوله» بر کتاب «معالم الاصول» شیخ حسن عاملی که به درخواست فرزندش آقا عبدالحسین نگاشته است.

چاپ شده است.

[الذریعه ۶-۲۰۵، مرعشی ۱۶-۱۶۴، مجلس ۲۶-۲۶۷، مشار عربی ۲۹۶].

۳ _ مختصر فی الاصول «۸۱ _ ۱۱۲» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله بسیار مختصری است در اصول فقه شبیه به «منهاج الوصول» بیضاوی اما مؤلف آن شیعه است و از قاضی، ابو علی و ابو هاشم و دیگر علمای اصول اهل سنت بسیار یاد کرده است.

در فهرست سابق این کتابخانه ص ۴۴۱ همین نسخه منهاج الاصول بیضاوی دانسته شده است.

آغاز: الحمد لله علی سابع نعمته و سابع عطیه کما اشکره علی جلیل هبته و جمیل هدایتته... و بعد ذلك فانه تكرر من جماعه من الاصحاب ایدهم الله بعصمته و شملهم

ص: ۱۹۳

بعنايه رحمته التماس مختصر في الاصول....

انجام: جاء يوم القيامه مكتوبا على جبينه آيس من رحمه الله و غير ذلك من الاحاديث الداله....فعلى هذا النهج يكون احتجاجك على ما يرد عليك من هذا الباب.

۴_ رساله في القياس «۱۱۳_ ۱۱۷» (اصول فقه _ عربي)

از: علي بن محمد علي طباطبائي (صاحب رياض) (۱۲۳۱ ق).

رساله مختصرى است در اثبات «حجيه مفهوم به طريق اولى» كه در جواب يك نامه آن را نگاشته است.

آغاز: الحمد لله...اما بعد حمد الله تعالى على نعمه و افضاله....واطلعت على ما فيه من سلامتک و اشتغالک بما فرحت به من الاولى و ان ضاق صدرى بما رسمت فيه من بعض الشبهات.....

انجام: فكتبته فى الليله المذكوره مع بلبال البال و اختلال الحال و كثره الاشتغال و اما الرساله على حجيه الادله الاربعه فساكبتها ان شاء الله تعالى.

۵_ رساله في الاجماع و الاستصحاب «۱۱۷_ ۱۲۴» (اصول فقه _ عربي)

از: علي بن محمد علي طباطبائي (۱۲۳۱ ق).

دو مسأله «اجماع و استصحاب» را در جواب به تقاضای «شيخ سليمان عاملی» بطور مختصر نگاشته است.

آغاز: الحمد لله...اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى...انه قد سألنى بعض من لا يسعنى مخالفته و هو الشيخ الاجل العالم الفاضل الشيخ سليمان العاملی عامله الله سبحانه بالطافه و جعل كل يوم منه خيرا....

هيچ کدام نام کاتب و تاريخ کتابت ندارد و همه رساله ها تصحيح شده است.

در ابتداء نسخه وقف نامه مورخ ۱۲۳۷ هست.

۱۲۴ برگ، ۱۶ × ۲۲

ص: ۱۹۴

۱_ مرآة المحققين «۱_ ۱۰» (عرفان _ فارسی)

از: محمود بن عبدالکریم شبستری (۷۳۰ ق).

بحث هایی است در خداشناسی و نفس آمیخته ای از فلسفه و عرفان در هفت باب.

[الذریعه ۲۰-۲۸۴، مرعشی ۱-۱۳۴، مجلس ۲۶-۳۸۱، نسخه های خطی، منزوی ۲/ ۸۴۲].

۲_ اوصاف الاشراف «۱۱_ ۳۱» (اخلاق _ فارسی)

از: خواجه نصیر طوسی (۶۷۲ ق).

در شش باب به نام «شمس الدین محمد بن محمد جوینی» پس از کتاب «اخلاق ناصری» نگاشته است.

[الذریعه ۲-۴۷۷، مرعشی ۳-۱۶۶، الفبایی آستان قدس ۷۶، مشار].

آغاز: سپاس بقیاس بار خدائی را که به سبب آن که هیچ عقلی را قوت اطلاع بر حقیقت او نیست....

انجام: الیه يرجع الامر کله. این است آن چه خواستم در این مختصر بیان کنم.

۳_ طریق الی الله «۳۱_ ۳۴» (عرفان _ عربی)

از: نجم الدین کبری رازی (ق ۷).

رساله بسیار کوتاهی است در سلوک الی الله. مؤلف در این رساله طرق وصال را در سه نوع می‌شمارد و نوع سوم را برگزیده سپس توضیح می‌دهد.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا الله والصلاه والسلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین محمد الذی هو الهادی الی الطریق السداد و اله السالکین مسلک الرشاد قال الشیخ قدس سره....

انجام: و جعلنا له نورا من انوار جمالنا یمشی به بالفراسه فی الناس.... کمن یقی فی الظلمات.... لا یزید له نور المؤمنیه و لا یثمر له الولایه و النبوه.

۴_ رساله فی نفی الحیز و الجبه «۳۴_ ۳۵» (فلسفه _ فارسی)

از: نجم الدین کبری رازی (ق ۷).

ردیه ای است بر نظر فخر الدین رازی در مسأله مکان خداوند.

آغاز: فی نفی الحیز و الجبه لفخر الدین الرازی قوله تعالی لا اله الا هو الحی القيوم.

انجام: محتاج باشد به حصول ذات و این منافی آن است که فقر و احتیاج مخصوص به ممکنات است. والله اعلم بحقائق ذاته و صفاته و هو الهادی الی الحق.

۵_ جنگ «۳۵_ ۳۸» (عربی)

از: ؟.

مطالبی است پراکنده از چند موضوع مختلف فلسفی، اعتقادی و غیره و مطلبی به نقل از شیخ بهایی رحمه الله.

آغاز: نقل من کتاب روضه الجنان المراد بالنفس هو الذی یشیر الیه کل واحد بلفظ انا...الناس الی ارجاء متباعده و اطراف متبائنه الاول ان النفس انما هی هذا....

۶_ مضمار دانش = فرس نامه «۳۹_ ۸۰» (فارسی)

از: نظام الدین احمد گیلانی (ق ۱۰۵۹).

پیرامون اسب و آنچه از آیات و اخبار در این موضوع آمده با خلاصه گفته های اهل فن در فرس نامه ها به نام شاه عباس دوم (ق ۱۰۷۷) در یک مقدمه و سه مرحله به منزله قلب و جناحین و هر کدام دارای نه باب و یک خاتمه به جای ساقه.

[الذریعه ۱۶-۱۷۰، مرعشی ۱۹-۲۹۹، نسخه های خطی، منزوی ۱-۴۵۴، الفبایی آستان قدس ۵۲۶].

۷_ حیاة النفس فی خطیره القدس «۴۳_ ۵۶» (کلام _ عربی)

از: احمد بن زین الدین احسائی (ق ۱۲۴۱).

ص: ۱۹۶

رساله ای است در اصول دین پنجگانه در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه و هر باب دارای چند فصل میباشد.

[الذریعه ۷-۱۲۴، مرعشی ۲-۲۰۰، کتب مشایخ ۲-۳۰، مشار].

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و اله الطاهرين اما بعد فيقول العبد... انه قد التمس منى بعض الاخوان الذين يجب على اطاعتهم ان اكتب لهم رساله فى بعض ما يجب على المكلفين من معرفه اصول الدين.

۸ _ رساله در شكيات نماز = شكوك الصلاه « ۸۱ _ ۸۸ » (فقه _ فارسى)

از: محمد باقر بن محمد تقى مجلسى (۱۱۱۱ ق).

شكيات نمازهاى پنجگانه را به طور فتوايى در يك مقدمه و پنج فصل و يك خاتمه بيان نموده و در مشهد مقدس رضوى به پايان رسيده است.

[الذريعه ۱۴-۲۱۶، مرعشى ۱-۲۰۶، بيست و پنج رساله فارسى ۲۹۵، مجلس ۲۶ / ۴۲۹].

آغاز: الحمد لله الذى ازاح ظلمات الشبهات و الشكوك و الاوهام عن مناهج المسائل و الاحكام بشريعه سيد الانام....

۹ _ تحفه العابدين « ۸۹ _ ۱۰۷ » (تفسير _ فارسى)

از: محسن بن حسن گيلانى.

رساله كوتاهى است در تفسير و ترجمه دو سوره مباركه فاتحه الكتاب و توحيد كه در يك مقدمه و پنج فصل و خاتمه نگاشته شده است.

آغاز: حمد مر حاضر يگانه اى كه عبادت او را سزاست صمد فرزانه اى كه طلب اعانت از او رواست.....

انجام: و ديگر حديث وارد شده است كه اگر كسى به قبرستان بگذرد يازده مرتبه قل هو الله احد بخواند و ثواب آن را بر اهل آن قبرستان تبرع كند بيامرزد حق سبحانه و

ص: ۱۹۷

تعالی به برکت آن جمیع اهل قبرستان را و هم خواننده را و هم پدر و مادر خواننده را...رحمت و مغفرت پوشاند.

۱۰_ در بحر المناقب فی فضل علی بن ابی طالب: «۱۰۷_ ۱۶۱»

(امامت _ فارسی)

از: علی بن ابراهیم (درویش برهان) (ق ۱۰).

خلاصه ای است از کتاب «بحر المناقب فی مناقب علی بن ابیطالب علیهما السلام» تألیف خود مؤلف. این کتاب در یک مقدمه و دوازده باب مرتب شده است با عناوین «ای ولی مؤمن». مؤلف در مقدمه کتاب، کتابهایی را که از آن بهره برده است نام آورده و از جمله «منازل السائرین» محمود بن محمد طالبی قریشی (۹۱۱ق) را و بنا به گفته علامه طهرانی آقا بزرگ تاریخ تألیف این کتاب بین این سال و ۹۷۱ خواهد بود.

[الذریعه ۸/ ۶۲، مرعشی ۱/ ۱۲۴].

آغاز: سپس بیقیاس و ثنائی بیمنتهی حضرت مبدع حکیمی را جلت ارادته و قدرته که به حکم کنت کنزاً مخفياً.....

انجام: چنانکه در باب دهم از ابن عباس روایت رفت که گفت ولقد عاتب الله اصحاب محمد صلی الله علیه و آله فی آی من القرآن و ما ذکر علیاً الا بخیر فهذا اخر ما اردنا ایراده.....

۱۱_ قصیده العینیه الحمیریة «۱۶۱_ ۱۶۳» (عربی)

از: ابو هاشم اسماعیل بن محمد بن زید بن ربیع (سید حمیری) (۱۹۳ق).

قصیده معروفی است در پنجاه و شش بیت در ذکر فضائل اهل بیت و امیرالمؤمنین:.

[الذریعه ۱۷-۱۲۲، الفبایی آستان قدس ۴۴۷].

ص: ۱۹۸

آغاز:

لامّ عمرو باللوی مربع

۱۲_ لسان الغیب «۱۶۴_ ۱۸۴» (منظومه _ فارسی)

از: فرید الدین عطار نیشابوری (۶۲۷ ق).

مثنوی عرفانی است در حدود ۵۴۰۰ بیت و به مانند «مظهر الاسرار» و «مظهر العجایب» او در بیان ولایت مولا علی و فرزندان پیامبر صلوات الله علیه و آله است.

[الذریعه ۱۸-۳۰۹، نسخه های خطی، منزوی ۴/۳۰۹۷].

آغاز:

در کتابم جمله ترک سر بود

کشتن این مرغک بیبر بود

سوی گفتارم نظر کن ای جوان تا که مقصودت شود حاصل از آن

انجام:

ختم کردم این لسان الغیب من

زانکه بهتر زین ندارم من سخن

کتاب دهم و هفتم تحریر غلام علی بن کربلایی حسن مازندرانی در گیلان. اولی در ۱۲۴۱ و دومی ۱۲۴۳. بقیه رساله ها تاریخ کتابت ندارد.

کتاب اول و چهارم و هشتم و دوازدهم ناقص است.

کتاب هفتم در حاشیه نسخه نوشته شده است.

کتاب نهم تصحیح شده.

در پایان کتاب یازدهم هفت بیت عربی هست که بیت اول آن این است.

ما فی زمانک من ترجو مودّته ولا صدیق اذا خان الزمان وفا

۱۸۶ برگ، ۱۲ × ۲۰

ص: ۱۹۹

۱_ خلق الأعمال = الجبر و الاختيار « ۱ _ ۳ » (فلسفه _ عربی)

از: جلال الدین دوانی (۹۰۸ ق).

به درخواست مولانا سعد الدین محمد أستر آبادی، هنگام سفر دوانی به کاشان نوشته در حالی که کتابی با خود نداشته است.

[الذریعه ۷-۲۴۳، مرعشی ۱۱ / ۲۴۹].

آغاز: اما بعد حمد الله فتاح القلوب... فقد سألتني... افعال العباد دائره بحسب الاحتمال العقلي بين امور: الاول ان يكون حصولها بقدره الله و ارادته من غير مدخل لقدره العبد فيه....

انجام: و يكفي في تحقيق هذه المرتبه الكلمات الماثوره عن امير المؤمنين ويعسوب الموحدين عليّ علي النبي و عليه الصلوه والسلام فلينظر المتبصر فيه بنظر دقيق و يتفكر فيه بفكر عميق يتجلى عليه انوار التحقيق.

۲_ رساله در حساب « ۴ _ ۶ » (فارسی)

از: جلال الدین دوانی (۹۰۸ ق).

رساله مختصری است در حساب و اصول اعداد.

آغاز: بعد از ستایش یکتائی که... نقش دو کون را از کتم عدم هوّیه به بساط شهاده آورده.

انجام: و معلوم است که اعداد و نقوش از هیچجده تجاوز ندارد و صور ممکنه هر یک در این جدول مفضّیلا و در این دایره مجملا ثبت شد.

۳_ رساله عدالت « ۷ _ ۸ » (اخلاق _ فارسی)

از: جلال الدین دوانی (۹۰۸ ق)..

[الذریعه ۱۵-۲۲۶، نسخه های خطی، منزوی ۲ / ۱۶۴۷].

آغاز: سپاس بقیاس مالک الملکی را که پادشاه نفس ناطقه را در سواد خطه سويدای قلب صنوبری بر عرش روح حیوانی استوار داد.

انجام: معمار عدالتش جهان خراب را از نو طرحی انداخته و مهندسی ابالیس مملکت ویرانرا از فیض فضل خود آبادان ساخته و هو السلطان ابن السلطان عضد الدوله والخلافه و الدنيا والدين ابوالمظفر یعقوب خان.

۴_ رساله در رمل «۱۳_ ۲۴» (فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است در علم رمل که بنا به گفته مؤلف از کتب مورد اعتماد فراهم آمده و در یک مقدمه و دو مقاله تنظیم شده است. مقدمه در بیان اصول علم رمل، مقاله اول در اصول احکام و ضمائر و مقاله دوم در اعمال متفرقه.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی محمد و عترته الطاهیرین اما بعد این رساله ایست در علم رمل که انتخاب کرده شده از کتابی چند که استادان اعتماد نموده اند....

۵_ اشجار و اثمار = ثمره و شجره «۲۵_ ۱۲۶» (نجوم_ فارسی)

از: علیشاه بن محمد بن قاسم خوارزمی بخاری علاء منجم.

احکام نجومی و ستارهشناسی و تقویم و احکام طالع و قران را در دو مقاله نگاشته و هر کدام دارای اشجار و اثمار میباشند: مقاله اول در بعضی از کلیات، مقاله دوم در جزئیات.

اینکتاب بهنام سیف الدین احمدشاه و برادرش محمدبن مبارکشاه تألیفشده است.

و از روی نسخه مورخ ۸۸۰ به نام «ثمره شجره نجوم» در هند چاپ شده است.

[الذریعه ۱/ ۲۹۳، دانشگاه ۱۵-۴۱۲۱، ملی ۱/ ۱۶۱]

نسخه های خطی، منزوی ۱-۲۳۶، مرعشی ۲/ ۵۰].

ص: ۲۰۱

آغاز: حمد و ثناء آفریدگاری را که افلاک دواير و نجوم سواير بيافرید و شکر و سپاس واجب الوجودی را که عناصر و ارکان... اما بعد چنین میگوید مؤلف این مسوده علیشاه بن محمد قاسم بن الخوارزمی....

انجام: و انواع ضمیرها اما بر این ختم کردمی حالیا اگر بعد از این عمر وفا کند آن باقی نیر ساخته گردد و اگر چه این بنده خود را در عدد مصنفان ندانست نشانه ای ساخت و از حق تعالی توفیق خواست در اتمام آن.

۶_ رساله در رمل «۱۲۷_ ۱۲۹» (فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است درباره احکام شانزدهگانه اشکال و چگونگی به دست آوردن ضمائر افراد.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين و بعد بدان که استادان این فن قرار گذاشته اند که در رمل چند سؤال توان کرد در یک رمل... و هفتاد سؤال توان کرد.

۷_ فالنامه «۱۳۱_ ۱۳۵» (فارسی)

منسوب به امام صادق (علیه السلام).

در شانزده باب تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۶-۹۸، مجلس ۳۶ / ۷۹].

آغاز: بسمله. بدان ای محب صادق که قرعه به انبیاء مخصوص است اما این فال است که حضرت امام جعفر صادق ((علیه السلام)) این نسخه را ترتیب فرموده به قرعه انداختن....

انجام: دلالت بر خوشحالی احوال و فرح یافتن از غم و الم و دیدن بزرگان و راحت

ص: ۲۰۲

بودن از طرف سلطان و دوستی کردن با نیکو و با دوستان پیوستن و مراودت یافتن که همیشه با نام حق تعالی است تا به مطلب
برسی ان شاء الله.

۸_ فالنامه «۱۳۷_ ۱۵۱» (عربی)

از: ؟.

فالنامه ای است همراه آیات و جداول با عناوین خاص هر صفحه از قبیل: «هذا الفعل طیب، أم ردی»، «هذا الخبر صحیح ام
کذب»، «الزرع نافع لك ام لا»، «سفر البحر خیره لك ام لا» و غیره.

آغاز: هذا الفعل طیب أم ردی. حرف اول بیش‌رهم ربهم برحمه منه و رضوان و جنات لهم، حرف ثانی و ان تصبروا و تتقوا ان
ذلك من عزم الامور....

انجام: حرف خامس سبحان الذی سخر لنا هذا و ما كانوا له مقرنین نافع باذن الله.

۹_ شرائط خواندن دعای سیفی «۱۵۲_ ۱۵۷» (فارسی)

از: ؟.

دعای سیفی یا «حرز یمانی» از ادعیه معروف و مروی از امیرمؤمنان علی (علیه السلام) است. خواندن آن دارای شرایط و آداب
خاصی است از جمله داشتن اجازه از مشایخ.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی سیدنا و نبینا محمد و اله الطیبین بدان ایدک الله تعالی که از شرائط خواندن
دعای سیفی آن است که اول غسل کنند و جامه پاک پوشند....

۱۰_ جنگ «۱۵۷_ ۱۶۳» (فارسی)

از: ؟.

مطالب پراکنده ای از ادعیه و طلسمات و رمل و غیره. از جمله مطلبی را از محمد

ص: ۲۰۳

مکی شاگرد فخر رازی نقل میکند و مطلبی از شامل السکاکی آورده است.

آغاز: الحمد ردائی والشکر و الکبریاء ثنائی....والخلق کلهم عبیدی و امائی و محمد صلی الله علیه و آله و سلم نبیی زوجت الاشیاء لیستدلوا بها علی وحدانیتی....بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین چنین روایت میکند محمد مکی.

۱۱ _ تحفه المجربات = منتخب السرّ المکتوم «۱۶۲ _ ۱۶۷»

(علوم غریبه _ عربی)

برگزیده ای از کتاب «السرّ المکتوم فی مخاطبه النجوم» فخر الدین محمد رازی است، که مؤلف این مطالب را خود تجربه کرده یا از دوستی راستگو آن را شنیده که تجربه شده است لذا آن را «تحفه المجربات» نامیده و در ۱۶ باب و یک خاتمه تنظیم نموده است.

[ر.ک: الذریعه ۱۲-۱۷۰ در آن اظهار شده که مؤلف السرّ المکتوم

غیر از فخر رازی است، مرعشی ۱۶ / ۲۷۴].

آغاز: الحمد لله حق حمده والصلاه والسلام علی خیر المرسلین محمد عبده و علی اله و اصحابه من بعده و بعد هذا منتخب من کتاب السر المکتوم الذی صنف الامام فخر الدین الرازی.....

رساله اول و دوم و چهارم و پنجم و نهم تحریر محمد مقیم بن صفی الدین محمد الشجاعی بن قاسم بن محمود بن شرف الدین سلیمان الشریف الشیرازی بن زین العابدین بن شاه شجاع بن محمد بن مظفر بن آل مظفر. اولی در ۱۰۲۱، دومی در ۱۰۱۱ و سومی و پنجمی در ۱۰۳۸ و ششمی در ۱۰۳۹

رساله دهم نستعلیق ۱۰۳۹

بقیه رساله ها تاریخ و نام کاتب ندارد.

رساله سوم فقط مقدمه را دارد.

ص: ۲۰۴

رساله نهم تصحیح شده و یادداشت «رفیع بن حسن شیرازی در برگ اول دارد.

رساله یازدهم فقط بخشی از باب اول را دارد.

۱۶۷ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۴۷۹)

۱_ رساله فی الاجماع = حجیه الاجماع «۱_ ۶۳» (اصول فقه _ عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

در ۱۶ ماه رمضان ۱۲۱۵ ق به اتمام رسانده است.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۳۷].

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطاهیرین...انی لّمّا رأیت کثیر الاختلاف بین علمائنا فی اکثر طرق الاستدلال و کیفیه استنباط الحرام و الحلال....

۲_ رساله فی الاجتهاد و التقليد «۶۳_ ۶۸» (اصول فقه _ عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

در جواب یکی از علما که در این خصوص سؤال کرده نوشته و سرانجام درباره تقلید میت بحث نموده است.

[فهرست کتب مشایخ ص ۳۹].

آغاز: قال ما یقول سلطان العلماء فی الاجتهادات الظنیه و الامارات العقلیه و الاستنباطات الاستحسانیه و وجوب العمل بقول المجتهد الحی و بطلان فتاوی الاموات....

ص: ۲۰۵

۳_ اسرار الشهاده «۶۹_ ۹۰» (عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

در ذکر اسرار شهادت امام حسین (علیه السلام) که در جواب سؤال حاج عبدالوهاب قزوینی در سال ۱۲۳۶ هـ . ق نگاشته است.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۱۳۵].

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلى الله على خير خلقه ومظهر لطفه محمد و اله الطيبين الطاهرين و لعنه الله على اعدائهم اجمعين و ظالميههم و مبغضيههم و غاصبي....

انجام: ولو كان لي قلب و مجال لا رخيت عنان القلم في هذا الميدان و لأريتك من عجائب الاسرار و غرائب الانوار ممّا لا تكاد يحتمله الجنان و بهذا القدر كفايه لاهل الدرايه.

۴_ أجوبه المسائل «۹۱_ ۲۰۰» (عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

جواب سؤالاتی است است در بحث «نبوت»، «نماز» و اسرار آن، اسم اعظم، حدیث أنا نقطه تحت الباء، خمس و زکات و اسرار آنها، روزه، استخاره و کیفیت آن و غیره.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۱۵۹].

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه على خير خلقه محمد و اله اجمعين و لعنه الله على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين...ان بعض الدّيانين الذين ميز و الماء من الشراب....

۵_ أجوبه المسائل «۲۰۰_ ۲۲۰» (عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

ص: ۲۰۶

پاسخ به سؤالاتی است درباره «تقلید»، «حقیقت وضع»، «جبر و اختیار»، «جابلقا و جابرسا»، «ناسخ و منسوخ»، «سهو النبی صلی الله علیه و آله»، «جن»، «معنی حدیث فرجه» که با عناوین «قال _ اقول» نگاشته شده است.

[فهرست کتب مشایخ ۹۴/۲].

آغاز: قال مسأله هل يتحقق التقليد للمجتهد باخذ بعض المسائل مع العزم على الاخذ بالجميع عنه ام لا.

۶_ شرح دعاء السمات «۲۲۱_ ۲۲۴» (دعا _ عربی)

از: سید کاظم بن قاسم حسینی رشتی (۱۲۵۹ ق ۹)

در جواب آخوند ملا علی اصغر نیشابوری در دهم شعبان ۱۲۳۸ نگاشته است.

[فهرست مشایخ ۹۱/۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین... بعض اشارات الدعاء العظیم المشهور بدعاء السمات....

رساله اول و دوم و سوم و پنجم بدون تاریخ.

رساله چهارم ۱۲۵۳

رساله ششم از انجام ناقص و بدون تاریخ.

۲۲۴ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۴۸۰)

۱_ تنزیه الانبیاء والأئمه: «۳_ ۱۰۱» (کلام و تفسیر _ عربی)

از: سید مرتضی علم الهدی (۴۳۶ ق).

تفسیر و تأویل صحیح برای آیاتی است که ظاهر آ دلالت بر گناه کردن انبیا میکند.

در آغاز کتاب بحث مفصّلی درباره عصمت پیامبران و امامان: نموده است.

[الذریعه ۴-۴۵۶، مرعشی ۱-۲۷۱، مشار، عربی ۲۲۲].

ص: ۲۰۷

آغاز: الحمد لله كما هو اهله و مستحقه و صلى الله على خيرته من خلقه و حجته في عباده محمداً و آله الابرار الذين اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهيرا سئلت احسن الله توفيقك.....

۲_ النسخ و المنسوخ من القرآن العزيز « ۱۰۱ _ ۱۲۱ » (عربی)

از: قطب الدين راوندى (۵۷۳ ق).

مختصرى درباره نسخ از نظر لغوى و اصطلاحى بحث کرده سپس آیات ناسخ و منسوخ را به ترتيب سوره هاى قرآن آورده و توضیح داده است.

[الذريعه ۱۴/۲۴].

آغاز: الحمد لله الذى لم ينسخ من آيه الاوقد اتى بخير منها او مثلها.....

۳_ منهاج الكرامه في معرفه (اثبات) الامامه « ۱۲۱ _ ۱۴۲ » (كلام _ عربى)

از: جمال الدين حسن بن يوسف بن مطهر حلى (علامه حلى) (۷۲۶ ق).

این کتاب را برای اثبات امامت امامان: به نام سلطان خدا بنده محمد الجاتيو، در شش باب نوشته است.

مکرر چاپ شده است.

[الذريعه ۲۳-۱۷۲، مرعى ۱-۶۰، مكتبه العلامه الحلى ۲۰۰ _ ۲۰۴].

آغاز: الحمد لله القديم الواحد الكريم الماجد المقدس بكماله عن الشريك و الضد.

۴_ مناظره في الامامه (۱۴۳ _ ۱۴۷) (عربى)

از: شيخ حسين بن عبدالصمد عاملى (۹۸۴ ق).

گفتگوی شيخ حسين پدر شيخ بهائى با یکی از دانشمندان اهل سنت شهر حلب میباشد که در مسأله امامت در سال ۹۵۱ ق به بحث پرداخته اند و سرانجام آن دانشمند

ص: ۲۰۸

سنی متقاعد شده است.

چاپ شده است.

نسخه دیگری هم در مجموعه های چهار کتابی در همین جلد معرفی شد.

[الذریعه ۲۲-۲۹۱، دائره المعارف بزرگ اسلامي، منزوی ۱/ ۲۴۵].

۵_ الاحادیث القدسیه = چهل سوره «۱۴۷_ ۱۵۷» (عربی)

از: ؟.

حدیث قدسی معروف به چهل سوره تورات است با عناوین «یا بن آدم _ یا بن آدم».

[مجلس ۳۸ / ۴۹۸].

۶_ مناجات حضرت موسی (علیه السلام) و حدیث قدسی «۱۵۷_ ۱۶۶» (عربی)

از: ؟.

خطاباتی است از حضرت باری تعالی به حضرت موسی (علیه السلام) با عناوین «یا موسی _ یا موسی» و در اثنای آن مناجاتهایی از حضرت موسی (علیه السلام).

[مجلس ۳۸ / ۴۹۸].

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی محمد و آله اجمعین اما بعد فهذه من مناجات موسی (علیه السلام) قال الله تعالی یا موسی اتحب قریبی.

انجام: ولا تخف غیری ولا تأمن مکرری ولا تیأس من رحمتی فکن لی اکن لک.

۷_ رساله فی تحریم ذبائح اهل الكتاب «۱۶۶_ ۱۹۵» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق).

این رساله در حرمت حیوانی که اهل کتاب (یهود و نصاری) آنها را سر بریده اند بحث میکند، و در مقدمه میگوید که شخصی از طرف پادشاه روم نزد شاه عباس

ص: ۲۰۹

صفوی آمد و در ضمن سخنی، گفتگو در این مسأله شد و به دستور شاه این رساله تألیف گردید.
چاپ شده است.

[الذریعه ۱۰-۳ و ۱۱-۱۸۶، مرعشی ۳-۱۹۵، مجلسی ۱۸/۲۵].

آغاز: الحمد لله على جزيل فضاله و بعد فيقول الفقير الى عفو الله... ان الباعث على تأليف هذه المقالة و تحرير هذه الرساله ان رسول ملك الروم.....

۸ _ الحبل المتين في احكام الدين (بخشی از آن) «۹۵ _ ۱۹۸»

(فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق).

به جلد ۱ ص ۲۰۲ رجوع شود.

۹ _ مناظره مأمون العباسی «۱۹۹ _ ۲۰۴» (کلام _ عربی)

از: ؟.

شرح مناظره مأمون عباسی با مخالفان و علمای اهل سنت بنا به نقل شیخ صدوق در عیون اخبار الرضا (علیه السلام) و ابن عبد ربّه در «العقد الفريد».

[الذریعه ۲۲-۳۰۱، نسخه های خطی، منزوی ۲/۹۹۵].

آغاز: قيل ان المأمون امر وزيره باحضار جماعه من اهل الاحاديث و جماعه من اهل علم الكلام و الفقه و اهل الصرف و النحو.

انجام: همه زبان از دهان بیرون آوردند که به دهان خود برسانند عمروعاص خواست به معاویه نشان بدهد دید که معاویه خودش هم سر به زیر افکنده زبان بیرون آورده است و میخواهد به دماغ خود برساند عمروعاص گفت ای معاویه خیریت مردم و تو ظاهر شد.

ص: ۲۱۰

۱۰ _ حياه النفس في حظيره القدس «۲۰۵ _ ۲۲۱» (کلام _ عربی)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱ ق).

رساله ای است در اصول دین پنجگانه که در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه و هر باب دارای چند فصل تنظیم شده است. چند نسخه از آن در این کتابخانه هست. .

[الذریعه ۷-۱۲۴، مرعشی ۲-۲۰۰، فهرست کتب مشایخ ۲/۳۰].

۱۱ _ صحت و مرض = حسن و عشق «۲۲۱ _ ۲۲۸» (عرفان _ فارسی)

از: محمدبن سلیمان فضولی بغدادی (۹۷۰ ه

ق).

سفر روح از عالم لاهوت به عالم ناسوت را به روش داستانی عرفانی آورده است.

[الذریعه ۱۵-۱۲، نسخه های خطی، منزوی ۲-۱۲۶۶، مجلس ۲/۲۵۸].

آغاز: حمد بیحد احدی را سزااست که ریاض بدن را به آب روان پرورده و حسن را مظهر عشق و عشق را زیور حسن کرده. انجام: چون روح به آن مقام رسید، علامت جبروت و لاهوت دید، به منزل اصلی پیوست و از رهنان رست و عاقبه الأمر خود را به خود رساند، عاشقی و معشوقی از آن خلوت بیرون ماند.

۱۲ _ رساله جهاد با نفس «۲۲۸ _ ۲۳۱» (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است درباره جهاد با نفس اماره و موانع آن که مؤلف میگوید: تصحیح نیت از اعظم مجاهدات است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین.... چون بنای ایمان و ایقان بر ریاضت و مجاهدات است کما قال الله تعالی والذین جاهدو فینا لنهدینهم سبیلنا....

ص: ۲۱۱

انجام: و آن جماعت الیوم مفقودند بحسب ظاهر اگرچه این جماعت سبب وجود سماوات و ارضند اما به موجب اولیائی تحت قبایی لا یعرفهم غیری مستورند و تا کسی مثل ایشان نشود ایشان را ادراک نمیتواند کرد و شناخت.

رساله اول و سوم تا هفتم نستعلیق ۱۲۵۴ و سوم و ششم در قزوین.

رساله ۱ و ۲ و ۳ و ۷ تصحیح شده است.

رساله دهم نستعلیق ۱۲۶۳

رساله یازدهم نستعلیق ۱۲۸۷

بقیه رساله ها تاریخ کتابت ندارد.

در ادامه رساله ۱۲ برخی دعاها و حدیثها هست.

۲۳۱ برگ، ۱۴ × ۲۱

(۴۸۲)

۱ _ کشف الربیه فی احکام الغیبه و النمیمه « ۲ _ ۳۶ » (فقه و اخلاق _ عربی)

از: شهید ثانی (۹۶۶ ق).

پنجشنبه ۱۳ ماه صفر ۹۴۹ به پایان رسیده است.

مکرر چاپ شده است.

[الذریعه ۱۸-۳۶، مجلس ۳۷-۶۲، مرعشی ۲ / ۴۷].

۲ _ جنگ حدیث « ۳۶ _ ۴۵ » (عربی)

از: ؟.

در آن احادیث اخلاقی به نقل از ائمه اطهار علیهم السلام ذکر شده است.

در این مجموعه احادیث متفرقه از کتابهای متفرقه توسط کاتب چهار رساله ای که در این مجموعه هست گردآوری شده است.

ص: ۲۱۲

و تعدادی از نسخه های این کتابخانه از موقوفات اوست.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم عن زيد الشحام عن الصادق ((عليه السلام)) قال ما من عبد يقول كل يوم سبع مرّات اسأل الله الجنّه و اعوذ بالله من النار الا قالت النار يا رب اعذه منّي....

۳ _ مسکن الفؤاد عند فقد الاحبه و الاولاد «۴۵ _ ۷۲» (اخلاق _ عربی)

از: شهید ثانی (۹۶۶ ق).

این کتاب جمعه غره ماه رجب ۹۵۴ پایان یافته و مشتمل بر یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه میباشد.

مکرر چاپ شده است.

[الذریعه ۲۱-۲۰، مرکز احیاء میراث اسلامی ۱-۴۷۹، مشار، عربی ۸۴۳، مرعشی ۲/ ۴۸].

آغاز: الحمد لله الذی قضی بالفناء و الزوال علی جمیع عباده.

۴ _ الجواهر السنیه فی الاحادیث القدسیّه «۷۵ _ ۱۵۵» (حدیث _ عربی)

از: محمد بن حسن شیخ حرّ عاملی (۱۱۰۴ ق).

احادیث قدسی، به ترتیب پیامبران از حضرت ادم (علیه السلام) تا حضرت خاتم صلی الله علیه و آله و احادیث قدسی در شأن ائمه اطهار: را آورده است. تاریخ ختم کتاب رمضان ۱۰۵۶ میباشد.

[الذریعه ۵-۲۷۱، مجلس ۲۵-۲۷۱، آستان قدس ۱۴-۲۱۹، مشار، عربی ۲۶۰].

۵ _ التحصین فی صفات العارفين «۱۵۹ _ ۱۵۵» (اخلاق و حدیث _ عربی)

از: شیخ ابوالعباس احمد بن محمد بن فهد حلّی (۸۴۱ ق).

مطالبی را درباره فواید عزلت و گوشهگیری بر اساس روایات و احادیث اهل بیت: آورده و گاهی از سخنان عارفان نیز ذکر کرده است و مشتمل بر سه «قطب»

میباشد. القطب الاول: تصوورها، القطب الثاني: آداب العزله، القطب الثالث: فوائد العزله.

[الذريعه ۳-۳۹۸، مرعشي ۱۵-۴۸، مجلس ۴-۱۴۷، مشار، عربي ۱۶۷].

آغاز: الحمد لله الذي تجلى لعباده فشغلهم عن الشهوات و اظهرهم فيص نوره فهداهم به من الغفلات....

همه رساله ها نستعليق ابوالقاسم بن جعفر بن علاء الدين الحسيني الواعظ اليزدي.

رساله اول و دوم تاريخ ندارد و سه رساله ديگر در ۱۲۵۵ نوشته شده.

رساله اول از آغاز ناقص است و در ادامه رساله سوم احاديثي از شيخ بهائي و ابن شهر آشوب و شيخ مفيد و دو شعر از ديوان اميرالمؤمنين نقل شده است.

۱۶۰ برگ، ۱۴ × ۲۱

(۵۰۶)

۱ _ **لوامع المسائل = رساله توبليه « ۱ _ ۸۰ » (عربي)**

از: شيخ احمد بن زين الدين أحسائي (۱۲۴۱ ق).

پاسخ به ۱۹ سؤال ملا عبد علي بن علي توبلي است که در سال ۱۲۱۱ پاسخ داده شده است که از جمله آنها: تفسير حروف و اسمای حسنی و خواص آنها، کیفیت استجابت دعا به واسطه اسم اعظم، حروف مقطعه اوایل سوره ها و بيان معانی حروف هجاء، تزکیه نفس و وصول به طريق حق، مسأله امر بين امرين و غيره میباشد.

[فهرست کتب مشايخ ۲/۴۷].

آغاز: الحمد لله ولي ما اولي من نعمه بالجود و الكرم و مالک ما اعطى من سأله من النعم و صلى الله على نبيه مصباح الظلم.

ص: ۲۱۴

۲_ حياه النفس و حظيره القدس «۸۱_ ۹۰» (کلام _ عربی)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱ ق).

نسخه های متعددی از این کتاب در این کتابخانه هست به شماره ۲۹۹ در همین جلد چهارم رجوع شود.

۳_ مصباح الشریعه «۹۰_ ۱۰۷» (حدیث _ عربی)

از: منسوب به امام صادق (علیه السلام).

به جلد ۱ ص ۴۹۴ رجوع شود.

[الذریعه ۲۱-۱۱۰، مرعی ۲-۲۴۳، الفبائی آستان قدس ص ۵۲۴، مجلس ۳۸/۵۶۴].

۴_ التوحید «۱۰۷_ ۱۲۶» (حدیث _ عربی)

از: ابو عبدالله مفضل بن عمر جعفی.

به جلد ۱ ص ۱۰۹ رجوع شود.

۵_ الاهلیجه «۱۲۶_ ۱۳۶» ()

از: ابو عبدالله مفضل بن عمر جعفی.

به شماره [۲۴۶] از مجموعه های ۴ کتابی مراجعه شود.

۶_ اجوبه المسائل «۱۳۶_ ۱۹۱» (عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

جواب سؤالهائی است که بعضی از دینداران پرسیده اند که از جمله آنها «اثبات نبوت خاصه»، اسرار عبادات (نماز، خمس و صوم و غیره)، اسم اعظم، انسداد باب علم، تفسیر چند آیه و غیره این کتاب با عناوین «قال _ اقول» نگاشته شده است و پاسخ

ص: ۲۱۵

به بیست سؤال میباشد.

[فهرست کتب مشایخ ۱۵۹/۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین... ان بعض الدیانین الذین میز و الماء من السراب و فرقوا بین القشور و اللباب...

۷- رساله فی السیر و السلوک «۱۹۲- ۲۰۱» (عرفان - عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

کلمات و دستوراتی است که برای سیر و سلوک نگاشته و در یازده صفر ۱۲۳۸ آن را به اتمام رسانده است.

[فهرست کتب مشایخ ۱۱۷/۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد... ان جماعه من الاحباب و خالصی الاصحاب الذین میز و الماء من السراب...

۸- الذهبیه الطیبه = طب الرضا (علیه السلام) «۲۰۲- ۲۰۵» (حدیث - عربی)

منسوب به امام رضا (علیه السلام).

[الذریعه ۱۵-۱۴۱، مشار، عربی ۶۰۵].

آغاز: الرساله الذهبیه فی الطب التی بعث بها الامام علی بن موسی الرضا (علیه السلام) الی المأمون العباسی فی حفظ صححه المزاج و تدبیره بالاغذیه و الاشربه و الادویه. قال الامام الانام....

۹- تجوید قرآن «۲۰۵- ۲۰۷» (عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

مسائل تجوید قرائت قرآن را به درخواست عده ای، در شش فصل و یک خاتمه

ص: ۲۱۶

نگاشته است.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۴۴].

آغاز: الحمد لله الذى نزل الفرقان على عبده تنزيلا و فضله بما اوحى اليه على جميع الخلق تفضيلا.

۱۰ _ تخميس قصيده البرده «۲۰۸ _ ۲۱۸» (عربى)

از: شيخ محمد رضا بن شيخ احمد نحوى (۱۲۲۶ ق).

تخميس قصيده معروف برده (الكواكب الدرّيه فى مدح خير البرّيه) شرف الدين محمد بن سعيد بوصيرى (۷۰۴ ق) است.

اين تخميس با تخميس «بانّت سعاد» شاعر چاپ شده است.

[الذريعه ۴/ ۸].

آغاز: والحمد لله رب العالمين... ما لى اراك حليف الوجد و الالم

۱۱ _ تفسير آيه «خلق الارض فى يومين» «۲۱۹ _ ۲۳۰» (عربى)

از: سيد كاظم رشتى (۱۲۵۹ ق).

شرحى است درباره آيه «خلق الارض فى يومين» [سوره فصلت آيه ۹] در پاسخ به سؤال محمود مفتى بغداد.

[رجوع كنيد به فهرست كتب مشايخ ۲/ ۱۲۳].

آغاز: الحمد لله الذى ابتدع السنه... قد امرنى ان املئ كلمات ترفع الحجاب و تكشف النقاب.

۱۲ _ قصيده البستى = النونيه «۲۳۰ _ ۲۳۱» (عربى)

از: ابوالفتح بن محمد بن الحسين بن يوسف بستى (۴۰۰ ق).

ص: ۲۱۷

این قصیده مورد توجه ادباء قرار گرفته و شرحها بر آن نوشته اند و «استقبال» از آن کرده اند و به زبان فارسی نیز ترجمه و به نظم کشیده شده است.

همراه با چند شرح در سال ۱۸۲۸ میلادی در کونپنهاگ به چاپ رسیده است.

[مجلس ۳۶-۴۵۴، الذریعه ۱۷/۱۳۵].

آغاز:

زیاده المرء فی دنیاہ نقصان و ربحه غیر محض الخیر خسران

۱۳_ اشعار «۲۳۱» (عربی)

از: علی بن احمد احسائی.

۱۴_ المنظومه «۲۳۲_ ۲۵۴» (عربی)

شاید از شیخ احسائی.

منظومه ای است در ۱۷۶۰ بیت که مسائل توحید و فضائل و مناقب اهل بیت: را در بردارد.

آغاز:

لک الحمد یا من لم یزل بالهویه توحید بالتحمید بالازلئیه

تمجدت یا من دل بالصمدیه علی انه القدوس بالاحدیه

۱۵_ جنگ حدیث «۲۵۶_ ۲۶۷» (عربی)

شامل صورت مجلس امام باقر (علیه السلام) با حجاج بن یوسف ثقفی و چند حدیث به نقل از جامع الاخبار و امالی شیخ طوسی و بحار الانوار مجلسی.

آغاز: قال حضرت مجلس الحجاج بن یوسف الثقفی و عنده جماعه من الاعیان و الناس حوله محدقون.

ص: ۲۱۸

۱۶_ العقود الاثنی عشر فی مراثی سادات البشر «۲۶۸_ ۲۷۹» (عربی)

از: سید محمد مهدی بن مرتضی طباطبائی (سید بحر العلوم) (۱۲۱۲ ق).

دوازده بند معروف سید بحر العلوم است که در رثاء سیدالشهدا (علیه السلام) کشیده شده است.

[الذریعه ۳۰۲ / ۱۵].

آغاز:

الله اکبر ماذا الحادث الجلل

لقد تزلزل سهل الارض و الجبل

۱۷_ الدرّه النجفیّه = الدرّه المنظومه «۲۸۵_ ۲۸۷» (فقه _ عربی)

از: سید محمد مهدی بن مرتضی طباطبائی (سید بحر العلوم) (۱۲۱۲ ق)

شرحهای متعددی بر آن نوشته شده.

این منظومه چاپ شده است.

۱۸_ اشعار سید بحر العلوم در رثاء حضرت مسلم بن عقیل وهانی «۲۸۷»

(عربی)

۱۹_ منظومه فی الرّضاع = الارجوزه الرضاعیه «۸۷» (فقه _ عربی)

از: سید صدر الدین محمد بن صالح عاملی (۱۲۶۳ ق)

ارجوزه ای است در احکام رضاع بر اساس فقه شیعه.

[الذریعه ۲۳-۱۱۱ و ۱ / ۴۷۶].

ص: ۲۱۹

۲۰_ منظومه فی الموارث = ارجوزه فی الارث «۲۸۸_ ۲۹۳»

(فقه _ عربی)

از: شیخ محمد علی بن محمد أعسم نجفی (۱۲۳۳ ق)

[الذریعه ۲۳-۱۳۸ و ۱/۴۵۴].

آغاز:

نحمدك اللهم يا من شرعا دينآ به النبي طاهها صدعا

هیچ کدام از این بیست رساله غیر از طب الرضا (علیه السلام) تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد و همه تحریر سده ۱۳ میباشند.

رساله ۱ و ۲ و ۵ تصحیح شده است.

رساله ۱۷ و ۱۹ ناقص است.

طب الرضا (علیه السلام) از روی نسخه مورخ ۱۰۸۴ در سال ۱۲۵۷ توسط ابوالقاسم بن میرزا حسین خوانساری نوشته شده.

۲۹۳ برگ، ۱۴ × ۲۰

(۵۱۶)

۱_ شرح دعای: «هب لی کمال الانقطاع الیک» «۱_ ۱۱» (دعا _ فارسی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

شرح عرفانی است بر فقره ای از مناجات شعبانیه معروف که در جواب بعض از سالکین نگاشته است.

[فهرست کتب مشایخ ۲-۹۱، مرعشی ۱۸/۳۳].

آغاز: ای آن که ز اشراق نور جمالت تمامی کاینات مستشرق....و از ظهور کوکب سلطان جلالت جملگی ممکنات نیست و نابود....

ص: ۲۲۰

۲_ اجوبه مسائل «۱۱_ ۴۷» (عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

پاسخ به سؤالاتی است درباره کشفیه و شیخیه. مؤلف شرح حال شیخ احمد احسائی و اجازات ایشان از علماء را از جمله بحرالعلوم و شیخ حسین آل عصفور ذکر کرده و سپس به دفاع از احسائی پرداخته است.

آغاز: الحمد لله الذی ارشد من استرشدہ الی سبیل الرشاد و اوصل من استهواه الی اعلی الغایه و اقصى المراد.

۳_ سفینه النجاه «۴۸_ ۶۷» (مقتل _ عربی)

از: ملا حسین کرمانی (ق ۱۳ ه . ق).

ملا حسین کرمانی که در اول کتاب تصریح نموده مدّت زیادی از محضر شیخ احمد احسائی استفاده نموده ۱۷ خطبه به عنوان ذکر مصیبت برای امام حسین (علیه السلام) تنظیم نموده و آن را «سفینه النجاه» نامیده است.

آغاز: الحمد لك والسلام على عباده الذين اصطفى اما بعد.... يقول اني لما وقفت بحمد الله تبارك و تعالی برهه طويله و مده مدیده بشرف العالم الربانی....

۴_ خطبتان من الشيخ احمد الاحسائی «۶۷_ ۷۴» (مواعظ _ عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

خطبه اول شامل نصایح و مواعظ و تجلیل از انبیاء الهی و ائمه اطهار: است و خطبه دوم برای عقد نکاح میباشد.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۳۶].

آغاز: هذه خطبه من خطب جناب الشيخ احمد الاحسائی اعلی الله مقامه بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين الحمد لله الذی فضلنا بحبّ محمد و آله علی البشر و رزقنا من الطیبات.

ص: ۲۲۱

۵_ وصایا الامام علی ((علیه السلام)) «۷۵_ ۸۳» (حدیث _ عربی)

از: ؟.

وصیت و سفارش علی ((علیه السلام)) به کمیل، محمد بن ابی بکر، خطبه همّام، وصیت به امام حسن (علیه السلام) را آورده است.

۶_ کیفیت عروسی حضرت زهرا ۳۱ و عروسی فاطمه دختر امام حسین (علیه السلام)

«۸۳_ ۸۵» (فارسی)

از: ؟.

کیفیت عروسی فاطمه زهرا ۳۱ و عروسی فاطمه دختر امام حسین (علیه السلام) را عبدالحمید بن محمد رضا تفرشی کاتب از کتابی تلخیص نموده و در اینجا آورده است.

آغاز: والحمد لله رب العالمین و الصلاه والسلام علی محمد و آله الطاهیرین و بعد...دیدم که شخصی کیفیت عروسی فاطمه زهرا و عروسی فاطمه دختر امام حسین ((علیه السلام)) را در کتابی که در مصیبت نوشته بیان کرده بود.

۷_ سؤال المفضل عن الصادق ((علیه السلام)) «۸۶_ ۸۸» (عربی)

از: مفضل بن عمر جعفی.

حدیث مختصری است که امام صادق ((علیه السلام)) در پاسخ به سؤال مفضل از حقیقت معنی و ذات پرسیده است و با عناوین «یا مفضل _ یا مفضل» نگاشته شده است.

۸_ الفوائد الثمانیه «۸۹_ ۹۰» (کلام _ عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

دارای هشت فائده میباشد: ۱_ در وجود خیر. ۲_ در مراتب نعیم. ۳_ در حالات

ص: ۲۲۲

مقرّبین و عصمت انبیاء. ۴_ در ذات و صفت الوهیت خداوند. ۵_ در اینکه کارهای خوب و بد، صور ثواب و عقابند. ۶_ در موازین قسط در روز قیامت. ۷_ در اینکه پیامبر جنّ از خود آنها هست یا نه؟ ۸_ در علم خداوند.

[فهرست کتب مشایخ ۱۸/۲].

۹_ جواب المسأله العویصه «۹۰_ ۹۵» (عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

پاسخ به سؤال میرزا محمد شفیع که از ضمیر «فاعل» در «زیدٌ ضَرَبَ» و مرجع آن که آیا ذات زید است یا عنوان او و همچنین از فرق بین مقام بیان.....استفسار نموده.

[فهرست کتب مشایخ ۹۳/۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین....اما بعد....ان هذه کلمات ذات تبیین صدرت منی جواباً لمسأله عویصه مشکله.....

۱۰_ رساله فی حقیقه الانسان «۹۵_ ۱۰۷» (فلسفه _ عربی)

از: محمود بن محمد تبریزی (ق ۱۳ هـ . ق).

مؤلف هنگام التجاء به حضرت عبدالعظیم، به نام محمد شاه قاجار نوشته است و درباره حقیقت انسان از دیدگاه فلسفه بحث کرده و از آیات و روایات نیز استفاده نموده است.

آغاز: الحمد لله الذی هدانا للاحکام....والصلاه والسلام علی سیدنا محمد اشرف من صام و صلی و اکرم من طاف و لبی و علی مولانا علی النبء العظیم.....

انجام: و ایاک ایاک ان تنکر هذه الاسرار الغامضه لخلاف عقلک فکذبت الله ورسوله و حججه فان هذه المطالب بعون الله سبحانه و تعالی و برکه رسوله و حججه: بدیهیه عندنا....و لعنه الله علی ظالمیه و قاتلیه و الراضین بفعل الظالمین.

ص: ۲۲۳

۱۱ _ رساله فی کیفیتہ الوجود «۱۰۷_ ۱۱۷» (فلسفه _ عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

رساله ای است در پاسخ به محمد علی بن محمد نبی خان که از کیفیت وجود سؤال کرده بود.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۱۰۴].

آغاز: الحمد لله رب العالمین.....هذه فوائد جلیله و فوائد لطیفه.....

۱۲ _ الفوائد السبعه «۱۱۷_ ۱۲۷» (فلسفه و کلام _ عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق).

درباره تکون موجودات و چگونگی آن، مشیت الهی، ترجیح بلا مرجح. توضیح این قاعده در مورد عدم تعلق فعل خداوند به مفعول بدون مرجح، سر تکلیف، انطباق صنع خدا با دواعی عقول سلیمه، اشاره به بیان سر تنعم و ثواب و تألم و عقاب.

[فهرست کتب مشایخ ۲/ ۲۰].

آغاز: چند فایده که جناب شیخ احمد احسائی اعلی الله مقامه ملحق فرمودند به فواید خود....در این ورقه نگارش میشود....فی الاشاره الی بیان کیفیتہ تکون الموجودات.....

۱۳ _ اللوامع الحسنیه «۱۲۷_ ۲۶۹» (فلسفه _ عربی)

از: سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق).

وجودات ثلاثه را به تفصیل از دیدگاه فلسفی بررسی کرده و از آیات و روایات بهره گرفته است. این کتاب دارای مقدمه و دو باب و خاتمه با عناوین «لمعه _ لمعه» نگاشته شده.

[فهرست کتب مشایخ ۲-۱۰۲ با عنوان «لوامع الحسنیه»].

ص: ۲۲۴

آغاز: حمد آ لمن خلق الانسان و علمه القرآن الناسخ لجميع الاديان و اظهر له اسرار المتعالی ببدائع البيان.

انجام: و ردّوها الى اهلها و اسلموا تسلموا فانها صعبه مستصعبه..... لا يحتمله الا ملك مقرب او نبي مرسل او عبد امتحن الله قلبه للايمان و شرح صدره للاسلام.

کتاب اول و دوم و ششم و یازدهم نستعلیق عبدالحمید بن محمد رضا تفرشی در ۱۲۵۸ (اول و دوم در طهران) با مهر مربع او «الواثق بالله الغنی عبده عبدالحمید».

کتاب نهم نستعلیق ۱۲۵۲

کتاب دهم نستعلیق ۱۲۵۷ در طهران.

بقیه رساله ها تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد.

کتاب هفتم ناقص است.

۲۶۹ برگ، ۱۷ × ۲۲

(۵۲۲)

۱ _ تفسیر جزء سی ام «۱ - ۳۹» (تفسیر _ عربی)

از: شیخ شهاب الدین.

تفسیر مختصری است بر جزء آخر قرآن مجید. مؤلف ابتدا برخی کلمات را ترجمه کرده سپس به تفسیر و در بعض مواقع شأن نزول آن اشاره میکند. احتمالاً مؤلف از علمای عامه میباشد.

آغاز: عمّ اصله عمّا و الاصل قليل و معنى عمّ عن اى شىء عظیم یؤثر فیها مرور الازمان و جعلنا فی السموات سراجا وهاجا ای منیرا وقادا بمعنی جامعه النور....

انجام: قال عثمان بن واقد سألت من محبّد بن المنکدر المعوذتین اهما من کتاب الله تعالى قال من لم یزعم انهما من کتاب الله فعيله لعنه الله و الملائکه و الناس اجمعین.

ص: ۲۲۵

۲_ الاربعون حديثاً «۴۰_ ۷۸» (حديث _ عربى)

از: محمد بن ابى بكر.

چهل حديث از احاديثى كه از پيامبر اكرم صلوات الله عليه و آله و سلم روايت شده. انتخاب نموده و پس از هر روايت داستانشا و حكايات مختلفى نقل ميكند تا به كار واعظان آيد.

[مرعشى ۱۱۴/۳].

آغاز: الحمد لله رب العالمين و العاقبه للمتقين و لا-عدوان الا-على الظالمين و الصلاه و السلام على خير خلقه محمد و آله اجمعين....

انجام: قالوا يا رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم كيف يحفظون دينهم قال كالجمر فى اليد ان وضعه طفئ و ان امسكه احترقت.

۳_ حكاية تميم الدارى الانصارى «۵۸_ ۶۵» (داستان _ عربى)

در زمان حضرت رسول صلى الله عليه و آله مردى به نام تميم مفقود ميشود و بعد از سالها در زمان خلافت عمر به خانه باز ميگردد در حالى كه عمر همان شب زن او را به جوانى داده است و تميم حكايات شگفتى را كه بر سر او آمده را نقل ميكند.

[الذريعه ۷-۵۲، فهرستواره ۱/۳۰۳].

آغاز: قال ابن عباس رضى الله عنه كان رسول الله صلى الله عليه و اله و سلم ذات يوم فى المسجد و يحدثهم باخبار السموات و الارض و الجنه و النار ثم قال فى آخر حديثه....

انجام: و قال بهذا اخبرنى رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم ثم قال لعلى رضى الله عنه احكم بينهما فقال على رضى الله عنه للمرأة اتريدى جابر ام تميم فقال اريد التميم لانه ابن عمى فرجع التميم الى منزله مع زوجته باذن الله تعالى والله.....

ص: ۲۲۶

۴_ فرق نامه = فروق اللغات «۶۵_ ۷۱» (عربی)

از: ؟.

اصطلاحات متداوله بین علوم را که احتمالاً در دایره معانی یکدیگر داخل شده و سبب اشتباه میشوند را جمع کرده و توضیح داده است. کتابی شبیه به «فروق اللغات» سید نور الدین بن نعمت الله جزاری و «بهجه الخاطر و نزهه الناظر» یحیی بن حسین بحرانی است.

آغاز: بسمله...اللهم اعطني التوفيق...الفرق بين الضرر و المشقه و هما متقاربان لكن الضرر يستعمل في اتلاف المال و المشقه يستعمل في ايصال الاذيه الى البدن.....

انجام: والفرق بين الوعظ و النصيحة ان الوعظ مع التخويف و النصيحة بلا تخويف.

۵_ كيف عَلِمَت «۷۸_ ۸۰» (مواعظ _ عربی)

از: ؟.

جمالاتی است در معرفت و عبرت از صوفی معروف «شبللی / قرن چهارم». او ابتدا آنچه را که به معرفت دریافته است ذکر کرده و سپس به حدیث یا آیه استناد میکند.

در فهرست سابق این کتابخانه این رساله به عنوان بخشی از آداب التعلیم معرفی شده است.

آغاز: حکي ان الشبلي رحمة الله خدم اربع مائه استاذ و قال قرأت اربعة الاف حديث ثم اخترت منها حديثا واحدا عملت به و خلعت ما سواه لاني تأملت فوجدت خلاصي و نجاتي فيه.....

انجام: فقال شقيق وفقه الله اني قد نظرت التوراه و الانجيل و الزبور و الفرقان فوجدت الكتب الاربعه تدور على هذه الفوائد الثمانيه فمن عمل بها كان عاملا بهذه الكتب الاربعه.

ص: ۲۲۷

رساله اول نسخ مصطفی بن محمد در کرکوک در ۱۱۱۹. تصحیح شده.

رساله دوم و سوم و پنجم بدون تاریخ.

رساله چهارم نسخ ۱۱۵۲

رساله سوم و چهارم در حاشیه نسخه نوشته شده.

۸۰ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۵۳۷)

۱ _ شرح الایساغوجی «۱_ ۲۲» (منطق _ عربی)

از: حسام الدین حسن کاتی (۷۶۰ ق).

شرح مختصری است به عنوان «قال _ اقول» بر رساله «الایساغوجی» اثر الدین ابهری.

به جلد ۱ ص ۲۸۷ رجوع شود.

[کشف الظنون ۱-۲۰۶، مرعشی ۳-۱۷۹، مجلس ۳۸-۵۵۱، الفبایی آستان قدس ۳۲۶].

۲ _ حاشیه علی شرح الایساغوجی «۲۳_ ۷۷» (منطق _ عربی)

از: ؟.

حاشیه ای است بر «شرح الایساغوجی» حسام الدین کاتی (۷۶۰ ق) که با عناوین «قال _ اقول» نگاشته شده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی سیدنا محمد و آله... افتتاح کتابه بالحمد له بعد الابتداء بالبسمله لان اداء

الواجب من شکر نعمائه واجب الحمد....

انجام: كما يحکم بان کل موجود متحيز لانه یدرک ان کل ما هو مشاهد محسوس فهو متحيز.... الخصماء فی الدارين امین یا

معین.

ص: ۲۲۸

۳_ شرح الايساغوجی = فوائد فناریه «۷۷_ ۸۱» (منطق _ عربی)

از: شمس الدين محمد بن حمزه فناری (۸۳۴ ق).

شرح مزجی مختصری است بر رساله «الایساغوجی» اثر الدین ابهری، این شرح طبق مقدمه مؤلف در یک روز نوشته شده است.

[کشف الظنون ۱-۲۰۷، مرعشی ۳-۱۷۸، الفبایی آستان قدس ۳۲۶].

آغاز: الحمد لله الذی لا مانع لعطائه و لا معارض لقضائه و لا مناقض لانشائه.

انجام: هذا الذی ذکرناه من وظائف المتخصصین و اداب المناظره غایه ما یراد فی هذا الباب ای فی اداب البحث اذ لا مزید علیه فی تقرير القواعد و تحرير الاصول.

۴_ شرح الايساغوجی «۸۲_ ۱۲۷» (منطق _ عربی)

از: ؟.

حاشیه مزجی مختصری است بر «شرح الايساغوجی» فناری (۸۳۴ ق) که همانند شارح، این رساله را در یکی از کوتاهترین روزها نگاشته است.

آغاز: احمدك اللهم على ما لخصت من منح عوارف الافاضل و خلصتني من محن عواصف الفضائل.

انجام: فالعمده ای المعتمد عليه هو البرهان لا غير لان تحصيل العقائد الحقه و تزييل العقد الباطله ليس الا به و ليكن هذا اخر الرساله فی المنطق.

۵_ حاشیه علی شرح الايساغوجی «۱۲۸_ ۲۰۲» (منطق _ عربی)

از: احمد بن محمد بن خضر.

حاشیه ای است بر «شرح الايساغوجی» فناری (۸۳۴ ق) با عناوین «قوله _ قوله».

[کشف الظنون ۱-۲۰۷، آستان قدس ۴۶۲/۱۱].

آغاز: احمدك اللهم على ما منحت به على من معارف الافاضل واشكرک على ما

منتت به من زوارف الفواضل.

انجام: العمده هي البرهان فقط بلا شكّ لانه يفيد اليقين بلا ريب بخلاف الاخرين و لهذا حصر المصنف العمديه في البرهان.

۶_ الرساله الولديه = آداب المناظره «۲۰۳_ ۲۲۱» (عربي)

از: محمد مرعشی ساچقلى (يا آچقلى) زاده (ق ۱۲)

رساله مختصرى است در فن مناظره كه مؤلف آن را در سه باب و چند فصل برای فرزندش و امثال او نگاشته است و تحصیل آن را اگر نه واجب کفایى، مستحب دانسته است و سه باب رساله در تعریف، تقسیم و تصدیق است.

[مرعشى ۱/ ۲۰۰].

آغاز: بسم الله و بحمده والصلاه والسلام على رسوله.... هذه رساله فى فن المناظره علمتها (الفتها) لك يا ولدى و لامثالك المبتدئين بارك الله تعالى فيها.....

انجام: والحمد لله الذى بعزته و جلاله تتم الصالحات و سبحان ربنا ربّ العزّه عما يصفون و سلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين آمين يا رب العالمين.

۷_ شرح آداب البحث «۲۲۱_ ۲۳۱» (منطق _ عربي)

از: محمد حنفى تبريزى (نزدیک ۹۰۰ ق)

این شرح مزجی مختصر که بر «آداب البحث» قاضی عضد الدین ایجی نگاشته شده است فقط جنبه توضیحی دارد و در آن رد و ایراد و استدلال نشده است.

در فهرست سابق این کتابخانه مؤلف به عنوان صفی قره باغی یاد شده است.

[كشف الظنون ۱-۴۱، مرعشى ۱۲/ ۱۹۴].

آغاز: لك الحمد جعل الله مخاطبا تنبيهاً على القرب و لان اللائق بحال الحامد ان يلاحظ المحمود اولا حاضرا و مشاهدا ثم يحمده و استبان منه وجه تقديم قوله.....

ص: ۲۳۰

انجام: و وقع بعض تقریراتنا موافقا لتقریره قدس سره و بعضها غیر موافق فتامل وانصف فان وجدته حقاً فاتبعه و الا فاصلحه فان الله لا یضیع اجر المحسنین.

همه رساله ها نسخ احمد بن حاجی امیر خان بن حاجی اورد خان در ۱۱۹۸ و ۱۱۹۹

در پایان رساله ششم نام «الولایه» هست و نیز دو بیت ترکی از کاتب.

رساله هفتم حواشی از میرابوالفتح و عبدالعلی دارد. مهر مربع «یا علی الاعلی» هم در این رساله هست.

۲۳۱ برگ، ۱۶ × ۲۲

(۵۳۸)

۱_ رساله در مساحت «۲_ ۷» (فارسی)

از: صلاح الدین موسی بن محمد بن محمود (۸۴۵ق)

رساله مختصری است در حساب مساحت بعضی از اشکال هندسی که در چهار رکن و چندین قاعده بیان شده است.

[الذریعه ۲۰-۳۷۴، نسخه های خطی منزوی ۱-۱۹۴، آستان قدس ۸/ ۱۶۲].

آغاز: ثنای بیمتها خداوندی را است که مصور قدرتش بساط زمین را به زینت صور و اشکال آراست و مقدر حکمتش... اما بعد این رساله ای است... مشتمل بر بیان مساحت بعضی اشکال.

انجام: بدان که در شکل هلالی هر دو قطعه میتوانند که کمتر از نصف باشند و میتوانند که بیشتر از نصف باشند و میتوانند که یکی نصف باشد و یکی کمتر از نصف یا بیشتر و میتوانند که یکی کمتر از نصف باشد و آن دیگر بیشتر و طریق قطع و مساحت هر یک از ایشان معلوم شد.

ص: ۲۳۱

۲_ الصفحیه = اسطرلاب «۷_ ۱۲» (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

مختصر و زبده قواعد اسطرلاب را در این رساله نگاشته و در اختصار کوشیده.

گفته اند این رساله را برای شاه عباس صفوی نگاشته است.

این رساله غیر از رساله «خاتمیه» که به فارسی است میباشد.

[الذریعه ۱۵-۱۶، مرعشی ۲-۲۹۰، الفبایی آستان قدس ۳۸۴].

آغاز: ارتفعت درجات جبروتک عن احاطه افهامنا القاصره....

انجام: فضل المقیاس وقت بلوغ الشمس الیها علی صوب القبله و لیکن هذا اخر ما ارودنا ایراده....

۳_ شبهات مظفری = رساله در حساب «۱۳_ ۳۶» (فارسی)

از: طاهر بن حسین منشی وقایع نگرا قزوینی (وحید) ۱۱۱۲ ق

رساله مختصری است شامل سه مقاله در علم حساب و هر مقاله در چند فصل بیان شده است این رساله به شیخ بهایی (۱۰۳۱ ق) نسبت داده شده است. و در فهرست آستان قدس آن را به ملا علی قوشچی (۸۷۹ ق) نسبت داده اند.

[الذریعه ۷-۵، نسخه های خطی منزوی ۱-۱۶۱، آستانه مقدسه حضرت معصومه ۳۲/۲۶۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین اما

بعد این کتابی است مشتمل بر سه مقاله. مقاله اول در حساب اهل هند و آن

مشتمل است....

انجام: حاصل ضرب ارتفاع اوست از قاعده او و مساحت جمیع اقسام مخروط از مسند بر قایم و مایل حاصل ضرب قاعده اوست در ثلث ارتفاع او مساحت جمیع اقسام مذکوره از استوانه یعنی مسند.... ضلع و قایم و مایل حاصل ضرب قاعده اوست در ارتفاع.

ص: ۲۳۲

۴_ خلاصه الحساب «۳۸_ ۷۲» (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به جلد ۱ ص ۲۱۹ رجوع شود.

۵_ حاشیه المختصر «۷۳_ ۱۴۶» (بلاغت _ عربی)

از: نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی (ق ۱۰)

حاشیه مختصری است با عناوین «قوله _ قوله» که فقط تا بحث تعریف مسند الیه به ضمیر نوشته شده است.

به جلد ۱ ص ۱۹۲ رجوع شود.

[کشف الظنون ۱-۴۷۶، مرعشی ۱-۱۱۳، الفبایی آستان قدس ۲۰۲، مجلس ۲۵/۴۲۷].

۶_ حاشیه حاشیه الخطائی علی المختصر «۱۴۷_ ۲۱۵» (بلاغت _ عربی)

از: ملا عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱ ق)

به جلد ۱ ص ۱۵۳ رجوع شود.

[الذریعه ۶-۷۱، مرعشی ۱-۱۱۳، مجلس ۲۶-۲۶، الفبایی آستان قدس ۱۹۱].

رساله اول بیتاریخ. نام مؤلف بالای برگ اول نوشته شده.

رساله دوم نستعلیق ۱۰۹۶. در ادامه مطلبی درباره ضرب توشیح هست.

رساله سوم و چهارم بدون تاریخ. در ادامه هر دو مطلبی از علم حساب هست.

رساله پنجم نسخ ۱۰۹۰. تصحیح شده.

رساله ششم نستعلیق محمد بدیع نظام بن محمد رفیع در شیراز در مدرسه صدر در سال ۱۰۹۲

۲۱۵ برگ، ۱۴ × ۱۶

ص: ۲۳۳

۱ _ خلاصه الحساب « ۲ _ ۲۱ » (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به جلد ۱ ص ۲۱۹ رجوع شود.

۲ _ زبده الاصول « ۲۳ _ ۴۹ » (اصول فقه _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به جلد ۱ ص ۲۶۹ رجوع شود.

۳ _ حياه النفس في حظيره القدس « ۵۰ _ ۶۳ » (کلام _ عربی)

از: احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ ق)

به شماره [۴۸۰] در همین جلد رجوع شود.

۴ _ رساله فی الرياضه « ۶۴ _ ۶۶ » (عرفان _ عربی)

از: محمد تقی بن مقصود علی مجلسی (۱۰۷۰ ق)

مؤلف ابتدا به ذکر مکاشفه ای از خود پرداخته سپس به لزوم ریاضت و کیفیت آن مختصراً اشاره میکند و در این مقام از روایات بهره گرفته و نیز برخی از اذکار را نقل مینماید.

آغاز: قال شیخنا العارف المحدث... ما لفظه والذی وجد هذا الضعیف فی ازمه الرياضات اننی کنت فی مطالعه التفاسیر الی ان رایت فی ليله فيما بین النوم و اليقظه سيد المرسلین صلی الله علیه و آله....

انجام: حتی لا یصدنی صادّ عن المراد و لا یحلّ بی ذی طارق من اذی العباد انک علی کل شیء قدير و الامور الیک تصیر یا من لیس کمثله شیء و هو السميع البصیر.

۵_ قره العيون فی اعز الفنون «۶۷_ ۱۲۷» (عرفان _ عربی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

شصت کلمه عرفانی در موضوعات اعتقادی و به نظم و نثر است مشتمل بر دوازده مقاله که هر کدام دارای پنج کلمه است و به سال ۱۰۸۸ به پایان رسیده است.

[الذریعه ۱۷-۷۵، مرعشی ۲-۱۳۰، مجلس ۲۶-۱۲۲، مشار عربی ۷۰۱].

آغاز: یا مبدع الارکان و الاصول و واهب النفوس و العقول.... و هی ستون کلمه فی اثنا عشر مقاله فی کل مقاله خمس کلمات.

انجام:

قدم برون منه از جهل یا ز خاصان شو که گر میانه گزینی سراب و تشنه لبی است

ولنخمن الكتاب حامدين لله مصلين على خاتم النبيين و اهل بيته المعصومين و سائر الانبياء و الاولياء و ملائكة الارض و السماء اجمعين.

۶_ رساله فی الرياضه «۱۲۷_ ۱۲۹» (عربی)

از: احمد بن زین الدین الاحسائی (۱۲۴۱ ق)

مختصری است در ذکر طریق حق در ریاضت و بعضی از دستورات.

[فهرست کتب احسائی و مشایخ ۲/۳۷].

آغاز: قال الشيخ ادام الله ظله ان طريق الحق و نهج الصدق فی الرياضه و هو ما سنّه ائمه الهدی: و هو ان تسلك الطريقه المستقیمه فی الاحوال و الافعال و الاقوال....

انجام: و هو طریق کثیر الحیات و العقارب مظلم کاللیل الدامس مسجع و هو سبیل الفجار و طریق النار فاجتنبهه لعلکم تهتدون والسلام علی من اتبع الهدی و خشی عواقب الردی و رحمه الله و برکاته.

ص: ۲۳۵

۷_ الاشعار = جنگ «۱۳۰_ ۱۳۳» (عربی)

از: ؟.

چند مثنوی در اشاره به صرف عمر در جمع کتاب و تدریس و چند بیتی از شیخ بهایی ره در پایان چهار بیت از شهید اول را با شرح آن آورده است.

آغاز:

علی کتب العلوم صرفت مالک و فی تصحیحها اتبعت بالک

وانفقت البیاض مع السواد علی ما لیس ینفع فی المعاد

انجام:

علی رضی بهی ولی صفی و فی سخی علی

خذ الثامن تجد له ثمانیه احوال فاضربها فی خمسہ الاف و اربعین تکون اربعین الفا و ثلثمائه و عشرين بیتا والله اعلم.

۸_ مختصر مفتاح النبوه = اثبات النبوه الخاصه «۱۳۳_ ۱۴۰» (فارسی)

از: محمد رضا کوثر علی شاه بن محمد امین همدانی (۱۲۴۷ ق)

مؤلف «مفتاح النبوه» را در پاسخ هانری مارتن مسیحی نگاشت اما چون فهم آن همه را مقدور نبود و نیز بسیاری را حوصله طول و بسط آن نبود آغاز تا انجام آن را بر سبیل اختصار با ادله سهل المأخذ بیان کرد تا مکلفین از آن بهرهمند و جمیع طالبین را پسند افتد. و این کار را به اشاره عباس میرزا ولی عهد انجام داده.

[الذریعه ۱-۱۰۱، نسخه های خطی منزوی ۲ / ۸۷۲].

آغاز: چون در این کتاب بابی از ابواب مسائل نوشته آمد که فهم همه آن علی التفصیل مدلل به برهان و دلیل و متابعت قانون جرح و تعدیل جز واقفین فنون حکمت و دانایان.....

انجام: و آن چه نوشته شد عاقل دانا را کافی و منصف شنوا را از خواب غفلت بیدار

ص: ۲۳۶

میسازد زیاده بر این زیاده است.

در خانه اگر کس است یک حرف بس است.

و الا بر سیه دل چه سود خواندن و عظم _ نرود میخ آهنین بر سنگ.

۹_ رباعیات «۱۴۷_ ۱۵۱» (فارسی)

از: ابو سعید بن ابوالخیر خراسانی.

اسماء اعظم الهی را به صورت شعر در آورده و نیز کیفیت ذکر آن را بیان کرده است.

آغاز: بدان ایدک الله تعالی فی الدارین که این رباعیات... که گوگرد احمر است و بسیار عزیز در وصول به سعادات و حصول مدعیات و جلب روزی و تسخیر قلوب و دفع عاهات.....

انجام:

ای در خم چوگان تو دل همچون گوی بیرون نه ز فرمان توام یک سر موی

ظاهر که به دست ماست شستیم تمام باطن که به دست تُست آن را تو بشوی

رساله اول و سوم و پنجم و ششم تحریر محمد مهدی بن حبیب الله آشتیانی. اولی در ۱۲۳۴ در مدرسه دار الشفاء طهران. دومی

در ۱۲۴۱ و سومی در ۱۲۴۱ در اهر و چهارمی در ۱۲۴۳

رساله دوم نسخ مسعود بن حبیب الله در ۱۲۱۷ در قم.

رساله چهارم و هفتم و هشتم و نهم بیتاریخ.

در حاشیه رساله هفتم نام تعدادی از تالیفات شیخ بهائی آمده است.

در ادامه رساله هشتم حدیث و شعر و معما هست.

۱۵۱ برگ، ۱۶ × ۲۲

ص: ۲۳۷

جنگ (نثر و نظم) (فارسی - عربی)

این نسخه جنگ است ولی به صورت مجموعه معرفی شد به فهرست سابق این کتابخانه ص ۴۵۷ رجوع شود.

۱ - چند قصیده فارسی در مدح حضرت رسول صلی الله علیه و آله و حضرت امیر ((علیه السلام)) مورخ ۱۱۸۸

۲ - قصیده افصح الشعراء میرزا محمد جعفر اصفهانی در مدح حضرت علی ((علیه السلام)) مورخ ۱۱۷۶

۳ - قصیده نظیری در مدح حضرت علی ((علیه السلام))

۴ - اشعار با تخلص ناصحی و مطالب دیگر منقول از کتاب «الدره الزهراء» تألیف العالم الربانی ناصح الکرمانی.

۵ - اشعاری از فضولی بغدادی، فانی، حاج محمد جان قدسی، میبیدی، لسانی، حکیم عرب، ابن سینا، عطار، ملای رومی، ظهیری عراقی و محتشم

۶ - مونس الابرار از: ملا محمد طاهر قمی.

قصیده ای است در مدح حضرت علی ((علیه السلام)) با شرح در برخی موارد.

ص: ۲۳۸

۷_ سفینه النجاه از: ملا محمد طاهر قمی.

شعر است در شش برگ.

۸_ رساله اعتقادات

از: خواجه طوسی.

عربی در سه صفحه.

۹_ اشعاری در منقبت حضرت امیر ((علیه السلام)) از: محمد بن حسام القائینی.

۱۰_ متفرقات در امامت و فضائل و مناقب اهل بیت و دعا و حدیث و شعر

۱۱_ مطالبی از احقاق الحق و مجالس المؤمنین قاضی نور الله آغاز این جنگ:

پیوند بود بارگ جان خار ستم را کو گریه که شاداب کند کشت الم را

صد شکر که در وادی تفتیده حرمان دارد قدمم در گره آبلهیم را

انجام: و روی الزمخشری باستاده الی رسول الله صلی الله علیه و آله قال: فاطمه مهجه قلبی و ابناهما ثمره قلبی و بعلها نور بصری و الائمه من ولدها امناء.

تاریخ ۱۱۷۶ و ۱۱۸۷ و ۱۱۸۸ و ۱۱۹۴ دارد با مهر بیضوی «شفیع یحیی فی الآخره محمد والعتره الطاهره» در اول نسخه.

۳۱۵ برگ، ۱۲ × ۲۱

ص: ۲۳۹

نوزده رساله (فارسی)

از: محمد حسین بن محمد صالح بن عبدالواسع حسینی خاتون آبادی متوفای ۱۱۵۱

۱_ رساله در نماز شب «۱ - ۵» رساله مختصری است درباره ثواب نماز شب و احکام آن که به درخواست عده ای از نیکان نگاشته شده است.

آغاز: الحمد لله فوق حمد الحامدين و صلى الله على سيد الساجدين و اشرف الزاهدين محمد و عترته المعصومين العابدين و خلفائه المهديين الراشدين.... بدان که افضل اعمال مستحبه نوافل مرتبه است.

انجام: بهتر آن است که آن را نیز بخواند اللهم اهدني فيمن هديت و عافني فيمن عافيت و تولني فيمن توليت و بارك لي فيما اعطيت.... سبحانك رب البيت استغفرک و اتوب اليک و اومن بک و اتوکل عليك لا حول و لا قوه الا بک يا رحيم.

۲_ رساله درباره زکات و خمس «۶ - ۱۸» (فقه _ فارسی)

مسائل زکات و خمس را به اختصار در یک مقدمه و دو باب آورده است مقدمه درباره بیان فضیلت زکات و خمس، باب اول در بیان احکام زکات و باب دوم در بیان احکام خمس میباشد. تالیف این کتاب در سوم ماه محرم الحرام ۱۱۳۲ به پایان رسیده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على فخر المسلمين و خاتم النبيين و شفيع المذنبين يوم الدين محمد و عترته الاكرمين و لعنه الله على اعدائهم اجمعين.... در بیان فضیلت زکاه و خمس.

انجام: و در همه جا مراعات احتیاط و براءت ذمه حسب الواقع شده است توقع از برادران ایمانی و خلان روحانی آن که هرگاه از این رساله منتفع شوند و به مضامین آن عمل نمایند این غریق بحر خطایا و معاصی را در حیات و ممات فراموش نمایند.

۳_ رساله آداب و ادعیه زراعت «۱۸» (فارسی)

مطالب بسیار مختصری است در آداب و ادعیه کاشتن تخم و درخت نشانیدن.

آغاز: در بیان آداب و ادعیه تخم کاشتن و درخت نشانیدن. بدان که بهتر آن است که اول زمین را شخم کنند و بعد از آن تخم بکارند چنانچه کلینی رحمت الله علیه....

انجام: کلینی رحمت الله علیه به سند مرفوع از حضرت امام محمد باقر (علیه السلام) یا امام جعفر صادق ((علیه السلام)) روایت کرده است که هرگاه خواهی نهالی در زمین بنشانی یا تخمی بکاری این آیه را بخوان و مثل کلمه طیبه کَشَجَرَه طَیْبَه اصلها ثابت و فرعها فی السماء تَوْتی اکلها کلّ حین باذن ربها.

۴_ رساله در ضوابط و قواعد علم قرائت «۱۹_ ۲۴» (فارسی)

مسائل و قواعد تجوید را در دو قسم آورده است و از محقق محمد باقر سبزواری مطلبی نقل کرده است.

آغاز: مسأله: ضوابط و قواعدی را که قراء در کتب تجوید و قرائت ذکر نموده اند مانند ادغام و اخفاء و اظهار و مد.... و اشمام آیا واجب است مراعات آنها و ترک آنها موجب فساد تلاوت.

انجام: و لیکن اگر به آن وضع خواننده شود صحیح و مجزی است بلا خلاف و این سخن نیز صریح است در آن که مدّ زیاد ناخوش و قبیح است آن چه در این مسأله بخاطر فاتر این شکسته قاصر می رسد.

۵_ رساله در آداب تلاوت قرآن «۲۵_ ۲۷» (فارسی)

آداب تلاوت قرآن را بر اساس روایات و کلام فقهاء به اختصار نگاشته است.

آغاز: در بیان آدابی که از احادیث و کلام فقهاء رضوان الله علیهم برای تلاوت قرآن مجید ظاهر میشود و آنها بر دو قسم است قسم اول آداب واجبه و آنها چند امر است.

۶_ رساله در خواص سوره ها و آیات قرآن «۲۸_ ۵۵» (فارسی)

آغاز: در بیان وجه تسمیه سور قرآنی باسماهای آنها و فضایل و خواص هر یک از آنها و فضایل و خواص بعضی از آیات و سوره ها.

انجام: چنانچه از حضرت صادق ((علیه السلام)) منقول است که چشم زدن حق است پس هر گاه بترسی از چشم بد پس بگو
ما شاء الله لا قوة الا بالله العلی العظیم.

۷_ رساله در فضیلت روز نوروز «۵۶_ ۶۴» (فارسی)

فضیلت روز نوروز و اهمیت آن را در یک مقدمه و دو فصل و یک خاتمه تنظیم کرده است. مقدمه در تعیین روز نوروز، فصل اول در بیان فضیلت روز نوروز به نقل از روایات معتبره و فصل دوم در بیان روز نوروز در کتب غیر معتبره و خاتمه در بیان وجه تسمیه این روز به نوروز.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلوة علی سید الاولین و الاخرین محمد و عترته الطاهرین الاخیار لا سیما امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب سید الوصیین و لعنه الله علی اعدائهم ابد الابدین.

انجام: و بدین جهت است که می ایستند در این روز نزد طلوع فجر و متوجه میشوند و به جانب آب قنات و آب حوضها و گاهی می روند نزدیک آبهای جاری و از آن آبها بر خود می ریزند برای تبرک و دفع آفتها و بعضی بر بعضی آب میاشند.

۸_ نجم ثاقب «۶۵_ ۷۶» (فارسی)

این کتاب در آداب ذکر و شرائط آن در یک مقدمه، پنج مطلع و یک خاتمه فراهم آمده است تألیف این کتاب در روز جمعه پنجم ماه محرم ۱۱۳۷ بوده است.

انجام: و از این طایفه تبری باید نمود که مبادا شیطان رجیم تلیسات خود طبع را مایل به این طایفه گرداند اعاذنا الله و سائر العباد من الشرك و الالحاد...باینجا ختم شد
این رساله....فلیس المعصوم الا من عصمه الله تعالی.

۹_ رساله در احکام طهارت و نماز «۷۷_ ۸۸» (فقه _ فارسی)

احکام طهارت و نماز را به اختصار در یک مقدمه و چند باب فراهم آورده است و در آخر کتاب ترجمه سوره حمد و سوره قدر را ذکر نموده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه و السلام علی اشرف المرسلین محمد و عترته الانجیین....در بیان معنی واجب و سنت بدان که واجب آن است که هرگاه مکلف آن را به عمل آورد.....

انجام: از حضرت امام زین العابدین (علیه السلام) که مراد این است که سلام می رسانند بر تو ای محمد ملائکه من و روح من سلام مرا از اول آن وقتی که فرود می آیند تا طلوع فجر مؤلف گوید که این معنی ظاهر از بطون آیه کریمه باشد.

۱۰_ اختیارات ایام «۸۹_ ۱۴۴» (نجوم _ فارسی)

روزهای خوب و بد را بر اساس احادیث صحیح و روایات معتبر در پنج لوح تنظیم کرده است و مؤلف از اختیارات ایام علامه مجلسی و کتاب تقویم المؤمنین پدرش ملا محمد صالح خاتون آبادی (۱۱۱۶ ق) نام برده است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل اللیل والنهار خلفه لمن اراد ان یدکرا و اراد شکور.

انجام: مؤلف گوید که ابن طاووس رحمت الله علیه این دعا را به روایت دیگر نیز

در کتاب دروع واقیه نقل نموده است و این دو روایت با یکدیگر فی الجمله اختلافی دارند و چون ذکر هر دو روایت موجب تطویل بود به ذکر روایت اول که به حسب سند معتبرتر بود اکتفا نمودیم و به اینجا ختم نمودیم.

۱۱_ مفتاح الفرج در استخارات «۱۴۴_ ۱۷۶» (فارسی)

احکام و کیفیت و انواع استخاره ها را تحت عناوین «مفتاح_ مفتاح» برگزار کرده است. تألیف این کتاب در ماه ربیع الاول سال ۱۱۲۷ صورت پذیرفته است.

آغاز: الحمد لله دليل المتحیرین و کاشف الباساء و الضراء عن المکروبین و عنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو.

انجام: و این معنی بعد از تامل صادق ظاهر واضح میشود. والله تعالی هو الموفق لکل خیر....والصلاه علی محمد و آله الطاهرین.

۱۲_ رساله در تحقیق بداء «۱۷۷_ ۲۰۱» (کلام_ فارسی)

بحث مفصلی است درباره علم باری تعالی و مسأله بداء از دیدگاه قرآن و روایات و فلاسفه و متکلمین.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و اشهد ان لا اله الا الله شهاده تبلغنا الی اعلی درجات الموحدین.

انجام: و در مثال این قسم مسائل غامضه بهتر آن است که آدمی اذعان و تصدیق بعنوان اجمال نماید و تفصیل و خصوصیات آن را به علوم کامله انبیاء و اوصیاء علیهم التحیه و الثناء حواله نماید.

۱۳_ لباس التقوی «۲۰۱_ ۲۲۹» (اخلاق_ فارسی)

احکام غیبت و موارد حرمت و جواز آن را در یک مقدمه و شش باب نگاشته است.

تألیف این کتاب در ربیع الاول ۱۱۲۶ انجام پذیرفته است.

آغاز: الحمد لله الذی حرّم الغیبه و البهت و النمیمه علی عبادہ.

انجام: ششم آن که سخن او را به دیگران نقل نکند که باعث ابتلاء این شخص به این امور قبیحه میشود و چه بسیار قبیح است که احدی خود مرتکب شود امری را که دیگری را از آن منع نموده باشد. والله تعالی یعلم حقائق الامور و حججه علیهم الصلاه والسلام الی یوم النشور.

۱۴ _ معاسن الحسان «۲۲۹_ ۲۴۵» (فارسی)

درباره چهار پایان و احادیث دالّه بر مدح و رنگها و اقسام آنها و آداب خرید و فروش دوابّ است که در یک مقدمه و هفت باب و یک خاتمه تنظیم شده و تألیف آن در دوم شعبان ۱۱۱۷ به پایان رسیده است.

آغاز: سپاس بقیاس مالک الرقابی را سزااست که فارسان مضمار سخنوری در اولین مرحله بیدای بی انتهای ثنایش مانده...
انجام: اواخر همه است که از همه بازمانده است باینجا ختم شد این رساله مختصره.... محلی نمایند.

۱۵ _ وسیله النجاه «۲۴۶_ ۲۶۱» (دعا و زیارت _ فارسی)

در آداب زیارات بعیده و کیفیت آنها که در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه نگاشته شده است. تألیف این در ماه رجب ۱۱۱۶ انجام گرفته است.

آغاز: زینت چهره شاهد زیبای سخن و زیب رخسار عروس دلربای گفتار سپاس و ستایش ایزد رحیمی است بيمثل و مانند.

۱۶_ سبع المثانی «۲۶۲_ ۳۰۴» (زیارت _ فارسی)

زیارت هفت امام: (امام علی، امام حسن، امام حسین، امام کاظم، امام جواد، امام هادی، امام حسن عسکری: و مقام حضرت صاحب الامر (علیه السلام)) و آداب و اعمال اماکن مشرفه را که در حوالی امکنه آن امامان: است به اختصار آورده است و چون مشتمل بر کیفیت زیارات هفت امام است به «سبع المثانی» مسمی شده است و در یک مقدمه و پنج باب و خاتمه برگزار شده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین....در بیان زیارات روضات عرش درجات اعنی روضه مطهره حضرت امیرالمؤمنین.....

انجام: و نیت چنین کند که دو رکعت نماز طواف وداع خانه میگذارم از برای رضای خدای تعالی پس بیرون آمده متوجه وطن شود.

۱۷_ ریاض الرضوان «۳۰۴_ ۳۴۴» (زیارت _ فارسی)

آداب زیارت امام رضا (علیه السلام) و حضرت معصومه سلام الله علیها و حضرت عبدالعظیم و امام زاده حمزه رضوان الله علیها و بعضی از زیارات جامعه را در یک فاتحه و سه روضه و یک خاتمه تنظیم نموده است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل فی الارض خلفاء من الانبیاء و الاوصیاء فجعل نبینا خیر النبیین و ائمتنا خیار الوصیین و صیر مشاهد هم ریاض الجنان و زیارتهم سبباً للفوز بالرضا و اقصى امال الطالبین.....

۱۸_ اجازه «۳۴۵_ ۳۵۴» (عربی)

اجازه روایتی است که محمد حسین بن محمد صالح خاتون آبادی به ملا زین الدین خوانساری در سال ۱۱۳۶ ه. ق نگاشته است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل فی الارض خلفاء من الانبیاء و الاوصیاء و جعل العلماء

ص: ۲۴۶

لهم امناء فجعل في كل خلف منهم عدولا ينفون عن الدين تحريف الغالين و انتحال المبطلين.....

انجام: و قد استجزت روايه الصحيحه السجديه صلوات الله على من الهمها من جدى العلامه المجلسى طيب الله مضجعه فى اوان الصّيبا قبل اوان الحلم فاجازنى رحمه الله تعالى و ليكن هذا آخر ما اوردنا ايراده فى هذه الرساله مع تراكم افواج الهموم.....اجمعين.....

۱۹_ اجازہ «۳۵۴_ ۳۶۴» (عربی)

اجازہ روایتی محمد حسین بن محمد صالح خاتون آبادی به امیر صدرالدین محمد رضوی است که در ماه شعبان ۱۱۴۸ نوشته است.

آغاز: الحمد لله الذى رفع درجات العلماء على قدر رواياتهم عن فخر المرسلين وعترته الطاهرين و رجّح فى ميزان الفضل مدادهم على دماء الشهداء يوم الدين.

انجام: و ارجو منه ان لا ينسانى و مشايخى و اسلافى و والدى و اجدادى بل يذكرونا فى مظانّ اجاباته و اوقات خلواته و اعقاب صلواته و ترك التكاهل و التكاثر فى ذلك وان الله بالاجابه جدير و انا لما انزل الى من خير فقير در فهرست سابق اين كتابخانه دو رساله به نام اسرار الصلاه و آداب روزه که هر دو ناقص است به عنوان رساله شماره ۱۰ و ۱۱ ياد شده است و بنابراین عدد رساله ها ۲۱ میباشد.

هیچ کدام از رساله ها تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد.

کتاب هشتم از آغاز نقص دارد.

در ادامه کتاب نوزدهم مطالبی درباره توحید و امامت هست.

۳۶۴ برگ، ۱۶ × ۲۱

ص: ۲۴۷

چهارده رساله از وحید بهبهانی (۱۲۰۶)

۱_ الفوائد الحائريه القديمه «۲_ ۵۱» (اصول فقه _ عربی)

به جلد ۱ ص ۴۱۴ رجوع شود.

۲_ الفوائد الحائريه الجديده «۵۱_ ۸۴» (اصول فقه _ عربی)

سی و چهار فائده است در اصول فقه که وحید پس از کتاب سابق نوشته و به آن ملحق نموده است.

[الذریعه ۱۶-۳۲۹، مرعشی ۲-۶۱، مجلس ۲۵-۶۰، مشار عربی ۶۷۹].

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله اجمعين....فائده اذا ظهر من فعل الشارع او قوله المطلق ان شيئاً جزء عباده فالاصل كونه ركناً تبطل العباده بتركه عمداً او جهلاً او سهواً.

۳_ اصاله البرائه «۸۴_ ۹۸» (اصول فقه _ عربی)

موضوع اصاله البراءه را به طور مستدل در دو بخش بحث مینماید: آنچه نصی در آن نیست. یا نصوص متعارض باشند.

[الذریعه ۲-۱۱۳، مرعشی ۲-۶۲، الفبایی آستان قدس ۵۳].

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد و آله اجمعين....والاخباريون كذلك فيما اذا كان الشبهه في طريق الحكم فقط.....

۴_ الجمع بين الاخبار المتعارضه «۹۸_ ۱۰۷» (اصول فقه _ عربی)

کیفیت جمع بین اخبار مختلفه و اقسام جمع و آنچه صحیح یا ناصحیح است در این رساله بحث میشود.

ص: ۲۴۸

این رساله به عنوان حاشیه ای بر قطعه ای از کتاب «معالم الاصول» شیخ حسن فرزند شهید دوم نگاشته شده (کذا قیل).

[الذریعه ۵-۱۳۵، مرعشی ۲-۶۳، آستان قدس رضوی ۱۶۸].

آغاز: الحمد لله رب العالمین.....من ان الجمع اولی من الطرح و الی الان ما اطلعت علی دلیل لها اذالحکم بالاولویه.....

۵ _ رساله فی الاجماع (اصول فقه _ عربی)

۶ _ اصله الطهاره «۱۱۹ _ ۱۲۰» (فقه و اصول _ عربی)

بحث کوتاهی است در اینکه اصل در چیزها طهارت و پاکی است و نجاست خلاف اصل و احتیاج به دلیل دارد.

[الذریعه ۲-۱۱۷، مرعشی ۲-۶۶، مجلس ۳۶ / ۲۵۰].

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه علی محمد و آله اجمعین اعلم الاصل طهاره الاشیاء و هو من المسلمات عند المجتهدين و الاخباریین، ناقش فی ذلك صاحب الذخیره.....

۷ _ اصله الصحه و الفساد فی المعاملات «۱۲۰ _ ۱۲۱» (فقه و اصول)

مؤلف در این رساله اصل در معاملات را فساد می داند و استدلال میکند بر اینکه صحت خلاف اصل است.

[الذریعه ۲-۱۱۶، مرعشی ۲-۶۵، مجلس ۳۶ / ۲۵۰].

آغاز: الحمد لله رب العالمین.....فاعلم یا اخی ان المهم و المقصود الاصلی فی المعاملات هو الصحه و الفساد و فی کثیر من المواضع یحکم الفقهاء بالفساد.

ص: ۲۴۹

۸_ عبادۀ الجاهل «۱۲۱_ ۱۲۴» (فقه _ عربی)

راجع به عبادت‌های کسی که احکام را نیاموخته است.

[الذریعه ۱۵-۲۰۹، مرعشی ۲-۶۵، الفبایی آستان قدس ۴۰۰].

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین...اعلم یا اخی ان من یقول بصره عبادته ولو کانت مخالفه لما امر الله تعالی.

۹_ الاجتهاد و الاخبار «۱۲۵_ ۱۷۰» (فقه و اصول)

در این رساله از مقدمات اجتهاد و کیفیت و اقسام آن در هفت فصل گفتگو میشود و در بعضی از نسخه‌ها تاریخ به پایان رسیدن رساله ۱۳ رجب ۱۱۵۵ می‌باشد. این تاریخ در نسخه حاضر نیست.

[الذریعه ۱-۲۶۹، مرعشی ۲-۶۲، الفبایی آستان قدس ۲۱].

آغاز: الحمد لله الذی اوجب علی العباد الجهد و الاجتهاد.....

۱۰_ القیاس = ابطال القیاس «۱۷۱_ ۱۷۲» (اصول فقه _ عربی)

موضوع قیاس را به طور مستدل به عنوان حاشیه بر قطعه‌ای از کتاب ذخیره سبزواری بحث و اثبات مینماید که قیاس در احکام شرعی باطل است.

[الذریعه ۱-۷۰، مرعشی ۲-۶۱، الفبایی آستان قدس ۴۵۲].

آغاز: تحقیق فی القیاس خطر بالخاطر الفاتر القاصر...و هو انه اذا ورد من الشارع حکم بجزئی.

۱۱_ الاستصحاب «۱۷۲_ ۱۷۶» (اصول فقه _ عربی)

در این رساله بر حجیت استصحاب استدلال میشود و اقسام آن و آراء دانشمندان علم اصول در حجیت آن مورد بحث قرار می‌گیرد.

[الذریعه ۲-۲۴، مرعشی ۲-۶۳، مجلس ۲۵/۴۲۰].

آغاز: الحمد لله رب العالمين... الاستصحاب عبارته عن الحكم باستمرار امر كان يقيني الحصول في وقت احوال و مشكوك البقاء بعد ذلك الوقت او الحال.....

۱۲_ الفوائد الاصوليه = مجموعه اصوليه «۱۷۶_ ۱۷۷» (اصول فقه _ عربى)

فوائدى است در بعضى از مسائل اصول فقه از جمله توقيفى بودن حكم شرعى، بحث صحيح يا اعم بودن الفاظ عبادات.
[الذريعه ۲۰ / ۷۱].

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين... الحكم الشرعى توقيفى موقوف على النص من الشرع و ان استقل به العقل لانه من حيث حكم العقل به عقلى و من حيث حكم الشرع به شرعى.

۱۳_ الرد على صاحب المفاتيح «۱۷۷_ ۱۸۷» (اصول فقه _ عربى)

حاشيه و ردّى است بر ديپاچه «مفاتيح الشرايع» فيض كاشانى ره و در واقع در اين رساله آراء اخباريها را رد کرده است.
[الذريعه ۶-۲۱۳، مرعشى ۲ / ۶۵].

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد و آله الطاهرين... قوله ره على اصول مبتدعه ان الاصول المتداوله عند الفقهاء منها اصل البرائه و هو ثابت بالعقل والكتاب والسنة.....

۱۴_ حاشيه معالم الاصول «۱۸۷_ ۲۱۲» (اصول فقه _ عربى)

چاپ سنگى شده است.

[الذريعه ۶-۲۰۵، مرعشى ۱۶-۱۶۴، مجلس ۲۶-۲۶۷، مشار عربى ۲۹۶].

رساله اول و سوم نسخ شريف بن محمد صادق بدون تاريخ.

ص: ۲۵۱

رساله چهاردهم نسخ محمد صادق بن محمد بروجردی در ۱۲۴۰

بقیه رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

۲۱۲ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۶۱۵)

۱_ الفوائد الصادقيه «۱_ ۴۳» (منطق _ عربی)

از: محمد علی بن محمد حسن ارانی کاشانی (ق ۱۳)

مؤلف این کتاب را روز ۱۸ ذی حجه ۱۲۱۶ آغاز نموده و ۱۷ ربیع الثانی ۱۲۱۷ به پایان برده است.

[الذریعه ۱۶-۳۴۴، مرعشی ۱/ ۲۹].

آغاز:....فجاءت بحمد الله روضه للناظرین...قاعده اعلم ان من فضل الله على نوع الانسان افاضه نور العقل المدرك للاشياء على ما هي عليه بقدر الامكان.....

انجام: اذا اردت تحصيل مطلب من المطالب ضع طرفي المطلوب ثم اطلب جميع ما يصلح الموضوعيه....حتى يحصل من الشكل....او غيرهما مرادك.

۲_ باب الحروف «۴۳_ ۴۴» (عربی)

از: ؟.

کیفیت نگارش حروف الفبای عربی و شکل آنها را بطور مختصر بیان کرده است. میتوان آن را تحریر الخط نام داد.

آغاز: قد ذكرنا ان اول الحروف نقطه و هذه النقطه سار في كل الحروف فمبدأ كل هي النقطه في عالم الحروف.

انجام: و الالف هو الاختراع الثاني و الباء هو الابداع الثاني عنه.

ص: ۲۵۲

۳_ مرآة الرجال «۴۴_ ۴۶» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در علم قیافهشناسی. مؤلف همه اعضای انسانی را ذکر کرده و احوال مختلف آن را با صفات مربوط بررسی میکند.

آغاز: این مختصری است در علم قیافه... و پس سر بزرگ دلیل است بر همت عالی.....

انجام: البته باید که عاقل و دانا نظر کند در اعضاء و اجزاء بدن خود هر عضوی که دلالت کند بر صفت ناپسندیده آن صفت را از خود دور کند و صفات نیک حاصل نماید ان شاء الله تعالی.

۴_ شرح شواهد البهجه المرضیه «۴۸_ ۸۵» (عربی)

از: ؟.

ایباتی که جلال الدین سیوطی در کتاب «البهجه المرضیه فی شرح الالفیه» بدانها استشهاد کرده را در این رساله شرح کرده است.

آغاز: اقائلنَّ أَحْضِرُوا الشُّهُودَا قاله رؤبه و قبله أَرَيْتَ ان جَاءت به املودا.

۵_ شرح شواهد العوامل ملا محسن «۸۶_ ۹۱» (فارسی)

از: ؟.

ایباتی که ملا محسن طالقانی قزوینی در کتاب «عوامل» خود بدانها استشهاد کرده است را در این کتاب ترجمه و شرح کرده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی محمد و اله الطاهرین.

یغضی حیاء و یغضی من مهابته و لا یکلم الا حین یتسم

الاعضاء پلکهای چشم به یکدیگر نزدیک آوردن.

ص: ۲۵۳

۶_ شرح شواهد تصریف «۹۲_ ۹۸» (فارسی)

از: نظام الدین محمد بن احمد اردبیلی (ق ۱۱)

شرحی بر اشعار کتاب «العزّی فی التصریف» مشهور به «شرح تصریف» تفتازانی.

[الذریعه ۱۳-۳۳۹، مجلس ۳۸-۶۴۱، مشار فارسی ۳/ ۳۲۳۹].

رساله اول نستعلیق ابراهیم بن حکیم اسماعیل طیب در ۱۲۹۵

رساله دوم بیتاریخ با مهر بیضوی «کتابخانه خصوصی سید حسین مدرسی طباطبائی» در ۱۳۸۳

رساله سوم نستعلیق ابراهیم بدون تاریخ. در ادامه آن مطلبی از علوم غریبه هست.

رساله چهارم و پنجم چاپی است تاریخ چاپ رساله پنجم ۱۲۶۷ میباشد.

رساله ششم نسخ محمد هادی طالقانی است بدون تاریخ.

۹۸ برگ، ۱۲ × ۲۱

(۶۲۷)

۱_ جواهر الفرائض = الفرائض النصیریه «۲_ ۲۹» (فقه _ عربی)

از: خواجه نصیر محمد بن محمد بن حسن طوسی (۶۷۲ ق)

رساله ای است مشتمل بر قواعد مهمی که در تقسیم ارث احتیاج به آنها پیدا میشود، در دو قسم مشتمل بر چند باب و فصل و قاعده میباشد.

[الذریعه ۱۶-۱۵۰، مرعشی ۱/ ۶۰].

آغاز: لله الحمد اهل الحمد و ولیه و منتهاه.

۲_ الإرت «۲۹_ ۴۴» (فقه _ عربی)

از: عبدالله بن خلیل (ق ۱۱ ه)

مطالب ارث بر اساس روایات اهل بیت: به اختصار نگاشته است.

ص: ۲۵۴

آغاز: الحمد لله رب العالمين.....الوارد عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم وهو تعلموا الموارث و علموها الناس.....

۳_ المعونه في فرائض الميراث «۴۴_ ۷۹» (فقه _ عربى)

از: معين الدين ابى الحسن سالم بن بدران بن سالم مصرى (۶۶۱ ق)

مسائل و طبقات ارث را بر اساس مكتب اهل بيت: ذكر کرده است و با عناوين «طبقه _ اصل _ مسأله» نگاشته شده است.
مؤلف استاد خواجه نصير طوسى بوده است.

[الذريعه ۲۱/ ۲۷۷].

آغاز: الحمد لله المنقذ من الضلاله و المعلم بعد الجهاله.....اصل في معرفه الطبقات فطبقات الوراث خمس.....

انجام: و كتب اصحابنا تتضمن انه يرث اذا قتله من ماله دون دينه و لا يرثه اذا قتله عمدا على كل حال.....و صلواته على سيدنا محمد رسوله خاتم الانبياء و على اهل بيته الطاهرين الاتقياء و سلامه و بركاتة.

۴_ الفخريه في معرفه النبيه «۷۹_ ۹۸» (فقه _ عربى)

از: فخر الدين محمد بن حسن بن مطهر حلى (فخر المحققين) (۷۷۱ ق)

اين رساله داراى سه فصل است. فصل اول در حقيقت نبيت، دوم در وجوب آن، سوم در چگونگى آن. اين رساله به درخواست فخر الدين حيدر بن شرف الدين على بن ابى الحسن بيهقى، نوشته شده است.

[الذريعه ۱۶-۱۲۶، مرعشى ۲-۲۰۷، مجلس ۳۸ / ۳۹۱].

آغاز: الحمد لله على هدايتنا بسيد المرسلين و ارشادنا الى الدين المتين (المبين) و تكليفنا بالاحكام الشرعيه.....

ص: ۲۵۵

انجام: و هذا اخر ما امليناه في هذه الرساله و لا نطلب الجزاء عليه الا من الله تعالى و حسبنا الله و نعم الوكيل والحمد لله رب العالمين....الطاهرين.

۵_ رساله في الإرث «۹۸_ ۱۱۳» (فقه _ عربی)

از: زين العابدين محمد بن قاسم تبریزی.

کیفیت تقسیم ارث بین ورث را در دو «بحث» بررسی کرده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين....اما بعد فهذه تشتمل على كيفية قسمه مسائل الميراث و ما يتبع ذلك من معرفه اصولها....

رساله اول نسخ راضی بن بهاء الدین بن جمال الدین النجفی الجزائری در ۱۰۲۳. با مهر مربع «افوض امری الی الله عبده اسماعیل».

رساله دوم نسخ همان کاتب در مشهد در ۱۰۳۳

رساله سوم نسخ همان کاتب در مشهد در ۱۰۳۴

رساله چهارم نسخ شاید همان کاتب در ۱۰۳۴

رساله پنجم بدون نام کاتب و تاریخ کتابت. این رساله از آغاز نقص دارد.

۱۱۳ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۶۳۱)

۱_ رساله في الخلّ النجس و حکمه «۲_ ۵» (فقه _ عربی)

از: مولانا زين العابدين تبریزی (ق ۱۰ هـ

ق.)

جوابی است به این سؤال شاه طهماسب صفوی: «هرگاه مقداری سرکه نجس در دیگی بریزیم و ظرفی خالی مثل طاس یا پیاله بر سر آن بگذاریم و بعد از آن سر دیگ را محکم بگیریم به حیثیتی که هیچ فرجه نماند و بعد از آن آتش در زیر دیگ برافروزیم و بعد از زمانی سر دیگ را بگشاییم ببینیم که در آن ظرف خالی که بر سر آن

ص: ۲۵۶

سرکه گذاشته بودیم آبی هست که طعم سرکه دارد و بسا باشد که او را «عرق سرکه» گویند آیا این آب پاک است یا نجس»: مولانا زین العابدین پس از بررسی استدلالی این مسأله حکم به طهارت آن کرده است.

به فهرست سابق این کتابخانه ص ۴۶۵ رجوع شود.

آغاز: الحمد لله الذی انعم علی العالمین بارسال رسول ما نطق عن الهوی بل کل ما قال و نطق وحی الیه یوحی و تفضل علیهم باحادیث صدرت عن مشکاه النبوه و روایات وقعت.

انجام: لزم ان ینجس ذلک الماء القلیل لملاقاته لاجزاء صغار بولیه مثلاً فیصدق علیه حیثئذ انه ماء قلیل لاقی نجاسه و بطلانه ظاهر والله اعلم. و حیث انتهى المرام جازان نقطع الکلام حامدین الله.

۲_ المعونه فی فرائض المیراث «۶_ ۳۰» (فقه _ عربی)

از: معین الدین ابی الحسن سالم بن بدران بن سالم مصری مازنی (۶۶۱ ق)

در مجموعه قبل از این مجموعه معرفی شد.

[الذریعه ۲۱ / ۲۷۷].

۳_ رساله فی المیراث «۳۱_ ۳۲» (فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله مختصری است درباره ارث و طبقات وراثت.

آغاز: اعلم ایدک الله تعالی ان العددین اما ان یکونا متمثلین او مختلفین والمختلفات اما ان یکونا متداخلین او متوافقین او متباینین فالتمثالان یکفیک ضرب احدهما.

ص: ۲۵۷

۴_ رساله فی الارث «۳۳_ ۴۶» (فقه _ عربی)

از: زین العابدین محمد بن قاسم تبریزی.

در مجموعه قبل از این مجموعه معرفی شد.

انجام: واستقصاء طریق الضرب کثیره لا یحتمل هنا ذکرها فنقتصر علی ما اوردناه فی هذه الرساله الشریفه و حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر غفرانک ربنا و الیک المصیر.

۵_ جواهر الفرائض = الفرائض النصیریة «۴۷_ ۶۳» (فقه _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد بن حسن طوسی (۶۷۲ ق).

در مجموعه قبل از این مجموعه معرفی شد.

[الذریعه ۵-۲۷۴، مرعی ۱/ ۶۰].

۶_ الارث «۶۴_ ۷۳» (فقه _ عربی)

از: شیخ عبدالله بن خلیل (ق ۱۱ ه . ق)

در مجموعه قبل از این مجموعه معرفی شد.

۷_ رساله فی المیراث «۷۴_ ۸۷» (فقه _ عربی)

از: جمال الدین حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (۷۲۶ ق)

قواعد و مسائل ارث را ذکر کرده و برای هر مسأله ای مثالی تحت عناوین «مثلا _ مثلا» آورده است.

[مکتبه العلامه الحلّی ص ۲۰۵].

آغاز: مثلا لومات شخص و خلف احد ابویه و بنتا فتصیب احد الابوین السدس و نصیب البنت النصف و اقل فریضه یجمع فیها السدس و النصف فهی سته فاصل الفریضه.

۸_ شرح مسائل من میراث «القواعد الاحکام» «۸۸ _ ۹۰» (فقه _ عربی)

از: ؟.

مؤلف مسائلی را از کتاب «قواعد الاحکام فی معرفه الحلال و الحرام» علامه حلی (۷۲۶ ق) که مربوط ارث است شرح نموده.

آغاز: الحمد لله و سلام علی عبادہ الذین اصطفی و بعد.... فی مباحث المیراث من قواعدہ عند ضبط قواعدہ و نظم معاقده و اعلم ان هولاء اشارہ الی من سبق ذکرہ.....

انجام: هكذا حقق المقال و دع القیل و قال فان الرجال يعرف بالحق لا الحق بالرجال. هذا ما اقتضاه الحال مع ضيق المجال لاستقصاء الكلام.

رساله اول نسخ ۱۰۴۲

رساله دوم بدون تاریخ.

رساله سوم بدون تاریخ و از انجام ناقص.

رساله چهارم نسخ محمد بن زهره الحسینی الفوعی العاملی در ۱۰۳۹ برای سید جلیل میر محمد مؤمن.

رساله ۵ و ۶ و ۷ بدون تاریخ.

در رساله ششم مهر بیضوی «محمد حسین الحسینی» هست.

رساله هشتم نسخ همان محمد بن زهره در ۱۰۴۰

این مجموعه ملک صاحب ریاض العلماء بوده و دستخط او در اول همه رساله ها هست.

۹۰ برگ، ۱۲ × ۱۸

(۶۳۶)

۱_ البرهان فی علامات مهدی آخر الزمان «۳ _ ۴۶» (حدیث _ عربی)

از: علی بن حسام الدین متقی هندی (ق ۱۰ ه)

اخبار مربوط به حضرت مهدی موعود (علیه السلام) و علامات آخر الزمان را که سیوطی در

ص: ۲۵۹

کتاب «العرف الوردی» خود، گرد آورده بود با افزودن پاره ای از اخبار مناسب از کتاب «جمع الجوامع» سیوطی و «عقد الدرر» است.

این کتاب را طی یک مقدمه و سیزده باب و یک خاتمه نگاشته است.

[مرعشی ۱۴ / ۳۱].

آغاز: اللهم ارنا الحق حقاً وارزقنا اتباعه و ارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه الحمد لله نحمده و نستعينه و نؤمن به و نتوكل عليه.

۲ _ حدیث «انَّ عیسی (علیه السلام) اذا نزل یصلی خلف المهدي (علیه السلام)» «۴۶ _ ۴۸»

(حدیث _ عربی)

از: ؟.

چند حدیث با سندهای مختلف در پاسخ کسانی که نماز خواندن حضرت عیسی ((علیه السلام)) پشت سر امام زمان ۷ را انکار کرده اند.

۳ _ منتخب «احیاء المیت فی فضائل أهل البيت» «۴۸ _ ۵۰» (حدیث _ عربی)

از: ؟.

چهل حدیث از کتاب «احیاء المیت فی فضائل اهل البيت» جلال الدین سیوطی که شامل شصت حدیث است، برگزیده و در این رساله آورده است.

[ر. ک: «کشف الظنون ۱-۲۵»].

آغاز: عن ابن عباس رضی الله عنه قال لما نزلت هذه الآیه قل لا اسئلكم علیه اجرا الا الموده فی القربی قالوا یا رسول الله من اقربائک هؤلاء الذین وجب علینا مودتهم.

انجام: و من زار قبر اهل بیتی فقد خرج من الذنوب کیوم ولدته أمه.

ص: ۲۶۰

۴_ دُر التَّمَام فی تاریخ خروج المهدی (علیه السلام) «۵۱_ ۵۲» (عربی)

از: محمد بن پاینده ساوه ای (ق ۱۰ هـ)

مشمول بر چند سؤال و جواب درباره تاریخ ظهور حضرت مهدی (علیه السلام) میباشد.

آغاز: الحمد لله نحمده و نستعینه علی سائر الامور الصعبة و نتوکل علیه فی کل وقعه و شدّه.

۵_ حدیث «الأئمة من بعدی بعدد نقباء بنی اسرائیل» «۵۲_ ۵۳»

(حدیث _ عربی)

از: محمد بن پاینده ساوه ای (ق ۱۰ هـ)

مطالبی درباره حدیث معروف «الأئمة من بعدی بعدد نقباء بنی اسرائیل» تحت عناوین «اعلم _ اعلم» آورده است.

آغاز: الحمد لله العالم العلیم العادل الحکیم الذی یفعل ما یشاء و یحکم ما یرید والحمد لله الذی علم لعلمائه من العلوم الخفیة.

انجام: و هذه نکتة ما حلّها و لا خطر بخاطر و لا علمها احد الا هذا الضعیف الذی طلب من الله هذا العلم و نسأل الله الهدایة و ادامة العنایة و نتوکل علیه و الیه المصیر والله اعلم.

۶_ رساله فی علائم الظهور «۵۳_ ۵۴» (عربی)

از: محمد بن پاینده ساوه ای (ق ۱۰ هـ)

مؤلف مطالبی را که در کتب علمای هند در علائم ظهور دیده است در این رساله آورده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین.....رایت فی کتاب علماء الهند...

ص: ۲۶۱

۷_ رساله فی ظهور المهدي (عليه السلام) «۵۴_ ۵۵» (عربی)

از: محمد بن پاینده ساوه ای (۱۰ هـ)

مطالب کوتاهی درباره چگونگی ظهور حضرت مهدی (علیه السلام) آورده است.

آغاز: الحمد لله نحمده حمدآ و نشکره شکرآ علی ما اعطانا تبياننا و فکرآ و اظهر الينا من الرموز الخفيه ذکرآ و رزقنا من مواهب فضله ذهناً.

۸_ رساله جفر الكبير فی تعیین ظهور المهدي (عليه السلام) «۵۵_ ۵۶» (عربی)

از: محمد بن پاینده ساوه ای (ق ۱۰ هـ)

رساله کوتاهی است در تعیین ظهور حضرت مهدی (علیه السلام) با استفاده از جفر کبیر و سال هزار و دویست به حساب جفر استخراج کرده است که سال استقرار کامل عدل و امان حضرت مهدی (علیه السلام) باید میشد.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام علی محمد و آله اجمعين....ان مكث المهدي كمكث اصحاب الكهف جعله علی ذلك ثلاث مكث مكث غير الولاده.....

رساله اول بدون تاریخ. کاتب همان کاتب رساله های بعد است.

رساله دوم نسخ محمد بن پاینده احمد ساوه ای در ۹۷۹ در کاشان.

رساله سوم نسخ همان کاتب است بدون تاریخ.

رساله چهارم تا هشتم تالیف همان کاتب و بخط او در ۹۷۹

۵۶ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۶۴۹)

۱_ رجعت «۲_ ۶۸» (فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

ص: ۲۶۲

این رساله به نام شاه سلیمان صفوی تألیف شده است.

[الذریعه ۱-۹۰، ۱۳-۶۸، کتابشناسی مجلسی ص ۲۳۷، مجلس ۳۷-۶۰، مرعشی ۱/۲۰۹].

۲_ رضاعیه = رساله در رضاع «۶۹_ ۹۰» (فقه _ فارسی)

از: محمد تقی بن مقصود علی مجلسی (۱۰۷۰ ق)

[الذریعه ۱۱-۱۹۰، مرعشی ۱۳/۱۸۸].

آغاز: الحمد لله رب العالمین....اما بعد....که چون در این عصر افراط و تفریط بسیار در امر رضاع واقع شده.

۳_ رضاعیه = رساله در رضاع «۹۰_ ۹۱» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

[الذریعه ۱۱/۱۸۹].

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلاه علی محمد و آله الطاهیرین اما بعد بدان که به صحت رسیده که حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و آله فرموده اند که یحرم من الرضاع ما یحرم من النسب.

۴_ رساله کفارات «۹۲_ ۹۸» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

به طور مبسوط کفارات را دو نوع ذکر کرده: نوع اول کفارات احرام حج و عمره، نوع دوم بقیه انواع کفارات است که کلا هیچکدام مورد از موارد وجوب کفاره در این رساله مورد بحث قرار گرفته و احکام آنها ذکر شده است. این رساله در ماه صفر ۱۰۹۱ به پایان رسیده است.

[الذریعه ۱۸-۸۶، مرعشی ۱-۲۰۶، ۲۵ رساله فارسی مجلسی ص ۳۸۵ رساله ۱۷].

ص: ۲۶۳

آغاز: الحمد لله و سلامه على عباده الذين اصطفى محمد و آله خيره الوري اما بعد بدان كه كفاره بر دو نوع است اول كفّارات احرام حجّ و عمره و آنها را در رساله حج بيان كردم. دويم ساير كفّارات است.

۵_ رساله بدهاء «۹۸_ ۱۰۴» (كلام _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

عقیده شیعه را راجع به «بدهاء» تشریح نموده و اشکالات اهل سنت را در این باره به طور اختصار پاسخ میگوید.

[الذریعه ۳-۵۴، مرعشی ۱/۲۰۸].

آغاز: الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى محمد و آله خيره الوري اما بعد چون در مسأله بدهاء نزاع عظیم میان علمای خاصه و عامه به هم رسید و منشأ تشنیع مخالفان بر شیعه گردیده.....

۶_ رساله فرق بین صفات ذات و صفات فعل «۱۰۴_ ۱۱۱» (كلام _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

بحث کوتاهی است در صفات الهی و آنکه کدام ذاتی و کدام فعلی میباشند.

[مرعشی ۱/۲۰۸].

آغاز: الحمد لله رب العالمين والسلام على محمد و آله اجمعين اما بعد باید دانست كه صفات ذات مقدس حق سبحانه و تعالی بر دو نوع است سلبی و ثبوتی.

انجام: و برای فرق میان صفات ذات و صفات فعل گویا همین کافی باشد والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم.

ص: ۲۶۴

۷_ سرمایه ایمان «۱۱۱_ ۲۱۰» (کلام_ فارسی)

از: ملا عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی (۱۰۷۲ ق)

اصول دین پنجگانه را بر روش کلامی و فلسفی در یک مقدمه و پنج باب نگاشته است و هر بابی دارای چند فصل میباشد. این کتاب مختصر «گوهر مراد» خود مؤلف است که به جهت یکی از اجلاء اخلاء، تلخیص نموده است.

چاپ شده است.

[الذریعه ۱۲-۱۷۲، مرعشی ۲-۱۴۰، مجلس ۳۸-۶۱۵، نسخه های خطی، منزوی ۲/ ۸۰۱].

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد و آله الطاهرين اما بعد....نظر بر نسخه گوهر مراد این درویش که در خزانه هیچ پادشاهی نیست افتاده از حوصله فهم و ضبط.....

۸_ اوزان شرعیّه «۲۱۱_ ۲۱۲» (فارسی)

از: محمد طاهر

رساله بسیار مختصری است که مؤلف هنگام اقامت در نجف اشرف برای وزن و تشخیص مثقال شرعی و درهم شرعی و علت اختلاف اوزان ایشان با اوزان شیخ محمد جابری، نگاشته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه على محمد و آله الطاهرين اما بعد....اوزان شرعیه مثقال و درهم و غیر آن را به جو میانه در بزرگی و کوچکی ضبط نموده اند و مردم از معرفت آن به نهایت احتیاج عاجزند.

انجام: و احتیاط آن است که به این عمل شود و حاجت به ذکر حساب شیخ محمد نیست و دیه نفس که ده هزار درهم است به حساب ما هفتاد تومان است و به حساب شیخ محمد شصت و سه تومان است.

رساله اول تا هفتم تاریخ کتابت ندارد. شاید همان ۱۲۳۴ که تاریخ کتابت رساله هشتم است

ص: ۲۶۵

تاریخ کتابت بقیه هم باشد.

۲۱۲ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۶۵۲ شامل ده رساله)

۱_ الاثنی عشریة فی الطهاره « ۲ _ ۱۵ » (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

احکام طهارت را با تقسیمی زیبا در دوازده مطلب تنظیم نموده است.

[الذریعه ۱-۱۱۷، مرعشی ۵-۶۵، مجلس ۲۵-۲۳۰، آستان قدس رضوی ۱۹].

آغاز: اما بعد حمد الله على آلائه والصلاه على سيد انبيائه و اشرف اوليائه... فاقول ان المطالب المتعلقه بالطهاره اثني عشر مطلباً الاوّل ما الطهاره الثاني كم الطهاره.

۲_ لغز و معما « ۱۵ _ ۱۶ » (عربی)

از: ؟.

مجموعه ای است از لغز و معما با عناوین «ایها الصاحب الزکی _ ایها الولد المؤید» است و از شیخ بهایی ره نیز نقل کرده است.

آغاز: ایها الصاحب الزکی و الفاضل الذکی اخبرنی عن اسم واحدی الآحاد و ثنائی العشرات ثلاثی المآت رباعی الحروف.

۳_ الاثنی عشریة فی الصلاه « ۱۶ _ ۳۳ » (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

دومین اثنا عشریات شیخ بهایی است که در احکام نماز گفتگو میکند. تمام آنچه را که در نماز معتبر است در دوازده نوع حصر نموده و در هر فصلی دوازده چیز می آورد.

[الذریعه ۱-۱۱۷، مرعشی ۱-۸۷، مجلس ۴/۵۹].

ص: ۲۶۶

۴_ الاثنی عشریه فی الزکاه و الخمس «۳۴_ ۴۰» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)
سومین اثنا عشریه شیخ بهایی است در زکات و خمس.

[الذریعه ۱/ ۱۱۶].

۵_ الاثنی عشریه فی الصوم «۴۰_ ۵۰» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)
رساله چهارم از «اثنا عشریات» است در هشت فصل.

[الذریعه ۱-۱۱۷، مرعشی ۱-۳۳، مجلس ۴-۶۰، مشار، عربی ۱۸].

۶_ الاثنی عشریه فی الحج «۵۰_ ۵۹» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

احکام و مناسک حج را به ترتیبی مخصوص که تقسیم بر دوازده مییاشد. در این رساله که یکی از «اثنا عشریات» است بیان میکند.

[الذریعه ۱-۱۱۵، مرعشی ۱۲-۲۸۱، مجلس ۲۵/ ۸۹].

۷_ الوجیزه «۶۰_ ۶۴» (درایه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

۸_ جهه القبله «۶۴_ ۶۸» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی.

این رساله در چگونگی تعیین قبله از جنبه فقهی و آنچه بزرگان فقها راجع به آن گفته اند بحث میکند.

[الذریعه ۱۷-۳۹، دانشگاه ۸/ ۸۱۰، مرعشی ۱/ ۱۲۶].

آغاز: و عليك اعتمادى يا كريم اما بعد الحمد والصلاه...ان تحقيق حقيقه جهه القبله التي يجب على البعيد تحصيلها و التوجه اليها من المهمات ليكون المتوجه عارفا في الجملة.

۹_ رساله فى الكَرّ «۶۸_ ۷۷» (فقه _ عربى)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن حسين عاملى (۱۰۳۱ ق)

در تحقيق مقدار كر و مساحت يا وزن شرعى آن و تطبيق با قواعد رياضى به نام شاه طهماسب صفوى است كه در ۲۵ شوال ۱۰۰۳ به پايان رسيده است.

[الذريعه ۱۷-۲۸۸، مرعى ۱۳-۱۴۷، الفبايى آستان قدس ۴۶۰].

آغاز: نحمدك يا من ملا حياض قلوبنا بماء ولاء النبى و الال... فى عذر ان الزبيغ و الضلال و نصلى على نبيك الصادع بامرک و نهيك و المبلغ.

انجام: فانه كاف فى هذا الباب والله اعلم بالصواب هذا مما لم يتتبه له بوائق الزمان.

۱۰ - اقسام خبر به نظم فارسى در ۱۲ بيت غير از رساله دوم همه تحرير محمد رفيع بن ملا صفات الله در ۱۱۲۴ ميباشد.

رساله دوم هم شايد به خط او باشد.

رساله ۱ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ حواشى با امضاء «منه» دارد.

در رساله دوم و هشتم و نهم مهر بيضوى «عبدہ زين العابدين» هست.

رساله چهارم تصحيح شده.

۷۷ برگ، ۱۲ × ۱۹

ص: ۲۶۸

۱_ اسناد الاحادیث «۲_ ۱۰» (عربی)

از: ؟.

سند احادیث را بررسی میکند و مطالبی را به عنوان «نوادیر کتاب المعیشه»، «نوادیر الصیام» می آورد و سند آنها را مورد بررسی قرار می دهد و از کتب اربعه و کتب رجالی شیعه و «شارح الاستبصار» یاد میکند.

شاید بخشی از یک کتاب باشد.

۲_ البیان فی الفقه «۱۳_ ۱۴۴» (فقه _ عربی)

از: محمد بن مکی عاملی (شهید اول) (۷۸۶ ق).

مؤلف تا اوایل کتاب صوم را تألیف کرده و بقیه کتاب ناتمام مانده است.

[الذریعه ۳-۱۷۴، مرعشی ۱-۷۸، مشار، عربی ص ۱۳۷، مجلس ۲۵/۱۲۵].

۳_ کتاب نحو «۱۴۵_ ۱۵۲» (عربی)

از: ؟.

یکی از کتب علم نحو است که مسائل نحو را به اختصار بیان کرده است. چون اول و آخرش افتاده شناخته نشد.

۴_ کتاب نحو «۱۵۳_ ۱۶۳» (عربی)

از: ؟.

اشعاری است به عربی در علم نحو به سبک الفیه ابن مالک که گویا ناظم آن شیعه است که بعد از ذکر اشعار به اختصار شرح شده است.

ص: ۲۶۹

انجام:

ثم الصلاة بعد حمد الصمد

على النبي المصطفى محمد

و آله الأئمة الانصار

ما.... الليل و النهار

۵_ الجمل في النحو = الجمل في عوامل الاعراب «۱۶۳_ ۱۶۴»

(نحو _ عربي)

از: شيخ عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجاني (۴۷۱ ق)

جرجاني اين كتاب را در پنج فصل تأليف نمود سپس اين كتاب را تلخيص کرده و «العوامل المائة» ناميد.

[كشف الظنون ۱/ ۶۰۲].

آغاز: و به العون و التوفيق و نستعينه كتاب الجمل في النحو.....رب زدني علما الحمد لله حمد الشاكرين و صلواته على النبي محمد و آله اجمعين هذه جمل رتبها ترتيباً.

۶_ شرح الجمل في النحو «۱۶۵_ ۱۶۷» (نحو _ عربي)

از: ؟.

شرحی است بر كتاب «الجمل في النحو» جرجاني (۴۷۱ ق)

[رجوع كنيد به كشف الظنون ۱-۶۰۲_ ۶۰۳].

۷_ المنظومه الفقهيّه «۱۶۸_ ۱۷۴» (عربي)

از: ؟.

احكام فقهي را بر اساس فتاوى مشهور به نظم كشيده است.

ص: ۲۷۰

آغاز:

و الوطی و النکاح و المباشرة

بشهوہ و مسّ طیب عاشرة

رساله اول از آغاز و انجام ناقص، تصحیح شده. تاریخ کتابت ندارد. یادداشت تملک ملا ابراهیم بن محمد احسائی دالوی در اول مجموعه هست و نیز برخی اشعار و مطالبی از علوم غریبه.

رساله دوم نستعلیق ۱۲۱۹

رساله ۳ و ۵ و ۶ و ۷ بدون تاریخ و ناقص.

رساله چهارم تحریر یوسف بن جمال الدین محمد بهبهانی بدون تاریخ.

۱۷۴ برگ، ۱۴ × ۱۹

(۶۹۷)

۱_ رساله فی الرمل «۱» (عربی)

از: ؟.

رساله بسیار کوتاهی است در علم رمل که به نقل از شیخ احمد مغربی بیان شده است.

آغاز: قال الشيخ احمد المغربي رحمه الله من كلام مولانا اميرالمومنين ((عليه السلام)) اذا اردت فتح باب كتنها و حل رمزا فاعرف الطالب و المطلوب و اعرف نظرها.

۲_ رساله در رمل «۲_ ۴» (فارسی)

از: ؟.

رساله کوتاهی است در رمل. در ابتدای این رساله اسماء کثیری از علماء رمل آمده است.

ص: ۲۷۱

آغاز: در بیان آن که هر قومی از علماء این علم به طریقی جمع و ترتیب نموده اند از آن جمله سلطان سعید بن محمد غازی.

انجام:

یار چون حال من خسته نکو می داند

گونند ان هیچکس هم حال، چو او می داند

۳_ فتوحات عباسی = جدول جلیل «۵_ ۴۰» (رمل _ فارسی)

از: محمد بن عبدالحسین بن حسن آل حسینی نجفی.

محیط بر جمیع اسماء عظام مبدء و معید باری تعالی که در قرآن مجید و ادعیه مأثوره حضرات معصومین: واقع است.

آغاز:

ما فی الآحاد از اسماء الله

الحسنی و صفاته العلیا

انجام:

این نسخه که از سایر حاجات آمد بر جمله عارفان اشارات آمد

پرسیدم سالتش از خود گفت بگو

این زباده فتوحات آمد

۴_ رساله در طب «۴۱ - ۴۶» (فارسی)

از: ؟.

رساله کوتاهی است در دواجات برای ناتوانی جسمی و انواع ضعفها.

آغاز: هر که موی سر آدمی در پیش خود دود کند تیز حفظ بشود.

۵- فالنامه «۴۷ - ۶۶» (فارسی)

از: ؟.

تعدادی محدود از حروف را در پرانتز قرار داده و سپس آیاتی ذکر کرده است و از

ص: ۲۷۲

پس آن از امام صادق ((علیه السلام)) و از دانیال پیغمبر ((علیه السلام)) و لقمان حکیم شرح و توضیح آورده است.

آغاز: قوله تعالی و جعلت له مالا ممدوداً امام جعفر علیه السلام فرماید که.... بشارت باد تو را که خدای تعالی رزق و روزی بر تو گشاده گردانید.

انجام:

دال و الف و لام بصیرت فرمود

از صبر ببايد اين در بسته گشود

از مردم نااهل و فرومایه حذر

میکن به شتاب تا بیابی مقصود

رساله اول بدون تاریخ.

رساله دوم و سوم و چهارم نستعلیق ۱۳۱۳

رساله پنجم بدون تاریخ.

۶۶ برگ، ۱۶ × ۲۰

(۷۲۱)

۱_ رساله فلسفی «۱ - ۷» (فارسی)

از: ؟.

مطالب عرفانی و فلسفی را در چند باب با عناوین «بدان که - بدان که» نگاشته است. باب سوم در بیان واجب و ممکن و ممتنع، باب چهارم حکمت آفرینش، باب پنجم در مبدأ ایجاد انسان و باب ششم در برابر کردن آفاق انفس. او اشعاری از عطار نیشابوری آورده است.

انجام: چون در عالم بزرگ نظر کنیم کثرت بسیار باشد به واسطه افلاک و عناصر و موالید و جزویات و مرکبات اما چون نیک نظر کنیم همه در تصرف امر و قدرت یک ذات بینیم اینجا معنی وحدت روی نماید.

ص: ۲۷۳

۲_ جنگ نظم و نثر «۷-۱۹» (فارسی)

از: ؟.

مشمول بر رباعیات ابو سعید ابوالخیر، دعاهایی برای رفع گرفتاریها و اشعار از شاعران ناشناخته، و سخنان کیومرث.

آغاز: از سخنان کیومرث است که شرط خدایگان مملکت آن است که بی حجتی قاطع و دلیلی ساطع حکم به امضاء نرساند و بی تأمل و ایقان حکم نفرماید.

انجام:

دل تماشائی تو دیده تماشائی دل من به فکر دل و خلقی به تماشای من است

ای که از راه طلب خسته نگردی هرگز پای پر آبله ام بادیه پیمای من است

۳_ فالنامه قرآنی «۲۰-۲۸» (فارسی)

از: ؟.

آیاتی از سوره بقره تا آخر سوره لقمان را برگزیده و در جلوی هر آیه، نتیجه آن کار و خوب و بدش را ذکر کرده است.

آغاز: بسمله. حمدله... و آتیه الله الملك والحکمه. ولایت و پادشاهی بود من قبل أن یأتی یوم لا بیع فیه فروختن این بنده بهتر است.

انجام: یا بنی اذهبوا فتحسسوا کارهای دینی و دنیائی گشاده گردد ایحسبون انما نمدهم توانگری و مال بسیار یابد.

۴_ جنگ علوم غریبه «۲۸-۳۵» (فارسی)

از: محمد رضا.

ص: ۲۷۴

ادعیه و طلسم و علوم غریبه و طب و غیره میباشد.

آغاز: جبهه سوداء و صفراء بنویسد و بر سر بندد که حقیر فقیر محمّد رضا به تجربه رسانید.....

۵- نزهه الارواح «۳۷- ۶۵» (عرفان - فارسی)

از: حسین بن عالم بن حسن غوری (امیر حسینی هروی) (۷۱۸ ق)

شامل بیست و هشت فصل و یک مقدمه به نثر و نظم ادبی، در کیفیت سلوک راه عرفان و شرائط تصوّف و اهل طریقت و اخلاق و آداب عارفان.

[الذریعه ۲۴-۱۱۱، مرعشی ۶/ ۲۸۵].

آغاز:

به توفیقش چه روشن دیدم آواز

سخن راهم به نامش کردم آغاز

بگو ای مرغ زیرک حمد مولی که هست او را سپاس و منت اولی

انجام:....و برون الناس و لا یدکرون الله الا قليلا از حال ایشان خبر می دهد محفوظ ماند ان شاء الله و تعالی.

۶- سراج منیر «۶۵- ۸۳» (اخلاق - فارسی)

از: قاضی محمد شریف بن محمد کاشف شیرازی (۱۰۶۰ ق)

مسائل اخلاقی و آداب اسلامی است در بیست لمعه. و پایان هر لمعه دارای حکایتی مناسب آن لمعه آورده است و روز جمعه ربیع الاول ۱۰۳۲ آن را به پایان رسانیده است.

[الذریعه ۱۲-۱۶۱، مرعشی ۸-۹، مجلس ۱۰/ ۲۲].

آغاز: ستایش کریمی را که خله خلّتش زیورست زبینه و رشحه محبتش گوهری است ارزنده.

ص: ۲۷۵

انجام: زهی سعادت بخت و فیروزی اقبال که به معاونت توفیق و همت ارباب نظر در طی این نامه نامی توسن خامه خامی نکرده قطع این بیابان نمود.

۷_ نصیحت نامه «۸۴_ ۹۶» (فارسی)

از: ؟.

مسائل اخلاقی را به نظم و نثر آورده است. و اشعاری از سعدی، خاقانی، ناصر خسرو ذکر کرده است.

آغاز: اللهم یک یک...

آنجا که عیان است چه حاجت به بیان است

از کوزه همان برون تراود که در اوست

رساله اول از آغاز نقص دارد و برگها پس و پیش شده و رساله هفتم از انجام.

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

۹۶ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۷۴۵)

۱_ کلمات عرفانی «۳_ ۱۲» (فارسی)

از: ؟.

نثری است ادبی و زیبا در خطاب به نفس انسانی که جهل و غفلت او را از پای در آورده است به اشاراتی به برخی آیات و ذکر و اشاره برخی اشعار. با عنوان «ای عزیز من، ای جاهل، ای مستغرق هوا و...» برگزار شده است.

آغاز: حقیقت این کلمات.... از اب و گل برون آئی از خدا توفیق ادب بجو که بی ادب از لطف رب محروم است.

ص: ۲۷۶

انجام:

خواجه آخر یک زمان بیدار شو

وز حیات خویش برخوردار شو

این روش برگیر و ترک ریش کن

در فناء و نیستی تفتیش کن

۲_ نصیحت نامه «۱۳_ ۱۴» (فارسی)

از: ؟.

کلمات فصیح و جملات بلیغ در ذکر آنچه که انسان را لایق و... است، میباید با استفاده از حدیث و شعر.

آغاز: توجه گویی و من بیرون از جهاتم در وصال آیات و بینات گفتن نمیخواهد.

انجام: و تا وصال خطوتین بیش نبود جانش گاهی سوی بالا بالها را گشاید و تنش در زمین چنگالها فرو برد.

۳_ ترجمه عهد نامه مالک اشتر «۲۰_ ۳۲» (فارسی)

از: ؟.

ترجمه ای است تحت اللفظی از «عهد نامه مالک اشتر». ترجمه در زیر متن عربی نگاشته شده است.

آغاز: عهد نامه ای است که به خصوص امر سیاست به مالک اشتر در وقتی که او را والی مصر فرموده بودند نوشته اند و جامع

جمیع مراتب و مقاصد امر سیاست و مشتمل بر شرایط و قواعد امر سلطنت.

انجام:

دیگران را می دیرینه برابر می داد

به من دل شده خسته رسید افزون کرد

ص: ۲۷۷

این قدح هوش مرا جمله به یکبار ببرد

این می بار مرا پاک ز خود بیرون کرد

۴_ مقاله طفل رضیع «۴۳_ ۵۰» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

در عوالمات انسانی از زمان ولادت و رضاعات الی انتهای درجات شقاوت که از نتایج سوء تربیت و خواهش نفس است با عنوان «ای کودک بیچاره» نگاشته شده است.

آغاز: ای رضیع مسکین ای کودک بیچاره چه قدر صورت لطیفی داری و اعضاء و جوارح تو چه بسیار ناعم است عجیب خنده شیرینی داری که به یک لحظه همه تلخیهای جهان را خوشگوار مینماید.

انجام: و زیاد از سرزنشهای باطنی که آلامش از عذاب جهنم بیشتر است همیشه از دور و نزدیک ذمائم خود را از همه زبانی خواهی شنید اینک (این است) شقاوت ای منافق.

۵_ جبر و تفویض «۵۱_ ۶۹» (فارسی)

از: ؟.

آغاز: میگویند خداوند افلاک و افلاکیان.....و صفا داده و آب و گل را تیره نموده.

۶_ سؤال و جواب «۷۰_ ۹۹» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه ای است از سؤال و جوابهای اعتقادی در باب جهان و انسان و دنیا و آخرت و عقاید دیگر مردمان.

ص: ۲۷۸

۷_ بیانات اهل شریعت «۱۰۰_ ۱۱۳» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

مختصری است مشتمل بر چند فصل و مقدمه از بیانات و سخنان اهل شریعت و اهل حکمت و اهل وحدت در شناسایی عالم کبیر و مبدء و معاد و ارواح و مقامات آنها و جز آن.

۸_ آداب طریقت و شریعت و معرفت و حقیقت بر طریق مولوی

«۱۲۳_ ۱۲۷» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

در سه قسم که هر کدام ده باب دارند درجات صوفیان را در طریقت مولوی بیان کرده است.

۹_ جنگ عرفانی «۱۲۷_ ۱۴۷» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه ای است از اشعار و مطالب عرفانی.

آغاز:

دوشم ندا رسید ز درگاه کبریا

خوانی مرا خبیر و خلاف تو آشکار

گردانیم بصیر چرا میکنی گنه

.....

انجام:

عاشق گل دروغ میگوید که تحمّل نمیکند خارش

بابا تو هنوز در نبردی از حله به کوفه می رود آب

رساله سوم نستعلیق میرزا صفات الله در ۱۳۲۶

رساله چهارم نستعلیق ۱۳۱۵

بقیه تاریخ کتابت ندارد.

بیشتر رساله ها ناقص است و باید این مجموعه به عنوان جنگ شامل متفرقات معرفی میشد.

در رساله دوم و سوم و هفتم مطالب متفرقه از اشعار و عرفان و غیره هست.

و در ادامه رساله سوم بخشی از یک کتاب شامل درجات و مقامات معرفت و سلوک مندرج است

۱۴۷ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۷۴۷)

۱_ تذکره الشعراء «۱_ ۳۹» (فارسی)

از: ؟.

مؤلف در این رساله تاریخ شعرای پارسیگوی را از سال ۵۱۵ _ ۷۹۱ و از مسعود سعد سلمان آغاز و به لسان الغیب حافظ شیرازی پایان داده است. وی علاوه بر شرح حال مختصری از شاعران بخشهایی از اشعار معروف آنها را آورده است. و در پایان فهرست شعرای ذکر شده را درج کرده است.

آغاز: مسعود بن سعد بن سلمان از اعظم شعراء و دانشمندان ایران است اصلش از همدان ولی پدرانش به هندوستان مهاجرت کرده در آن جا ساکن شده اند.

۲_ تذکره شعراء العرب «۴۴_ ۵۶» (فارسی)

از: ؟.

مؤلف از ابتدای ظهور اسلام وضعیت فرهنگی و ادبی جامعه عرب را تا دوره راویان بررسی کرده و در این میان شرح حال برخی از بزرگان شعرا را ذکر کرده است.

آغاز: در آخریات جاهلیت کار اعراب عموماً بدویت و کارشان غارتگری مهاجمه جنگجویی و خشم و این مسأله منحصر به طوایف بدوی نبود بلکه شهرنشینها هم دارا بودند.

ص: ۲۸۰

۳_ معانی و بیان «۵۷_ ۶۳» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در استعاره و اقسام آن و کنایه با ذکر برخی شواهد از ادب فارسی و آیات قرآنی.

آغاز: حقیقت و مجاز بر مفرد و مرکب واقع و به این جهت حدّشان مختلف می‌گردد زیرا که حقیقت مفرد و مرکب مختلف و مقرر است.

۴_ علم البیان «۶۶_ ۷۰» (عربی)

مختصری است در بخش ترکیب و تشبیه بلاغت و بیان زبان عرب.

آغاز: الفن الثانی علم البیان و هو علم يعرف به ایراد المعنی الواحد بطرق مختلفه فی وضوح الدلاله علیه.

۵_ علم هیئت «۷۱_ ۱۰۵» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است با اشکال و نقشه های توضیحی که در هر موضوع ترسیم شده، به روشی سهل و ساده که همه بتوانند از آن بهره برند. در ده فصل و در پایان ضمیمه ای در فصول اربعه و خسوف و کسوف و غیره.

آغاز: کره سماوی و حرکت یومی و دوائر عظام. هرگاه شخص در یکی از نقاط سطح زمین قرار گیرد همیشه آسمان را به شکل گنبد عظیمی رؤیت مینماید.

۶_ حقوق جزائی «۱۰۹_ ۱۲۴» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در تعریف و موضوع بخشی از حقوق جدید به نام «جزاء» با استناد به قانون و ذکر اصطلاحات خارجی آن.

ص: ۲۸۱

آغاز: قواعد اساسی...مقدمتاً باید بدانیم که هر قانون اعم از این که موضوع آن حقوقی باشد یا جزائی باید وثیقه اجرا داشته باشد.....

۷_ حقوق تجارت «۱۲۵_ ۱۳۵» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در تاریخ و تعریف و موضوع بخشی از حقوق جدید درباره «تجارت» با ذکر اصطلاحات بیگانه. آغاز: بر طبق تعریفی که در تقسیمبندی حقوق ذکر کردیم حقوق تجارت شعبه ای است از حقوق داخلی خصوصی.

۸_ معرفه الأرض «۱۳۶_ ۱۵۷» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در زمینشناسی جدید و انواع طبقات خاک و سنگها با اشکال مربوطه.

و در پایان مطلبی درباره تقسیم حیوانات.

آغاز: حالت اصلی زمین و سرد شدن آن _ فرض مشهور لاپلاس راجع به حالت اصلی زمین هنوز تنها فرض پذیرفتنی است.

۹_ العالم «۱۶۰_ ۲۱۷» (تاریخ و جغرافیا _ فارسی)

از: ؟.

کلیاتی است درباره جغرافیا و تاریخ و موقعیت اقتصادی بخشهای شمالی آسیا، فرانسه، آلمان، شمال آفریقا، مدیترانه، بین النهرین و ایران با نقشه هایی کلی از آن مناطق.

ص: ۲۸۲

آغاز: اوضاع طبیعی _ مساحت آن ضریب ۵۰۰ هزار کیلو متر مربع و به واسطه رود...از اروپا جدا میشود از جنوب به...ارمنستان متصل میگردد.

۱۰_ فلسفه «۲۲۰_ ۲۴۷» (فارسی)

از: ؟.

کلیاتی است در فلسفه و تقسیمات آن و علمی که با آن مرتبط هستند. و مسائل علم النفس را با جزئیات بیشتری دنبال کرده است. مؤلف در این رساله به فلسفه غربی توجه داشته است اما گاهی از فلسفه شرق نیز اشاراتی می آورد.

آغاز: معلومات انسان به شکل عمده متشکل میشود: معلومات عمومی...۱ _ معلومات عمومی _ معلومات عمومی معلوماتی است که هر شخصی آنها را دارا است.

۱۱_ تاریخ ایران «۲۵۳_ ۲۸۸» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در تاریخ دوره نادری و پس از او تا جنگهای ایران و روس.

آغاز: نادر با آن وقایع که البته [...]جاده را صاف کرد و کاملاً آسوده خیال گردید به خیال سلطنت افتاد چون امراء و قشون....

۱۲_ تاریخ اروپای معاصر «۲۹۱_ ۳۵۲» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در تاریخ معاصر اروپا از انقلاب فرانسه تا شکست ناپلئون و قضایای دیگر.

آغاز: در اثر تبلیغات مذهبی و تغییر عقاید از استبداد اطاعت به پاپ ملاحظه

ص: ۲۸۳

نمودیم که وسائل ترویج فراهم گردد.

مجموعه ای از نوشته های یکی از دانشگاهیان معاصر است که گویا برای تدریس در دانشگاه نگاشته است.

هیچ کدام تاریخ و نام کاتب ندارد.

۳۵۲ برگ، ۱۶ × ۲۰

(۷۵۳)

۱ _ مناهج الاحکام «۱_ ۶۴» (اصول فقه _ عربی)

از: احمد بن محمد مهدی نراقی (۱۲۴۵ ق)

به جلد ۱ ص ۵۳۱ رجوع شود.

۲ _ الاستصحاب «۶۵ _ ۷۰» (اصول فقه)

از: محمد باقر بن محمد اکمل (وحید بهبهانی) (۱۲۰۶ ق)

به مجموعه شماره [۵۹۲] ضمیمه یازدهم در همین جلد مراجعه شود.

۳ _ تعلیقه منهج المقال «۷۰ _ ۱۶۵» (رجال _ عربی)

از: محمد باقر بن محمد اکمل (وحید بهبهانی) (۱۲۰۶ ق)

حواشی و تعلیقاتی است که مؤلف بر کتاب «منهج المقال» میرزا محمد استر آبادی (۱۲۰۸ ق) با عناوین «قوله _ قوله» نگاشته است و در آغاز آن پنج فایده رجالی را متذکر شده است.

چاپ شده است.

[الذریعه ۴-۲۲۳، مرعشی ۲-۳۴، مجلس ۳۷-۳۸۷، الفبایی آستان قدس ۱۳۱].

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلّی الله علی محمد و آله الطاهرین...انی لئما تتبّهت

ص: ۲۸۴

بفكرى الفاتر على تحقيقات فى الرجال و عثرت بتتبعى القاصر على افادات من العلماء العظام.

٤ _ تحقيق المسائل الفقيهه على طريقه الفرقة الناجيه الاماميه = التحقيق

«١٦٨ _ ١٨٤» (فقه و اصول _ عربى)

از: احمد بن محمد الحسنى البغدادى النجفى.

گويا مؤلف کتابى در فقه نوشته است و اين رساله مقدمه اصولى آن ميباشد که در چند مقدمه ذکر ميشود. علامه آقا بزرگ طهرانى آن را کتاب بزرگى در دو جلد دانسته است و کتاب ديگرش که در فقه ميباشد نيز نام «التحقيق» دارد.

[الذريعه ٣ / ٤٨٠].

آغاز: الحمد لله الذى شرع لنا دين الاسلام وفقهنا فى مسائل الحلال و الحرام و اوضح لنا مسالك الحق.... هذا كتاب فى تحقيق المسائل الفقيهه على طريقه الفرقة الناجيه الاماميه.

٥ _ حجه المظنه «١٨٥ _ ١٩٠» (اصول فقه _ عربى)

از: ؟.

مؤلف چون ديده است که برخى مطلق ظن را حجت دانسته اند و اين مذهب مخالف ما است اين رساله را در رد آن نگاشته است و مشتمل بر چند فصل ميباشد.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطيبين.... فصل فى اثبات ما هو الاصل فى الحجه. اعلم ان الاصل فى حجه الدليل هو كونه كاشفا عما فى الواقع.

ص: ٢٨٥

۶_ حجه ظواهر الكتاب و سلامته عن التغيير و الزيادة و النقصان «۱۹۱ _ ۱۹۳»

(اصول فقه _ عربی)

گویا کتاب مفصلی بوده است و این نسخه فقط بخشی از مقدمه آن را دارد.

[الذریعه ۶ / ۲۷۴].

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صَلَّى اللهُ على محمد و آله الطيبين الطاهرين و بعد...الكتاب في الاصل مصدر ثالث لكتب يقال كتب يكتب كتب و كتابتاً و كتاباً.

۷_ اجتماع الامر و النهی «۱۹۴ _ ۲۴۹» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله مفصلی است در مسأله اجتماع امر و نهی که تحت «المقدمه الخامسه» عنوان شده است و از صاحب الوافیه، فاضل شیروانی، شیخنا المعاصر، خلیفه سلطان و دیگران نام میبرد. احتمالاً بخشی از یک کتاب مفصل اصولی باشد.

آغاز: المقدمه الخامسه هل يجوز تعلق الامر و النهی بشیء واحد؟ فيه خلاف و الاقوى عدم الجواز و لا بدّ قبل الخوض في ادلّه الطرفين من تحرير محل التّراع.

۸_ الاجماع «۲۴۹ _ ۲۷۰» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

بخش دیگری از رساله هفتم است و شاید بخشی از مفاتیح سید مجاهد باشد.

آغاز: المقدمه الثالثه في الاجماع اعلم...كان كثير من مباحثه لا يخلو من غموض و كان كثيرا ما يورد عليه شبهات عرض بها الشك لبعض الطالبين.

۹_ مفاتيح الاصول «۲۷۱ _ ۳۵۳» (اصول فقه _ عربی)

از: سید محمد بن علی طباطبائی حائری (سید مجاهد) (۱۲۴۲ ق)

ص: ۲۸۶

به جلد ۱ ص ۵۱۴ رجوع شود.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على خير خلقه محمد و آله الطاهرين باب مفاتيح اللغات قال الله تبارك و تعالى و ما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه.

۱۰ _ مقابس الانوار «۳۵۴ _ ۳۵۷» (فقه _ عربی)

از: اسد الله بن اسماعیل دزفولی کاظمی (۱۲۳۷ ق)

در مقدمه آن تراجم تعدادی از فقها را متذکر شده است. و مکرر به چاپ رسیده است.

ابن نسخه همه یا بخشی از مقدمه کتاب است.

[الذریعه ۲۱-۳۷۵، الفیابی آستان قدس ۵۴۴].

آغاز: نحمدک یا من ابلج بمقابس انوار هدايته شرائع الاسلام و قواعد الاحکام.

۱۱ _ المنهاج فی اصول الفقه «۳۵۷ _ ۳۷۵» (اصول فقه _ عربی)

از: اسماعیل بن اسدالله دزفولی کاظمی تستری (۱۲۴۷ ق)

در ابتدای نسخه نام کتاب «المنهاج الاصولیه» آمده است اما آن کتابی است از پدر مؤلف، و آقا بزرگ در الذریعه کتاب مؤلف حاضر را «المنهاج» ذکر کرده است. و این کتاب مفصلی است در اصول فقه که در ابتدای آن مقدماتی در چند مطلب با عنوان «روضه» بیان شده است.

[الذریعه ۲۳/۱۵۴].

آغاز: الحمد لله الذی اوضح بانوار هدايته مناهج دینه و شریعتہ و احکم باسرار عنایته قواعد احکامه و ملته والصلاه على اعظم براهین قدسه و وحدته و ادله علمه و قدرته.

ص: ۲۸۷

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

همه رساله ها از آخر ناقص است.

رساله ۳ و ۸ و ۹ و ۱۰ تصحیح شده.

رساله یازدهم حواشی دارد.

۳۵۷ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۷۶۴)

۱ _ حاشیه المختصر «۲_ ۵۴» (بلاغت _ عربی)

از: نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی (ق ۱۰)

به جلد ۱ ص ۱۹۲ رجوع شود.

آغاز: نحمدک اللهم علی ما اعطیتنا من سواغ النعم و بوالغ الحکم و نصلی علی نبیک الهادی للعرب و العجم علی وجه اکمل و اتمّ قوله نحمدک اثر الحمد علی الشکر.

انجام: و هو انّ تعلق قوله مع معین بیكون لا- بالخطاب و کلامه ان لا یحتمل ذلك هذا و الاولی ان یقابل المتروک بالمتروک الیه فیقال یتروک المعین الی غیر المعین او یتروک الخطاب المعین الی غیر هذا الخطاب.

۲ _ حاشیه الختائی علی المختصر «۵۸_ ۱۳۷» (بلاغت _ عربی)

از: عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱ ق)

به جلد ۱ ص ۱۵۳ رجوع شود.

۳ _ ارجوزه فی الهندسه = نظم اشکال التاسیس «۱۳۸_ ۱۴۲» (عربی)

از: محمد بن حسین حر عاملی (۱۱۰۴ ق)

در این ارجوزه که یک صد و بیست و نه بیت است قواعد علم هندسه به طور

ص: ۲۸۸

خلاصه گزارش داده شده و در دو مجلس به نظم درآمده است. این کتاب به سال ۱۰۵۶ در ماه جمادی الثانی به پایان رسیده است.

[مرعشی ۷ / ۳۲۷].

آغاز:

قال الفقير المرتجى ذالمنن

عبیده محمد بن الحسن

عامله مولاه بالاحسان والعفو و الرحمه و الغفران

انجام:

والحمد لله على ما سهّلا

۴ _ ملحق رساله المعونه «۱۴۳_ ۱۴۴» (حساب _ عربی)

از: ؟.

مختصری است در حساب که شمس الدین محمد بن عبدالله بن الطویل به رساله «المعونه» خود ملحق کرده است و شاگرد وی آن را به صورت مستقل آورده است. این مختصر در یک مسأله بیان شده است.

آغاز: الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات وجدت باخر النسخه المذكوره بعد تمامها بخط الشيخ شمس الدين بن الطويل المذكور ما صورته: مسأله لو قال له علي الف الا نصف ما لعمر.....

انجام: و صدق ان يقال لزيد الف و نصف ما لعمر و لان معه الف و سبعان و لعمر و الف الا ثلث ما لزيد لانّ معه ۴ اسباع و ثلث ما لزيد المستثنى ۳ اسباع و هو الجواب.

۵ _ خلاصه الحساب «۱۴۵_ ۱۷۳» (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به جلد ۱ ص ۲۱۹ رجوع شود.

ص: ۲۸۹

۶_ آداب المناظره = شرائط التسعه للمناظره «۱۷۴» (عربی)

از: ؟.

آداب مناظره را به صورت بسیار کوتاه در نه شرط از فخر رازی نقل کرده است.

آغاز: قال الامام الرازی انّ للمناظره تسعه شرائط الاوّل انه یحب علی المناظر ان یحترز عن الایجاز و الاختصار فی الکلام عند المناظره لئلا تكون مخلّا بالفهم.

انجام: التاسع ان لا یحسب الخصم حقیرا لئلا ینصد عنه بسببه کلام ضعیف.

۷_ شرح آداب البحث عضدی «۱۷۵_ ۱۸۰» (عربی)

از: محمد حنفی تبریزی (نزدیک ۹۰۰ ق)

به شماره ۵۳۷ در همین بخش و در همین جلد رجوع شود.

در فهرست سابق این کتابخانه ص ۴۵۵ و ۴۷۳ مؤلف صفی قرهباغی دانسته شده؟

[کشف الظنون ۱-۴۱، مرعشی ۱۲/۱۹۴].

رساله اول بدون تاریخ. حواشی با امضاء «منه» و سیف و شیخ الاسلام دارد.

رساله دوم نسخ یاسین بن شیخ زید الحویزی در ۱۱۰۶

رساله سوم و چهارم بیتاریخ.

در ادامه رساله چهارم مطلبی در علم حساب هست.

رساله پنجم نسخ ۱۱۰۴

رساله ۶ و ۷ بدون تاریخ.

۱۸۰ برگ، ۱۲ × ۱۷

ص: ۲۹۰

۱_ التنبیہات العلیہ علی وظائف الصلاه القلبیہ = اسرار الصلاه «۱_ ۳۰»

(عربی)

از: شهید ثانی (۹۶۶ ق)

آغاز: الحمد لله المطلاع من اختار من عباده الابرار علی خفایا لاسرار.

۲_ المسائل المصریہ «۳۱_ ۳۵» (فقه _ عربی)

از: جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید حلّی (محقق حلّی) (۶۷۶ ق)

پاسخ به پنج سؤال است که از محقق حلّی پرسیده شده و ایشان به طور استدلالی به آنها پاسخ گفته است.

چاپ شده.

[الذریعه ۲۰-۳۶۷، مرعشی ۱۱ / ۲۳۹].

انجام: و هذا القدر الذی ذکرناه هو ما اتفق علی الخاطر من غیر اغراق فی البحث و لا تأنّ فی النظر.... و فیہ مفتح للمستبصرات.

۳_ المسائل البغدادیہ «۳۵_ ۴۵» (فقه _ عربی)

از: محقق حلّی (۶۷۶ ق)

چهل و دو مسأله فقهی را که شیخ جمال الدین یوسف بن حاتم شامی از محقق حلّی، سؤال نموده و محقق به طور استدلالی به آنها پاسخ گفته است.

چاپ شده.

[الذریعه ۲۰-۳۳۹، مجلس ۳۶ / ۲۷۱].

آغاز: اما بعد حمد الله الذی ارشدنا لدینه و حفظ حدوده.

ص: ۲۹۱

۴_ کشف الريبه في احكام الغيبه «۴۶_ ۹۳» (اخلاق و فقه _ عربى)

از: شهيد ثانی (۹۶۶ ق)

آغاز: الحمد لله الذى طهر السنه اولياته عن اللغو و الغيبه و النميمه.

۵_ معارج الوصول الى علم الاصول «۹۴_ ۱۴۸» (اصول فقه _ عربى)

از: محقق حلی (۶۷۶ ق)

مباحب اصول فقه در ده باب تحرير شده است.

به جلد ۱ ص ۵۰۴ رجوع شود.

[الذريعه ۲۱-۱۸۰، مرعشى ۱-۱۴۲، دانشگاه ۱۱-۲۲۴۰، مجلس ۴/۱۱۴].

آغاز: احمد الله على سائغ نعمته و سائغ عطيته.

۶_ حديث جبر و تفويض «۱۴۹_ ۱۵۸» (عربى)

از: حضرت اما هادى (عليه السلام).

حديث مفصلى است به نقل از كتاب «تحف العقول» كه امام هادى (عليه السلام) مسأله جبر و تفويض را توضيح فرموده اند.

آغاز: واعلم انى ظفرت برساله لمولانا على الهادى (عليه السلام) فى الردّ على اهل الجبر والتفويض و اثبات العدل و المنزله بين المنزلتين نقلها الحسن بن على بن شعبه من اصحابنا فى كتاب تحف العقول....

رساله اول از انجام ناقص و بدون تاريخ. با مهر بيضوى «افوض امرى الى الله الغنى شرف الدين بن على الطباطبائى».

رساله دوم فقط مسأله ۴ و ۵ را دارد، نسخ محمد بن عبدالله الصادق در ۱۰۲۰

رساله سوم بدون تاريخ.

رساله چهارم نستعليق محمد بن على البخشانى در ۱۰۷۴

ص: ۲۹۲

رساله ۵ و ۶ هر دو از انجام ناقص و بیتاریخ.

رسال پنجم تصحیح شده.

۱۵۸ برگ، ۱۲ × ۱۸

(۷۷۰)

۱ _ حدائق الصالحین فی شرح صحیفه سید الساجدین (علیه السلام) = الحدیقه الهلالیه «۲_ ۴۷» (دعا _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

مؤلف شرح هر دعای صحیفه سجّادیه را در «حدیقه» ای قرار داده که دعای ۴۳ آن را «الحدیقه الهلالیه» نامیده است. چاپ شده.

[الذریعه ۶-۲۸۸، آستان قدس ۱۵/۱۷۹].

آغاز: نحمدک یا من اطلع فی فلک الهدایه شمس النبوه و قمر الولایه.

۲ _ جهه القبله «۴۸_ ۵۳» (عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

چند نسخه از این رساله در این کتابخانه هست.

آغاز: اما بعد الحمد و الصّلاه... انّ تحقیق حقیقه جهه القبله الّتی يجب علی البعید تحصيلها و التوجه الیها من المهمّات لیكون المتوجّه عارفا فی الجمله.

۳ _ الوجیزه «۵۳_ ۵۹» (درایه _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

چند نسخه از این رساله در این کتابخانه هست.

ص: ۲۹۳

چاپ شده.

آغاز: الحمد لله على نعمائه المتواتره و آلائه المستفيضه المتكاثره.

۴_ الجبل المتين في احكام الدين «۶۱_ ۶۶» (فقه _ عربى)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن حسين عاملى (۱۰۳۱ ق)

به جلد ۱ ص ۲۰۲ رجوع شود.

[الذريعه ۶-۲۴۰، مرعشى ۳-۲، مجلس ۲۵-۳۱۸، مشار، عربى ۳۰۲].

۵_ ذبائح اهل الكتاب «۶۶_ ۷۴» (فقه _ عربى)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن حسين عاملى (۱۰۳۱ ق)

[الذريعه ۱۰-۳ و ۱۱-۱۸۶، مرعشى ۳-۱۹۵، مجلس ۲۵/۱۸].

رساله اول تصحيح شده.

رساله ها بيتاريخ و همه تحرير سده ۱۱

در ادامه رساله سوم مطلبى درباره حديث هست.

رساله چهارم فقط كتاب سوم از منهج چهارم (الارث) را دارد.

۷۴ برگ، ۱۱ × ۱۹

(۷۷۳)

۱_ اجوبه مسائل عشرين «۳_ ۸۶» (عربى)

از: سد كاظم رشتى (۱۲۵۹ ق)

بيست پرسش است در امور اعتقادى و بعضى از مسائل فقهى كه مؤلف هنگام بازگشت از زيارت ثامن الائمه امام رضا (عليه السلام) در راه نگاهشته است. در ميان جوابها اسرار عبادات بيان شده است. با عنوان «قال _ قال» نگاهشته شده است.

[فهرست مشايخ ۲-۱۵۱، مرعشى ۶/۱۰۲].

ص: ۲۹۴

آغاز: الحمد لله رب العالمين اما بعد...ان بعض الديانيين الذين ميّزوا الماء من السراب و فرّقوا بين القشور و اللباب.

۲_ اجوبه المسائل «۸۶_ ۱۰۹» (عربی)

از: سيد كاظم رشتي (۱۲۵۹ ق)

دوازده سؤال اعتقادی و فلسفی است که همه در حول محور خلق الهی میباشد و با عناوین «قال _ اقول» نگاشته شده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين اما بعد....و لكن ما كل ما يعلم يقال... حان وقته و لا كلّما حان وقته حضر اهله فان اسرار آل محمّد سلام الله عليه و عليهم صعبه مستصعبه.

۳_ شرح دعاء سمات «۱۰۹_ ۱۳۳» (دعا _ عربی)

از: سيد كاظم رشتي (۱۲۵۹ ق)

شرح مختصری است بر دعای سمات که در جواب آخوند ملا علی اصغر نیشابوری در جامع کوفه و به تاریخ شعبان المعظم ۱۲۳۸ نگاشته است.

[فهرست مشایخ ۲-۹۱، آستان قدس ۱۵/۳۰۲].

آغاز: الحمد لله ربّ العالمين اما بعد....و كشف بعض رموزه و فتح مغلقه و حلّ معضله.

۴_ اجوبه المسائل «۱۳۳_ ۱۷۳» (عربی)

از: سيد كاظم رشتي (۱۲۵۹ ق)

سؤالها از شخصی به نام محمد حسین بن خلف در مسائل متفرقه مانند «وسع كرسية السموات....، حروف نورانية»، «معنى قول اميرالمومنين ((عليه السلام)): انا كاب الدنيا لوجه ها» و غیره که مشتمل بر ۳۸ سؤال است و با عناوین «قال _ اقول» نگاشته شده.

ص: ۲۹۵

آغاز: الحمد لله رب العالمين.... و بادرت الى جواب مسأله و آتيت بما هو الميسور اذ لا يسقط بالمعسور.

۵_ شرح استخراج اسم مولانا امير المومنين ((عليه السلام)) «۱۷۴_ ۱۸۳» (عربی)

سید کاظم رشتی (۱۲۵۹ ق)

در شرح رساله ای است که اسم مبارک حضرت امیر ((عليه السلام)) و کنیه و لقب ایشان و بعضی از اسماء جلاله را از لفظ ولی الله و بنا بر قاعده جفری استخراج کرده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين اما بعد.... انّ بعض من علی طاعته و اوجبت علی نفسی اجابته.

رساله اول نسخ محمد تقی بن محمد کاظم همدانی در پنجشنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۲۶۶

رساله ۲ و ۳ و ۴ بدون تاریخ.

رساله پنجم نسخ ۱۲۶۶

۱۸۳ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۷۸۵)

۱_ صرف میر «۲_ ۵۱» (صرف _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی (۸۱۶ ق)

[الذریعه ۱۵-۴۰، نسخه های فارسی منزوی ۳-۲۰۷۱، مجلس ۳۵ / ۱۵].

۲_ العوامل المائه «۵۲_ ۵۴» (نحو _ عربی)

از: عبدالقاهر جرجانی (۴۷۱ ق)

[الذریعه ۱۵-۳۵۹، مرعشی ۳-۱۷۸، مجلس ۲۵ / ۱۸۷].

ص: ۲۹۶

۳_ شرح العوامل في النحو «۵۴_ ۶۲» (نحو_ عربی)

از: ؟.

آغاز: العوامل في النحو على ما ألفه.... ما عامل لفظیه و معنویه فاللفظیه منها على ضربین.

۴_ كلمات العرب «۶۳_ ۶۵» (صرف_ عربی)

از: ؟.

رساله مختصری است در صرف زبان عربی.

آغاز: اعلم انّ كلمات العرب لا تخلو عن ثلاثة اقسام اسم كرجل فعل كضرب حرف كقذ.

۵_ شرح الامثله «۶۷_ ۸۴» (صرف_ عربی و فارسی)

از: ؟.

کتابی است در صرف زبان عربی که اصل کلمات و انواع آن را بررسی کرده است. اول متن عربی را می آورد و سپس آن را به فارسی شرح میکند. بسیار شباهت به شرح الامثله معروف که در جامع المقدمات چاپ شده است دارد.

رساله اول نستعلیق ۱۲۴۷

رساله دوم نسخ ۱۲۴۰

رساله سوم نسخ ۱۲۴۷

رساله چهارم از آخر نقص دارد. بدون تاریخ.

رساله پنجم بدون تاریخ. در ابتدای آن بخشی از مثالها به عربی آمده است.

۸۴ برگ، ۱۵ × ۲۱

ص: ۲۹۷

۱ _ نصیحت نامه « ۴ _ ۱ » (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

مسائل اخلاقی است که در جملات کوتاه به عنوان پند و اندرز بیان شده است.

آغاز: شناسند تو او را بشناس و در حالت خشم در پیش مردم بزرگ سخن مگو.

انجام: این وصیت نامه را به فعل آور و در هر دو سرا مفتخر و سرافراز شو و همیشه به حرمت و عزت باش.

۲ _ نصیحت ملوک « ۴ _ ۱۲ » (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

سخنان حکمت آمیز برای مردم و حاکمان به اختصار آورده است.

آغاز: الحمد لله علی نواله والصلاه علی محمّد و آله این کلمه چند است از نتایج انفاس دانایان راه دین و کاملان روی زمین که جمیع خلائق را محتاج الیه است.

انجام: پادشاه باید که همواره توفیق عدل و احسان از حضرت الله تعالی در خواهد و در آن کوشد که او آوازه عدل و احسان آورد و در عالم منتشر گردد.

۳ _ تعبیر خواب « ۱۲ _ ۱۵ » (فارسی)

از: ؟.

تعبیر خواب مختصری که منسوب به حضرت یوسف (علیه السلام) کرده است.

آغاز: تعبیر خواب که حضرت یوسف (علیه السلام) فرموده است اول دیدن حق سبحانه و تعالی سعادت دو جهانی باشد دوم دیدن پیغمبران رفعت و جاه یابد.

انجام: دیدن سرگین جانوران مال جمع کند.... دوست دارد طلا صدقه دهد.

۴_ مواعظ «۱۵_ ۲۱» (فارسی)

از: ؟.

شامل کلمات موعظه آمیزی است آمیخته به اشعار فارسی.

آغاز: در ذکر بعضی کلمات وعظ اساس مذیل به اقتباس هذا بیان للناس. کیست که در باغ پرور جهان گلبن پرور ز جفایش
بر خلد نخلد و خوان کامرانی گستراند.

انجام:

چون نیست ز هرچه هست جز باد به دست چون هست به هرچه هست نقصان شکست

انگار که هرچه هست در عالم نیست پندار که هرچه نیست در عالم هست

هو الحی القیوم

۵_ نظم صد کلمه علی ((علیه السلام)) «۲۱_ ۳۳» (فارسی)

از: نور الدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸ ق)

صد کلمه ای که جاحظ از فرمایشات کوتاه امام علی ((علیه السلام)) انتخاب کرده بود، جامی هر حدیث را در دو بیت ترجمه
و نظم کرده است.

[الذریعه ۱۵-۳۰، مرعشی ۱۸/۱۵].

آغاز:

ابتدا میکنم به نام خدا که سخن را از اوست آرایش

پادشاهی به فضل و با رحمت

مهربانی به لطف و بخشایش

انجام:

رو گرامی بدار مهمان را گرچه باشند کافر مطلق

زانکه اندر زمانه مشهور است

که بود میهمان هدیه حق

ص: ۲۹۹

۶_ جنگ نظم و نثر «۳۳_ ۷۵» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

شامل چند شعر در خوب و بد ایام، چند حدیث و دعا و مقداری از آیات قرآن است.

یکی از اشعار اینست:

لنعم اليوم يوم السبت حقاً....

چه خوش روزی است حقاً روز شنبه..... آغاز: شیخ طوسی و دیگران گفته اند که بعد از نماز صبح صد مرتبه بگوید استغفر الله و اتوب اليه و صد مرتبه بگوید اسئل الله العافيه و صد مرتبه بگوید استجير بالله من النار و اسئله الجنة.

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

و همه تحریر سده ۱۳ و ۱۴ میباشد.

۷۵ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۷۹۸)

۱_ القواعد الاصوليه «۲_ ۱۳» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

ابتدا فقه را تعریف و سپس ادله اربعه فقه حسن و قبح و دیگر مسائل را با عناوین «قاعده» بررسی میکند. به اقوال علمای عامه اشاره کرده و از علمای متقدم و متأخر و بعض المعاصرین نقل قول میکند.

آغاز: الفقه فی اللغه العلم و الزکاء و الفهم و فی الاصطلاح العلم بالاحکام الشرعیه

ص: ۳۰۰

الفرعيه عن ادلتها التفصيليه و المراد بالاحكام المذكوره ما يعم الخمسه المشهوره و هي الوجوب و الندب و الكراهه و الحرمة و الاباحه.

٢_ الفوائد الحائريه القديمه «١٧_ ٥٧» (اصول فقه _ عربى)

از: محمد باقر بن محمد اكمل (وحيد بهبهانى) (١٢٠٦ ق)

چاپ شده.

٣_ الفوائد الحائريه الجديده «٥٧_ ٦٩» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى (١٢٠٦ ق)

چاپ شده.

٤_ حاشيه معالم الاصول «٦٩_ ٧٨» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى (١٢٠٦ ق)

چاپ شده.

٥_ الاجماع = حجيه الاجماع «٨٣_ ٩٣» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى (١٢٠٦ ق)

چاپ شده.

٦_ الاستصحاب «٩٣_ ٩٧» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى (١٢٠٦ ق)

چاپ شده.

ص: ٣٠١

۷ _ تعلیقه منهج المقال «۹۷ _ ۱۰۸» (رجال _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

چاپ شده.

۸ _ شرح مفاتیح الشرایع = مصابیح الظلام «۱۰۹ _ ۱۱۲» (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

شرح مفصل و استدلالی است بر «مفاتیح الشرایع» فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق) با عناوین «قال _ اقول» این بخش یک بخش از مقدمه آن درباره تقلید میت است.

مصباح چاپ شده است.

[للذریعه ۱۴-۷۵، مرعشی ۱۵-۱۰ و ۶۴/۲].

۹ _ بطلان عبادة الجاهل «۱۱۲ _ ۱۱۴» (فقه و اصول _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

چاپ شده.

۱۰ _ اصله الصحه و الفساد فی المعاملات «۱۱۴ _ ۱۱۵» (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

چاپ شده.

۱۱ _ كشف اللسان عن منطق الطيور و الحيوان «۱۱۵ _ ۱۱۸» (لغت _ عربی)

از: اسماعیل بن محمد ملک یزدی.

فرهنگی است برای نامهای حیواناتی که در کتاب المطاعم «شرح لمعه» ذکر شده و شناختن آنها برای مبتدئین مشکل بود و هنگامی که مؤلف کتاب را تدریس مینمود

ص: ۳۰۲

مورد احتیاج شاگردان قرار گرفت. نام حیوانها را به ترتیب کتاب مطاعم آورده و تعریف و توصیف هر یک از آنها را از کتابهای لغت و مانند آن بیان میکند. در رمضان ۱۱۱۷ به پایان رسیده است.

[مرعشی ۱۷ / ۷۵].

آغاز: الحمد لله الذی کلت طیور العقل عن الوصول الی ساحه ادراک ذاته و عجزت ذرات الاوهام عن طی شیء من مراحل صفاته و السلام من العلی الاعلی علی من علا علی اعلی معالی العلی و علی آله العلی و صحبه العلیا.

۱۲_ اصله البراءه «۱۱۸_ ۱۲۶» (اصول فقه - عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

چاپ شده.

۱۳_ اصله الصحه فی المعاملات «۱۲۷_ ۱۳۳» (اصول فقه - عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

با دو رساله ای که با نام اصله الصحه.... چاپ شده فرق دارد.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلاه و السلام علی خیر خلقه و اشرف بریته محمد و آله الطیبین الطاهرین اعلم ان الاصل فیما یسمى بیعا حقیقه عرفا و لغه الصحه و افادته للامر المقصود منه و هو انتقال الملك و جواز التصرف.

انجام: فان الشارع اذا قال یجب الحج علی کل مستطیع....سواء کان الاتصاف بهما قبل زمن الخطاب او بعده و للفاضل الشیروانی فی حاشیه المعالم فی بحث ان وضع الخطاب المشافهه لا یعم الغائبین کلاماً یؤید ما قلناه.

ص: ۳۰۳

۱۴_ الفوائد «۱۳۵_ ۱۳۶» (فقه و اصول - عربی)

از: سیدمحمد مهدی بن مرتضی (سید بحر العلوم) (۱۲۱۲ ق)

چاپ شده است.

نسخه حاضر فقط یک فائده از آن است درباره کتاب فقه الرضا (علیه السلام).

۱۵_ حاشیه معالم الاصول «۱۳۷_ ۱۴۴» (فقه و اصول - عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

گویا وی حاشیه متعدد بر معالم الاصول داشته است که یکی از آنها چاپ شده.

آغاز: و بالافعال الخ ان قلت من جمله الافعال فعل المعصوم و هو حجه.

۱۶_ رساله فی الصحيح والاعم «۱۴۵_ ۱۶۰» (اصول فقه - عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

۱۷_ الفوائد الاصولیه «۱۶۰_ ۱۶۱» (اصول فقه - عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صَلَّى الله على محمد و آله الطيبين الطاهرين...الحكم الشرعي توقيفي موقوف على النص من الشرع و ان استقلّ به العقل اي من حيث حكم العقل به عقلي.

۱۸_ القياس = ابطال القياس «۱۶۱» (اصول فقه - عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه على خير خلقه محمد و آله اجمعين فهذه تحقيق في القياس خطر بالخاطر الفاتر القاصر...اذا ورد من الشارع حكم للجزئي فان

كان بالاطلاع عليه يفهم و يتبادر حكم جزئي آخر.

انجام: و ممّا ذكرنا ظهر بيان المنصوص العله والكلام فيه الكلام و لعلك بملاحظه ما ذكرنا تقدر على التصحيح و التقسيم بالنسبه الى سائر ما ارتكبه الفقهاء رضوان الله عليهم من التعدييات عن مورد النص و موضع الحكم و ربما توضح الحال ازید من هذا من موضع الاحتياج.

۱۹_ الفوائد «۱۶۳_ ۱۶۵» (عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

فوائدی است در مباحث مختلف اصولی، فقهی و رجالی که با عناوین «فائده» برگزار شده است.

آغاز: الكلام فی البیع لا یخفی ان منظور نظر الفقیه غالباً من العبادات و المعاملات الصحه و الفساد و لذا قلّ ما یطلقون الوجوب فی عباراتهم علی الوجوب التعبدی.

انجام: فکما ان الاول حجه فکذا الثانی الا ان مناطه التبع و الاستقراء و لا یسکت به الخصم و الاستقراء ان تم فهو فرع القول بحجّيته فی الاحکام و غيرها و علی هذا فالدلیل علی الکلبه هو الاخبار الواردة فی عدم انتفاض الیقین بالشک.

رساله دوم و سوم در ۱۲۱۴ و رساله یازدهم در ۱۲۱۸ در بروجرد و رساله دوازدهم در یزد نوشته شد و بقیه تاریخ کتابت ندارد.

رساله ۲ و ۵ و ۶ و ۸ و ۹ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۶ و ۱۸ بخط ملا محمد اسماعیل فدائی کزازی که تعدادی از تالیفات او در این کتابخانه هست و کتاب جنات النعیم او در شرح حال حضرت عبدالعظیم چاپ شده است.

بقیه رساله ها نام کاتب ندارد اما شاید تحریر همان محمد اسماعیل باشد.

۱۶۵ برگ، ۱۶ × ۲۲

ص: ۳۰۵

۱_ اصله البراءه « ۱ _ ۱۲ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی.

۲_ الاجماع « ۱۳ _ ۲۳ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی.

۳_ الاستصحاب « ۲۳ _ ۲۷ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی.

۴_ الجمع بين الاخبار « ۲۸ _ ۳۵ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی.

۵_ القياس « ۳۶ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی.

۶_ الاصل فى المعامله « ۳۷ _ ۳۸ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی.

۷_ حکم تزویج الأب بنته الصغيره لاجل المحرميه « ۳۸ _ ۴۰ » (فقه _ عربی)

از: محمد باقر بن محمد اکمل (وحید بهبهانی)

آیا عقد دختر نابالغ برای حلال بودن نظر به مادرش جایز است یا نه؟ این رساله مختصر این مسأله را بررسی میکند. کاتب آن را منسوب به وحید دانسته است.

[وحید بهبهانی ص ۱۷۸]

ص: ۳۰۶

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صَلَّى الله على محمد و آله الطاهرين...اعلم ان فقهاءنا اختلفوا في ان تزويج الاولياء اذا كان ابا او جدآ هل يشترط ان يكون على وجه الغبطه و المصلحه ام لا.

انجام: فقد ظهر بما ذكرناه ان الحكم بصحة هذا العقد مشكل بل الحكم بالفساد اولى الا ان الاحوط ان لا يتزوج الزوج ام البنت ابدآ بل لا يترك هذا الاحتياط لان امر الفروج شديد و منه يكون الولد.

٨_ الاستصحاب «٤١_ ٤٢» (اصول فقه _ عربى)

از: شايد از صاحب رياض باشد.

يك بخش از رساله اى است كه سيد المشايخ (?) در آن دو مسأله اجماع و استصحاب را بررسى کرده است.

آغاز: قال سيد المشايخ فى رساله...استصحاب حال العقل اعلم ان فى الامور التى لا يرتاب فيه ذو مسكه ان كل ممكن من الامور الممكنه مسبق بالعدم السابق.

انجام: لانزاع لاحد فى ثبوت الحكم فى الآن الثانى الا انه لا يخرج عن محل الفرض و هو بيان ما يمكن فيه جريان الاستصحاب و لعل عدم عد بعض الافاضل هذا الوجه مما يجرى فيه الاستصحاب نظراً منه الى الاستصحاب المختلف فى حجته لا مطلق الاستصحاب كله [كما] ربما يتوهم.

٩_ الاصل فى المعامله «٤٢_ ٤٤» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى.

١٠_ اجتماع الامر و النهى «٤٤_ ٤٩» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى.

ص: ٣٠٧

در این رساله جواز و استحاله این اجتماع مورد بررسی قرار میگیرد.

چاپ شده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على خير خلقه محمد وآله اجمعين الطيبين فهذا اصل يتضمن تحقيق القول باستحاله اجتماع الامر والنهي في شيء مطلقا تساوى متعلقهما او مختلفا.

۱۱ _ اصله الطهاره «۴۹» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد وآله الطاهرين... أن الطهاره حكم شرعى يتوقف على النص كالتجاسه من دون.... و ما ورد فى الموقف من قولهم عليهم السلام كل شيء نظيف حتى تعلم أنه قدر.

۱۲ _ تنقيح «۵۰» (اصول فقه _ عربى)

از: ؟.

يك برگ از كتاب تنقيح است شامل بحث درباره خبر و اقسام آن.

آغاز: قال صاحب التنقيح فيه الرابع لما تشعبت الافواه و تفرقت الاراء التزمنا بمذهب اهل البيت الذين دلّ العقل على امامتهم و عصمتهم والعقل على الحكم بطهارتهم.

۱۳ _ تفسير آيه «نفر» «۵۰ - ۵۲» (عربى)

از: سيد محسن بن حسن اعرجى كاظمى (۱۲۲۷ ق)

آيه مبارکه را از دیدگاه اصولی در چهار مسأله مختصراً بررسی کرده است. در این رساله مؤلف به کتاب خودش به عنوان «المحصول فى علم الاصول» اشاره کرده

ص: ۳۰۸

است. (به مرعشی ۵-۲۰۲ مراجعه شود).

آغاز: قوله تعالى في اواخر سوره التوبه و ما كان المؤمنون لينفروا كافة فلولا نفر من كل فرقه طائفه ليتفقهوا في الدين و لينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم لعلهم يحذرون.

انجام: و كل من تفقه و تعلم لهذا الفرض كان على المنهج القويم و الصراط المستقيم و من عدل عنه و طلب الدنيا بالدين كان من الاخسرین اعمالا الذين ضلّ سعيهم في الحياه الدنيا و هم يحسبون انهم يحسنون صنعاً.

۱۴ _ مقدمه الواجب «۵۳ _ ۶۲» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای است در بحث اصولی مقدمه فعل واجب. با عناوین «فائده، ایقاز و هدایه» و از شهید، سید و محقق سبزواری نام برده است. کاتب در ابتدای رساله آن را به «استاذنا الشریف» نسبت داده است.

آغاز: فائده ذهب الاكثرون الى ان الامر بالشئء مطلقا امر بما لا- يتم به مطلقا و فصل فيه بعض و فوافق الاكثر في السبب و خالفهم في الشرط كصاحب المعالم رحمت الله عليه.

۱۵ _ الشرط في ضمن العقد «۶۲ _ ۶۸» (فقه _ عربی)

از: ابوالقاسم بن حسن گیلانی (میرزای قمی) (۱۲۳۱ ق)

در این رساله ضمن شش بحث کوتاه مسأله شرط ضمن عقد بررسی میشود.

[الذریعه ۱۴-۱۸۳، مرعشی ۱۳-۱۰۱، الفبایی آستان قدس ۳۷۱].

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد و آله اجمعين اما بعد....ولابد في هذا المطلب من بيان مفهوم لفظ الشرط و حقيقه الشرط الجائر و الغير الجائر و فائده الشرط.

ص: ۳۰۹

غیر از رساله ۸ و ۱۲ بخط محمد حسن بن محمد صادق نوری است. شاید آن دو رساله هم به خط او باشد.

تاریخ کتابت رساله ۱ تا ۵ و ۸ و ۹ سال ۱۲۲۴ و رساله ۱۱ و ۱۴ سال ۱۲۳۵ و رساله ۱۵ سال ۱۲۳۸ می باشد.

محل کتابت رساله ۲ و ۱۰ و ۱۵ کربلا و رساله ۱۱ و ۱۴ نجف اشرف است.

در ادامه رساله ۱۳ مطلبی در اصل صحت به عنوان «قاعده» هست.

۶۸ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۸۳۲)

۱_ الاشارات و النصوص «۲_ ۲۸» (کلام _ عربی)

از: ؟.

چون بر برخی از مؤمنین مسأله ارتداد و نفاق ائمه کفره مشتبه شده بود مؤلف برخی از نصوص وارده از خاندان عصمت و نبوت را در این رساله مختصر گرد آورد. رساله با عناوین «الاشاره و النص» نگاشته شده و از کتابهایی چون کافی، احتجاج، المحاسن و الجوامع و جز آن نقل کرده است.

آغاز: الحمد لله الذی اصطفانا من الامم من امه محمد المصطفی و من المتمسکین بالتمسک بذریه وصیه علی المرتضی و صلی الله علیهم صلاه دائمه لا تعدّ و لا تحصی و بعد فهذه نصوص مختصره فی.... ائمه الکفر.....

۲_ فائدتان «۳۰_ ۳۴» (رجال _ عربی)

از: ؟.

دو فائده با شماره های یازدهم و دوازدهم در بیان کنیه ها و القاب حضرت رسول و ائمه اطهار علیهم صلوات الله و تاریخ ولادت آن بزرگواران است احتمالاً قسمتی از

ص: ۳۱۰

یک کتاب رجال باشد سپس به معرفی اقسام شیعه و در خاتمه ارقام احادیث موجود در کتب اربعه و تاریخ وفات برخی از فقها و در پایان توقیعات صادره از ناحیه مقدسه بیان شده است.

آغاز: فائده الحادیه عشر فی بیام الکنی و القاب الّتی یعبر بها عن الرّسول و الائمه علیهم السّلام فی الاخبار منها ابوالقاسم کنیتہ صلی الله علیه و آله و يستعمل ذکرها فی محمد بن الحسن المهدی علیه السّلام.

۳_ نکوهش صوفیه (عربی)

از: ؟.

شامل چند حدیث در نکوهش صوفیه به نقل از کتابهای بحار الانوار مجلسی؛ و حدیقه الشیعه اردبیلی.

۴_ شرب الدخان من نزعات الشیطان (فقه و حدیث _ عربی)

از: سید شبر بن محمد بن ثنّان موسوی مشعشعی (بعد از ۱۱۸۶ ق).

شامل چهارده حدیث از رسول اکرم صلوات الله علیه و آله درباره شرب دخان.

یک روایت هم درباره شرب دخان در ادامه رساله قبل است.

[به ذریعه ج ۱۳ رجوع شود].

آغاز: الحمد لله علی افضاله والصّیلاه والسّلام علی محمد و آله اما بعد فیقول....أنّه لَمّا کتبت رساله کبیره فی حکم شرب التّتن وجدت احادیث کثیره خاصّه ناصّه علی حکمه فی رسائل عدیده.

انجام: و ممن حکم بتحريم شربه لما ذکرنا و غیره من العلماء الاعلام العلم العلامه الثقه الامین شیخنا الشیخ فخر الدین الطریحی صاحب مجمع البحرین...و شیخنا العالم الفاضل الشیخ یعقوب بن ابراهیم الحویزی و غیرهم مَمّن يطول ذکرهم

ص: ۳۱۱

و بعض المعاصرين... و كثير من هذه الاخبار نقلناها من كتاب الشيخ يعقوب و بما بينا كفايه لطالب المسترشد.

۵_ حکم شرب تنن و حشيش (فقه و حديث _ عربى)

از: ؟.

مجموعه ای از روایات و حکایات درباره شرب تنن و حشیش به نقل از سید نصر الله حائری شهید و....

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد و آله اجمعين نكتب بعض الروايات فى حكم الحشيشه المسماه بالتتن التى فى مواضع كثيره من كلام النبى صلى الله عليه و آله.

انجام: ان رجلا كان يدعو الله كثيرا ان يكون من اصحاب صاحب الامر (عليه السلام) فراه به ذات ليله وقال له ان كنت صادقا فيما تدعيه فى الدعاء فخذ هذا السيف وامض الى طريق كذا فى آخر الليل واضرب بعنق اول من يخرج اليك.

رساله اول نسخه اصل بخط مؤلف است.

بقیه رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

در ادامه رساله پنجم حکایاتی از اهل بیت: است.

۴۹ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۸۳۶)

۱_ عشقیه «۱_ ۵» (عرفان _ فارسى)

از: وحید تبریزی.

گفتاری است عرفانی در عشق و عاشقی و تأویلی از حدیث «کنت کنزاً مخفياً...» در هشت رمز.

[الذریعه ۹-۱۲۶۵، نسخه های فارسی منزوی ۲/ ۱۲۸۵].

ص: ۳۱۲

۲_ الکلمات الطریفه «۵_ ۶» (عربی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

صد کلمه است با عناوین «ایقاظ _ ایماظ _ اشاره» و جز اینها. در پاره ای از مسائل اعتقادی که به اشاره و کنایه بیان شده و در آخر به رمز بیان شده که مراد در این کتاب فرقه اثناعشریه میباشد. تاریخ تألیف در بعضی از نسخه ها ۱۰۶۶ یا ۱۰۸۱ ذکر شده است.

[الذریعه ۱۸-۱۱۶، مرعشی ۴-۷۵، مجلس ۳۷/۲۹۸].

آغاز: سبحان الذی خلق الانسان من طین ثم جعل نسله من سلاله من ماء مهین.

۳_ گلشن راز «۷_ ۲۲» (عرفان _ منظوم _ فارسی)

از: محمود بن عبدالکریم شبستری (۷۲۰)

به جلد ۲ ص ۶۳۶ رجوع شود.

۴_ شرح گلشن راز «۲۳_ ۱۲۹» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

شرح فلسفی، عرفانی است. شارح از اشعار و نظم بسیار استفاده میکند.

در سال هشتصد و چند شروع به تألیف کرده است.

آغاز:.... و ثمان مأه ابتداء بتسويد بياض بالهام مبدأ فیاض نموده شد به شرط آن که از تکلف در عبارت و تصلف در اشارت معروض باشد و در اثناء شرح هر بیت.

۵_ طالع نامه «۱۳۰_ ۱۴۱» (فارسی)

از: ؟.

علم طالعینی را به وسیله عناوین «سؤال _ سؤال» در بروج دوازدهگانه بیان کرده

ص: ۳۱۳

است و از حکمایی چون بطلمیوس و ابو البحران و دیگران بسیار نقل کرده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلواته علی محمد و آله اجمعین اما بعد چنین گفته اند حکیمان..... و لیکن اعتماد بر آن است که هندوان گفته اند چون طالع نهادی.

۶_ تحفه الابرار الملتقط من آثار الأئمة الاطهار «۱۴۳_ ۱۸۱» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد نقی (۱۲۶۰ ق)

به جلد ۲ ص ۱۰۸ رجوع شود.

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

رساله اول و چهارم از اول و آخر ناقص، و رساله ۲ و ۳ و ۵ و ۶ از انجام ناقص است.

۱۸۱ برگ، ۱۸ × ۲۲

(۸۵۶)

۱_ قره العیون فی اعز الفنون «۴_ ۹۲» (عرفان _ عربی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

پیشتر در برخی مجموعه ها معرفی شد و چاپ شده است.

۲_ الکلمات الطریفه «۹۲_ ۱۱۵» (عربی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

در مجموعه قبلی هم نسخه ای از این کتاب بود.

۳_ اصول المعارف الدینیّه «۱۱۵_ ۱۲۹» (عربی)

از: محمد بن مرتضی فیضا کاشانی (۱۰۹۱ ق)

این رساله را در ضمن سه باب به سال ۱۰۳۶ ق به انجام رسانده است. این رساله غیر

ص: ۳۱۴

از «اصول المعارف» که خلاصه عین الیقین خود اوست میباشد.

[کتابشناسی آثار فیض ۱۳۸، الذریعه ۲ / ۱۹۸].

آغاز: الحمد لله الذی دلّ علی ذاته بذاته و علی رسله بآياته و علی یوم الآخر بحججه و بیناته.

۴_ ترجمه العقائد «۱۳۰_ ۱۴۶» (فارسی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

رساله مختصری است در بیان اعتقادات حقه شیعه با استفاده از آیات مبارکه قرآن کریم و روایات ائمه طاهیرین: این رساله دارای هشت باب است چون ابواب بهشت. مکرر چاپ شده است.

[الذریعه ۴-۱۱۷، مرعشی ۱۱-۳۶۷، نسخه های فارسی منزوی ۲-۹۲۰، مجلس ۲/۲۵].

۵_ زاد السالک «۱۴۶_ ۱۵۱» (عرفان_ اخلاق_ فارسی)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

بارها چاپ شده است.

رساله ها بخط محمد مؤمن بن اسماعیل الطباطبائی در ۱۱۱۸ و ۱۱۱۹

رساله اول در سبزواری و رساله دوم و سوم در مشهد.

رساله چهارم نام کاتب ندارد اما ظاهرآ بخط کاتب بقیه رساله ها است.

رساله اول از آغاز نقص دارد و در ادامه رساله پنجم حدیثی هست.

۱۵۱ برگ، ۱۲ × ۱۹

ص: ۳۱۵

۱_ جنگ حدیث «۲_ ۳۱» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

شامل روایات و حکایات در مناقب سالار شهیدان ابا عبدالله الحسین (علیه السلام) و ترجمه و شرح مختصری از برخی آیات شریفه قرآن کریم و احادیث.

آغاز: مروی است که هر وقت پیغمبر خدا به مسجد تشریف میبرد حسین (علیه السلام) طفل بود انگشت سبّابه جدّ بزرگوار خود را در دست گرفته به مسجد می رفت و با جدّ خود نماز میکرد.

۲_ الاربعون سوره من التوریه = حدیث قدسی = چهل سوره «۳۳_ ۴۴»

(عربی)

چهل سوره از «توراه» است که به عربی نقل شده است و با عناوین «یابن آدم» «یابن آدم».

[الذریعه ۱-۱۷۹، مرعشی ۱-۷۰، مجلس ۳۵ / ۱۹].

۳_ اعتقادات و اخلاق «۵۰_ ۷۷» (عربی)

از: ؟.

مجموعه ای است از احادیث که از کتابهای مهم روایی شیعه گردآوری شده است و در این نسخه دو باب آن با عناوین «باب الميثاق و الطينه» و «باب التوبه» آمده است. در یک جا عنوان «الفرقه _ الفرقه» و شعری به فارسی از شیخ بهایی مشاهده میشود.

ص: ۳۱۶

۴_ ترجمه رساله طیبی «۷۹_ ۸۷» (فارسی)

از: ؟.

ترجمه رساله ای از فضل بن یحیی بن علی طیبی کوفی در احوال دیدار صاحب الزمان علیه آلاف التحیه و الثناء و عجل الله تعالی فرجه.

رساله بخط شیخ فضل بن یحیی بن علی طیبی در خزانه [حرم] امیر مؤمنان بوده است.

آغاز: منقول است که یافته شد در خزانه امیرالمؤمنین و سید الوصیین و حجت رب العالمین علی بن ابیطالب علیه السلام نوشته ای به خط شیخ فاضل و عالم عامل شیخ فضل بن یحیی بن علی طیبی کوفی .

انجام: این است آخر آن چه شنیدم از شیخ فاضل صالح و عامل عالم شیخ زین الدین ادام الله فضاله. انتهى المضمون المنقول عن الرساله والله العالم بحقائق الامور.

۵_ مثنوی پیر و جوان «۱۰۷_ ۱۰۹» (فارسی)

از: محمد نصیر طیب اصفهانی (۱۱۹۱ ق)

دویست و هشت بیت است.

[الذریعه ۱۹-۱۳۲، فرهنگ سخنوران ۳۵۵].

آغاز:

شبی با نوجوانی گفت پیری کهن دردی کشی صافی ضمیری

چه غم صاحب دلی روشن روانی در این دیر کهن پیر مغانی

انجام:

کلید گنج حقّ در پرده اوست

قضا بازو قدر سر پنجه اوست

عیان نور خدائی از جنابش برون دست خدا از آستینش

ص: ۳۱۷

۶_ نان و حلوا «۱۱۳_ ۱۱۶» (فارسی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

مثنوی انتقادی است در بیش از چهار صد بیت که ضمناً سوانح سفر حجاز خود را نیز آورده است.

[الذریعه ۲۴-۳۰، مرعشی ۲-۳۵۲، الفبایی آستان قدس ۵۷۶].

رساله ها تاریخ کتابت ندارد. این مجموعه به عنوان جنگ معرفی میشد بهتر بود زیرا غیر از این شش رساله.

در ادامه رساله دوم ۱۲ حدیث قدسی و نیز مرثیه و مواعظ هست.

و در ادامه رساله چهارم مطالبی در حقانیت فرقه ناجیه شیعه و داستان ملاقات ابن مهزیار با امام زمان ۷ و قصیده سید حمیری و اشعار و غزلیات فارسی و احادیث مربوط به جهنم.

و در ادامه رساله پنجم مثنوی شامل ۱۷۲ بیت با این مطلع: «آتشی میبینم ای یاران ز دور» و چند شعر از نشاط اصفهانی و مثنوی بهاریات میرزا نصیر طبیب اصفهانی.

و در ادامه رساله ششم قصیده ای شامل بیش از صد بیت با این مطلع

«سوی ویرانه ام آمد سحری جلوهکنان بهر بوسیدن (پرسیدن) بیمار خود آن سرو روان».

و قصیده ای از هاتف اصفهانی و اشعار دیگر هست.

۱۱۷ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۸۸۵)

۱_ الاصباح (یا المصباح) «۱_ ۲۶» (بلاغت _ عربی)

از: ؟.

شرح یکی از کتابهای بلاغی است در سه «عقد» و هر عقدی دارای چند «فریده».

عقد اول: در انواع مجاز، عقد دوم: در تحقیق معنی استعاره و عقد سوم: در تحقیق

ص: ۳۱۸

قرينه استعاره بالكنايه.

مؤلف مطالبى از زمخشرى، عبدالقاهر جرجانى و تفتازانى نقل كرده و در آخر كتاب مينويسد: «..الحمد لله على اتمام الاصباح بعد الظلام المٌخوج الى المصباح....» و ظاهر آ نام كتاب «الاصباح فى شرح المصباح» باشد.

آغاز: ولو قال و على آله العليّ لكان احسن سبكا و اعلى منزله عند اصحاب الرّويه ذوى النفوس الزّكيه اى المفلحه قال الله تعالى قد افلح من زكّيتها.

انجام: و لك ان تجعل الجميع قرينه فى مقام شدّه الاهتمام بالايضاح. الحمد لله على اتمام الاصباح بعد الظلام المٌخوج الى المصباح و نرجوا الانتظام فى سلك دُعاء...الطلبه الصّحاء فى الصّباح و الزّواح.

۲_ شرح الرساله الوضعيه «۲۶_ ۴۹» (بلاغت _ عربى)

از: ابوالقاسم الليثى (۸۸۸ ق)

شرح مختصرى است بر كتاب «الوضعيه العضديه» قاضى عضد الدين عبدالرحمان بن احمد (۷۵۶ ق)

[كشف الظنون ۱ / ۸۹۸].

آغاز: الحمد لله الّمدى خصّ الانسان بمعرفه اوضاع الكلام و مبانيه و جعل الحروف اصول كلمته و ظروف معانيه و الصلاه على المشتق من مصدر الفضل و الحكم.

انجام: المعتبر فى الالفاظ هو حال الوضع و الموضوع له فى...امر كلى و ان استعمل هيهنا فى شخص فلا يكون جزئياً بخلاف زيد فانه جزئى لوضعه لذلك المشخص و كذا الحال فى مثل هذه الصوره.

۳_ شرح الرساله الوضعيه «۴۹_ ۱۲۳» (بلاغت _ عربى)

از: ابراهيم بن محمد بن عربشاه اسفراينى.

ص: ۳۱۹

شرحی است مزجی بر «رساله وضعیه» قاضی عضد الدین ایجی (۷۵۶ق) که در کیفیت وضع الفاظ به جهت معانی فراهم آمده و خود رساله مشتمل است بر یک مقدمه و یک تقسیم و یک خاتمه.

در فهرست سابق این کتابخانه این رساله به عنوان شرح رساله استعاره یاد شده است.

آغاز: بسمله. نسألک فائده تملأ وجودنا تنزلها من السماء یا من مَنْ عَلینا بتعلیم الاسماء و تقسیم انواع النعماء و اجناس الآلاء و تفهّم مصادر ظواهر احکام الحنیفه البیضاء.

انجام: فهذا التنبیه بمنزله الدلیل علی التنبیه السابق و ما افید انه یحتمل أنّ یكون للمنع عن الوقوع فی ظنّ اتحاد المعنی غیر محتمل اذ الوقوع فی ظنّ اتحاد المعنی مطلقاً غیر ممنوع و فی ظنّه وضعا لا یدفعه قوله اذالمعتبر الوضع.

۴_ رساله فی علم الوضع «۱۲۴_ ۱۲۷» (بلاغت _ عربی)

از: ؟.

رساله ای است مختصر در علم وضع و اصول آن. مؤلف از عضد الدین ایجی و سید شریف جرجانی و خطیب قزوینی و سکاکی نام برده است.

آغاز: الحمد لله الّذی دلّ علی وجوب وجوده استحاله الدّور و امتناع تأثیر اللّاحق فی مؤثره السابق واعترف به بطلان التسلسل المبرهن ببرهان التطبيق.

انجام: والمترادف و عکسه و هو لفظ متعدد لمعنی واحد جزئياً کعمر و ابی حفص او کلیّاً کلیث و اسد.

۵_ رساله فی الاستعاره «۱۲۷_ ۱۲۸» (بلاغت _ عربی)

از: ؟ شاید از ملا محمد کردی.

ص: ۳۲۰

آغاز: اعلم أنّ الحقيقه هي الكلمه المستعمله فيما وضعت هي له في اصطلاح به التّخاطب و لا حاجه فيها الي قرينه والمجاز هي الكلمه المستعمله في غير ما وضعت هي له بملاحظه وجود علاقته.

انجام: هذا آخر ما اوردنا في تحقيق الاستعاره و اقسامها و قرائنها متباعدآ عن سلك الاطناب تبصره لاهل هذا العلم من الطلاب و تسهيلات لفهم معاني خطب الكتاب.

٦_ حاشيه شرح الرساله الوضعيه «١٢٨ _ ١٤٥» (بلاغت _ عربى)

از: ملا محمد كردى.

حاشيه اى است بر شرح ابراهيم بن محمد اسفراينى بر «رساله وضعيه» قاضى عضد الدين ايجى رساله سوم اين مجموعه.

آغاز: قوله للايماء الخ يعنى أنّ هذه موضوع للايماء الى الحاضره فى الخارج واستعمله هنا مجازآ للايماء الخ الموجوده اشاره الى ما يصحّح المتجوّز و أنّ الحاضر فى العقل بمنزله الحاضر فى الخارج.

انجام: اقول فالظاهر حينئذٍ ان يؤخّر قوله و فيه عن [...]التعريف بهما.

٧_ حاشيه شرح الرساله الاستعاره «١٤٥ _ ١٧٤» (بلاغت _ عربى)

از: ؟.

حاشيه اى است بر شرح عصام الدين بر «رساله الاستعاره» ابوالقاسم الليثى سمرقندى.

[ارجوع كنيد به كشف الظنون ١ / ٨٤٥].

آغاز: الحمد لله الذى خلق الانسان علّمه البيان و جعله ذريعه الى معرفه دقائق القرآن والّصلاه والسّلام على من عجز عن ادراك مقاماته عقول العقلاء و كلّ عن بيان حالاته السنه فحول البلغاء و على آله.

ص: ٣٢١

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

رساله اول از آغاز و رساله هفتم از انجام ناقص است.

۱۷۴ برگ، ۱۶ × ۲۲

(۸۹۸)

۱_ (مصائب خامس آل عبا) اسرار الشهاده «۲_ ۴۰» (مقتل _ فارسی)

از: محمد مهدی بن سید محمد جعفر موسوی.

مؤلف ابتدا کتابی حاوی مصائب خمسہ النجباء به زبان عربی نوشته اما چون بسیاری از فیض آن محروم مانده بودند این مختصر را به فارسی پرداخته است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصّلاه والسّلام على محمد و آله اجمعين.... سابقاً کتابی به زبان عربی نوشته بودم که حاوی بر مصائب خمسہ النجباء و مشتمل بر شهادت اصحاب عبا بود.

انجام: پس لعنت خداوند عالمیان به هر دو باد زیرا که هر دو از پدر و پسر ظالم و کافر و بروی امام زمان عاق بودند و کافر حربی بودند و هر یکی به امام زمان خود یاغی و ظالم و نافرمان لعنهما الله ابد الابدین و دهر الدّاهرین.

۲_ عهد نامه لاهوتیه «۴۱_ ۵۶» از: محمد مهدی بن سید محمد جعفر موسوی.

در بیان عهدنامه جناب رب الارباب، با جناب ابا عبدالله الحسین (علیه السلام) در شهادت است که طرق مختلف و کیفیت روایت آن را بیان کرده است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل قلوب احبائه مشتاقاً بجنابه و صیر افئده المشتاقین مشتاقاً لوصاله و لقاءه بمكان قد جاوزوا عن لذات الدّنيا و حلالها و جلالها و جمالها بل عن الدّنيا و ما فيها.

ص: ۳۲۲

انجام: حامل لوی اولدی بونه طومار یازدی و مهر اولوندی... ذکر اولندی هم نثر له و هم نظم له.

۳_ تحفه الوزراء = چهل باب «۶۱_ ۶۲» (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

چهل باب کوتاه است در نصیحت و اندرز و هر باب دارای چهار کلمه آموزنده میباشد.

[مرعشی ۱۹۸/۳].

آغاز: الحمد لله رب العالمین... این کتاب مشتمل است بر آن چه حکماء از کتب قدماء اختیار کرده اند و فواید بسیار در ضمن هر حرفی مرقوم و معلوم میشود.

انجام: چهار چیز اصل سعادت دو جهانی و مرادات جاودانی است. ۱_ فرمان بردن خدا و رسول. ۲_ اطاعت پدر و مادر. ۳_ خدمت علما و حکماء. ۴_ شفقت بر خلق خدا.

۴_ (ردّ الصوفیه) «۹۷_ ۱۰۷» (فارسی)

از: فتح الله بن حسن وفائی شوشتری (۱۳۰۴ ق)

مؤلف به دستور استادش شیخ جعفر شوشتری این رساله را در رد صوفیه و آنچه که آنها سیر الی الله میگویند نوشته است. او در مقدمه با استفاده از آیات مبارکه مقام انسانی را بررسی کرده است و سپس مراتب برخی از کسانی را که در این باب شهره بوده اند بیان کرده است.

تألیف این رساله در سال ۱۲۹۴ بوده است. مؤلف از میرزا ملکم و سید صالح اردبیلی نام آورده است.

آغاز: الحمد لله الذی منّ علی بالهدایه بعد الضلال... اما بعد مطلبی لازم العرض

ص: ۳۲۳

است که به حکم اذا ظهرت البدع فى ائمتى فليظهر العالم علمه و اَلَا فعليه لعنه الله و الملائكه و الناس اجمعين.

انجام: ثانياً به حکم المأمور معذور به أمر و فرمایش حجه الاسلام و المسلمین العالم العامل و الموحّد الكامل شیخنا الاکبر الشیخ جعفر الشوشتری ادام الله ظلّه على رؤس المسلمین بوده است و چون امثال امرش بر کافّه ائمت سید المرسلین فرض.

۵- جنگ «۱۰۸ - ۱۷۱» (عربی - فارسی)

از: ؟.

مجموعه ای از اشعار عربی و فارسی از سید رضی، علامه؛ ترجیح‌بند درویش شیرازی، قآنی، مشتاق، سنایی، امیر خسرو، سعدی؛ اشعاری در مدح مولا امیرالمؤمنین علی ((علیه السلام)) از جمله، ترجیح‌بند

«بلغ العلی بکماله کشف الدجی بجماله»

و دیگران.

آغاز:

اخلاء الرجال هم كثير و لكن فى الشدائد هم قليل

فلا يغرك خله [من تواخى] فمالك عند نائه خليل

انجام:

و للزنبور و البازى جميعاً لدى الطيران اجنحه و خفق

و لكن بين ما يصطاده باز و ما يصطاده الزنبور فرق

رساله اول بدون تاريخ يا نستعليق ۱۲۷۵

رساله دوم نستعليق مهدى قراباغى در ۱۲۷۵. در ادامه آن معما، مناظره شعری فیض کاشانی و جامی و شرح یک بیت عربی و مطالبی در احکام و ریاضیات از مشکلات العلوم به ابن

ص: ۳۲۴

داود همدانی.

رساله سوم نستعلیق ۱۳۰۷. در ادامه آن اشعار، حدیث از امیر مؤمنان، شرح «انا نقطه تحت الباء» بحثی در نبوت و ولایت مطلقه و حدیثی از امام رضا (علیه السلام) به نقل از مشکلات العلوم.

رساله چهارم نستعلیق ۱۳۲۱ از روی نسخه مؤلف.

۱۷۱ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۹۰۸)

۱_ صرف میر «۲_ ۲۳» (صرف _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

۲_ العزی فی التصریف «۲۴_ ۳۱» (صرف _ عربی)

از: عز الدین ابراهیم زنجانی.

۳_ شرح الانموذج «۳۴_ ۹۷» (نحو _ عربی)

از: جمال الدین محمد اردبیلی.

۴_ کبری «۹۸_ ۱۰۷» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

۵_ الصمدیه «۱۰۸_ ۱۲۸» (نحو _ عربی)

از: شیخ بهائی.

رساله اول و دوم و سوم نستعلیق شیخ عبدالرحمان لاریجانی در ۱۲۱۹

رساله دوم در تهران مدرسه ملا آقا رضا در حجره نبویه نوشته شده.

ص: ۳۲۵

رساله چهارم نستعلیق شیخ علی در ۱۲۰۴ یا ۱۲۴۰

رساله پنجم نستعلیق ۱۲۱۳ یا ۱۲۳۰

۱۲۸ برگ، ۱۶ × ۲۰

(۱۰۰۵)

۱_ رساله عرفانی «۱_ ۶۳» (فارسی)

از: ؟.

مطالب عرفانی است با استفاده از آیات و اشعار فارسی در چند باب که این نسخه فقط باب الذکر را در بر دارد.

آغاز: تا یک نفس ما بیچارگان نیز ذوق بیخودی چشیده از خود فارغ آییم و از حقیقت مسلمانی بویی به مشام ما رسد.

انجام: اگر پرسیدند که شک چیست بگو ظاهر شدن حالی بر دل که نتواند که پوشیده دارد چیزی را که پوشیدن آن پیش از ظهور این حال واجب است.

۲_ والدیه = معرفت «۶۴_ ۷۱» (عرفان_ فارسی)

از: خواجه ناصر الدین عبید الله احرار ولی (خواجه احرار) (۸۹۵ ه. ق)

رساله مختصری است در چگونگی وصول به حق.

مؤلف چون آن را به درخواست پدرش محمود چاپچی باغستانی نوشته «والدیه» نامیده است.

[دانشنامه ادب فارسی، انوشه ۱-۵۲، نسخه های خطی منزوی ۱/ ۱۳۹۷].

آغاز: الحمد لله الاحد بذاته و کبریائه، الواحد بصفاته و اسمائه و الصلاه علی من تجلی... اما بعد سبب تألیف این نسخه مختصر آن بود که والد این فقیر رزقه الله و ایانا العمل بما فيه بنا بر حسن ظنی که ایشانرا به این فقیر بود....

ص: ۳۲۶

انجام: بواسطه رابطه ای که دل او را به دل ایشان بود چون رابطه نماند آن حال نماند و سبب اینکه بسیاری از کسانی که ایشان را ذوقی از صحبت این طایفه حاصل شده بود نماند این است.

بیعنايات حق و خاصان حق گر ملک باشد سیاه استش ورق

تمت رساله الوالدیه.

۳ _ حورائیه = شرح رباعی ابو سعید ابوالخیر «۷۱ _ ۷۴» (عرفان _ فارسی)

از: خواجه ناصر الدین عبید الله احرار ولی (۸۹۵)

شرح مختصری است بر این رباعی ابو سعید ابوالخیر:

حورا بنظاره نگارم صف زد

رضوان ز تعجب کف خود بر کف زد....

مؤلف در سبب تألیف این رساله مینویسد: «...شنیده شد که حضرت امیر الامرا جلال الدین امیر بایزید زاد الله توفیقه لاعانه المسلمین از بعضی از عزیزان معنی این رباعی میخواستند اند...»

[مجلس ۳۷-۳۹، نسخه های خطی منزوی ۲-۱۱۳۳، آستان قدس ۷/ ۷۸۲].

آغاز: الحمد لله فیاض الحکم و المواهب.... اما بعد بدانکه این فقیر را بسی شغف میبود به دانستن معانی رباعی قطب الاولیاء سلطان ابو سعید ابی الخیر قدس الله روحه....

انجام: از خواص محبت آنست که محب را هیچ لذتی بهتر از ملاقات محبوب نباشد.

۴ _ اصطلاحات صوفیان «۷۴ _ ۷۸» (فارسی)

منسوب به عبدالرحمن جامی (۸۹۸ ه . ق)

رساله مختصری است در بیان معانی اصطلاحات عرفانی. از تفسیر بحر الحقائق که

ص: ۳۲۷

تفسیر عرفانی است مطلبی نقل کرده است. رساله نام ندارد و ما نام را با توجه به مطالبش برایش نهادیم.

در فهرست سابق این کتابخانه این رساله به ابوسعید ابوالخیر نسبت داده شده.

[مرعشی ۱-۲۱۹، سپهسالار ۳/۱۴۳].

آغاز: بدانکه بتخانه و بتکده و خمخانه و شرابخانه باطن عارف کامل را گویند که در او از معارف و حقایق و شوق الهی بسیار باشد....

انجام: فاما علما گفته اند که عبودیت حق به طوع و رغبت کمال بلوغ است که «اعبد ربک حتی یأتیک الیقین» و مشاهده قدرت و عظمت و حکمت حضرت سبوحیه قدس سره بلوغ کمال است.

۵_ نفحات السالکین «۲۸_ ۹۴» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است برای سالکان که با عبارتهای «بدان ای طالب صادق» مطالبی آورده. و اشعار به تناسب از شاعران عارف نقل شده است. از خواجه علاء الدین عطار نام برده است.

آغاز: الحمد لله الذی طهر نفوس السالکین بتجلیات نفحات اسمائه و صفاته... اما بعد فقال النبی (صلی الله علیه و آله): «ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها» بدان ای طالب صادق....

انجام:

سرمایه سعادت ما درد یار بود

ورنه به سعی ما گره از کار کی گشود

چون قلم اندر نوشتن میشتاقت

چون به عشق آمد قلم بر خود شکافت

بس کنم خود زیرکان را این بس است بانگ.... کردم اگر در ره کس است

ص: ۳۲۸

از: ؟.

رساله مختصری است در نصیحت اهل سیر و سلوک و در این راه باید استاد و شیخی داشته باشند زیرا مَنْ لَمْ یکن له شیخ فشیخه الشیطان».

از خواجه علاء الدین عطار و خواجه محمد پارسا نام برده است. در بعضی موارد عبارات «بدان ای طالب صادق»، «بدان ای دوریش» را به کار برده است. از قرائن بدست می آید که مؤلف همان نویسنده «نفحات السالکین» باشد.

آغاز: حمد بیحد و ثنای بیعد خدایی را که از کمال فضل و عنایت مشت خاک را به سعادت محبت خودش مشرف گردانید.....

انجام: به تحقیق و یقین بدانی که سالک طریق تا اینچنین احتیاط در سلوک و رفتار خود نکند هیچگونه ترقی در مدارج قرب ممکن نیست که تواند کرد.

قرب نی بالا نه پایین رفتن است قرب حق از قید هستی رستن است

اتصالی بیتکیف (تکلف) بقیاس

هست رب الناس را با جان ناس

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد (شاید از سده ۹ و ۱۰ باشد).

رساله اول فقط باب الذکر را دارد و در حاشیه رساله دوم مختصری از شرح لمعات و لوایح هست.

در آخر نسخه مهر بیضوی «محمد صادق بن حسن» هست.

متفرقاتی در عرفان نیز در این مجموعه هست.

۱۱۴ برگ، ۱۶ × ۲۳

(۱۰۳۵)

۱_ التقرب فی اسرار التریب = ترکیبات جلدکی «۱_ ۱۸» (کیما _ عربی)

از: شیخ ایدمر بن علی جلدکی (ق ۸)

در چگونگی ترکیب و اسرار حجر مکرم و مسائل این علم است در کتاب حاضر به

قدری مفصل نوشته شده است که بنا به گفته مؤلف احتیاجی به کتاب دیگر در این فن نمیباشد.

[مرعشی ۸-۷۵، مجلس ۳۶-۵۵، الذریعه ۴/۳۶۴].

آغاز: کتاب الثالث من التركيب للجلدکی. قال الجلدکی فی الثالث من التقريب فی بیان الميابه الحاله انها تحل الارواح و الاجساد و الاحجار.....

انجام: و يتبع طريق الحق حيث ما وجده من دقائق.... مع ترك الميل و الهوى فان ذلك نور الله يهدى به من يشاء لا اله الا هو الفضل العظيم.

۲_ السرّ الزبانی فی العلم المیزانی «۱۸ _ ۳۰» (کیمیا _ عربی)

از: شیخ محمد القمری المصری.

در اسرار علم کیمیا که در نتیجه پانزده سال فکر در شرح جلدکی بر خطبه البیان و بیست مرتبه مطالعه رساله بیان جلدکی و دقت در رساله خواص کبیر جابر بن حیان نوشته شده و مشتمل بر یک مقدمه و نه مقاله و یک خاتمه میباشد.

[مرعشی ۱۵-۱۲۴، الفبائی آستان قدس ص ۳۰۴].

آغاز: مقاله الخامسة فی میزان المتعلق بالنحاس. اعلم ان النحاس ظاهره حارّ یابس و باطنه بارد رطب و سره حار رطب فی الاعتدال....

۳_ التقريب فی اسرار التركيب «۳۰ _ ۹۳» (کیمیا _ عربی)

از: شیخ ایدمر بن علی جلدکی (ق ۸)

جزء چهارم در نسخه حاضر هست.

آغاز: بعد الحمد و الصلاه علی محمد و آله.....بالجزء الرابع الذى يعمل کتابنا هذا المسمى بکتاب التقريب فی اسرار التركيب و نیل الهدایه لتمامه و المعونه علی جنبه اعلم ایها الأخ الفاضل....

ص: ۳۳۰

۴_ میزان الحديد «۹۳_ ۱۲۱» (کیمیا _ عربی)

از: ؟.

به فهرست سابق این کتابخانه ص ۴۹۳ رجوع شود.

آغاز: الحمد لله الذى يسرّ علينا...والصلاه والسلام...اعلم ان مداوات الاسرب موجوده فى اجزاء المعدن و النبات و الحيوان و يحصل به ايضاً من الادويه المذكوره تاره.....

انجام: و ليكن ما اردناه من العلم منسوب الينا على اتم الوجوه بالبرهان السعيد والحمد لله الملك المجيد الفعال لما يريد.....

۵_ البرهان فى اسرار علم الميزان «۱۲۲_ ۱۳۱» (کیمیا _ عربی)

از: شيخ ايدمر بن على جلد كى.

قواعد کیمیاگری بنا به روش حکمای یونان و دستورهائى بزرگان این فن است.

این کتاب در دو جلد است. جلد اول دارای نوزده جزء و جلد دوم دارای چهارده جزء مشتمل بر فصول و ابواب است و در آغاز هر جزء خطبه ای جداگانه انشاء کرده است.

[مرعشى ۱۶ / ۲۱۳].

آغاز: الحمد لله الذى نحمده حمدآ كثيرآ كما يجب...اما بعد هو الكتاب الرابع من كتبنا السبعه المسمى بكتاب الذهب من مقاله الرابعه من الجزء الرابع من كتاب البرهان فى اسرار علم الميزان....

۶_ البرهان فى اسرار علم الميزان «۱۳۱_ ۱۵۶» (کیمیا _ عربی)

از: شيخ ايدمر على بن جلد كى.

آغاز: الحمد لله الذى العظيم النافذ العزه...و بعد ذلك الكتاب الخامس الذى هو

ص: ۳۳۱

الكتاب الزهره من جمله الكتب السبعه الحاويه لاسرار كل نفيسه....

انجام: فيما اعتمدهنا من العلم الذى لا- يمكن ان يمتزج فى موجه العقاب بالسحاب و السحاب بالعقاب و الى الله المرجع و المآب و نسأل الله السلامه فى يوم الحساب.....

٧ _ السرّ الربانى فى العلم الميزانى «١٥٦ _ ١٧٩» (كيميا _ عربى)

از: شيخ محمد القمري المصرى.

آغاز: كتاب الفضه من رساله السر الربانى للشيخ القمري؛ مقاله الثامنه فى ميزان المتعلق بالفضه الذهب....

انجام: و لكن اعلم يا اخى ان من لم يطلع على اسرار الاملاح فلم يدرك من هذه الصناعه شىء قل و لاجلّ جمله كافيه و الآن نختم....

٨ _ البرهان فى اسرار علم الميزان «١٧٩ _ ١٩٧» (كيميا _ عربى)

از: شيخ ايدمر بن على جلدكى.

آغاز: الحمد لله خالق الارواح و النفوس..... و بعد فهذا الفصل من مقاله السادسه من الجزء الرابع من كتاب البرهان فى اسرار علم الميزان و هو كتاب يتبه النفوس فى اظهار الزينه لكل عروس....

رساله چهارم و هشتم نستعليق عباس بن محمد گلپايگانی در ١٣٣٨. بقيه بدون تاريخ.

رساله اول فقط جزء سوم را دارد.

رساله دوم فقط مقاله پنجم را دارد.

رساله سوم جزء چهارم را دارد.

رساله پنجم فقط كتاب الذهب.

رساله ششم فقط يك جزء را دارد.

رساله هفتم كتاب الفضه را دارد.

ص: ٣٣٢

کتاب هشتم هم یک جزء را دارد.

۱۹۷ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۱۱۹۵)

۱_ الحقائق «۱_ ۱۰۱» (اخلاق_ عربی)

از: ملا کحسن فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

دارای شش مقاله است و هر مقاله ای مشتمل بر ابواب و فصول.

خلاصه محجه البیضاء به شمار می آید. این کتاب را در اواخر عمر یعنی سال ۱۰۹۰ نگاشته است.

چاپ شده.

[الذریعه ۷-۲۸، مرعشی ۴/۳۲].

آغاز: الحمد لله الذی نور قلوبنا بنور الايمان و عرفنا من اسرار الحديث و القرآن والصلاه والسلام على محمد سيد المرسلين و على آله الطيبين الطاهرين المعصومين.

۲_ الرجعه «۱۰۲_ ۱۰۳» (عربی)

از: حسین بن عبدالعلی بن.....

مطالبی درباره رجعت با عناوین پنجگانه «المطلع» آورده است. تاریخ تألیف این کتاب سال ۱۱۳۷ ق در رامهرمز میباشد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. اللهم انا نسألك الثبات عند السؤال والرجعه و ان تجعلنا.....

انجام: ضروره الدين و اجماع المسلمين نافية للتناسخ و هذا ليس من ذاك و قد قال به المفيد ره و غيره من المتكلمين و المحدّثين و نطقت به الاخبار والله العالم.

ص: ۳۳۳

۳_ علائم الساعه «۱۰۴_ ۱۱۳» (عقائد _ عربی)

از: حسین بن عبدالعلی بن.....

درباره علائم برپائی قیامت و رسیدگی به گناهان صغیره و کبیره و تعداد گناهان کبیره مطالبی آورده.

مطالب کتاب تحت دوازده عنوان «المقصد» آورده شده است. این کتاب در سال ۱۱۳۹ ه. ق تألیف شده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. لك الحمد يا من انذر عباده فأرسل بين يدي الساعه نذيراً فقال و قوله الحق....اما بعد فان كثير الاضاعه و قليل البضاعه المخطيء في القول و العمل....حسين بن عبدالعلی بن...آيده الله سبحانه.

انجام: يجوز للطبيب الحاذق و الجراح الماهر قطع...مع ظن عدم التلف و وضع الدواء في العين و علاجها بالميل...و نحوذ لك مع نهايه الاحتياط و التثبت و لا يجوز شيء من ذلك و نحوه لغيرهما والله يعلم.

۴_ المثلث «۱۱۳_ ۱۱۴» (لغت _ عربی به فارسی)

از: ابو علی نظیر بن احمد بن المستدیر البصری.

مقداری از لغات عربی که معنای آنها با تغییر حرکت حرف اول کلمه به فتحه، کسره، ضمه تغییر معنا پیدا میکند را ذکر نموده است از جمله: الکلام: سخن، الکلام: خستگی، الکلام: زمین سنگ ناک.

آغاز: هذا الكتاب ألفته و سمّيته بالمثلث و هو اسم تراه في الكتابه واحد آ ينصرف في ثلاثه اوجه فتح و كسر و ضم.

انجام: الخمس: پنج، الخمس: تشنگی، الخمس: پنج یک.

ص: ۳۳۴

۵_ مشکاه الیقین فی اصول الدین «۱۱۴_ ۱۳۰» (عقائد _ عربی)

از: شیخ حسین بن عبدالعلی بن....

اعتقادات شیعه را به اختصار آورده است. تاریخ اتمام تألیف این کتاب هشتم ماه محرم الحرام سال ۱۱۳۶ ه. ق می باشد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. سبحانك اللهم لك الحمد يا واجب الوجود و يا من ليس غيره في الحقيقة....

انجام: هذا جملة ما يجب الاعتراف به مجملا و تفصيل ذلك من الاحوال و الاطوار قليلا و كثيرا...موكول الى مواضعه مطلوب من واقعه. انتهى ما كنا بصدده.

۶_ لُغزُ الزُّبده «۱۲۰_ ۱۲۳» (معما _ عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن الحسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

گفتار کوتاهی است در معنی به لفظ «زبده» که مراد «زبده الاصول» خود شیخ بهائی می باشد که برای تقویت ذهن و رفع کسالت نوشته است. شیخ بهائی «لُغز» های دیگر نیز دارد که عبارتند از: «لُغز القانون»، «لُغز الکافی»، «لُغز الکشاف» و «لُغز النحو».

[فهرست مرعشی ۹-۲۵۶، الذریعه ۱۸-۳۳۶، فهرست دانشگاه ۲/۴۴۲].

آغاز: اما بعد الحمد والصلاه فيقول احوج الخلق الى رحمه ربّه الغنى محمد المشتهر ببهاء الدين العاملي عفى الله عنه لا يخفى عليكم ايها الاصحاب العظام والاحباب الكرام.

انجام: و لنتصر على هذا القدر من الاطناب في ذكر اوصاف ذلك الكتاب و العاقل تكفيه الاشاره و الجاهل لا ينتفع بألف عباره.

همه رساله ها نستعليق محمد جعفر بن محمد باقر الطيب الخوئی در ۱۲۳۷

رساله دوم از روی نسخه مؤلف استنساخ شده است.

در آخر نسخه مهر بیضوی «ابوالحسن ۱۳۲۱» هست.

۱۲۳ برگ، ۱۲ × ۲۰

ص: ۳۳۵

۱_ مثنوی در معجزات و اخلاق «۱_ ۱۳۵» (فارسی)

حدود دو هزار بیت در معجزات و مسائل اخلاقی.

آغاز: حمد و سپاس فزون از عدد و قیاس خداوندی را است که از قدرت بیچند و چون نه طارم بی سکون.....

انجام:

بنام آنکه حرزش عقد جانهاست

کلامش راحت افزای روانهاست

مشو غره بر حشمت و ملک و مال

که باشد سرانجام هر یک زوال

۲_ دیوان محب شیرازی «۱۳۶_ ۲۲۶» (فارسی)

تاریخ سرودن ۱۳۰۰ ق.

[الذریعه ۹۳ / ۹۷۰].

آغاز:

بنام آنکه در شأن محمد صلی الله علیه و آله نمود ارسال فرقان محمد صلی الله علیه و آله

انجام:

محب ورزید حبّ... خویش که شد عبدالصمد عبدالصنم نیست

۳_ تفسیر «۲۲۷_ ۲۵۶» (فارسی)

از: ؟.

تفسیر چند آیه قرآن با استفاده از روایات شیعه و اهل سنت است از تفسیر «خلاصه المنهج» مطالبی آورده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. اللهم انزلته و بالحق نزل اللهم عظم

رغبتی...از مجاهد مروی است که حق تعالی سبحانه و تعالی چهار آیه از اول سوره بقره را در مدح مؤمنان نازل فرمود و بعد از آن دو آیه در مذمت کافران...

۴_ انیس الموحّدين «۲۵۷_ ۳۰۸» (کلام_ فارسی)

از: ملا مهدی نراقی (۱۲۰۹ ق)

درباره اصول دین در پنج باب.

[الذریعه ۲-۴۶۶، فهرست چاپی مشار ۱-۳۹۸، الفبائی رضوی ص ۷۵].

۵_ حدیث قدسی «۳۰۹_ ۳۱۸» (فارسی)

از: ؟.

ترجمه چند حدیث قدسی است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله رب العالمين... اما بعد چنین منقول است این چند حدیث، حدیث قدسی است که مذکور میشود که ذاکرین و سامعین و طالبین به آن منتفع شوند... ای پسر آدم هیچ روز تازه نیست.

انجام: ای فرزند آدم محکم گردان کشتی را که دریا بسیار عمیق است و زاد و توشه را بسیار گردان که عقبه و گردنگاه بسیار صعب است والسلام.

۶_ طب «۳۲۲_ ۳۲۳» (فارسی)

از: ؟.

فصل پنجم که غذاها و دواها و... را معرفی و معنی میکند.

آغاز: فصل پنج در معرفت اشیاء مشتمله از اغذیه و ادویه و اشربه و غیر آن از قبیل گندم و نخود و لوبیا.

ص: ۳۳۷

۷_ شمس الهدایه «۳۲۴_ ۳۸۷» (منظومه _ فارسی)

از: ؟.

مثنوی است در ولایت و امامت که در سال ۱۳۰۵ سرودن آن به پایان رسیده.

آغاز:

بنام خالق فرد توانا سمیع و صانع و بیچون دانا

پدید آورنده..... کریم و قادر و ارباب اشیا

انجام:

صبوری رنج دیرین را نمودم که تا این تلخ را شیرین نمودم

چه آمد این دُر پر مایه در کنج هزار و سیصد از هجرت بُد و پنج

۸_ منظومه «۳۸۸_ ۴۰۶» (فارسی)

از: ؟.

مثنوی است در مدح اهل بیت علیهم السلام.

آغاز:

بنام پادشاه فرد اکبر، محمد ۹ خداوند توانای توانگر

سر نامه بنام حیّ داور که هست و بود باشد او....

انجام:

مجو از ناخردمندان وفائی

مخواه از تیره قلبان پارسائی

رساله چهارم نستعلیق ملا غلام علی شیرازی در ۱۳۰۹

و رساله هفتم نستعلیق همان کاتب در ۱۳۰۵

بقیه نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

رساله سوم از آخر ناقص و رساله ششم از اول و آخر ناقص.

در ادامه رساله پنجم حکایتی در سه برگ درج شده است.

۴۰۶ برگ، ۱۷ × ۲۲

ص: ۳۳۸

۱ _ حاشیه معالم الاصول « ۱ _ ۱۶ » (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ هـ)

به درخواست فرزندش آقا عبدالحسین نگاشته شده. گویند این حاشیه آخرین تألیف وحید بوده است.

چاپ شده.

[الذریعه ۶-۲۰۵، مرعشی ۱۶-۱۶۴، مجلس ۲۶-۲۶۷، مشار عربی ۲۹۶].

۲ _ حاشیه بر شرح مطالع « ۱۹ _ ۳۳ » (منطق _ عربی)

از: ملا میرزا جان باغنوی (۹۹۴ ق)

حاشیه ای است بر بحث قضایای شرح مطالع قطب الدین رازی. این حاشیه با عناوین «قوله _ قوله» میباشد.

[کشف الظنون ۲-۱۷۱۶، آستان قدی ۱/۳۰۸].

آغاز موجود: قال الشيخ فليزيم اما تقوم الشيء الخ قيل لا يخفى ان تقوم الشيء بالنقيضين واشترط الحكم بالنقيضين امر لازم ضروري.....

۳ _ رساله زمان موهوم « ۳۴ _ ۴۰ » (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

بحث مختصری است درباره زمان موهوم و چگونگی حدوث عالم و سبق ذات واجب الوجود بر زمان.

آغاز: فانه قد جرى ببعض انديه العلم الذي غشيه في هذا الاوان ما غشيه من الحدثان.

انجام:....و قد قالت الحكماء: كل ما قرع سمعك من الغرائب فذره في بقعه الامكان ما لم يذك عنه قائم البرهان.

ص: ۳۳۹

۴_ حاشیه مدارک الاحکام «۴۲_ ۸۸» (فقه _ عربی)

از: رفیع الدین محمد بن حیدر نائینی (میرزا رفیعا) (۱۰۸۲ ق)

حاشیه مختصری است با عنوان «قوله _ قوله» بر کتاب «مدارک الاحکام» سید محمد عاملی.

[مرعشی ۹۰ / ۹].

آغاز: الحمد لله رب العالمین... و بعد فهذه ما علقته علی کتاب المدارک حین اشتغالی بمدارسته و مباحثه....

انجام:... و سیجیئ منه ما ینافی ذلك فی مسأله الخروج الی ما دون المسافه بعد نیه الاقامه و الاتمام فتأمل.

۵_ رساله فی المیراث «۸۹_ ۹۲» (فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله مختصری است در ارث دارای پنج جدول که مسائل ارث را در آنها نشان داده است.

آغاز: نحمدک یا من... و لا یحویه حول عطائه الاحصاء والعدّ هداانا الی الدین القویم بلطفه الحمیم.....

انجام:... و احتمالات الجدود القریبه سته عشر و احتمالات الجدود الثمانیه البعیده مأتان و سته و خمسون.

۶_ حاشیه آیات الاحکام = حاشیه زبده البیان «۹۳_ ۱۰۸»

(فقه _ تفسیر _ عربی)

از: ملا محمد رفیع گیلانی (قرن ۱۲)

حاشیه مختصری است بر قسمتی از «زبده البیان» محقق اردبیلی (۹۹۳ ه . ق)

[زبده البیان چاپ کنگره اردبیلی ص ۹].

ص: ۳۴۰

آغاز: قوله: بالاثر الصحيح و النص الصريح، النص هو ما دل على معنى دلالة قطعيه و هو قسيم للظاهر.....

انجام:....قوله: و قيل هي مخفيه هذا القول نقله في المجمع عن الربيع بن خثيم و...الورّاق و هو بعيد في نفسه فلا....به.

٧ _ تفسير سوره توحيد «١٠٩ _ ١١٢» (تفسير _ عربى)

از: صدر الدين محمد بن محمد نصير الحسينى يزدى.

تفسير مختصر فلسفى و روايى است.

آغاز: سبحان من خلق كل شىء زوجين اثنين تقريراً لوحده و جعل للانسان عينين و شفتين تسبباً له الى معرفته و دعى العباد الى عبادته.....

انجام:....لاحظت ما رعى به القلم و جفّ عليه...فرايتها حقيقاً بأن يسمّى عين الحقيقه.

٨ _ رساله الاضحيه «١١٢ _ ١١٥» (فقه _ عربى)

از: صدر الدين محمد بن محمد نصير الحسينى يزدى.

رساله مختصر استدلالى است در باب اضحيه با عنوان «فصل _ فصل».

آغاز: نحمدك يا من احل لنا بهيمه الانعام و نصلى على محمد خير من اسس الاحكام و على آله و عترته الذين بنورهم انمحي الظلام سيّما ابن عمه على.....

انجام:....كما قال الله تعالى: فكلوا و اطعموا القانع و المعتر.

٩ _ رساله فى الشرط فى العقد «١١٥ _ ١١٧» (فقه _ عربى)

از: ؟.

آغاز: اعلم انه يجوز فى عقد البيع ان يشترط ما لا يؤدى الى جهاله احدى العوضين

ص: ٣٤١

و لا يمنع منه الكتاب و السنه و هو تحت قدره المشترط عليه.....

انجام: فلا ينافى فتواه فى اللغه ايضا و انه حق حقيق بالقبول فليتأمل.

۱۰ _ متفرقات «۱۱۸ _ ۱۲۳» (عربى)

از: ؟.

شامل توضيح حديث لا- جبر و لا- تفويض بل امر بين الامرين، حل عبارت تفسير بضاوى، اعراب برخى احاديث و سؤالات منطقى است.

آغاز: الظاهر وجوب التسليم لقول النبى صلى الله عليه و آله: مفتاح الصلاه الطهور و تحريمها التكبير و تحليلها التسليم.....

۱۱ _ معرفه الزوال «۱۲۳ _ ۱۲۴» (فقه _ عربى)

از: ملا محمد تقى مجلسى ره (۱۰۷۰ ق)

این رساله از شرح من لا يحضره الفقيه مجلسى اول گرفته شده است.

آغاز: قال المولى البارع الفاضل النقى التقى الملقب بالمجلسى طاب ثراه فى شرح الفقيه فى باب معرفه الزوال و يحصل التحقيق.....

۱۲ _ رساله فى استعمال وقت الصلوات «۱۲۴ _ ۱۲۶» (فقه _ فارسى)

از: محمد باقر بن محمد تقى مجلسى (۱۱۱۱ ق)

در این رساله راجع به اوقات نمازهای پنجگانه و نوافل آنها از نظر فقهى و نجومى بحث شده و در ماه ذى الحجه ۱۰۹۷ پايان یافته است.

[مرعشى ۱-۲۱۲، بيست و پنج رساله فارسى مجلسى ص ۲۷۷].

آغاز: الحمد لله الذى زين الليالى و الايام و الاوقات بما شرع لعباده من الصلوات و الدعوات اما بعد..... چون جناب مقدس ايزدى تعالى شأنه بندگان را براى معرفت و

ص: ۳۴۲

عبادت آفریده.....

انجام:....و در خاطر قاصر هست که رساله صلاتیه فارسی ایراد شود ان شاء الله تعالی و تقدس.

۱۳_ اختیارات ایام «۱۲۶_ ۱۳۰» (نجوم_ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ هـ)

آنچه راجع به سعادت و نحوست ایام میباشد مجلسی در این کتاب از احادیث معتبره ائمه: در سه فصل گرد آورده است ایشان دو کتاب اختیارات دارد.

[الذریعه ۱-۳۶۷، مرعشی ۱-۲۱۳، مجلس ۳۶-۱۸۹، دانشگاه ۸/۵۱۸].

آغاز: حمد له. اما بعد...فصل اول در اختیار ایام ماه است. علی بن طاوس علیه الرحمه و غیر او از حضرت امام به حق ناطق.....

انجام:....و اگر در روز نحسی خواهی پی کاری بروی پیش از متوجه شدن سوره حمد و....و آن آیات را از سوره آل عمران بخوان...و هو السميع البصير.

۱۴_ رساله انشاء «۱۳۱_ ۱۴۵» (فارسی)

از: ؟.

کتابی است در ذکر صنایع لفظی و معنوی نثر و نظم که با ذکر امثله های فراوان همراه است.

آغاز: بدان ایدک الله بمزید الفضل و الاحسان که انشاء در لغت به معنی خلق و ایجاد و آفریدن صور و مواد است کما قال الله العزیز الحکیم....

انجام:....شخصی بر سیل ظرافت از روی تهدید گوید که من این شخص حاضر را که از خانه به در می آورم چشمش را به در خواهم آورد.....

ص: ۳۴۳

۱۵ _ ترجمه حدیث = ملحمه «۱۴۶ _ ۱۴۸» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در احکام کسوف و خسوف و حوادث هر سال که ترجمه حدیثی است از کتاب قصص الانبیاء قطب الدین راوندی درباره اینکه اگر اول ماه محرم روز شنبه یا روزهای دیگر هفته باشد چه خصوصیتی دارد.

[الذریعه ۲۲-۲۰۲، مرعشی ۳/ ۱۲۵].

آغاز: خاتمه. در ترجمه حدیث شریف است که مشتمل است بر احکام کسوف و خسوف و حوادث هر سال....

انجام: ...و هر سال که در ماه ذی الحجه ماه بگیرد مرد بزرگی در مغرب بمیرد و مرد فاجر فاسقی دعوی پادشاهی کند.

رساله ششم نسخ محمد علی در ۱۲۰۲. بقیه تاریخ و نام کاتب ندارد.

رساله اول از انجام و رساله دوم از آغاز ناقص است.

۱۴۸ برگ، ۱۶ × ۲۰

(۱۲۹۵)

۱ _ کبری «۱۹ _ ۱» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

[الذریعه ۱۷-۲۵۹، مرعشی ۲-۱۲۵ _ مشار فارسی ۲/ ۲۶۰۰].

۲ _ نامه هایی از میر داماد «۱۹ _ ۲۲» (فارسی)

از: محمد باقر بن محمد حسینی استرآبادی (۱۰۴۱)

دو نامه از میر داماد به ارادتمندش که دارای مواعظ و نصایح و یادآوری وقایع دهشت انگیز روز قیامت میباشد.

ص: ۳۴۴

آغاز: الحمد لله رب العالمين... اول آنکه همانا بر ضمير آفتاب تنوير اقدس اشرف مانند روز ظاهر و هویدا باشد که این شکسته ضعیف را از حیات این نشأه و لذت ماکل و مناكح و خواب شب و خورش روز چندان خطی و نصیبي نیست.

انجام:.....یکباره قطع طمع از جناب مقدس الهی کرده لوازم ایمان و اعتقاد را پس سر می اندازی همین رقعہ عند الله و رسول بر تو حجت خواهد بود.

۳_ آداب مرکب ساختن «۲۲_ ۲۷» (فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است در مرکب ساختن و رنگ کردن کاغذ. در آخر کتاب از مولانا سلطانعلی مطلبی نقل شده است.

آغاز: نسخه مداد.... که جهت سلطان مرحوم بایسنقر ترکیب کرده شده.... آداب مرکب ساختن آنچه از همه بهتر بود.....

انجام:....چنانچه مولانا سلطانعلی در باب قلم و کاغذ معین فرموده.

۴_ ختم قرآن در یک هفته «۲۷_ ۲۹» (فارسی)

از: ؟.

طریقه ختم قرآن در مدت یک هفته را به نظم و نثر در چهار صفحه بیان کرده است.

آغاز: ختم القرآن علی طریق النبی صلی الله علیه و آله فی الاسبوع عبدالله عباس روایت کرده که هر هفته پیغمبر صلی الله بدین طریق مداومت مینمود.....

انجام:....السادس اگر میم ساکن به هر حرفی رسد آن را اظهار باید کرد والله اعلم بالصواب.

ص: ۳۴۵

۵_ آئینه شاهی «۳۰_ ۳۱» (فارسی)

از: ملا محسن فیض کاشانی (۱۰۹۱)

مناجاتی است از فیض رحمه الله که از کتاب آئینه شاهی نقل شده است.

کتاب آئینه شاهی ترجمه و تلخیص است که فیض کاشانی از کتاب دیگر خود به نام «ضیاء القلب» انجام داده و به شاه عباس صفوی تقدیم کرده است.

[الذریعه ۱-۵۳، مرعشی ۱-۱۰۲، منزوی ۲/۱۵۱۷].

آغاز:...بار خدایا اگر چه بنده گناهکارم و از شرم و خجالت گناه روی سؤال ندارم.

انجام:

فیض اگر بود غرقه گنه دست گیردش مهر این دو شه مصطفی نبی مرتضی علی مهر این دو....

۶_ تهذیب المنطق «۳۱_ ۴۲» (منطق _ عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۲ هـ)

این کتاب در اصل دارای دو قسم است منطق و کلام. و هر کدام جداگانه شرح شده و مکرر به چاپ رسیده است.

[کشف الظنون ۱-۵۱۵، مرعشی ۲/۱۲۶].

رساله ششم نسخ محمد اسماعیل (شاید فدائی کزازی) در ۱۲۳۶

بقیه رساله ها هم گویا بخط او باشد.

۴۲ برگ، ۱۳ × ۲۳

(۱۳۰۲)

۱_ منهاج العابدین الی الجنه «۱_ ۱۰» (اخلاق _ عربی)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی (۵۰۵ هـ)

ص: ۳۴۶

غزالی کتابهای مفصل و مختصری در موضوع اخلاق و سیر و سلوک پرداخته بود ولی گروهی زبان لعن گشودند و از وی انتقاد نمودند لذا این کتاب را نوشت تا شاید مورد رضا قرار گیرد. بنا به نقل کشف الظنون غزالی این کتاب را در اواخر عمر نوشته و شاید آخرین کتاب وی باشد. کتاب دارای هفت عقبه است:

[کشف الظنون ۲-۱۸۷۶، مرعشی ۳/۳۲۴].

آغاز: الحمد لله الملك الحكيم الجواد الكريم العزيز الرحيم الذي فطر السموات و الارض بقدرته...اعلموا اخواني اسعدكم الله و ايانا لمرضاته....

۲_ اسرار الصلاة = التنبیها... «۱۱_ ۳۷» (عربی)

از: شهید ثانی (۹۶۵ ق)

این کتاب و ترجمه فارسی آن چند بار به چاپ رسیده است.

[الذریعه ۲-۴۸، مرعشی ۱-۴۴، مشار عربی ۲۲۱، مجلس ۳۷/۶۵].

۳_ مشارق انوار الیقین «۳۸_ ۱۳۸» (فضائل و مناقب _ عربی)

از: حافظ رجب برسی، به گفته صاحب ریاض العلما به سال ۸۱۱ ه. تألیفش پایان یافته است.

[الذریعه ۲۱-۳۴، مرعشی ۵-۱۶۳، مجلس ۲۵/۱۴۳].

آغاز: الحمد لله المتفرد بالازل و الابد و الصلاه على اول العدد و خاتم الامد محمد و آله الذين لا يقاس بهم في الخلق احد.....

انجام:

هو زادی فی معادی و سعادی فی مآلی و به اکملت دینی و به ختم مقالی

ص: ۳۴۷

۴_ تحفه الابرار فی معرفه الافضیه و الاقدار «۱۳۹_ ۱۷۴» (عقائد _ عربی)

از: عبدالله بن فرج بن عبدالله بن عمران القطیفی (۱۱۶۰)

مختصری است در اعتقادات در یک مقدمه و چهار فصل.

تعریف قضا و قدر خلق اعمال و افعال، سبب نهی از صحبت از قضا و قدر، تفسیر آیات متشابهه در جبر از بحثهای آن است.

تاریخ تالیف: جمعه ۲۷ صفر ۱۱۴۴

[الذریعه ۳/ ۴۰۶].

آغاز: الحمد لله الذی حکم بوجود ما یرید وجوده فکان قضاء جاریاً علی وفق الحکمه و النظام و قدر ما اراد تقدیره و کان من تقدیره اطلاع ابناء التراب.....

انجام:....ثم یسلبهم ذلک النور و یضرب بینهم بسور عقوبه علی ما فعلوه فی هذا الدار من الکفر و انواع المعاصی.

۵_ مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه «۱۷۴_ ۱۹۷» (حدیث _ عربی)

منسوب به حضرت امام صادق (علیه السلام).

[الذریعه ۲۱-۱۱۰، مرعشی ۲-۲۴۳، الفبائی آستان قدس ص ۵۲۴].

رساله دوم و سوم و چهارم نسخ محمد بن کربلایی حسن بیرجندی در تاریخ ۱۲۷۸ و ۱۲۷۹

و دو رساله دیگر هم ظاهرآ بخط همان کاتب است.

رساله اول از انجام ناقص است.

۱۹۷ برگ، ۱۵ × ۲۲

(۱۳۲۲)

۱_ مدخل منظوم در علم نجوم «۳_ ۱۳» (نجوم _ فارسی)

منسوب به خواجه نصیر الدین طوسی (۶۷۲ ق)

ص: ۳۴۸

منظومه ای است در قواعد تقویم که به نام جمال الدین ابوالمحامد محمد بن نور الدین احمد در جمادی الثانی سال ۶۱۶ هـ سروده شده است.

این کتاب به عبدالجبار خجندی (ق ۷) نیز نسبت داده شده است.

[«خواجه نصیر» مدرس رضوی ص ۲۲۸، فهرست مرعشی ۲/ ۲۴۲].

آغاز:

مرد دانا سخن ادا نکند تا بنام حق ابتدا نکند

انجام:

که نداند شناخت در دو سرای

هیچ کس علم غیب غیر خدای

۲_ تفسیر الأحلام = تعبیر خواب «۱۴_ ۱۹» (عربی)

از: محمد بن سیرین.

رساله مختصری است که از روی خط شهید رحمه الله نوشته شده است. در اول کتاب تصریح کرده به یازده باب ولی در رساله، دوازده باب آمده است.

آغاز: الباب الاول فی رؤیا العلویات من السماء و ما فیها و البرق و الرعد و المطر....

انجام: الثلاثون صحته علی کل حین والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

۳_ لغات قرآن «۲۲_ ۶۸» (فارسی)

از: ؟.

فرهنگ لغات قرآن عربی به فارسی است که تحت عنوان سوره ها آمده است از بعضی از سوره چند لغت مهم ذکر شده و ترتیب سوره ها از جزء سی ام شروع شده و با ذکر لغات سوره بقره اتمام یافته است.

آغاز: و لم یولد و از کس زاده نشد الکلون و الکلینونه بودن.

انجام: المیسره فراخ دستی، الاملاء املا کردن. والله اعلم بالصواب تمت.

۴_ جبر و اختیار «۷۰_ ۸۵» (کلام _ فارسی)

از: صدر الدین بن ابوالحسن الموسوی گیلانی.

با عناوین سوال و جواب آمده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد پوشیده نماند که احادیث چندی از رسول ۹ و ائمه: روایت شده که ظواهر آن از جبر نشان می داد.

انجام: تا کسی بگوید زید خارج از طرف صد هزار سال است پس جهل خدا لازم میباید.

۵_ تذیل کتاب المواقف = شرح المواقف «۸۶_ ۱۱۶» (کلام _ عربی)

از: میر سید شریف جرجانی (۸۱۶ هـ)

شرح مزجی است بر کتاب «المواقف» عضد الدین ایجی (۷۵۶ هـ) که در آخر کتاب درباره حدیث معروف «ستفترق أمتی ثلاثا و سبعین فرقه...» شرح مختصر و مفیدی داده که نسخه حاضر آن قسمت را در بر دارد. بنابر آنچه در بعضی نسخه ها آمده «شرح مواقف» روز شنبه اوایل شعبان ۸۰۷ هـ. ق در سمرقند به پایان رسیده است.

[«شرح المواقف» جرجانی، چاپ رحلی ص ۶۱۹، «فهرست مرکز احیاء میراث اسلامی ۱/ ۴۲۴».]

آغاز: تذیل کتاب المواقف فی ذکر الفرق التي اشار اليها الرسول صلى الله عليه و آله بقوله ستفترق أمتی ثلاثا و سبعین فرقه.... انجام: فالقائل به مبتدع غیر کافر و للفقهاء خلاف فی معاملتهم هو خارج عن فئنا هذا والحمد لله... والحمد لله حق حمده و صلى الله على محمد و آله.

۶_ جدول منبر المحبه «۱۱۷_ ۱۲۴» (علوم غریبه _ فارسی)

از: ؟.

جدولهایی از هرمس حکیم و حکمای دیگر ذکر شده و تصریح کرده که این جدول

ص: ۳۵۰

از اسرار حکیم هرمس بوده است.

آغاز: ابن جدول منبر المحبه از اسرار هرمز حکیم است و ابو فراطیس (؟) و حکمای یونان این جدول را استنباط کرده اند.
انجام: بیعت و جلوس سلطنت.

رساله دوم نستعلیق علی بن حسین بروجردی در ۱۲۳۳ در یزد.

بقیه رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

در حاشیه رساله اول حواشی تحت عنوان «بدانکه» دارد.

۱۲۴ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۱۳۲۹)

۱_ هدایه الحکمه «۱_ ۱۲» (فلسفه _ عربی)

از: اثیر الدین مفضل بن عمر ابهری (۶۶۳ هـ).

شامل سه بخش است: منطق، طبیعات و الهیات. این نسخه فقط قسم دوم (طبیعات) را دارد.

[مرعشی ۱/ ۱۶۹].

آغاز: القسم الثانی فی الطبیعیات و هو مرتب علی ثلاثه فنون الفن الاول فیما یعم الاجسام.

۲_ مراه الحقائق و مجلی الدقائق «۱۲_ ۲۶» (فلسفه _ عربی)

از: غیاث منصور بن محمد الحسینی شیرازی.

متن مختصری است در فلسفه به روش حکمت اشراق تحت عنوان «المجلی» «المجلی».

آغاز: یا غیاث المستغیثین نورنا بانوارک و کملنا بمعرفه اسرارک.

ص: ۳۵۱

تفرقت اجزاءها علی ... القدس واذ ابتلی ابراهیم ربّه بکلمات فاطمه. تمت

۳_ الحسنى فی قواعد الحکمه الطبیعیه «۲۶_ ۳۹» (فلسفه _ عربی)

از: ابوالحسن شریف ابن المولی احمد القائنی.

مؤلف کتابی دارد به نام «روض الجنان تذکره للمتبهی و تبصره للمتبدی» و «الحسنى» خلاصه آن است و مشتمل بر سه اسم است که اسم اول در مباحث عامه اجسام و تعریف حکمت و حقیقت جسم می باشد و اسم دوم در سماویات و اسم سوم در عنصریات است. اسم اول دارای دوازده اشراق، اسم دوم دارای شش اشراق و اسم سوم دارای هفت اشراق.

[الذریعه ۲۶-۲۷۶، الذریعه ۱-۱۰۲، فهرست مرعشی ۱۸ / ۳۵].

آغاز: الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنى تقدست کبریاؤه و له الصفات العلی.

انجام: يظهر لك سرّ ما مر في خاتمه الكتاب من انّ الحکمه علم مکمل للنفس الانسانيه....والحمد لله معطى البركات و علی نبیه و آله الصلوات.

۴_ حياه النفوس «۳۹_ ۷۸» (فلسفه _ فارسی)

از: مؤلف عجالتاً شناخته نشد.

این نسخه فقط باب دوم کتاب را که مبحث الهیات است در بر دارد و دارای یک مقدمه و شش قسم می باشد و مطالب با عبارت «سؤال» و «جواب گویم» آمده است.

آغاز: باب دوم در الهیات و آن مشتمل بر شش قسم و مقدمه که تقدیم آن بر اقسام واجب بود.

انجام: فرق نبود میان حال تعقل نفس مر ذات خود را و همچنین ادراک نفس مر بدن خود را و قوت های بدن خود را چنانکه معلوم شد و تواند بود که به صورت.

۵_ رساله فی تحقیق الواسطه و انواعها «۷۸_ ۷۹» (فلسفه _ عربی)

از: عبدالکاظم بن عبدالعلی تنکابنی.

در بیان واسطه تصدیق، واسطه عروض، واسطه ثبوت.

آغاز: حمدآ لمن لا واسطه له فی تجلیات ذاته و صفاته الا بذاته.

انجام: الانسان الاخص من الجسم الاعم من الحيوان فانه اخص ايضاً من الحيوان.

۶_ دیوان «۱_ ۷۹» (شعر _ فارسی)

از: ؟.

آغاز:

بسی خوشتر ز نوروز بهاری خوشی مییافت مهتابی مزاری

رساله اول نستعلیق ۱۰۹۲

رساله دوم نستعلیق ۱۰۲۲

رساله سوم نستعلیق ۱۰۹۲

بقیه رساله ها بیتاریخ و بینام کاتب.

رساله ششم در حاشیه نسخه نوشته شده است.

۷۹ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۱۳۴۵)

۱_ رساله فی صحه الطلاق بعوض عن الخلع «۱_ ۲۶» (فقه _ عربی)

از: ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی (میرزای قمی) (۱۲۳۱ ق)

میرزای قمی این مسأله را به پیروی از صاحب مدارک نوشته که ایشان نیز چنین طلاق را صحیح می داند.

این رساله استدلالی است و در سه مقدمه تنظیم یافته است. اواخر ماه رمضان سال

۱۲۲۲ در قم به اتمام رسیده است.

چاپ شده.

[فهرست مرعشی ۱۳-۱۰۲، «غنائم الایام» چای سنگی، ضمائم ص ۶۳۵].

۲_ رساله فی حکم المدرسه الموقوفه التي لا يعلم ايمان واقفها «۲۶ _ ۳۲»

(فقه _ عربی)

از: میرزای قمی (۱۲۳۱ ق)

مسأله را تحت عناوین هفتگانه مطرح و تحقیق کرده است.

چاپ شده.

[غنائم میرزای قمی چاپ سنگی ص ۵۹۲].

آغاز: الحمد لله الواقف على الضمائر المطلع على السرائر.

۳_ لزوم صیغه در وقف «۳۲ _ ۳۳» (فقه _ فارسی)

از: میرزای قمی (۱۲۳۱ ق)

در جامع الشتات چاپ شده.

[جامع الشتات ۱-۳۱۷، چاپ سنگی دو جلدی کتاب الوقف].

آغاز: سؤال، در وقف، صیغه شرط است یا نه؟ و از باب عقود است که محتاج است بایجاب و قبول یا ایقاع است و قصد قربت شرط است یا نه.

۴_ رساله بیان انواع صیغ عقد نکاح بر وجه احتیاط = صیغ عقود النکاح

«۳۳ _ ۳۵» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

در اقسام صیغ نکاح به طور اختصار و مفید تحریر شده است و عناوین آن عبارتند

ص: ۳۵۴

از: وجوه اداء صیغه تزویج، احکام عقد نکاح، صور عقد نکاح دائم، کیفیت ادای اسماء در عقود نکاح، احکام صیغه متعه و احکام صیغه طلاق.

[هزار و یک کلمه حسن زاده آملی ۳-۹۰-۹۶، بیست و پنج رساله فارسی مجلسی ص ۵۳۷،

مرعشی ۱-۲۰۷، الذریعه ۱۵/۱۰۸].

آغاز: الحمد لله الذی احلّ النکاح و ندب الیه... اما بعد غرض از تحریر این رساله وجیزه این است که جمعی از برادران ایمانی و دوستان روحانی فقیر را تکلیف و تحریض نموده اند بر تحریر انحاء صیغه عقود نکاح.

۵- رساله فی حکم المعامله المحاباتیة «۳۵-۴۶» (فقه - عربی)

از: میرزای قمی (۱۲۳۱ ق)

در این رساله دو مسأله تحقیق شده: معامله محاباتی به شرط قرض جایز است یا نه؟ و قرض به شرط بیع که مشروط به خیار برای فروشنده بوده صحیح است یا نه؟

این رساله روز یکشنبه بیستم ذی القعدة ۱۲۰۷ به پایان رسیده است.

[۱۵۰ نسخه کتابخانه آیت الله سید مصطفی خوانساری ص ۲۶۳].

آغاز: الحمد لله والصلاه... مسأله هل يجوز المعامله المحاباتیة بشرط القرض و بالعکس ام لا؟

انجام: لو سلم جواز البیع ... لا یكون لزومه مراعى الى انقضاء المدّة مع عدم رجوع البائع فلنختم الرساله بحمد الله والصلاه.

۶- رساله فی الحیل المجوّزه للزّبا «۴۶-۵۵» (فقه - عربی)

از: میرزای قمی (۱۲۳۱ ق)

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد اعلم ان جمعا من العلماء هذا الزّمان ایدهم الله تعالى اعتقد راحلیه القرض بشرط المعامله المحاباتیة.

ص: ۳۵۵

۷_ رساله فی مسأله الشرط فی ضمن العقد «۵۵_ ۶۴» (فقه _ عربی)

از: میرزای قمی (۱۲۳۱ ق)

در آخر رساله فایده ای در بیان قول فقها در باب عبادات و معاملات است که میگویند انه لغه کذا و شرعاً کذا.

[فهرست مرعشی ۱۳ / ۱۰۱].

آغاز: الحمد لله رب العالمین..... اما بعد فلما كان مسألة الشرط فی ضمن العقد المتداول فی ألسنه العلماء فی جميع الأعصار و الأمصار من مشكلات الفنّ وعویصاته و كثير؛ ما تأملت فيه و راجعت العلماء.

انجام: مع مقاومتها لنا بحسب السند و الدلاله و الاعتضاد والله ولی العصمه والرشاد.

۸_ رساله ای درباره عدم اعتبار جدول در تعیین ماه رمضان «۶۵_ ۷۲»

(فقه _ عربی)

از: ؟.

مؤلف در این رساله درباره عبارت شهید ثانی در شرح لمعه «و لا عبره بالجدول وهو حساب مخصوص مأخوذ من... و مرجعه الی عدّ شهر تامّاً و شهر ناقصاً...» توضیح داده است.

در آخر رساله این فوائد آمده است:

۱_ قاعده در بیان یکی از راه هائی که نصف به آن شناخته میشود.

۲_ حلّ چند معماً و مشکل فقهی و روائی.

۳_ بحثی در عشق امارد.

۴_ بحثی درباره انشاد و انشاء شعر.

۵_ تشطیر در حیض در آخر همین فائده نام «عمید الدین رحمه الله» آمده است.

ص: ۳۵۶

آغاز: قال الشهيد الثاني ره في شرحه على اللمعه في كتاب الصوم منه بعد قول المصنف و لا عبره بالجدول ما هذا لفظه و هو حساب مخصوص مأخوذ في تسيير القمر و مرجعه الى عد شهر تاما....

انجام: فيكون المسأله كمن ترك خالا لام و خالتين لاب و عمتين لام و عمه و عمين لاب عميد الدين رحمه الله.

٩ _ غنيه الأنام في معرفه الساعات و الأيام «٧٣ _ ٨٤» (عربي)

از: فيض كاشاني.

این کتاب در یک مقدمه و دو مقاله و یک خاتمه تنظیم شده و در اوائل ذی القعدة سال ١٠٥٢ ه به پایان رسیده است.

[فهرست مرعشی ٢-٨٥، الذریعه ١٦/٦٥].

آغاز: الحمد لله الذي كور الليل على النهار و كور النهار على الليل و جعلهما حلفه....

١٠ _ اسئله من المحقق الكركي و أجوبتها (عربي)

مطالب متفرقه ديگر.

١١ _ الرساله المحمديه في احكام الميراث الابديه «٨٥ _ ١٢٨»

(فقه _ عربي)

از: شيخ يوسف بحراني (١١٨٦ ق)

رساله ای است در احكام ارث كه به نام برادرش شيخ محمد بن احمد بحراني در يك مقدمه و شش فصل و يك خاتمه نوشته است.

[الذریعه ١١-٢٢٤، فهرست مرعشی ٥/٦٧].

ص: ٣٥٧

آغاز: اما بعد حمد الله الملك المانح بماله من المحامد و الممادح والصلاه على ابوابه... قد سألتني الاخ الصالح... ان اكتب له رساله تشتمل على جمله من احكام الميراث....

۱۲ _ غنائم الايام فيما يتعلق بالحلال و الحرام «۱۳۵ _ ۱۵۱» (فقه _ عربی)

از: میرزای قمی (۱۲۳۱ ق)

این نسخه فقط بخشی از کتاب الصلاه است.

[الذریعه ۱۶-۶۳، فهرست امام صادق قزوین ۱/۱۸۷].

۱۳ _ الحدائق الناضره فی احكام العتره الطاهره «۱۵۲ _ ۱۸۸»

(فقه _ عربی)

از: شیخ یوسف بحرانی (۱۱۸۶ ه)

این نسخه از آغاز فصل دهم کتاب بیع تا آخر کتاب بیع را در بر دارد.

[الذریعه ۶-۲۸۹ _ ۲۹۰، فهرست وزیری یزد ۱-۳۰۱، کشف الحجب و الاستار ص ۱۹۳].

رساله یازدهم نستعلیق ۱۱۸۶

رساله سیزدهم نستعلیق ۱۲۴۰

بقیه تاریخ ندارد.

در فهرست سابق این کتابخانه ص ۵۱۰ این مجموعه شامل ۱۸ رساله معرفی شده و در این فهرست پنج رساله آن تابع رساله هفتم و هشتم قرار گرفت و مجموعاً ۱۳ رساله شد.

۱۸۸ برگ، ۱۴ × ۲۰

ص: ۳۵۸

۱_ النَّصُوصُ فِي تَحْقِيقِ الطُّورِ الْمَخْصُوصِ = مِفْتَاحُ مِفْتَاحِ الْفُصُوصِ «۱_ ۳۴»

(عرفان _ عربی)

از: صدر الدین محمد بن اسحاق قونوی (۶۷۳ ق)

[کشف الظنون ۲-۱۹۵۶، مشار _ عربی ص ۸۸۲].

آغاز: الحمد لله الذي ابان بمستقرات الهمم مراتب علم اليقين و عينه و حقه و درجاته....

انجام: «... فيظهر بعضها بعضا و يخفى ايضا بعضها بعضا بحسب الغلبه و المغلوبيه المشار اليهما انفاً فافهم».

۲_ مختصر في علم الاخلاق «۳۴_ ۴۰» (اخلاق _ عربی)

از: ؟.

رساله ای است در اخلاق در چهار مقاله: نظری و حفظ اخلاق، و اکتساب آن و سیاست منزل و تدبیر مدن تربیت یافته است.

آغاز: الحمد لله على نواله و الصلاه على محمد و آله و بعد فهذا مختصر في علم الاخلاق رتبته على اربع مقالات المقاله الاولى في النظرى.....

انجام: «... و لزوم العادات من التعازى و التهانى و العيادات و اظهار الفرج بفرجهم و الغم بغمهم بحيث لا يخرج الى حدّ النفاق».

۳_ شرح حديث حقيقت «۴۱_ ۴۶» (عربی)

از: ملا عبدالرزاق کاشی (۷۳۰ یا ۷۳۵ ق)

شرحی است کوتاه و مختصر بر حدیثی که کمیل از امیرمؤمنان علی (علیه السلام) درباره «حقیقت» پرسیده است.

[....مرعشی ۱-۲۱۸، الفبائی آستان قدس ص ۳۳۳].

ص: ۳۵۹

آغاز: سأل كميل بن زياد (رض) امير المؤمنين عليا رضى الله عنه عن الحقيقه فقال ما الحقيقه؟ فقال اميرالمومنين ((عليه السلام)) مالك والحقيقه.....

انجام: «... فقد طلع عليك تابشير نور الحق و اوائله التى هى بالنسبه اليه كنسبه نور الصبح الى نور الشمس وقت الاستواء و عند... لا يحتاج الى السراج».

۴_ حقائق الاسماء = شرح الاسماء «۴۶_ ۱۳۸» (عربی)

از: ؟.

رساله ای است نسبتا مشروح در شرح اسماء حسنی الهی با یک مقدمه که با روش عرفانی نگارش یافته است.

آغاز: الحمد لله الذى نور سماء الوجود بمصابيح الاسماء الحسنی و فتح ابواب خزائن الجود... اما بعد فلما كانت الاسماء الالهيه....

انجام: «... جعلنا الله ممن لزم الادب عند شهود حقائق اسمائه و صفاته و سعد بنعیم العرفان عند سواطع انوار اسرار ذاته. ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا...».

۵_ ترجمه رساله تفاحیه ارسطو = سیب نامه «۱۳۸_ ۱۶۱» (فارسی)

از: بابا افضل کاشانی.

ترجمه ای است از گفتگوی ارسطو، معلم اول با شاگردانش که بر بستر مرگ او گرد آمده اند.

آغاز: الحمد لله... این ترجمه مقاله ای است از آن ارسطاطالیس حکیم که به وقت وفات املاء کرده است....

انجام: «... و گفت روان را سپردم بپذیرید ای حکما و خاموش گشت و در گذشت».

ص: ۳۶۰

۶_ ینبوع الحیاه = زجر النفس = ینبوع الحکمه «۱۶۱_ ۲۰۶» (فارسی)

از: بابا افضل کاشانی.

ترجمه ای است از سخنان منسوب به هرمس الهرامسه (ادریس النبی صل الله علیه و اله وسلم) در نصیحت و عتاب با نفس در سیزده فصل.

[الذریعه ۲۵-۳۹۲، مرعشی ۳-۱۵۹، کشف الظنون ۲/ ۲۰۵۲].

آغاز: الحمد لله... فصل اول: ای نفس بنگار خود را و مانده شو بدان چیزهایی که... از معانی عقلی جاودانی که چون بنگاشتی دانستی.....

انجام: «... و اندک دانشی با کارکرد بدان سودمندتر از بسیار دانش کی کار کردن بدان اندک بود».

۷_ شرح حدیث «لا تسبوا الدهر» «۲۰۶_ ۲۱۴» (فارسی)

از: ناصر خسرو قبادیانی (۴۸۱ ق)

شرح حدیث «لا تسبوا الدهر» از حضرت رسول ۹ است که شاید ناصر خسرو آن را نگاشته باشد.

در اول رساله عبارت «تحقیقات ناصر خسرو» آمده است. در متن از کتاب بستان العقول نام برده است.

در آخر رساله آمده: و این کتاب را ابو المعین سید اعظم ناصر بن خسرو بن ابی الحارث یمگانی قدس سره به نام امیر بدخشان علی بن الاسد ساخت اندر سال چهار صد و بیست و دو از هجرت پیغمبر صلوات الله علیهم اجمعین.

[ر.ک: کتابشناسی حکیم ناصر خسرو قبادیانی به کوشش علی میر انصاری،

تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی].

آغاز: قال النبی ۹: لا تسبوا الدهر، فان الله هو الدهر، و تعالی... مطلق است مر اوارح مجرد را که آن پذیرای اجسام نیست.....

ص: ۳۶۱

انجام: «... از بهر آنکه جواهر علم دین حق را نوشتها نوشته اند و اندر در... رموز نهفته. لا یمسه الا المطهرون».

۸_ عقله المستوفر «۲۱۶_ ۲۳۵» (فلسفه و عرفان _ عربی)

از: محیی الدین محمد بن علی (۶۳۸ هـ)

در بیان انواع افلاک و بسائط و مرکبات و کیفیت ایجاد آنها به نظم و نثر در چند باب.

[مرعشی ۲۰-۳۰۸، کشف الظنون ۲/۱۱۵۳].

آغاز: الحمد لله الواهب الذی افتتح و جود السوی بالأرواح... بل المبدعه من فیض السبحات.....

کتاب هشتم تحریر ۱۰۷۰ و بقیه نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

در آخر رساله فایده ای در فلسفه آورده شده.

کتاب چهارم حواشی با امضاء سید علی تنکابنی دارد.

در آخر کتاب مهر مربع «ابنعلی» یا «انه علی» و مهر بیضوی «یا محمد بن عبدالله» دیده میشود.

۲۳۵ برگ، ۱۱ × ۱۹

(۱۳۶۷)

۱_ استخاره نامه «۱_ ۱۵» (فارسی)

از: ؟.

مضمون آیات را جهت استخاره تعیین کرده و مقابل آیات نوشته است.

آغاز: البقره. و اتیه الله الملك والحکمه: ولایت و پادشاهی یابد

و من قبل ان یأتی یومٌ: فروختن این بنده بهتر است....

انجام: «... ایحسبون انما نمدهم: شوی توانگر و بسیار مال و زر یابی».

ص: ۳۶۲

۲_ فالنامه «۱۶_ ۲۱» (فارسی)

از: ؟.

آغاز: از سلطان بهره یابم یا نه؟ غایب بیاید یا نه؟....

انجام: «... این زن مخواه که بد است، در انباری کردن فایده ندارد».

۳_ طالع نامه «۲۴_ ۵۴» (فارسی)

از: ؟.

مطالبی تحت عناوین «طالع _ طالع» آورده است.

آغاز: در احکام بودن ستارگان سته در دوازده خانه طالع مولود زحل در طالع، چون زحل در طالع مولود بود با بزرگان مخالطت کند.....

انجام: «... خیر به نظر آمد عرض کردم ان شاء الله مدلولات منحوسه نیز مبدل به خیر گردد».

۴_ علوم غریبه منظوم = جفر «۵۹_ ۶۵» (فارسی)

از: ؟.

آغاز:

نبات طور عقل شاب برنا تو پنجه رطل کن تقطیر بنما...

انجام:

مدد از صاحب امر جهان جو که یابی از دم او افتقاری

۵_ ریاض «۶۶_ ۸۱» (علوم غریبه _ فارسی)

از: زین العابدین.

علم صنعت را از صد و بیست کتاب جمع آوری کرده است تا فرزندانش بهره کامل از آن بگیرند.

ص: ۳۶۳

آغاز: اما حجر، پس مختصر میکنم از طول دادن آن مقدمه و من ذکر میکنم در این کتاب چیزی را که لبّ این اعمال است...
انجام: «... و در مدت حل نباید دیک و خاکستر سرد شود تا وقتی که او را بردارند تا حل شود انوقت بردارند».

۶_ اکسیر و حجر مکرم «۸۹_ ۱۰۸» (کیمیا _ فارسی)

مطالبی را با عناوین «فصل _ فصل» و «فائده» آورده است.

آغاز: بدان ایدک الله تعالی که عمل انبیاء: عمل حق است و علم اکسیر که به کثرت استعمال.....

انجام: «... لیظهر لك اسرار هذا السرّ العظيم و اختتم القول بذكر الله العلی و اقول انه الحق من الله العزيز الجمیل».

۷_ فوایدی در علوم غریبه «۱۱۰_ ۱۱۵» (فارسی و عربی)

آغاز: «... لجلب الدراهم و هو ان تكتب هذه الشكل والقمر فی العقر...».

انجام: «... اگر شمس را از قمر نقصان کنند سطر آخر شمس... نوشته شود اگر قمر را از شمس نقصان آخر سطر قمر... نوشته شود».

۸_ لوائح القمر = اختیارات نجوم «۱۱۶_ ۱۴۵» (نجوم _ فارسی)

از: کمال الدین حسین بن علی کاشفی (واعظ کاشفی) بیهقی (۹۱۰ ق)

هفتمین کتاب از «سبعه کاشفی» است که به نام سلطان مجد الدین محمد به سال ۸۷۸ ه. ق، در احکام قمر در یک مقدمه و ۳ مقاله و یک خاتمه نگاشته. و نام هفت رساله را در دیباچه آورده است.

[الذریعه ۱۸-۳۷۴، فهرست رضوی ۱۰-۸۴، فهرست مرعشی ۷-۹۳، کشف الظنون ۱/۳۴].

آغاز: بدانکه خواجه نصیر طوسی علیه الرحمه میفرماید که به هر امری که ابتدا کنی مراعات اوقات او باید بشود خصوص امور کلیه را که اختیار نیک سبب سعادت بود.....

انجام: «... و اگر خانه های عطارد بود آن حال از قبل فرزندان بود و اگر خانه مشتری بود از جهت دوستی و... بود».

۹_ مدخل منظوم «۱۴۹_ ۱۶۳» (تقویم _ فارسی)

از: عبدالجبار خجندی.

منظومه ای است در قواعد تقویم که به نام جمال الدین ابو المحامد محمد بن نور الدین احمد، در جمادی الثانی ۶۱۶ ه . ق سروده شده است. بعضی این را به خواجه نصیر الدین طوسی (۶۷۲ ه . ق) نسبت داده اند.

[فهرست مرعشی ۲-۲۴۲، الذریعه ۱۹-۲۹۰، فهرست مرکز دائره المعارف بزرگ اسلامی ۱/۲۲۶].

آغاز:

مرد دانا سخن ادا نکند تا به نام حق ابتدا نکند

انجام:

نیز بر پیروان او گوئیم راه توفیق از این نظر جوئیم

۱۰_ معرفت تقویم «۱۶۴_ ۱۷۰» (نجوم _ فارسی)

از: اسحاق بن یوسف طیب گیلانی (اسحاق منجم).

در یک مقدمه و ۳ باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[الذریعه ۲۱-۲۵، فهرست مرعشی ۴-۱۶۲، منزوی ۱/۲۳۴].

آغاز: بدانکه آنچه در تقویم آرند یا به حساب جمل است یا به حروف آخر چیزها. اما آنچه به حساب جمل نوشته میشود علامات ایام هفته.....

ص: ۳۶۵

انجام: «... دستور العملی از برای ناظر در تقویم قمری اگرچه مختصری است اما نافع و هر چند موجزی است اما شافی اگر زیاده از این خواهند در مطولات این فن رجوع نمایند».

۱۱_ حساب فارسی = میزان الحساب «۱۷۰_ ۱۹۶» (فارسی)

از: ملا علی قوشچی (۸۷۹ ه. ق)

این کتاب در ۳ مقاله فراهم آمده مقاله اول: در حساب اهل هند، مقاله دوم: در حساب اهل تنجیم و مقاله سوم: در ساحت.

[مرعشی ۱۷-۱۴۷، دائرة المعارف بزرگ، منزوی ۱-۹۰، آستان قدس ۸/۱۶۶].

۱۲_ فوایدی در علوم غریبه «۱۹۶_ ۲۰۳» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

آغاز: کما عقد الله لسان فرعون عن موسى و کما عقد الله بجنته عن النار و کما عقد الله موسى.....

انجام: «... و یا صمدی من عندک مددی و علیک معتمدی اللهم ایاک نعبد و ایاک نستعین و بمحمد...».

۱۳_ لطیفه غیبیه = شرح دیوان حافظ «۲۰۴_ ۲۳۹» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمد دارابی (قرن ۱۱ ه. ق)

شرحی است بر الفاظ و ابیات مشکله دیوان حافظ شیرازی که با مذاق عرفانی نگارش یافته است.

[مجلس ۳۷-۷۸، فهرست منزوی ۲/۱۳۴۲].

آغاز: فصیحترین سلامی که فصحای بلاغت شعار و بلغای فصاحت دثار....دیوان

ص: ۳۶۶

خود سازند حمد و ستایش و ثنای جناب کبریائی است....

رساله سوم نستعلیق ۱۲۳۴

رساله هشتم نستعلیق محمد بن ابراهیم کوهی تفرشی در ۱۲۴۰

رساله نهم نستعلیق ۱۲۶۰

بقیه رساله ها تاریخ و نام کاتب ندارد.

در اول و آخر رساله اول جدولهایی هست.

در ابتداء رساله دوم جدولهایی هست.

در پایان رساله سوم طالع نامه به نثر و نظم و مطلبی از علوم غریبه هست.

در آخر رساله پنجم مطلبی از علوم غریبه هست.

در اول رساله هفتم اسماء حسنی همراه با اعدادی نوشته شده.

در آخر کتاب هشتم مطالبی در رمل به نثر و نظم نوشته شده.

۲۳۹ برگ، ۱۱ × ۱۶

(۱۳۹۰)

۱_ جفر «۱۳_۱» (فارسی)

از: ؟.

آغاز:

گر به صد نامه نویسم صفت مشتاقی اشتیاقم به ملاقات تو صد افزون است...

۲_ جفر «۱۴_۲۵» (فارسی)

از: ؟.

در وسط این نسخه رساله اخلاق بزرگمهر قرار داده شده.

آغاز:

افتتاح سخن آن به که کند اهل کمال

به ثنای ملک الملک خدای متعال

شکر و سپاس بیقیاس حضرت حکیم و علیم را سزااست.....

انجام: «... السلام علیکم یا ارواح المقدسه اغیثونی بقوه و انظرونی بنظره... جدول... این عمل مذکور مرا برداشتم... نسخه مبارکه طریقه شمش و سلام».

۳ _ جامع الفوائد «۷۴ _ ۸۷» (طب _ فارسی)

از: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی.

به جلد ۲ ص ۱۹۰ رجوع شود.

۴ _ شعبده «۸۷ _ ۱۲۳» (فارسی)

از: ؟.

آغاز: باب در.... دوازده برج است. اول: حمل، سی روز....

انجام: «... بعد از آن در بوته مذکور بگذارد و بدمد تا وقتی که آب شود. بعد از آن به قدری... را بر او طرح کند سفید شود... از بوته بیرون افتد».

۵ _ سراج الظلمه والرحمه لهذه الامه «۱۲۴ _ ۱۳۳» (کیمیا _ عربی)

از: یحیی ابن ابی بکر بن محمد برمکی (بعد از ۲۰۰ ه. ق)

پس از اینکه مؤلف مدتی با جابر بن حیان کتابهایی در کیمیا به طور رمز و اشاره تألیف مینمودند و مردم در حیرت می افتادند مؤلف _ پس از مرگ دوستش جابر _ بر آن شد که رساله ای در این علم به طور صریح بنویسد که مایه اشتباه نباشد و همه بتوانند از آن استفاده کامل بنمایند.

[الذریعه ۱۲-۱۵۸، مرعشی ۱۴-۲۰۱، مجلس ۳۶-۱۷۷، دانشگاه ۱۵/۴۲۳۵].

ص: ۳۶۸

آغاز: الحمد لله رب... خالق ما يشاء اذا شاء كيف يشاء فيما يشاء مبدع الكون بلطيف حكمته.....

انجام: «... واعلم.... لما اكملتها بحمد الله تعالى فتمت تلك الليله فرأيت صديقي جابر في النوم على احسن حال و هو يقول رحمك الله كما رحمتني».

۶ _ علوم غریبه «۱۳۳ _ ۱۴۳» (فارسی)

از: ؟.

آغاز: بدانکه از برای جلای قمر محتاج به زاغ جوش است و او چنان است که زاغ را صلايه کرده در آب ریزند بعد قمر را با آتش تابنده در آن آب گذارند....

انجام: «... و اگر اسم محبوب در آن بنویسد و در مربع چهار در نهد و قمر در عقرب نباشد ببقار گردد».

۷ _ جفر «۱۴۴ _ ۱۷۱» (فارسی)

در اول کتاب آمده: این نوشته منسوب به امام علی ((علیه السلام)) شده است.

[ر. ک: فهرست مرعشی ۱۴۵/۷].

آغاز: این رساله ای است در علم جفر تصنیف حضرت امیر المومنین (علیه السلام) از ترجمه بر سییل اعداد و شرح مربعات و مثلثات در بیان....

انجام: «... و باید در کنار آبی که دفن کند و در سر سه راهی باشد و دعا این است: بسمله. یا مفتح فتح...».

۸ _ جهان نما «۱۷۳ _ ۱۷۹» (فارسی)

ظاهر آ انشاء باشد.

آغاز: بر رای جهان آرای... و موبد دانایی جمشید دوران که مرات صور حقایق و

ص: ۳۶۹

دقایق است.....

انجام: «... و آه به آسمان می افراشتم که یا رب با گردش اختران و بیمهری آسمان چه کنم که در این خاک پاک هلاک خواهم شد».

۹_ علوم غریبه «۱۸۰_ ۲۵۷» (فارسی)

از: ؟.

آغاز: هذا الکلام منسوب الی امیر المومنین (علیه السلام).

انجام: ... در خانه نهم یکی زیاد کند و اگر سه باشد در خانه پنجم به طریقی که در فوق نموده است. جدول.

۱۰_ جفر جامع «۲۵۸_ ۳۱۱» (فارسی)

از: ؟.

آغاز: الحمد لله رب العالمین. حضرت قاسم العطیات و عالم الخفیات....بعون عنایت بینهایت حضرت سید السادات.....

۱۱_ جُنک «۲۷۶_ ۳۱۱» (علوم غریبه _ فارسی)

از: ؟.

یادداشتها و فایده هایی است در جفر و رمل و طلسم، جدول ایجاد محبت و مطالبی از کتاب خزانه الاسرار نقل کرده است.

آغاز: اسم مادر موسی (علیه السلام).

ام موسی که اسم اعظم اوست هست مفتاح صد هزاران گنج

هفت حرف است در حساب آرند هشت اگر بیفکنی بماند پنج

انجام: این آیه را بنویسد و بشوید و بخورد ایشان را جدائی افتد «والقینا بینهم

ص: ۳۷۰

العداوه والبغضاء ابدأ الى يوم القيامة.

رساله اول از انجام ناقص است.

رساله ۴ و ۸ نستعلیق محمد رضا بدون تاریخ و رساله دهم بخط همان کاتب در ۱۲۹۷

رساله هفتم نستعلیق باقر بن حاجی رجبعلی بدون تاریخ.

در ادامه آن فائده ای ذکر شده.

بقیه رساله ها تاریخ و نام کاتب ندارد.

رساله هشتم کتیبه و لوح دارد.

(۱۴۰۹)

۱_ احادیث «۱_ ۴» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

چند حدیث و حکایت است در بیان فضائل امیر المومنین (علیه السلام) و حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها.

در پایان رساله سه حدیث دیگر در قوای عقلیه و... ذکر شده است.

آغاز: روی عن جماعه من الصحابه قالوا دخل النبی ۹ دار فاطمه. فقال یا فاطمه ان اباک الیوم ضیفک.....

انجام: ... و اگر اعتماد بر خلق کند و تکیه بر ایشان نماید اسباب رحمت از او قطع نمایم و هرچه بر سرش آید پروا نکنم.

۲_ علل الاحکام «۵_ ۱۶» (عربی)

از: ؟.

رساله مختصری است در علل احکام که مؤلف روایات ائمه معصومین: در ابواب طهارت تا خمس را آورده است.

ص: ۳۷۱

در ابتدای کتاب به فرق شیعه اشاره شده است.

آغاز: الشیعه علی سبعة اقسام کیسانیه.....باب علیه الموضوع...الی رسول الله ۹ فسألوه من مسائل.

۳_ الالفیه «۱۶_ ۲۵» (فقه _ عربی)

از: شهید اول (۷۸۶ ق)

هزار واجب از واجبات نماز را مؤلف در یک مقدمه و سی فصل و یک خاتمه به طور مختصر آورده است.

[الذریعه ۲-۲۹۶، مرعشی ۱-۵۳، مجلس ۲۶/۳۸۴].

۴_ الشک والسهو «۲۵_ ۲۶» (فقه _ عربی)

از: فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

رساله بسیار مختصری است در شکیات نماز.

[الذریعه ۱۴/۲۱۲].

آغاز: الحمد لله علی جزیل نواله...لما كان الشک والسهو والنسیان کالغریزی للانسان شرع...تخفیفا عن الانسان.....

انجام: ... فانه یزجر الشیطان و یطرده ان شاء الله.

۵_ وصایا النبی ۹ «۲۶_ ۵۲» (عربی)

وصایای حضرت ختمی مرتبت به امیرالمؤمنین علیهم الصلاه والسلام است که از کتاب «من لا یحضره الفقیه» شیخ صدوق نقل شده است.

ص: ۳۷۲

۶_ مناهی النبی ۹ «۵۲_ ۵۹» (حدیث _ عربی)

از: ؟.

در آنچه که از آن نهی شده است از قول حضرت رسول اکرم ۹

آغاز: الحمد لله... من مناهی النبی عن الاکل علی الجنابه و قال انه یورث الفقر....

انجام: ... قلت و هل یقی فیہ من الایمان شیء او قد انخلع منه اجمع قال لا بل فیہ فاذا قام عاد الیه روح الایمان.

۷_ رساله حقوق «۵۹_ ۶۳» (حدیث _ عربی)

از: از امام سجاد (علیه السلام).

آغاز: روی اسمعیل بن الفضل عن ثابت بن دینار عن سید العابدین علی بن الحسین بن ابیطالب: قال حق الله الاکبر....

۸_ بدایه الهدایه «۶۴_ ۱۰۷» (فقه _ عربی)

از: محمد بن حسن حر عاملی (شیخ حرّ عاملی) (۱۱۰۴ ق)

واجبات و محرمات را به ترتیب کتابهای فقهی از طهارت تا دیات گرد آورده است. این کتاب را مؤلف از کتاب خود «هدایه الی احکام الائمه» اختصار نموده و مجموع واجباتی که ذکر نموده است ۱۵۳۵ و مجموع محرمات ۱۴۴۸ میباشد و به سال (۱۰۹۱ ق) به پایان رسیده است.

به جلد ۱ ص ۶۹ رجوع شود.

[الذریعه ۳-۵۹، مرعشی ۲-۳۳، مجلس ۲۵/۱۱۶].

۹_ زبده المقال فی بیان احوال الثقات «۱۰۷_ ۱۳۴» (رجال _ عربی)

از: عبدالمحسن بن محمد بن مبارک اللوعی.

ص: ۳۷۳

رجال مختصری است بر شیوه «الوجیزه» علامه مجلسی ره که به ترتیب حروف ذکر شده است.

در فهرست سابق این کتابخانه به اشتباه این رساله وجیزه علامه مجلسی دانسته شده.

آغاز: الحمد لله مدد الافضال مجزل النوال... و بعد فهو زبده المقال فی بیان احوال الثقات والممدوحین والموثقین والضعفاء من الرجال.....

انجام: ... و شیخه الحسین بن عبدالصمد عن مشایخه المذكورین فی حدیثه الاربعین فلنکتف بها هو هنالك.

۱۰ _ حدیث جنود العقل والجهل «۱۳۵ _ ۱۳۶» (عربی)

حدیثی است از حضرت رسول اکرم ۹ دربارہ جنود عقل و جنود جهل.

آغاز: اعطی الله عزوجل العقل خمسہ و سبعین جندا و اعطى الجهل خمسہ و سبعین جندا حدثنا ... قال حدثنا سعد بن عبدالله.....

۱۱ _ رساله اثنی عشریه «۱۳۶ _ ۱۶۶» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهائی (۱۰۳۱ ق)

این نسخه طهارت و صلوات است و در پایان رساله صلاه فراغ از آن را سال (۱۰۱۲ ق) بیان کرده است.

۱۲ _ الاربعین «۱۶۶ _ ۱۸۴» (حدیث _ عربی)

از: حسین بن عبدالصمد عاملی (۹۸۴ ق)

چهل حدیث انتخاب شده از روایتهای اهل بیت: با اسانید آنها است و به دنبال بیشتر روایتهای چند حدیث مناسب نیز افزوده شده است. بیشتر این احادیث اخلاقی میباشد.

ص: ۳۷۴

آغاز: الحمد لله على نعمه...لما رويت بسندی الاتی عن محمد بن یعقوب.....

انجام: ... فاعمل لما امامک من الهول و دع عنک فضول القول.

۱۳ _ الاربعین «۱۸۴ _ ۱۸۵» (حدیث _ عربی)

از: ؟.

چهل حدیث از کلمات اهل بیت: است که در یک برگ گردآوری شده است.

آغاز: قال رسول الله ۹ من حفظ من امتی اربعین حدیثا کتبه الله تعالی يوم القيامة فقیها عالما.....

انجام: ... لا يؤمن احدکم حتى یحب لایه ما یحب لنفسه. خیر الکلام ما قل و دل.

۱۴ _ کلمات قصار امیر مومنان ((علیه السلام)) «۱۸۵ _ ۱۸۷» (حدیث _ عربی)

آغاز: الحمد لله رب العالمین....فقد قال امیرالمومنین.....

انجام: ... فی خلاف النفس رشدها. الساعات تنقص الاعمار.

۱۵ _ جامع الاخبار «۱۸۷ _ ۲۷۲» (عربی)

از: محمد بن محمد سبزواری.

این کتاب مکرر چاپ شده و توسط مؤسسه آل البيت لاحیاء التراث قم در سال ۱۴۱۳ ه. ق با عنوان «جامع الاخبار او معارج الیقین» به چاپ رسیده است.

[الذریعه ۵-۳۳، مرعشی ۳-۱۲، مجلس ۲۶/۳۶].

رساله ۸ و ۹ و ۱۱ و ۱۲ نسخ محمد صادق بن محمد جعفر خاجوئی سیرجانی در ۱۲۲۵

بقیه رساله ها تاریخ و نام کاتب ندارد.

در ادامه رساله نهم حدیثی نوشته شده است.

در ادامه رساله یازدهم حدیثی از کمیل بن زیاد هست.

ص: ۳۷۵

در ادامه رساله دوازدهم حدیثی در معاد مؤمن و کافر ذکر شده.

در آخر رساله ۱۴ جدولی از امیرمومنان ((علیه السلام)) نقل شده.

۲۷۲ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۱۴۱۰)

۱_ آیه النور = اصول فروع دین ظاهری و باطنی « ۱_ ۱۵ » (عرفان _ فارسی)

از: محمد علی بن فضل علی طبسی (نور علیشاه) (۱۲۱۲ ق)

رساله ای است به نثر آمیخته به نظم با سربندهای «ای درویش». مؤلف خود بدان نامی نداده است و لذا در منابع مختلف به نامهای گوناگون آمده است.

[الذریعه ۹-۱۲۳۱، مجلس ۳۷-۱۹۲، فهرست دائره المعارف اسلامی ۱/ ۲۲].

آغاز: الحمد لله... اما بعد بدانکه بر هر مکلفی واجب است که سیاح نظر را در دریای بی انتهای فکرت غوطه ور سازد و به دیده بصیرت به عقد لآلی شناسایی ذات....

انجام:

ز یمن مقدم آن شاه عادل جدا گردد ز هم تا حق و باطل

۲_ جامع الاسرار « ۱۵ _ ۳۸ » (عرفان _ فارسی)

از: نور علیشاه (۱۲۱۲ ق)

رساله ای است عرفانی به نثر آمیخته به نظم، درباره عشق و حسن همراه حکایتهایی به روش گلستان سعدی.

[الذریعه ۵-۳۹، فهرست دائره المعارف اسلامی ۱/ ۷۰].

آغاز:

سپاس بقیاس و حمد بیحد مر آن کتر خفا را باد سرمد

ص: ۳۷۶

.....اهل معرفت گویند که حسن علت غایی ایجاد است و عشق اساس حسن را بنیاد...

انجام:

قید منه تا ننهی پا به قید

صید مکن تا نکنی خویش صید

۳_ احادیث «۳۹_ ۴۶» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

شرحی است مختصر بر چند حدیث.

آغاز: قوله تعالى ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر. فالصلاه البدنيه تنهى عن المعاصى والسيئات الشرعيه و صلاه النفس تنهى عن الرذائل و الاخلاق الرديه والهيئه المظلمه....

انجام: ... فتكون تلك الآلام جزاء بما كسبت ايديهم و ما الله بظلام للعبيد.

۴_ تحقيق عرفانى «۴۶_ ۴۷» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

مختصری است عرفانی در هستیشناسی.

آغاز: اشیائی که مراتب جمال و مظاهر حقند یا ظاهرند بر حق سبحانه و تعالی....

انجام: ... به اعیان ثابته در عرف صوفیه و به ماهیات نزد حکما چنان که اشاره شد.

۵_ حدیث التوحید «۴۸_ ۵۰» (عربی)

حدیثی است در توحید که از ثامن الائمه امام علی بن موسی الرضا ۸ از مجلس مأمون روایت شده است.

ص: ۳۷۷

۶_ رسائل عرفانی = نامه های عرفانی «۵۱_ ۶۸» (فارسی)

از: ؟.

چند نامه در مسائل عرفانی و سیر و سلوک است. مراسله مظفر علی شاه، مراسله مرحوم میرزا محمد تقی، کتابت سید نور بخش به پادشاه اعظم میرزا شاهرخ.

آغاز: سالک مسالک شریعت و طریقت و ناهج مناهج معرفت و حقیقت اخوان اعز امجد درویش مشتاق علی.....

انجام: ... همگنان را به مظهر کل و هادی سبل بینا و دانا گرداند بحر مه اولیائه من الاقطاب و الاوتاد.

۷_ دیوان = دو بیت «۶۸_ ۷۲» (فارسی)

از: ؟.

آغاز:

عارفی این نغمه دیدم میسرود

گریه ها بر گریه خود میفزود

رساله اول نستعلیق محمد محسن بن محمد کاظم مازندرانی در ۱۲۲۷

بقیه رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

در پایان رساله دوم حدیثی در معرفت نفس و بر برگ ۵۰ رساله پنجم مهر بیضوی «الراجی ابوالمعالی الحسینی» هست.

۷۲ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۱۴۲۰)

۱_ بدایه الهدایه «۱_ ۵۹» (فقه _ عربی)

از: شیخ حر عاملی ره (۱۱۰۴ ق)

چاپ شده و چند نسخه خطی آن در این کتابخانه هست.

[الذریعه ۳-۵۹، مرعشی ۲-۳۳، مجلس ۲۵/۱۱۵].

ص: ۳۷۸

۲_ ترجمه الصلاة = آداب الصلاة «۶۰_ ۸۱» (فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

رساله مختصری است در آداب نماز. مؤلف در آغاز کتاب پاره ای از مسائل اعتقادیه را و نیز متعلقات نماز را ذکر میکند. چاپ شده است.

[الذریعه ۱-۲۱ و ۴-۱۱۳، مرعشی ۱-۲۰۵، مجلس ۱۱/۲۵].

آغاز: حمد له... که چون نماز عمده ارکان ایمان است میباید بنده مومن شرایط و آداب آن را بداند....

۳_ منتخب اذکار و ادعیه «۸۲_ ۸۷» (فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

اذکار و ادعیه ای است که برای صبح و شام از رسول الله و اهل بیت علیهم الصلاه والسلام صادر شده است. مؤلف این رساله را برای فرزندش محمد محسن فراهم کرده است.

آغاز: حمد له... اما بعد به سند معتبر از حضرت امام جعفر صادق: منقول است که هر که هر روز صد نوبت بگوید.... انجام: ... از گناهان بیرون آید مانند روزی که از مادر متولد شده بوده است.

۴_ رساله شکیات = شکوک الصلاة = شک و سهو «۸۸_ ۱۱۱» (فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

شکیات نمازهای پنجگانه را در یک مقدمه و پنج فصل و یک خاتمه بیان نموده و در مشهد مقدس رضوی به پایان رسانیده است.

[الذریعه ۱۴-۲۱۶، مرعشی ۱-۲۰۶، مجلس ۲۶/۴۲۹].

ص: ۳۷۹

آغاز: الحمد لله الذى ازاح الظلمات والشبهات والشكوك و الاوهام عن مناهج المسائل و الاحكام بشريعه سيد الانام و روايات اهل بيته الكرام... چون نماز اشرف عبادات بدنيه...

۵_ اختيارات ايام = اختيارات صغير « ۱۱۲ _ ۱۲۸ » (نجوم _ فارسى)

از: علامه مجلسى (۱۱۱۱ ق)

به جلد ۲ ص ۱۸ رجوع شود.

[الذريعه ۱-۳۶۷، مرعشى ۱-۲۱۳، مجلس ۳۶/۱۸۹].

۶_ رساله رضاع = رضاعيه « ۱۳۱ _ ۱۴۹ » (فقه _ فارسى)

از: ملا محمد تقى ابن مقصود على مجلسى (۱۰۷۰ ق)

رساله اى است در احكام و شرايط رضاع و پس از آن مؤلف بيست و هشت فرع از فروع رضاع را ذكر کرده است.

[الذريعه ۱۱-۱۹۰، الفبايى رضوى ۱۹۰].

آغاز: حمد له... چون در اين عصر افراط و تفریط بسيار در امر رضاع واقع شده بود در ميان طلبه، اين رساله را نوشت تا آنچه وسط که صراط مستقيم است ظاهر شود....

۷_ الاعتقادات « ۱۴۹ _ ۱۶۸ » (عربى)

از: علامه مجلسى (۱۱۱۱ ق)

مؤلف در اين كتاب اعتقادات شيعه اثنا عشرى را در دو باب گرد آورده و نكوهش فراوان از صوفيان کرده است و پدر خود را از آن جرگه جدا دانسته است.

[الذريعه ۲-۲۲۴، مرعشى ۱-۸۳، الفبايى رضوى ۵۸].

آغاز: الحمد لله الذى سهل لنا سلوك شرائع الدين و اوضح اعلامه و بين لنا مناهج

اليقين... انه قد سألني بعض من هداه الله تعالى الى طلب مسالك الحق والرشاد....

انجام: وفقنا الله و اياك لما يحب و يرضى و يجعلنا و اياك ممن يذكر فتنفعه الذكرى.

رساله ها تاريخ كتابت و نام كاتب ندارد.

در آخر رساله اول روايتي در استخاره و در آخر رساله دوم اشعاري منسوب به امير مؤمنان ((عليه السلام)) و در پايان رساله چهارم حديثي از خصال، و در پايان رساله پنجم مطلبي در اختيارات ايام به نقل از كفعمي هست.

۱۶۸ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۱۴۲۱)

۱ _ گلستان «۱ _ ۹۹» (فارسي)

از: سعدي شيرازي (۶۹۰ ق)

۲ _ حديقه الحقيقه = الهی نامه = فخری نامه «۱۰۵ _ ۱۵۵» (فارسي)

از: حکيم سنائي (قرن ۶)

۳ _ مخزن الانشاء = منشآت کاشفي «۱۵۶ _ ۱۶۲» (فارسي)

از: ملا حسين کاشفي بيهقي (سبزواري) (۹۱۰ ق)

منتخبي از منشآت کاشفي است.

[الذريعه ۲۰ / ۲۲۳].

ص: ۳۸۱

۴ _ جنگ حکایات و مرثی «۱۷۰ _ ۲۵۱» (فارسی)

از: ؟.

حکایات پراکنده ای است از حادثه جانسوز عاشورا، وفات حضرت زهرا سلام الله علیه، حکایت امیر تیمور، حدیث فتح خیبر، که به نظم و نثر آمده است.

آغاز: حدیث امیر تیمور، مروی است که چون امیر تیمور گورکانی شام را مسخر نمود پس از آنکه مردم شام مطیع و منقاد او شدند شخصی از ندمای امیر عرض نمود که والی شام را دختری است.....

انجام:

نخوایدم بر گهواره تو نه من، نه عمه بیچاره تو

خدایا درد او درمان ندارد

گلوش طاقت پیکان ندارد

۵ _ مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه «۲۵۲ _ ۲۵۵» (حدیث _ عربی)

منسوب به حضرت امام صادق (علیه السلام).

چند نسخه از آن در این کتابخانه هست و چند بار چاپ شده.

[الذریعه ۲۱-۱۱۰، مرعشی ۲-۲۴۳، مجلس ۳۸-۵۶۴، الفبایی رضوی ۵۲۴].

کتاب اول از آغاز و انجام ناقص. و در پایان آن اندرز لقمان به فرزندش و مرثی اهل بیت علیهم السلام هست.

رساله ۲ و ۳ و ۴ از اول و آخر ناقص و رساله پنجم از آخر ناقص است.

هیچ کدام تاریخ و نام کاتب ندارد.

۲۵۵ برگ، ۱۱ × ۱۷

ص: ۳۸۲

۱_ رساله تجوید «۱۸_ ۱» (فارسی)

از: ؟.

رساله مختصر و مفیدی است در علم تجوید قرآن. چند باب است و هر باب شامل چند قسم، که از جمله آنها: باب الصفات، باب المدّ والقصر، باب الادغام، باب النون الساکنه والتنوین، باب در وقفیات، باب الاستعاذه، باب بسمله، خاتمه در بیان وقف. در خاتمه کتاب کلام معروف علی ((علیه السلام)) را آورده: «الترتیل هو تجوید الحروف و معرفه الوقوف». ابواب آن و ترتیب آن تقریباً شبیه کتاب «تحفه شاهی» است.

[ر. ک: «الذریعه ۳-۳۷۱، فهرست استوری ص ۳۱۶].

۲_ العقد الفرید لعلم التجوید «۱۸_ ۴۳» (تجوید _ عربی)

از: محمد بن محمود سمرقندی (ق ۶)

قصیده ای است لامیه در نود و دو بیت مشتمل بر قواعد تجوید که از برای بسیاری از مطالب رموزی وضع نموده و به اشاره بیان مینماید.

[مرعشی ۳/ ۳۰۰].

آغاز:

اسبغ الله الکریم مبسملاً و اهدی تهیاتی الی اشرف الملائ...

انجام:

ایباتها قاف و زای فی العدد

من یتقن التجوید یظفر بالرشد

۳_ نظم اللالی فی تجوید کلام المتعالی = لؤلؤیه «۴۳_ ۵۰»

(تجوید _ فارسی)

از: سید ابوالقاسم قاری (قرن ۱۱)

ص: ۳۸۳

منظومه ای است در هشتاد و نه بیت مشتمل بر قواعد تجوید که به نام شاه عباس ثانی صفوی ه سال ۱۰۶۲ سروده شده است. در فهرست مجلس، بیتی از آن آورده شده که در آن «نظم اللئالی» به عنوان ماده تاریخ (= ۱۰۶۱ یا ۱۰۶۲ ه. ق) تلقی شده است.

[الذریعه ۲۴-۲۲۵، مرعشی ۲-۳۹، فهرست مجلس ۳-۳۹، فهرست استوری ص ۳۲۶].

آغاز:

ای کلام از انتظام نام ذات در نظام وی ز شهد شکر شکرت زبان شیرین به کام...

۴_ تجوید مختصر «۵۰_ ۵۱» (عربی)

از: ؟.

صفات و مخارج حروف را به شکل بسیار مختصر در دو برگ بیان کرده است.

۵_ قواعد رسم الخط «۵۲_ ۶۰» (فارسی)

از: ابوالحسن.

رسم الخط کلمات قرآن را با آوردن مثالی به طور مختصر بیان کرده است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد چون در قواعد رسم الخط کلام الله در میان ائمه علم قراءت اختلاف بود بعضی از اخوان دینی و برادران یقینی... اما در بیان رسم الخط، بدان که کلمه رحمت...

انجام: ... و مثال هاء تنبیه مثل هولاء وها انتم که بعضی اینها امروز متروک است.

رساله اول نسخ ۱۲۱۶. از آغاز ناقص. واقف میرزا حسن شریفی.

رساله دوم بدون تاریخ.

رساله ۳ و ۴ و ۵ و نسخ ۱۲۱۸

۶۰ برگ، ۱۱ × ۱۷

ص: ۳۸۴

۱_ جنگ مرآئی «۱_ ۴» (عربی)

از: ؟.

مجموعه ای است از نثر و نظم عربی در ذکر مصیبت اهل بیت علیهم الصلاه والسلام. در پایان ذکر شده که این مرآئی به صورت تلخیص شده از بحار الانوار نقل شده است.

۲_ روایت امالی شیخ طوسی در فاجعه کربلا «۵_ ۹»

آغاز: روی فیه عن سعید بن لمسیب قال لما استشهد سیدی و مولای الحسین ۷ و حج الناس من [...] بل دخلت علی «علی بن الحسین (علیه السلام)» فقلت له یا مولای قد قرب الحجج....

۳_ قصیده ای اخلاقی در ۱۴۲ بیت «۱۳_ ۱۶»**۴_ دعای ماه صفر «۱۶»**

آغاز: مروی است از حضرت رسول خدا ۹ و سلم که هر که این دعا را.... اللهم لك الحمد شكرا و لك المن تفضلا انا عبدك رقا و انت لذلك اهل استودعك.....

۵_ اصول (حسن و قبح عقلی) «۱۷_ ۱۸»

آغاز: بدان که علما را خلاف است در اینکه حسن و قبح افعال عقلی است یا شرعی. جمهور امامیه و معتزله و حکما بر مذهب اولند و جمهور اشاعره بر مذهب ثانی.....

ص: ۳۸۵

۶_ (مسأله خلق اعمال) «۱۹_ ۲۲»

آغاز: در مسأله خلق اعمال و رفع شبهه جبر. بدانکه در افعال اختیاریه عباد سه مذهب است جبر و تفویض و امر بین الامرین، جبر مذهب اشعری است....

۷_ اجماع (به نقل از دروس) «۲۷_ ۲۸»

آغاز: ان الاجماع الذی یدعی اصحابنا اما ان یکون فی زمان الغیبه او زمان حضور الائمہ: فان کان فی زمان الغیبه ای یدعون ان الاجماع واقع فی زمان الغیبه....

۸_ صلاه الجمعه «۲۹_ ۳۰» (۲۹ پ_ ۳۰ پ)

آغاز: اما بعد التحمید والصلاه والتسلیم فاعلم یا اخی ان الناس فی صلاه الجمعه صنفان متحیره متردده لم یقع ظنهم علی وجوبها کما لم یقع علی عدمه....

۹_ عناصر اربعه «۵۴_ ۵۵»

آغاز: قال الحكماء ان العناصر الاربعه اجسام بسیطه و هی اجزاء اولیه لبدن الانسان فمنها اثنان خفیفان و هما النار والهواء و اثنان ثقیلان و هما الارض والماء....

۱۰_ اشعاری از ناصر خسرو

۱۱_ ترجمه العقائد الدینیة «۵۷_ ۶۹» (فارسی)

از: فیض کاشانی (۱۰۹۱ هـ)

رساله مختصری است در بیان اعتقادات حقه شیعه استفاده شده از قرآن کریم و گفته های اهل بیت: این رساله دارای هشت در مانند درهای بهشت میباشد.

بارها چاپ شده.

[الذریعه ۴-۱۱۷، مرعشی ۱۱-۳۶۷، مجلس ۲۵-۲، مشار فارسی ص ۸۶۹ ج اول].

ص: ۳۸۶

۱۲ _ علل اختلاف اخبار و کیفیت الجمع بینها «۷۲ _ ۷۴»

آغاز: علل اختلاف الاخبار و کیفیت الجمع بینها والعمل بها و وجوه الاستنباط و بیان انواع ما يجوز الاستدلال به. قال الشيخ الطبرسی ره فی کتاب الاحتجاجات روی عن الصادق ((عليه السلام)) ان رسول ۹ قال ما وجدتم فی کتاب الله فالعمل به لازم....

۱۳ _ تعارض الاصل والظاهر «۸۴ _ ۸۶»

آغاز: نختم بها باب التعارض الاصل والظاهر فان كان الظاهر حجه يجب قبولها شرعاً كالشهادة والروايه و الاخبار فهو مقدم على الاصل بغير اشكال و ان لم يكن كذلك بل كان مستنده العرف....

۱۴ _ آب زلال «۹۰ _ ۹۳» (منظومه _ فارسی)

از: فیض کاشانی (۱۰۹۱ هـ)

این مثنوی دارای دو جرعه است: جرعه اول خطاب به حق و جرعه دوم خطاب به نفس. و هر یک از دو جرعه دارای سه نفس میباشد.

[الذریعه ۱-۲، مرعشی ۲-۱۳۱، مجلس ۳۸/۵۵۳].

آغاز: فیاض علی الاطلاق را حمد و سپاس بی انتها و رسانندگان فیض او را به مستعدان درود و ثنا خصوصاً ملائکه و انبیاء و ائمه و اوصیاء... اما بعد این شرری است بیحد از آتش دل سوخته به فیض خسته.....

انجام:

او را به دعایی شاد میکن و در حالت فیض یاد میکن

های بیرون آی چه مغز از پوست

من گفتم تو شنیدی ای دوست

از سر تا پای گوش بادت وین آب زلال نوش بادت

ص: ۳۸۷

۱۵ _ قصیده دالیه «۹۹»

از: صفی الدین حلی.

۱۶ _ صلواتیه «۱۰۱_ ۱۰۷» (۱۰۸_ ر ۱۱۳)

آغاز: اللهم صل علی نبیک المصطفی و رسولک المجتبی و حبیبک المرتجی و نجیبک.... شمس الضحی بدر الدجی کھف الوری غیث الندی لیث.... نور الھدی نجم التقی ثمره الشجر سید البشر.....

۱۸ _ رساله یوحنا «۱۱۷_ ۱۳۲» (فارسی)

درباره این رساله اختلاف است. در اینکه این رساله ابتدا به عربی تالیف شده و تحریرهای مختلف فارسی ترجمه آن است یا از ابتدا به فارسی بوده است. و از چیزی ترجمه نشده و حتی در مورد مؤلف آن اختلاف است و گاهی آن را به «ابوالفتوح رازی» صاحب تفسیر قرآن نسبت داده اند اما علامه شعرانی مصحح تفسیر او، آن را مشکوک دانسته است.

[ریاض العلماء ۵-۳۸۸، الذریعه ۲-۲۸۹، مجموعه رسائل فارسی، مایل هروی ۳/۲۱۳].

آغاز: حمد له... اما بعد چنین گوید یوحنا بن اسرائیل که من مردی بودم از اهل کتاب و تتبع جمیع فنون علم کرده بودم و همیشه تفحص حقیقت مذاهب و حقیقت بعضی و بطلان ما عدای آن مینمودم.....

۱۹ _ خطبه النکاح «۱۳۵_ ۱۳۷» (عربی)

از: محمد شفیع استرآبادی.

خطبه ای است در نکاح همراه با تهنیت که به قلمی ادیبانه.

کتاب در پایان آن را از انشاء محمد شفیع استرآبادی دانسته است.

ص: ۳۸۸

آغاز: الحمد لله الذى اعلم بطراز الاباحه لباس الازدواج و احكم بقواعد النكاح اساس الابتهاج.

۲۰_ خطبه النكاح «۱۳۷_ ۱۳۸» (عربی)

از: ؟.

خطبه نكاح است همراه با تهنيت و با قلمی ادیبانه.

آغاز: الحمد لله الذى احل الحلال فبذخ فى مصاعد الصلاح ايوانه و شمع فى معارج الفلاح بنيانه....

۲۱_ مرثیه حسینی قصیده در مرثیه حسینی «۱۴۰_ ۱۴۲» (عربی)

از: ؟.

قصیده ای است در ذکر مصیبت ابا عبدالله الحسین (علیه السلام) در ۱۶۲ بیت که پس از هر مقطع «واحسیناه» آمده است.

آغاز:

لبنى الهادى نياحى فى غدوى و رواحى

در ادامه رساله اول بخشی از شرح اصول کافی ملا صالح مازندرانی هست.

در ادامه رساله یازدهم درسی از صدر الدین قمی و رضی الدین قزوینی و مطلبی از بحار و امالی صدوق و نهج البلاغه و تمهید القواعد و قواعد العقائد خواجه طوسی و نوادر المعجزات و برخی حرزها هست.

در ادامه رساله چهاردهم برخی حکایات و مطلبی در صفات خدای تعالی و ۲۴ بیت شعر عربی و فضیلت سوره یس و یک خواب هست.

در ادامه رساله هجدهم قصیده ای شامل ۱۸ بیت و حدیثی از حضرت رضا (علیه السلام) و مطلبی از بحار الانوار هست.

ص: ۳۸۹

رساله صلواتیه بخط محمد جعفر بن حسین موسوی در ۱۱۳۴ مییاشد.

رساله هجدهم نسخ جمعه ۲۰ شعبان ۱۲۸۰

رساله نوزدهم نستعلیق پنج شنبه ۱۴ صفر ۱۱۳۱ در نجف.

رساله بیستم نستعلیق ۱۰۹۴

بقیه رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

این مجموعه که مناسب بود در جنگها درج میشد بیاض است.

۱۴۲ برگ، ۱۱ × ۹

(۱۵۰۱)

۱_ (صیغ نکاح) «۵۹_ ۶۳» (فقه _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ هـ)

مؤلف کیفیت انشاء صیغه های نکاح را در این رساله بیان میفرماید و شدت احتیاط را در آن می داند که صیغه را به سیزده قسم بخوانند. وی نه قسم را به تفصیل بیان، ولی باقی را به جهت وضوحشان ذکر نمیکنند.

[الذریعه ۱۵-۱۰۸، مرعشی ۱-۲۰۷، مجلس ۲۵-۲۰۵، بیست و پنج رساله فارسی ۵۳۶ _ ۵۴۶].

۲_ تحدید صاع «۵۸_ ۵۹» (فقه _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ هـ)

مؤلف در این رساله کوتاه صاع را چنانچه از روایات برمی آید تحدید نموده، مقدارش را بیان میکند و در آخر به رساله «الاوزان والمقادیر» خود ارجاع می دهد.

[الذریعه ۱۱-۱۳۷، مرعشی ۱-۲۰۷، بیست و پنج رساله فارسی ۳۶۵ _ ۳۶۷].

آغاز: حمد له... اما بعد باید دانست که احادیث در تحدید صاع مختلف وارد شده است اول حدیث ابراهیم بن محمد همدانی.....

ص: ۳۹۰

انجام: ... بیست و یک مقال شرعی است و بعضی دوازده یک نیز گفته اند و تفصیل هر یک در رساله اوزان مذکور است.

۳_ احکام سبق و رمایه «۵۲» (فقه _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

رساله ای است در احکام سبق و رمایه به نقل از حلیه المتقین علامه مجلسی ره.

آغاز: حضرت اعلم العلماء والفضلاء در کتاب حلیه المتقین در باب آخر فرموده: فصل دوازدهم در بیان آداب اسب تاختن و تیر انداختن.....

۴_ صیغه نکاح «۵۱» (فقه _ فارسی)

از: محمد علی استر آبادی.

رساله ای است در یک صفحه که مؤلف اختیار خود را در صیغه نکاح بیان کرده است.

[الذریعه ۱۱۱ / ۱۵].

آغاز: حمد له.... در باب عقد نکاح احتیاط میکنم آن است که دختر باکره را بدون اذن و کالت پدر....

۵_ ترجمه رساله ذهبیه (ترجمه طب الرضا (علیه السلام)) «۳۵ _ ۴۸»

(حدیث _ فارسی)

از: ؟.

ترجمه ای است از رساله ذهبیه ثامن الحجج علی بن موسی الرضا (علیه السلام) در طب.

[ر. ک: الذریعه ۱۰۳ / ۴].

آغاز: در ترجمه رساله ذهبیه در علم طب و تدبیر بدن که حضرت امام رضا (علیه السلام)

ص: ۳۹۱

برای مأمون ملعون در باب حفظ صحت مزاج و دفع امراض و تدبیر آن به غذاها و شربتها و دواها نوشتند و جهت نوشتن آن حضرت به این سبب بود.

انجام: ... ایمن میشود به اذن الله تعالی از همه دردها و صحیح میگردد جسم او به حول الله تعالی و قوته فان الله تعالی تعطی العافیة لمن یشاء و یمحها والحمد لله رب العالمین والعاقبه للمتقین.

۶_ لغتنامه فارسی به فارسی «۲۴_ ۳۶» (لغت _ فارسی)

از: ؟.

الفاظی چند از مفردات و مرکبات متداوله را آورده و ترجمه کرده است.

آغاز: حمد و ثنا مبدع بیمثال و آلت و مخترع بیغرض و علت را و درود نامحدود بر سید انبیاء و واسطه.... اولیاء و آل و اتباع و اشیاع.....

انجام: ... صالح و طالح نیک مرد و بد مرد آقارب و اجانب، خویشان و بیگانگان ابتدا و انتها اول و آخر.

۷_ مرآئی «۱_ ۲۳» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه از مرآئی است در ذکر مصیبت اهل بیت صلوات الله علیهم اجمعین از حاجی عسگر بفرودی و مقبل.

رساله ششم نستعلیق ۱۱۴۳. بقیه تاریخ و نام کاتب ندارد.

رساله اول از آغاز ناقص است در ادامه آن مطلبی با خط عربی هست.

در ادامه رساله سوم بعضی از صیغه های طلاق هست.

در ادامه رساله چهارم دعایی در حق پیامبر و اهل بیت: و مطالبی از تورات و انجیل درباره نبوت پیامبر اسلام ۹ هست.

بیاض است ۶۳ برگ، ۱۱ × ۱۸

ص: ۳۹۲

۱_ ارث «۱_ ۱۲» (فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای است فقهی با عنوانهای (مثلاً _ مثلاً) که مسائل ارث را با ذکر مثالی بیان میکند.

۲_ مسائل فی المناسخات «۱۲_ ۱۳» (فقه _ عربی)

از: ؟.

یکی از مباحث کتاب ارث است به عنوان مناسخات.

آغاز: الاولی. المراد بالمناسخات ان يموت انسان قبل و یبقی ترکتہ بین الوراث ثم يموت احد الوراث فيتعلق الغرض بقسمه الفریضتین من اصل واحد فاقسامها اربعه....

۳_ صیغ العقود و الايقاعات «۱۳_ ۱۶» (فقه _ عربی)

از: زین الدین بن علی عاملی (شهید ثانی)

شیخ آقا بزرگ در الذریعه این رساله را به بعضی از اصحاب نسبت داده است و رساله دیگری را که عنوان «صیغ عقود» دارد در ذیل نام شهید آورده که با این رساله متفاوت است. ولی در نسخه حاضر در اول آن تصریح شده که از مصنفات شهید ثانی است.

[الذریعه ۱۵ / ۱۰۸].

آغاز: حمد له. اعلم وفقك الله تعالى ان العقود و الايقاعات مما يعمّ بها بلوى المكلفين سيما عقد النكاح لانه مبنى على الاحتياط كما هو المنقول عن شيخنا ره و ان كان فيه خلاف الا ما اختاره شيخنا احوط اجماعاً....

ص: ۳۹۳

انجام: ... و لو قدم القبول على الايجاب صح على المنقول على ما اختاره الاكثر وادعى بعض فيه الاجماع فيقول تزوجتك مده سنه بمهر مبلغه كذا فيقول الزوجه زوجتك نفسى و كذا فى الدائم، تم بالخير والعافيه.

۴ _ دو حدیث درباره قصیده سید حمیری «۳۰ _ ۳۹» (فارسی)

دو حدیث است از فخر الدین صاحب مجمع البحرین درباره قصیده حمیری که در حضور امام موسی بن جعفر علیهما السلام قرائت شده است. در پایان قصیده حمیری را با ترجمه فارسی آورده است.

آغاز: حمد له. اما بعد شیخ فخر الدین صاحب مجمع البحرین در کتاب مناقب دو حدیث نقل کرده است. حدیث اول آنکه فضل بن عبدربه گفت داخل شدم بر امام موسی بن جعفر علیهما السلام پس به آن حضرت.....

۵ _ مقالید القصود و موالید العقود فی تفاصيل صیغ العقود «۴۴ _ ۹۳»

(فقه - فارسی)

از: سید بهاء الدین محمد بن محمد باقر حسینی نائینی مختاری (م بعد از ۱۱۳۰ ق)

رساله نسبتاً مفصلی است در بیان انواع عقد و ایقاع و نیز قصودی که در فقه وارد شده که مؤلف با عنوانهای «فصل _ فصل» به طرز شیوایی آن را شرح کرده است.

تاریخ تألیف ۱۱۲۵

[الذریعه ۲۲-۴، الفبایی آستان قدس ص ۵۴۵].

آغاز: الحمد لله شارع شوارع العقود و واضع روادع العهود والصلاه والسلام على اكرم الكرام... اما بعد فهذه مقاله وجيزه و رساله عزيزه و شجره اصيله انيع عليها عنقود العقود....

ص: ۳۹۴

۶_ جنگ «۹۳_ ۱۰۱» (عربی به فارسی)

مطالب متفرقه است در ذکر نسب حضرت پیامبر ۹ و امیرالمومنین علی ((علیه السلام)) و بعض ادعیه و بعضی از آیاتی که در شأن امیر المومنین (علیه السلام) نازل شده است.

رساله اول از آغاز و انجام ناقص.

رساله دوم نستعلیق ۱۱۵۳

رساله سوم بدون تاریخ. در ادامه آن مطلبی در باب یتیم به نقل از شهید ثانی و نیز اعراب استعاذه و بسمله و الم هست.

رساله چهارم بدون تاریخ. در پایان نسخه مطلبی درباره عدد انبیاء به نقل از شهید ثانی و نیز یک شبهه و پاسخ آن ذکر شده.

رساله پنجم نستعلیق ۱۱۵۸ و در ادامه آن برخی دعاها هست.

رساله ششم از اول ناقص است.

بیاض، ۱۰۱ برگ، ۹ × ۱۹

(۱۵۵۷)

۱_ طبیب = رساله در طب «۱_ ۴» (طب _ فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است در طب قدیم که در آن برای هر یک از بیماریها نسخه ای از دواجات را تجویز شده است.

[نسخه های خطی منزوی ۱/ ۵۶۷].

آغاز: اما بعد بدانکه این رساله ای است از گفتار حکیمان جالینوز و جامات و بقراط و بوعلی و محمد زکریا و لقمان و جمله حکیمان این رساله را پیدا کرده اند و طب نام نهاده اند تا از حکمت آنچه باشد.....

انجام: ... هر که در در گوش داشته باشد روغن ماهی را سه روز علی الصبح در

ص: ۳۹۵

گوش چکانند شفا یابد. باب هرکه ناشتا مویز سیاه را دانه بیرون کند و بخورد صفرا را بنشانند و بلغم دفع دهد و فوائد بسیار دارد.

۲_ منظومه واجبات نماز «۵_ ۱۱» (فقه _ فارسی)

از: حیرتی.

ناظم در این رساله واجبات نماز را به نظم بیان کرده است و ابتدا اذکار را آورده و سپس آن را به نظم، شرح کرده است و در پایان خود را «حیرتی» معرفی کرده است.

آغاز:

به نام آنکه او واجب به ذات است عبادت کردنش از واجبات است

کریمی کز کرم ایمان به ما داد

ز گل ما را سرشت و جان به ما داد

به ما انعام کرد آیین احمد... انجام:

برو این تازه گلخن ساز روشن

دلش از نور ایمان دار روشن

الهی پادشاهان را مه و سال

بماند همچو این تاریخ خوشحال

۳_ مونس الابرار = قصیده لامیه «۱۲_ ۱۵» (فارسی)

از: ملا محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی قمی (۱۰۹۸ ق)

در این قصیده که سیصد و یازده بیت میباشد، بعضی اعتقادات را بیان کرده و صوفیه را نکوهش میکند و سپس بعضی از فضائل و مناقب حضرت امیر المؤمنین ۷ را می آورد.

[الذریعه ۲۳-۲۸۱، مرعشی ۳۴۵/۷].

آغاز:

به خون دیده نوشتیم بر در و دیوار که چشم لطف ز ابنای روزگار مدار

ص: ۳۹۶

مگیر انس به کس در جهان به غیر خدای بکن اگر که توانی ز خویش نیز کنار

انجام:

حدیث مدح علی را تمام نتوان کرد اگر مداد شود بحر و گر قلم اشجار

گمان مبر که در این گفتگو بود اغراق چنین به ما خبر آمد ز احمد مختار

چو مونس دل ابرار شد قصیده من

شده است نامش از آن روی مونس الابرار

۴_ تنبیه الغافلین «۱۷_ ۱۹» (اخلاق _ فارسی)

از: بهاء الدین محمد ابراهیم بن محمد ترمذی.

این کتاب دارای یک مقدمه و نه باب و یک خاتمه است.

[الذریعه ۴-۴۴۴، مرعشی ۶/۶۶].

آغاز: الحمد لله الذی امرنا بالعلم والطاعة و نهانا عن الجهل والضلالة... عزیزى از برادران دینی و فرزندان طریقی که همگی همت خود بر کسب سعادت و علوم دیانت میگماشت و با این کمینه....

۵_ چهل حدیث قدسی = چهل سوره «۲۱_ ۴۲» (حدیث عربی _ فارسی)

چهل حدیث از احادیث قدسی است که با عنوان سوره ابتدا به عربی و سپس ترجمه فارسی را آورده است.

ص: ۳۹۷

۶_ بلوهر و یوذاسف «۴۴_ ۵۸» (داستان _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ هـ)

قصه معروف به بلوهر و «یوذاسف» است.

این قصه را علامه از ابن بابویه در کتاب عین الحیاه روایت کرده است.

[الذریعه ۳-۱۴۹، فهرستواره منزوی ۱/ ۲۹۱].

آغاز: ابن بابویه علیه الرحمه به سند از محمد بن زکریا روایت کرده است پادشاهی بود در ممالک هندوستان با لشکر فراوان و مملکت وسیع و مهابت تمام داشت.....

۷_ جنگ اشعار و غیره «۶۰_ ۸۷» (فارسی)

از: ؟.

شامل اشعار، حکایات که بیشتر آنها در مدح و مرثیه ائمه اطهار: است و برخی دیگر معما و طنزیه است.

آغاز: محاسبه ای که خواجه نصیر در کشتی نمود و هندو را برطرف کرد این است:

ز ترکان چهار و ز هندوست پنج

دو رومی ابا یک عبرانی بسنج

سه روز و شبی یک نهار و دو لیل دو باز و سه زاغ و یکی چو سهیل

انجام:

چون کنده زیر ساطور مطلع ز راه خجالت این چند بیت آمد بهر ضیافت او

بر جوش بره میشو چون کمتری بنده کردم تو را نصیحت گر بشنوی ز بنده

در خدمت حسینا پهلو نهاد و دنده بهتر از این چه باشد بهر تو دردمنده

رساله اول بدون تاریخ.

رساله دوم نستعلیق محمد محسن بن حاجی مؤمن مشهدی در ۱۱۲۱

رساله سوم ۱۸۰ بیت از قصیده را دارد. در پایان اشعاری از نظیری و از شاعری به نام محمد حسین و غیره هست.

رساله چهارم بدون تاریخ.

رساله پنجم از سوره هشتم به بعد را دارد و در ادامه آن حدیث و دعا و نیز نماز عید غدیر ذکر شده.

رسال ۶ و ۷ بدون تاریخ و در ادامه رساله ششم دو حکایت درباره ابو حنیفه و ابن جوزی مذکور است.

بیاض ۸۷ برگ، ۹ × ۱۹

(۱۵۵۸)

۱_ صلاه «۱_ ۴» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

بخشی از یک کتاب فقهی فتوایی است.

۲_ جنگ نظم و نثر «۸_ ۳۳» (فارسی)

از: ؟.

شامل اشعاری از مقبل، محتشم کاشانی، عرفی، جامی و نامه ای از میرداماد و چند نامه دیگر، صورت صیغه طلاق و چند روایت و حکایت.

آغاز:

جهان شده است به چشم سیاه چون شب تار چنانکه نیست در او امتیاز لیل و نهار

ص: ۳۹۹

۳_ رساله در بیان تألیفات علامه مجلسی ره «۳۹_ ۴۰» (فارسی)

از: سید محمد حسین بن محمد صالح حسینی خاتون آبادی (۱۱۵۱ ق)

این رساله در دو فصل و یک خاتمه است. فصل اول در عدد تصنیفهای عربی و فصل دوم در بیان کتابهای فارسی ایشان و خاتمه در ذکر عدد ابیات مجموع آثار است. البته مؤلف استقراء تامی از آثار علامه نکرده است.

چاپ شده.

[بیست و پنج رساله فارسی ص ۶۳۳ _ ۶۴۲].

آغاز: در بیان اسماء تصانیف عربی و فارسی کتابهای مرحوم مولانا محمد باقر بن محمد تقی عفی الله عنهما و عدد آنها و عدد ابیات آنها و این باب مشتمل است بر دو فصل.....

۴_ شرح نامه غزالی «۸۲_ ۸۴» (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

احمد غزالی نامه ای به نظام الدین فخر الملک وزیر در تحذیر و تذکیر و بیان اسرار و حقایق شرع و عقل نوشته است و مؤلف آن را شرح کرده است.

آغاز: امیر و حسام و نظام و هرچه بدین مانند همه خطاب والقباب و از جمله رسمیات تکلف است و فی الحدیث «انا و اتقیاء امتی برآء من التکلف».

۵_ عوالم الخمس «۹۷_ ۹۸» (عرفان _ عربی _ فارسی)

از: سید محمد نوربخش بن محمد قائنی (۸۶۹ ق)

در این رساله پنج عالم که مربوط به مراتب مختلف وجود در موجودات است بطور موجز بیان شده است.

آغاز: اعلم ان عوالم الکلیه خمس. الاول: عالم اللاهوت و هو عالم الذات البحت

ص: ۴۰۰

والوجود المطلق والبیاض المطلق و حقیقه الحق و ماهیه المهیات و هویه الغیب والغیب المجهول.....

انجام: ... از افلاطون الهی سؤال کردند که اگر کسی را در طالع او تحصیل علم و معارف نباشد چه چاره سازد فرمود با جماعتی نشیند که آفتاب و عطارد و مشتری بر احسن حال او باشند.

۶_ شرح فضیلت دوازده امام خواجه «۱۰۳- ۱۰۴» (دعا _ فارسی)

از: ؟.

دوازده امام توسلی است به ائمه اطهار علیهم الصلاه والسلام که خواجه نصیر طوسی آن را نقل [یا انشاء] کرده است و در این رساله شرح فضیلت آن از قول علما بیان شده است.

[الذریعه ۱۳ / ۲۶۱].

آغاز: ... میفرماید که در روزگار معتصم خلیفه بغداد دوازده سال ریاضتها کشیدم و به رسم تحفه نزد خلیفه بغداد بردم زمانی رسیدم که خلیفه در کشتی نشسته بود به تفریح شط مشغول عشرت بود....

انجام: ... به اعتقاد خالص و اخلاص درست هر حاجتی که او را بوده باشد از امور دنیا و آخرت برآورده به خیر گردد و مداومت کننده را لازم است که در هر نوبت دعای اعتصام و افتتاح بخواند.

۷_ رساله در معنی نی (نی نامه) «۱۱۹» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

شرح بسیار مختصری از معنی نی است در بیتی از مثنوی معنوی «بشنو از نی چون حکایت میکند...».

[ر.ک: نسخه های خطی فارسی، منزوی ۲- ۱۴۷۵ _ ۱۴۷۷].

ص: ۴۰۱

آغاز: این سطری چند است در بیان معنی نی و حکایت شکایت وی که در مفتوح مثنوی وقوع یافته و پرتو شعور بعضی بر آن نتافته.

انجام: گویند این حکایت و شکایت نظر به احوال ماضی است که پیش از وصول بر وی گذشت یا خود گویند که این از برای تنبیه اهل غفلت و تشویش ارباب حجاب است.

۸_ رساله نفسیه = بقای النفس بعد خراب البدن «۱۲۱_ ۱۲۴» (فلسفه _ عربی)

از: نصیر الدین محمد بن محمد بن الحسن طوسی (۶۷۲ ق)

رساله ای فلسفی است مختصر به شناختن نفس پرداخته است و در سه فصل و یک خاتمه که چند برهان را در خود جای داده به پایان رسیده است. گویا همان رساله «بقاء النفس بعد خراب البدن» میباشد.

[الذریعه ۳-۱۳۸، مرعشی ۱۳/۳۰۵].

آغاز: بسمله و به اتوکل فی البدایه والنهایه. الحمد لله الذی لا تخیب من به آمل و لا یحرم عن جنابه عامل و لم یحجب العارفین عن ورود مناہل مشاهده انوار جلاله مانع و حائل....

انجام: ... نفس حال نیست در محلی بلکه جوهری است قائم به ذات خویش، نه جسم است و نه جسمانی. پس فنا بر او روا نبود و به اخلال ترکیب بدن فانی و منعدم نشود فافهم و تدبر.

۹_ وجودیه «۱۲۴_ ۱۲۷» (فلسفه _ فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۱۶ ق)

غیر از رساله وجودیه عربی مؤلف است.

[مرعشی ۱۵-۹۷، مسخه های خطی، منزوی ۲/۸۵۹].

ص: ۴۰۲

آغاز: بسمله. احمد و اصلی و بعد بدان وفقك الله تعالى که اصحاب بحث و نظر از برای بیان مراتب موجودات در موجودیت تمثیلی آورده اند و چنین گفته اند که پوشیده نیست که اشیا نورانی....

انجام: ... که ناقص سزاوار رتبه خداوندی نیست پس بیزاری ایشان هر دو از خدای ناقص بود و کفر در قول هیچکدام لازم نیامده.

این مجموعه ضمائم به این شرح دارد:

در رساله نهم: معنی زندیق. فرق شیعه. حقیقه الرؤیا والنوم. بیان مذاهب اهل تصوف از شیخ بهائی. برخی احادیث و حکایت.

در رساله هفتم: شرح این دو بیت:

ای بر سر کور ذله غارت کردم مر پاکان را جنب زیارت کردم

کفاره آنکه روزه خوردم رمضان در عید نماز بیطهارت کردم

از شیخ بهائی. و نیز شرح این شعر:

ز دریای شهادت چون نهنگ لا بر آرد سر.... در رساله ششم: سؤال شیخ صالح جزائری از شیخ بهائی. کرامات حضرت فاطمه علیها السلام. معنی متشابه. معنی حیا. حدیث و نادی اصحاب النار اصحاب الجنه. تفسیر برخی آیات. حدیثی از کتاب عیون اخبار الرضا (علیه السلام).

در رساله پنجم: معنی فناء. جواب نامه ابوالخیر از ابوعلی. مغالطه جذر الاضم. حکایات و تمثیلات.

در رساله چهارم: اشعاری از مشوی بهاء الدین. حکایت و روایت هل رأیت رجلا... راجع به دو طائفه منجمان. اشعاری از ملا علی نوری و آقا هادی رشتی.

در رساله سوم: اشعار فارسی و عری. مهر نامچه. حدیثی از احتجاج طبرسی. طریق الاستخازه. وصیت افلاطون. شرح حدیث من عرف ربه. قصه خضر ((علیه السلام)). مطلبی راجع به

ص: ۴۰۳

صبر ایوب ۷ از کتاب ورام.

در رساله دوم اشعار و مطالبی از شیخ بهائی.

در رساله اول وصایای بلیناس حکیم. معرفت احوال بروج و کواکب. قصیده ای منسوب به امیرمؤمنان و برخی حکایات.

رساله اول از آغاز ناقص. شکیات دارد.

هیچ کدام از رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

بیاض. ۱۴۳ برگ، ۹ × ۲۰

(۱۵۶۷)

۱_ ترجمه وصیت نامه علامه مجلسی «۱_ ۴» (فارسی)

از: ؟.

علامه مجلسی در سال ۱۱۰۸ وصیت نامه ای به عربی نگاشته است که چند بار ترجمه شده.

[رجوع کنید به: گلزار حجت بلاغی ص ۴۷، زندگینامه مجلسی،

مصلح الدین مهدوی ۱-۲۴۲، میراث اسلامی، دفتر چهارم ص ۷۴۳].

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. ای خداوندی که خلق کننده آسمانها و زمینی و علم داری به آنچه غایب است از حواس خلاق و آنچه حاضر است در پیش ایشان و بخشاینده بر گنه کاران.....

۲_ رساله قلندری «۵_ ۹» (فارسی)

از: ؟.

درباره تصوّف است.

آغاز موجود: به چشم باطن و معاینه بینی چنانکه حضرت رسول ۹ فرموده که **أَلَا حَسَانَ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَاِنَّهُ يَرَاكَ....**

ص: ۴۰۴

۳_ کسب نامه «۹_ ۱۶» (اخلاق _ فارسی)

از: هبه الله بن عبدالله حافی.

مؤلف خوابی دیده که در آن رؤیا از کتاب کسب نامه نام برده شده چون آن را در بین تألیفات علما نیافته لذا به تألیف چنین کتابی به همین نام اقدام نموده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم بعد از حمد خداوند درود مصطفی و منقبت شاه اولیا چنین گوید این فقیر حقیر بیضاعت هبه الله بن عبدالله حافی که شی جانم خوش بود.....

انجام: جاندارى پادشاه اسلام، تعجيل ظهور صاحب الزمان عليه صلوات الله و سلام النبیین و اعلاى دين.... و مذهب اثنى عشریه فاتحه بخوانیم.

۴_ رساله کیمیا «۲۹_ ۳۳» (کیمیا _ فارسی)

از: ؟.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. رساله... این است و دعا نقل است از حضرت رسالت پناه ۹ که حضرت حق سبحانه و تعالی جل جلاله در کلام خود خبر داده که در قیامت از جمیع کاسبان.....

انجام: بگو سوهان و مته و رنده و اره.... آنها. لا اله الا هو سُبْح قَدّوس ربّ الملائکه والروح است.

۵_ نوروز نامه «۳۵_ ۳۶» (فارسی)

از: ؟.

[ر. ک: نسخه های خطی منزوی ۱-۳۶۴ _ ۳۶۷].

آغاز: باب: بدانکه نوروز چه روز نو میشود هر گاه نوروز در روز شنبه بود در آن سال زحل باشد اندوه بسیار بود و گفتگوی اختلاف بسیار بود و کینه و عداوت

ص: ۴۰۵

و کوشش بسیار بود.....

انجام: مردم خوشحال باشند هر فرزندی که در وجود آید بیشتر دختر باشند.

۶_ جنگ «۳۷_ ۸۵» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

شامل سوره هایی از قرآن و ادعیه و اشعار و مسائل طبی به نظم و نثر.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم و بالله و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظيم یا هیتا راهیا....

انجام: روایت است شب جمعه چهل بار بخوانند و هر جاجت که خواهد بخواد روا شود.

۷_ المطالع فی المناقب «۸۶_ ۹۸» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

اشعاری به فارسی و عربی تحت عناوین «مطلع فی المناقب _ مطلع فی المناقب» آمده است.

رساله چهارم نستعلیق ۱۱۱۶. بقیه تاریخ کتابت ندارد.

در ادامه رساله سوم اشعار و احادیث هست.

در ادامه رساله چهارم دعا برخی ادعیه هست.

بیاض. ۱۱۷ برگ، ۱۰ × ۲۰

(۱۵۷۰)

۱_ جنگ اشعار «۱_ ۷» (عربی)

از: ؟.

اشعاری از: متنبی، صفی الدین حلّی، ابن نباته شرف الدین حموی و اشجع است.

ص: ۴۰۶

و توضیح کوتاهی درباره قصیده بُرده به نثر آمده است.

آغاز نثر: نقل صحیح در قصیده بُرده آن است که ناظم آن احمد موصلی در هر جمعه در منقبت حضرت رسالت ۹ نظم میکرد چنانچه این قصیده نظم نمود شب جمعه و شب عیدی بود.....

۲_ رساله نفسیه «۸_ ۱۴» (فلسفه _ عربی)

از: خواجه طوسی.

نسخه دیگر در مجموعه ۱۵۵۸ در چند صفحه قبل معرفی شد.

در سه فصل است: فصل اول: فی اثبات انّ جوهر النّفس مغایر لجوهر البدن؛ فصل دوم: فی بقاء النفس بعد خراب البدن، فصل سوم: فی مراتب النفوس فی السعاده والشقاوه بعد المفارقه عن البدن. خاتمه: فی ذکر العوالم الثلاثه الّتی هی عالم العقل و عالم النفس و عالم الجسم.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله الّذی لا یخیب من باه آملاً و لا یحرم عن جناه عاملاً و لم یحجب العارفين عن ورود مناهل مشاهده انوار جلاله....

۳_ مختصر الغیث الذی انسجم فی شرح لامیه العجم «۱۶_ ۳۰» (عربی)

از: کمال الدین ابوالبقاء محمد بن شرف الدین موسی دمیری (۸۰۸).

لامیه العجم قصیده معروفی است در اخلاق از حسین طغرائی (۵۱۴ هـ) که برابر قصیده «لامیه العرب» سروده است. صلاح الدین خلیل بن ... صفدی (۷۶۴ هـ) آن را شرح کرده و دمیری (۸۰۸) آن را تلخیص نموده است.

[کشف الظنون ۲-۱۵۳۷، مرعشی ۱۸-۲۷۳، مجلس ۳۸ / ۲۸۹].

آغاز:

اصاله الرأی صانتنی عن الخطل و حلیه الفضل زانتنی لدی العطل

ص: ۴۰۷

انجام: یتربصون به الدائره قد حررت هذه النسخه مختصره جمله من كتاب غيث...الذی انسجم فی شرح لامیه العجم للشیخ الامام علامه...استاد الادباء صلاح الدین الصفدی رحمه الله.

۴_ شرح قصیده بانث سعاد «۳۱_ ۴۴» (عربی)

از: ؟.

شرح مختصری است بر قصیده کعب بن زهیر در مدح پیامبر اسلام که معروف به قصیده بانث سعاد میباشد و شرحهای زیادی بر آن نگاشته است.

[ر. ک: کشف الظنون ۲-۱۳۲۹، سزگین ۲/ ۲۳۱].

آغاز: بانث سعاد فقلبی الیوم مبتول....بانث: فارقت محلها و ذهب و سعاد اسم علم علی امرأه فقلبی مبتدا والفاء للاستیناف مبتول خبر لمبتداً.....

انجام: و حسن الخاتمه فی حال الرجوع الی العقبی و أنه یتفضل علینا بالجزاء الاوفی و ان یبلغنا المقام الأسنی و یلحقنا بالرفیق الأعلى من الذین انعم الله علیهم من النیین والصدیقین و الشهداء والصالحین علماً و عملاً و توفیقاً و حسن اولئک رفیقاً.

۵_ قصیده اسعد الأنصاری = قصیده اشکنوانیه «۴۵_ ۵۱» (عربی)

از: عمید الدین اسعد بن نصر انصاری (۶۲۳ ق)

قصیده معروفی است که اسعد انصاری وزیر در هنگام بازداشت خود با پسرش تاج الدین در قلعه اشکنوان گفته است.

[مرعشی ۴-۱۹۱، مجلس ۳۶/ ۲۵۴].

آغاز:

من یبلغن حماماتٍ ببطحاء

ممتعاتٍ بسلسالٍ و خضراء

ص: ۴۰۸

انجام:

استغفرالله ذنباً لا يحيط به

نطاق نطق و لا.... احصاء

۶_ نفخه اليمن فيما يزول به الشجن «۵۱_ ۶۱» (عربی)

از: احمد بن محمد انصاری شروانی یمنی (قرن ۱۳ هـ)

کتابی است مشتمل بر پنج باب: باب اول ۱۴۰ حکایت، باب دوم: مناظره الترجس والورد و مناظره المنجم والطیب و باب سوم: مقاطع و قصاید، باب چهارم: اربع لامیات (لامیه های چهارگانه) باب پنجم:.....

این نسخه باب دوم را در بر دارد که مناظره نرجس و ورد (به نام الجوهر الفرد) و مناظره منجم و طیب (به نام منیه اللیب) است و این دومی در این نسخه از محمد مؤمن جزائری نقل شده است.

[الذریعه ۲۴-۲۵۸، خزانه الخیال محمد مؤمن جزائری شیرازی ص ۱۱۸].

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم الباب الثاني من كتاب نفخه اليمن تذكر فيه مناظره التّرجس والورد المسّمّاه بالجوهر الفرد.....

۷_ شرح قصیده البرده «۶۲_ ۱۱۰» (عربی)

از: حسام الدین محمد صالح بن احمد مازندرانی (۱۰۸۱ یا ۱۰۸۶)

مؤلف یک یا چند بیت از قصیده را می آورد و سپس از جنبه لغوی و ادبی درباره آن بحث میکند. پس از آن به طور مختصر شرح می دهد و بیشتر سعی میشود که معانی مخفی را شرح نماید.

صاحب ذریعه در نسبت این کتاب به این مؤلف اظهار تردید کرده است.

[مرعشی ۳-۸۳، الذریعه ۶/۱۴].

آغاز: الحمد لله الذي خلق نور محمد قبل خلق الارض والسماء و جعله دليلا على

ص: ۴۰۹

كمال القدره و عظمه الكبرياء والصلاه عليه و على آله الذين هم اكرم الاحياء....

انجام: محمد الذى نشط الخلائق بحذائه فى العبور من ممكن الخفاء الى عالم الظهور و على آله و اصحابه (كذا) الشافعين لاهل الفجور و يسأل عنهم اذا بعث من فى القبور.

۸- شرح دعای صباح «۱۱۵ - ۱۴۶» (دعا - فارسی)

از: ؟.

شرحی است ادبی و لغوی بر دعای صباح که خود مؤلف میگوید: «این بنده خاکسار و ذرّه بيمقدار قدری از اوقات را صرف ترجمه لغات و شرح بعضی از عبارات دعای منسوب به حضرت امام المتّقين و قدوه اصحاب الحق واليقين اميرالمؤمنين...» در متن کتاب از «شاه سليمان الصفوى الموسوى الحسينى خلد الله تعالى على رؤس العالمين» نام برده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم. مفتاح ابواب خزائن.... و مصباح طريق وصول به مقاصد و آمال چه تواند بود جز افتتاح به حمد مجيب اللّٰعواتى که صبح به اشعه انوار استجابت دعا از افق کرامت بيمنتهايش.....

انجام: بنا بر این احتمال معنی چنین میشود که به جانب تو فرود آورده ام حاجت خود را از این جهت رد نمیفرمایی یا از این جهت که ردّ نمیفرمائی مرا از مواهب سینه خود نومید و بیبهره.

رساله دوم نستعلیق فضل الله در ۱۲۷۱ به درخواست میرزا سید حسین.

رساله سوم نسخ ۱۲۶۳ در طهران.

رساله چهارم نسخ ۱۲۶۰

رساله پنجم نسخ ۱۲۷۲ در اصفهان.

رساله هشتم نستعلیق محمد رضا در ۱۲۷۳ حسب الامر آقا سید حسین.

ص: ۴۱۰

در ادامه رساله هفتم فوائد ادبی و حدیثی و در ادامه رساله هشتم اشعاری منسوب به امیرمؤمنان ((علیه السلام)) و نیز اشعاری از حارثه و ابن المعتز و صفی الدین حلّی هست.

بیاض ۱۵۳ برگ، ۱۱ × ۱۲

(۱۵۷۳)

۱_ غدیریّه «۲_ ۳» (فارسی)

از: ؟.

صد و چهل بیت شعر است در ذکر واقعه غدیر.

و در ابتدا مطلبی از مجتهد العصر حاج رجعلی و در انتها یک نامه ذکر شده است.

آغاز:

هنگام نشاط و طرب پیر و جوان است کز شوق دگر باره جوان عالم پیر است...

انجام:

بخشایش و بخشش گهر رشحه مسکین

خوشر صله تهنیت روز غدیر است

۲_ جنگ شعر «۴_ ۹» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه ای است از اشعار فارسی که گویا «رشحه» تخلص شاعر آن باشد.

در پایان غدیریّه (رساله اول این مجموعه) هم «رشحه» بود و شاید کل این مجموعه یا اشعار آن بخط او هم باشد.

در میان اشعار این نسخه چند سطر به نثر درباره عشق دیده میشود.

ص: ۴۱۱

آغاز:

جان فزا دلکش نسیمی از بهشت
سوی اصفاهان نهان آید همی....

انجام:

طلب کردم از رشحه تاریخ گفت

بگو جان فدای محمد رضا

۳_ فرهاد و شیرین «۹_ ۱۴» (فارسی)

از: سید ابوالقاسم دست غیب شیرازی (حبیب)

قسمتی از مثنوی فرهاد و شیرین شاعر است.

آغاز: در مکالمه شیرین با فرهاد و امر فرمودن او را

کنون ما را به دل سودای کاری است کز آن سودا دل ما را غباریست

۴_ فرهاد و شیرین «۱۴_ ۱۶» (فارسی)

از: محمد شفیع بن محمد میرزا کوچک شیرازی (وصال) (۱۲۶۲ ق)

در حدود هزار و هشتصد بیت شعر است که به دستور فرهاد بن عباس میرزا به سال ۱۲۵۸ ق در ادامه «فرهاد و شیرین» وحشی بافقی به نظم درآمده است.

[الذریعه ۱۶-۱۹۰، مرعشی ۹۷/۱۰].

آغاز موجود:

زمین بوسید فرهاد هنرمند سحر را با نیاز افکند پیوند

۵_ منتخب اشعار فضایی «۱۶_ ۱۸» (فارسی)

منتخبی است از اشعار شاعری از یزد به نام آقا عبدالرحیم که گویا تخلصش «فضایی» بوده است.

و قطعه ای از زین العابدین تبریزی یا نیریزی متخلص به بیدل ساکن یزد و قطعه ای

از میرزا احمد ولد حاجی ملا محمد در ادامه آن است.

آغاز:

ای خداوندی که اول پایه اجلال تو برتر از نه طارم گردون گردان آمده است

۶_ العوامل المائه «۱۹_ ۲۰» (نحو _ عربی)

از: عبدالقاهر جرجانی (۴۷۱ ه . ق)

[الذریعه ۱۵-۳۵۹، مرعشی ۳-۱۷۸، مجلس ۲۵/۱۸۷].

۷_ صغری در منطق «۲۰_ ۲۱» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی (۸۱۶ ق)

این رساله بسیار موجز عصاره ای از «منطق کبری» خود مؤلف است که آن را برای فرزندش محمد ملقب به میر سید شمس الدین نگاشته است.

[الذریعه ۱۵-۴۲، مجلس ۲-۳۸۵، گنجینه بهارستان ۱/۳].

۸_ اجرومیّه «۲۱_ ۲۴» (نحو _ عربی)

از: محمد بن محمد بن داود ابن اجروم (۷۲۳ ه . ق)

آغاز: الکلام هو اللفظ المركب المفید بالوضع و اقسامه ثلاثه اسم و فعل و حرف.....

انجام: والذی یتقدر بمن نحو ثوب جبه و خاتم حدید و ما شبه ذلک.

۹_ تهذیب المنطق «۲۴_ ۲۷» (منطق _ عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۲ ق)

[کشف الظنون ۱-۵۱۵، مرعشی ۲-۱۲۶، مشار، عربی ص ۲۳۰].

ص: ۴۱۳

۱۰_ ثلاثون مسأله «۲۷_ ۲۸» (كلام_ عربى)

از: محمد بن الحسن طوسى (شيخ طوسى) (۴۶۰ ق)

سى مسأله کوتاه است در توحيد و نبوت و امامت و معاد كه اساس اعتقادات شيعه اماميه ميباشد.

[الذريعه ۵-۹، مرعشى ۱۶ / ۹۲].

آغاز: معرفه الله واجبه على كل مكلف بدليل انه منعم فتجب شكره فيجب معرفته. مسأله. الله تعالى موجود بدليل انه صنع العالم و اعطاه الوجود و من كان كذلك فهو موجود.....

انجام: ... لا استبعاد فى طول عمر القائم ((عليه السلام)) لان النوح والشعيب قد عاشوا اكثر منها و لانه امر ممكن والله تعالى قادر على كل الممكنات.

۱۱_ الالفیه = الخلاصه فى النحو «۲۸_ ۴۵» (نحو_ عربى)

از: ابن مالک (۶۷۲ ق)

[كشف الظنون ۱-۱۵۱، مرعشى ۱-۲، مجلس ۲۵ / ۲۲۳].

آغاز:

قال محمد هو ابن مالک احمد ربي الله خير مالک

۱۲_ ايساغوجى «۵۰_ ۵۱» (منطق_ عربى)

از: اثير الدين فضل بن عمر ابهرى سمرقندى (۶۶۰ ق)

رساله اى است موجز كه در آن كلييات خمس، (يكى از ابواب نه گانه منطق كه در يونانى ايساغوجى است) مورد بحث قرار گرفته است.

[كشف الظنون ۱-۲۰۶، آستان قدس ۱ / ۲۶۱].

آغاز: قال الشيخ الامام العلامة الرئيس افضل المتأخرين قدوه الحكما اثير الدين

ص: ۴۱۴

الابهری طیب اللہ تراہ... فہذہ رسالہ فی المنطق اور دنا فیہا ما یجب استحضارہ لمن یتدی شیئا....

۱۳_ جنگ شعر «۵۱_ ۶۹» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه ای است از اشعار فارسی در مدح پیغمبر اکرم ۹ و حضرت امیرالمؤمنین علی ((علیه السلام)) و اشعار متفرقه دیگر.

در این مجموعه نیز ترجیعبند از محرر که شاید مقصود کاتب اشعار «شحنه» باشد.

از دیوان مسمی به سابق و وامق و اشعاری از وصال و اشعاری از عالیجاه حسن شیرازی با تخلص «طائر» هست.

آغاز:

ای وصف تو هم تو کرده زاغاز

این در ز کرم تو کرده ای باز

رساله دوم و هفتم و هشتم در ۱۲۴۲ و رساله دهم نستعلیق ۱۲۴۲ در یزد.

بقیه رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

رساله دوازدهم از آخر ناقص است.

بیاض ۶۹ برگ، ۱۱ × ۲۰

(۱۵۷۴)

۱_ جنگ «۱_ ۱۱» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

شامل مطالب متفرقه ای است از ادعیه، خواص حروف، علوم غریبه و جداول و طب و وقف.

آغاز: قال ابن سینا:

ص: ۴۱۵

فمن رای عشیه نجم السها لم یدن منه عقرب بمسها

کلا و لا یدنوا الیه سارق فی سفر و لا بسوء طارق رایت هذا الشكل فی کتب بعض اصحابنا یکتب فی الکلف....

۲_ تجوید «۱۲_ ۱۳» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در تجوید که در یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه ترتیب داده شده است. فصل اول در بیان اظهار و ادغام و... فصل دوم تفخیم و ترقیق و فصل سوم حروف مد....

آغاز: حمد له... اما بعد این حروف تجویدی است مختصر در بیان مخارج حروف و اظهار و ادغام و قلب و اخفا و بعضی از احوال تفخیم و ترقیق را و حروف مد و سبب کشیدن مد که قاری....

۳_ وقف و وصل «۱۳» (تجوید _ فارسی)

از: ابوالمکارم محمد بن محمد بن الزندوی البخاری.

رساله بسیار موجزی است در وقف و وصل قرائت و در آن از ابو جعفر محمد بن طیفور السجاوندی نیز نقل میکند.

[نسخه های خطی منزوی ۱/۱۰۳].

آغاز: اما بعد... بدان اعزک الله فی الدارین که بایستهترین علمی مرقآن را دانستن وقف و وصل است برای تفهم معنی به او... است و علمای معانی و بیان این علم را....

۴_ قرائت عاصم = مفرده عاصم «۱۴_ ۳۴» (تجوید _ فارسی)

از: حاجی ملا مصطفی.

ص: ۴۱۶

مختصری در علم تجوید با عنوان «فصل _ فصل» و چند فائده که مصنف پس از بازگشت از زیارت کعبه و مشاهد شریفه نگاشته و به نظر مولی محمد باقر خراسانی رسانده است. وی در این کتاب از استادش عماد الدین علی الشریف نیز نقل میکند.
[ر.ک: نسخه های خطی منزوی ۱/ ۱۰۱].

آغاز: حمد له... در سنه هزار و شصت و هفت بعد از مجاورت مکه معظمه زادهای الله شرفا و تعظیما و زیارت مشاهد شریفه و موافق کریمه... در قرائت عاصف تألیف نموده به نظر خیر اثر.....

انجام: ... و سکتہ عبارت است از انقطاع صوت دون تنفس یا فاصله و توقف سکتہ زاید بر وقف است..... بر این قیاس است.

۵_ شرح دعای سحر «۳۵ _ ۴۶» (دعا _ عربی)

از: کریم بن ابراهیم کرمانی (حاج کریمخانی) (۱۲۸۸ ق)

شرحی است بر دعای سحر ماه مبارک رمضان. مؤلف ابتدا فرازی از دعا را آورده و از حیث لغت و معنی بررسی و شرح میکند. این شرح به درخواست نواب حمزه میرزا حشمت الدوله در عصر شنبه ۲۹ جمادی الاولی ۱۲۷۴ نگارش یافته است.

[آستان قدس ۳۰۴/۱۵].

آغاز: حمد له... قد القی الی کتاب کریم و خطاب عظیم من کافی الکفاه و والی الولاه معز المؤمنین و مذل المنافقین حامی حوزہ المسلمین... و حشمہ الدولہ الفخیمہ نواب حمزه میرزا.....

۶_ جنگ «۴۷ _ ۱۳۶» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

شامل مطالب پراکنده ای است در علوم غریبه، طلسمات، طالع و ادعیه و طب.

ص: ۴۱۷

آغاز: دعای قدح اگر بر آهن خوانی نرم شود و بر آتش خوانی سرد شود و بر بیمار خوانی شفا یابد و اگر با مرده در گور نهی یا بر خاک خوانی و در گور او اندازی....

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد. تحریر سده ۱۳ می باشد.

در پایان رساله چهارم مطلبی درباره مخارج حروف همراه با شکل هست.

رساله پنجم از آخر و رساله ششم از اول و آخر ناقص است.

بیاض، ۱۳۶ برگ، ۱۱ × ۲۰

(۱۷۲۹)

۱_ رساله در منطق «۱_ ۶» (منطق _ فارسی)

آغاز نسخه افتادگی دارد شبیه کبری در منطق میر سید شریف است.

آغاز موجود: علم صورت حاصله در ذهن است و آن بر دو قسم است. اگر آن صورت حاصله در ذهن بیحکم است... چون تصور انسان مثلا و تصدیق است اگر آن صورت حاصله....

انجام: ... چنانکه گویی در مثال مذکور لیکن این شیء شجر است نتیجه می دهد که لا حجر است لیکن حجر است نتیجه می دهد که لا شجر است.

۲_ زاد المعاد «۷_ ۱۲» (دعا _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

به جلد ۲ ص ۴۶۳ رجوع شود.

۳_ الاعتقادات = العقائد «۲۱۲_ ۲۲۳» (عربی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

[الذریعه ۲-۲۲۴، مرعی ۱-۸۳، مشار، عربی ص ۶۲۴].

ص: ۴۱۸

۴_ رساله صیغ عقود نکاح «۲۲۳_ ۲۲۶» (فقه _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

[الذریعه ۱۵-۱۰۸، مرعشی ۱-۲۰۷، ۲۵ رساله فارسی مجلسی ص ۵۳۹].

۵_ رساله ترجمه خطبه توحیدیّه امام رضا ۷ «۲۴۲۲۲۶» (فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

این رساله در معرفی ذات باری تعالی و توحید است. این خطبه که معروف به خطبه توحیدیّه است پس از امر ولایت عهدی امام رضا (علیه السلام) ایراد گردیده است و در این خطبه شریفه راه های معرفت و خداشناسی به نحو مبسوط و جامعی بیان گردیده و علامه مجلسی ترجمه بسیار ساده و روانی از آن ارائه داده و به مناسبت ترجمه فقرات خطبه متعرض بعض نکات بسیار مهم و علمی میشود.

[الذریعه ۴-۹۹، مرعشی ۱-۲۰۵، ۲۵ رساله فارسی علامه مجلسی ص ۳].

آغاز: حمد له... به موقف عرض طالبان معارف ربانی و متعشان زلال حقایق ایمانی می رساند که چون خطبه ای از حضرت بضعه سید المرسلین و قره العین اشرف الوصیین....

انجام: ... و بیان بعضی از دقایق و اسرار این خطبه و سایر خطبها که مضامین آنها مشارکتی با این خطبه دارد در کتاب بحار الانوار ذکر شده است.

رساله اول بدون تاریخ. تحریر سده ۱۲

رساله دوم نسخ ۱۲۰۷ در اصفهان.

رساله سوم نسخ محمود بن عماد الدین.

رساله ۴ و ۵ بدون تاریخ.

۲۴۲ برگ، ۱۸ × ۲۴

ص: ۴۱۹

۱_ هدایه المحدثین الی طریقہ المحدثین «۱_ ۷۳» (رجال _ عربی)

از: شیخ محمد امین بن محمد علی کاظمی (ق یازدهم ه)

کتابی است در تمییز مشترکات رجال و روایات شیعه که مؤلف به عنوان شرحی بر باب دوازدهم کتاب «جامع المقال» استادش فخر الدین طریحی با استفاده از کتاب «منتقى الجمان» شیخ حسن صاحب معالم، نگاشته و در سال ۱۰۸۸ به پایان رسانیده است. او کتابش را در سه قسم: ۱_ مشترکین در اسم. ۲_ مشترکین در کنیه. ۳_ مشترکین در نسب و لقب قرار داده است.

[الذریعه ۲۵-۱۹۰، مرعشی ۸-۱۲۵، دانشگاه ۱۱-۲۰۶۷، مجلس ۳۷/۲۹۳].

آغاز: الحمد لله الذى انقذنا من شفا جرف هلكات الظنون و الاوهام بسلوك طريق اولى الوحي و الالهام...انى نظرت فى الكتاب المسمى بجامع المقال فيما يتعلق باحوال الحديث....

۲_ فهرست تهذيب الاحكام «۷۴_ ۱۱۲» (عربی)

از: قاسم بن محمد (قرن یازدهم ه . ق)

فهرست مختصری است از مطالب و موضوعات تهذیب الاحکام شیخ طوسی. در مورد مؤلف این فهرست اختلاف است بعضی آن را از قاسم بن محمد بن شیخ حمزه و بعضی از احمد بن قاسم دانسته اند.

[الذریعه ۱۶/۳۸۲].

آغاز: فهرست ابواب تهذيب الكلام فى الفقه من تصنيف شيخ الطائفة ابى جعفر محمد بن الحسن طوسى رحمه الله عليه و يجزیه الجزاء الاوفى فهرست ابواب كتاب الطهاره الى كتاب الزكاه....

انجام: ... باب: ۱۱ من الزيادات و حكم رجوع الشهود و ذكر الاجتهاد فى مقابل

الرأى و حكم سير الفارس والرجالہ و ديه ولد الزنا والذمى و حكم من شهر سيفاً و قتل المؤمن فى ارض الشرك.

٣ _ شامل الوصول فى شرح مبادئ الاصول «١١٤ _ ٢٥٢»

(اصول فقه _ عربى)

از: سيد عميد الدين بن عبدالمطلب بن مجد الدين اعرجى (٧٥٤ ق)

شرحى است بر كتاب «مبادئ الاصول» علامه حلى.

[الذريعه ١٤-٥٣، مجلس ٣٨ / ١٥٢].

آغاز: الحمد لله الذى عجز عن ادراك...الاوهام و قصر عن تصور ذاته الافهام و حصر عن بيان صفاته اللسن و الاقلام تعالى و تقدس ذوالجلال و الاكرام الذى شهد بوحدانيته الظهور.....

٤ _ شرح مقدمه الاستبصار «٥٨ _ ١٦١» (حديث _ عربى)

از: ؟.

شرح كوتاهى است با عناوين «فصل _ فصل» بر مقدمه استبصار شيخ طوسى.

آغاز: اما بعد حمد الله الذى خلقنا و علمنا البيان والصلاه على محمد و آله الذين اوضحوا لنا البيان فانى اذكر خلاصه ما فى الفصل الاول من كتاب الاستبصار تم اشرحها بعون الله.....

انجام: ... و جميع اصحابنا لا- يرى العمل باخبار الآحاد التى يروونها من يخالفنا فى الاعتقاد و طرقها منهم فاما ما كان راويه ثقہ من جملتنا و طرقها اصحابنا عن النبى و الائمه: فانها صحيحه على ما قدمناه.

ص: ٤٢١

۵_ الاجتهاد والتقليد = الاجتهاد و الاخبار «۱۶۱_ ۱۸۵» (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۵ ق)

وحید بهبهانی این رساله را در سال ۱۱۵۵ ه. ق به اتمام رسانده است. این رساله در آخر عده الاصول شیخ طوسی چاپ تهران طبع شده است.

[الذریعه ۱-۲۷۰، مشار، عربی ص ۲۰].

آغاز: الحمد لله الذى اوجب على العباد الاجتهاد فى تحصيل معارف الدين من اصول الدين و فروعه والتميز بين الحق والباطل والتقرب لديه باقتضاء اثار النبوه و الاخبار الوارده....

انجام: ... والتوجه الى جميع ما يتعلق بالاجتهاد والتقليد يوجب الملل فالإقتصار على ما حررناه اولى والعامل يكفيه الاشارة و يمكنه استعمال.... فى كل واحد منها بعد ملاحظه ما ذكرنا.....

۶_ تعليقه منهج المقال «۱۸۵_ ۱۹۵» (رجال _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۵ ق)

رساله اول نسخ حسن بن محمد بدون تاریخ.

رساله دوم نسخ سه شنبه ۱۸ جمادى الاولى ۱۲۱۰

رساله سوم بدون تاریخ و از آخر ناقص.

رساله چهارم بدون تاریخ.

رساله پنجم نستعلیق جمعه ۱۹ شعبان ۱۲۱۱ در کربلاى معلی.

رساله ششم فقط مقدمه را دارد. نستعلیق ۱۲۱۱

۱۹۵ برگ، ۱۵ × ۲۱

ص: ۴۲۲

۱ _ ترجمه حلّ الطلسم فی کشف السّرّ المبهوم «۱ _ ۲۰» (کیمیا _ فارسی)

از: ابوالعباس قمی.

در الذریعه، نسخه عربی این کتاب معرفی شده که آغازش با این نسخه برابر است ولی انجامش تفاوت دارد.

[الذریعه ۷-۷۰، الفبائی آستان قدس ص ۲۲۷].

آغاز: الحمد لله الذی خلق الارواح بالاجساد و فرقتها عند الموت بالحکمه... اليها يوم المعاد و صلى الله على السيد الاعظم... پس به درستی مرا زمانی که انداخت موجهای قدرها.....

انجام: ... و حلّ و عقد نما همچنین تضاعف العمل الی ما نهایه له والسلام.

۲ _ کیمیا = رساله زیبق و کبریت «۲۵ _ ۲۸» (فارسی)

از: میر ابوالقاسم میر فندرسکی.

[الذریعه ۱۸-۱۹۶، نسخه های خطی، منزوی ۱/ ۶۲۹].

آغاز: بدانکه زیبق آبی است بسته و کبریت آتشی است بسته و مقصد مزاج هر دو است تا به هم آمیخته گردند و غذا گردند پس تا هر دو... نشوند.....

انجام: ... در اشیاء مناسب طبع است و آن میزان به عقل است نه به سنگ و مثقال چنانچه بالا تفصیل آن مذکور شد.

۳ _ کیمیا «۲۸ _ ۳۲» (فارسی)

از: ؟.

مختصری است در علم کیمیا که عمده بحث آن پیرامون آب و آتش و زیبق میباشد.

ص: ۴۲۳

آغاز: آب را از آتش بگیر یعنی کبریت را بسوزان به نار عذاب یعنی آتش آبی که آن تقطیر حکماست بدانکه اگر او را به آتش صرف میسوزانی....

انجام: ... بعد از آن میزان.... را مپرس قطره بر قطار بلکه بیشتر افتد و شمس و قمر آید به روز از قضای کردگار و از قدر.

۴_ خواص احجار «۳۸_ ۳۳» (کیمیا _ فارسی)

از: ؟.

[نسخه های خطی فارسی، منزوی ۱-۶۲۰، دانشگاه ۱۱/۲۳۸۸].

آغاز: ماده اولی همان حجر اولی است که متکون و پیدا کرده است او را طبیعت به امر پروردگار و در هنگام ترکیب یعنی ساختن طبیعت او را مخلوط شده است.....

انجام: ... و آن از عمل مکتوم است که تا حال احدی ذکر نکرده است به این... و روشنی.

۵_ کیمیا «۴۱_ ۳۸» (فارسی)

از: ؟.

از تقطیر و حجر بحث کرده است.

آغاز: قال سید ابراهیم تقطیر الحجر... بدانکه تقطیر میشود حجر به... تا اینکه حاصل پیدا شود از برای تو آب بسیار تندی.

انجام: ... و هو متعلق بصوره الحجر المکرم والمفتاح الـعظم والزریق الغربی والماء الحلال و.... الحکماء والسر الباری. خود گفتم مراد از ملح ای اکیل.

هیچ کدام تاریخ و نام کاتب ندارد.

۴۱ برگ، ۱۴ × ۲۳

ص: ۴۲۴

۱_ طب «۱_ ۵» (فارسی)

از: ؟.

اول و آخر کتاب افتادگی دارد شناسائی نشد.

آغاز موجود: احکام فصد و حجامت که از ائمه معصومین صلوات الله علیهم اجمعین رسیده است که در نزد حجامت کردن مربع بنشین و بگو.....

انجام: ... جالینوس میگوید که ربّ سفرجل یعنی رب به در نزد من بود مدت هفت سال و در قوه و فعل خود باقی مانده بود.

۲_ روح و بدن = صحت و مرض حسن عشق «۵_ ۹» (فلسفه _ فارسی)

از: محمد بن سلیمان فضولی بغدادی (قرن دهم ه)

داستانی فلسفی است در چگونگی آمدن روح در بدن و پیدا شدن عناصر و اجزاء و اعضا و انواع قوای نفسانی و اعمال آنها، با اشاره ای در پایان به عشق و عقل و اتحاد عاشق و معشوق. به نام سفرنامه روح نیز نامیده شده است.

اخیر آ این رساله به نام «حسن عشق» در گنجینه بهارستان به چاپ رسیده است.

[الذریعه ۱۱-۲۶۵، مرعشی ۱۸-۱۳۹، گنجینه بهارستان ۱/۵۰۳].

آغاز: حمد بیحد احدی را سزااست که ریاض بدن را به آب روان پرورده و حسن را مظهر عشق و عشق را زیور حسن کرده.

۳_ زاد المسافرین = تدبیر مسافر «۹_ ۷۸» (طب _ فارسی)

از: محمد مهدی بن علی نقی شریف (۱۱۴۱ ق)

به جلد ۲ ص ۴۶۲ رجوع شود.

ص: ۴۲۵

۴_ زاد المسافرین «۷۹_ ۹۸» (طب _ فارسی)

از: محمد مهدی بن علی نقی شریف (۱۱۴۱ ق)

تکرار رساله قبل به عنوان پاکنویس آن است اما ناقص.

۵_ تریاق الفائده «۱۰۳_ ۱۲۶» (دعا _ فارسی)

از: محمد حسین بن عبدالغفور بروجردی (؟)

دارای چهل تریاق و یک خاتمه شامل ادعیه ای است که برای امراض و بیماریها رسیده است از کتب علماء امامیه صلوات الله علیهم.

تاریخ تألیف ۱۲۸۶

آغاز: الحمد لله... چون این بنده خاکسار و این ذره بيمقدار... سیر در کتب علماء امامیه رضوان الله علیهم نمودم و از آنها بعض ادعیه متفرقه مسوده نموده بودم خواستم که آنها را به رشته تحریر....

۶_ اختیارات الايام «۱۲۷_ ۱۳۳» (نجوم _ فارسی)

از: علامه مجلسی ره (۱۱۱۱ ق)

این نسخه از فصل نهم به بعد را دارد.

۷_ لوائح القمر «۱۳۵_ ۱۵۹» (نجوم _ فارسی)

از: ملا حسین واعظ کاشفی (۹۱۰ ق)

به شماره ۱۳۶۷ در همین جلد رجوع شود.

۸_ شرح قصیده عینیه حمیری «۱۶۵_ ۱۷۳» (فارسی)

از: میرزا ابوالقاسم بن ابوالحسن.

ص: ۴۲۶

ترجمه و شرحی است از قصیده عینیه «لام عمر باللوی مربع» که سید حمیری حضرت امیرالمومنین ((علیه السلام)) را مدح کرده است. در آغاز این رساله شرح حال سید حمیری و نمونه ای از اشعارش نیز ذکر شده است.

آغاز: الحمد لله الذی لا یطیق الحامدون حمده و شکره و لا یعرف العارفون عظمته و قدره.... اما بعد بدانکه شیخ دانای عارف به احادیث اهل بیت: ... در کتاب موسوم به منتخب.....

انجام: و بر دامادش که حیدر اصلع است.

۹_ جنگ «۱۷۴_ ۲۳۴» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

مطالب متفرقه ای است در فقه، طب و تفسیر و نجوم و غیره.

آغاز: قال علی (علیه السلام): انا احب من الدنيا ثلاثة اشياء الصيام فی الصیف والضرب بالسيف و اکرام الضیف.

رساله اول از آغاز و انجام ناقص.

رساله دوم نستعلیق محمد حسین در جمعه ۱۳ رجب ۱۲۷۷. با مهر بیضوی «عبدہ الراجی محمد حسین ۱۲۷۰».

رساله سوم نستعلیق ۱۲۷۷ در اصفهان.

رساله چهارم و پنجم از انجام ناقص.

رساله ششم از اول و رساله هفتم از آخر ناقص.

رساله هشتم نستعلیق پنج شنبه سوم ربیع الاول ۱۲۹۸

رساله نهم بدون تاریخ.

۲۳۴ برگ، ۱۷ × ۲۱

ص: ۴۲۷

۱_ شبهه الاستلزام = دفع شبهه الاستلزام « ۲ _ ۲۰ » (عربی)

از: آقا حسین خوانساری (۱۰۹۹ ق)

بحث استدلالی است در موضوع شبهه استلزام، در آغاز بحث کیفیت تقریر شبهه را ذکر میکند پس از آن به شرح و تفصیل و جواب میپردازد.

[مرعشی ۲-۹۹، الذریعه ۸/۲۲۹].

آغاز: هذه كلمات متعلقة بالشبهه المشهوره بشبهه الاستلزام كتبتها تشجيداً للاذهان و تحديدآ للافهام مستعينا بالتوكل على الله و الاعتصام اعلم ان لهذه الشبهه وجوها.....

۲_ تعليقه على التقديسات في حكمه الالهيه « ۲۴ _ ۱۰۸ » (فلسفه _ عربی)

از: عبدالغفار گیلانی (قرن یازدهم ق)

تقدیسات کتابی است از «میرداماد» و این رساله شرحی است بر آن با عناوین «قوله - قوله» که شاگردش عبدالغفار گیلانی نگاشته است.

[الذریعه ۴/۳۶۴].

آغاز: الحمد لمن جلّ فناء اقليم وجوبه عن امکان نزول قوافل العدم والفناء... و بعد فهذه معلقات متعلقه على الكتاب المسمى بالتقدیسات... قال المصنف.... یا هو كلمه هو ه هنا ليس بضمير بل هو اسم من اسماء الله تعالى.....

۳_ المشاعر « ۱۱۲ _ ۱۳۸ » (عربی)

از: صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی (ملا صدرا) (۱۰۵۰ ق)

آغاز: نحمد الله و نستعين بقوته التي اقام ملكوت الارض والسماء.

ص: ۴۲۸

۴_ خلق الأعمال = جبر و تفویض «۱۳۸ - ۱۴۳» (فلسفه و کلام _ عربی)

از: صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی (۱۰۵۰ ق)

پیرامون مسأله قدر در افعال و چگونگی خلق اعمال، بحث میکند در آغاز رساله اقوال فلاسفه در این موضوع نقل شده، پس از آن، حق را که اهل بیت فرموده اند، می آورد. مؤلف در دیباچه رساله مینویسد: «چون رخصت نداشتیم از اسرار مسأله قدر سخن گویم و رازهای نهفته را فاش سازم به بازگو کردن سخنان دانشمندان اسلام و شمه ای از روش اهل الله بسنده میکنم». در بعضی نسخه ها با عنوان «جبر و تفویض» آمده است.

چاپ شده.

[کتابشناسی جامع ملا صدرا ص ۲۵۳، مرعشی ۱۱-۳۴۸، مجلس ۵/۲۴۲].

آغاز: بسمله. سبحان من تنزه عن الفحشاء و لا یجری فی ملکه الا ما یشاء....

۵_ حاشیه معالم الدین «۱۴۸ - ۱۵۵» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

چون اول و آخر کتاب افتادگی دارد معلوم نشد که این حاشیه از کیست.

۶_ الذهبیه الطیبه = طب الرضا «۱۵۷ - ۱۸۲» (حدیث _ عربی)

منسوب به حضرت امام رضا (علیه السلام).

[الذریعه ۱۵-۱۴۱ و ۱۰-۴۶، مشار، عربی ۶۰۵].

رساله سوم و چهارم نستعلیق ۱۰۷۰

بقیه نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

۱۸۲ برگ، ۱۵ × ۲۱

ص: ۴۲۹

۱_ اصول الفقه «۳_ ۸۲» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

قسمتی از یک کتاب اصولی است که عنوان «معراج» دارد و مطلب رابع آن در ادله عقلیه میباشد.

شاید نامش معارج باشد.

آغاز: المطلب الرابع فی الادله العقلیه. مقدمه. الدلیل العقلی هنا حکم عقلی ینتقل منه الی حکم شرعی ولو بالنظر و هو لا یتوقف علی خطاب شرعی كما لو ثبت الملزوم شرعا فحکم العقل....

انجام: ... و لا ینافیہ عدم الحجیه کالشهره و فی الوافیہ فی تعارض الخبر والاستصحاب فان کان اصل الاستصحاب ثابتا بخبر الواحد فالظاهر تقدیم الخبر و الا فمحل تأمل و فیہ نظر.

۲_ اصاله الطهاره «۸۳_ ۸۴» (فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی (۱۲۰۶ ق)

بحث کوتاهی است در اینکه اصل در اشیاء طهارت و پاکی آنهاست و نجاست خلاف اصل و محتاج دلیل است.

[الذریعه ۲-۱۱۷، مرعشی ۲-۶۶، مجلس ۳۶/ ۲۵۰].

آغاز: الاصل طهاره الاشیاء و هو من المسلمات عند المجتهدين و الاخباریین ناقش فی ذلك صاحب الذخیره قائلا ان الطهاره حکم شرعی یتوقف علی النص....

۳_ رساله فی الاصول العملیه «۸۴_ ۸۷» (اصول فقه _ عربی)

از: احمد بن مصطفی.

ص: ۴۳۰

بحث مختصری است در اقسامن اصل عملی که مکلف در هنگام شك باید به آنها رجوع بکند.

در پایان این رساله راجع به آیه مباحله و جمله «لولا نساؤنا» و بحث شده.

آغاز: الحمد لله الذی اصّیل کل اصول و قنن قوانین المبادی لمعالم العقول... و بعد فهذا ارجوزه لطیفه و موجزه شریفه فی اجمال الاصول العملیه قد حوت منها علی اجمالها.....

انجام: ... هذه القرنيه معارضه بقوله ابناثنا لشهاده هذا القول بعدم اراده الرجال من الانفس و الا لكان ابناثنا اخلافي هذا القول فتدبر هذا ما يتقضيه و لعل المتامل يجدله وجوها.....

۴_ لوامع فی تفسیر آیه «اوفوا بالعقود» «۸۷_ ۱۵۷» (تفسیر _ عربی)

از: ؟.

تفسیر آیه معروف «اوفوا بالعقود...» است که مسائل فقهی و اصولی آن را به تفصیل بیان نموده است.

آغاز: قد اشتهر بین العلماء رضوان الله علیهم اجمعین و تداول فی السنتهم الاستدلال فی صحه المعاملات والعقود و لزومها بالآیه المحکمه فی سوره المائده... اوفوا بالعقود.....

انجام: ... قد يقع منه غیر ذلك ایضا من التصرفات فالغیر... فی اللغه فی مقامات خاصه و لا ربط لذلك بجواز الاستعمال المفروض بحسب اللغه كما مرو محطّ الكلام فتامل.

۵_ حاشیه الصافی «۱۵۷_ ۱۸۶» (تفسیر _ عربی)

از: احمد بن مصطفی.

ص: ۴۳۱

تعلیقی است بر اوائل تفسیر صافی که در اعتقادات امامیه است و مؤلف بنا بر قول خودش در ایام تعطیلات برای توضیح مشکلات و کشف معضلات کتاب آن را نگاشته است.

آغاز: من اعظم من الله على العباد اجراء الحمد على لسانهم فهو المحمود بهذا الرشاد.... ان هذه نبذه من جمه ما يتعلق ببعض العقائد و شردمه من جل ما علق بالصابى من الفوائد كاشفه ببعض معضلاته.....

انجام: ... و لكنا من شده ورود امواج الفتن... و استيلاء افواج الهموم و تظاهر الزمان الينا لا مجال لنا للتوسيع والبسط و نكتفى فى المقام بهذا القدر من الكلام.

۶_ القراء العشره = منتخب البدور الزاهره «۱۸۷_ ۱۸۹» (عربی)

از: ؟.

مختصری است در ذکر اسامی و احوال قراء دهگانه قرآن کریم. در پایان رساله تصریح شده که این مختصر را از کتاب «البدور الزاهره فى القراءات العشر المتواتره» تألیف سراج الدین عمر انصارى مصرى معروف به «نشار» اخذ کرده است.

[كشف الظنون ۱/ ۲۳۱].

رساله اول نستعلیق ۱۲۷۱ در اصفهان مدرسه جدید فاضل کلباسی.

رساله سوم نستعلیق ۱۲۹۶

رساله ششم نستعلیق ۱۲۷۷

بقیه تاریخ و نام کاتب ندارد.

۱۸۹ برگ، ۱۵ × ۲۲

ص: ۴۳۲

۱_ شرح الانموذج «۱_ ۵۴» (نحو _ عربی)

از: محمد بن عبدالغنی اردبیلی.

۲_ حاشیه علی حاشیه تهذیب المنطق لیلیدی «۵۵_ ۹۲» (منطق _ عربی)

آغاز: قوله افتتح بحمد الله الظاهر انه ظرف آخر متعلق بافتتح والباء صله.

۳_ حاشیه الفوائد الضیائیه «۹۳_ ۱۷۵» (نحو _ عربی)

از: سید نعمت الله جزائری.

۴_ شرح بیت «ثماناً بعد ما جاوزت» «۱۷۷» (نحو _ عربی)

از: ملا محمد محسن بن طاهر.

۵_ حدیث قدسی = چهل سوره «۱۷۹_ ۱۸۶» کتاب اول نستعلیق محمد صالح بن محمد رضا خاکسار در دوشنبه اول رمضان المبارک ۱۲۳۰. در ادامه آن مطلبی از قواعد شهید اول و مطلبی درباره اشکال اربعه هست.

کتاب دوم نستعلیق محمد باقر موسوی کجوری در ۱۲۶۶

کتاب سوم نستعلیق سه شنبه ششم ربیع الثانی ۱۲۶۶. این نسخه خطبه و دیباچه و مقدمه را ندارد.

کتاب چهارم و پنجم بدون تاریخ و نام کاتب و کتاب پنجم از انجام ناقص است.

۱۸۶ برگ، ۱۶ × ۲۲

ص: ۴۳۳

۱_ جنگ دعا «۱_ ۱۴» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

شامل ادعیه و توسلات و استشفاع.

آغاز: بسمله. الملك الحق المبين من العبد الذليل الى المولى الجليل سلام على محمد و على و فاطمه... در کتاب قدیمی از مؤلفات قدماء محدثین مذکور است که آن نسخه رفته است که....

۲_ تفسیر سوره فاتحه «۱۵_ ۲۵» (فارسی)

از: ؟.

در این رساله به عنوان مقدمه مباحث توحید و نبوت و امامت بطور خلاصه بیان شده و سپس آیات سوره فاتحه به طرز نسبتاً مکفی ترجمه و شرح میشود.

این رساله در فهرست نسخه های خطی فارسی منزوی نیامده است.

آغاز: بسمله یعنی ابتدا میکنم به نام خداوند مهربان که روزی دهنده است مؤمنان و کافران را در دنیا به شرط حیات و زندگی و جمیع مخلوقات را از حیوانات و چرنده و پرنده و ماهی و مور.....

انجام: ... و حضرت صاحب هست که خدا اطاعت او شان را قبول میکند پس ما خود را با او شان شریک میگردانیم که ما همه تو را عبادت میکنیم پس خدا به این سبب طاعت ما را نیز قبول میکند به فضل خود.

۳_ رساله شکایات نماز = شکوک الصلاة «۱۵_ ۳۲» (فقه _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

رساله ای است در صلاه به فارسی شیوا و همه فهم و واضح که مؤلف آن را در یک

ص: ۴۳۴

مقدمه و پنج فصل و یک خاتمه تنظیم کرده است.

در بیست و پنج رساله در قم چاپ شده است.

۴_ خطبه ادم (علیه السلام) = فضیلت... «۳۶_ ۴۰» (فارسی)

از: ؟.

در این رساله کیفیت و فضیلت دعایی که به خطبه ادم (علیه السلام) شهرت یافته بیان شده است.

آغاز: منقول است به نقل صحیح از حضرت رسول خدا محمد بن عبدالله^۹ که آن حضرت فرمود که هر که این خطبه ادم (علیه السلام) را پیش از طلوع آفتاب سه مرتبه بخواند.....

انجام: ... و اگر با روزه باشد بهتر اثر کند و به اعتقاد درست بخواند که خواننده هرگز محتاج نشود ان شاء الله. دعای خطبه ادم (علیه السلام): الحمد ثنائی والکبریاء ردائی والعظمه ازاری.....

۵_ شرح دعای سیفی «۴۰_ ۴۹» (دعا_ فارسی)

از: محمد بن احمد بن الخوارزمی الحسینی.

مؤلف سبب تألیف این شرح را که گردآوری خواص این دعا از کتابهای مختلف است را به خواب دیدن حضرت امیرالمومنین ((علیه السلام)) و امر ایشان به جمع آوری ذکر کرده است.

آغاز: الحمد لله... که بسیار کتب خواص دعوات دیدم و از خودم به هیچ خواص و دعایی مستجابتر و مجربتر از خواص دعای سیفی نیافتم و خواص دعای سیفی را در کتب مختلفه.....

انجام: ... و فرصتی نگذرد که پادشاه شود بیلشکر و خزاین و سپاه اما باید به اعتقاد درست بخواند والسلام علی من اتبع الهدی. بسمله. اللهم انت الله الملك الحق الذي لا اله الا انت انت ربی وانا.....

ص: ۴۳۵

۶_ نکاح = رساله در نکاح «۳۲ _ ۶۰» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در دوازده فصل که عمده فصول آن در موضوع نکاح و فضیلت و آداب آن است و سپس به بیان کیفیت تربیت فرزند و آداب رفتار با والدین میپردازد.

آغاز: فصل اول در بیان فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان است. در فضیلت تزویج کردن و نهی از رهبانیت به سندهای معتبر.....

رساله اول و دوم از آخر ناقص و بدون تاریخ.

رساله سوم نسخ محمد رضا بن محمد شریف مازندرانی شنبه نهم شعبان ۱۱۱۹

بقیه رساله ها تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد.

بخشی از این مجموعه در حاشیه نسخه نوشته شده است.

۶۰ برگ، ۱۶ × ۲۴

(۲۰۸۲)

۱_ حاشیه شرح التجرید الجدیده «۱ _ ۸۲» (کلام _ عربی)

از: عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی

حاشیه ای متوسط بر بخش جواهر و اعراض «شرح التجرید» مولی علی قوشچی که گزیده‌تر از حاشیه دیگرش نگاشته شده است.

[مرعشی ۱۵-۱۶۵ _ الذریعه ۶-۱۱۵ _ الفبایی آستان قدس / ۱۹۷].

آغاز: «یا من تقدّس ذاته عن مشابیه الجوهر والعرض و تنزّه فعله عن مقابله الغرض والعوض اهدنا طریقاً مستقیماً.

انجام: ... و ما یدفع به الاجوبه هناک یدفع به ه هنا».

ص: ۴۳۶

٢_ الفوائد الحائريه القديمه «٨٢_ ١٣٣» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى، ١١١٨ _ ١٢٠٦ ق

شامل سى و شش فائده در اصول فقه ميباشد.

[الذريعه ١٦-٣٣٠، مرعشى ٢-٦٠ _ امام صادق قزوين ١-٣٧٣ _

مشار عربى / ٦٨٢ _ مجلس ٢٥-٥٩ و ١٤ / ١٠٢].

٣_ الفوائد الحائريه الجديده «١٣٣_ ١٦٦» (اصول فقه _ عربى)

از: وحيد بهبهانى، ١١١٨ _ ١٢٠٦ ق.

٤_ الاجماع = حجته الاجماع «١٦٦_ ١٧٨» (عربى)

از: وحيد بهبهانى، ١١١٨ _ ١٢٠٦ ق.

[الذريعه ٦-٢٦٧ _ مرعشى ٢-٦٢ _ مجلس ٣٧-٤٠٩ _ الفبايى آستان قدس / ٢١].

٥_ الوجيزه «١٧٨_ ١٨٠» (درايه _ عربى)

از: بهاء الدين محمد بن حسين عاملى _ ١٠٣١ ق.

[الذريعه ٢٥-٥١ _ مجلس ٩-١٦٣ و ٢٦-٣٩ _ مرعشى ١-٣٩ _ مشار عربى / ٩٨٥].

٦_ حاشيه معالم الاصول «١٨٢_ ٢٩٧» (اصول فقه _ عربى)

از: محمد بن حسن مدقق شيروانى، _ ١٠٩٨ ق.

[الذريعه ٦-٢١٠ _ امام صادق قزوين ١-٣٧٤ _ مرعشى ١-٣٨ _ مجلس ٢٥ / ٣٦٤].

آغاز: «قوله الفقه فى اللغه الفهم الخ انما ابتداء بتعريف الفقه دون اصول الفقه كما هو المعروف فى كتب الأصول لان وضع الكتاب انما هو فى الفقه والتعرض لبعض المباحث الأصوليه من باب...».

ص: ٤٣٧

۷ _ حاشیه معالم الاصول «۲۹۸ _ ۳۴۰» (اصول فقه _ عربی)

از: خلیفه سلطان حسین بن محمد مرعشی آملی، ۱۰۰۱ _ ۱۰۶۴ ق.

[الذریعه ۶-۲۰۶ _ امام صادق قزوین ۱-۱۰۳ _ مجلس ۷-۱۰۳ و ۲۶-۲۶۷ _

مرعشی ۲-۲۳۶ _ مشار عربی / ۲۹۷].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین..... و بعد فیقول العبد الغریق فی بحر العصیان المشرف بالانتساب الی ثانی سیدی شباب اهل الجنان الحسین المدعو بخلیفه سلطان عفی عنه الرحیم الرحمن....».

۸ _ اجوبه الاسئله «۳۴۰ _ ۳۴۱» (عربی)

از: سید بحر العلوم (۱۲۱۲ ق)

پاسخ چهار سؤال کلامی است که از مؤلف پرسیده و وی بدانها پاسخ داده است، عناوین این سؤالا عبارتست از: ۱ _ علت دخول ابلیس در جهنم بعد از اینکه دانستیم وجود وی در حکمت و مصالح خلقت واجب است، ۲ _ معنی تفویض بگونه ای که از جبر سر در نیاوریم، ۳ _ حقیقت بداء. ۴ _ چگونگی درک امور قبیحه و حسنه همراه با لذات در حالیکه آنها از دو گونه و از دو سنخ متفاوتند.

آغاز: «من افادات سید الاعظم.... سأل بعض المحتاجین عن عله دخول ابلیس فی النار...الجواب، اعلم ارشدك الله ان تعذیب ابلیس بالنار لمخالفه امر الملك الجبار بما صدر عنه من التمرد و الاستكبار...».

انجام: و الاختیار لا ینافی الاختیار بل یؤکده و تحقیقه کما حقق فی محله، تم.».

رساله اول نستعلیق تقی بن محمد باقر رشتی در ۱۲۰۵ در کربلا. تصحیح شده و حاشیه دارد.

رساله دوم نستعلیق همان در ۱۲۰۸. تصحیح شده و حاشیه دارد.

رساله سوم نستعلیق همان در ۱۲۰۸ در نجف. تصحیح شده و حاشیه دارد.

رساله چهارم نستعلیق همان در ۱۲۰۸. تصحیح شده.

رساله پنجم نستعلیق همان در ۱۲۰۸ در نجف.

رساله ششم نستعلیق همان در ۱۲۰۷. تصحیح شده و حاشیه دارد.

رساله هفتم نستعلیق همان در ۱۲۱۰ در نجف.

رساله هشتم نستعلیق همان بدون تاریخ.

۳۴۱ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۲۰۸۹)

۱ _ تبصره المتعلمین فی مهمات احکام الدین « ۱ _ ۱۹۷ » (فقه _ عربی)

از: ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلّی، ۶۴۸ _ ۷۲۶ ق.

[الذریعه ۳-۳۲۱ _ مرعشی ۶-۸۷ _ امام صادق قزوین ۱-۵۰ _ الفبایی آستان قدس / ۱۰۱].

۲ _ الالفیه « ۱۹۷ _ ۲۲۲ » (فقه _ عربی)

از: شهید اول، ۷۸۶ ق.

[الذریعه ۲-۲۹۶ _ امام صادق قزوین ۱-۳۰۶ _ مجلس ۲۶-۳۸۴ _ مرعشی ۱-۵۳ _ مشار عربی / ۸۴].

۳ _ الجعفریه « ۲۲۳ _ ۳۰۵ » (فقه _ عربی)

از: نور الدین علی بن حسین بن عبدالعالی کرکی، _ ۹۴۰ ق

رساله ای مختصر در بیان واجبات و مستحبات نماز که در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[الذریعه ۵-۱۱۰ _ مجلس ۱۰-۶۷۴ و ۲۵-۱۳۰ _ مرعشی ۱-۵۳ _ الفبایی آستان قدس / ۱۶۴].

آغاز: «الحمد لله الولیّ الحمید المبدیء المعید الفعّال لما یرید الذی شرع لعباده الصّلاه وسیله الی.....»

ص: ۴۳۹

۴_ الباب الحادی عشر «۳۰۶ _ ۳۱۶» (کلام _ عربی)

از: ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلّی، ۶۴۸ _ ۷۲۶ ق.

[الذریعه ۳-۵ _ مرعشی (شماره ۶۹) _ آستان قدس ۱-۵۳ _ مشار عربی /].

۵_ المسائل فی معرفه الارکان الخمسه الاصولیه «۳۱۶ _ ۳۲۳»

(کلام _ عربی)

از: ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلّی، ۶۴۸ _ ۷۲۶ ق

معتقدات امامیه که با عناوین «مساله _ مساله» در ضمن سی و سه مساله تنظیم و تحریر شده است.

با کتاب... که از شیخ طوسی ره است مقایسه شود.

آغاز: «مسأله: معرفه الله تعالی واجبه علی کلّ مکلف بدلیل انه منعم فیجب شکره فتجب معرفته. مسأله: الله تعالی موجود بدلیل انه صنع العالم و اعطاه الوجود و کل من کان كذلك فهو...».

انجام: «...فانّ ذلك حقّ لا یشکک فیہ احد من المؤمنین بدلیل انه معصوم و کلّما... فهو حقّ تمت المسائل من معرفه الله تعالی والحمد لله رب العالمین».

۶_ وصایا الرسول ۹ لفاطمه ۷ «۳۲۳ _ ۳۳۵» (حدیث _ عربی)

از: ؟.

وصایای رسول گرامی اسلام به دخترش حضرت فاطمه زهرا (س) که با عناوین «یا فاطمه _ یا فاطمه» تنظیم و از طریق حضرت سلمان فارسی روایت شده است.

آغاز: «روی عن سلمان الفارسی رضوان الله علیه قال... قالت و لم ذلك یا ابتاه فقال اما نقصان... یا فاطمه انهنّ اذا اصبن الخیر فلا یشکرن و اذا رأین الشرّ فلا یصبرن...».

انجام: «...یا فاطمه احفظی وصیّتی و اوصی به نساء امّتی فمن اطاعک فهی من اهل الجنه و من خالفک فهی من اهل النار تمت».

۷ _ حدیث ذوالنون المصری = وصایا... «۳۳۶ _ ۳۵۲» (عربی)

وصایا و نصایح «ذوالنون مصری» به متوکل خلیفه عباسی است که در یک دفتر گردآوری شده است.

آغاز: «...من الاخبار الصّیحه أنّ المتوکل ارق ذات ليله ارقاً شدیداً فاراد من یسامره و یحادثه فذکر فی نفسه من یصلح لما یرید...».

انجام: «...انه غفور منّان و صلی الله علی سیدنا محمّد صاحب المعجزات والبرهان والحمد لله رب العالمین».

کتاب اول از آغاز نقص دارد. نسخ اسماعیل بن عبدالحسین بحرانی اصلاً و الجزائر مولدآ و الاصفهانی مسکنا در ۱۰۶۸. تصحیح شده و حاسیه دارد.

رساله دوم نسخ ۱۰۶۸ یا بدون تاریخ.

رساله سوم نسخ همان کاتب.

رساله ۴ و ۵ و ۶ و ۷ بدون تاریخ.

در پایان رساله هفتم اشعاری منسوب به امیرمومنان ((علیه السلام)) و دعای استفتاح (ام داوود) نوشته شده.

۳۵۲ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۲۱۳۵)

۱ _ عقائد دینیّه (کلام _ فارسی)

از: ضیاء الدین محمد بن سدید الدین علی جرجانی، _ ۸۳۸ ق

رساله ای کوتاه در عقاید که بصور پرسش و پاسخ با عنوان «اگر گویند، گویم» نگاشته شده است.

[مرعشی ۱۹۸-۳ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۹۷۳ _ الذریعه ۱۵-۲۸۳ _

دانشگاه تهران ۱۱-۲۱۷۴ _ سپهسالار ۳ / ۲۷۰].

ص: ۴۴۱

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... اما بعد چنین گوید این فقیر حقیر جانی... که این رساله ایست مختصر در بیان واجبات عقلیه که جمع کردم آنرا جهت التماس بعضی از طالبان علوم دینیّه تقریباً الی الله...».

انجام: «...و ثواب و عقاب جمله حق است و واقع خواهد شدن گوئیم زیرا که این همه امور کتاب الله که کلام خداست و پیغمبر صادق القول بر وقوع اینها خبر داده است و بر هر امر ممکن که پیغمبر ما بوقوع آن خبر دهد وقوع آن واجب بود والله اعلم بالصواب».

۲_ خوابنامه منظوم (فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی عبدالله کرمانی، _ ۸۳۴ ق

در تعبیر رؤیایها و خوابها که در ۱۹۳ بیت تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۴ / ۲۸۰۲].

آغاز:

«معبر گفت در تعبیر این راز

گرت باید شنو تا گویمت باز

شبانگاهی که باشی خفته در خواب اگر چیزی بینی وقت دریاب...»

انجام:

«...و گر تو مفلسی گردی توانگر

و گر باشی غنی گردی غنیر

و گر بینی تو قندیلی فروزان

بزودی میشوی قاضی سلطان»

۳_ فصول اربعه (رساله در...) (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

آغاز: «بدانکه زمان عبارت است از مقدار حرکت فلک و آن مرور ایام و لیالی باشد و منقسم میگردد بقرنها و قرنهای سالها و سالها بماه ها و ماه ها بهفته ها و هفته ها بایام

و لیالی وانها بساعات و...».

انجام: «...و علامت بلغم سفیدی لون بشره و بسیاری خواب و شیرینی دهن است».

۴_ خوابنامه منظوم

رساله ای کوتاه در تعبیر خوابها و رؤیاهای که بصورت منظوم در ضمن ۹۲ بیت آمده است.

آغاز:

«خلق تا در جهان اسبابند همه در کشتی اند و در خوابند

تاروان شان چه بیند اندر خواب

ز آن چه پیش آید از خطا و صواب...»

انجام:

«..خفته بیدار کردن آسان است

غافل و....یکسان است

بس کن از قیل و قال و از....»

۵_ نان و حلوا (فارسی _ عربی)

از: شیخ بهائی ۱۰۳۱ ق.

[مجلس ۳۶-۲۹۳ _ نسخه های خطی فارسی ۴-۳۲۶۲ _ الذریعه ۱۹-۳۱۹ _

دانشگاه تهران ۶-۲۳۷۲ _ مجلس ۱۰ / ۹۹۸].

آغاز: «احمد الله على افضاله والسّلام على اشرف الخلائق محمّد و آله اما بعد فيقول افقر العباد الى رحمه الله الغنى.... قبل ان يخرج الامر من يده هذه نبذه من الموانع و جمله من السوانح قد...».

انجام:

«...يا بهائی اتخذ قلباً سواه

فهو ما معبوده إلا هواه

هرچه از حق باز دارد ای غلام

نام و حلوا نام کردم والسلام».

ص: ۴۴۳

۶_ رساله در بیان احوال فردوسی (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در شرح احوال فردوسی صاحب شاهنامه که با استفاده از کتابهای کهن و متون پیشین نگاشته شده است.

آغاز: «در بیان احوال خیر مآل سبحان العجم استاد ابوالقاسم الشَّهیر بفردوسی الطوسی نور الله مرقدہ.

یگانه فارسی میدان فرس فردوسی

که در محاربه غزیده همچو شیر عرین...»

انجام:

«...هزاران درود و هزاران سلام ز ما بر محمد علیه السلام

ابر آل پاکش هزار آفرین که هم طیبین اند و هم طاهرین

الحمد لله علی اتمامه واشکره علی اختتامه»

۷_ اربعین حدیث (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در ترجمه چهل حدیث از معصومین ۷ که به یکی از پادشاهان تقدیم شده است. از مؤلف اطلاعی بدست نیامد.

آغاز: «ثنا و ستایش بی انتها پادشاهی را است که رایات ظفر آیات محمّدی را در میدان نبوت و رسالت برافروخت... و بعد بر ضمایر باهره ارباب سعادت و اقبال و خواطر طاهره اصحاب فضل و کمال پوشیده نباشد...».

انجام: «... که رسول الثقلین و نبی الكونین صلوات الله و سلامه علیه و آله فی الدّارین فرمود که اگر دریاها سیاهی گردند و درختها قلمها و آدمیان نویسندگان شوند نتوانند که فضایل علی بن ابی طالب را در شمار آرند».

ص: ۴۴۴

۸_ ترجمه قصیده دعبل خزاعی (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در شرح حال مختصر دعبل بن علی خزاعی شاعر اهل بیت: و ترجمه قصیده معروف وی درباره ائمه هدی که با بیت معروف «مدارس آیات خلت من تلاوه...» آغاز میشود.

آغاز: «دعبل بن علی خزاعی رحمه الله علیه احوال خیر مآل او به تفصیل و اجمال در کتاب کشف الغمّه و کتاب عیون اخبار الرضا...».

انجام: «...و چون او را دفن کردند یکی از مؤمنان او را در خواب دید و او را پرسید که ما فعل الله بک یعنی چه کرد خدای تعالی بتو گفت رحمنی بتلک الابیات باین ابیات بر من رحمت فرمود رحمه الله علیه».

۹_ آتش پاره (۶۱_ ۶۳)

از: میرزا طوفان مازندرانی.

آغاز:

«ای مه رخ سرو قامت من ای قامت تو قیامت من»

۱۰_ قصیده مدح امیرالمؤمنین (۶۶_ ۶۷)

از: ؟.

آغاز:

«جرمم آنجا که لنگر اندازد

گردش از چرخ اخضر اندازد»

ص: ۴۴۵

۱۱ _ نامه شاه عباس صفوی (۷۱ _ ۷۱)

از: ؟.

آغاز: «تا رشحات سبحان فیض ربّانی و قطرات غمام فضل سبحانی طراوت بخش».

۱۲ _ قصیده در وصف ائمه (۸۳ _ ۸۴)

از: حسین خوازمی.

آغاز:

«امیر جمله مردان و صاحب ناموس ولی و شیر خدا کار ساز روز عبوس»

۱۳ _ جدول تاریخ چهارده معصوم (۸۶ _ ۸۷)

از: ؟.

۱۴ _ قصیده از کلام سعدی بنام نصایح (۸۸ _ ۹۰)

از: سعدی شیرازی.

آغاز:

«بهیچ یار مده خاطر و بهیچ دیار که بزّ و بحر فراخ است آدمی بسیار»

۱۵ _ نصایح پیامبر به علی ((علیه السلام)) با عناوین یا علی (۹۳ _ ۹۵)

از: ؟.

آغاز:

«الحمد لله رب العالمین....و بعد این ترجمه ایست از کلام اعجاز نظام حضرت خیر الانام علیه و آله».

ص: ۴۴۶

۱۶ _ حدیث فضل بن شاذان (ترجمه فارسی) (۱۲۷ _ ۱۳۰)

از: ؟.

آغاز: «روایت کند فضل ابن شاذان رحمه الله علیه که شنیدم از مولای خود امام ثامن ضامن علی بن موسی الرضا».

۱۷ _ قصه طرمّاح بن عدی بن حاتم طائی (۱۴۲ _ ۱۴۵)

از: ؟.

آغاز: (در مجالس المؤمنین آورده که ابن داود رحمه الله در کتاب رجال خود طرمّاح بن عدی بن حاتم الطائی)».

۱۸ _ حکایات بهلول عاقل (۱۴۶ _ ۱۵۱)

از: ؟.

آغاز: «الشیخ الفاضل الواصل بهلول بن عمرو الغافل قدس الله سرّه و او وهب بن عمرو است».

۱۹ _ حکایات مؤمن طاق (۱۵۱ _ ۱۵۴)

از: ؟.

آغاز: «ابو جعفر محمّد بن علی بن نعمان بن ابی طرفه الاحول البجلی الکوفی الصیر فی الملّقب بمؤمن الطاق».

۲۰ _ احوال ابن ابی جمهور احسائی (۱۵۴ _ ۱۶۲)

از: ؟.

آغاز: «الشیخ محمّد بن ابراهیم بن ابی جمهور اللّحساوی صیت فضایل و کمالات او در میان جمهور».

ص: ۴۴۷

۲۱_ ده بند در مرثیه امام حسین (علیه السلام) (۱۶۲_ ۱۶۵)

از: فتحعلی شاه قاجار.

آغاز:

«در حیرتم که چرخ چراغرق خون نشد وز ماتم حسین زمین واژگون نشد

۲۲_ دوازده بند (۱۶۵_ ۱۶۹)

از: محتشم کاشانی.

آغاز:

«باز این چه شورش است که در خلق عالم است باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است»

۲۳_ چهارده بند صباحی (۱۶۹_ ۱۷۳)

از: صباحی بیدگلی.

آغاز:

«افتاد شامگه بکنار افق نگون

خور چون سر بریده از این طشت واژگون»

۲۴_ هفت بند (۱۷۳_ ۱۷۷)

از: حسن کاشی.

آغاز:

«السّلام ای سایه ات خورشید ربّ العالمین آسمان عزّ و تمکین، آفتاب داد و دین»

ص: ۴۴۸

۲۵_ مثنوی آذر بیگدلی (۱۷۸_ ۱۸۰)

از: حاجی لطفعلی آذر بیگدلی.

آغاز:

«بشنوید از معشر آزادگان این حکایت ای دل از کف دادهگان»

۲۶_ مثنوی تفرشی (۱۸۰_ ۱۸۴)

از: میرزا صادق تفرشی.

آغاز:

«معشر العشاق یا اهل الجوی

اثنی لنت نارآ بالطوی»

۲۷_ حکایت بیمار و طیب (۱۸۵_ ۱۸۶)

از: ؟.

آغاز:

«سوی ویرانه ام آمد سحری جلوهکنان بهر پرسیدن بیمار خود آن سرو روان»

۲۸_ تحقیق البروج (۱۸۹_ ۱۹۰)

از: خواجه نصیر الدین.

آغاز: «آنچه خواجه نصیر الدین طوسی رحمه الله علیه در باب اختیارات نزول قمر در بروج اثنی عشر فرموده»

هر گهی کاید بتائید خدای لم یزل جرم مه در خانه مریخ یعنی در حمل»

ص: ۴۴۹

انجام:

«هم کلاه و هم قبا و هم کمر هم پیرهن و آنچه در تن باشد او را جمله بخشیدن بمن»

رساله اول نستعلیق محمد حسن بن محمد علی در ۱۲۲۹ در حیدر آباد دکن. با مهر بیضوی «عبداله الراجی محمد حسن الطباطبائی» بر برگ اول.

رساله دوم بدون تاریخ.

رساله سوم و هفتم و هشتم نستعلیق همان کاتب در ۱۲۳۰ در حیدر آباد دکن.

رساله چهارم و پنجم نستعلیق همان در ۱۲۳۰

۱۹۰ برگ، ۱۴ × ۲۲

(۲۱۷۶)

۱_ دیوان فنای زنوزی «۲_ ۱۵۹» (فارسی)

از: عبدالرسول بن محمد حسن زنوزی، _ ۱۲۶۳ ق.

ناظم فرزند میرزا حسن زنوزی متخلص به «فانی» است و بدلیل همنامی با جد خود در ریحانه الادب و فهرست دانشگاه جلد دوم بنادرست شناسانده است.

به جلد ۲ ص ۴۱۳ رجوع شود.

[الذریعه ۹-۸۴۶ _ نسخه های خطی فارسی ۳-۲۴۷۱ _ دانشگاه تهران ۲-۶۳ _ ملی تهران ۲/۲۵۲].

آغاز: «حمد و ستایش خداوندی را سزاست که مداد علما را بدماء شهدا بیاراست.....»

۲_ سی بند مکتبدار تبریزی «۱۵۹_ ۱۶۰» (فارسی)

از: میرزا رحیم مکتبدار تبریزی، قرن ۱۳

اشعار فارسی که در سی بند در مرثی سید الشهداء ۷ سروده است.

آغاز: «سی بند مرثیه من کلام رحیم مکتبدار تبریزی.....والله بحديث نبوی عمل نموده

ص: ۴۵۰

باز از افق ملال محرم شد آشکار زرد و ضعیف قد خمیده بآه و زار...»

انجام:

«ای ساربان بگو تو بزینب ز راه لطف بهر خدا به بیکی من کند نگاه»

۳_ محرم نامه «۱۶۰_ ۱۶۴» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

مجموعه پیشگوئی‌هایی است که قطب راوندی از صدوق و او از امام صادق بنقل از دانیال نبی بیان کرده و در آن حوادث و وقایع محرم را (اگر اولش یکی از روزهای هفته باشد) بیان نموده است.

[دانشگاه تهران ۹-۱۳۴۷ _ نشریه دانشگاه تهران ۳-۴۴۷ _ نسخه های خطی فارسی ۱/۳۴۶].

آغاز: «در ترجمه حدیث شریفی است که مشتمل است بر احکام خسوف و کسوف هر سال...حضرت دانیال پیغمبر ۷ نوشته است که هرگاه سالیکه اول محرم نامه روز شنبه باشد در آن سال زمستان سرد باشد...».

انجام: «...و در زمین عراق و فارس اضطراب و اختلاف بسیار پیدا شود و مرد بزرگی از جبل عامل کشته شود و در اطفال دردها پیدا شود و فتنه بحاجیان میرسد و آب چشمها بسیار باشد».

۴_ احکام گرفتن آفتاب (کسوف) «۱۶۴_ ۱۶۶» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

در آن پیشگوئی‌هایی که در ایام سالهائی که در ماه هایش آفتاب کسوف کند، بیان شده.

آغاز: «در ماه های دوازدهگانه پس در سالیکه در محرم آفتاب بگیرد و در آنسال ارزانی باشد و در آخر سال دردها و بیماریها در مردم حادث شود و پادشاه بر دشمنان

ص: ۴۵۱

ظفر یابد....».

انجام: «...سالیکه ماه ذی حجه بگیرد مرد بزرگ در مغرب بمیرد و مرد فاجری و فاسقی دعوی پادشاهی کند باقی الله اعلم بالصواب».

۵_ خوابنامه منظوم «۱۶۶_ ۱۷۰» (فارسی)

از: ؟.

تعبیر خوابهایی که هر شخص ممکن است در عالم رؤیا ببیند در ضمن ۳۰۴ بیت شعر به نقل از معبرهای بزرگ بنظم کشیده است.

[نسخه های خطی فارسی ۴ / ۲۸۰۲].

آغاز:

«ابتدا میکنم بنام خدا صانع تحت و فوق و ارض و سماء

داور کردگار بیمانند که بود فارغ از زن و فرزند...»

انجام:

«...شکر الله تمام شد این تسوید آخرش در زمان سعد سعید

چون رقم کرده گشت این تعبیر

نعم مولی و هو نعیم النصیر»

رساله اول نستعلیق ۱۲۵۹ در قصبه زنوز. توسط ملا حسن بن محمد علی بر اولاد خود وقف شده است.

رساله دوم پنج بند اول از سی بند را دارد.

رساله سوم و چهارم بدون تاریخ.

رساله پنجم نستعلیق ۱۲۵۷

۱۷۰ برگ، ۱۶ × ۲۱

ص: ۴۵۲

۱ _ الجواهر العقليه في الادله القطعيه « ۱ _ ۱۵ » (كلام _ عربي)

از: صالح بن رضوان.

رساله ای کوتاه در اصول عقاید امامیه که با عناوین «الدلیل علی...- الدلیل علی...» بدون شرح و بسط نگاشته شده است.

آغاز: «الحمد لله باری النسم و رازق الامم و منشر الرمم و واجد القدم و مستحیل العدم الذی علّم بالقلم علّم بالانسان ما لم یعلم و صلی الله علی سیدنا محمد النبی المحترم و معدن الجود والکرم...».

۲ _ خلاصه الوسائل فی شرح المسائل « ۱۵ _ ۷۸ » (کلام _ عربي)

از: ؟.

شرح مختصر و فشرده رساله «المسائل فی معرفه الارکان الخمسه الاصولیه» نگاشته علامه حلّی (۷۲۶ ق)

که بصورت «قال _ اقول» تنظیم شده و بجهت اختصار و ایجاز شرح و بسط داده شده است.

به مجموعه شماره ۲۰۸۹ در همین جلد رجوع شود.

آغاز: «الحمد لله الذی اشرق بشموس معرفته قلوب اولیائه و..... بینابیع حکمته بصائر احبائه والصلاه... اما بعد فلما کانت العلوم الخفیه تتفاوت بتفاوت الکمال... ولا ریب ان الرساله التی الفها الشیخ الاعلم.....

انجام: «... كما وردت بذلك الاخبار الصحیحه فی قوله تعالی اذخرت شفاعتی لاهل الكبائر من امتی والجنه و ما وعد فیها من النعم المقیم والنار و ما توعده فیها من العذاب الالیم».

ص: ۴۵۳

۳ _ الباب الحادی عشر «۷۹ _ ۸۰» (کلام _ عربی)

از: علامه حلّی، ۶۴۸ _ ۷۲۶ ق

[الذریعه ۳-۵ _ مرعشی ۱-۸۲ _ آستان قدس ۱-۵۳ _ مشار عربی /].

۴ _ غایه الایجاز لخائف الاعواز «۸۹ _ ۹۵» (فقه _ عربی)

از: جمال الدین احمد بن فهد حلّی، _ ۸۴۱ ق.

رساله ای کوتاه در احکام و فروع خاصه از طهارت و صلاه که ندانستن آنها و جهل آنها سبب ابطال نماز خواهد شد. این رساله در دو فصل تنظیم شده است:

الفصل الاول؛ فی الطهاره. الفصل الثانی؛ فی الصلاه و افعالها.

[الذریعه ۱۶-۹ _ الفبائی آستان قدس / ۴۱۶].

آغاز: «...الفصل الاول فی الطهاره و هی وضوء و غسل و تیمم امّا الوضوء فیجب من خمسہ اشیاء البول والغائط والريح من المعتاد والنوم الغالب علی الحاستین السمع والبصر والجنون...».

انجام: «...و یتخیر فی ثالثه و رابعه بین قراء الحمد وحدها...و علی کل حال تمت».

۵ _ مسکن الفؤاد عند فقد الاحبه و الاولاد «۹۷ _ ۱۵۶» (اخلاق _ عربی)

از: شهید ثانی، ۹۱۱ _ ۹۶۶ ق.

رساله ای است در باب وظایف شخصی که فرزند یا یکی از خویشان و دوستانش را از دست می دهد، که در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه تنظیم و در روز جمعه غره رجب ۹۵۴ ق پایان یافته است.

[الذریعه ۲۱-۲۰ _ مرعشی ۲-۴۸ _ الفبائی آستان قدس / ۵۱۸].

ص: ۴۵۴

۶_ مفاتیح فیض کاشانی «۱۵۷_ ۱۸۶»

رساله اول بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱ و ۱۲

رساله دوم از انجام افتادگی دارد. تحریر سده ۱۱

رساله سوم بدون تاریخ. در پایان آن قصیده ای از عجاج بن موسی آمده که آغازش اینست:

نهدی الهدایا الی من جودهم رشحا.....

رساله چهارم نسخ جعفر بن حسان بن سعید الشبانی. (سده ۱۰ و ۱۱)

از آغاز افتادگی دارد.

در برگ آخر ساله تاریخ ولادت خیر النساء بنت محمد مهدی حسینی تبریزی در ۱۱۱۴ با سه بیت شعر از مشتاق در ماده تاریخ ولادتش، و ولادت مریم با پنج بیت شعر در ماده تاریخ ولادتش در ۱۱۴۳، دیده میشود.

رساله چهارم نستعلیق سید محمد علی در ۱۰۹۱. در پشت برگ آخر رساله، ماده تاریخ وفات نواب میرزا مهدی اعتماد الدوله در ۱۰۸۹ در هفت بیت، و تاریخی دقیق وفات ملا محمد باقر سبزواری در ششم ربیع الاول ۱۰۹۱ یاد شده است.

۱۸۶ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۲۲۰۴)

۱_ الدرّه الیتیمه «۱_ ۱۰» (اخلاق _ فارسی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی (حاج کریمخان)، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای است در تهذیب نفس و اجتناب از تشکیک از آنچه که توسط شرع مقدس وارد شده و نیز تکیه به عقل در امور دینی که با استفاده از آیات و روایات نگاشته شده است.

[مرعشی ۸۷/۱۶].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... ان هذه دره یتیمه و تحفه کریمه اهدیتها الی طالب

ص: ۴۵۵

العلم والیقین بالشرع المبین... فاعلم ایها الناظر فی رسالتی هذه ان کل نفس یجب سلامته من افات الدنیا و الآخرة و نجاته من الهلاک...».

انجام: «...خذها الیک نعمه هنیئه مریئه سابغه والحمد لله علی المله السمحه السهله...».

۲_ الوصیه « ۱۱ _ ۲۰ » (اخلاق _ عربی)

از: حاج کریمخان کرمانی.

مؤلف در مقدمه میگوید: «در یکی از سالها توفیق ملازمت و تشرف به خدمت عالم بزرگ سید زین العابدین بن سید حسین شیرازی در کرمان دست داد و مدتها در ملازمتش بودیم تا اینکه موقع مفارقت از من درخواست نگارش رساله در وصیت به علم و عمل نمود و من این وجیزه را بدرخواست وی مینویسم». این رساله در دو فصل تنظیم شده و در ۱۳ شعبان ۱۲۷۱ ق در قریه لنجر کرمان پایان یافته است:

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... و بعد فیقول الرحیم الفانی و الا-ثیم الجانی... ان کرائم النعم من الله سبحانه علینا ان قدر الله سبحانه و له الحمد تشرفنا بملاقات السید السند والمولی المعتمد صاحب الاخلاق الزکیه...».

۳_ کیفیه استنباط الاحکام (۲۱ _ ۲۲)

از: ؟.

آغاز: «و ما کتب مولانا و سیدنا و ملاذنا و حجه الله علینا... انه قال عود نفسک ان تصح ما رویت...».

۴_ فائده فی عالم الذر (۲۳ _ ۲۵)

آغاز: «قائده ان عالم الذر لیس بعالم مقدم علی هذا العالم زماناً بل هو مقدم رتبه و درجه بالنسبه الی هذا العالم...».

ص: ۴۵۶

۵_ خطبه (۲۵_ ۲۹)

آغاز: «الحمد لله الذى لا من شئ كان ولا من شئ كون ما قد كان اعجز الاوهام ان تنال الا وجوده و...».

۶_ فائده (۳۲_ ۳۵)

از: محمد كريم بن ابراهيم قاجارى کرمانى.

آغاز: «اعلم ان الله سبحانه يقول قل اى شئ اكبر شهاده قل الله شهيد بينى و بينكم...فانت اذا نظرت الى هذه الاجسام المشهوده من السموات و الارض و ما بينهما ترى كل شئ منها مركباً...».

۷_ فائده جليله (۳۵_ ۳۹)

از: همو.

آغاز: «اعلم ان ما من العالى ابدآ متوحد متفرد بالنسبه الى ما من الدانى و ما من الدانى متكثر بالنسبه اليه فاذا اشرق ما من العالى متوحدآ على الدانى...».

۸_ پيرامون آيه او لم يكف بربك انه على كل شئ شهيد

۹_ الوجود «۳۹_ ۴۱» (فلسفه _ عربى)

از: محمد كريم بن ابراهيم قاجارى کرمانى، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله اى است در اقسام وجود كه در بيست و سوم ذبحه ۱۲۷۷ ق نگاشته شده است.

آغاز: «اعلم ان الوجود اما وصفى و اما ذاتى اما الوجود الوصفى فهو كون الشئ طويلا مثلا او احمرآ و فى مكان كذا او فى وقت كذا...».

ص: ۴۵۷

۱۰ _ اجویه الاسئله «۴۱ _ ۶۰» (کلام _ عربی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای است در پاسخ سوالات شخصی درباره مسائل اعتقادی، این رساله که بصورت «قال _ اقول» تنظیم شده در ۱۹ محرم ۱۲۷۸ ق پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... و بعد فقد سئلتی بعض الاخوان عن مسأله و لم اتمكن من جوابه منذ زمان الى ان حصل لی بعض الفراغ ان اجیبه بقدر المیسور تکلاناً علی فهمه الدقیق... قال قد ذکرتم ان الکن هو الوجود...».

انجام: «... علی ما شرحنا و ذکرنا آنفاً ان الارض بالنسبه الى السماء سَجین فالسماء بالنسبه الى الارض علیین و لو راجعت رسالتی هذه بتفکر علمت انی اودعت فیہ لک المطالب الجلیله والله خلیفتی علیک».

۱۱ _ ضیاء البصائر فی تعیین الكبائر «۶۱ _ ۸۳» (اخلاق _ عربی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای است در استقصاء و معرفی گناهان کبیره که در قرآن بدانها وعده غذاب داده شده که در نه فصل تنظیم و در سیزده صفر ۱۲۷۹ ق نگارش آن پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... انه کان برهه من الدهر تیلجلج فی صدری ان افرد کتاباً فی تعیین الكبائر من الذنوب التي نصّ الله علیها فی کتابه بقوله ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم...».

انجام: «... فالحمد لله علی ما منّ ببرکه سیدی بقیه الله».

۱۲ _ العوائد = واردات قلبی «۸ _ ۱۳۱» (کلام _ عربی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق

رساله ای است در معتقدات و اصول عقائد که بصورت «عائده _ عائده» تنظیم شده

۱۴ عائده را در بر دارد. نام حاضر که در داخل رساله نیامده و در جایی دیده نشد با استفاده از عناوین مذکور انتخاب شد.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... انه قد كان يرد على قلبي... في بعض الاحيان بعض المطالب في اوقات التفكير او غيرها و لربما ما كنت بصدد ابدآ و لا تدبرت فيه او تدبرت و لم انه ه فاذا ورد وجدته حقاً مطابقاً...».

انجام: «.. و وجوه ها في عالم البرزخ و وجوه وجوه ها في عالم الآخرة و كذلك مثل عالم البرزخ تخلع و تبقى في علم الله و وجوه ها في الآخرة فافهم راشدآ موفقآ، تمت.».

۱۳ _ اجوبه مسائل العباسيه «۱۳۳ _ ۱۶۵» (کلام _ عربی)

از: محمد کریم بن ابراهیم قاجاری کرمانی، ۱۲۲۵ _ ۱۲۸۸ ق.

رساله ای است در پاسخ به سؤالات کلامی که عباس میرزا ولیعهد فتحعلی شاه به مؤلف فرستاده و خواهان پاسخ مجمل و کوتاه شده است، مؤلف سؤالات را ترجمه و بمنزله متن و جوابهای خود را بمنزله شرح آنها قرار داده است، این رساله در هشتم ذیقعد ۱۲۷۷ ق پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... انه قد اتاني كتاب كريم و خطاب جسيم من صاحب الرياستين السيف والقلم و مالک الولايتين... و قد امرني في كتابه لشرح مسائل مشكله و مطالب مفصله و لولا انه قد امرني بان اسلك...».

انجام: «...سؤال عرق الجنب بالحرام طاهر ام نجس جواب مکروه یعنی یکره الصلاه فيه و هذا آخر مسائله ايده الله فلنختم الكتاب و صلى الله على محمد و آله في المبدأ و المآب.».

کتاب ۱ و ۲ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ بخط محمد جعفر خوزانی اصفهانی در ۱۲۸۲

کتاب ۹ نسخ همان کاتب بدون تاریخ.

بقیه تاریخ کتابت ندارد.

۱۶۵ برگ، ۱۵ × ۲۲

ص: ۴۵۹

۱_ تشریح الافلاک «۱۰_ ۱» (نجوم _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳_ ۱۰۳۰ ق

[الذریعه ۴-۱۸۵ و ۶-۳۹ و ۱۳-۱۴۶-۱۴۹_ مرعشی ۱-۴۹_

آستان قدس ۱۰-۳۰_ مشار عربی / ۱۸۵].

۲_ هیئت فارسی «۱۱_ ۳۱» (نجوم _ فارسی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی، ۸۷۹ ق

[الذریعه ۱۶-۹۴ و ۲۵-۲۵۸_ نسخه های خطی فارسی ۱-۳۷۰_

مشار فارسی ۵-۵۵۴۴_ آستان قدس ۱۰/۷۸].

۳_ شرح خطبه «شرح الملخص» «۳۲_ ۳۶» (نجوم _ عربی)

از: ؟.

«شرح الملخص فی الهیئه» نگاشته «قاضی زاده رومی» (۸۱۵ ق) متنی معروف در نجوم است و این رساله شرح خطبه و دیباچه ای است.

احتمال دارد این خود حاشیه شرح الملخص بوده که تا آخر ادامه داشته ولی کاتب تنها بخش حاشیه دیباچه را کتابت کرده است.

آغاز: «الحمد ای جنسه او جمیع افراده والفرد الاكمل منها لله ثبوتیا قصریاً کما یفیده لام الاختصاص علی المشهور و هو اما حقیقی او اضافی...».

۴_ شرح الملخص فی الهیئه = شرح چغمینی «۳۷_ ۹۱» (نجوم _ عربی)

از: موسی بن محمود قاضی زاده رومی، ۸۱۵ ق

شرح مزجی است بر «الملخص» محمود بن محمد چغمینی خوارزمی (۷۴۵ ق) که

بنام «الغ بیگ میرزا» تالیف و در سال ۸۱۴ ق پایان یافته است.

[امام صادق قزوین ۱-۱۵۴ _ مرعشی ۳-۵۳ _ کشف الظنون ۲-۱۸۱۹ _ آستان قدس ۱۰/۷۳].

۵- شرح بیست باب «۹۲- ۱۶۰ و ۱۶۴- ۱۸۵» (نجوم - فارسی)

از: مظفر علی بن محمد قاسم گنابادی، _ زنده ۱۰۲۴ ق

رساله ای مفصل در شرح «بیست باب» نظام الدین عبدالعلی بیرجندی (۹۳۴ ق) که بنام شاه عباس اول (۹۹۵ _ ۱۰۳۷ ق) در سال ۱۰۰۵ ق نگاشته شده است.

[الذریعه ۱۳-۱۳۱ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۳۱۴ _ دانشگاه تهران ۱۲-۲۶۱۷ _ سپهسالار ۵-۱۵۹ مشار فارسی ۳/۳۲۱۲].

آغاز: (حمد و ثنای بی ریب و ریا قدیری را سزاست که کلک صنعت او.....).

۶- سی درس اصول دین «۱۶۱- ۱۶۳» (کلام - فارسی)

از: ؟.

دروس کوتاه و فشرده در اصول دین و معرفت ائمه معصومین است که در سی درس تنظیم شده است.

آغاز: «درس اول خدا یکیست و از برای او مثلی و مانندی نبوده و نیست ما همه بندگان او هستیم و او آفریدگار ماست همیشه بوده است و همیشه خواهد بود از برای او فنائی نبوده و نخواهد بود درس دوم.....».

۷- خلاصه الحساب «۱۸۶- ۲۲۱» (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، _ ۱۰۳۱ ق

[الذریعه ۷-۲۲۴ _ امام صادق قزوین ۱-۳۷۵ _ مرعشی ۱-۵۴ _

مشار عربی / ۳۳۴ _ دایره المعارف اسلامی ۱/۹۸].

ص: ۴۶۱

کتاب اول بی تاریخ. تحریر سده ۱۳

کتاب دوم نستعلیق ۱۲۵۱. تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد.

کتاب سوم بیتاریخ.

کتاب ۴ و ۵ نسخ محمد یوسف بن محمد مهدی نائینی شریف در ۱۲۵۶

کتاب ۶ نستعلیق علی محمد بن عبدالله الحسینی در اصفهان (سده ۱۳) این رساله در میان باب ۱۵ و ۱۶ شرح بیست باب صحافی شده است.

کتاب هفتم نستعلیق کاتب رساله ۴ و ۵ بدون تاریخ.

۲۲۱ برگ، ۱۶ × ۲۲

(۲۲۲۸)

۱_ الوافیه فی الاصول «۱_ ۹۶» (اصول فقه _ عربی)

از: عبدالله بن محمد بشرویی خراسانی _ فاضل تونی، _ ۱۰۷۱ ق

[امام صادق قزوین ۱-۳۸۷ _ مرعشی ۱-۱۵۱ _ الفبائی آستان قدس / ۵۹۸ _ الذریعه ۲۵ / ۱۷].

آغاز: «الحمد لله على جزیل الائه والشکر له على جمیل نعمائه...فهذه رساله وافیه شافیه محتویه».

۲_ اثبات الواجب «۹۷_ ۹۸» (کلام _ عربی)

از: شاه قوام الدین حمزه حسنی حسینی.

رساله ای است در اثبات واجب تعالی که مطابق مذاق و مشرب امامیه نگاشته شده است و در آن بدون اینکه به دور و تسلسل استناد شود. به اثبات حق تعالی پرداخته شده. مؤلف که از این تالیف اثری در جایی دیده نشد احتمالاً همان «قوام الدین حمزه بن تقی الدین محمد شیرازی» است و در قرن یازدهم می زیسته و نامش در طبقات اعلام الشیعه به اختصار آمده است.

[طبقات اعلام الشیعه ۵-۱۹۰ _ ۱۹۱].

ص: ۴۶۲

آغاز: «اعلم أنّ للقوم مسلكين في اثبات الواجب تعالى احدها يتوقف على ابطال الدّور والتّسلسل و هو المشهور لدى الجمهور والثّاني لا يتوقف عليه و قرّروه بأنّ مجموع الممكنات الموجوده....».

انجام: «...لأنّ هذا العدم من جمله عدم الجملة على النّحو الثّاني اذ هو عبارة من عدم جزء و جزء حتى يستوفى الاجزاء بأسرها و هذا يمتنع... ضروره».

۳ _ فائده في دفع شبهه ابن كمونه

۴ _ فائده في المحكم والمتشابه

۵ _ فائده منقوله عن رساله في التذكير والتأنيث

از: مير سيد شريف.

۶ _ حدود الاشياء «۱۰۰_ ۱۰۷» (عربي)

از: ابو علي حسين بن عبدالله بن سينا، ۳۷۰ _ ۴۲۸ ق

رساله ای است در بیان حدود و معانی بعضی از اشياء و اصطلاحات فلسفی که پس از مقدمه به اختصار نگاشته شده است.

[مرعشی ۵-۳۱۹ _ مجلس ۳۸-۳۹۱ _ الفبایی آستان قدس / ۲۱۸ _ الذریعه ۶ / ۳۰۰].

آغاز: «الحمد لله ربّ العالمين.... و بعد فانّ بعض اصدقائي سألوني ان املی عليهم حدود اشياء يطلبون تحديدها و ائی استعفيت عن ذلك علما بأنه كالأمر المتعذّر على البشر سواء كان....».

انجام: «...فالقديم بحسب الزّمان هو الذي ليس له مبدأ اعلى و هو الواحد الحق تعالى عمّا يقول الظّالمون علوّاً كبيراً».

ص: ۴۶۳

۷_ حقیقه الحقائق «۱۰۸_ ۱۰۹» (عرفان _ عربی)

از: ابن عربی، محی الدین، _ ۶۳۸ ق

رساله ای است در حقیقت حقائق اسرار عرفانی که برای فرزند طریقتی اش نگاشته و در چند فصل تنظیم نموده است.

[مرعشی ۱۲ / ۳۲۶].

آغاز: « الحمد لله المذی جعل الموجودات علی وجوده دلیلا- و اوضح للسائرین علی... و بعد فهذه الرسالة الشریفه فی علوم الحقائق و حکم من الدقائق لولدی فی الطریقه و قره عینی فی الأرادة...»

انجام: «... و اذا فرض ان یرتفع واحد من الأعداد فلا یتحقق الحقائق من الاعداد الا نفس المعنی الحقیقی».

۸_ تحقیق المعاد الجسمانی «۱۱۰_ ۱۱۲» (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای است در اثبات معاد جسمانی به وسیله ادله عقلیه و رد نظریه مخالفین که در دوازده مطلب تنظیم و تحریر شده است.

آغاز: « الحمد لمن منه البدایه والیه الأعاده والصلاه علی من به اتّصلت دائره الوجود و تمّت قوس الصعود...».

انجام: «...فأنها ممّا لا یشفی العلیل و لا یروی... و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل».

۹_ سوال و جواب «۱۱۲_ ۱۱۳» (فلسفه _ عربی)

از: جلال الدین محمد بن اسعد دوانی، _ ۹۰۸ ق

کسی سؤال کرده که اگر کسی بگوید که «کلامی فی هذا الیوم کاذب» و در آن روز

ص: ۴۶۴

هیچ کلامی بزبان نیاورد درین صورت کلام وی متصف به صدق و کذب خواهد بود یعنی هم صادق است و هم کاذب، مؤلف بر این اشکال جواب داده است.

آغاز: «قیل لو قال قائل کلامی فی هذا الیوم کاذب و لم یقل فی هذا الیوم غیر ذلك الکلام لزم ان یکون هذا الکلام صادقاً کاذباً معاً لانه ان کان صادقاً فی نفس الأمر لزم ان یکون...».

۱۰ _ جواب شبهه الدوانی «۱۱۳» (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

در این رساله مؤلف بر جواب وارده از جلال الدین دوانی در رساله پیشین ایراد وارد ساخته و به آن جواب داده است.

آغاز: «اقول قد قرر الجواب علی الوجه الذی اراده ثم اورد علیه لم یرد علی ذلك المجیب ایضا و تقریر الجواب علی وجه ه ان حقیقه الخبر هو الحکایه عن النسبه الخارجیه اما اولاً علی الوجه المخالف...».

۱۱ _ الرساله الحرفیه «۱۱۳ _ ۱۱۴» (نحو _ عربی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ _ ۸۱۶ ق

مؤلف در این رساله به اشکالی که در معانی حرفیه پیش آمده و نحویین را دچار اشکال ساخته پاسخ داده است.

[مرعشی ۷-۱۵۴ (آغاز برابر نمونه نیست) _ الفبایی آستان قدس / ۲۲۱].

آغاز: «اعلم انّ النّحویین لّمّا رأوا انّ معنی من مثلاً هو الابتداء و الابتداء اسم اشکل علیهم....».

ص: ۴۶۵

۱۲_ الجبر و الاختيار «۱۱۴» (کلام _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

در بحث جبر و اختیار در اعمال انسان که غیر از رساله معروف «جبر و اختیار» وی است که بفارسی و در ده فصل نگاشته شده و در «کلمات المحققین» بچاپ رسیده است.

آغاز: «بسمله الافعال ينقسم الى ما يكون تابعاً لقدرته والى ما لا يكون، مثال الاول الاكل والمشى من الانسان الصحيح الذى لم يكره على هذين الفعلين...».

انجام: «..فان من علم ان الشمس تطلع غدآ لا يكون علمه سبباً لطلوعها و اذا لم يكن للعلم اثر فى الفعل فلا يكون الفعل الجبر و الايجاب، و الله اعلم».

۱۳_ الاسئله و الاجوبه «۱۱۵ _ ۱۱۶» (فلسفه _ عربی)

از: ارسطاطاليس، ۳۲۲ _ ۳۸۴ ق

رساله ای است فلسفی در علت صیوروت اشیاء که با کلمه «لم صار» آغاز و پاسخ داده شده، در این رساله ۲۴ سؤال مطرح شده است.

آغاز: «هذه اسؤله اجوبه من كلام ارسطاطاليس، سؤال: لم صار من كانت رؤيته شنيعة كان الجهل فيه غالباً، جواب: لان حق الخلق يتبع شده القوه من النفس و قبح الجهل يتبع ضعفها...».

انجام: «..لم صار من به فواق اذا قرع و سمع ما يقرعه براء، جواب: لان حركة النفس يوجب حركة البدن فأثار الحرارة و ارتفع سبب الفواق».

۱۴_ فوائد فلسفی مقتبس از کتابها و فوائد متفرقه

کتاب اول تحریر سده ۱۳. تصحیح شده، حواشی دارد.

بقیه کتابها و رساله ها نیز بدون تاریخ و نام کاتب و تحریر سده ۱۳ میباشد.

۱۱۶ برگ، ۱۵ × ۲۱

ص: ۴۶۶

۱ _ جبر و مقابله « ۱ _ ۱۴ » (فارسی)

از: ملک محمد بن سلطان حسین اصفهانی، _ زنده ۹۸۴ ق

مؤلف که از مولی علی کرکی در سال ۹۸۴ ق اجازه دریافت کرده رساله حاضر را در دنباله و ادامه حساب قوشچی نگاشته و در دو فن تنظیم ساخته است:

فن اول؛ در علم جبر و مقابله (مقدمه و هفت فصل)

فن دوم؛ در قواعد معینه که بهر یک از آن استخراج بعضی مجهولات توان کرد (۷ باب).

[نسخه های خطی فارسی ۱-۱۵۶ _ الذریعه ۵-۸۸ _ دانشگاه تهران ۴-۸۷۴ _ سپهسالار ۴/۲۷].

آغاز: «الحمد لله الملك العلام... امّا بعد بر ارباب دانش و اصحاب بینش مخفی نیست که رساله فارسی علامه مولانا علی قوشچی در علم حساب اشتهار تمام دارد و رواج ما لا کلام دارد و مبتدیان از آن...».

انجام: «...این است مجمل بعضی مباحث علم حساب که به جهت بعضی از اخوان مؤمنین مرقوم گشته و بهمین مقدار اکتفا نمود...والیه المرجع والمآب».

۲ _ حساب فارسی = میزان الحساب « ۱۵ _ ۳۸ » (فارسی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی، _ ۸۷۹ ق

[نسخه های خطی فارسی ۱-۱۶۳ _ مجلس ۱۰-۶۸۵ _ آستان قدس ۱۰-۲۴۸ _

مرعشی ۱۷-۱۴۷ _ مجلس ۳۸/۵۹۹].

۳ _ خلاصه الحساب « ۳۹ _ ۵۹ » (عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۱ ق

ص: ۴۶۷

۴_ الاعداد (رساله فی...) «۶۰_ ۶۴» (حساب _ عربی)

از: لطف الله.

مؤلف پس از دیدن کتابی در تحصیل نسبت بین دو عدد معلوم که مؤلف آن برخی مواقع بیشتر و برخی مواقع کمتر توضیح داده بود، به فکر تالیف رساله ای در توضیح دقیق آن موارد افتاد و بنام فرزندش محمد محسن تالیف نموده و در دو مقدمه و سه قسم تنظیم نمود:

الاول؛ النسبه الى الاعداد المنطقه. الثاني؛ النسبه الى الاصم. الثالث؛ النسبه الى المشترك.

آغاز: «الحمد لمن لا تعدّ نعمائوه و لا تحصى الاؤه والصلاه على من نسب اليه المجد والشرف... و بعد فيقول الفقير الى لطف الله لطف الله لطف الله به اني رايت رساله في تحصيل النسبه بين كل عددين معلومين...».

انجام: «... تأمل و حفظ هذه المطالب فان فيها فوائد كثيره. هذا آخر ما اردنا ايراده هنا والله اعلم والحمد لله رب العالمين».

۵_ مدخل منظوم «۶۴_ ۶۸» (نجوم _ فارسی)

از: عبدالجبار خجندی، _ زنده ۶۱۶ ق

[الذريعه ۱۹-۲۹۰ _ نسخه های خطی فارسی ۱-۳۴۷ _ دانشگاه تهران ۹/ ۱۱۷۱].

هیچ کدام تاریخ ندارد. تحریر سده ۱۱ و ۱۲ میباشد.

رساله دوم نسخ محمد تقی بن عیسی است.

همه رساله ها تصحیح شده و رساله اول حاشیه دارد با امضاء «لطف» و رساله سوم نیز حاشیه دارد.

۶۹ برگ، ۱۳ × ۲۱

ص: ۴۶۸

۱ _ نهج المسترشدين في اصول الدين « ۱ _ ۳۸ » (کلام _ عربی)

از: علامه حلی، ۶۴۸ _ ۷۲۶ ق.

[الذریعه ۲۴-۴۲۴ _ مرعشی ۱-۱۹ _ الفبایی آستان قدس / ۵۹۴ _ مشار عربی / ۹۷۶].

۲ _ النافع يوم الحشر في شرح الباب الحادي عشر « ۳۹ _ ۷۴ » (کلام _ عربی)

از: ابو عبدالله مقداد بن عبدالله سیوری حلی.

[الذریعه ۲۴-۱۸ _ مرعشی ۱-۲۱ _ مجلس ۲۵-۲۳۲ و ۵-۳۱ و ۹-۱۷۹ _ مشار عربی / ۹۴۲].

۳ _ خطبه البيان « ۸۰ _ ۸۶ » (حدیث _ عربی)

(منسوب به) امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (علیه السلام).

خطبه مفصلی که بقول نسبت دهندگان امام ((علیه السلام)) در کوفه یا بصره انشاء فرموده و در آن اخبار بسیاری از آخر الزمان را اطلاع داده است. در نسبت این خطبه به امام ((علیه السلام)) اختلاف است.

[مجلس ۲۶-۱۶۱ و ۹-۵۹۹ _ الذریعه ۷-۲۰۰ _ مرعشی ۱-۲۷۳ _ دانشگاه تهران ۹ / ۱۰۰۲].

آغاز: «انا الذی عندی مفاتیح الغیب لا- یعلمها بعد محمد غیرى و انا بکل شیء علیم، انا ذوالقرنین المذکور فی الصحف الاولی...».

۴ _ آفاق و انفس (رساله....) « ۸۷ _ ۹۰ » (عرفان _ فارسی)

از: عزیزالدین بن محمد نسفی، _ زنده ۶۱۷ ق

رساله ای است عرفانی در توحید و معرفت آفاق و انفس که جزء رسایل عزیز نسفی در فهرست نسخه های خطی نیامده است، نیز با جستجویی که در مجموعه رسائل مطبوعه وی بنام «الانسان الکامل» بعمل آمده نشانی بدست نیامد.

آغاز: «بدانکه حق تعالی هست مطلق و واجیست و معنی واجب آنست که بذات خود قائم است نه بچیزی دیگر و هرچه بچیزی دیگر قائم است ممکن است و معنی ممکن آنست که بچیزی قائم باشد...».

انجام: «...بدانکه عمل اهل حقیقت و علامات ایشان بر چند چیز است، اول آنست که بخدا رسیده باشد و خدا را بشناسد و بعد از آن تمامت جواهر اشیاء را».

۵_ آفاق و انفس «۹۱_ ۹۲» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی، _ ۸۳۴ ق

منظومه ای است در آفاق و انفس بروش عرفانی است که در سی و چهار بیت سروده شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۰۱۵ _ نشریه دانشگاه /۶ /۴۵۶].

آغاز:

«در دو عالم چون یکی دارنده اشیاء بود هر یکی در ذات خود یکتای بیهمتا بود

جنبش دریا اگر چه موج خوانندش ولی در حقیقت موج دریا عین آن دریا بود»

انجام:

یاد گیر این گفته های نعمت الله بیخلاف تا ترا امروز پند و مونس فردا بود»

کتاب اول بدون تاریخ تا فصل دوازده را دارد. حاشیه نویسی هم دارد.

کتاب دوم نسخ قاسمعلی بن...چکانی جی در ۱۰۵۰. حاشیه دارد.

کتاب سوم سلسه سند و دیباچه را ندارد. بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱

کتاب چهارم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱. نام رساله و مؤلف توسط کاتب در بالای صفحه

ص: ۴۷۰

اول نوشته شده.

کتاب پنجم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱

۹۲ برگ، ۱۲ × ۲۰

(۲۲۹۹)

۱_ البیع «۱_ ۱۸» (فقه _ عربی)

از: ؟.

بیع و متاجر است بصورت استدلالی و بخواهش سید هادی تالیف و تنظیم شده است.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فقد التمس منى قره الناظر و سرور الخاطر...السید هادی ان اکتب رساله مشتمله على بيان احكام البیع لتمييز صحيحه من فاسده و لازمه من جائزه...و رتبها على مقامات الاول؛ فى عقد البیع...».

انجام: «...رابعها: لا- يسقط خيار الرد بالتصرف فى الثمن قطعاً لابتناء الخيار على التصرف فى الثمن و ثبوت الرد له فى المده المعينه اذا ردّه او ردّ مثله...».

۲_ نجاه العباد فى يوم المعاد «۲۹_ ۵۴» (فقه _ عربی)

از: محمد حسن بن محمد باقر نجفى اصفهانى، ۱۲۰۰ _ ۱۲۶۶ ق

این نسخه باب الارث را دارد.

[الذریعه ۲۴-۵۹ _ مرعشى ۲-۲۷۷ _ مجلس ۳۸-۶۱۴ _ الفبايى آستان قدس / ۵۸].

آغاز: «اما بعد فيقول العبد العاثر المقصر القاصر...انه لما ادب الله تعالى شأنه عباده فى زماننا بقارعه الطاعون العظيم و ابتلاهم بطارقه خطبه الجسيم و صار ذلك سبباً لاختلاط المواريث و اشتباه الحال فيها...».

انجام: «..اما المسلم فلا يرث بالسبب الفاسد اجماعاً و يرث بالنسب الصحيح و فاسده الحاصل من الشبهه والله العالم».

ص: ۴۷۱

۳_ نجاه العباد فی يوم المعاد «۵۵_ ۸۱» (فقه _ عربی)

از: محمد حسن بن محمد باقر نجفی اصفهانی، ۱۲۰۰ _ ۱۲۶۶ ق

این نسخه احکام اموات را دارد.

آغاز: «الحمد لله... هذه رساله مشتمله على احكام الاموات اختصرتها من كتابنا الكبير لاحتياج الناس الى ذلك و عموم البلوى و ليكون اسهل للتناول.... كتاب احكام الاموات و فيه مقدمه و مباحث و خاتمه...».

۴_ الصلاة «۸۷_ ۱۶۰» (فقه _ عربی)

از: حسن بن جعفر کاشف الغطاء نجفی، _ ۱۲۶۲ ق

رساله ای است در احکام و افعال و شرایط و موانع نماز.

آغاز: «يقول الراجی عفو ربّه حسن بن الشيخ جعفر هذه رساله وجيزه فی بيان احكام الصلاة و افعالها و شرائطها و موانعها التمس منی تصنيفها بعض الاخوان فاجبته متوكلا على الواحد المنان...».

۵_ الصومیه العمليه «۱۶۰_ ۱۷۷» (فقه _ عربی)

از: حسن بن جعفر کاشف الغطاء نجفی، _ ۱۲۶۲ ق

رساله ای است در احکام صوم که بدرخواست جمعی از مؤمنین نگاشته شده.

[الذریعه ۲۰۵ / ۱۱].

آغاز: «الحمد لله بارئ النسم مبدع اللوح والقلم معلم الانسان ما لم يعلم... قد التمس منی بعض الاخوان الكرام ان اكتب رساله فی احكام الصيام فاجبتهم بعون الملك العلام و رتبها على اقسام....»

ص: ۴۷۲

۶_ نجاه العباد فی يوم المعاد «۱۸۷_ ۲۰۰» (فقه _ عربی)

از: محمد حسن بن محمد باقر نجفی اصفهانی، ۱۲۰۰_ ۱۲۶۶ ق

این نسخه باب زکات را دارد.

آغاز: «الحمد لله... انه قد التمسنى بعض من لا- يسعنى مخالفته الى اختصار كتاب الزكاه والخمس فاجبته الى ذلك بعد الاستخاره و بالله التوفيق، كتاب الزكاه التى هى اخت الصلاة فى ان وجوبها...».

۷_ نجاه العباد فی يوم المعاد «۲۰۱_ ۲۱۰» (فقه _ عربی)

از: محمد حسن بن محمد باقر نجفی اصفهانی، ۱۲۰۰_ ۱۲۶۶ ق

این نسخه باب خمس را دارد.

آغاز: «الحمد لله انى لما رأيت عموم البلوى فى احكام الخمس و احتياج الناس اليها و ابتلائهم من فروعه احببت كتابه رساله مشتمله على مهماته ليسهل تناولها واختصرتها من كتابنا الكبير...».

کتاب اول تا پایان بحث خیار (مقام هجدهم) را دارد. بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

کتاب دوم سه بار تصحیح و مقابله شده (تصحیح اول از روی نسخه مصححه، تصحیح دوم از نسخه اصل مؤلف و تصحیح سوم از نسخه مصححه شاگردان مؤلف) توسط ابوالقاسم بن حاج حسین علی قزوینی در ۱۲۶۲

کتاب سوم هم سه بار تصحیح شده (بار اول از نسخه اصل مؤلف توسط ابوالقاسم بن حسین علی قزوینی در ۱۲۶۲ و بار دوم از نسخه مصححه و بار سوم از نسخه مسوده مؤلف در ۱۲۶۲).

کتاب چهارم تملکی مورخ ۱۲۵۸ و تملکی از علی علیاری در برگ اول دارد. تصحیح شده. توسط مهدی بن مرحوم شیخ علی با نسخه اصل مقابله شده است.

کتاب پنجم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

کتاب ششم سه بار تصحیح و مقابله شده (بار اول از نسخه میضه مؤلف در ۱۲۶۲ و بار دوم

باز با مبیضه مصححه مؤلف، و بار سوم با مسوده مؤلف توسط ابوالقاسم بن حسین علی غروی قزوینی).

کتاب هفتم دو بار تصحیح و مقابله شده (بار اول با نسخه مبیضه اصل مؤلف در ۱۲۶۳ و بار دوم با نسخه اصل مسوده مؤلف در ۱۲۶۴ توسط ابوالقاسم بن حسین علی غروی قزوینی)

۲۱۰ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۲۳۱۰)

۱_ نقد الرجال «۱- ۱۲۸» و «۱۳۷- ۱۴۲» (رجال - عربی)

از: مصطفی بن حسین حسینی تفرشی، _ زنده ۱۰۴۴ ق

به شکل الفبایی تنظیم و در پایان شش فائده بدان ضمیمه شده است.

نگارش این کتاب در سال ۱۰۱۵ ق پایان یافته است.

[الذریعه ۲۴-۲۷۴ _ مجلس ۴-۳۲۲ و ۲۵-۱۳۹ _ مرعشی ۱-۱۴۲ _ الفبائی آستان قدس / ۵۸۷].

آغاز: «الحمد لله خالق الليل والنهار العالم بخفيات الضمائر والاسرار والصلاه والسلام على نبيه محمد سيد الابرار و نور الانوار... انه لا شك و لا ارتياب في ان علم الحديث و الآثار من اشرف العلوم...».

انجام: «..و بهذا الاسناد عن الشيخين الاجلين الشيخ فخر الدين والسيد عميد الدين عن الشيخ الامام العلامة جمال الدين الحسن بن يوسف بن المطهر الحلبي والحمد لله وحده وحده».

۲_ الاستصحاب «۱۳۳- ۱۳۴» (اصول فقه - عربی)

از: وحید بهبهانی، _ ۱۰۲۶ ق

رساله ای است در اثبات حجیت استصحاب و بیان اقسام و اقوالی که درباره آن گفته شده است.

[الذریعه ۲-۲۴ _ مجلس ۷-۱۱ و ۲۵-۴۲۰ _ مرعشی ۲-۶۳ _ الفبایی آستان قدس / ۴۵].

ص: ۴۷۴

۳ _ عباده الجاهل «۱۳۵ _ ۱۳۶» (اصول فقه _ عربی)

از: وحید بهبهانی، _ ۱۲۰۶ ق.

[مرعشی ۲-۶۵ _ الذریعه ۱۵-۲۰۹ _ الفبایی آستان قدس / ۴۰۰].

۴ _ لؤلؤه البحرين فی الاجازه لقرتی العین «۱۴۳ _ ۲۲۳» (تراجم _ عربی)

از: یوسف بن احمد بن ابراهیم درازی بحرانی، _ ۱۱۸۶ ق

اجازه روایی است که مؤلف برای خلف بن عبد علی عصفوری و حسین بن محمد عصفوری نگاشته و در آن زندگی و حالات ۱۳۳ تن از بزرگان امامیه را ذکر و نگارش آن را در یازدهم ربیع الاول ۱۱۸۲ ق پایان رسانده است.

[الذریعه ۱۸-۳۷۹ _ مرعشی ۱-۱۸۴ _ الفبایی آستان قدس / ۴۸۷ _ مشار عربی / ۷۶۵].

آغاز: «الحمد لله الذی جعلنا من اهل الروایه و نور قلوبنا بانوار المعرفه والدرایه و اوضح لنا سبیل الرشده والهدایه و نجانا من ظلمات الریب والغوایه».

۵ _ المقنع فی الامامه «۲۲۴ _ ۲۳۳» (کلام _ عربی)

از: عبید الله بن عبدالله سعد آبادی، _ زنده ۴۳۳ ق

رساله ای است نفیس در امامت و حقانیت ولایت ائمه معصومین ۷ که بصورت «فصل _ فصل» نگاشته شده است.

[الذریعه ۲۲ / ۱۲۱].

آغاز: «الحمد لله ذی البیان الجلی والبرهان القوی والحکمه البالغه والنعمه السابغه و صلی الله علی ناسخ کل مله مشروع...».

انجام: «..فمن اقتدی به نجا و من خالفه هلک و طغی تمت».

ص: ۴۷۵

۶_ رساله یوحنا الذمی = یوحنا ئیه «۲۳۴ _ ۲۴۶» (کلام _ عربی)

از: یوحنا بن اسرائیل ذمی مصری

رساله ای است در بررسی چهار مذهب و تطبیق آنها با مذهب امامیه و اثبات حقانیت آن بروش شیعی، از این رساله تحریرهای مختلف و ترجمه های گوناگون در دست است و نسبت آن به یوحنا و اصلا وجود چنین شخصی مشکوک است.

[الذریعه ۲۵-۲۹۶ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۹۵۰ _ مجلس ۲۶-۳۶ _ مرعشی ۱۶/۱۵۳].

آغاز: «الحمد لله الذي انقذني من الملل الباطله و نجاني من النحل العاطله و بصّرني مزالِق الآراء الواهيه».

انجام: «...اللهم انا نحمدك على نعمك الجسمام و نصلى على نبيك محمد واله المطهرين من الانام....على الدوام الى القيام فاغفر لنا الجرائم العظام يا ذاالجلال و الاكرام».

هر شش کتاب تحریر محمد بن صادق چورسی خوئی، کتاب اول بیتاریخ و دوم و سوم ۱۲۴۱ و چهارم ۱۲۴۰ و پنجم و ششم ۱۲۴۰ در دارالسلطنه اصفهان.

کتاب اول تصحیح شده.

۲۴۶ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۲۳۵۵)

۱_ مجموعه جزوات درسی

از: مهدی راهنما

دروس یکی از مراکز علمی که در سال ۱۳۱۰ شمسی نگاشته شده و بخشهای

۱_ تاریخ ادبیات. ۲_ تعلیم و تربیت. ۳_ متودولوژی. ۴_ تاریخ تمدن جدید.

۵_ و جغرافیای انسانی را در بر میگیرد.

آغاز: «نثر دوره غزنویان: نثر فارسی که در دوره سامانیان شروع شده و خوشبختانه

ص: ۴۷۶

آثار چندی از آن باقی است...».

۴۵۶ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۲۳۶۴)

۱ _ کیمیای سعادت = منتخب کیمیای سعادت «۱_ ۱۵» (اخلاق _ فارسی)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی طوسی

این نسخه بخشی از کتاب است که توسط کاتب انتخاب شده.

۲ _ الف انسانیت «۱۵_ ۳۶» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمود دهدار شیرازی _ عیانی _ قرن ۱۱

گفتاری است عرفانی در مراتب انسانیت و مقامات محمدی ۹ و چون مقامات و مناقب پیامبر در دو سوره ضحی و انشراح وارد شده به تفسیر و تأویل این دو سوره پرداخته است، این رساله دهمین گفتار از مقالات دهگانه او است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۳ _ الذریعه ۲-۲۹۰ و ۱۸-۱۵۶ و ۲۴۷ _

مجلس ۱۰-۱۰۸۲ _ دانشگاه تهران ۱۴/۳۷۰۳].

آغاز: «حمد و سپاس و ستایش بقیاس حضرت خداوندی راست جلّ و علا که از نقطه حب ذاتی جوهر انسانرا بیافرید تا آینه تجلیات شوون ذات مقدس شود...».

انجام: «..همه چیز مظاهر قدرت تو است و اتمام نور وجود ما بنور وجود تو...و عین قدرت تو وصل اللهم علی نورک الظاهر بک محمد واله و اولاده و صحبه اجمعین».

۳ _ عشره کامله = ملکات انسانی «۳۷_ ۶۰» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمود دهدار شیرازی.

رساله ای است مشتمل بر مباحث عرفانی در ده فقره که بنام خان خانان عبدالرحیم

ص: ۴۷۷

بن بیرم خان از امرای تیموری هند (۹۴۶ - ۱۰۳۶ ق) تألیف شده است.

[الذریعه ۲۲-۲۱۸ _ دایره المعارف اسلامی ۱-۲۴۳ _ نسخه های خطی ۲-۲/۱۶۹۲ _

مجلس ۱۰-۶۵۶ _ نشریه دانشگاه /۵ /۱۵۳].

آغاز: «حمد و سپاس مر خداوندی است که خواص بندگان خود را از نعمت توفیق برخوردار داشته توجّه و الثفات ایشان را مرهم جراحات زخم یافتگان معرکه حوادث وقتی ساخت...».

انجام: «..و من عصمتک اقدمها و من عافیتک ادومها و کن له و لا تکن علیه بمحمد و آله و صحبه و ذریته و علی جمیع اخوانه من النبیین و الصّدّیقین و الشهداء و الصّالحین آمین یا رب العالمین».

۴ _ فرزند نامه = نصیحت نامه «۶۰ _ ۶۹» (اخلاق _ فارسی)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی

در مقدمه رساله آمده که یکی از شاگردان غزالی پس از اتمام و فراغت از تحصیل اندیشه کرد کدام علم برای من انفع است و کدام بمن ضرر خواهد رساند پس نامه ای به استادش نوشت و از او سؤال نمود و غزالی این پندها را در پاسخ وی فرستاد، ترجمه ای از آن بنام «ایها الولد» از مترجمی ناشناس در دست است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۲۹۸ _ دانشگاه تهران ۳-۵۰۷ _

سپهسالار ۵-۳۶۲ _ الفبایی آستان قدس /۵۸۴].

آغاز: «حمد بینهایت و مدح بیغایت آنخدای را که حمد جمله حامدان در مقابل اول مراتب جلال و عزّت او عین تقصیر است...».

انجام: «..و اصرف عنّا شر الاشرار و اعتق رقابنا و رقاب آبائنا و امهاتنا من النّار برحمتک یا عزیز یا وهاب یا غفار یا کریم یا ستار یا حلیم یا جبار برحمتک یا ارحم الراحمین».

ص: ۴۷۸

۵_ دفع النغم = دفع خوف الموت (رساله....) «۶۹_ ۷۴» (فلسفه _ عربی)

از: ابو علی سینا

رساله ای است در بیان علل ترس از مرگ و روشهای ترک این ترس و هراس که به شیوه علمای حکمت و اخلاق نوشته شده است.

[مرعشی ۱-۳۱۹ (با نام عدم الخوف من الموت) _ مجلس ۳۸-۶۲۷

(با نام الحزن) _ الذریعه ۸/ ۲۲۸].

آغاز: «الحمد لله رب العالمين حمد الشاكرين....لَمَّا كَانَ اعْظَمَ مَا يَلْحَقُ الْإِنْسَانَ مِنَ الْخَوْفِ هُوَ الْخَوْفُ مِنَ الْمَوْتِ وَ كَانَ هَذَا الْخَوْفَ عَامًّا وَ هُوَ مَعَ عَمُومِهِ أَشَدُّ وَ اَبْلَغُ مِنْ جَمِيعِ الْمَخَاوِفِ...».

انجام: «و علی هذا شبه بشئ واحد».

۶_ آغاز و انجام = منازل السالکین «۷۴_ ۹۸» (فلسفه و عرفان _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی

رساله ای در مباحث مربوط به مبدأ و معاد که بدرخواست عده ای از دوستان در بیست باب تألیف شده است: ۱_ صفت راه آخرت و ذکر سالکانش. ۳_ اشارت به هر دو جهان. ۷_ صراط. ۱۰_ میزان. ۱۵_ دوزخ. ۲۰_ ثواب و عقاب.

[الذریعه ۱-۳۶ و ۲۲-۲۴۷ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۷۲۲ _ مشار فارسی ۲-۲۵۴۰ _

مجلس ۱۱-۴۳ - دانشگاه تهران ۳-۴۰۲ _ سپهسالار ۳/ ۲۰].

آغاز: «رَبَّنَا لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ هَبْ لَنَا...رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ...سِپَاسَ آفْرِیدْگَاری رَا كِه آغَاز از اوست و انجام همه با او است بلکه خود همه اوست...».

انجام: «الدنيا حرام على اهل الآخرة و الآخرة حرام على اهل الدنيا و هما حرامان على اهل الله تعالى».

ص: ۴۷۹

۷ - کمیلیه = شرح حدیث حقیقت «۹۸ - ۱۰۱» (فارسی)

(احتمالاً) از محمد بن محمود دهدار شیرازی، قرن ۱۱

مؤلف ابتدا رساله ای دقیق و فنی بر شرح حدیث حقیقت که امیرالمومنین ((علیه السلام)) به کمیل بن زیاد نخعی فرموده بود نوشته بود ولی بزرگی از وی خواست که آن را بصورتی که مردم عادی نیز فهم کنند شرح کند، پس وی این رساله را نگاشت.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۳۱ - الذریعه ۱۸-۱۴۰ -

دانشگاه تهران ۵-۱۳۷۸ - نشریه دانشگاه ۲/۹۸].

آغاز: «نوبتی داعی مسکین قدم قلم در ساخت اشارت امام الموحدین امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (علیه السلام) روان کرده بود که در جواب کمیل بن زیاد فرموده و بزرگی...».

انجام:

«..آن چنان مست است عاشق کز شراب آمد بهوش آن چنان فاش است شاهد کز خودش آمد حجاب

هیچ میهرگز نخواهد بود زین می مست تر هیچ شاهد فاشتر زین بر نیندازد نقاب»

۸ - وصایای افلاطون = پندهای... «۱۰۱ - ۱۰۳» (اخلاق - فارسی)

از: افلاطون

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۵۵۲ - دانشگاه تهران ۳-۳۲۳ - مجلس ۱۰/۱۳۶۳].

آغاز: «وصایای افلاطون الهی که بشاگرد خود ارسطاطالیس فرموده است میگوید معبود خویش را بشناس و حق او را نگاه دار و همیشه با تعلیم و تعلم باش و عنایت بر طلب علم مقدر دار...».

انجام: «و بر بخت اعتماد مکن و از نیک پشیمان مشو با هیچ کس مرء مکن همیشه بر ملازمت سیرت عدل و استقامت والتزام خیرات مواظبت کن والسلام».

ص: ۴۸۰

۹_ ظفر نامه «۱۰۳_ ۱۱۱» (اخلاق _ فارسی)

از: بوذرجمهر حکیم

کلمات حکیمانه حکیم ایرانی که گویا بزمان بهلول بوده و به بدستور نوح سامانی (۳۶۶_ ۳۸۷ ق) ابن سینا آن را به فارسی برگردانده است. هر چند در منابع کهن ذکری از چنین کتابی در آثار ابن سینا نیامده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۶۴۵ _ مشار فارسی ۳-۳۴۷۷ _ دانشگاه تهران ۱۵-۴۲۴۴ _

سپهسالار ۵-۳۰۹ _ نشریه دانشگاه ۲/۹۷].

آغاز: «سپاس و ستایش بار خدا را جلت قدرته که آفریدگار آدمیان است و پدیدارنده زمین و زمان و روزی دهنده جانوران است و درود بر پاکان و گزیدگان او خاصه بر محمد مصطفی...».

انجام: «..و بسلامت روانه شدن کنایه از عدم موانع راه زنان عقبات عالم حسنی والسلام».

۱۰_ ذوقیات عقلی و معقولات ذوقی = ذوقیه «۱۱۲_ ۱۲۰» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمود دهدار شیرازی

رساله ای کوتاه در تعریف و تشریح معانی وحدت وجود و ادله موافقین آن که در چهار رکن تنظیم و به محمد قلی قطبشاه تقدیم شده است:

اول؛ در بیان مراد و رویه و شهود و مشاهده و عیان.

ثانی؛ در بیان معنی اتحاد.

ثالث؛ در اشعار بمعنی وحدت وجود.

رابع؛ وجود بمانند کلی طبیعی.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۵۴ _ الذریعه ۱۰-۴۵ _ مجلس ۱۰-۶۵۷ _

نشریه دانشگاه ۵-۱۸۱ و ۱۵۳ - مرعشی ۱۷/۲۷].

ص: ۴۸۱

آغاز: «لك الحمد و انت اهل له حمد آ بعلو حمد الحامدين من الازل الى الابد وصلوات زاكيات و درود و سلام بيغايه بر مهندس نگارخانه غيب و پرده گشاي چهره...».

انجام: «..و از روی ان اسم بكمالی ظهور میکند چنانچه اگر در او صفت خوانندگی و دانش ثابت شده باسم دانا موسوم است و باین کمال معروف آمد و موجب ترقی در حیات او شد والله اعلم».

هیچ کدام تاریخ کتابت ندارد. تحریر سده ۱۳ میباشد.

رساله سوم تصحیح شده.

۱۲۲ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۲۳۷۲)

۱_ سلامان و ابدال «۱_ ۸۴» (عرفان _ فارسی)

از: محمد حسین بن محمد سعید رشتی _ وحدت، _ زنده ۱۱۶۴ ق

رساله ای است در عرفان و سلوک معنوی بصورت نظم و نثر که در آن داستان سلامان و ابدال و سیر و سلوک آنها ترسیم شده و در روز ۱۹ شعبان ۱۱۶۴ ق پایان رسیده است.

آغاز: «حمد بیحد سزاوار بارگاه یگانه ایست که بر وحدت ذاتیه او کثرت موجودات دلیل است وافی، و ثناء بیعدّ مخصوص آستان خداوندیست که هلاک ذاتیه ممکنات بر سرمدیت ذات مقدسش برهانی است.

انجام:

«...حال جان شد باز بر جانان عیان کس پیرسد حال جانان را ز جان

زانکه نبود ذره را از آفتاب

انتهی والله اعلم بالصواب»

ص: ۴۸۲

۲_ اشعار که احتمالاً بخشی از گلشن راز باشد

۳_ توحید (رساله در... «۸۵_ ۹۹» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در اسرار و معارف توحیدی که با عناوین «تحقیق _ تحقیق» تنظیم و تحریر شده است.

آغاز: «الحمد لله الذي خلق الانسان على صورته لخلافته و جعل عينه مرأت عينه بشهرته و مشاهدته والصلاه والسلام على سيد العالم و مظهر اسم الاعظم محمد المصطفى صل الله عليه و اله وسلم يا اخي ايدك الله بروح القدس اعلم ان التوحيد لجه...».

انجام: «..و از تنوعات معارف تجلیات متنوع نمود و از این سبب بود که واقع شد تحول و تبدیل در صورت عیون بشر:

عبارتتأشئی و حسنک واحد و کل الی ذاک الجمال یشیر».

۴_ مجمع اللطائف = مجموع اللطائف «۹۹_ ۱۰۳» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی بن عبدالله کرمانی، _ ۸۳۴ ق

مجموعه ۲۳ نکته عرفانی است که بصورت «لطیفه _ لطیفه» آمده و در هر کدام نکته ای لطیف و سرّی ظریف از معارف عرفانی ذکر شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۶۳ (آغاز برابر نیست) _

مجلس ۱۰-۶۰۴ _ دانشگاه تهران ۱۳/۳۱۸۴].

آغاز: «باسم الاعظم و لله الحمد والکرم والصلاه على رسوله المحترم و آله واصحابه المصطفين من العرب والعجم، قال رسول الله ۹ کنت نبیا و آدم بین الماء والطين...».

ص: ۴۸۳

انجام:

«...التفاتی بغیر او نکنی

گرچه باشد بهشت و حور و قصور

این سخن را ز من قبول کنی گر نمازی گزاردی بحضور»

۵_ مکاشفات «۱۰۳_ ۱۱۹» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی بن عبدالله کرمانی، _ ۸۳۴ ق

مجموعه نکات عرفانی و سلوکی کوتاه و قابل توجهی است که با عبارات «مکاشفه - مکاشفه» آمده و در هر کدام لطیفه ای بصورت اشاره و مختصر ذکر شده است.»

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۴۱۵ _ دانشگاه تهران ۱۱-۲۲۷۸ _

مجلس ۱۰-۵۸۶ _ الفبایی آستان قدس / ۵۴۹].

آغاز: «بسمله یا حبیبی من انت و من هو...»

حمد آن حامدی که محمود است

بخشش اوست هرچه موجود است...»

انجام: «...هشت خلد و هفت ایوان شش جهت پنج حس و چهار ارکان با سه جوهر دو جهان از یک خداست.»

۶_ هدایات = هدایت «۱۲۰_ ۱۲۷» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی بن عبدالله کرمانی، _ ۸۳۴ ق

رساله ای در معارف و لطایف عرفانی که با عناوین «هدایه _ هدایه» تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۴۸۶ _ مجلس ۱۰-۶۰۵ _ الفبایی آستان قدس / ۶۰۷ _

دانشگاه تهران ۱۰-۱۶۷۳ و ۱۳/۳۱۸۴].

آغاز: «الحمد لله الذی نزل علی عبده الكتاب...یا ولدی ایدک الله بروح الارواح معلوم فرماید که عین حقیقت انسان به حسب رتبه تقدیمی دارد بر اعیان ثابته.

انجام:

در تجارت سود یابی بیشمار

یادگار نعمه الله یاد دار

۷ _ قطبیه = بیان اقطاب «۱۲۷ _ ۱۳۲» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی بن عبدالله کرمانی، _ ۸۳۴ ق

رساله ای است به نظم و نثر در مضامین عرفانی که در آن از دوازده نبی نام برده شده که قلب هر یک از اقطاب صوفیه به قلب یکی از آنها ارتباط دارد و از آن استفاضه میکند.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۱۱ _ الذریعه ۱۷-۲۵۶ _ مجلس ۱۰-۵۹۱ _

دانشگاه تهران ۱۳-۳۱۸۴ و ۳/۴۴۲].

آغاز: «الحمد لله الذي يوجب الدنو والتدلي واشكر له شكرآ يديم لقائله التجلي واصلى على نبيه محمد المصطفى الموصوف في مقامات التحلي.... اما بعد يا ولي ايدك الله بروح القدس گفته اند که انسان مهمان خلوتخانه آب و گل است».

انجام: «...و اگر از چهل یکی متوفی شود یکی از سیصد بدلا گردد و یکی از چهل بدل هفت و یکی از هفت بدل پنج و یکی از پنج بدل سه و یکی از سه بدل یکی، نه بیش همی شوند نه کم، تمت».

۸ _ ده اصل = سلوکیه «۱۳۲ _ ۱۴۲» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی بن عبدالله کرمانی، _ ۸۳۴ ق

رساله ای است عرفانی در بیان ده اصل و قاعده مهم در سلوک که ظاهراً ترجمه مانندی از «اصول عشره» خیوقی است، این اصول عبارتند از: توبه، زهد، توکل، قناعت، عزلت، ملازمت، توجه، صبر، مراقبت و رضا.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۴۷ _ دانشگاه تهران ۱۰-۱۷۷۹ _

الهیات تهران ۱-۳۳۳ _ مجلس ۱۰/۵۹۰].

ص: ۴۸۵

آغاز: «الحمد لله على صفاته العلى والسلام على عباده الذين اصطفى قال مظهر الحقائق و مظهر الدقائق سلام الله عليه الطرق الى الله تعالى بعدد انفس الخلائق يعنى راه طالبان و سبيل سالكان بحضرت حقيقه الحقائق...».

انجام: «..و سخن با غير خداى تعالى حرامست بهمه حال و بغير مؤانست گرفتن شرّ است از جميع وجوه قال الله تعالى لا خير فى كثير من نجويهم الا من امر بصدقه او معروف او اصلاح بين الناس».

۹ _ فقريه = بيان حقيقت فقر «۱۴۲ _ ۱۴۴» (عرفان _ فارسي)

از: شاه نعمه الله ولى بن عبدالله كرماني، _ ۸۳۴ ق

رساله اى مختصر در معنى فقر و توجيه رواياتى كه در اين باب وارد شده اند كه بر طبق اهل ذوق و عرفان نگاهشده شده است.

[نسخه هاى خطى فارسى ۲-۱۳۰۱ _ الذريعه ۱۶-۲۷۸ _

دانشگاه تهران ۱۰-۱۷۷۵ _ الهيأت تهران ۱/۳۳۴].

آغاز: «بسمله، قال رسول الله ۹ الشريعه اقوالى والطريقه افعالى والحقيقه حالى والمعرفه راس مالى والفضل دينى والحب اساسى والشوق مركبى.... و علما هر يكى در اين باب سخنها گفته اند و موحدان نيز اشاراتى کرده اند...».

انجام: «...و ذلك المراد من الفقر باتفاق اهل الله».

۱۰ _ محبت نامه «۱۴۴ _ ۱۴۷» (عرفان _ فارسي)

از: شاه نعمه الله ولى، _ ۸۳۴ ق

[نسخه هاى خطى فارسى ۲-۱۳۶۴ _ مجلس ۱۰-۵۹۱ _

دانشگاه تهران ۱۳-۳۱۸۴ _ سپهسالار ۵/۵۱۹].

آغاز: «الحمد لله الذى عيّن عين حبيبه بحبه فى علمه و جعل عينه عين اعيان العالم

فی شهادته و غیبتہ و الصلاه علی خلیله و صفیه و نبیّه و رسوله محمد ۹...».

انجام:

«بشادی نعمه الله نوش کن می

که کم یابی حریف مست چون وی

محبت نامه اش از یاد مگذار

محبّ خویشتن را یاد می آر»

۱۱ _ کشف الاسرار «۱۴۷ _ ۱۵۷» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی، _ ۸۳۴ ق

رساله ای کوتاه در توحید بروش عرفانی که در پنج باب تنظیم شده است:

باب الاول؛ فی الوجود من حیث الاحدیه.

باب الثانی؛ فی بیان مرتبه الاحدیه الجمعیه الالهیه....

[الذریعه ۱۸-۱۴ _ مجلس ۱۰-۶۱۱ _ دانشگاه تهران ۳-۴۴۱

و ۱۳-۳۱۸۵ _ مرعشی ۱۱/۶۳].

آغاز: «الحمد لله الذی تجلی ذاته لذاته باحدیه جمعه فاطهر آدم له بجميع اسمائه وصفاته و صلی الله علی محمد المبعوث الی مظاهر هویّاته و علی آله افضل العالمین بکشف دلائل آیاته...».

انجام: «...چون از میان برداری دیگر موجودی نماند بغیر وجود حق ظاهر آ و باطنآ.

جمله عالم شاهد یک واحدند در حقیقت شاهد وصلش هموست...»

۱۲ _ رساله انسان. ناقص

۱۳ _ اسکندریه = پرسش و پاسخ «۱۶۴ _ ۱۷۶» (فلسفه و عرفان _ فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ _ ۸۱۶ ق

ص: ۴۸۷

میر اسکندر بن عمر بن تیمور گورکانی (قرن ۹) پرسشهایی حکمی و کلامی از میر سید شریف جرجانی از اصفهان به سال ۸۱۵ ق نمود، رساله حاضر پاسخهای وی بدان سؤالات است، این سؤالات درباره هدف از خلقت گیتی، چگونگی ترکیب خاک و روح در آدمی، مبدأ روح انسان، ثواب و عقاب، حقیقت ملائکه و شیطان، معراج و برق و صراط و میزان مطرح شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۷۳۲ _ مرعشی ۱۴-۶۷ _ مجلس ۳۸-۳۹۹ _

نسخه های خطی فارسی ۲-۷۳۲ _ دانشگاه تهران ۳/۱۹۳].

آغاز: «بر مقتضای بندگی حضرت سلطانی جلالی خلد الله ملکه و خلافته کلمه ای چند از اقوال اصحاب الظاهر و تأویل بر آن بر وجه که مسموع بود مکتوب گشت با وجود فتور در ادراک و قصور در عادات...».

رساله اول نستعلیق ۱۲۵۰ د رمدرسه ملا ابراهیم در اردبیل.

بقیه رساله ها تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد. همه یا چندتای آنها تحریر سده ۱۳ میباشند.

۱۷۶ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۲۳۷۸)

۱ _ شرح قصیده بانث سعاد «۱_ ۲۷» (عربی)

از: سید محمد حلبی حنفی

مؤلف در مقدمه گفته که با وجود وصف رسول اکرم صلی الله علیه و آله توسط «زهیر بن کعب» در قصیده «بانث سعاد» برخی فضلاء عصر و امراء دهر مایل بودند مواردی که وصف نشده گفته شود و پس از اطلاع از شرح ابن هشام بر این قصیده مرا مکلف کرده که شرح آن را تلخیص و مراد از الفاظ مبهم را تبیین نمایم، پس از آن دو مقدمه در فضایل ممدوح ۹ و اخبار مادح بیان نموده. این رساله در روز دوشنبه شهر شعبان ۱۱۳۹ ق پایان یافته است.

ص: ۴۸۸

آغاز: «حمد آ لمن بجماله اخضر الربيع و ضحكت ازهاره و بجلاله اسود الشتاء و بكت امطاره».

انجام: «..و مدحه ببردته الشريفه سار بلا نوال من الممدوح فهو له هجاء والحمد لله اولاً و آخرآ و ظاهرآ و باطنآ و صلى الله على سيدنا محمد و على آله و صحبه اجمعين».

۲_ شرح قصیده البرده «۲۸ - ۵۸» (عربی)

از: ؟.

شرح مختصری است بر قصیده برده موسوم به «الکواکب الدریه» که ابو عبدالله بوسیری در وصف و مدح نبی اکرم ۹ سروده است، این رساله بنام پادشاه عثمانی ابوالفتح مصطفی خان بن مصطفی بن محمد بن ابراهیم تقدیم شده است.

آغاز: «من آلائه نظم نظام العالم فانظم و من نعمائه کلمه کلام الآدم فتکلم مبدء البرایا و معيدها بعد فنائه فالآء آلائه...».

انجام: «والنغمه فی العرف صوت یقصد به الاطراب هذا ما تیسر لی فی شرح القصیده».

۳_ المقدمه الجزریه «۶۰ - ۶۳» (تجوید - عربی)

از: ابوالخیر محمد بن محمد جزری شافعی، ۷۵۱ - ۸۳۳ ق

منظومه ای است در ۱۰۹ یا ۱۰۷ بیت در تجوید که شروح فراوانی بر آن نگاشته شده است، بنظر مؤلف باید قارئ قبل از آغاز به قرائت قرآن محتوای این منظومه را فرا گیرد.

[کشف الظنون ۲-۱۷۹۹ _ کشاف الفهارس ۱-۴۲۴ _ وزیر یزد ۲-۷۴۹ _

دانشگاه تهران ۱۵-۴۱۶۸ _ مجلس ۱۰/۱۳۰۸].

ص: ۴۸۹

آغاز:

«يقول راجى عفو رب سامع محمد بن الجزرى الشافعى

۴_ التجويد «۶۴_ ۶۷» (تجوید _ عربى)

از: ابو محمد عبدالرحمن بن محمد بن ابراهيم مكى حنفى نقشبندى

رساله اى است فشرده كه براى استفاده مبتدئين، در بيان كليات و اصول مهم و قواعد تجويد تأليف شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... اما بعد فهذه رساله فى التجويد جمعتها لاخوانى المبتدئين و فنى الله تعالى و اياهم لمرضاته آمين، التووين ضمتين او نصبتين او كسرتين مثاله خيرٌ و خيرٌ آ و ذره...».

انجام: «..نستعين... و سبب المدّ النون... و سكونها عارضى لانه يثبت وقفاً و يسقط وصلاً، تمت».

۵_ الاجروميه = مقدمه الاجروميه «۶۷_ ۷۷» (نحو _ عربى)

از: ابو عبدالله محمد بن محمد بن اجروم صنهاجى، ۶۷۲_ ۷۲۳ ق

رساله معروف و کوتاه در اصول و قواعد نحو به مذهب كوفيين كه مورد توجه بزرگان و ادبا واقع و شروح و حواشى بسيارى بران نگاشته و بزبانهاى فرانسى و انگليسى ترجمه شده است.

[مجلس ۳۸-۱۳ _ آستان قدس ۱۲-۱ _ معجم سر كيسى ۱-۲۵ _ دايره المعارف اسلامى ۱/ ۲].

آغاز: «الكلام هو اللفظ المركب المفيد بالوضع و اقسامه ثلاثه اسم و فعل و حرف...».

رساله اول مقابله شده.

در برگ آخر رساله پنجم تملك مصطفى زاهر و تاريخ ۱۱۰۱ هست.

ص: ۴۹۰

رساله ها تحریر سده ۱۱ و ۱۲ میباشد و نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

۷۷ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۲۴۱۸)

۱_ مشکلات العلوم «۱_ ۵۹» (عربی)

از: مهدی بن ابی ذر نراقی، _ ۱۲۰۹ ق

فرزند مؤلف مولی احمد نراقی کتاب «الخزائن» را بمنزله تملکه و تتمیم آن نوشته است.

این نسخه جلد اول یا بخش اول آن است.

[الذریعه ۲۱-۶۶ _ مشار عربی / ۸۴۷].

آغاز: «احمد الله حمد آ یلیق بعزته و ینبغی لما لا یتناهی من عظمته واشکره شکرآ یجلب المزید من نعمته و یدفع الشدید من نعمته و نصلی علی صاحب دعوته والمختار...».

۲_ اصول دین «۶۳_ ۱۱۶» (کلام _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در اصول پنجگانه دین و معتقدات امامیه که در پنج باب و هر کدام در چند فصل تنظیم شده است.

این نسخه فقط باب پنجم را دارد.

آغاز: «باب پنجم در اثبات معاد و بیان مقدمات آن و توابع آن از وقت مرگ تا انقضای امر عالم و در آن چند فصل است: فصل اول در اثبات معاد جسمانی است...».

ص: ۴۹۱

۳_ حساب اهل تنجیم «۱۱۷_ ۱۲۷» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در بیان اصول و قواعد حساب اهل تنجیم که در یک مقدمه و شش باب تنظیم شده است: مقدمه در بیان اصطلاحات. اول؛ در ضرب شبکه. دوم؛ در ضرب قسمت اهل تنجیم. سیم؛ در جذر. چهارم؛ در معرفت جنس هر یک از حاصل ضرب و خارج قسوت. پنجم؛ اعمال حسابی که در بروج باشد.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۱۶۷ _ نشریه دانشگاه ۵/۶۴].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... و بعد این مختصریست در حساب اهل تنجیم و آن مشتمل است بر مقدمه و شش باب، مقدمه در بیان اصطلاحات بیست و هشت حرف تهجی را که به ترتیب...».

۴_ رمل = احکام دوازده خانه «۱۳۱_ ۱۳۴» (فارسی)

از: خواجه نصیر الدین طوسی.

رساله ای کوتاه که در آن احکام دوازده خانه و احوال غایب نگاشته شده است.

[مجلس ۳۶-۶۵ و ۱۰-۳۳۳ _ مرعشی ۳-۲۰۷ _ دانشگاه تهران ۱۷/۱۳۱].

آغاز: «فصل در بیان احکام دوازده خانه به قول خواجه نصیر طوسی ره و احوال غایب، بدانکه احوال غایب و شرکت و کدخدای و دزد و مانند اینها از خانه ۷ باید دیدن اگر...».

انجام: «..این چند کلمه از قول ملک الحکما، خواجه نصیر طوسی رحمه الله نوشته شد تا مبتدیانرا آسان شود والله اعلم».

ص: ۴۹۲

۵_ رمل منظوم «۱۳۱_ ۱۳۴» (فارسی)

از: ؟.

منظومه این پیرامون ۹۴ بیت که در آن به احکام دوازده خانه پرداخته است.

آغاز:

«عدد شکل در بیوت بدان زانکه بنیاد رمل هست بر آن

عدد اصلیش چو می دانی حلّ شود بر تو این باسانی»

انجام:

«...لیک باید که سعد و نحس نگاه آوری بعد ازین شریک گواه

حکم کن تو این چنین پیوست مده این شیوه نکو از دست»

۶_ رمل منظوم «۱۳۴_ ۱۳۶» (فارسی)

از: ؟.

منظومه ای در ۱۶۶ بیت که در آن احکام رمل و خانه ها بنظم کشیده شده است، در بالای منظومه گفته شده که ناظم این را در سال ۷۰۷ ق سروده است.

آغاز:

«فرد و سه زوج شکل لحيان است

دانشش بر حکیم آسان است

صاحب خانه نخست بود ضاحک و خوب خلق و چست بود»

انجام:

«...قامت او بلند همچون موی

بذلگوی است و چست و خندان روی»

۷_ شرح گلستان سعدی «۱۳۷_ ۱۶۵» (عربی)

از:؟.

شرح «گلستان» سعدی شیرازی است که بجهت افتادگی از اول و آخر شناخته نشد، نگارنده ظاهراً به سرزمین عثمانی تعلق داشت زیرا در لابلا اشعار ترکی آورده است.

ص: ۴۹۳

۸ _ سی مجلس «۱۶۸ _ ۲۲۷» (مقتل _ فارسی)

از: جعفر بن حسین شوشتری، _ ۱۳۰۳ ق

مجموعه مطالب و مباحث گفته شده در مجالس و منابر سیگانه مؤلف است که در یک ماه رمضان گفته و توسط کاتب (ظاهرآ) تنظیم و تحریر شده است.

آغاز: «سبحانک اللهم یا مالک الملک یا قادر یا منان یا قدیم الفضل و الأحسان یا متفرد بالعظمه والسلطان...».

انجام: «...یکمرتبه دید صدای نعره واحسیناه از آسمان بر زمین بلند شد یکخطابی به شمر کرد.

یا شمر دعنی او دعه دعنی اعمضه دعنی ارش الماء علی جبینه»

۹ _ دوازده مجلس «۲۲۷ _ ۲۳۸» (مقتل _ مواعظ _ فارسی)

از: جعفر بن حسین شوشتری، _ ۱۳۰۳ ق

تقریر دوازده مجلس و منبر از شوشتری است که کاتب آنها را باین صورت تحریر کرده است.

آغاز: «دوازده مواعظ متفرقه مجالس مختلفه، مجلس اول: اللهم اجعل عاقبه امورنا خیرآ و لا تسلط علینا من لا یرحمنا خدا یا بهترین روزهایم آخر روزهایم قرار بده طوری...».

انجام: «وقتیکه سر مبارک را بر نیزه بلند کردند گفت الله اکبر شمر هم گفت الله اکبر لشکر هم گفتند الله اکبر

و یکبرون اذا (بأن) قتلت و انما قتلوا بک التکبیر والتهلللا

سلام الله علیه و اولاده».

کتاب اول نسخ محمد رضا بن رجبعلی نویری سرابی در ۱۲۷۵ ساکن دارالسلطنه تبریز. تصحیح شده.

رساله ۲ نیز نستعلیق همان کاتب است بدون تاریخ.

رساله ۸ و ۹ نیز نستعلیق همان کاتب است در ۱۳۰۷

رساله ۲ و ۳ و ۷ ناقص است.

در ادامه رساله نهم مطالب پراکنده از منبرهای شیخ جعفر شوشتری هست.

۲۴۵ برگ، ۱۷ × ۲۲

(۲۴۲۴)

۱ _ حدیقه المؤمنین = الشرح الصغیر «۱_ ۴۷» (فقه _ عربی)

از: سید علی بن محمد علی طباطبایی حائری، _ ۱۲۳۱ ق

به جلد ۱ ص ۲۰۵ رجوع شود.

۲ _ التجوید = اسرار التجوید «۵۳_ ۵۵» (عربی)

از: احمد بن زین الدین احسایی، _ ۱۲۴۱ ق

رساله ای است در اسرار و رموز تجوید قرآن که بخواهش برخی تألیف و در شش فصل و یک خاتمه تنظیم نموده است، این رساله در سوم جمادی الثانی ۱۱۹۹ ق پایان یافته است.

[فهرست مشایخ/۲۵۳ _ الذریعه ۳-۳۶۲ و ۱۱-۱۳۷ _ ملی تهران ۸-۲۴۳ _

ملک تهران ۵-۱۴۶ _ مجلس ۱۲/۴۴].

آغاز: «الحمد لله الذي نزل الفرقان على عبده تنزيلًا وفضله بما أوحى إليه على جميع الخلق تفضيلاً...».

۳ _ حاشیه الروضه البهیة «۶۴_ ۱۰۲» (فقه _ عربی)

از: ؟.

ص: ۴۹۵

حاشیه بر کل کتاب «الروضه البهیة فی شرح اللمعه الدمشقیه» که بصورت «قوله _ قوله» تنظیم و در بسیاری از موارد تنها به حل و توضیح مشکلترین نکته موجود در آن کتاب پرداخته است.

آغاز: «حمد آ لاهله كما هو اهله والصلاه على النبی المصطفی هو و اهله... و بعد فهذه تعليقات على شرح اللمعه الدمشقیه جمعتها ینتفع بها الطلاب راجیاً من الله الثواب يوم يقوم الحساب... قوله بسمله صدر الكتاب به...».

انجام: «... مع الاقتصار على موضع النص كما حکم به الشهید فی الدروس لعدم حجیه مفهوم الموافقه اذا لم یکن من المدلولات اللفظیه الالتزامیه المتبادره».

۴ _ دیوان علی بن ابیطالب (علیه السلام) «۱۰۳ _ ۱۱۰» (عربی)

[الذریعه ۲-۴۳۱ _ مجلس ۱۰-۷۰۵ و ۲۶-۷۹ _ مرعشی ۵-۷۱ _

دانشگاه تهران ۹-۱۰۰۹ _ الفبائی آستان قدس / ۲۵۶].

آغاز:

«الناس من جهه التمثال اكفاء

ابوهم آدم و الام حواء

۵ _ هیأت فارسی = فتحیه «۱۱۱ _ ۱۳۰» (نجوم _ فارسی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی، _ ۸۷۹ ق

۶ _ معرفت تقویم «۱۳۱ _ ۱۳۴» (نجوم _ فارسی)

از: عبدالقادر بن حسن رویانی لاهیجی، -؟ ۹۲۵ ق

رساله ای است در اصول و قواعد تقویم که در یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه تنظیم شده است:

مقدمه؛ در علامات تقویم.

ص: ۴۹۶

باب اول؛ در بیان علاماتی که تعلق بحروف جمل دارد (چهار فصل)

باب دوم؛ در بیان علاماتی که تعلق به آخر کواکب دارد (دو فصل).....

[نسخه های خطی فارسی ۱-۲۶۸ _ مجلس ۱۰-۵۳ _ دانشگاه تهران ۸-۶۱۸]

و ۱۰-۱۵۱۲ _ سپهسالار ۳-۴۹۲ _ ملی تهران ۲/۴۲۹].

آغاز: «الحمد لله العلیّ الولیّ والصلاه علی النبی الامیّ اما بعد این مختصریست در معرفت تقویم خالی از اطناب مشتمل بر مقدمه و دو باب و خاتمه....».

انجام: «...بهر کوکبی کاری شاید کردن که بآن کوکب منسوب باشد...و طریقه منحرفه منحوس است و هیچ کاری را نشاید».

۷ _ سی فصل «۱۳۵ _ ۱۴۵» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

۸ _ الفقیه المستظرفه = الدرر البهیة «۱۴۸ _ ۱۶۰» (فقه _ عربی)

از: سید محسن کاظمی اعرجی، _ ۱۲۲۷ ق

منظومه ای است در هزار بیت در بیان فقه امامیه.

در سال ۱۲۷۱ ق بطور سنگی چاپ شده است و چاپ جدیدتر هم دارد.

[الذریعه ۱۶-۲۹۷ و ۸-۱۲۱ _ الفبایی آستان قدس / ۴۳۲].

آغاز:

«سبحانه من محسن بالنعم قبل وجوبها بفضل الکرم

احمده شکرآ علی نواله مصلیاً علی النبی و آله»

کتاب اول فقط طهارت و چند صفحه از بیع است.

کتاب دوم از آخر ناقص است.

کتاب چهارم بخشی از اشعار منسوب به آن حضرت است.

در برگ اول کتاب هشتم مهر بیضوی «صراط علی حق نمسکه» هست.

رساله ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۶ و ۸ تاریخ کتابت ندارد. تحریر سده ۱۳ می باشد.

رساله ۵ و ۷ نسخ عبدالله ایروانی در ۱۲۴۰ در دار الرحمه کرمانشاهان.

در ادامه رساله هشتم مطالب متفرقه در چند برگ هست.

۱۸۹ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۲۴۵۱)

۱ _ المتوکل علی الرزاق المختار فی ترک التدبیر و الاختیار «۱ _ ۱۲»

(اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای در نصایح عرفانی و مواعظ و اندرزهای اخلاقی که در سه فصل تنظیم شده است: اول؛ در بیان کلماتی چند که بزبان حال از هواتف غیبی سوی بنده وارد میشود. دوم؛ در مثال چند که بنده تدبیر رزق میکند با وجود آنکه خداوند مدبر و ضامن رزق وی شده است. سیم؛ در اعتقادی چند که می رساند برای حصول توکل.

آغاز: «..فصل اول؛ در بیان کلماتی چند که بزبان حال از هواتف غیبی سوی بنده وارد میشود یعنی حال بنده که مشغول است بتدبیر رزق...».

انجام: «..هرکه این شش اعتقاد را بخاطر چندان تکرار کند که بر دل وی مستولی شود خدای تعالی او را متوکل در روزی کرده است چون توکل حاصل شود کار دنیا و آخرت وی تمام شود، تمت».

۲ _ ادعیه «۹ _ ۴۴» (عربی _ فارسی)

از: ؟.

شامل دعای قدح (شأن نزول و ثوابها و متن دعا) و ادعیه متفرق و تعقیبات نمازها.

ص: ۴۹۸

آغاز: «اسناد دعای بزرگوار دعاء قدح، انس بن مالک رضی الله عنه روایت میکند از صدر بدر عالم محمد مصطفی صل الله علیه و اله وسلم گفت روزی در خدمت خواجه عالم بوده...».

انجام: «..و من الذنب الذی لا اعلم و انت علام الغیوب برحمتک یا ارحم الراحمین».

۳ _ داستان دقیانوس «۴۵ _ ۴۹» (فارسی)

از: ؟.

[فهرستواره فارسی ۱-۳۵۵ _ مشترک پاکستان ۶-۱۱۲۲ _

نسخه های خطی فارسی ۵-۳۶۸۳ _ دانشگاه تهران ۶/۶۴۹].

آغاز: «آورده اند روزی در کوه گوسفندی بسوراخی فرو رفت دقیانوس بیامد

و گوسفند بیرون کشید در زیر آن گوسفند تخته ای دید چهار سطر روشن بر آن

نوشته بود...».

انجام: «..و اصحاب کهف در آن غار بعبادت پروردگار سر بدرگاه بیناز دارند تا خواست حق تعالی است، تمت».

۴ _ چوب چینی = خواص بیخ چینی «۶۰ _ ۷۸» (طب _ فارسی)

از: محمود بن مسعود طیب شیرازی، _ زنده ۹۵۴ ق

رساله ای در خواص و فواید بیخ چینی یا چوب چینی که بنام پادشاه سلیمان الزمانی در سال ۹۵۴ ق نگاشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۴۱۵ (آغاز برابر نمونه نیست) _

دانشگاه تهران ۱۵-۴۱۵۷ _ الذریعه ۵/۳۱۰].

آغاز: «الحمد لله على الانعام والصلاح والسلام على... و بعد این رساله ایست مختصر و مقاله ایست معتبر در امور متعلقه به بیخ

چینی که حسب الامر نواب جهانبانی...».

ص: ۴۹۹

۵_ دوازده امام = صلواتیه «۷۹_ ۸۳» (دعا _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

[آستان قدس ۱۵-۲۱۲ _ مجلس ۳۵-۳۵۶ و ۳۸۱ _ الذریعه ۸ / ۲۶۸].

۶_ من مقالات ملا محمود «۵۰_ ۵۱»

سروده ای در مواعظ داستانی که در ۳۱ بیت آمده است.

آغاز:

«رفت روزی جمعه مردی با نیاز

سوی مسجد تا ادا سازد نماز

کرد هر کس تا نماز خود ادا

واعظی زد بر سر منبر ندا»

۷_ قصه موش و گربه «۵۱_ ۵۲»

از: حکیم خاقانی شروانی.

آغاز:

«... قصه موش و گربه برخوانا»

۸_ نقل فرمان عالی شأن حضرت جنت مکان به نثر «۵۳_ ۵۴»

آغاز: «فرزند ارجمند دره التاج فرخی و پیروزی شاهزاده شاه جهان بعنایت التفات اعطاف الطاف شاهنشاهی مخصوص گشته بدانند...».

۹_ جواب منظوم شاهزاده شاه جهان «۵۴_ ۵۷»

جواب شاهزاده شاه جهان به پدرش که در ۵۱ بیت سروده شده است.

آغاز:

«چو این نامه بر دست خرم رسید بوسید و بر دیده و سر کشید

پس آنکه سر نامه را برگشاد

بخوانید هر حرف او سر نهاد»

ص: ۵۰۰

رساله اول برگ اولش افتاده. تحریر سده ۱۱

رساله دوم نستعلیق میرزا شیخ علی در شهر بهگر برای تلاوت محمد شفیع. تحریر سده ۱۱

رساله سوم تا هشتم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱

رساله چهارم از آخر ناقص.

رساله نهم نستعلیق ۱۰۵۳

۸۵ برگ، ۱۰ × ۲۲

(۲۴۵۷)

۱_ احکام تحاویل سنی العالم «۱_ ۴۰» (نجوم _ عربی)

از: محی الدین یحیی بن محمد بن ابی الشکر مغربی، _ ۶۸۲ ق

رساله ای کوتاه در نجوم و تخمین عمر عالم که در یک مقدمه و بیست و سه باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

به فهرست سابق این کتابخانه ص ۵۶۰ رجوع شود در آنجا دو رساله دیگر هم در نجوم جزء این مجموعه دانسته شده.

[کشف الظنون ۱-۱۸ _ مرعشی ۴-۳۵ _ آستان قدس ۱۰/۱۰۷].

آغاز: «الحمد لله... قال مولانا العالم... قد رتبت هذه الرسالة في كيفية تحاويل سني العالم والحكم عليها مما جزبه الحكماء المتقدمون وانتخبه الفضلاء المتأخرون...».

انجام: «...فحكمت على كل واحد منها بحسب موضعه وقوته من طالع سنه العالم ومن صاحبه في مدخل تلك السنه و في ما ذكرنا كفايه والله اعلم».

۲_ الاحكام الجزئيه «۴۰_ ۵۲» (نجوم _ عربی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در احکام جزئی که در هشت باب تنظیم شده است:

ص: ۵۰۱

الباب الاول؛ فى القرانات

الباب الثانى؛ فى مميزات الكواكب.

الباب الثالث؛ فى اشراف الكواكب.....

آغاز: «بسمله، فهرست كتاب الاحكام الجزئيه... الاحكام على قرانات الكواكب فى البروج الاثنى عشرية، فصل اول؛ قران و زحل و مشتری فى الحمل يدل على قتل ملك و سوء حاله... الملوک مع کثره القحط...».

انجام: «حوت: لا بأس بالحوائج و شرى العبيد _ حوت: لا بأس بالحركة».

۳ _ بیست و پنج باب «۵۳ _ ۸۶» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

مؤلف در مقدمه میگوید که در عصر یزدگرد ساسانی چهل کتاب در نجوم از علمای شرق و غرب به فارسی ترجمه شد و امهات آنها در بیست و پنج محور گردآوری شد که در این رساله در بیست و پنج باب تنظیم شده است: باب اول؛ اندر صفت نهاد جهان... پیش از خلق.

آغاز: «...برای حکمتی آفرید، هیچ چیزی بیحکمت نیست و خدای عزوجل را منزله دانی و بچیزی مشغول ندانی و معلوم گردانی که اندر آفرینش آسمانها و زمینها خدای را حکمتی بود...».

۴ _ معرفت تقویم «۸۷ _ ۹۲» (نجوم _ فارسی)

از: ابوالحسن بن محمد نصیر حسینی.

رساله ای در معرفت تقویم که بدرخواست برخی دوستان نگاشته و در یک مقدمه و شش فصل و یک خاتمه تنظیم ساخته است، فصل اول: در... ایام اسابیع و تواریخ مشهوره.

ص: ۵۰۲

آغاز: «الحمد لله الذي خلق السموات و الارضين بغير عمد ترونها و زينها بالثواب و السياره و الصلاه على مركز دائره النبوه و شمس فلک الرساله... و بعد بعرض راه يافتگان رموز دقایق و ظفر يافتگان کنوز حقایق...».

انجام: «...چه هر گاه قمر در یکی از برج مائی بوده باشد حکم میتوان کرد اما صریح نمیتوان کرد والله اعلم».

۵ _ بیست فصل «۱۰۴ - ۱۱۴» (نجوم _ فارسی)

از: محمد نصیر بن عبدالله طیب اصفهانی،

_ ۱۱۹۱ ق

رساله ای کوتاه در معرفت تقویم که به نام کریم خان زند (۱۱۶۳ - ۱۱۹۳ ق) نگاشته شده و در بیست فصل تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۲۴۸ _ الذریعه ۲۱-۲۵۲ _

الهیات تهران ۱-۳۲۳ و ۱۸۰ _ سپهسالار ۳/۲۷۳].

آغاز: «فصل سیم؛ در بیان تاریخ رومی و تعریف آن. بدانکه مبدأ این تاریخ از عهد اسکندر بن فیلقوس رومی بود و ابتدایش یوم دوشنبه و نام ماه های رومی اینست تشرین الاول، تشرین الآخر...».

انجام: «...و هر گاه اختیار حکومت و شغل و عمل دیوانی باشد باید شمس مسعود باشد و باقی برین قیاس و هر کس را در معرفت تقویم بیش ازین حاجت باشد رجوع در شرح بیست باب بیرجندی نماید والله اعلم بالصواب».

رساله اول و دوم تحریر سده ۱۲

رساله سوم تا باب شانزدهم را دارد. تحریر سده ۱۲

رساله چهارم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

رساله پنجم از فصل سوم تا آخر را دارد. نستعلیق ۱۲۴۸ حسب خواهش محمد اسماعیل بن امیر محمد حسینی حسینی خاتون آبادی.

۱۱۴ برگ، ۱۴ × ۲۰

ص: ۵۰۳

۱ _ حدود الاشياء « ۱ _ ۸ » (فلسفه _ عربی)

از: ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰ _ ۴۲۷ ق

به شماره ۲۲۲۸ در همین جلد رجوع شود.

آغاز: «الحمد لله حق حمده والصلاه على محمد واله اما بعد فان اصدقائي سألوني ان املی عليهم حدود اشياء...».

انجام: «...فالقديم بحسب...هو ليس له مبدأ زمانی والقديم تعالى عما يقول الظالمون علواً كبيراً. تمت.».

۲ _ شبهه الاستلزام « ۹ _ ۲۴ » (فلسفه _ عربی)

از: آقا حسین بن جمال الدين خوانساری، ۱۰۱۹ _ ۱۰۹۹ ق

رساله ای است و استدلالی درباره شبهه استلزام و پاسخ از آن و حل مشکلات آن.

[مرعشی ۲-۹۹ _ الذریعه ۱۳ / ۲۵].

آغاز: «الحمد لله الذى لا شبهه فى وجوده و لا مریه فى فضله وجوده.».

۳ _ تحقيق مسأله ان الممكن مفتقر الى مؤثر موجود « ۲۴ _ ۳۰ »

(کلام _ عربی)

از: آقا حسین بن جمال الدين خوانساری، ۱۰۱۹ _ ۱۰۹۹ ق

رساله ای کوتاه درباره افتقار ممکن الوجود به مؤثر موجود و اثبات این نکته که اگر مؤثری موجود نبود ممکن ایجاد نمیشد.

آغاز: «مسأله فى ان الممكن الوجود لا بد له من مؤثر موجود و انه ما لم يجب لم يوجد.».

انجام: «...و اى فائده فى اثباته لان الوجوب اللاحق هو وجوب الوجود و هذا وجوب مطلق واقعى بلا اشتراط بالوجود اصلاً فتأمل.».

۴_ شک و حلّ «۳۰_ ۳۴» (فلسفه _ عربی)

از: اقا حسین بن جمال الدین خوانساری، ۱۰۱۹ _ ۱۰۹۹ ق

سه مسأله و معضله با عنوان «شک» مطرح و پاسخ آن با عنوان «حل» مناسب با اشکال داده شده است.

آغاز: شک اول: «اذا كان اكثر اهل البلد مسلماً و بعضه كافرآ و علمنا بذلك...»

شک دوم: «اعلم انه قد يستشكل على ما ذهب اليه الحكماء من ان الجسم قابل للقسمه الى غير النهايه...»

شک سوم: «اذا هبط حجر الى الارض فلا شك انه لا بد من مزايه الهواء الذى فى المسافه حيت يمكن الهبوط...».

۵_ الشواهد الربويه فى المناهج السلوكيه «۳۷_ ۵۰» (فلسفه _ عربی)

از: صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی،

_ ۱۰۵۱ ق

آغاز: «الحمد لله الذى جعل نور معرفته نتيجه ايجاد الارواح و الاجساد...».

۶_ الاجوبه عن الاسئله النصيريه عن شمس الدين خسروشاهى «۵۹۵۵»

(فلسفه _ عربی)

از: صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی،

_ ۱۰۵۱ ق

خواجه نصیر الدین طوسی سه سؤال مهم و مشکله را از یکی از معاصرین فاضل خود بنام شمس الدین عبدالحمید خسروشاهی طی رساله ای پرسش نمود ولی وی بدانها پاسخ نداد بدین جهت مؤلف آن سه پرسش را پاسخ گفته است.

[مجلس ۹-۵۴۲ و ۱۰-۱۶۸۶ _ دانشگاه تهران ۳-۱۷۹ _ ملک تهران ۵/۳۴۳].

آغاز: «الحمد لمنور النفوس بانوار العلم و الايمان و هادى الخلائق بارسال الرسول و انزال القرآن... فان الحكيم الفاضل... قد بعث رساله الى بعض معاصريه... اقول و من

ص: ۵۰۵

الله العصمه والتوفيق... اما الجواب عن المسأله الاولى فهو تمجيد.

انجام: «...لا يحصل لها عقلا و خارجاً الا بالوجود كالهولى التى لا تحصل لها فى الخارج الا بالصوره الا ان بين القبيلين فرق من وجوه بينت فى مواضعها».

۷ _ حدوث العالم «۶۱- ۱۲۷» (فلسفه _ عربى)

از: صدر الدين محمد بن ابراهيم شيرازى،

_ ۱۰۵۱ ق

رساله اى است در حدوث عالم و رد و نقد نظرات فلاسفه و حکماى پيشين در اين باره که در يك مقدمه و دوازده فصل تنظيم شده است:

المقدمه؛ فى سبب تأليف هذه الرسالة.

الفصل الاول؛ مبحث الامكان والوجوب.....

[دانشگاه تهران ۳-۲۴۶ _ مجلس ۵-۲۰۱ _ الذريعه ۶-۲۹۵ _

ملى تهران ۷-۱۳۷ _ مرعى ۳/۱۶۹].

آغاز: «سبحانك اللهم من قديم قديم.... بالغناء والسرمديه بالقدم».

انجام: «...ان فى هذا لبلاغاً لقوم عابدين و صلى الله على خير خلقه محمد وآله اجمعين».

۸ _ الهندسه «۱۳۰- ۱۵۷» (عربى)

(احتمالاً) از حسين بن جمال الدين خوانسارى، ۱۰۱۹ _ ۱۰۹۹ ق

رساله اى کوتاه در حل عويصه و مشكل بزرگ هندسى که بقول مؤلف بزرگان اين علم ناچار از حل و برطرف ساختن آن بوده و هستند، رساله بصورت طرح اشكال و حواب از آن، با عبارات «ان قلت _ قلت» نگاشته شده و کاتب کل رساله هاى اين نسخه در پايان آن را به آقا حسين خوانسارى نسبت داده است.

آغاز: «بسمله، لعلك احطت خيراً بانه قد تقرر فى اصول الهندسه والحساب

ص: ۵۰۶

بالبرهان القاطع..».

انجام: «..هذا تحقيق الكلام في حل هذا الشك العويص الذي ليس لاكثرهم منه من مفر و لا محيص....و مع ذلك لا يكتب في ديوان اعمالنا في صحيفته السيئات او لعله يتحفظ به احد من الطلاب للصواب من بعض الزلّات والعثرات.

۹_ نامه شيخ بهائی «۱۵۸_ ۱۵۹» (فارسی _ عربی)

نامه ای کوتاه از شیخ بهایی که به یکی از فضیله‌های معاصر خود بنام میرزا ابراهیم همدانی نگاشته شده است.

آغاز: «رقعه ای که عالیجناب معلی مرتبت....

یا غایب عن عینی لا عن بالی

القرب الیک منتهی آمالی....

قد نورت عیون قلوب المشتاقین لمعات انوار الرقعه القديمه و عطرت مشام ارواح...».

انجام: «...هذا و ملازلمت موفقیں لارتقاء معارج الکمال مبلغین اقصى غایه الامان و الآمال...والحمد حق حمده والصلاه علی من لا نبی بعده والعترة الطاهرین من ولده آمین اللهم آمین».

۱۰_ تاریخ پتر کبیر «۱_ ۱۵۷» (تاریخ _ فارسی)

از: ؟.

تاریخ مفصل و داستان وار پتر کبیر امپراطور تزاری روسیه و سرزمین روس و نقل جریانات و حوادث بسیار که در چند فصل تنظیم شده است.

آغاز: «فصل پنجم در خصوص سلطنت الکسی، الکسی بعد از پتر بزرگ یکسال در سلطنت پدر خود میشل گذشته بنای عروسی گذاشت و دختر یکی از نجبای روسیه را بعقد خود درآورد...».

ص: ۵۰۷

انجام: «مکرر اسمش مذکور شد و او باعث جنگ... گشته بود از اوضاع پادشاه نویسند مایوس شده نزد پطر کبیر آمد خدمت و ملازمت...».

رساله ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۷ و ۸ بخط بهاء الدین محمد بن علی نقی طفانی از شاگردان آقا حسین خوانساری.

تاریخ کتابت رساله هفتم ۱۰۷۰ و بقیه بدون تاریخ تحریر سده ۱۱

رساله دوم حاشیه با امضاء «منه دام ظلّه العالی» دارد.

در لابلای برگهای رساله پنجم فوائد فلسفی و کلامی آمده است.

رساله هفتم با نسخه اصل مقابله و تصحیح شده و در برگهای پایانی و ادامه آن تا رساله بعدی فوائد فلسفی و عرفانی هست.

رساله هشتم حواشی با امضاء «منه دام ظلّه العالی» دارد.

رساله ۵ و ۶ بدون تاریخ، تحریر سده ۱۱

رساله نهم نستعلیق ربیع حویراوی حسب خواهش مولانا علی نقیا. تحریر سده ۱۱

رساله دهم تحریر سده ۱۲ و ۱۳. در حاشیه نسخه نوشته شده.

۱۵۹ برگ، ۱۲ × ۲۱

(۲۵۰۰)

۱_ شرح جهه الوحده «۵_ ۱۳» (منطق _ عربی)

از: ؟.

رساله ای مختصر در شرح و بسط مباحث رساله ای بنام «جهه الوحده» است.

آغاز: «ان احسن ما یفتتح به المنطق والکلام حمد الله الواحد الذی برء الانام و نصب... علی وجود الدهور و الاعوام و ابهی ما یترئم... و بعد فهذه حقیقه شریفه بعبارات رائقه...».

انجام: «.. و رفعت الحجاب و [...] القشر من اللباب علی ان همم المحصلین متقاعد و عزائمهم متقاهره حامد آ الله و مصلیاً علی رسول الله».

ص: ۵۰۸

۲_ حاشیه ضابطه الاشکال «۱۳_ ۱۶» (منطق _ عربی)

از: محمد باقر بن فخر الدین احمد موسوی،

_ زنده ۱۱۵۵ ق

رساله کوتاه در تعلیقه بر مشکلات «ضابطه الاشکال» که در آن خواسته مطالبی را که دیگر شارحان و محشیان نیاورده اند متذکر شود، این رساله در سال ۱۱۵۵ ق پایان یافته است.

آغاز: «اما بعد فلما رأیت صابطه الاشکال فی غایه الاشکال و لم اجد فیما علقوا علیها من الشروح ما خلی عن الجروح او من الحواشی فعلقت علیها مما اقادنی الیه فکری الفاتر... و ضابطه شرائط الاشکال...».

انجام: «..و ان اخذت بشرط الوصف فیقال فی الاول کان اخص الکبریات اما الدائمه او العرفیه الخاصه او الوقتیه او المنافات منتفیه کما تقدم... القسم. تمت.».

۳_ شرح الایساغوجی «۱۷_ ۶۷» (منطق _ عربی)

از: حسام الدین حسن کاتی، _ ۷۶۰ ق

۴_ حاشیه شرح الایساغوجی «۶۸_ ۱۲۰» (منطق _ عربی)

از: احمد بن محمد بن خضر عمری حنفی _ قول احمد، _ ۷۸۵ ق

به شماره [۲۲۷۲] در جلد سوّم مراجعه شود.

در فهرست سابق این کتابخانه ص ۵۶۲ این رساله به عنوان حاشیه الفوائد الفناریه خوانده شده است.

آغاز: «حمدآ لک اللهم علی ما منحت به علی من معارف الافاضل و شکرآ علی ما مننت به من ذوارف الفواضل...».

انجام: «...وارزقنا معانیه منه الی حق الیقین، تمت.».

ص: ۵۰۹

۵_ آداب البحث والمناظره «۱۲۱_ ۱۲۲» (منطق _ عربی)

از: عضد الدین عبدالرحمن بن احمد ایجی شیرازی، _ ۷۵۶ ق

رساله ای بسیار مختصر و مشهور که در آن آداب و شیوه های بحث و مناظره مورد بحث قرار گرفته است. این رساله بسیار مورد توجه بزرگان واقع و شروح و حواشی بسیاری بدان نگاشته شده است.

[کشف الظنون ۱-۴۱ _ مرعشی ۱۲-۱۹۳ _ مجلس ۳۷-۴۷۷ _ نمازی خوی / ۱۸۲].

آغاز: «لك الحمد والمنه و علی نبيك الصلاه والتحيه و بعد اذا قلت بكلام ان كنت ناقلا فيطلب الصحه او مدعيًا فاللدليل...».

انجام: «..فيمنع بان يقال لا نسلم ان الكلام مركب عن الحروف، جعل الكلام على ما في الفؤاد دليلا. تمت.».

۶_ شرح آداب البحث «۱۲۳_ ۱۲۹» (منطق _ عربی)

از: مولانا محمد حنفی تبریزی، _ ۹۰۰ ق

شرحی است بر رساله قبلی «آداب البحث عضدیه» عضد الدین ایجی (۷۵۶ ق) که بصورت مزجی ترتیب یافته است.

[مرعشی ۱۲-۱۹۴ _ آستان قدس ۱-۳۱۹ _ ۳۲۰ _ دانشگاه تهران ۳ / ۵۹].

آغاز: «بسمله، لك الحمد جعل الله تعالى مخاطباً تنبيهاً على القرب لان اللائق بحال الحامد ان يلاحظ المحمود اولا حاضراً شاهدآ.».

رساله دوم نستعلیق مؤلف در ۱۱۵۵

بقیه رساله ها بخط شیر محمد بن شیخم بابا باداری من اولاً شیخ شهقباد در ۱۰۷۷ و ۱۰۷۸

رساله اول حاشیه دارد. و تملک مولانا یحیی چلبی بن مولی محمد زمان افندی ساکن چهار وافی در ۱۱۴۱ در برگ اول.

رساله سوم حواشی بسیار دارد.

ص: ۵۱۰

رساله چهارم تصحیح شده و حاشیه دارد.

رساله ششم حواشی فراوان دارد.

۱۲۹ برگ، ۱۵ × ۲۰

(۲۵۲۱)

۱_ شرح گلشن راز «۱- ۱۶» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای متوسط در شرح گلشن راز نوشته سعد الدین محمود شبستری (۷۲۰ ق) و حلّ مشکلات و مبهمات آن که بنام سلطان بایزید بن سلطان مراد (۸۶۶ _ ۹۱۸ ق) نگاشته و در مقدمه آن بیست و شش فقره بعنوان «حقیقت _ حقیقت» بجای دیباچه آورده است.

[نشریه دانشگاه ۴-۹۴ _ مجلس (شماره ۲۲۹۴)].

آغاز: «سپاس یکی را که غنچه حقیقت مقدسه اش در گلشن راز با حسن وجوه شکفته و وجه وجوب خود را در بزم شعور به پرده امکان نهفته، نظم:

ای باغ ظهور از تو گلشن گشته...»

انجام: «... و حق تعالی بحسب تاثیر اوضاع فلکیه که بیشتر اقتضای آدم و اولاد او میگردد انشاء افراد انسان میکند سبحان ربک رب العزّه عما یصفون».

۲_ تحفه شاهیه در شرح رساله رضویه = ترجمه رساله ذهبیه «۴۶۱۷»

(طب _ فارسی)

از: محمد نصیر بن قاضی بن کاشف الدین محمد یزدی، _ زنده ۱۰۶۵ ق

شرح مختصر و فشرده ای بر «الرساله الذهبیه» یا طب الرضا (علیه السلام) منسوب به امام رضا (علیه السلام).

ص: ۵۱۱

در این رساله ابتدا فقره ای از متن را آورده و ترجمه آن را با عنوان «یعنی» ذکر میکند. و به نام شاه عباس صفوی نگاشته شده است.

[مرعشی ۱۳ / ۳۵۰].

آغاز: «ستایش دور از آرایش سزاوار درگاه حکیم جل شأنه توان بود که بیماران جهالت و نادانی را...».

انجام: «...ستایش از برای پروردگار عالمیان و صلاه و سلام بر بهترین خلق او محمد است و اهل بیت او که معصومین اند».

۳_ طبخ و حلوا پزی «۴۷_ ۱۰۵» (فارسی)

از: یحیی بن جمال الدین حسین مفتی حلوی.

رساله ای متوسط در روش و شیوه آشپزی و پختن انواع عرقها، شیرینیها، مرباها و حلواها و آشها که در یازده فصل تنظیم شده است:

فصل اول؛ در گرفتن عرقها.

فصل دوم؛ در پختن اشربه....

[نسخه های خطی فارسی ۱-۴۲۷ _ نشریه دانشگاه ۳ / ۳۵۲].

آغاز: «سپاس و ستایش پروردگاری که عالم و عالمیان را آفریده و ایشان را مجسم گردانیده از عناصر اربعه و ایشان را از خوردن طعام ناگزیر کرده که و ما جعلناکم جسد آلا یا کلون الطعام».

انجام: «..و روغن جوز بقدر حاجت بر سر آن کند و بخورد و بامداد و شبانگاه از وی قوتی بیند که عجب نماند».

۴_ رساله در ساختن رنگها «۱۰۵_ ۱۰۶» (فارسی)

از: ؟.

ص: ۵۱۲

رساله ای کوتاه در روش ساختن رنگها است.

آغاز: «این هم بابی است در ساختن رنگها از برای کار در ساختن رنگها و آن انواعست، نوع اول: در ترکیب رنگ سرخ...».

انجام: «..ارده باشد و ارده مغز هم چنین وارده خشخاش بدین طریقت، والله اعلم بالصواب».

۵ _ قول جاماس حکیم «۱۳۷ _ ۱۳۹» (طب _ فارسی)

از: ؟.

منظومه ای کوتاه در درمان امراض و نسخه برای معالجه و زینت و غیره که در ۳۵ بیت سروده شده و مطالبش به جاماسب حکیم نسبت داده شده است.

آغاز:

«ز جاماس قولی دگر هست خوب

دواها کند...قول از عیوب

هر آنکو شراب سفیدی خورد

بناکام رنج مفاصل برد»

انجام:

«ستاند زن اگر مازوی سوده پس آنکه در قبل هر روز یکبار

بریزد باشراب ارغوانی گلش را غنچه سازد چهره گلنار»

رساله اول فقط مقدمه را دارد. تحریر سده ۱۲

رساله دوم بدون تاریخ تحریر سده ۱۲

رساله سوم و چهارم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

در ادامه رساله چهارم نسخه های طبی فراوانی هست که شاید مجموعاً رساله ای باشد به نام مفرح غم زدا تألیف نواب عالی که در نسخه هست و شاید این نام رساله اول باشد.

۱_ کبری در منطق «۱۶_ ۴۱» (فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰_ ۸۱۶ ق

به جلد دوم ص ۵۹۷ مراجعه شود.

۲_ شرح شواهد سیوطی «۴۳_ ۷۵» (نحو_ فارسی)

از: نظام الدین بن احمد اردبیلی.

۳_ اختلاف ترقی النفس فی النشأه الاخری «۷۶_ ۷۹» (عرفان_ فارسی)

از: فضل الله بن روزبهان اصفهانی، قرن ۱۰

رساله ای کوتاه در پاسخ سؤال یکی از بزرگان و امرا که از وی پرسیده بود «آیا در نشأه آخرت ترقی خواهد بود یا نه؟» مؤلف در این وجیزه نظرات دو گروه حکما و صوفیه را بطور فشرده بیان کرده و وعده داده در صورت اقبال روزگار رساله مفرده دیگری به تفصیل در این باره بنگارد.

آغاز: «له الحمد علی فیضه العمیم و علی نبیه و آله التحیه و التسلیم

ای نفس بکوش تا کمال یابی وز سفره فیض حق نوالی یابی

این منزل....درو سعی کن هیئات که این چنین مجالی یابی..»

انجام: «...و اگر حوادث روزگار که پیوسته کارشکن ارباب کمالست مانع نگردد بعد از این مفرده ان شاء الله در تخمین دلائل طرفین و وجوه تراجیح مکتوب گردد و معروض شود السلام علیکم اولاً و آخراً».

۴_ حدود الاشیاء «۷۹_ ۱۰۰» (فلسفه_ عربی)

از: ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰_ ۴۲۸ ق

به شماره [۲۲۲۸] در همین جلد مراجعه شود.

۵_ مقاله در وجود «۱۰۰_ ۱۰۱» (فلسفه _ فارسی)

از: کمال الدین لاری.

رساله ای بسیار کوتاه در وجود و تقسیمات آن که بروش حکما نوشته است.

آغاز:

«چون هست ثبوت هر صفت فرع وجود پس غیر وجود خود نباشد موجود

گفتم بطریق عقل رمزی با تو

باشد که رسی بذوق ارباب شهود»

انجام: «..و بعد از تحریر این سخن بر متفطن پوشیده نماند انحصار موجود به وجودی که عین حقیقه واجب الوجود است و هو المطلق».

۶_ توضیح المقاصد «۱۰۲_ ۱۱۶» (تاریخ _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، _ ۱۰۳۱ ق

رساله ای کوتاه در حوادث ماه ها و وقایع آنها که از ماه محرم آغاز و در ماه ذیحجه پایان یافته است، در این رساله برخی وفيات علماء نیز آمده است.

[الذریعه ۴-۴۹۸ _ مرعشی ۷-۳۴۵ _ مجلس ۲۶-۴۰ _ مشار عربی / ۲۲۶].

آغاز: «بسمله، شهر محرم الحرام: الاول فيه رفع ادریس ۷ الی الجنه واستجاب الله دعاء ذکریا ۷...».

انجام: «..و يدعو بعد التسليم بالدعاء المذكور فی الفصل السابع والثلاثین من مصباح الکفعمی».

رساله اول نسخ ۱۲۲۵

رساله دوم از اول و آخر ناقص. تحریر سده ۱۳

رساله سوم تحریر سده ۱۲ و ۱۳

ص: ۵۱۵

رساله چهارم تحریر سده ۱۳

رساله پنجم نستعلیق ۱۲۳۱

رساله ششم نستعلیق ۱۲۳۱. حواشی دارد.

۱۱۸ برگ، ۱۱ × ۱۵

(۲۵۷۰)

۱ _ سی فصل «۱_ ۱۵» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

به جلد ۲ ص ۴۹۵ مراجعه شود.

۲ _ اختیارات مسیر قمر = اختیارات المهمات «۱۶_ ۱۷» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

منظومه در ۳۶ بیت که برای هر برج سه بیت سروده شده و احکام مسیر ماه در برج را بیان کرده است، کاشفی (۹۱۰ ق) در اختیارات نجوم خود این رساله را از خواجه نصیر دانسته است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۲۲۳ _ الذریعه ۱-۳۶۸ _ دانشگاه تهران ۴-۹۳۸ _

سپهسالار ۳-۷۸ _ الفبایی آستان قدس / ۲۹].

آغاز: «فی الحمل:

هر که را آید بتائید خدای لم یزل جرم مه در خانه مریخ یعنی در حمل

نیک باشد هم سفر هم دیدن روی امیر جامه پوشیدن حریر و...»

انجام: «فی الحوت: ...

ص: ۵۱۶

هم قبا و هم کلاه و هم کمر هم پیرهن آنچه در تن باشدت بالجمله بخشیدن بمن»

۳_ بیست باب = معرفت تقویم «۱۷_ ۳۰» (نجوم_ فارسی)

از: نظام الدین عبدالعلی بن محمد بیرجندی، _ ۹۳۴ ق

به شماره [...] مراجعه شود.

[نسخه های خطی فارسی ۱/۲۴۷].

۴_ عشقیه «۳۲_ ۵۵» (عرفان_ فارسی)

از: ؟.

رساله پرسوز و گداز است که عاشقی دلسوخته و مبتلا به فراق در هجران یار نگاشته و اشعار سوزناک بسیاری در لابلای رساله سروده است.

آغاز: «بسمله، سر نشئه منشآت شوقی ستایش آن شاهدیست که... پیدا و پنهان است و دیباچه مجموعه مهمات عشقی... تجلیش در... ذرات ممکنات چون نور خورشید آشکار و عیان...».

انجام: «..لیکن مرا از اظهار حرف حق جز این غرض نیست...».

۵_ جنگ اشعار «۵۸_ ۱۶۰» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه اشعار و سروده های شاعران بزرگ و معروف که بشکل چلیپا کتابت شده است.

آغاز:

«ای... از نسیم وصال بهارها گلچین بوستان رخت گلعدارها»

ص: ۵۱۷

انجام:

«عاشقی چیست دمبدم مردن تیغ معشوق بر جگر خوردن»

رساله اول از فصل سوم تا بیست و چهارم را دارد، بدون تاریخ.

رساله دوم بدون تاریخ.

رساله سوم تا پایان باب دوازدهم را دارد. بدون تاریخ.

رساله چهارم از انجام ناقص است. تحریر سده ۱۲

رساله پنجم تحریر سده ۱۳

در این مجموعه دعاها و طلسمات نیز درج شده است.

۱۶۱ برگ، ۱۰ × ۱۵

(۲۵۹۰)

۱ _ تعبیر خواب «۱ _ ۲۰» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در تعبیر خواب و رؤیا که در پنجاه و سه باب تنظیم شده است:

۱ _ در دیدن فرشتگان. ۲ _ در دیدن آفتاب و ماه. ۵ _ در کوه و تل و ریگ. ۱۳ _ در دیدن مردمان بسیار و پوست و گوشت.
۲۰ _ در دیدن نان خورش. ۲۵ _ در دیدن عروس و کنار گرفتن و بوسه دادن. ۳۵ _ در دیدن ستور و بهایم. ۴۵ _ در دیدن ماهی و لاک پشت. ۵۰ _ در دیدن عبادت و شکر و استغفار. ۵۳ _ در دیدن مرغان.

آغاز: «...ساله بود که از دنیا رحلت کرد میان وحی و رحلت از دنیا بیست و سه سال بود و رسول بدین معنی میگفت الرؤیا جزء من سته و اربعین...».

انجام: «..و بلبل و هدهد در خواب دیدن مرد را زن بود و زن را شوی. والله اعلم بالصواب».

ص: ۵۱۸

۲_ رمل (رساله در...) «۳۰_ ۳۳» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در اصول و قواعد رمل که در بیست و چهار باب تنظیم شده است.

آغاز: «بسمله این مختصریست در بیان رمل که حکما نهاده اند و بدین حکم کرده اند اگر کسی خواهد حال بداند رملی بزند و طرح کند که حکما تجربه کرده اند و متفق اند و معین شده و بالله التوفیق. باب اول: اگر کسی سؤال کند که در همه عمر...».

انجام: «..باب بیست و چهارم: اگر کسی سؤال کند که مرد پیش میمیرد یا زن و در دو طرح کند اگر یکی بماند زن پیش مرد بمیرد و اگر دو بماند مرد پیش بمیرد. والله اعلم بالصواب».

۳_ خواص نادعلیاً «۳۷_ ۳۸» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در خاصیت و آثار «نادعلیاً مظهر العجائب تجده عوناً لك فی النوائب» که بالتماس یکی از حکام به فارسی ترجمه شده و ده خاصیت و اثر برای آن شمرده شده است.

آغاز: «بسمله، حمد و ثنای متوالی مر جناب حضرت احدیت را تقدست اسماؤه و صلوات زاکیات نثار مرقد طیبه محمد مصطفی و بر آل و اهل بیت اطهار او باد...».

انجام: «..هر صالح چهل بار بخواند تهمت از وی برخیزد و خلائق بنیکویی او مشغول شوند و آنچه مجرب و مشهور است ذکر کردیم. والله اعلم. تمت».

۴_ معرفت اصحاب تصوف «۴۰» (عرفان _ فارسی)

از: شهاب الدین حمدانی.

رساله ای در شناسایی و معرفی طائفه ها و گروه های صوفیه که در آن یک گروه حق

ص: ۵۱۹

و یازده گروه دیگر باطل شمرده شده است.

آغاز: «باید دانست که تصوف چیست و اهل تصوف کیست؟ و ایشان چند گروهند، اول تصوف پاکیزه کردن دلت از دوستی غیر خدا...».

۵_ احکام ماه ها و روزها «۴۷_ ۵۲» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در احکام نوروز، روزها و ماه گرفتگی و خورشید گرفتگی، احکام فصد و حجامت و احکام بانگ بیهنگام خروس و غیره که در چند باب گردآورده و با توجه به اینکه در پایان هر باب کلمه «تمت» آمده احتمالاً مطالب کوتاه و غیر متصل است که بجهت نزدیکی موضوع در یک مجموعه گردآوری شده است.

آغاز: «باب فی الایام التی یذکر اهل العلم من الاسبوع فی کل سنه: اگر نورز به یک شنبه آید خداوند سال آفتاب بود حال پادشاهان نیک بود و با قوت باشند و نعمت فراخ بود...».

انجام: «..و اگر در ذوالحجه ماه بگیرد این سال نیک بود و دل مردمان از همه چیزها فارغ بود _ در بازارها خرید و فروخت بود با آخر سال باران بسیار بود والله اعلم بالصواب. تمت.».

۶_ داستان عبدالله بن سلام = هزار و چهار مسأله «۵۲_ ۶۲» (فارسی)

داستان نامه نوشتن پیامبر ۹ به عبدالله بن سبأ یهودی در خیبر و دعوت او به اسلام و به میان گذاردن عبدالله هزار مسأله را و سرانجام مسلمان شدن او با ۷۰۰ تن از یارانش.

[فهرستواره فارسی ۱-۳۸۲ _ مشترک پاکستان ۲-۱۲۰۵ _ سپهسالار ۵-۵۶۰ _ گنج بخش ۲/۵۴۲].

آغاز: «بسم الله الحمد لله رب العالمین... بدان ای دوست و عزیز من که این کتاب

ص: ۵۲۰

مجموع هزار و چهار مسأله است که عبدالله بن سلام یهودی از رسول خدا محمد مصطفی صل الله علیه و اله وسلم سؤال کرد و آن جناب بود که...».

انجام: «..گفت مرا خبر ده از آتش که طعام و شراب خورد و چون فرو میبرد هرگز باز نیفرزد تا قیامت گفت آن آتش تن است که طعام و شراب خورد که هر تنی را از آتش طعام در وی پزد...».

رساله اول برگ اولش افتاده. نستعلیق ۸۸۰ میباشد. در ادامه آن مطالبی در طب و رمل هست.

رساله دوم تحریر سده ۹

رساله سوم تحریر سده نهم. در ادامه ترجمه حدیث درباره خلقت نوری رسول اکرم ۹ و علی ((علیه السلام)) قبل از خلائق به تفصیل آورده شد.

رساله چهارم فقط برگ اول کتاب را دارد. تحریر سده ۹. و در ادامه حدیث وصیت رسول خدا ۹ به فاطمه زهرا علیها السلام بطور ناقص آمده و ترجمه فارسی هم دارد.

رساله پنجم از آغاز ناقص است تحریر سده ۹

رساله ششم تحریر سده ۹

۶۲ برگ، ۱۳ × ۱۶

(۲۵۹۲)

۱_ الزوراء «۱_ ۶» (فلسفه _ عربی)

از: جلال الدین محمد بن اسعد دوانی، _ ۹۰۸ ق

رساله ای است در اثبات واجب الوجود بروش فلسفی و عرفانی که با عناوین «تمهید و تذکره و...» تنظیم و نگارش آن بگفته صاحب الذریعه در نجف صورت گرفته ولی در پایان این نسخه تألیف آن در ۱۸ جمادی الثانی ۸۷۲ ق در تبریز زاویه مبارکه مظفریه پایان یافته است.

[الذریعه ۱۲-۶۳ _ مرعشی ۳-۱۲۰ _ آستان قدس ۱-۱۲۴ _ الفبایی آستان قدس / ۲۹۷].

ص: ۵۲۱

آغاز: «الحمد لذاته لوليه بذاته والصلاح منه على مرتبه الجامعه لجميع صفاته اما بعد فهذه نبذه من الحقائق بل زبده من الدقائق...».

انجام: «...والصلاح والسلام على القديسين خصوصاً سيدنا سيد الكل في الكل و على آله و صحبه اجمعين والحمد لله رب العالمين».

۲ _ شرح الزوراء «۷ _ ۱۷» (فلسفه _ عربی)

از: جلال الدين محمد بن اسعد دواني، _ ۹۰۸ ق

شرح کوتاهی بر رساله «الزوراء» نگاشته خود شارح است که بصورت «قوله _ قوله» تنظیم شده است.

[الذريعه ۱۳-۳۰۳ _ مرعشی ۳-۱۲۰ _ آستان قدس ۱-۱۲۵ _ الفبايي آستان قدس / ۳۴۰].

آغاز: «الحمد لوليه والصلاح على نبيه فاني لما فرغت من تهذيب الرساله الموسومه بالزوراء المشتمله على زيد من الحقائق و نبذ من الدقائق و هي من خصائص الزمان اذ قد احتوت على اسرار لم تكن مكشوفه القناع الى الآن...».

انجام: «..اعاذنا الله و سائر المسلمين من الضلال والزلل و وفقنا لما [...]والقول والعمل و له الحمد حمد آ يوافي نعمه و يكافي مزيد فضله و كرمه والصلاح والسلام على سيدنا محمد و آله و صحبه و تابعيه و احبائه والحمد لله رب العالمين».

۳ _ رساله في تربيہ الاولاد «۱۷ _ ۱۹» (عربی)

از: جلال الدين محمد بن اسعد دواني، _ ۹۰۸ ق

رساله ای کوتاه در آداب و روش تربیت فرزند که بخواسته و خواهش سید غیاث الدین محمد نگاشته و در پایان آن به شاگردانش از جمله سید جمال الدین ابی علی حسین و سید جلال الدین ابو عبدالله محمد و سید ابوالمعالی عطاء الله اجازه روایت داده است، این رساله در بیست و یکم محرم ۹۰۴ ق پایان یافته است.

ص: ۵۲۲

آغاز: «الحمد لولى الحمد والصلاه والسلام على من له السبق فى مضمار الكمال من قبل و من بعد و على آله التاركين الزخارف الدنيا بالعزيمه والعمد و بعد فقد اشار الى حضره السلطان... غياث المله والسياده... فى هذه الوريقات طريق تربيته الاولاد...».

انجام: «..و قد وهن العظم منى واشتعل الرأس شيباً مع ما تراكم على من الامراض الجسمانيه و تراخم لدى من الاعراض النفسانيه والله المستعان و عليه التكلان انه خير من اعان و هو المنعم الحنان المنان».

۴ _ خلق الاعمال (الافعال) = الجبر و الاختيار «۱۹ _ ۲۳» (كلام _ عربى)

از: جلال الدين محمد بن اسعد دوانى، _ ۹۰۸ ق

رساله ای کوتاه در خلق اعمال بندگان و جبر و اختیار که بدرخواست مولانا سعد الدين محمد استر آبادی زمانی که دوانی در کاشان اقامت داشته و در حالیکه کتابی در کنارش نبود در ذیحجه ۸۴۴ ق برشته تحریر در آورد.

[الذریعه ۷-۲۴۳ و ۵-۸۲ _ مرعشى ۱۱-۲۴۹ _ الفبايى آستان قدس / ۲۴۰ _ مشار عربى / ۴۵۹].

آغاز: «اما بعد حمد الله فتاح القلوب مناح الغيوب والصلاه والسلام على صفيه المحجوب و نبيه المربوب و على آله... ان اكتب له ما حضرني فى الوقت من الدقائق المتعلقة بمسأله خلق الاعمال حسبما تقرر لدى...».

انجام: «..فلينظر... فيه بنظر دقيق و يتفكر فيه تفكر عميق تتجلى عليه انوار التدقيق والله ولى التوفيق...».

۵ _ اثبات الواجب (الجديده) «۲۴ _ ۴۲» (كلام _ عربى)

از: جلال الدين محمد بن اسعد دوانى، _ ۹۰۸ ق

رساله ای کوتاه در اثبات واجب الوجود بروش کلامی و حکمی که پس از اثبات الواجب دیگری که قدیمه نامیده شده نگاشته و در چهارده فصل تنظیم ساخته است.

[آستان قدس ۱۱-۳۲۱ _ للذریعه ۱-۱۰۷ _ مرعشى ۱۰/۲۷].

ص: ۵۲۳

آغاز: «بسمله و منه الاعانه فی التتمیم و له الحمد علی کرمه العمیم و منه القدیم... فهذه نبذه من الحقائق و زبده من الدقائق...».

رساله ها بخط نستعلیق عبدالله بن شهاب الدین مهابادی یزدی در ۹۵۷. (صاحب حاشیه ملا عبدالله یزد)

رساله دوم حواشی دارد.

رساله پنجم حواشی فراوان با امضاء ح. م مدظله العالی هست.

۴۲ برگ، ۱۰ × ۱۷

(۲۶۱۸)

۱ _ قواعد القرآن «۱_ ۴۱» (فارسی)

از: یار محمد بن خداداد سمرقندی، قرن ۱۰

رساله ای در تجوید ویژه قرائت عاصم و راویان وی که بنام ابوالغازی عبید الله بهادر خان ازبک شیانی در دوازده باب تنظیم شده است:

۱ _ در بیان استعاذه و بسمله.

۲ _ در بیان مخارج حروف....

[نسخه های خطی فارسی ۱-۹۴ _ الذریعه ۱۷-۱۸۹ _ مجلس ۳-۳۰ _

الفبایی آستان قدس / ۴۵۱ _ مرعشی ۵/۵].

آغاز: «حمد بیحد و ثنای بیعد حضرت قادری را که قرآن مجید و فرقان حمید فرو فرستاد، شکر بآن منعمی که نعمت ایمان و عرفان بما داد تقدست اسماؤه و تنزهت کبریائوه...».

انجام: «..و دیگرها را باین قیاس کن و کلمه... یاء مکتوبست و هم چنین است کلمه... مگر در اول و ثالث...».

ص: ۵۲۴

۲_ ترجمه مقدمه جزریه «۴۲_ ۶۹» (تجوید _ فارسی)

از: ؟.

ترجمه گونه ای است از منظومه «مقدمه الجزریه» سروده محمد بن محمد جزری دمشقی شافعی (۸۳۳ ق) در تجوید و اصول قرائت.

[نسخه های خطی فارسی ۱ / ۸۵].

آغاز:

«يقول راجی عفو رب سامع محمد بن الجزری الشافعی

یعنی میگوید امید دارنده عفو آن پروردگاری که شنونده است و آن امید دار محمد است پسر جزری است...»

انجام:

«ما دامت الایام واللیالی انّ النّجوم فی السما اللالی

تا مادامی که ایام یعنی روزها و لیالی یعنی شبها و نجوم یعنی ستاره ها در آسمان زینت باشد این درود از حضرت معبود بآن حضرت و آل و اصحاب آن سرور باشد.»

۳_ معانقات قرآن (رساله در...) «۶۹» (فارسی)

رساله ای بسیار کوتاه در موضوع معانقه های قرآن که اصطلاح تجویدی است میباشد و آن دو یا چند وقفی است که در کنار یکدیگر واقع شده و از لحاظ معنی بهمدیگر ارتباط داشته باشند بطوری که اگر در یکی بایستد بجهت اتمام معنی از دیگری باید بگذرد، مؤلف که از شاگردان مولانا ناصر الدین هروی بوده با استفاده از قطرات وی این وجیزه را آماده ساخته است.

آغاز: «در بیان معانقات قرآن، بدانکه معانقه در لغت بغل گرفتن در شخص است همدیگر را و دست در گردن یکدیگر انداختن و در اصطلاح قراء عبارتست از دو وقفی یا زیاده که...».

ص: ۵۲۵

انجام: «...بدانکه اکثر اینها موافق تفسیر نیست بخلاف اولها که همه آنها موافق تفسیر است والله اعلم».

۴ _ قصیده یارب صل علی المختار من مضرى «۷۱ _ ۷۲» (عربی)

از: شرف الدین محمد بن سعید بوصیری مصری، _ ۶۹۴ ق

در مقدمه آمده که شرف الدین محمد بن سعید بوصیری (۶۹۴ ق) روزی دچار دل درد شدیدی شد و چون هیچ چاره ای نیافت وضویی گرفت و ابیات این قصیده را در وصف و مدح رسول اکرم ۹ سرود و بدنبال آن شفا یافت، این قصیده در ۲۸ بیت سروده شده است.

آغاز: «ذکر عن الامام البوصیری قدس سره العزیز انه قلق ذات یوم قلقاً شدیداً و حصل له ضیق صدر و لم یعلم لذلك سبباً فقام... یارب صل علی المختار من مضر...».

انجام:

«...و کن لطیفاً بنا فی کل نازله لطفاً جمیلاً به الاهیال تنحسر

ثم الصلاه علی المختار ماطلعت

شمس النهار و ما قد شعشع القمر»

۵ _ لؤلؤئیه _ نظم اللئالی

از: سید ابوالقاسم قاری مشهدی، _ زنده ۱۰۸۳ ق

منظومه ایست در تجوید در ۸۷ بیت (= لؤلؤئیه) که بسال ۱۰۶۱ ق (= نظم اللئالی) بنام شاه عباس دوم (۱۰۵۲ _ ۱۰۷۷ ق) سروده شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۹۵ _ الذریعه ۱۸-۱۶۳ _

مخطوطات دارالکتب قاهره ۲-۷۵ _ نشریه دانشگاه ۵/ ۴۴۲].

آغاز:

«ای کلام از انتظام نام ذات در نظام وی ز شهد شکرینت هر زبان شیرین بکام

ص: ۵۲۶

رساله اول چند برگ از آخرش افتاده. تحریر سده ۱۱

رساله دوم نسخ ملا شریف غوریانی در سده دهم.

رساله سوم تحریر سده ۱۰

رساله چهارم نسخ شعبان ۱۱۱۶

رساله پنجم نسخ میر سید علی بن میر معز الدین خوافی در ۱۱۱۳

۸۰ برگ، ۱۲ × ۱۷

(۲۶۲۰)

۱_ (شاید) **حدیقه الحقیقه «۱_ ۲۵۴» (فارسی)**

از: حکیم سنایی غزنوی، ۴۶۴ _ ۵۲۵ ق

مصرع بیت آخر این نسخه این است:

از «رهی» باد بر محمد و آل

از این رو این نسخه از نزدیک باید دیده و با نسخه های دیگر مقایسه شود.

آغاز:

«سابق و قاید صراط الدین به ز قرآن مدان و به ز اخبار»

انجام:

«صد هزاران... زلال از رهی باد بر محمد و آل»

۲_ **گلشن راز «۲۴_ ۵۰» (فارسی)**

از: شیخ محمود بن عبدالکریم شبستری.

ج ۲ ص ۶۳۶ مراجعه شود.

ص: ۵۲۷

۳_ جام جم «۵۰_ ۱۶۶» (فارسی)

از: رکن الدین بن حسین اوحدی مراغی.

آغاز:

«قل هو الله لا امر قد قال من له الحمد دائماً متوال

احدٌ غير واجب باحد صمدٌ لم يلد و لم يولد»

انجام:

«ناظران را ازو حیاتی بخش

اوحدی را نیز حیاتی بخش

دل او را بذکر عادت کن کار او ختم بر سعادت کن»

۴_ ده اصل = سلوکیه «۱۶۶_ ۱۷۶» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمت الله ولی (۸۳۴)

رساله ای منثور و منظوم در بیان راه های قرب خداوند و نزدیکترین آنها که راه بندگی است. در ادامه احکام شرعی بصورت ظاهری و باطنی بیان و راه موفقیت و عبودیت را در ده اصل ذکر کرده است.

به شماره ۲۳۷۲ در همین جلد رجوع شود.

آغاز: «الحمد لله على صفاته العلى والسلام على عباده الذين اصطفى، قال مظهر الحقائق و مظهر الدقائق سلام الله عليه الطرق الى الله بعدد انفس الخلائق يعنى راه طالبان و سبيل سالکان...».

انجام: «..مثل معنی آن دل در صورت این آب و گل چنانست که حقیقت نور الله در ظلمات شجرات انسانیه که از آن شجره طیبه جاوید خارج نباشد اوراق اسلامیه و شکوه مؤمنیه ابدآ باشجار ولایت و میوه نبوت مثمر بود والله اعلم».

ص: ۵۲۸

۵_ حق الیقین فی معرفد رب العالمین «۱۷۶_ ۱۹۹» (عرفان _ فارسی)

از: محمود بن عبدالکریم شبستری، _ ۷۲۰ ق

آغاز: «ای پیداتر از هر پیدایی و ای آشکارتتر از هر هویدایی، پیدایی تو با پنهانی سازگار...».

انجام: «...و نقطه عین وحدت منه بدأ والیه یعود و هو الاول و الآخر و الظاهر و الباطن و هو بکل شیء علیم».

۶_ جام جهان نما «۱۹۹_ ۲۰۷» (عرفان _ فارسی)

از: شمس الدین محمد شیرین بن عادل مغربی تبریزی، _ ۷۴۹ _ ۸۰۹ ق

در توحید و روش عرفانی که در دو دایره و هر یک در دو قوس و خطی که برزخ میان دو قوس است:

دایره اول: احدیت و وحدت و اعتبار وجود و علم و شهود.

دایره دوم؛ ظاهر وجود و ظاهر علم.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۰۷ _ دانشگاه تهران ۱۰-۱۷۷۷ _

سپهسالار ۴-۲ _ ملی تهران ۱/ ۲۲۸].

آغاز: «حمد بیحد و شکر بیعد سزای ذاتی که وحدتش منشأ احدیت و واحدیت شد و مرآت ازلیت ابدیت گشت و رابطه ظاهریت و باطنیت شد...».

انجام: «..و سخن درین دایره و اسرار آن نهایت ندارد بر همین اختصار کنیم که وقت عزیزست و کار مهمتر از این.

۷_ اوصاف الاشراف «۲۰۷_ ۲۳۴» (عرفان و اخلاق _ فارسی)

از: خواجه نصیر طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

ص: ۵۲۹

۸ _ ترجمه شرح حدیث حقیقت = کمیلیه «۲۴۰ _ ۲۴۵»

(حدیث _ عرفان _ فارسی)

از: افتخار بن نصر الله.

ترجمه «شرح حدیث حقیقت» شیخ کمال الدین عبدالرزاق قاسانی (۷۳۵ ق) است که امیرالمومنین ((علیه السلام)) به کمیل بن زیاد نخعی القا فرمود.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۳۱ (به اشاره حسن بن نصر الله ترجمه شده

نه به وسیله او) _ دانشگاه تهران ۱۲/۲۸۸۲].

آغاز: «الحمد لله على ما عرّفنا حقيقه ذاته و وفقنا للاتصاف بعموم صفاته والصلاه على مبلغ كلماته... اما بعد این رساله ایست مشتمل بر تحقیق حقیقت... اضعف عباد الله... ترجمه آن را در سلك كلک کشیده والله المستعان...».

انجام: «.. و اوایل این نور که نسبت با آن چون نسبت نور صبح است با نور آفتاب که در وقت استواء ظهور یافت و عند الابتلاج لا يحتاج الى السراج».

۹ _ معیار الصدق فی مصداق العشق «۲۴۵ _ ۲۶۳» (عرفان _ فارسی)

از: نجم الدین رازی عبدالله بن محمد، _ ۶۵۴ ق

مؤلف این رساله را در جواب سؤالات کسی که از وی سؤال کرده بود آیا بین کمال عقل و کمال عشق مصادات و مبانیت نیست؟ و اگر هست آیا کاملترین افراد از لحاظ عقل (مثل نبی اکرم ۹ آیا عاشقترین آنها نبودند؟ رساله با فقراتی چون فصل، حدیقه و اشعار و رباعیات تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۴۰۰ _ میکرو فیلم دانشگاه / ۷۳۵ _

مجلس ۲-۳۵۵ _ دانشگاه تهران ۱۲-۲۶۶۵].

آغاز: «حمد و ثنا و آفرین بر مّتها آفرید گاری را که بتدبیر حکمت ازلی و تأثیر قدرت لم یزلی از نابود محض بود عالم غیب و شهادت پیدا کرد... اما بعد ایها الصدیق

ص: ۵۳۰

الصدیق... التماس که ازین ضعیف فرمودی...».

انجام: «...خوانندگان این قصه پرغصه را از رغبت همت بر هفوات قلم رقم عفو باید کشید و بعین الرضا بدین نوباوه غیب بیعیب نگرید... تا بلکه بمقصد و مقصودی تواند رسید وفقنا الله و ایاکم سبیل الرشاد».

۱۰_ وصایای افلاطون «۲۶۵_ ۲۶۷» (اخلاق _ فارسی)

از: ؟.

وصایا و مواعظی که افلاطون بر شاگردش ارسطاطالیس القا و انشاء کرده است.

آغاز: «در وصایای افلاطون که عموم خلق را نافع بود و آن وصیتی است که شاگرد خود را ارسطاطالیس فرموده است میگوید که معبود خویش را بشناس و حق او نگاه دار...».

انجام: «..به بطالت شادمان نباش و بر بخت اعتماد مکن و از فعل نیک پشیمان مشو و با هیچکس مرء مکن و همیشه بر ملازمت سیره عدل باش و استقامت و الزام خیرات مواظبت کن این است وصایای افلاطون».

رساله اول تحریر سده ۱۱. در هامش صفحات نوشته شده و از آغاز نقص دارد.

رساله دوم بیتاریخ. تحریر سده ۱۱ از روی نسخه بخط لاهیجی نوربخشی شارح. با جدول زر در صفحات.

رساله سوم نسخ زین العابدین بن شرف الدین حسن زیناء شیرازی. با جدول زر در صفحات.

رساله چهارم تحریر سده ۱۱ با جدول زر در صفحات.

رساله پنجم نسخ ۱۰۱۰. با جدول زر در صفحات.

رساله ششم تحریر سده ۱۱

رساله هفتم تحریر کاتب رساله دوم در ۱۰۱۲ از روی نسخه بخط علی بن محمد بن علی بن

ص: ۵۳۱

محمد علی عراقی.

رساله هشتم تحریر سده ۱۱ با جدول زر در صفحات.

رساله نهم تحریر همان کاتب در ۱۰۱۹ از روی نسخه بخط همان علی بن محمد... با مهر بیضوی «عبدہ محمد طاهر» با جدول زر در صفحات.

رساله دهم تحریر سده ۱۱. در ادامه آن مطالب اخلاقی و حکمی و عرفانی در چند برگ آمده است.

۲۸۹ برگ، ۶۰ × ۱۵

(۲۶۳۴)

۱_ اسرار النجوم «۱- ۱۳» (نجوم - عربی)

از: ارسطاطالیس، ۳۸۴ - ۳۲۲ ق. م

رساله ای است در اخترشناسی که ارسطو فیلسوف نامدار یونانی برای شاگردش اسکندر مقدونی در صد فصل وضع و ترسیم نموده است.

استاد منزوی این نسبت را نادرست می‌شمارد و ترجمه ای از آن که توسط محمد اکبر بن نصر الله بن شاهرخ میرزا افشاری نگاشته شده را معرفی کرده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۲۵۷ - مرعشی ۱/ ۳۳۱].

آغاز: «الحمد لله رب العالمين اما بعد كتاب اسرار النجوم ارسطاطاليس الفيلسوف، وضع هذا الكتاب للاسكندر الملك و رسم هذه الفصول بالقضايا و هي مائه فصل، الفصل الاول: الفلك مطبوع و افعاله اتفقيه...».

انجام: «..و من اجل ذلك صارت دلالته يظهر في درج التي...بها و يتجاوزها كالمنشار التي.... والسكين التي تقطع بها، تمت».

ص: ۵۳۲

۲_ لسان الغیب من لسان العیب «۱۳_ ۱۵» (عرفان _ عربی)

از: ؟.

رساله ای مختصر در معارف عرفانی که با عناوینی چون اشاره، رمز، تذکره و ارشاد تقسیم بندی شده است.

[الذریعه ۱۸-۳۰۹ _ ملک (شماره ۴۶۵۵)].

آغاز: «رب احمدك والحمد حمدك و اشكرك والشكر شكرك و اصلی علی رسولك و... و بعد فهذه اشارات كنوز التحقيق و تنبيهات يتبهك علی مخزونات التدقيق و مرموزات عالیه و... متعالیه...».

انجام: «..انی قد اوردت لك فی هذه الرساله مَخَّ التحقيق و مَرَّ التدقيق فضنَّها عن لیس اهلها و انعم بها علی من هو اهلها والله حفیظ علیك و كفی بذلك الله شهیدآ».

۳_ خلق العالم (رساله در... «۱۵_ ۱۹» (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای مختصر در کیفیت خلقت عالم و سبب خلقت خلائق که مطابق مشرب حکما و اینکه خداوند فیاض جواد است و مقتضای آن خلقت و کون عالم است پاسخ داده شده است.

آغاز: «هذه الرساله مشتمله علی مسائل غامضه و اشياء مغلقه یتربک فیها اقاویل العلماء و لم یخرج بعد لاحد من الظلماء و نحن... فی خروجها من الظلام... فیقول ان سبب کون هذا العالم لیس ما زعمه...».

انجام: «... و من هذا المكان یمکن تحقیق المعاد و توقف علی صحته و ان لن اصرح القول فیہ اکتفاء بما ضمنته و لواهب العقل الحمد علی نعمه تمت».

ص: ۵۳۳

۴_ الكلمات الحكيمه «۱۹_ ۳۱» (فلسفه _ عربى)

ظاهرآ از يکى از حکماى يونان.

جملات و فقراتى از گفته هاى يکى از حکماى يونانى (ظاهرآ) است که درباره مسائل مهم فلسفى، رياضى، حکمى، اخلاقى و... در ضمن حدود ۱۱۰ فقره که با عناوين «قال _ قال» تنظيم شده است.

آغاز: «بسمله، من طلب الحكمة من طريق طلبها ادرکها...قال: کل شئ يجوز الاعتدال فى اى الاطراف كان قائماً هو فى [...] فاذا تباعدت الاجزاء عن الاعتدال و تباعدت بعضها عن بعض ظهر التضاد...»

انجام: «..و قد يعرض كثره السبب حال البدن اذا كانت حاله.... کالذی يعرض لمن کثر فى بدنه المنى السیال و هو بمنزله شجره قد کثر ثمرها جدآ».

۵_ بيان عالم الروحانى (رساله در...) «۳۱_ ۳۷» (فلسفه _ عربى)

از: حکماء يونان.

احتمالاً از ميرداماد باشد.

آغاز: «ربّ اعن. انّ صاحب الكتاب كثير التخليط و مكتفى فى عوارض النفس بين الرأى القديم والرأى الحديث و اما فى جواهرها و هو على الرأى القديم...».

انجام: «..لكانت النفس واحده غير منقسمه و لا- متجزيه بتجزيه تم فحص هذا الرجل بعد هذا من اشياء من اصول المنطق و الاسطقتسات.... للشيخ حاجه».

۶_ بندى درباره گفتار افلاطون در مورد انسان پس از مرگ

۷_ اثبات المفارقات «۳۹_ ۴۲» (فلسفه _ عربى)

از: ابو نصر فارابى، _ ۳۳۹ ق

رساله اى کوتاه و فلسفى که در آن از مراتب مفارقات چهارگانه بحث شده است؛

ص: ۵۳۴

اول: وجودی که سبب ندارد. دوم: عقول فعاله. سوم: نفوس سماویه. چهارم: نفوس انسانیه.

[مرعشی ۱-۳۲۸ _ مجلس ۳۸-۳۹۶ _ الفبایی آستان قدس / ۱۷ _ الذریعه ۱ / ۱۰۰].

آغاز: «قال المفارقات اربع مراتب مختلفه الحقائق الاول الموجود الذى لا سبب له و هو واحد الثانى العقول الفعاله و هى كثيره بالنوع، الثالث النفوس السماويه...».

انجام: «..قال ليس فى الخلق والتقدير بدايه و لكن التقدير للحق هدايه قال من شهد المقذور من الله صار بلا حركه و لا اختيار».

۸ _ لغز الزبده «۴۲ _ ۴۵» (عربی)

از: بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، _ ۱۰۳۰ ق

رساله ای در لغز درباره کتاب زبده الاصول خود، که پس از نگارش به محمد بن خاتون عاملی ارسال کرد و او در ثنا و مدح آن سخن گفت، خود مؤلف بر این رساله حواشی افزوده است.

[الذریعه ۱۸-۳۳۴ _ مرعشی ۹-۲۵۶ _ مجلس ۳۶-۲۲۶ _ الفبایی آستان قدس / ۴۸۴].

آغاز: «اما بعد الحمد والصلاه فيقول...لا- يخفى عليكم ايها الاصحاب العظام و الاحباب الكرام المختصون من الله سبحانه بالافهام الوقاده و الاذهان النقاده انه قد يعرض للبال فى بعض المجال ملال يمنع من...».

انجام: «..مثلث قاعدته بسمرقند و رأسه ببغداد و لنقتصر على هذا القدر من الاطناب فى ذكر اوصاف ذلك الكتاب والعامل يكفيه الاشاره والجاهل لا ينفع بالف عباره».

هیچ کدام تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد.

رساله ۱ و ۲ و ۷ و ۸ تحریر سده ۱۱

۴۵ برگ، ۱۲ × ۱۷

ص: ۵۳۵

۱_ کشف الصیغ «۱_ ۶۴» (صرف _ عربی)

از: عباس بن حسن عقدایی یزدی (تاج الواعظین) زنده ۱۲۸۶ ق

رساله ای است در اصول و قواعد علم صرف عربی که نگارش آن در روز جمعه ربیع الاول ۱۲۸۶ ق پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله على انعامه و افضاله... اما بعد فهذه رساله شريفه فى حل صيغ المشكلات و كشف صعوب الابنيه بعون الله سبحانه سميتها بكشف الصيغ فى علم الصرف... فانا اشرع فيها...».

انجام: «..فهذه خاتمه للمختصره النافعه و تمت الرساله بعون الله سبحانه فمن اطلع على عثره من العثرات فى هذه الرساله اعراباً و بناء و صحه و اعتلالاً فى الكلمات او فى قاعدتها اغمض بلطفه العميم لان الانسان محل النسيان».

۲_ کشف اللسان عن منطق الطيور والحيوان «۶۸_ ۷۵» (فقه _ عربی)

از: اسمعیل بن محمد ملک عقدایی یزدی.

رساله ای کوتاه در حل و کشف مشکلات و معضلات باب اطعمه و اشربه الروضه البهيه فى شرح «اللمعه الدمشقيه» شهيد ثانی (۹۶۶ ق) که موقع مباحثه این کتاب و بدرخواست عده ای بنگارش درآمده است، در این رساله نام حیوانات و پرندگان ذکر و حلیت و عدم حلیت آنها با ذکر دلیل آورده شده است.

نسخه دیگری هم از این کتاب در این کتابخانه هست.

آغاز: «الحمد لله الذى كلت طيور العقول عن الوصول الى ساحه ادراك ذاته و عجزت دواب الاوهام عن طى شئ من مراحل صفاته والسلام من العلى الاعلى.... فقد ساق للامر الى مذاكره مطاعم الروضه البهيه...».

انجام: «..فضحك سليمان و جنوده.... واحد آ كذا قيل و لنختم الكلام بذكر هذا الطير المبارك...».

۳_ الاوزان والمقادير = ميزان المقادير «۷۶_ ۸۶» (فقه _ عربی)

از: علامه مجلسی، ۱۰۳۷_ ۱۱۱۰ ق

رساله ای کوتاه در بیان اوزان و مقادیر بر حسب مقياس شرعی که در يك مقدمه و چند فصل تنظيم و از «روضه المتقين» والد مؤلف اخذ شده است.

[الذريعه ۲۳-۳۱۸ _ مرعشی ۱-۸۴ _ مشار عربی / ۹۴۰ _

القبایي آستان قدس / ۷۵ _ مجلس ۲۶-۴۲ _ کتابشناسی مجلسی / ۸۲].

آغاز: «الحمد لله الذي ارتفع عن مطارح الافهام فلا توزن صفات عظمته بميزان العقول و مكيال الافهام....».

۴_ صيغ مشكله «۸۹_ ۱۰۵» (صرف _ فارسی)

از: ؟.

گفتاری کوتاه در حل صیغه های مشكله صرف عربی که برای فهم و آشنایی مبتدیها نوشته شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... بدانکه این مسوده ایست در حل بعضی از صیغ مشكله بجهت یادگار نوشته شد... امر است از باب رباعی...».

انجام: «... بعضی گفته اند که هما در اصل هو بود و او را بدل کردند و بمیم تا فتحه بحرف صحیح واقع شده نه بحرف عله و تبدیل واو بلفظ میم بواسطه اتحاد... [تمت].».

۵_ حل الصیغ «۱۰۵_ ۱۱۴» (صرف _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در حل صیغه های علم صرف و بیان مشکلات این صیغ که برای استفاده مبتدئین نوشته شده است.

آغاز: «بسمله، الحمد لله... و بعد این رساله ایست مرتب بحروف تهجی و موسوم

ص: ۵۳۷

شده بحل الصیغ، چه از صیغه مشکله.... و بعده پیش از مطلب بیان کنیم احوال لفظ صیغه را چه موقوف علیه شروع در این رساله...»

رساله اول نسخ مؤلف در ۱۲۸۶. با مهر مربع مؤلف «یا حضرت عباس» در برگ آخر.

رساله دوم نستعلیق مؤلف رساله اول در ۱۲۸۴

رساله سوم و چهارم و پنجم تحریر سده ۱۳

۱۱۵ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۲۶۵۱)

۱ _ منهاج النجاه = منهج النجاه «۱۰ - ۱۲۸» (کلام _ عربی)

از: فیض کاشانی، ۱۰۰۷ - ۱۰۹۱ ق

رساله ای است در اصول دین و اقسام طاعات که در یک مقدمه و دو مقصد (هر مقصد در پنج باب) تنظیم شده است: نگارش این رساله در سال ۱۰۴۲ ق پایان یافته است.

المقصد الاولی؛ فی الارکان (التوحید والنبوه والعدل و الامامه والمعاد).

المقصد الثانی؛ فی الاعمال (طاعات جوارح و طاعات قلب و گناهان آنها).

[الذریعه ۲۳-۱۹۹ _ مرعشی ۱۱-۲۲۰ _ دانشگاه تهران ۳-۶۸۱ _

ملی تهران ۱۰-۵۹۱ _ فهرست خود نوشت فیض /

.]۲۷۴

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا ما أرسلنا من قبلك من رسلنا يقرئون القرآن الذي ينزلنا به الحكمة والهدى والمنهج المستقيم والصلاه على من بعثه بالمله البيضاء والحنيفه السهله السمحه و آله هدايه الناس والمطهرين عن الارجاس...».

۲ _ نثر اللئالی = الدر المكنون «۱۳۰ - ۱۴۰» (حدیث _ عربی)

از: امین الاسلام فضل بن حسن طبرسی، ۵۴۸ ق

رساله ای مشتمل بر ۲۵۸ کلمه از کلمات قصار و حکم و مواظب امیرالمؤمنین ۷ که

بترتیب حروف تهجی تنظیم و گردآوری شده است، برخی از محققین گردآوری آن را به علی بن فضل الله راوندی و یا قطب الدین سعید بن هبه الله راوندی نیز داده اند.

[الذریعه ۸-۷۳ و ۵۳ _ آستان قدس ۱۴-۵۸۹ _ مرعشی ۱-۶۹ _

مجلس ۲۵-۱۱۹ و ۱۰-۶۹۴ _ دانشگاه تهران ۲/ ۲۹۰].

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فهذه كلمات من كلام امام المتقين و وصي رسول رب العالمين... حرف الالف: المرء يعرف بايمانه».

۳ _ طب النبي ۹ «۱۴۲ _ ۱۴۹» (طب _ حديث)

از: ابوالعباس جعفر بن محمد بن معتر مستغفري سمرقندی، _ ۴۳۲ ق

مجموعه روایات طبی است که از رسول الله ۹ بدون ذکر سلسله اسناد نقل شده و در آن درمان دردها و خواص خوراکیها ذکر شده است.

[الذریعه ۱۵-۱۴۴ _ مرعشی ۷-۲۲۱ _ مشار عربی / ۶۰۴ _ الفبایی آستان قدس / ۳۹۴].

آغاز: «هذه الرسالة الموسومة بطب النبي ۹ وجدت بحذف الاسانيد مكتوبه: قال رسول الله ۹ ما خلق الله تعالى داء ألاً و له دواء الا السام».

۴ _ وصايا الرسول لابي ذر «۱۵۷ _ ۱۵۰» (حديث _ عربی)

وصیت رسول اکرم ۹ برای عمل به ابوذر غفاری القاء فرمود.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... قال دخلت ذات يوم على رسول الله في مسجده فلم ار في مسجده....».

۵ _ اطباق الذهب في المواعظ في الخطب «۱۶۷ _ ۲۱۳»

(ادبيات _ عربی)

از: شرف الدين عبد المؤمن بن هبه الله مغربي شفروه اصفهانی، _ ۵۹۸ ق

ص: ۵۳۹

صد مقاله در وعظ و اخلاق بروش «اطواق الذهب» جار الله زمخشری (۵۳۸ ق) تنظیم و بدستور استاد مؤلف ظهیر الدین احمد بن محمود بن علی خویی تألیف شده است.

[مجلس ۲۵-۴۵ _ مرعشی ۳-۶۷ _ کشف الظنون ۱-۱۱۶ _

القبای آستان قدس / ۵۷ _ مشار عربی / ۶۸].

آغاز: «اللهم انا نحمدك على ما اسبلت من جلايب نعمك و سبلت من شآيب كرمك...».

رساله ۱ و ۲ و ۳ نسخ محمد حسن بن ملا غلام حسین کرمانی به ترتیب در ۱۳۱۳ و ۱۳۱۱ و ۱۳۱۱

رساله چهارم بدون تاریخ.

رساله پنجم نسخ ۱۳۱۷

۲۱۳ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۲۶۸۰)

۱ _ مشرق الشمسین

از: شیخ بهایی.

۲ _ اجازه شیخ بهایی برای مولانا حاج حسین

۳ _ ارشاد المسترشدين

از: علامه حلی.

ص: ۵۴۰

۴_ رساله در اصول دین

(نسخه دیگر از این کتاب در مجموعه ش ۲۷۹۷ در همین جلد میباشد.)

۵_ النافع (شرح باب حادی عشر)

از: فاضل مقداد.

این مجموعه در فهرست سابق این کتابخانه ص ۵۷۸ معرفی شده و گویا فعلا مفقود است.

بجای آن در قفسه نسخه از حاشیه معالم گذارده شده؟!.

(۲۷۳۰)

۱_ شرح امثله = رساله در صرف فارسی «۱_ ۸» (صرف _ فارسی)

آغاز: بدان اسعدك الله في الدارين که کلمات عرب بر سه قسم است.

۲_ اختیارات الایام (صغیر) «۹_ ۲۷» (فارسی)

از: علامه مجلسی.

به جلد ۲ ص ۱۸ رجوع شود.

۳_ حساب فارسی «۲۸_ ۷۰» (فارسی)

از: علی بن محمد قوشچی.

۴_ میزان المقادیر لتبیین التقادیر «۷۰_ ۷۵» (عربی)

شاید از آقا رضی قزوینی باشد.

آغاز: اللهم صل علی محمد و آل محمد و بعد كثيرا ما وقعت فی الشریعه الحقه... احکام مبنیه علی مقادیر مخصوصه....

ص: ۵۴۱

۵_ خلاصه الحساب «۷۵_ ۱۳۰» (عربی)

از: شیخ بهایی.

رساله اول تحریر سده ۱۳. حاشیه دارد.

رساله دوم نسخ معصوم حسین نیشابوری در ۱۲۴۹

رساله سوم نستعلیق ۱۲۴۹

رساله چهارم نستعلیق ابوالقاسم حسنی در ۱۲۴۹

رساله پنجم بدون تاریخ. حواشی فراوان دارد.

۱۳۳ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۷۳۴)

۱_ جُنگ اشعار «۱_ ۱۵۶» (فارسی _ عربی)

از: ؟.

اشعار و سروده ها و مطالب مفید و پراکنده حکمی و اخلاقی که در یک دفتر گردآوری شده است، نام شعرای ذیل و چند بیت از اشعار آنان در این جنگ آمده است: حریری، تفتازانی، سوسی، بحرالعلوم (مراثی)، سید رضی، شیخ علی خلیعی، ابو اسحاق صابی، سید علیخان، ابن فارض، متنبی، شیخ بهایی، و حضرت امام سجاد (علیه السلام).

آغاز:

«ولا تمنع کتابا مستعارا آ

فذاک البخل للانسان عار

الم تسمع...من رواه جزاء البخل عند الله نار...»

انجام: «...و طوبی لطالب العلم يوم القیمه. النظر الی وجه العالم خیر لک من عتق الف رقبه».

ص: ۵۴۲

۲ _ بیان المغالطات النظرية (رساله فی...) « ۳۱ _ ۳۴ » (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در بیان ده مسأله که در آن مغالطه بکار رفته و حل آنها بدنبال آن آمده است.

آغاز: «هذه رساله فی بیان المغالطات النظرية مع الاجوبه عنها اوليها قولنا الكلمه غير منقسمه الى الاسم والفعل والحرف و الّا انقسم واحد من الثلاثه الى الثلاثه وذلك...».

انجام: «..فعليک ايها الحريص على دفع المغالطات عنک والزام المعاندين لضبط الاشكال الاربعه و شرائطها والعلم بفساد الصوره والماده و جميع ما اوردناه للدفع والالزام».

۳ _ المشعشه « ۳۴ _ ۳۸ » (عروض _ عربی)

از: عبد علی بن ناصر حویزی (ابن رحمه) _ ۱۰۶۳ ق

رساله ای کوتاه در علم عروض که در یک مقدمه و سه مسلک و یک خاتمه تنظیم و به سید خلف بن عبدالمطلب مشعشعی (۱۰۷۴ ق) تقدیم شده است: المقدمه: تعريف العروض. المسلك الاول: فی الدوائر و ما ترکب منه. المسلك الثاني: فی...والعلل. المسلك الثالث؛ فی البحور الطویل.

[للدريعه ۲۱ / ۵۱].

آغاز: «الحمد لله مسبب الاسباب و مثبت الارض بالاوتاد عن الاضطراب مجرى بحور رحمته على من يشاء بغير حساب...».

۴ _ العقود الاثنى عشر فی مراثى سادات البشر « ۵۳ _ ۶۶ » (عربی)

از: سید بحر العلوم نجفی، _ ۱۲۱۲ ق

ص: ۵۴۳

منظومه ای در مرثی و بیان مصائب امام حسین (علیه السلام) در واقعه کربلا که در دوازده قطعه تنظیم و به پیروی از منظومه های «دوازده بند» ترتیب داده شده است.

[الذریعه ۳۰۲ / ۱۵].

آغاز:

«الله اكبر ماذا الحادث الجلل

فقد تزلزل سهل الارض والجبل

۵_ شرح اشعار امیرالمومنین ((علیه السلام)) «۱۱۱_ ۱۲۳» (عربی)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی طوسی.

غزالی نوشته است: «خليفة عصر مرا خواست و گفت صندوقی از هارون بما رسیده که در آن کتاب اشعار امیرالمومنین ((علیه السلام)) نوشته شده، اگر تو بتوانی مشکلات آن را حل کرده و مبهمات آن را توضیح دهی بسیار خوب و نیکو است»، این رساله در شرح آن اشعار منسوب به علی ((علیه السلام)) تحریر شده است.

نام غزالی در این نسخه نیست اما در نسخه کتابخانه عمومی مراغه آمده است.

[عمومی مراغه / ۲۳۴].

آغاز: «الحمد لله منزل الكتاب ذكرا مفضلا و جاعل الملائكة رسلا الذي خلق الموت والحياه ليبلوكم احسن عملا نحمده بجمع محامده...».

انجام: «..و ببركه الأمام الانزع من الشرك البطين من العلم هذا ما رأيت من تلك الاوراق المتقدم ذكرها و هذه هي الدائره المباركه نفع الله بها آمين (شکل دایره).

۶_ حساب «۱۵۴ ۱۵۰» (عربی)

از: محمد مؤمن بن جلال الدین محمد قاسانی، _ زنده ۱۰۳۲ ق

مؤلف گفته در عمل حساب بروش حکمای هند چهار عمل تفریق و تقسیم و جمع و ضرب روش صحیح و کوتاهی دارد ولی در عمل تثلیث و تربیع و تخمیس تا تفسیر

ص: ۵۴۴

روشها بسیار بلند و پیچیده و مشکل بود تا اینکه روزی خود من بدانها نیازمند شده و از روش آنها بستوه آمدم پس تأمل کرده و روش کوتاه و آسانی بذهنم رسید که با چهار روش مذبور جمعاً دوازده قاعده میشد که در اینجا بیان ساخته ام.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... فيقول الفقير الى الله... قد اقتصر قاطبه الحساب من حکماء الهند في علم الحساب على ما نقل عنهم المحدثون في مدوناتهم على طريقه استخراج...».

انجام: «... و هكذا تمّ العمل كما عرفت من غير تفاوت اصلاً تمت».

۷ _ لغز (۲۵) از: ... بن عبدالصمد عاملی.

آغاز: «ایها الولد العزیز المویذ بالاکرام و الاعزاز الموفق فی حل المعمیات و الالفاظ اخبرنی عن اسم آخر اوله آخر الحروف و آخر ثانیه لهذا الوصف معروف...».

۸ _ حلّ اللغز (۲۵)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، _ ۱۰۳۰ ق

آغاز: «یا سیدی و ابی و استادی و من الیه فی العلوم استنادی هذا الاسم رباعی الاعضاء ثلاثی الاجزاء اثنا عشری الاصول عدییم حروف الفصول...».

۹ _ البرهان (۲۶ _ ۲۷)

از: شیخ بهایی.

آغاز: «ایها العالم الادیب والفاضل اللیب، اسم يطلق على بعض المسمیات بالاضافه و کل منها موصوف بالفضل والکمال و...».

ص: ۵۴۵

۱۰_ لغز (۲۷_ ۲۸)

از: ؟.

آغاز: «ایها الصاحب الزکی والفاضل الذکی اخبرنی عن اسم واحدی الآحاد ثنائی العشرات ثلاثی المآت رباعی الحروف ان نقص منه حرف واحد...».

۱۱_ لغز (۲۸_ ۲۹)

لغز کوتاهی است که صفی الانام از میرزا کمال الدین حسین حسینی پرسیده است.

آغاز: «یا نور الحدیقه الناضره و نور الحدقه الناظره من سرادق جلالک امطرت سحب الکرامه اللابدیة و فی حدائق کمالک ازهرت اشجار السعاده السرمدیة...».

۱۲_ لغز (۲۹_ ۳۰)

لغز کوتاهی است که میرزا زین العابدین از شیخ بهایی پرسیده است.

آغاز: «یا ثقتی و رجائی و من به فی الدارین اقتدائی مدالله ظلال ظلال بهائک و جعلنی فداک استدعی منک الاخبار عن اسم عدد اعضائه لطائف الارکان...».

رساله اول در لابلائی کل مجموعه نوشته شده است.

رساله سوم تا اواخر مسلک سوم را دارد. حاشیه دارد.

رساله چهارم حواشی دارد.

رساله پنجم تصحیح شده.

هیچ کدام از رساله ها نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد و تحریر سده ۱۳ می باشد.

۱۵۶ برگ، ۱۱ × ۱۷

ص: ۵۴۶

۱ _ قواعد مراسله نگاری « ۱ _ ۱۸ » (فارسی)

از: حسنعلی بن محمد علی حسینی نائینی.

آغاز: حمد مخصوص خالقی است....

۲ _ نامه (فارسی)

از: ؟.

آغاز: فدایت شوم هنگامی که از.

۳ _ افاقه الجنون فی حرقه شرب الافیون « ۲۶ _ ۳۱ » (طب _ فقه _ فارسی)

از: شیخ الرئیس ابوالحسن بن محمد تقی بن فتحعلی شاه قاجار.

رساله ای کوتاه در حرمت توتون و غلیان که در سال ۱۳۰۲ ق در هنگام رحل اقامت در اسلامبول به تقاضای حاج رضا قلی بن محمد باقر افشار خراسانی برشته تحریر درآورد.

آغاز: «سپاس و ستایش خداوندی را عظم سلطانه و ظهر برهانه که طیبات را مباح و محبوب فرموده و خبائث را حرام و مکروه و درود متواتر و سلام وافر بر...».

انجام: «..که این بدان ماند که انسان چشم خود را کور کند و دست خود را ببرد و دلخوش ماند که به نامحرم نمینگرم و بزیردستی سیلی نمیزنم. قصه کوتاه کن که رفتم در حجاب».

۴ _ رساله در شرح حال شیخ الرئیس ابوالحسن میرزا « ۳۱ _ ۳۳ » (فارسی)

از: رضا قلی افشار خراسانی.

۵_ عروضیه «۳۵_ ۴۵» (عروض_ فارسی)

از: قائم مقام ابوالقاسم بن عیسی حسنی حسینی فراهانی، ۱۱۹۳_ ۱۲۵۱ ق

رساله ای کوتاه در بیان اصول و مبانی عروض که در یک مقدمه و چند فصل و سپس چند باب تنظیم شده است این رساله در مقابل خردهگیران شبانه بنام ولیعهد نوشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۳-۲۱۶۰_ دانشگاه تهران ۱۱/۲۱۶۵].

آغاز: «این رساله عروضیه ایست که قائم مقام... ابتدای هر سخن و افتتاح هر کلام بنام پروردگاری شایسته و سزااست که بیت موزون فلک را بی وتد و سبب برافراشت و سقف مر نوع...».

انجام: «...روئی از شیخ دیده وجودش را مغتنم باید دانست بل سجودش را مفترض باید شمرد و اگر بانصاف امعان نظر شود قمی بسیار است و طالقانی در میان نیست».

۶_ براء الساعه «۴۷_ ۵۲» (طب_ عربی)

از: ابوبکر محمد بن زکریا رازی.

آغاز: «قال الحکیم محمد بن زکریا انا کنت عند الوزير ابی القاسم بن عبدالله فجری بحضرتہ شیء من الطب...».

۷_ حرز الجر (البحر) = الشاذلیه «۵۴_ ۵۶» (عربی)

از: ؟.

آغاز: «یا علی، یا عظیم، یا حکیم، یا علیم، انت ربی و علمک حسبی، فنعم الرب ربی و نعم الحساب حسبی. تنصر من تشاء و انت العزیز الرحیم...».

انجام: «..بسم الله الذی لا یضر مع اسمه شیء فی الارض و لا فی السماء و هو السميع العلیم ثلاث مرات تمت».

ص: ۵۴۸

۸_ طب النبوی ۹ «۶۰_ ۶۷» (طب _ حدیث _ عربی)

به شماره...مراجعه شود.

۹_ تشریح «۶۸_ ۷۳» (طب _ فارسی)

از: پولاک و تحریر محمد حسین افشار.

دارای مقدمه و چند مقاله و خاتمه.

آغاز: «در بیان علم تشریح، بدانکه علم تشریح علمی است اصلی از علوم طب که دانستن آن در تمام مدارس عالم...».

انجام: «...یعنی از حرکت طرفین ممنوعست چون مرفق و این قسم از مفاصلرا بواسطه شباهت بقرقره مفاصل بکره نامند و با آنکه حرکتشان...».

رساله اول تحریر سده ۱۳

رساله سوم تحریر محمد رضا نائینی در ۱۳۱۱

رساله پنجم تحریر سده ۱۳

رساله ششم نستعلیق ۱۲۹۳. حواشی فارسی دارد.

رساله هفتم نستعلیق ۱۳۰۴

رساله هشتم تحریر همان محمد رضا نائینی کاتب رساله سوم. با مهر بیضوی «یا امام رضا».

رساله نهم فقط چند برگ از اول کتاب را دارد. بدون تاریخ، تحریر سده ۱۳

۷۷ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۷۴۶)

۱_ دُرَجُ المَضامین = لؤلؤ درج المضمین «۱_ ۶» (تجوید _ فارسی)

از: مختار اعمی اصفهانی، _ زنده ۹۴۹ ق

منظومه ای کوتاه در اصول و قواعد تجوید که در ۷۲ بیت و (موافق جمله عاشر

ص: ۵۴۹

صفر) و به سال ۹۴۹ ق سروده شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۸۷ _ سپهسالار ۴-۴۱۰ _

دانشگاه تهران ۱۵-۴۰۹۵ _ مرعشی ۶-۳۶۲ _ مجلس ۳۸/۵۸۶].

آغاز:

«ای کلام از اعظم نام تو زیور یافته وز صفات وز ثنایت زیب دیگر یافته

بر روان مصطفی و آل او بادا سلام ور نبودی ذاتشان نگرفت عالم انتظام»

انجام:

«..ز صفر عاشر شمر ایات آن

لؤلؤ درج المضامین نام سالش را بدان»

۲ _ تجوید رساله در بیان... «۷_ ۹» (تجوید _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای مختصر در اصول و قواعد تجوید و قرائت که برای مبتدئین نوشته شده است.

آغاز: «بسمله، الحمد لله... اما بعد بدانکه این مختصریست در بیان لوازم تجوید قرآن که هر کس آن قدر را نداند قرآن خواندن بر وی حرام است، فصل در بیان نون ساکن و تنوین است...».

انجام: «...از برای این حروف است که مخرج او خیشنوم است که آن غنه بعد از انضمام شفتین بهم می رسد والله اعلم».

۳ _ مختار القراء «۹_ ۵۴» (تجوید _ فارسی)

از: مولی مختار اعمی اصفهانی، _ زنده ۹۴۹ ق

رساله ای متوسط در شرح «درج المضامین» سروده مؤلف که در یک مقدمه و ۱۲ باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۹۸ _ مجلس ۳-۳۵ _ الفبایی آستان قدس / ۵۰۲ _ مرعشی ۱۵/۲۹۳].

ص: ۵۵۰

آغاز: «الحمد لله الذى هدانا لنور الايمان و اطلق السننتنا بتلاوه القرآن و جعلنا من امه اشرف برئته و افخر خليفته... اما بعد بر اصحاب سيرت و ارباب بصيرت مخفى نماناد كه بعد از شناختن حضرت بارى...».

انجام: «..بل انا عبد ذليل خاضع خاشع فقير بائس مسكين مستجير العفو، العفو، العفو».

۴ _ لَوْلُوْتِيَه = نظم النّالى «۵۴ _ ۵۷» (تجوید _ فارسى)

از: سيد ابوالقاسم قارى مشهدى، _ زنده ۱۰۸۳ ق

به شماره [...] مراجعه شود.

آغاز:

«اى كلام از انتظام نام ذات در نظام وى ز شهد شكرينت هر زبان شيرين بكام»

انجام:

«بعد از اهداى دعای ازدیاد عمر شاه روح ناظم را بحمد و سوره اى یاد آر گاه»

۵ _ رسم الخط القرآن (رساله فى...) «۵۸ _ ۶۵» (عربى)

از: ؟.

آغاز: «بسمله، الحظر الذى بمعنى المنع والحجر بالطاء و لم يأت فى القرآن بهذا المعنى الا حرفان الاول فى سوره....»

و ما كان عطاء ربك محظورا الثانى فى القمر كهشيم المحتظر و ما عداهما...»

انجام: «...والتى هى علامه الرفع فى الاسم المفرد المضاعف نحو قوله عزوجل لذو علم، لذو فضل، و لذو مغفره و ذو عقاب و ذوالعرش و ذوالفضل و كان مثلها فى جميع القرآن، والله اعلم بالصواب».

ص: ۵۵۱

۶_ منتخبی از رساله رسم الخط عماد الدین علی شریف استرآبادی «۸۱۶۶»

رساله اول نستعلیق محمد بن قربانعلی نجار ینجکریستانی (قمی) در مدرسه دنیا (سده ۱۳).

رساله دوم نسخ همان کاتب (سده ۱۳).

رساله سوم نستعلیق همان کاتب در ۱۲۳۰

رساله چهارم نستعلیق همان کاتب در ۱۲۳۳

رساله پنجم بخط همان کاتب در ۱۲۳۳ در مدرسه دنیا. حاشیه نویسی با امضاء «عماد الدین» دارد.

رساله ششم بدون تاریخ.

۸۲ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۲۷۴۵)

۱_ چند خطبه برای نماز جمعه و غیره

۲_ حدیث (یا احمد یا احمد)

تحریر محمد بن عبدال کسکنی سبزواری.

۳_ اربعین

از: محمد بن محمد بن دهقانی نمازی (یا غازی).

۴_ مناجات نامه فارسی

۵_ صحیفه الرضا (علیه السلام)

تحریر ۸۴۸

ص: ۵۵۲

۶_ اجازه ملا حسین کاشفی برای عبدالعلی بیهقی در مورد صحیفه الرضا به خط کاشفی

۷_ ولادت نامه امامان:

۸_ عقائد

تحریر ۸۴۸

این مجموعه در فهرست سابق این کتابخانه در ص ۵۸۴ معرفی شده و در صحیفه الرضا چاپ مشهد (کنگره جهانی امام رضا) از آن استفاده شده و گویا فعلا مفقود است!!؟؟

و به جای آن کتابی با عنوان جزوات درس ششم ابتدائی در قفسه گذارده شده است که در جلد دوم فهرست حاضر صفحه ۱۹۰ یاد شده است.

(۲۷۶۴)

۱_ معارف لدینه «۱_ ۳۴» (عرفان _ فارسی)

از: احمد بن عبدالاحد فاروقی نقشبندی سهرندی _ امام ربانی، ۹۷۱ _ ۱۰۳۴ ق

رساله ای کوتاه در معارف عرفانی و مباحث صوفیانه که در ۳۷ معرفت تنظیم شده است.

[ایضاح المکنون ۲-۵۰۴ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۹۴ _ دارالکتب قاهره ۲/ ۱۵۹].

آغاز: «الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى على نبيه المجتبی و رسوله المصطفى محمد ۹ المبعوث الی... معرفه اول لفظ مبارک الله مرکب از الف و لام است که از جمله الات تعریف است و...».

انجام: «...در این رساله آورده تا مردم بر شناخت کار او مطلع شوند و به تقلید در زمره اهل الحاد در نیفتند و اگر با وجود آن راه تقلید آن جماعت را پیش گیرند حجت بر اینها تمام شده باشد تمت».

ص: ۵۵۳

۲_ اشعار «۳۳» (فارسی)

از: درویش صافی کرمانی.

اشعاری عرفانی که در ۱۴ بیت سروده شده است.

انجام:

«...گر شهوت و غضب بشود زیر دست او بسیار از ملائکه نیکوتر آدمی است

صافی اگر سؤال کنندت ز سرّ عشق اندیشه در... منما و بگو علی است»

۳_ الهی نامه = مناجات نامه «۳۳_ ۳۷» (فارسی)

از: خواجه عبدالله بن محمد انصاری هروی، ۳۹۶_ ۴۸۱ ق

به ج ۲ ص ۴۷ مراجعه شود.

آغاز: «ای عزیز اگر درآیی در باز است و گر نیایی حق بینیاست درهای لطف و کرم باز و تو را این همه ناز چرا قدر خود ندانی و نامه اعمال خود نخوانی...».

انجام:

«بنگر که چرا و از کجا آمده ای

میدان که چه میکنی کجا خواهی رفت»

۴_ عقائد النساء = کلثوم ننه «۴۱_ ۵۳» (فارسی)

از: جمال الدین بن حسین خوانساری، ۱۱۲۵ ق

گفتاری انتقادی است که بنام بیبی شاه زینب و کلثوم ننه و خاله جان آقا و باجی یاسمن و دده بزم آرا نوشته و در یک مقدمه و ۱۵ باب و در برخی نسخ ۱۹ و ۱۶ باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۱۲-۱۸_ مشار فارسی ۴-۴۱۰۰_ نسخه های خطی فارسی ۲-۱۶۶۱_

دانشگاه تهران ۱۲-۲۸۰۴_ مجلس ۱۴۰/۲].

ص: ۵۵۴

آغاز: «الحمد لله الذي خلق النسوان ناقصات العقول و جعلهم عند اولي الابصار... امّا بعد اين رساله ايست موسوم به عقائد النساء خالي از اطناب مشتمل بر مقدمه و خاتمه و يازده باب. باب اول...».

انجام:

«...وردت شب و روز اين سخن باد لعنت بزني و بقول زن باد»

۵- روحیه «۵۴- ۵۶» (عرفان - فارسی)

از: شاه نعمت الله ولي کرمانی ماهانی، ۸۳۴ ق

منظومه ای عرفانی پیرامون ۱۳۶ بیت که جز رساله روحیه منشور اوست و نیز جز رساله روحیه وی است که در جلد سوم ص ۱۳۷ - ۱۳۸ مجموعه رسایل شاه نعمت الله چاپ نوربخش آمده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۸۱ - ملک تهران (شماره ۱۱۸-۴۲۶۲)].

آغاز:

«الا ای آنکه هستی سالک راه

بیا با من بگو اسرار الله

بیا برگو که روح جمله اشیاء پس از مردن کجا باشد در این جا...»

انجام:

«..چو یاران باش ورو اندر عمل بکوش مشو چون بلبان خاموش خاموش

تو خاموشی گزین ای مرد آگاه

به عشق پیر معنی نعمه الله»

ص: ۵۵۵

٦ _ من مكاتیب المحبوب الصمدانی مجدد الالف الثانی «٥٧ _ ٦١»

(عرفان _ فارسی)

از: ؟.

آغاز: «بدانید که حضرت محمد ٩ آدمی بوده پاک زادهترین آدمیان بود و هیچ نخوانده بود...».

٧ _ من مكاتیب المحبوب الصمدانی مجدد الالف الثانی «٦١ _ ٦٢»

(عرفان _ فارسی)

از: ؟.

آغاز: «اعلم انّ الله سبحانه...على ان في الكائنات نقطه هي مركز العالم الظلي و تلك النقطه اجمال صنع العالم...».

٨ _ القول في التوحيد و مراتبه «٦٢ _ ٦٣»

از: ؟.

آغاز: «بدانکه توحید را چند مراتب است: اول توحید ایمانی. دویم توحید علمی. سیم توحید حالی. چهارم توحید الهی اما توحید ایمانی آن است...».

٩ _ من المكاتیب الشریفه الی السید محمد والسید جعفر الطهرانی الهمدانی «٦٩ _ ٦٩» (عرفان _ فارسی)

آغاز: «بعرض می رساند که بسته دسته ریاحین خطوط عنبرین و گلدسته گلبن قلم مشکین رقم سحرآفرین که باغبان التفات عطوفت...».

ص: ٥٥٦

۱۰ _ شرح حدیث محمدیه «۷۰ پ _ ۷۳ ر» (شرح حدیث _ فارسی)

از: ؟.

شرح مختصری در الفاظ و معانی حدیث «نسبه الله الی خلقه احد آ صمد آ ازلیآ صمدیآ.....».

آغاز: «رواه محمد بن یحیی عن احمد بن محمد... قال سأل ابا عبدالله عن قل هو الله احد فقال نسبه الله الی خلقه احدآ... الشرح قوله نسبه الله الی خلقه ای معنی السوره بیان نسبه الله...».

۱۱ _ شرح حدیث التوحید «۷۳ ر _ ۷۵ ر» (شرح حدیث _ فارسی)

آغاز: «سئل علی بن الحسین (علیه السلام) عن التوحید فقال ان الله عزوجل علم از یكون فی آخر الزمان اقوام متعمقون فانزل الله قل هو الله احد و الآیات سوره الحدید... الشرح اما سوره التوحید فلا یخفی لمن تدبّر و تعمق فیها اشتمالا عن غوامض التوحید...».

۱۲ _ مقاله در مدح مولی رضا همدانی «۷۵ پ _ ۷۶ پ»

از: میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی.

آغاز: «الحمد لمن یقصر البیان عن حمده والصلاه علی عبده الرسول من عنده... و بعد بر ضمیر منیر مطالعات مکشوف میدارد که چون بنحوی که در کتب اخبار و سیر مذکور...».

۱۳ _ رساله عرفانیه «۷۷ ر _ ۷۸ پ» (عرفان _ فارسی)

از: (ظاهرآ) نجم الدین کبری خوارزمی، _ ۶۱۸ ق

آغاز: «قال الشيخ الاکبر قدوه... نجم الدین الکبری قدس الله تعالی... الطرق الی الله تعالی بعدد انفس الخلائق و طریقنا الذی نشرع فی شرحه اقرب الطرق...».

ص: ۵۵۷

به ش... رجوع شود

رساله سوم نستعلیق ۱۲۳۸ در خانه علی شان میرزا بابا طیب.

بقیه رساله ها بدون تاریخ. برخی تحریر سده ۱۳ قطعاً برخی تحریر سده ۱۳ احتمالاً.

۸۰ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۳۷۹۷)

۱ _ دیوان علی بن ابیطالب ((علیه السلام)) «۱ _ ۲۹» (عربی)

به جلد یک ص ۲۴۱ مراجعه شود.

انجام:

«..و کم امر یسآء به صباحا و تأتیک المسره فی العشی

إذا ضاقت بک الاحوال یوماً فثق بالرازق الفرد العلی»

۲ _ طب الأئمه «۳۳ _ ۸۱» (حدیث _ طب _ عربی)

از: ابو غیاث عبدالله و حسین ابنی بسطام بن شاپور زیات، قرن ۳

به جلد اول ص ۳۷۲ رجوع شود.

[الذریعه ۱۵-۱۳۹ و ۴-۱۱۴ _ مرعشی ۷-۳۲۱ _ الفبایی آستان قدس / ۳۹۳].

۳ _ طب النبئ ۹ «۸۱ _ ۸۴» (طب _ حدیث _ عربی)

از: ابو الوزیر بن احمد ابهری.

رساله ای در مجموعه دستورات مأثوره از رسول اکرم ۹ در داروها و درمانها و آداب اکل و شرب که بدون ذکر اسانید حدیث گردآوری شده است.

[الذریعه ۱۵-۱۴۳ _ مرعشی ۷-۳۲۱ _ الفبایی آستان قدس / ۳۹۴].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین

ص: ۵۵۸

الطَّيِّبِينَ فَهَذِهِ أَحَادِيثٌ مَرْوِيَةٌ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ٩ مِّنْ صَحَابِهِ فِي الْأَدْوِيَةِ وَالْأَشْرِبَةِ وَالْأَطْعَمَةِ وَآدَابِ الْأَكْلِ وَالشَّرْبِ جَمْعُهَا...».

انجام: «...قال...بسم الله يشفيك من كل داء يأتيك و من شر النفاثات في العقد و من شر حاسد اذا حسد و صلى الله على نبيه محمّد واله اجمعين تمت.».

٤ _ اصول الدين «٨٦ _ ١٠١» (كلام _ عربي)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در اصول عقاید و معتقدات امامیه که در ٨ باب و هر کدام در چند فصل تنظیم شده است:

الباب الاول؛ فی التوحید (٤ فصل). الباب الثانی؛ فی العدل (٦ فصل). الباب الثالث؛ فی النبوه (٥ فصل). الباب الرابع؛ فی الامامه (٤ فصل). الباب الخامس؛ فی الوعد والوعید. الباب السادس؛ فی الآلام و الاعراض. الباب السابع؛ فی الآجال و الارزاق. الباب الثامن؛ فی احوال المكلفین بعد الموت.

نسخه دیگر از این کتاب در مجموعه ش ٢٦٨٠ بوده که فعلاً مفقود است!!

آغاز: «الحمد لله رب العالمین...واعلم ان هذا الكتاب يشتمل على مسائل يتعلق بعلم الاصول من التوحيد والعدل والنبوه و الامامه و معرفه الثواب والعقاب و الآلام و الاعراض و الآجال و الارزاق...».

انجام: «...لم يكن خالصاً من المشقه و ذلك محال...انهم غير المكلفين بل...مكرمين والحمد لله رب العالمين و صلى الله على اشرف الخلائق نبينا محمد و آله الطاهرين.».

٥ _ اعتقادات (متن و ترجمه فارسی) «١٠٣ _ ١٠٦» (كلام _ عربي)

از: معین الدین علی.

ص: ٥٥٩

رساله ای کوتاه در بیان اعتقادات و اصول دین که بصورت وصیت نگاشته شده و ترجمه فارسی قسمت اول آن در لابلای سطور آمده است، در ادامه از نیمه دوم رساله در لابلای سطور ادله آن اعتقادات بصورت مختصر (که معلوم نیست از مؤلف می باشد یا نه) ذکر شده است.

آغاز: «بسمله، اقول و انا الفقير الى الله المولى معين الدين على انى اشهد ان لا اله الا الله وحده... واستدل بوجود الله بحدوث ما سواه...» میگویم من که محتاجم به خدائی که یار و ناصر مؤمنانست بدرستیکه من گواهی...».

انجام: «..و على المعاد والسؤال فى القبر والحشر والنشر والصراط والميزان والجنه والنار بثبوت صدق المخبرها و هو النبى ۹ و سلم بعصمته هذا اعتقادى عليه احيا و عليه اموت و عليه ابعث انشاء الله تعالى».

۶_ نثر اللئالی (متن و ترجمه فارسی) «۱۰۶_ ۱۱۶» (حدیث _ عربی _ فارسی)

از: امین الاسلام فضل بن حسن بن فضل طبرسی، _ ۵۴۸ ق

ترجمه فارسی متن در لابلای سطور آمده است.

[الذریعه ۸-۷۳ و ۲۴-۵۳ _ آستان قدس ۱۴-۵۸۹ _ مجلس ۲۵-۱۱۹ و ۱۰-۶۹۴ _

سپهسالار ۲-۱۰۲ _ دانشگاه تهران ۲/ ۲۹۰].

کتاب اول نسخ ۱۰۹۴. از آغاز ناقص است.

کتاب دوم و سوم تحریر سده ۱۱

کتاب چهارم نسخ ۱۰۳۰

کتاب پنجم و ششم تحریر سده ۱۱

۱۱۶ برگ، ۱۲ × ۱۹

ص: ۵۶۰

۱ _ لمعات «۱ _ ۳۱» (عرفان _ فارسی)

از: فخر الدین ابراهیم بن شهریار عراقی، _ ۶۸۸ ق

رساله ای کوتاه در معارف ایمانی و مباحث عرفانی که در یک افتتاح و ۲۸ لمعه تنظیم شده است، مؤلف این رساله را در سفری که به روم برای تحصیل «فصوص» صدر الدین قونوی رفته بود نگاشته است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۴۵ _ الذریعه ۱۸-۳۴۲ _

کشف الظنون ۲-۱۵۶۳ _ دانشگاه تهران ۱۱/۲۲۷۸].

آغاز: «الحمد لله الذي نور وجه حبيبه بتجليات الجمال فتلاً نوراً وابصر فيه غايات الكمال ففرح به سروراً فصدره علي يده و صافاه و آدم لم يكن شيئاً مذكوراً...».

انجام:

«...کی بود ما ز ما مانده من و تو رفته و خدا مانده

والحمد لمن نور قلوبنا بلمعات انواره الظاهره و وفقنا بمعرفته الكامله... ما نادی نجی علی الفلاح»

۲ _ جام جهان نما «۳۱ _ ۴۱» (عرفان _ فارسی)

از: محمد شیرین مغربی تبریزی.

رساله ای در مراتب توحید و وجود که بالتماس دوستان و پس از استخاره نگاشته شده و در دو دایره (هر دایره در دو قوس و یک خط) تنظیم شده است:

دایره اول؛ در احدیت و واحدیت و وحدت و اعتبار وجود و علم و نور و شهود و تجلی و تعین اول.

دایره دوم؛ در ظاهر وجود که وجوب و وصف خاص اوست.

به ش... رجوع شود.

ص: ۵۶۱

۳_ ارکان الحکمه «۴۴_ ۵۱» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای در حکمت مبین و مبرهن «بحیثیتی که هیچ منتهی از آن مسایل در نگذرد و مبتدی را زود بمقصود رساند»، این رساله به خواجه شریف الدین تقدیم شده و در ۱۱ مسأله بحث شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... بدان اسعدك الله فی الدارین که این مختصریست در حکمت مبین و مبرهن بحیثیتی که هیچ منتهی از آن مسایل در نگذرد و مبتدی را زود بمقصود رساند و از رسایل مختصر است..».

انجام: «پس صفات را بر جناب حضرت او اطلاق کردن جز بطریق تفهیم و کامل دانستن عوام ذات او را هیچ فایده دیگر نیست بلکه او منزّه است از تنزیه و تشبیه و هو عما یقول الظالمون علواً کبیراً».

۴_ اشتراک لفظی و معنوی در وجود «۵۱_ ۶۰» (فلسفه _ فارسی)

از: رجبعلی تبریزی، ۸۰-۱۰۶۵ ق

رساله ای در مباحث توحید و اثبات آن که در یک مقدمه و پنج مطلب و یک خاتمه تنظیم شده است:

مقدمه؛ در بیان معنی وجود و اشتراک لفظی و معنوی. مطلب اول؛ در اثبات واجب الوجود بالذات. دویم؛ در اثبات احدیت واجب الوجود. سیم؛ در اثبات واحدیت واجب الوجود. چهارم؛ در بیان اینکه صفت عین ذات... بود. پنجم؛ در اشتراک لفظی وجود. خاتمه؛ در بیان احدیث.

[مرعشی ۳-۱۶۴_ الذریعه ۱-۱۰۴_ نسخه های خطی فارسی ۲-۷۳۴_

دانشگاه تهران ۳-۲۷ و ۱۳۳ مجلس ۱۰/۱۳۵۶].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... بدانکه این نوشته مشتمل است بر مقدمه و پنج

ص: ۵۶۲

مطلب و خاتمه و مقدمه در بیان معنی وجود و معنی اشتراک لفظی و معنوی ازین مقام و اسامی جماعتی که قائلند».

انجام: «..بمعنی اینکه معنی وجود و خوب امریست عارض ذات الله تعالی و قائم باو...اینکه ذات الله تعالی بمعنی وجود باشد و بمعنی وجود واجب چنانکه در ممکن است».

۵ _ حق الیقین فی معرفه رب العالمین «۶۰ _ ۸۷» (عرفان _ فارسی)

از: محمود بن عبدالکریم شبستری، _ ۷۲۰ ق

به ش...رجوع شود.

۶ _ مقاله در مبدأ و معاد «۸۸ _ ۹۱» (فلسفه _ فارسی)

از: محمد صادق اردستانی.

در مبدأ و معاد که کاتب _ که او را استاد خطاب کرده _ برای تبرک و تیمن آورده و بعید نیست بخشی از یک کتاب او بوده باشد.

آغاز: «مفتاح دویم در بیان دلیلت، از عالم ربانی و عارف حقانی استادی ام مولانا محمد صادق اردستانی...نسبت مجعول بجاعل ممکن نیست که به نحو فردیت باشد چه فرد اگرچه در تصور محتاجست به تصور طبیعت...».

انجام: «..و نسبت دادن فعل بغير ایزد تعالی منافی یکدیگر نیست چه ایزد تعالی فاعل کل است و غیر او فاعل نه بذاته است آنچه را فاعل است و این دو معنی با هم.....منافاتی با یکدیگر ندارند، انتهی کلامه اعلی الله مقامه».

ص: ۵۶۳

۷_ شرح حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه» «۹۲_ ۹۴» (عربی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در شرح حدیث مشهور «من عرف نفسه فقد عرف ربه» که به شیوه عرفا و حکما نوشته شده است.

آغاز: «الحمد لله الذي جعل وجود الانسان الكامل مظهر الهويه الغيبية و مجمع الصفات و صير مرآة قلبه بحكمته البالغة الازليه مجلى انعكاس اشعه شمس تجليات الذات...».

انجام: «..و لم ينطق الموحد المشهور حسين بن منصور روح الله روحه بروائح السرور بالكلمه التي نطق بها...من اخبار الموحدين و آثار المحققين الكلمات الداله على التوحيد لم يسعها مثل هذه العجالة والوقت لا يقتضى الاطناب».

۸_ رساله در ولايت عهدی حضرت رضا (عليه السلام) (عربی)

از: علامه مجلسی.

۹_ بندی از مولانا محمد علی متخلص به شکیب

۱۰_ الرساله القدسیه فی اسرار النقطه الحییه المشیرات الی اسرار الهویه الغیبیه «۹۸_ ۱۱۷» (عربی)

از: ؟.

رساله ای در اسرار حروف و نقطه و استنباط مسایل غیبی و معارف لاریبی از آنها که به سبک و سیاق عرفاء حروفیه آمده است.

آغاز: «الحمد لله الذي ظهر بما شاء لمن شاء بمشيته الازليه واستتر عن من شاء باستتار عزته السرمدیه و جعل خصائص النقطه بقدرته...اما بعد فلما شاع بين اهل العلم ان

ص: ۵۶۴

ارفع العلوم واشرفها علم التوحيد...».

انجام: «..والتمكن من اهل الحياه الحقيقيه فى القيامه الكبرى و يسمى طوره يوم تبلى السرائر و هذا غايه طيران السائرين و نهايه درجات كمال العارفين المحققين».

همه رساله ها نسخ حسن بن سيد كاظم طباطبائى.

رساله ۱ و ۱۰ در ۱۲۴۹ و بقيه بدون تاريخ.

۱۱۷ برگ، ۱۰ × ۱۸

(۲۸۲۵)

۱ _ تحرير اكرمانالوس فى الاشكال الكريه «۱ _ ۱۱۵» (رياضيات _ عربى)

از: خواجه طوسى، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

تحرير رساله مانالوس (منالوس) اسکندرانی در اشکال کروی که در سه مقاله تنظیم و در یازده شعبان ۶۶۳ ق پایان یافته است، این رساله قبلا توسط اسحاق بن حنین ترجمه و توسط ابو نصر منصور بن علی بن عراق اصلاح شده بود.

[نسخه الذریعه ۳-۳۸۴ _ آستان قدس ۱۳-۱۸۸ _ مرعشى ۱۱-۸ _

مشار عربى / ۱۶۶] (با نام الاشكال الكرويه لمانالوس).

آغاز: «اقول بعد حمد الله والثناء بما يليق به والصلاه على محمد و آله انى كنت اريد ان احزر الكتب الموسومه بالمتوسطات اعنى الكتب التى من شأنها ان تتوسط فى الترتيب التعليمى...».

۲ _ تحرير اكرناوذاوسوس «۱۱۸ _ ۱۵۰» (رياضيات _ عربى)

از: خواجه نصير الدين طوسى

رساله ای در سه مقاله و پنجاه و نه شکل که به امر ابوالعباس احمد بن معتصم بالله به توسط قسطا بن لوقى بعلبکی از یونانی به عربی ترجمه و توسط ثابت بن قره حرانی

ص: ۵۶۵

اصلاح گردید.

[آستان قدس ۱۰-۱۶۷ _ مرعشی ۱۱-۸ _ الذریعه ۳-۳۸۳ _

مشار عربی / ۱۶۳ _ دایره المعارف اسلامی ۱ / ۴۴].

آغاز: «کتاب الاکرلثاوذوسیوس و هو ثلاث مقالات و تسعه و خمسون شکلا و فی بعض النسخ بنقصان شکل فی العدد و قد امر بنقله من اليونانيه الى العربيه...».

۳ _ **تحریر المناظر لاقليدس «۱۵۳ _ ۱۷۰» (نجوم _ عربی)**

از: خواجه نصیر الدین طوسی.

از اقلیدس صوری (۳۰۶ ق م) که توسط اسحاق بن حنین (۲۹۸ ق) ترجمه به عربی و ثابت بن قره حرانی (۲۸۸ ق) اصلاح شده است. این تحریر در سال ۶۵۱ ق در ۶۴ شکل صورت گرفته است.

[الذریعه ۳-۳۹۳ _ مشار عربی / ۱۶۶ _ دایره المعارف اسلامی ۱-۴۶ _

مرعشی ۱۱-۱۰ _ آستان قدس ۱۰ / ۱۵۵].

آغاز: «صدر الكتاب... تحدث باستمداد من الأجران الثیره فی الجسم الشفاف المتوسط بينها و بین المبصرات کالهواء و ما شاکله شعاعاً کما تحدثه الاجرام الثیره...».

۴ _ **تحریر ظاهرات الفلك لاقليدس «۱۷۰ _ ۱۹۵» (ریاضیات _ عربی)**

از: خواجه نصیر الدین طوسی.

کتاب در اصل به اقلیدس صوری (۳۰۶ ق م) تعلق داشته و در عصر ترجمه از یونانی به عربی ترجمه شده و دارای ۲۳ یا ۲۵ شکل میباشد. محرر گفته از این رساله تنها یک نسخه مغلوط بدستم رسید که با تلاش بسیار آن را تحریر و بازخوانی نمودم، این رساله در ربیع الاول ۶۵۸ ق نگاشته شده است.

[مرعشی ۱۲-۹۹ _ مشار عربی / ۱۶۶ _ الذریعه ۳ / ۳۸۷].

آغاز: «کتاب ظاهرات الفلك لاقليدس ثلاثه و عشرون شکلا و فی بعض النسخ

خمسہ و عشرون شکلا يقول محرّر هذا الكتاب لم يقع الی من الكتاب غیر نسخه فی غایه السّقم اکثرها من...».

۵_ تحریر تاوذوسیوس فی الايام واللیالی «۱۹۶_ ۲۱۸» (ریاضیاتعربی)

از: خواجه نصیر الدین طوسی.

تحریر رساله تاوذوسیوس (قرن اول میلادی) در ایام و لیالی است که در دو مقاله (سی و سه شکل) و ۹ جمادی الاول ۶۵۳ ق پایان یافته است.

[مرعشی ۱۲-۱۰۰ _ مشار عربی / ۱۶۶ _ الذریعه ۳ / ۳۸۹].

آغاز: «کتاب تاوذوسیوس فی الايام واللیالی و فی بعض النسخ فی اللیل والنهار والکتاب مقالتان و ثلاثه و ثلثون شکلا صدر الکتاب الشمس تتحرّک حرکه معتدله ضد حرکه الکل علی منطقه البروج و...».

۶_ تحریر اوطولوقس فی الطلوع والغروب «۲۱۸_ ۲۳۷»

(ریاضیات _ عربی)

از: خواجه نصیر الدین طوسی _ ۶۷۲ ق

تحریر رساله ای از اوطولوقس (قرن ۴ قبل از میلاد) که توسط ثابت بن قره در (۲۸۸ ق) اصلاح و در دو مقاله (۳۶ شکل) در ذیحجه ۶۵۸ ق پایان یافته است.

[الذریعه ۳-۳۸۶ _ مشار عربی / ۱۶۶ _ مرعشی ۱۲ / ۱۰۰].

آغاز: «کتاب اوطولوقس.... و هو مقالتان و سته و ثلثون شکلا المقاله الاولى.... یقال لبعض طلوعات الکواکب و غروباتها و خصوصا الثوابت انها خفیه و لبعضها انها ظاهره...».

همه رساله ها تحریر ۱۱۰۹ میباشند.

همه رساله ها یکجا چاپ شده است.

ص: ۵۶۷

در رساله اول مهر مدور بزرگ «من مملكات العبد المذنب الراجي الى عفو ربه الغني محمد شفيح بن شهاب الدين محمد الحسيني ۱۱۰۸» روی برگ اول است. تصحيح شده است.

رساله دوم تصحيح شده. و اين رساله (يا همه رساله ها به امر ميرزا محمد شفيح حسيني (با توضيحات بسيار زياد) كتابت شده.

اين مجموعه ۶ كتابي و مجموعه ۲۸۲۴ كه در چهار كتابيها نوشته شد ظاهرآ يك مجموعه ده رساله اي بوده و فهرست ده رساله در برگ اول اين مجموعه هست.

رساله ۳ و ۴ و ۵ و ۶ تصحيح شده.

۲۳۷ برگ، ۱۲ × ۱۷

(۲۸۴۹)

۱ _ القواعد الشمسيه في شرح العقائد العضديه « ۱ _ ۳۴ » (كلام _ عربي)

از: افتخار الدين محمد دامغاني.

شرح مزجي بر «عقايد عضديه» نگاشته «عضد الدين عبدالرحمن بن احمد ايجي» (۷۵۶ ق) كه بنام وزير و صاحب اعظم شمس الدين محمد دامغاني تأليف شده است.

[كشf الظنون ۲-۱۱۴۵ _ الفبايي آستان قدس / ۴۵۱ _ آستان قدس ۱ / ۱۸۲].

آغاز: «..هذه خلاصه اصول الدين و لباب كلام الاولين و الاخرين بل مفاتيح ابواب الهدايه و مصابيح ارباب العنايه و ابكار الافكار الصائبه و انوار الاذهان الثاقبه...».

انجام: «..لانه يؤل الى الامر بالترك، و شرطه بان لا- يؤدى الى الفتنة و ان يظن قبوله و لا- يجوز التجسس لقوله تعالى و لا تجسسوا و لا... الايه...».

۲ _ شرح آداب البحث « ۳۵ _ ۵۸ » (منطق _ عربي)

از: ؟.

شرحي كوتاه بر رساله «آداب البحث» شمس الدين محمد بن اشرف سمرقندي (۶۰۰ ق) كه بصورت مزجي نوشته شده است.

ص: ۵۶۸

آغاز: «المنه لوأهب العقل افتتح كتابه بما يخص حمدآ و ثناء اخبارآ كان او انشاء...».

انجام: «.....المسؤول من الاصحاب اذا وقفوا على خلل او اطلعوا على زلل بادروا الى الاصلاح فانه يوجب الفلاح والحمد....
والصلاه على نبيه و آله ممن آل اليه».

۳ _ حاشیه شرح الشمسیه و حاشیه الشریفیه علیها «۵۹ _ ۱۱۱» (منطق _ عربی)

از: جعفر صدر حسینی شیرازی.

حاشیه ای است بر «شرح الشمسیه» قطب الدین محمد رازی و حاشیه میر سید شریف جرجانی (۸۱۶ ق) بر او که بصورت «قوله _ قوله» نگاشته شده است.

آغاز: «احق منطق یعرب عما فی ضمائر الفضلاء و اصح قول شارح لما فی سرائر العرفاء حمد من تفرد بوجوب الوجود و تنزه عن الکسب والرسوم بالحدود ثم الصلاه علی...».

انجام: «...بل به تبین ان الحكم علیه فی عمومه تاره و فی خصوصه اخرى. تمت».

۴ _ شرح دیباجه الوافیه «۱۱۲ _ ۱۱۷» (نحو _ عربی)

از: میر سید شریف جرجانی، ۷۴۰ _ ۸۱۶ ق

«الوافیه» شرح «الکافی» تألیف سید رکن الدین حسن بن محمد استرآبادی (۷۱۵ ق) است که مورد توجه بزرگان نحو واقع شده و شرح حاضر بر دیباجه و مقدمه ادیبانه آن نگاشته شده است.

[آستان قدس ۱۲-۴۷۸ _ مرعشی ۶-۲۶۰ (بدون نام مؤلف و اشتباه در تشخیص ماتن و شارح)].

آغاز: «احمدك اؤلا تيمناً ثم احمدك شكرآ والمضارع يدلّ على الاستمرار رعايه للموافقه بين الحمد والمحمود عليه من نعمه المتتابعه فانّ حمدنا ليس الا شكرآ..».

انجام: «... وما توفيقى حاصلًا باعانه احد أَلما بالله تعالى عليه لا- على غيره توكلت و اعتمدت واليه انيب و ارجع فأنه المرجع والمآب».

ص: ۵۶۹

۵ _ حاشیه دیباچه شرح المتوسط للكافیه «۱۱۸ _ ۱۳۲» (نحو _ عربی)

از: شرف الدین ابو سعید بن احمد زواری.

حاشیه ای بر دیباچه و مقدمه شرح کافیه رکن الدین حسن بن محمد استرآبادی (۷۱۵ ق) است که بصورت «قوله _ قوله» تنظیم شده و غیر از شرح میر سید شریف بر آن دیباچه است.

مؤلف شیعه بوده و در بیان مصادیق اهل بیت رسول ۹ پنج تن آل عبا را معرفی کرده است.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فهذه حاشیه دیباچه... قوله احمد الله على عظمه جلاله الحمد هو الثناء باللسان على سبيل التعظيم سواء كان على نعمه او غيرها والشكر...».

انجام: «..قوله واليه انيب من عطف المضارع الى الماضى و تقديم «اليه» على الفعل كما ذكرنا فى عليه توكلت، و الانابه الرجوع...».

۶ _ مطالع الانظار فى شرح طوابع الانوار «۱۳۴ _ ۱۶۵» (كلام _ عربی)

از: شمس الدین محمود بن عبدالرحمن اصفهانی، _ ۷۴۹ ق

شرح «طوابع الانوار» قاضی بیضاوی (۶۸۵ ق) است که بصورت «قال _ اقول» و بنام «ملك ناصر محمد بن قلاوون» نوشته شده است.

[مرعشى ۴-۲۵۵ _ عمومى مراغه / ۸۸ (بدون نام شارح) _ آستان قدس ۱۱ / ۳۸۵].

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... قال الحمد لمن وجب وجوده و بقاءه و امتنع عدمه و فناؤه دل على وجوده ارضه و سماؤه و شهد بوحدانيته رصف العالم و بناؤه...».

رساله اول نسخ عبدالرحمن بن ولى الدین زاهدانى در ۸۹۶ در اردبیل. این نسخه در اردبیل در محضر مولانا محمد شروانى قراءت شده. از آغاز ناقص است.

رساله دوم نسخ يوسف بن يوسف المنسوب الى الوعد من الجرجان بدون تاريخ. تحرير سده نهم. و تصحيح شده و حواشى دارد.

ص: ۵۷۰

رساله ۳ و ۶ بدون تاریخ. تحریر سده نهم. تصحیح شده و حواشی دارد.

رساله ۴، تحریر حسین بن یوسف بن حاج محمد المشکاجامی بدون تاریخ. تحریر سده نهم.

رساله آخر نستعلیق همان کاتب در ۸۹۸. و هر دو تصحیح شده و حاشیه دارد.

۱۶۵ برگ، ۱۳ × ۱۷

(۲۸۶۸)

۱ _ علم تسطیح (رساله در...) «۱_ ۴۴» (فارسی)

از: محمد شریف مهندس، _ زنده ۱۲۷۷ ق

رساله ای است در بیان اصول و قواعد نقشه‌کشی و محاسبات هندسی که در دو باب تنظیم شده است،

در میانه صفحات تعدادی آلات و ابزار همراه شکل دقیق آنها ترسیم و معرفی شده است:

باب اول؛ در بیان طریقه طرح کردن یک نقشه و تعیین مسافتات امکانه مختلفه (۵ فصل).

باب دوم؛ در بیان توصیف و طریقه استوا نمودن اسبابهای مختلفه (۸ فصل).

آغاز: «الحمد لله رب العالمین...باب اول در بیان طریقه طرح کردن یک نقشه و تعیین مسافتات امکانه مختلفه یک مملکت بواسطه دوائر نصف النهار و مدارات یومیّه...».

انجام: «..و سدس دایره انعکاس است و در این جا احتیاج بتکرار نیست».

۲ _ استعمال اسباب (رساله در...) «۲_ ۴۹» (فارسی)

از: محمد شریف مهندس، _ زنده ۱۲۸۵

رساله ای کوتاه که درباره طرز استعمال وسیله ای بنام «نی ود» که برای ترازو کردن

ص: ۵۷۱

زمین ساخته اند نوشته شده است.

آغاز: «نی وُد اسبابی است بجهه ترازو کردن زمین ساخته اند که او را بر یک... قرار داده اند و مرکب است از یک لوله مستقیم که بر دو سر آن لوله دو شیشه بطور عمود...».

انجام: «..بر همین اندازه مذکور که هست نگاه میکنم پس ثابت و معلوم شد که این میدان نیم ذرع از مربع ای که در وسط میدانست پایینتر و گودتر است».

۳_ استعمال اسباب نی وُد (رساله در... «۵۲_ ۵۴» (فارسی)

از: محمد شریف مهندس، _ زنده ۱۲۸۵ ق.

رساله ای دیگر در طرز استعمال اسبابی بنام «نی وُد» که برای تخمین مقدار انحنای زمین از زمین دیگر استفاده میشود.

آغاز: «بجهه تعیین نمودن مقدار انحطاط زمین از زمین دیگر استعمال میکنند اسبابی را که موسوم به نی وُد است و مرکب است از یک لوله مستقیم مجوف که بر در آن...».

۴_ قلعه سازی (رساله در... «۵۵_ ۵۷» (فارسی)

از: محمد شریف مهندس، _ زنده ۱۲۸۵ ق

رساله ای کوتاه در دقتهایی که مهندسين نظامی باید در قلعه سازی نمایند، در این وجیزه بیست و یک دستور برای ساخت و محکم نمودن قلعه آورده شده است.

آغاز: «(۱) صاحب منصب مهندس باید سنگرهای طبیعی را (عبارت از رودخانه ها و مردابها و باتلاقها و جنگلها و کوه ها و سایر موانع طبیعی که مانع حرکات دشمن باشد)...».

انجام: «..و بعضی از این چیزها است که چندان ثمر علی العجاله از برای ساختن

ص: ۵۷۲

قلعه ندارد تا همین نمره (۱۵۴) کفایت میکند که در این جا از کتاب منتخب شده و در این جا یادداشت نمود.».

۵_ نقشه کشی (رساله در...) «۵۸_ ۷۲» (فارسی)

از: محمد شریف مهندس، _ زنده ۱۲۸۵ ق

رساله ای کوتاه در اصول و قواعد علم نقشه‌کشی بر پایه علم مثلثات که در سال ۱۲۷۷ ق تألیف و در سه باب تنظیم شده است: باب اول؛ در بیان طریقه استعمال بعضی از اسبابهای مهندسین.

این نسخه باب دوم و سوم را ندارد.

آغاز: «این کتاب مختصری است در علم نقشه‌کشی و مشتمل است بر سه باب کلیه کشیدن نقشه یک مملکت یا یک جزء او عبارت است از نمودن شکل او را کوچکتر...».

۶_ قطب نمای مساحی و دکلیناتوار «۷۵_ ۸۳» (فارسی)

از: محمد شریف مهندس، _ زنده ۱۲۸۵ ق

رساله ای در طرز استعمال قطب نمای مهندسی و دکلیناتوار که در سوم ذیحجه ۱۲۸۵ ق تحریر شده و در آن طی ۱۵ فقره مباحثی مطرح شده است.

آغاز: «گفتگو در باب قطب نمای مساحی و دکلیناتور، چون عمل به قطب نمای مساحی بسیار سهل است مهندسین در اعمال خود بسیار او را استعمال میکنند لهذا در تعریف و...».

انجام: «و نیز لازم میشد که قرار دهند او را به رؤوس زاویه به جهت تعیین آن زیرا که میتوان اختیار نمود موقع او را در یک نقطه هر کجا باشد از هر ضلع به جهت تعیین سمت آن ضلع».

ص: ۵۷۳

۷ _ مطالب متفرقه به فارسی و لاتین درباره نقشه کشی و مثلثات و مباحث یاد شده در رساله های قبل

نستعلیق مؤلف در ۱۲۷۷ ق. با جداول و اشکال و دو نقشه و جدول ترسیم شده در دو صفحه بزرگ که پس از بسته شدن در میان صفحات قرار داده شده است.

رساله ۲ و ۳ و ۴ بدون تاریخ. و رساله ۲ و ۳ دارای اشکال و جداول است.

رساله پنجم نستعلیق مؤلف در ۱۲۷۷. با اشکال رنگی ابزارهای نقشه کشی و جداول

هندسی سپاه.

رساله ششم نستعلیق مؤلف در ۱۲۸۵

۱۱۳ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۲۸۶۹)

۱ _ مطلع الانوار «۱ _ ۷۱» (نجوم _ فارسی)

از: فصیح بن عبدالکریم نظامی بسطامی، قرن ۹

گزارش و شرحی بر «بیست باب» خواجه نصیر الدین طوسی (۶۷۲ ق) است که بنام امیر علیشیر نوایی (۸۴۴ _ ۹۰۶ ق) در هرات نگاشته شده است، این رساله در ربیع الثانی سال ۸۷۴ ق مطابق با کلمه «ربیع الثانی» آغاز و در ماه صفر سال ۸۷۵ ق مطابق جمله «شهر صفر» پایان یافته است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۳۵۰ _ الذریعه ۲۱-۱۵۲ و ۱۳-۱۳۱ _

دانشگاه تهران ۱۱-۲۰۰۱ _ میکروفیلیمهای دانشگاه ۱/۱۹۷].

آغاز: «مطلع انوار حمد و سپاس و مشرق ثناء بیحد و قیاس صفایح مدایح حکیمی را سزد که از ممر علاقه اصطربلاب حواس دقیقه ای از درجات ارتفاع او را در نتوان یافت....».

انجام: «..هرکه ایشانرا شناسد چنانکه در اشتباه نیفتد او را در این باب کفایت باشد

ص: ۵۷۴

و ما جدول عرض و جهت و... این کواکب را در این جا وضع کردیم بدینصورت. این است تمامی سخن در معرفت اصطراب.»

۲_ جداول احکام و تواریخ = جدولهای نجومی «۷۳-۹۹»

(نجوم _ فارسی)

از: ؟.

جداول نجومی که در آن احکام خاص مطابق قواعد ستارهشناسی استخراج شده است برخی از این جداول عبارتند از: احکام غالب و مغلوب، معرفت دایره سهم الحوادث، احکام....، احکام الرعد والبرق، احکام گریخته و گم شده، خواص الاعداد، لوح الغالب، اختیارات علی کون القمر فی البروج، اختیارات القمر فی المنازل، رؤیه الایهله فی البروج، اختلاجات الاعضاء، بیان احکام الکلیه.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۲۸۲ _ دانشگاه تهران ۱۳-۱۳۵۵ _ مجلس ۱۰/۶۸۵].

آغاز: «جدول احکام غالب و مغلوب عن قول الحكماء، احکام غالب و مغلوب معتبر است نزد جمله حکماء و ارسطاطالیس، این جدول به تحفه از جهت اسکندر از جهت.... بیرون آورده است...».

انجام: «و بی رونقی تجار و توانگران.... با بزرگان و ارباب فضل و خوشدلی این طائفه بر نقصان آنها و کمی بارندگی و بدحالی مسافران دریا [...] و غرق سفاین. والله اعلم واحکم».

۳_ احکام طالع ترکان «۱۰۱-۱۰۳» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

و جیزه ای در شناختن احکام سالهای ترکان که در دوازده فصل تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۲۱۱ _ دانشگاه تهران ۸-۶۱۹ _

مجلس ۲-۴۰۶ _ نشریه دانشگاه ۲/۱۱۰].

ص: ۵۷۵

آغاز: «در اقاویل سال ترکان بر قول حکماء ترکستان و وضع آن بروزگار دانیال پیغمبر است ۷ و احکام آنرا تأثیر عظام است و حکماء ترکستان روشن کرده اند و قانون آن بر دوازده برج است...».

انجام: «... و اگر در آخر سال زاید بد طبع و... بود و او را سفر نسازد و اگر سفر کند در رنج افتد و رحمت بسیار ببیند. والله اعلم بالصواب».

۴_ احکام النظر فی کتف الشاه «۱۰۷_ ۱۰۹» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین طوسی، ۵۹۷ _ ۶۷۲ ق

رساله ای در شانیهینی و بیان احکام و پیشگوئیهایی که میتوان از دیدن کتف گوسفند بدست آورد و استخراج نمود.

آغاز: «الحمد لله علی سوابغ النعم و ترادف القسم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله... هذمه مقاله فی احکام النظر فی کتف الشاه و تذبح للشیء الذی یراد النظر فیه ثم یرتخرج...».

انجام: «.. یدل علی الخسوف و الکسوف ان رأی ممایلی الجانب الایمن حمره او سواد و کان فی وسطه دائره صفراء فالشمس تنکسف و ان کانت الدائره بیضاء فالقمر ینخسف».

۵_ قوه و ضعف کواکب (رساله در...) «۱۱۱_ ۱۳۳» (نجوم _ فارسی)

از: قاسم بن محمد بن عبدالله حسینی.

رساله ای است در بیان قوت و ضعف کواکب مطابق اقوال و آراء حکمای قدیم که برای تقویت فهم شاگردان مؤلف که نزد وی به فراگیری نجوم مشغول بوده اند نگاشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۳۳۷ _ الذریعه ۱۷-۲۰۵ _ الهیات تهران ۱/ ۲۹۸].

ص: ۵۷۶

آغاز: «الحمد لله العلی الولیّ والصلاه علی النبی الامّی اما بعد چنین گوید فقیر حقیر... که چون جماعتی از اخوان صفا نزد این بیچاره گاهگاه بتعلیم علم نجوم مشغول میبودند برای...».

انجام: «..پس در هر دور هر امر که مستحسن باشد از مدلولات سعدین است چون در دور دیگر همان امر مذموم شود در تحت دلالت نحسین در آید والله اعلم».

رساله اول نستعلیق طاهر بن علی اکبر بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱. با اشکال و جداول نجومی.

رساله دوم نستعلیق ۱۰۷۷. با جداول و اشکال.

رساله سوم بدون تاریخ و نام کاتب. تحریر سده ۱۱

رساله چهارم نستعلیق ۱۱۱۱

رساله پنجم تحریر سده ۱۱

۱۳۸ برگ، ۱۲ × ۱۸

(۲۸۷۹)

۱ - جنگ «۴۷» (فارسی)

از: ؟.

مطالب گوناگون طبی، تاریخی، گفته های عرفا، منتخب روضه الصفا (۲ صفحه)، تاریخ پادشاهان ایران قدیم و غیره است.

آغاز: «این چند کلمه از جمله وصایای خواجه عبدالخالق... است که بجهه فرزند خود خواجه کلان نوشته اند وصیت میکنم ترا ای پسرک من بعلم و ادب و تقوی در جمیع احوال، بر تو باد...».

انجام: «..گفته اند که چون بنده بگناه خود معترف گردد و آثار جرم بر صفحات حال خود معاینه بیند هر آئینه در مقام احتراز خواهد بود پس مردم کریم را از قبول عذر چاره نیست».

ص: ۵۷۷

۲_ خلد برین «۴۸_ ۶۳» (فارسی)

از: کمال الدین وحشی بافقی یزدی، _ ۹۹۲ ق

مثنوی عرفانی حدود ۶۰۰ بیت که در برابر منظومه «مخزن الاسرار» نظامی گنجوی سروده شده است.

[الذریعه ۷-۲۴۰ _ مرعشی ۳-۱۱۷ _ مشار فارسی ۲-۱۹۱۲ _ مجلس ۳۷-۴۲۲ _

دانشگاه تهران ۱۱-۲۴۱۵ _ نسخه های خطی فارسی ۴/ ۲۸۰۰].

آغاز:

«خامه بر آورد صدای صریر بلبلی از خلد برین زد صفر

خلد برین صاحب این گلشن است...»

انجام:

«..فیض ازل ار نظر اهل راز

کرد دری بر در مقصود باز

آنکه ترا مایه جان می دهد

هرچه طلب میکنی آن میدهد»

۳_ فرهاد و شیرین «۶۳_ ۹۰» (فارسی)

از: کمال الدین بافقی وحشی یزدی، _ ۹۹۲ ق

به ج ۲ ص ۵۷۴ مراجعه شود.

آغاز:

«الهی سینه ای ده آتش افروز

در آن سینه دلی وان دل همه سوز...»

انجام:

«...اگر چه صد نوا بیرون دهد چنگ ولی چون بنگری باشد یک آهنگ»

ص: ۵۷۸

۴_ منتخب لغه الفرس «۹۲_ ۹۸» (لغت _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در منتخب «لغه الفرس»، اسدی طوسی (زنده ۴۵۸ ق) که همانند متن بترتیب الفبایی آخر کلمه آمده است، نام «من لغه الفرس» در بالای رساله آمده ولی در تطبیقی که با لغه الفرس بعمل آمد لغات کمتری را با همدیگر مشترک داشتند.

آغاز: «باب الالف سا: خراجی بود که به پادشاهان دهند، آسا: ... بمعنی مانند هم آمده است مثل سپهر آسا...».

انجام: «..بارکی: اسب باشد، گیتی: عالم باشد. والله اعلم بالصواب».

۵_ لغت «۹۸_ ۱۱۴» (فارسی)

از: ؟.

مجموعه لغات عربی به فارسی که ترتیب حروف تهجی از اول در یک دفتر گردآوری شده است.

نسخه حاضر از اول (حرف الف) تا اواسط (حرف عین) را در بر دارد.

آغاز: «بسمله، باب الالف: ابتداء: اول کارها _ اعداء: دشمنان _ انتها: آخر کار - استدعاء: خواستن _ التجا: پناه گرفتن _ احصا: شمردن -...».

انجام: «..عاطفه: مهربانی _ عابر السبیل: راه گذر _ عزیز الوجود: آنچه دشوار بدست آید.

رساله اول نستعلیق ۱۰۷۵ در مدرسه محرمیه اصفهان (برگ ۱۸).

رساله دوم نستعلیق ۱۰۷۴

رساله سوم تحریر ۱۰۷۴

رساله چهارم و پنجم تحریر سده ۱۱

۱۱۴ برگ، ۱۰ × ۱۶

ص: ۵۷۹

۱_ مناظرات = المجالس « ۱ _ ۳۶ » (کلام _ فارسی)

از: ؟.

مجموعه مناظرات و مباحثات علماء و دانشمندان و فضلاى عصر قاجار با محمد کریم خان کرمانی و پسرش محمد رحیم خان کرمانی است که در مجالس مختلف (که نامهایشان مذکور است) درباره آراء و عقاید و نظرات آنها در کتابهایشان صورت گرفته، مناظره کنندگان عبارتند از: اعتضاد السلطنه، آقا علی مدرس زنوزی، نواب ایلخانی، نایب الایاله فرهاد میرزا، در تمام این مناظرات سران شیخیه در اثر قدرت و استحکام برهان مخالفین محکوم شده اند، مؤلف از محمد کریم به ابن عم تعبیر کرده و معلوم میشود مؤلف نیز از خاندان قاجار بوده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۹۹۴ _ دانشگاه تهران ۱۱-۲۳۱۰ _ الذریعه ۱۹/۳۵۵].

آغاز: «...و مرا در این رساله مقصودی نیست که بگویم فلان کلام را در ارشاد العوام برخلاف ظاهر شرع گفته و یا فلان بیان را در هدایه الصبیان مخالف شرع...».

انجام: «...و جناب سید سند آقا سید کاظم رشتی است ولی این رأی را آن دو بزرگوار نداشتند مده العمر عمل برؤیت مینمودند این اعتقاد مخصوص اجتهاد ابن عم بزرگوار است».

۲_ علم تنفس و خواص آن « ۳۷ _ ۴۰ » (طب _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در خواص و آثار مترتبه بر تنفس و دم کشیده از جنبهای چپ یا راست بینی که مطابق نظرات و طب قدیم نوشته شده است.

آغاز: «آورده مردمان و بزرگان ما تقدم در خواص نفس کشیدن میگویند که آفتاب و ماهتاب...عالم کبیر دارند...و عالم صغیر سوراخ بینی آدمی است...».

ص: ۵۸۰

انجام: «..سوراخ بینی چپ را محکم ببندد و بگیرد که نفس بیرون نرود یک شبانه روز برطرف شود اگر کسی خواهد که نفس قمر را شب در تصرف خود درآورد بدست و پهلوی راست بخوابد که نفس چپ جاری شود والله اعلم بالصواب».

۳_ رساله در شانه بینی

به ش ۲۸۶۹ در همین جلد رجوع شود.

۴_ راحه الانسان «۴۲_ ۴۶» (طب _ فارسی)

از: ؟.

در مقدمه رساله آمده که مأمون خلیفه عباسی برای نوشتن و تنظیم رساله ای در صحت و سلامتی بدن حکما و اطباء عالم را مأمور ساخت و نظرات آنها را جمع آوری کرده و آنها را درین رساله جمع آوری ساخت در فهرست نسخه های خطی فارسی رساله بنام «راحه الانسان» که مؤلف آن بدستور سلطان محمد خدابنده مطالبی را در صحت سلامتی جمع آوری کرده، آمده است، شاید نسخه در دست تغییر داده شده آن باشد.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۴۳_ الذریعه ۱۰-۵۵_ کشف الظنون ۱/ ۸۳۰].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... بدانکه مأمون خلیفه باطراف و اکناف عالم فرستاد و حکما و اطبا را جمع کرد و درخواست نمود که کتابی در طب جمع کنید...».

انجام: «...هر که سم خرگوش بر جراحت نهد که خونش نایستد باز ایستد».

۵_ شرح حدیث «اهل التوحید فی جهنم...» «۴۸_ ۵۱» (حدیث _ عربی)

از: اسمعیل بن محمد حسین خواجویی مازندرانی.

حدیثی بدین مضمون وارد شده که: «لا یصیب احدآ من اهل التوحید الم فی النار اذا

ص: ۵۸۱

دخلوها و انما تصيبهم الالام عند الخروج منها...»، رساله حاضر در شرح و توضیح معنی این حدیث نگاشته شده است.

آغاز: «اعلم انه ورد فی بعض الاخبار انه لا- یصیب احدآ من اهل التوحید الم فی النار اذا دخلوها و انما تصیبهم الالام عند الخروج منها فتكون تلك الالام جزاء...».

انجام: «..و تشبهوا بالابالسه دثروا الوبی والصوف وقنعوا من العظم بالغضروف فمثل هذا التأویل القبیح المستکره یضلون و یضلون و یحسبون انهم یهتدون».

۶_ متفرقات، حدیث و غیره

۷_ منتخباتی از حیاة الحیوان دمیری

۸_ جبر و تفویض «۱۳۳_ ۱۴۰» (کلام_ فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه به نثر جدید در بیان جبر و تفویض و رأی مختار شیعه که با استفاده از آیات و روایات نوشته شده و در آن عقاید صوفیه، کشفیه، و شیخیه رد شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد چگونه میشود که خداوند هادی در بنده صفتی خلق نماید که آن صفت مضلّ آن بنده بوده باشد و حال آنکه خود میفرماید...».

انجام: «... زیرا که این کلام مکذّب آیات مرقومه میباشد زیرا که راه او سواى حقّی است که محمد ۹ آورده که حق است پس شیعه او شیعه محمد ۹ نمیباشد و دین محمد ۹...».

ص: ۵۸۲

۹_ احکام دوازده برج «۱۴۱_ ۱۴۵» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

اعمال افعال و نیک و بد آنها و حکم نحس یا سعد بودن که در طول دوازده ماه مطابق برجهای دوازده گانه رومی آورده شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على خير خلقه محمد و آله... اما بعد بدانکه صاحب... این علم را وضعی نهاده اند و صحیح است در نقل قمر که چون حساب کنند و بدانند که قمر در کدام برج است...».

انجام: «قمر در حوت نیکست عمارت و قصر و بوستان ساختن و غرغره و قی کردن و دیدن قضات و مشایخ و مکتوبات نوشتن و خلعت پوشیدن و در مهمات و مصالح شروع نمودن والله اعلم بالصواب».

۱۰_ احکام منظوم دوازده برج «۱۴۵_ ۱۴۷» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

منظومه ای در ۳۸ بیت که در آن احوال و احکام چیزها از حیث سعد و نحس بودن مطابق نظرات منجمین سروده شده است. به ش... رجوع شود.

آغاز:

«آنچه از ماه شد... پنج دیگر فزای بر سر آن

پس بهر پنج از آن ز خانه شمس

خانه ای گیر و جای مه میدان...»

انجام:

«هم قبا و هم کلاه و هم کمر هم پیرهن آنچه داری بر.... جمله را بخشی بمن»

هیچ کدام تاریخ کتابت و نام کاتب ندارد. تحریر سده ۱۳ می باشد.

ص: ۵۸۳

رساله هشتم از انجام ناقص و در کنار صفحات آن مطالبی نوشته شده.

۱۷۹ برگ، ۱۱ × ۱۷

(۲۹۱۸)

۱_ الاربعون حدیثاً «۱_ ۸» (حدیث _ عربی)

از: ؟.

چهل حدیث منقول از رسول اکرم ۹ است که بدون هیچ گونه شرح و توضیح و سند بدنبال هم آمده اند.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين والعاقبه للمتقين و... قال رسول ۹ رسول الله ۹ من قرأ و حفظ اربعين حدیثا من امتی سماه الله تعالی و لیا فی الارض فقیها و یحشره...».

انجام: «.. کلمه لا اله الا الله حصنی فمن قالها دخل فی حصنی و من دخل فی حصنی امن عذابی و فی بعض الروایات قال الرضا فی هذا الحدیث بشرطها (کذا) و شروطها تمت».

۲_ تدبیر مسافر «۹_ ۱۳۴» (طب _ فارسی)

از: (احتمالاً) محمد مهدی بن علینقی شریف، قرن ۱۲

رساله ای است در بیان احکام و تدبیرات مسافر از جهت صحت بدن و در ادامه تعداد بسیاری از امراض و علایم آنها شناسایی و علاج و درمان آنها نیز بیان شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۴۶ (با نام زاد المسافرین،

آغاز برابر نمونه نیست) _ الذریعه ۱۲-۱۰ _ دانشگاه تهران ۹ / ۱۳۴۱].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد در تدبیر مسافر بدانکه مسافر باید قبل از

ص: ۵۸۴

حرکت اگر در بدن غلبه خون بیند فص کند و اگر اخلاطی دیگر غالب باشد مسهلی بیاشامد...».

۳_ عوامل منظوم «۱۳۵_ ۱۳۷» (نحو _ فارسی)

از: کمال الدین محمد بن حسام جوسفی، _ ۸۷۵ ق

منظومه ای در بیان اصول و قواعد نحو که در واقع مبنایش عوامل عبدالقاهر جرجانی بوده و در ضمن ۳۱ بیت به معز الدین حسین... بن غیاث الدین امیر سیستان (۷۳۲ _ ۷۷۱) تقدیم شده است.

[مرعشی ۱۲-۲۱۴ _ آستان قدس ۱۲-۳۶۲ _ نسخه های خطی فارسی ۳-۲۰۷۲ _

دانشگاه تهران ۱۳-۳۲۷۰ _ سپهسالار ۵/۳۳۸].

آغاز:

«بعد توحید خداوند و درود مصطفی نعت آل پاک پیغمبر رسول مجتبی

هست مدح خسرو غازی معز الدین حسین حامی دین آفتاب معدلت ظل اله...»

انجام:

«عامل فعل مضارع معنوی باشد بدان همچنین عامل بود میدان یقین در مبتدا»

۴_ عوامل المائه «۱۳۸_ ۱۶۴» (نحو _ عربی)

از: ملا محمد محسن بن محمد طاهر قزوین طالقانی، قرن ۱۲

آغاز: «احمدك يا من يرفع اليه صالح العمل واصلى على...»

ص: ۵۸۵

۵_ العزی فی التصریف (صرف _ عربی)

از: ابراهیم بن عبدالوهاب زنجانی.

آغاز: «اعلم أنّ التصریف فی اللّغه التّغییر و فی الصّیناعه تحویل الاصل الواحد الی امثله مختلفه لمعان مقصوده لا تحصل الاّ بها ثمّ الفعل اما ثلاثی و اما رباعی و...».

انجام: «..و ممّا زاد علی الثلاثه بزیاده الهاء... فالوصف بالواحده تقول رحمه رحمه واحده والفعله بالكسر للنوع من الفعل تقول هو حسن الطعمه والجلسه تمت.».

۶_ اعتصام «۱۸۲ _ ۱۸۸» (فقه _ فارسی)

از: حافظ.

منظومه ای در ۱۵۹ بیت که پس از مقدمه ای کوتاه در اصول دین احکام فقهی طهارت و نماز ظاهرآ مطابق فتوای محقق کرکی متوفی ۹۴۰ ق برای یادگیری سریع و بهتر مردم بنظم کشیده شده است، ناظم در دو جا خود را حافظ معرفی ساخته است.

آغاز:

«اعتصام الوری بمغفرتک عجز الواصفون عن صفتک

تب علینا فاننا بشر ما عرفناک حقّ معرفتک...»

انجام:

«حافظا این رساله مختصریست از برای عوام ما حضریست

هر که خواند دعا طمع دارم

زانکه من بنده گنهکارم

۷_ آثار گناهان (رساله در...) «۱۹۹ _ ۲۰۶» (فارسی)

(شاید از کاتب) رساله باشد.

رساله ای است در بیان آثار و خواص و ثمرات گناهان در زندگی دنیوی که با استفاده از قرآن و روایات منقوله نگاشته شده است.

آغاز: «قال الله سبحانه في كتابه العزيز «ما اصابكم من مصيبه فيما كسبت ايديكم ويعفو عن كثير» ظاهر تفسير آيه وافى هدايه اينكه هر مصيبتی كه به شما ميرسد بسبب معصيتها است...».

انجام: «..و بايد دانست كه آنچه ظاهر اين حديث باين عقوبات دنيويست و شك نيست كه عذابهايي كه در عالم برزخ و عالم آخرت است شديدتر و عظيمتر خواهد بود و عصمني الله و اياكم من شرور انفسنا و نجانى من مهالك الدنيا و الآخره بجاه محمد واله الطاهرين».

۸_ الانموذج «۲۰۷_ ۲۵۰» (نحو_ عربى)

از: جار الله زمخشرى، _ ۵۳۸ ق.

آغاز: «الكلمه مفرد و هي اما اسم كرجل و اما فعل كضرب و اما حرف كقد، الكلام...».

انجام: «..غير اعرابيه للوقف خاصه نموتمه و حيله و ماليه».

رساله دوم از انجام ناقص.

رساله ۱ و ۲ و ۳ و ۵ بخط حاج ملا على رضا بن حسين ندوشنى يزدي در ۱۲۸۴ و رساله چهارم بخط همان در ۱۲۸۵

رساله ۶ و ۷ و ۸ بخط حسين بن على رضا ندوشنى يزدي در ۱۲۸۱ (رساله هشتم) و بدون تاريخ (رساله ۶ و ۷).

۲۵۰ برگ، ۱۲ × ۱۷

(۲۹۲۲)

۱_ جُنگ «۴_ ۹۰» (فارسی)

از:

شامل ادعیه و طلسمات.

ص: ۵۸۷

آغاز: «اگر کسی غایب داشته باشد یا بیمار در شب جمعه این دعا را در چاه اندازد و هفت قدم راه برود اگر آواز شادی بشنود خوب و اگر آواز گریه بشنود بد است...».

۲_ فالنامه منسوب به حضرت رضا (علیه السلام) که در این نسخه شیخ بهائی مترجم آن دانسته شده است (فارسی)

۳_ فالنامه صد و بیست و چهار هزار انبیاء «۹۱_ ۱۰۹» (فارسی)

به تعداد انبیاء مشهور که آیاتی در حق آنان نازل شده با استفاده از آن آیات فال اشخاص پیشگویی شده است.

آغاز: «فال نامه صد و بیست و چهار هزار پیغمبر است هر که خواهد سر حال خود را بداند تیت بدل آورد، سوره فاتحه الکتاب بخواند و سه بار صلوات به حضرت رسول میفرستد به...».

انجام: «و روز شنبه در میان جنگ و خصومت سلامت باشی امیدی که داری بر آید ان شاء الله تعالی».

۴_ فالنامه حیوانات «۱۱۱_ ۱۱۷» (فارسی)

رساله ای در تعیین فال اشخاص که با استفاده از ۲۴ پرند در ۲۴ باب (ابتدا از عصفور و پایان آن طاووس) نگاشته شده است.

آغاز: «باب اول عصفور سؤال کردی بعدد قرعه او، ۲_ این کار بزودی برآید، ۳_ از جائی به جائی رفتن صبر کن، ۴_ خوابی که دیدی فرح به تو رسد ملک را بخر که فایده دارد، ۵_ نزد...».

انجام: «... باب ۲۴ طاووس سؤال کردی بعدد قرعه او، ۲_ از جائی به جائی رفتن نیک است...، ۸_ این عمارت نیک است بنا کن، ۹_ از سلطانی عزت و جاه بینی، ۱۰_ صبر کن در این وقت بمراد برسی».

۵_ طالع نامه مردان «۱۱۷_ ۱۴۶» (فارسی)

رساله ای مختصر که در آن طالع مردان در ایام دوازده ماه سال تعیین شده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد بدانکه این کتاب طالع مولود استادان بر حسب دوازده برج اعتبار تمام کرده اند و در این باب کتابها ساخته اند و چنان بود که شاه جهان...».

انجام: «.. و بحق نوح نبی الله و بحق موسی کلیم الله و بحق عیسی روح الله و بحق محمد مصطفی رسول الله احفظ صاحب هذا الكتاب بحق هذا الاسم الاعظم».

۶_ طالع نامه زنان «۱۴۶_ ۱۵۷» (فارسی)

رساله ای مختصر در بیان طالع زنان که در طول ایام دوازده ماه سال تعیین شده است.

آغاز: «طالع حمل نساء هر آن زنیکه بطالع حمل بود آتشی باشد خوب صورت و شیرین گفتار باشد...».

انجام: «عبدالله هلال گوید که خداوند این طالع باید که این نامها را با خود دارد تا در امان خدای تعالی باشد ان شاء الله».

رسال اول تحریر سده ۱۳

رساله سوم نستعلیق محمد حسن کربلایی نائینی در ۱۲۳۹

رساله چهارم نستعلیق همان کاتب در ۱۲۴۰

رساله پنجم و ششم نستعلیق ۱۲۴۰ بدون نام کاتب.

۱۵۹ برگ، ۱۱ × ۱۷

ص: ۵۸۹

۱_ ادعیه «میان ۶_ ۲۱۷» (دعا _ عربی)

از: ؟.

دعاها و مناجات از جمله مناجات خمسہ عشر مرویہ از امام زین العابدین (علیه السلام)، دعاء صباح (با ترجمہ فارسی در لابلای سطور)، ادعیه صباح و مساء، دعاء. افتتاح الثناء (افتتاح)، دعاء هلال، مکارم الاخلاق، زیارت ششم امیرالمؤمنین .

۲_ دلیل المتحیرین «۳۷_ ۶۱» (عرفان _ فارسی)

رساله ای در اصول و مبانی عرفان که در درخواست برادرش سید محمد علی که در سه فصل و یک خاتمه نگاشته و در ۶ صفر ۱۲۳۰ ق پایان رسانده است:

اول؛ در بیان آنچه سالک باید بکند و تحصیل آن نماید.

دویم؛ در بیان آنچه سالک باید ترک کند و مرتکب آنها نشود.

سیم؛ در بیان ارکان و آداب ریاضت و مجاهده نفس.

خاتمه؛ در بیان اوراد و اذکار.

[الذریعه ۸ / ۳۶۰].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد بر ضمیر منیر مهر تنویر ارباب دانش مخفی نماند که اخوی ارجمندی سید محمد علی وفقه الله لسعاده الدارین طالب طریقه سلوک...».

انجام: «... واهل حق را از اهل باطل تمیز دهد این است آنچه در این رساله گنجایش داشت که مذکور شد از آداب سلوک و طریقه ریاضت نفس بر سیل احتیاط تمت.».

ص: ۵۹۰

۳_ طریق سلوک (رساله در...) «۷۴_ ۷۷» (عرفان _ فارسی)

رساله ای مختصر در اصول و امهات سلوک که در واقع چکیده کتابهای بزرگ عرفانی است و برای مبتدی و سالک نوپا مفید است.

آغاز: «اما بعد بدان ای برادر عزیز که راه به سوی قرب حق تعالی جل شأنه منحصر است به دو چیز تخلیه و تحلیه یعنی خالی کردن نفس ناطقه که قلبش میگویند و...».

انجام: «... و فرعونیت در نفس او شکوفه نخواهد کرد اللهم وفق وسدد و قو نفوسنا للترقی. الیک بالعیایات الخفیه والنفحات القدسیه بحق محمد وآله سادات البریه این است مختصری از مطول و مجملی از مفصل در طریق سلوک راه خدا».

۴_ منظومه عرفانی «۹۹_ ۱۰۵» (عرفان _ فارسی)

از: سید صدر الدین دزفولی (کاشف) ۱۲۵۸

منظومه ای در ۶۵ بیت که در بیان سلسله عرفانی از جنید تا سید محمد لاهیجی شارح گلشن راز موعظه و پند اخلاقی سروده شده است، اشاره به نام ناظم در لابلای سطور آمده است.

آغاز:

«آنکه دارد خرقة از شاه رضا

هست معروف آن ولی اصفیا

بود دربان امام دین علی آنکه باشد حق تعالی را ولی...»

انجام:

«... تا بدنیا وارهی از اضطراب در قیامت دور باشی از عقاب

این نصیحتها ز دل بشنو تمام

عاقلان را نکته ای بس والسلام»

ص: ۵۹۱

۵_ ادعیه «۱۳۳_ ۱۴۵» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه در ادعیه و اذکار و ختومات که مؤلف خود آنها را تجربه کرده در سه فصل تنظیم شده است:

فصل اول؛ در بیان نمازهایی که محققین علما در قضای حوائج روایت کرده اند.

دویم؛ در ذکر بعضی از اوراد مجربه.

سیم؛ در ذکر چند دعای مجرب و بیان مجملی از آداب دعا.

آغاز: «مخفی نماناد که این مجموعه ای است از اوراد و ادعیه ماثوره از اصحاب عصمت که در کتب معتبره علمای دین و ارباب یقین مذکور و مسطورند اندکی از آن بسیار...».

انجام: «... در بعضی از ادعیه که از ائمه دین روایت شده و امر به ترک آن شده باشد عیبی نیست در ترک آن اما باید در اوقات دعا کم بخورد و کم بیاشامد خصوص حیوانی کم بخورد والسلام علی من اتبع الهدی».

۶_ سیر و سلوک = نامه مرحوم بیدآبادی «۱۴۹_ ۱۵۱» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن رفیع الدین بیدآبادی اصفهانی، _ ۱۱۹۷ ق.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۲۰۸ _ الذریعه ۱۲-۲۸۳ _ دانشگاه تهران ۱۲ / ۲۷۷۰].

آغاز: «از فاضل مدقق... یا اخی وحبیبی ان کنت عبدالله فارفع همتک ووکل الیه... تا توانی همت خود را عالی نمالان المرء یطیر بهمته کما یطیر الطیر بجناحیه...».

انجام:

«... هر کس که ز شهر آشنائست

داند که متاع ما کجائست

ص: ۵۹۲

جامی ره هدی به خدا غیر عشق نیست گفتیم والسلام علی تابع الهدی

زور این باده ندانی به خدا تا نچشی»

۷_ ارشاد المریدین «۱۶۲_ ۱۸۹» (عرفان _ فارسی)

از: سید صدرالدین بن محمد باقر کاشف دزفولی، ۱۱۷۶_ ۱۲۵۸ ق.

رساله ای در سلوک و مباحث عرفانی که در ۸ رمضان ۱۲۲۲ ق پایان یافته است.

[الذریعه ۱-۵۲۰_ نسخه های خطی فارسی ۲-۱۰۲۳_ مکتبه امیرالمؤمنین نجف (شماره ۲-۱۳۶۲)].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد بر ضمیر منیر مهر تنویر ارباب دانش مینگارد که این چند کلمه ایست در آداب سلوک و طریق ریاضت دادن نفس اماره براه خدا...».

انجام: «... و هر گاه قدری سیر کرده باشد و ترقی از برای نفس او حاصل شد. اما نه تمام پس مناسب اوست طریقه سوم که الله باشد این است خلاصه راه سلوک اهل الله اللهم وفقنا للعمل به بمحمد وآله».

رساله اول تحریر ۱۲۳۱ در دزفول و ۱۲۳۲ در بروجرد. با جدول زر در صفحات.

رساله دوم شاید بخط مؤلف باشد. (سده ۱۳).

رساله سوم و چهارم تحریر سده ۱۳ با جدول زرین در صفحات.

رساله پنجم نستعلیق ۱۲۶۰

رساله ششم و هفتم تحریر سده ۱۳

۲۲۶ برگ، ۱۰ × ۱۴

ص: ۵۹۳

۱_ ارجوزه فی التوحید « ۱ _ ۲۲ » (کلام _ عربی)

از: محمد کریم بن محمد ابراهیم قاجاری کرمانی، _ ۱۲۸۸ ق

به شماره...مراجعه شود.

آغاز:

«الحمد لله العظيم العالی ذی المجد و الاکرام والجلال»

انجام:

«فلم یغادر من صغیره و لا

کبیره الا و فیہ فصلا»

۲_ قصیده در مدح حاج کریم خان قاجاری

۳_ ترجمه توحید الرضا = ترجمه خطبه الرضا (علیه السلام) «۲۸۲۵» (حدیث - فارسی)

از: علامه مجلسی، ۱۰۳۷ _ ۱۱۱۰ ق

ترجمه و شرح مختصری است بر خطبه امام رضا (علیه السلام) که درباره توحید باری تعالی انشاء فرموده است.

[الذریعه ۴-۹۹ _ مرعشی ۱/ ۲۱۷].

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد تراب اقدام سالکان مالک یقین محمد باقر بن محمد تقی حشرهما... بموقف عرض طالبان معارف ربانی می رساند ان المأمون لما اراد ان يستعمل الرضا (علیه السلام)».

۴_ سؤال و جواب « ۲۹ _ ۴۹ » (کلام _ فارسی)

مؤلف که خود را از اولاد ابن طباطبا شمرده مجموعه سؤالات و شبهات وارده در باب مذهب شیخیه را ملاحظه به آنها پاسخ داده است.

ص: ۵۹۴

آغاز: «الحمد لله رب العالمين....و بعد چنين ميگويد العبد المنتهي الى الطباطبا من آل عبا چون جناب قبلهگاه بعض الحاج والمعتمرين فرمايش فرمودند كه بعضى از اكابر بعضى سؤالات از من نموده...».

انجام: «و الانصاف افضل الاوصاف كائنه ما كانت و بالغه ما بلغت تمام شد جواب اين سؤالات».

۵ _ مقاله ای در معرفت (۲ برگ)

۶ _ سؤال و جواب «۵۸ _ ۶۵» (کلام _ فارسی)

از: محمد باقر.

رساله ای در پاسخ به سؤالات محمد هاشم بن احمد مصاحبی محمدی نائینی كه ظاهرآ مطابق مشرب شيخيه نوشته شده است.

آغاز: «الحمد لله....و بعد چنين گوید بنده خاسر محمد باقر عفی الله عنه كه اين مختصرى است در جواب يكى از اعيان كه عبارت ايشان را عنوان کرده جواب عرض ميكنم...».

انجام: «..همه اصرار در اثبات اين معنى دارند نهايت آنكه هريك ...ادعاى حقيقت را از براى خود ميكنند...».

۷ _ اجوبه مسائل علی اکبر بن محمد سمیع «۷۶ _ ۸۳» (کلام _ عربی)

از: احمد بن زين الدين احسايي، _ ۱۲۴۲ ق

رساله ای کوتاه در جواب سؤالات «ملا علی اکبر بن محمد سمیع» كه بصورت «قال _ اقول» تنظيم شده و در آن به مطالبی درباره خلوص نیت، حضور قلب در نماز و طريقه رياضت حقه و ترقى نفس در کمالات قدسيه پرداخته شده است.

[فهرست کتب مشايخ ۲ / ۳۷].

ص: ۵۹۵

آغاز: «الحمد لله... ان الرجل الافخر المكرم الملا... قد ارسل الى كلمات قليلهمشتمله على معانى جليله يريد من الفقير الجواب و هي انه قال ان تفضلوا و...».

انجام: «.. شرط الاقبال والتوبه التام عند كل لفظه تذكر مطلوبه من غير تصوّر له و لا لنفسك و انما توجه الى معطى الخيرات جل و علا والحمد لله».

۸ _ كيفيت بقاء اجساد ائمه معصومين «۸۴ _ ۸۹» (كلام _ فارسی)

از: سيد كاظم بن قاسم رشتي حائري، _ ۱۲۵۹ ق

[فهرست كتب مشايخ ۱۱۶/۲].

آغاز: «بدان ايدك الله كه خداوند عالم جل شأنه واحدى است معرى از شائبه كثرات و احدى است منزّه از مشابهت مخلوقات و دانايى مبرّا از آلايش صفات...».

انجام: «.. و حال آنكه جبرئيل بصورت اعرابى در مسجد ميروند نه آن است كه آن جسد اصلى آورده شود يا بهم كوبيده ميشود و كوچك ميشود».

۹ _ اجوبه مسائل الاصفهاني «۹۱ _ ۹۳» (كلام _ عربى و فارسی)

از: ؟.

رساله اى کوتاه در پاسخ سؤالاتى است كه ميرزا محمد حسن اصفهاني بفارسي فرستاده است.

آغاز: «الحمد لله... ان الجنا ب السید السند والعلم المعتمد... قد ارسل الى مسائل عديده و امرنى بالاستعمال فى الجواب مع علمه...».

انجام: «... چنانكه سالهاى دراز دیدند این حدیث را كه فرمودند انظروا الى رجل منكم قد روى حدیثنا و هیچ بذهن شما خطور نکرده است»

رساله اول نستعلیق محمد رضا در ۱۳۰۰

رساله سوم از انجام ناقص. نستعلیق ۱۳۰۹

ص: ۵۹۶

رساله چهارم نستعلیق محمد رضا نائینی در ۱۳۰۴

رساله ششم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳. از انجام ناقص.

رساله هفتم نستعلیق محمد رضا بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

رساله هشتم از انجام ناقص. تحریر سده ۱۳

رساله نهم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

۹۷ برگ، ۱۰ × ۱۸

(۲۰۰۷)

۱_ اصول دین «۳_ ۲۴» (کلام _ فارسی)

از: محمد جعفر بن سیف الدین استر آبادی، _ ۱۲۶۰ ق

[الذریعه ۲-۱۶۷ _ ملی تهران ۲-۲۰۹ _

نسخه های خطی فارسی ۲-۸۷۸ _ الفبایی آستان قدس / ۵۴].

آغاز: «الحمد لله على نواله والصلاه والسلام على رسوله و آله اما بعد پس میگوید خادم بساتین مذهب جعفری از مذاهب شرع محمدی... که این رساله ایست در بیان اصول دین...».

انجام: «..و هر کس قبول نمود شقی بالاختر خواهد بود و ممکن است که مراد مبالغه باشد باین معنی که سعید گویا سعید در شکم مادر و شقی شقی در شکم مادر بود».

۲_ رساله اصول دین (فارسی)

از: استر آبادی.

۳_ رساله در صفات خدا

ص: ۵۹۷

۵_ لبّ اللباب (یا لبّ الالباب) «۳۹_ ۷۹» (رجال_ عربی)

از: محمد جعفر بن سیف الدین استرآبادی،

_ ۱۲۶۰ ق

رساله ای است در قواعد کلی علم درایه و رجال همراه با برخی مباحث اصولی که در یک مقدمه و هشت باب و یک خاتمه تنظیم و در ده ه دوم ربیع الثانی ۱۲۳۵ ق پایان رسیده است: ۱_ فی تعریف الخبر. ۲_ فی تقسیمه. ۳_ فی انحاء تحمّل الحدیث. ۴_ تزکیه الراوی. ۵_ فی الفاظ الجرح والتعدیل. ۶_ فی لزوم ذکر سبب تلک الالفاظ. ۷_ فی تعارض الجرح والتعدیل. ۸_ فی کیفیه الرجوع الی کتب الرجال و تمیز المشتربات.

[الذریعه ۱۸-۲۸۳_ مرعشی ۱۱-۲۷_ مجلس ۳۷-۳۸۵_ الفبایی آستان قدس / ۴۸۲].

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فيقول الغريق في بحر العصيان... هذه رساله في علم الرجال كتبها علي سبيل الاستعجال اسعافاً لحاجه بعض الاحباب و سميتها بلبّ الالباب...».

انجام: «... كالاجماع غير مستلزم لعموم الاعتبار كما لا يخفى مضافاً الى كون احتمال الخطاء في العلم اكثر فتدبر نعم يصح القول بالاعتبار من جهة حصول الظن بالصدق والحكم».

۶_ الخطب الاثني عشر «۷۹_ ۸۴» (عربی)

از: محمد جعفر بن سیف الدین استرآبادی، _ ۱۲۶۰ ق

مجموعه دوازده خطبه در مدح و ثناء خدای تعالی و اهل بیت در اول کتابها می آید و یا در منابر قرائت میشود.

آغاز: «الحمد لله على نواله... اما بعد جمع خطب من كلام (استادی دام ظلّه)،

ص: ۵۹۸

الخطبه الاول: الحمد لله الذى اعطانا بعد الوجود من الوجود مقاليد سلاسل الاحكام...».

انجام: «... والسلام على المبعوث لتقويه العقول و شفيح.....لنجاه امته عن النار ودخول الجنات محمد وآله الذى هم ساده السادات العظام».

٧ _ المفهوم والمنطوق «٨٤ _ ١٠١» (اصول فقه _ عربى)

از: محمد تقى بن ابیطالب يزدى، قرن ١٣

مباحث مربوط به مفهوم و منطوق با عناوينى چون «دفع اوهام و تنقيح مقام»، «تقسيم فيه تحقيق»، «تقديم كلام فيه نفع المرام»

آغاز: «الحمد لله ما نطق الحدوث بقدمه و انتهض الدليل على دوامه و عجز سهام الاوهام عن المجاز الى كنه صفاته...».

انجام: «..والمرجو ممن نظر الى هذا التأليف ان يمتن على هذا الضعيف باصلاح الفاسد و ترويج الكاسد».

٨ _ هدايه السعداء فى زياره سيد الشهداء «١٠١ _ ١٠٩» (فارسي)

از: محمد جعفر بن سيف الدين استرآبادى،

_ ١٢٦٠ ق

رساله اى است در آداب و اعمال زيارت امام حسين (عليه السلام) در كربلا كه در يك مقدمه و سه باب و يك خاتمه تنظيم شده است.

آغاز: «الحمد لله على نواله... اين رساله ايست مسماه بهدايه السعداء فى زياره سيد الشهداء ٧ و آن مشتمل است بر يك مقدمه و سه باب و يك خاتمه اما مقدمه پس در بيان بعضى از فضائل سيد الشهداء...».

انجام: «...و خواتيم عملى و جوامع املى الى منتهى اجلى والسلام عليك و رحمه الله و بركاته».

ص: ٥٩٩

۹_ خطبه طنجیه منسوب به امیر مومنان (علیه السلام)

۱۰_ تقلید المیت «۱۲۲_ ۱۲۶» (فقه و اصول _ عربی)

از: محمد صالح.

رساله ای است درباره اینکه آیا پس از مرگ مجتهد مقلدینش میتوانند همچنان از او تقلید کنند یا باید به مجتهد زنده ای مراجعه کنند. مؤلف گفته که پدرش در تعلیق بر شرایع قول دوم (عدم بقاء بر میت) را اختیار کرده ولی خودش قول اول (بقاء میت) را اختیار و دلایل آن را بیان نموده است.

آغاز: «بسمله، قال السید دام مجده فی رسالته بعد تحریر مسأله تقلید المیت و بسط القول فیہ و ینبغی التنبیہ لامور الاول اذا قلد المجتهد الحی علی الوجه المعتر ثم مات ذلك المجتهد...».

انجام: «..فلذا لو رجع المجتهد عما افتاه لم یجز للمقلد البقاء بل تجب علیه الرجوع والمجتهد اذا مات ذهب ما ظنه».

۱۱_ مطایبات و داستانهای فکاهی

۱۲_ متفرقات

رساله پنجم نستعلیق ۱۲۶۳

رساله هفتم نستعلیق مؤلف در ۱۲۲۸ در مدرسه ملا محمد اسماعیل یزدی عقدایی در یزد.

رساله هشتم نستعلیق ۱۲۶۳

بقیه رساله ها تاریخ کتابت ندارد.

۱۲۷ برگ، ۱۰ × ۱۵

ص: ۶۰۰

۱_ مفاتیح الغیب «۱_ ۶۳» (حدیث _ فارسی)

از: محمد بن مهدی حسینی تبریزی، _ ۱۲۶۴ ق

رساله ای است در آداب و طریقه استخاره و استشاره که در یک خاتمه و هشت مفتاح و یک خاتمه و در سال ۱۲۵۲ ق تألیف و تنظیم شده است: فاتحه؛ در فضیلت و کیفیت استخاره. مفتاح اول؛ در استشاره با مؤمنان. دوم؛ در آداب و نماز و ادعیه و استخاره. سیم؛ در استخاره بقلب. چهارم؛ در استخاره بنادق. پنجم؛ در استخاره ذات الرقاع. ششم؛ استخاره برقاع. هفتم؛ استخاره بتسییح. هشتم؛ استخاره به مصحف. خاتمه؛ در بعضی امور نادره.

آغاز: «بسمله، منعمی را سپاس و شکر سزاست که زبانها به حمد او گویاست و درود بی پایان بر سید انام و بر اوصیای کرام از اولاد عظام او باد اما بعد چنین گوید بنده خاطی محمد ابن المهدی الحسینی التبریزی...».

انجام: «و بعد از این چندان لازم و ضرور نبود بدین اکتفا شد».

۲_ خواص آیات و سور قرآن «۶۴_ ۸۰» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای است در بیان خواص و ثمرات و ثوابهای سوره های قرآنی که بترتیب سوره ها و با استفاده از روایات نوشته شده است.

آغاز: «بسمله، در بیان بعضی از خواص سوره های قرآن و خواص بعضی آیات آن الفاتحه مرویست که چون عطسه کند و سوره فاتحه را بر کف دست خود بخواند و مسح کند بآن روی خود را ایمن شود از رمد و از سفیدی...».

انجام: «..المعوذتین کسی که هر شب آن را بخواند ایمن گردد و از وسوسه و از شرّ جنّ و چون آنها را بر طفل بندند ایمن شود از جن و از گزنده ها تم بالخیر».

ص: ۶۰۱

۳_ محمدیه در بیان قواعد قرائت قرآنیہ «۸۱_ ۹۰» (تجوید _ فارسی)

از: محمد بن شمس الدین کاظمی قاری، قرن ۱۲

رساله ای است در اصول و قواعد علم تجوید قرآن که بدرخواست دوستش حاج محمد شفیع تبریزی صفوی و بنام شاه سلیمان صفوی (۱۱۰۵ ق) تألیف و در یک مقدمه و نه باب و یک خاتمه تنظیم ساخته است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۹۷ _ دانشگاه تهران ۱-۲۳۶ _ ملک تهران (شماره ۸-۵۴۱۸)]

آغاز: «بسمله الحمد لله... اما بعد چنین گوید اقل الخلیفه احوجهم الی الله الباری محمد بن شمس الدین الکاظمی القاری که بر رأی اولوا الالباب مخفی نیست که دانستن علم قرآن از اعظم مطالب و اهم...».

انجام: «..و ناظر انضمام شفتین را مشاهده کند و اعمی... را در نیابد والله اعلم بالصواب تم بالخیر».

۴_ تحفه الامیر «۹۰_ ۱۰۷» (تجوید _ فارسی)

از: محمد بن مهدی حسینی تبریزی، ۱۲۶۴ ق

رساله ای است در اصول و مهمات علم تجوید و قرائت که در هشت باب تنظیم شده است:

- ۱ _ بیان مخارج و مراتب حروف و احکام تنوین. ۲ _ در ادغام و مد و قصر. ۳ _ در تفخیم و ترقیق لام و راء و اشباع هاء. ۴ _ در همزه قطع و وصل و استعاذه و بسمله و قرائت. ۵ _ در کیفیات محاسن قرآن و تلاوت. ۶ _ معایب در قرائت. ۷ _ در اشباع و مشکلات حروف. ۸ _ آداب تلاوت.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۸۱ _ الذریعه ۳-۴۲۱ _

مشار فارسی ۱-۱۲۰۰ _ دانشگاه تهران ۲/۶۹۵].

آغاز: «بسمله الحمد لله الدی اطلق السنننا بتلاوه القرآن و جعلنا من امه اشرف بریته

ص: ۶۰۲

محمد المصطفى المبعوث الى الانس والجان صلى الله عليه و على آله و على (كذا) خلفائه الذين هم امناء الرحمن و بعد ذره...».

انجام: «... که اینها از جمله لوازم تلاوت است والله یهدی من یشاء الی صراطٍ مستقیم تمت بالخیر».

۵_ نظم اللالی = لؤلؤیه «۱۰۷_ ۱۱۴» (تجوید _ فارسی)

از: سید ابوالقاسم قاری خراسانی، _ زنده ۱۰۸۳ ق

به شماره ۲۶۱۸ در هیمن جلد مراجعه شود.

آغاز:

«ای کلام از انتظام نام ذات در نظام

۶_ تحفه الطالبین «۱۱۴_ ۱۱۸» (تجوید _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای در تجوید و اصول قرائت که خاتمه آن درباره اختلافات قراء سبعة در سوره فاتحه و توحید است، دو رساله بنام «تحفه الطالبین» در فهرست نسخه های خطی فارسی ۱-۸۳ آمده که برای هیچکدام خاتمه ای ذکر نشده که بتوان با آنها تطبیق نمود.

این نسخه فقط خاتمه را دارد.

[نسخه های خطی فارسی ۱/ ۸۳].

آغاز: «خاتمه: در بیان اختلافات قراء سبعة در سوره مبارکه فاتحه و اخلاص بدانکه سوره فاتحه در اقوال صریحاً نصّاً هفت آیه است بلا خلاف و در تعیین آیات خلاف کرده اند بعضی بسم الله الرحمن الرحیم را یک آیه گفته اند...».

انجام: « باقی قراء بضمّ فاء و همزه منوّنه میخوانند».

ص: ۶۰۳

کتاب اول و سوم نسخ ۱۲۵۵

کتاب چهارم و پنجم نسخ ۱۲۵۵. حواشی دارد.

کتاب ششم نسخ ۱۲۵۵

همه رساله ها تصحیح و مقابله شده است.

۱۲۰ برگ، ۱۰ × ۱۵

(۳۰۵۱)

۱_ الاعتقادات «۱_ ۳۰» (عربی)

از: شیخ صدوق _ ۳۸۱ ق

به ج ۱ ص ۴۹ مراجعه شود.

۲_ مناسک الحج «۳۰_ ۳۷» (فقه _ عربی)

از: محقق کرکی، _ ۹۴۰ ق

در احکام حج بصورت فتوا که در یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه تنظیم شده است:

المقدمه؛ تعریف الحج. الفصل الاول؛ فی عمره التمتع. الفصل الثانی؛ الطواف حول الکعبه. الفصل الثالث؛ فی افعال الحج. خاتمه؛ استحباب زیاره النبی ۹ فی المدینه.

[مرعشی ۱۳-۱۳۲ و ۹-۸۷ (به اسم شهید ثانی) _ الذریعه ۲۲-۲۶۹ _ مجلس ۲۵ / ۹۰].

آغاز: «الحمد لله على سوابغ نعمه الغزار والصلاح... اما بعد فهذه جمله مشتمله على مناسك حج بيت الله الحرام و زیاره رسوله و آله و عليه و عليهم السلام صنفتها على سبيل الاختصار بالتماس...».

انجام: «..و ان من تمام الوفاء بالعهد و حسن الاداء زیاره قبورهم فمن زارهم رغبه فی زیارتهم و تصدیقاً بما رغبوا فيه...یوم القیامه. تمت.».

ص: ۶۰۴

۳_ القصر فی السفر (رساله فی...) «۳۷_ ۳۸» (فقه _ عربی)

از: ؟.

رساله ای است در طریقه کیفیت نماز مسافر در سفر که بواسطه املاء استاد کاتب تحریر و تنظیم شده است.

آغاز: «من املاء شیخنا و مولانا فی تحقیق القصر فی السفر: لونوی المسافر اقامه عشره فی بلده ثم خرج من موضع الاقامه بحیث تجاوز حدود البلد و لم تبلغ مسافه...».

انجام: «و تعدد مرات التردد قبل الاقامه لا یقدح اذ لا یصیر بذلك مسافراً من دون قصد المسافه و هو... بقصد الاقامه قبله تمت الرساله المیمونه».

۴_ حاشیه الجعفریه «۳۸_ ۴۰» (فقه _ عربی)

از: (احتمالاً) لطف الله بن انوشروان، قرن ۱۰

رساله «جعفریه» در احکام صلوات از محقق کرکی با توجه به اینکه کاتب این رساله ها شخص فاضل و معاصر محقق کرکی و شاید هم شاگرد و تلمیذ وی بوده محتمل است نگارنده رساله باشد.

آغاز: «بسمله، قوله فی الجعفریه فی صلوات الآیات: مستمر الی الوقت فان... لم یجب الّا الزلزله».

انجام: «..والدلائل المتنافیه الجمع بینها و لو من بعض الوجوه لان العمل ببعض و اطراح بعض فیہ مع الترجیح بغير مرجح ابطال الدلیل... و هو ملعوم البطلان».

۵_ التقیه «۴۰_ ۴۲» (فقه _ عربی)

از: محقق کرکی، _ ۹۴۰ ق

رساله ای است در معنی و ادله حکم تقیه که بصورت استدلالی بیان شده است.

[الذریعه ۴-۴۰۴ _ مرعشی ۱۳ / ۱۲۹].

ص: ۶۰۵

آغاز: «بسم الله والحمد لله كما ينبغي والصلاه على محمد وآله، اعلم ان التقيه جائزه و ربما وجبت والمراد بها اظهار موافقه اهل الخلاف فيما يدينون به خوفاً..».

انجام: «..وقد تقرر فى الاصول ان النهى فى العباده يدل على الفساد و هو دال على المراد فى محل النزاع كاف لمن كان له ملاحظه الانصاف، تمت».

۶_ احكام كثير الشك «۵۰_ ۵۱» (فقه _ عربى)

از: ؟.

رساله اى است كه در آن احكام شخص كثير الشك در نماز به همراه مختصر ادله و استدلالى بيان شده است.

آغاز: «الحمد لله المتعالى بوجوب وجوده عن الاضداد و الانداد والمقدس لكماله الدال على صاحبه والوالد و الاولاد...».

انجام: «..و ثانيهما ان الظن ترجيح احد الطرفين اعنى الطرف الوجود و طرف العدم....ترجيحاً غير مانع من التبعض و بالآخر يخرج الاعتقاد الجازم».

۷_ مسائل متفرقه و سؤال و جواب و احاديث از كاتب رساله

از: شايد از محقق كركى باشد.

رساله اول نستعليق لطف الله بن انوشروان در ۹۵۲. با مهر مربع «يا رفيع كل رفيع ۱۱۱۷» بر برگ اول. تصحيح شده.

رساله دوم نستعليق همان كاتب در ۹۵۱. تصحيح شده.

رساله سوم و چهارم نستعليق همان بدون تاريخ.

رساله پنجم نستعليق همان در ۹۵۱

رساله ششم و هفتم بخط همان كاتب بدون تاريخ.

۵۳ برگ، ۱۰ × ۱۵

ص: ۶۰۶

۱ _ جام جم «۱ _ ۶۲» (حدیث _ فارسی)

از: حسن بن محمد

در شرح حدیث «من عرف نفسه فقد عرف ربه» که در یک مقدمه و یک خاتمه و چهار باب تنظیم شده است: مقدمه؛ در ۵ مطلب.

باب اول؛ در وجه اول (در ۴ فصل)

باب دوم؛ در وجه ثانی از تفسیر حدیث.

باب سیم؛ در وجه ثالث از وجوه تفسیر (در ۱۳ فصل)

باب چهارم؛ در وجه چهارم از تفسیر حدیث (در چند فصل)

خاتمه؛ در دو مطلب.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على محمد وآله الطاهرين سيما مولانا امير المؤمنين و اولاده الائمه الغر الميامين
اما بعد اين رساله ايست نگاهشته خامه اين تبه نامه تراب اقدام علما...».

انجام: «..و اين دو حدیث بسیار مبسوط است موضع حاجت از آنرا بیان کردیم کافی است از برای اثبات مطلب مذموم بودن
دنیا در نزد خدا و بندگان خدا و هم اولیاء و انبیاء صلوات الله علیهم».

۲ _ منتخب مقطع تکمیل الصناعه = رساله در قافیه «۶۳ _ ۸۱»

(عربی _ فارسی)

از: عطاء الله بن محمود حسینی.

به شماره ۲۴۹۱ از چهار کتابیها در همین جلد مراجعه شود.

آغاز: «سپاس بیقیاس صانعی را که تأسیس بدایع مصنوعات...اما بعد این رساله ایست در علم قوافی رسیده بعرف شعرای عجم
منتخب از مقطع کتاب تکمیل

ص: ۶۰۷

الصنّاعه که آن کتابرا این فقیر حقیر...».

انجام: «و ردیف در لغه کسی را گویند که در عقب کسی دیگر بر مرکبی سوار شده باشد و چون حال ردیف نسبت بقافیه مشابه حال آنکس بود او را ردیف نام کردند».

۳_ انیس الشعراء «۸۱_ ۱۱۶» (عروض _ فارسی)

از: محمد بن عبدالخالق.

رساله ای کوتاه در بیان اصول و قواعد علم عروض که در یک مقدمه و یک مقصد و یک خاتمه تنظیم شده است:

مقدمه؛ در سه فائده. مقصد؛ در بیان علم عروض. خاتمه.

[مرعشی ۱۵۴/۱۵].

آغاز: «خلاصه کلام و نقاوه ابتداء اقوال انام سپاس کریمی است... اما بعد چنین گوید واثق بالزّزاق محمّد بن عبدالخالق غفر الله لهما و عفی عن ذنوبهما که پیش از این زین الشعراء المتأخرین یعنی وحید تبریزی...».

انجام: «خامس آنکه تا ممکن باشد قافیه را تکرار نکنند تا حمل بر عجز نشود».

۴_ بدائع الصنائع «۱۱۶_ ۱۴۹» (بلاغت _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای در بیان اصول و قواعد علم بدیع که بالغ بر صد و پنجاه نوع صنعت میشود که در ضمن ۶۷ باب (چنانکه خود در مقدمه گفته و اصل رساله در ۶۳ باب است) تنظیم شده است:

۱_ فی حسن المطلع...

۱۰_ فی رد العجز علی الصدر...

۲۰_ فی مراعات النظیر....

ص: ۶۰۸

۳۰_ فی جامع البحور...

۴۰_ فی الموصل....

۵۰_ فی الجمع والتقسیم....

۶۰_ فی المترزل....

۶۳_ فی حسن الاختتام.....

آغاز: «احمد الله على نظام بدائع صنائعه... اما بعد بر رأی عالم ارای ارباب اولوالباب ومن عنده علم الكتاب و ضمیر منیر اصحاب احزاب الذين امنوا و عملوا الصالحات طوبی لهم و حسن مآب مبین و معین مبرهن شده...».

انجام:

«..بار هجرانش که کوه از حمل آن عاجز شود این تن مسکین تنها بر نتابد بیش از این

دوش بودم با خیالش غیرتم گفت ای... حضرت سلطان گدا را بر نتابد بیش از این»

۵_ محسنات بدیع

کتاب از برخی کتابها محسنات بدیع را که در رساله قبل نبود انتخاب و در چند صفحه آورده است

۶_ نظم اللالی = لؤلؤئیه «۱۵۲_ ۱۵۷» (تجوید _ فارسی)

از: سید ابوالقاسم قاری مشهدی، _ زنده ۱۰۸۳ ق

به شماره ۲۶۱۸ مراجعه شود.

رساله اول نستعلیق ۱۲۲۲. تصحیح شده.

رساله دوم نستعلیق محمد دهنوی ساکن مدرسه کاسه گران ۱۲۱۷ حواشی از مؤلف دارد و تصحیح شده.

ص: ۶۰۹

رساله سوم نستعلیق محمد جیران (کذا) در جمعه ۱۵ رجب ۱۲۱۷ در دارالسلطنه اصفهان تصحیح شده و حواشی دارد.

رساله چهارم نستعلیق ۱۲۱۷

رساله ششم بدون تاریخ. تحریر سده ۱۳

۱۵۷ برگ، ۱۰ × ۱۵

(۳۲۶۳)

۱ _ مطالع الانوار «۳ _ ۱۱۳» (کلام _ فارسی)

از: ؟.

بیان آیات و روایات وارده در مباحث مهم کلامی و اعتقادات که ظاهر آ در سیزده مطلع و یک خاتمه تنظیم شده است:

مطلع سیزدهم؛ در بیان اخبار و روایاتی که در بیان طایفه شیعه معمول فیه است و متفق علیه (شامل یک مقدمه و ۶۸ نور)

خاتمه؛ در بیان آثار مطالع مذکوره (شامل یک مقدمه و ۱۶ مسأله)

در خاتمه از عقاید شیخ احمد احسائی و سید کاظم رشتی و حاج کریم خان (برگ ۹۷) یاد کرده است ولی خود شیخی نبوده است.

نسخه حاضر فقط از مطلع سیزدهم را دارد و مسأله هفتم از خاتمه در بیان معنی سوره مبارکه حمد است.

آغاز: «مطلع سیزدهم در بیان آیات و اخباری که در میان طائفه شیعه اثنا عشریه وفقهم الله تعالی معمول فیه است و متفق علیه جمیع اهل قبله اسلام اهل لسان عرب است و دلالت دارد بر اصول عقاید...»

ص: ۶۱۰

۲_ الاعتقادات = الاعتقاده «۱۱۴_ ۱۱۷» (عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

عقاید و سه فصل فروعاً لازم الاجراء است که مؤلف پشت سرهم آورده است.

[الذریعه ۲-۲۳۸ _ مرعشی ۳-۱۹۵ _ مشار عربی ۷۰ / الفبایی آستان قدس / ۵۸].

آغاز: «بسمله الحمد لله على آلائه والصلاه على اشرف انبيائه و اوليائه و بعد فأننا معاشر الشيعة الاثنا عشرية انما اخذنا اصولنا الدينيه و فروعنا المليه مما قامت عليه البراهين العقلية و شهدت به...».

انجام: «...و نعتقدان الامر بالمعروف والنهي عن المنكر واجب بشرط التأثير و امن الضرر. هذه عقائدنا...والله الى التوفيق تمت الرساله».

۳_ اللغز النحويه «۱۱۷_ ۱۱۸» (معما _ عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

معما و لغزی کوتاه درباره مسایل نحوی است که برای تمرین و ممارست ذهن نگاشته شده.

آغاز: «بسمله اما بعد الحمد والصلاه فيقول الفقير الى رحمه ربّه الغني محمد المشتهر ببهاء الدين عاملي عفى الله عنه يا من صرف في مطالعه النحو اياماً و خاض فيه شهوراً و اعواماً اخبرني عن اسم ثنائى الاحاد».

۴_ ذبائح اهل الكتاب = الذبيحه «۱۱۸_ ۱۲۳» (فقه _ عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

مؤلف در مقدمه گفته که نامه ای از پادشاه روم رسید که در آن نوشته بود که علمای مسیحی روم دو مساله را بر شما تشنیع میکنند اول مسأله امامت و دوم مسأله حرمت ذبیحه های اهل کتاب با اینکه در قرآن آمده «و طعام الذین اتوا الكتاب حلّ لکم»، پس

ص: ۶۱۱

به امر سلطان عباس مأمور به نگارش کتابی در این باره گردید.

[مرعشی ۳-۱۹۵ _ الذریعه ۱۰-۳ _ مجلس ۳۸ / ۴۹۸].

آغاز: «بسمله الحمد لله على جزیل افضاله والصلاه على اشرف العالمین محمد ۹ وبعد فيقول الفقير الى عفو الله محمد المشتهر... ووفقه الله للعمل في يومه لغده قبل ان يخرج من يده ان الباعث على تأليف...».

۵ _ جهه القبله «۱۲۳ _ ۱۲۶» (عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

رساله ای کوتاه در تحقیق و روش بدست آوردن سمت قبله برای ادای نماز که بجهت اختلاف فقها در بدست آوردن آن و رفع ابهامات نگاشته شده است، مؤلف غیر از این، رساله ای دیگر بنام «رساله فی القبله» دارد.

[مرعشی ۱-۱۲۶ _ الذریعه ۵-۳۰۱ _ الفبایی آستان قدس / ۴۴۱].

آغاز: «بسمله اما بعد الحمد والصلاه فيقول اقل العباد... عفى الله عنه ان تحصيل حقيقه القبله التي يجب على البعيد تحصيلها والتوجه اليها من المهمات».

کتاب اول نسخه اصل بخط مؤلف. تحریر سده ۱۳

کتاب ۲ و ۳ و ۴ و ۵ نسخ حسین موسوی کابلی در ۱۲۹۳

۱۲۶ برگ، ۱۷ × ۲۲

(۳۲۷۲)

۱ _ خلاصه الحساب «۳ _ ۳۵» (عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

به ج ۱ ص ۲۱۹ مراجعه شود.

ص: ۶۱۲

۲_ تشریح الافلاک «۳۶_ ۴۴» (نجوم _ عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

به شماره ۲۲۱۰ در همین جلد مراجعه شود.

۳_ نسبة ارتفاع اعظم الجبال الى قطر الارض «۴۷_ ۵۲» (نجوم _ عربی)

از: شیخ بهائی _ ۱۰۳۰ ق

رساله ای کوتاه درباره مبحثی از کتاب «شرح الملخص فی الهیئه» قاضی زاده رومی و توضیح و تشریح آن که درباره نسبت بلندی بزرگترین کوه ها با قطر زمین است، می باشد، این رساله در سال ۹۹۰ ق پایان یافته است.

[الذریعه ۱۳-۳۳۳ _ مرعشی ۳-۲۰۹ _ آستان قدس / ۱۰ / ۹۲].

آغاز: «بسمله نحمدک یا من جعل الارض مهادآ والجبال اوتادآ و نشکر یا من بنی بقدرته سبعا شدادآ».

۴_ شرح اسرار الآیه الفرقانیه فی جواب بعض السلاطین حین الایاله فی المملکه السلیمانیه «۶۶_ ۷۲» (عرفان _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای است پر نغز در تفسیر آیه «وتری الجبال تحسبها جامده و هی تمرّ مرّ الحساب» که در دو منظر و بر دو مذاق حکیم و عرفانی نوشته شده است، در چند جا به اشعار عرفانی قطب الدین ذهبی نیریزی استشهد شده است، نام رساله در صفحه پیشین برگ اول آمده است.

آغاز: «بسمله الحمد لله المتجلّی لخلقه والظاهر لقلوبهم بحجّته والصّیلاه والسلام علی مدینه علمه و عیبه حکمته محمد المصطفی و آله اولی الولاية و الاصطفاء الذین هم خزّان وحیه...».

ص: ۶۱۳

انجام:

«هرچه گویم عشق را شرح و بیان چون بعشق آیم خجل باشم از آن

و هذا آخر ما اردنا ایراده فی تفسیر الآیه المبارکه خذها و صنهها من غیر اهل الله و کن من الشاکرین».

۵_ مختصر العروض «۷۴_ ۹۲» (عروض _ فارسی)

از: عبدالکریم بن ابوالقاسم ایروانی، قرن ۱۳

دارای مقدمه و دو فائده و یک خاتمه.

به شماره.... مراجعه شود.

آغاز: «بسمله صدر و عروض سپاس وافر و متدارک که ابتدا و ضرب آن بارکان و اوتاد خلود مقوم...وقف بر بارگاه خداوندیست که عقل...».

انجام: «..زیرا که خلیل ابن احمد این دایره را متضمن یک بحر وضع کرده است و ابوالحسن اخفش بحر متدارک را ازین دایره استخراج نموده و صورت دایره اینست» (دایره در نسخه هست).

۶_ طالع نامه است دارای هفده شکل؟

۷_ ترجمه منظوم قصیده برده «۱۱۴_ ۱۲۳» (عربی _ فارسی)

از: محمد حافظ شرف (قرن ۹)

ترجمه منظوم «قصیده برده» که در سال ۸۱۰ ق سروده شده است.

[مجلس ۲۶-۸۶ (منسوب به جامی) _ نسخه های خطی فارسی ۴-۲۷۲۳ _

دانشگاه تهران ۲-۲۳۶ _ مخطوطات دارالکتب ۱/ ۸۸].

ص: ۶۱۴

آغاز:

«أ من تذكر جيران بذي سلم

مزجت دمعا جری من مقله بدم

ای زیاد صحبت یارانت اندر ذی سلم اشک چشم آمیختی با خون روان گشته بهم...»

انجام:

«وفدت علی الکریم بغیر زاد

من الحسنات والقلب السلیم

فحمل الزاد اقبح کل شیء اذا کان الوفود علی الکریم»

۸_ ابیاتی از حسان بن ثابت در حق حضرت علی ((علیه السلام)) با ترجمه منظوم فارسی

۹_ درر البحور فی مدایح الملک المنصور = الارقیات «۱۲۵ - ۲۵۲» (عربی)

از: ابوالفوارس صفی الدین عبدالعزیز بن سرایا حلّی، ۶۷۷_ ۷۵۰ ق

منظومه ای بلند در بیست و نه قصیده و تعداد حروف الفبا که در وصف ملک منصور ابوالفتح ارتق سروده شده و از طریق حرف آخر قافیه ها بصورت تهجی و الفبایی تنظیم شده است، سلطان مزبور یکی از سلاطین سلجوقی در منطقه ماردین و دیار بکر بوده و نسبتش به ارتق (۴۸۳ ق) می رسد، ناظم این منظومه بلند را در طول ۹۰ روز بنظم کشیده و در دیوانش مندرج است.

[الذریعه ۸-۱۲۰_ الفبایی آستان قدس / ۲۴۷_ مجلس ۲۵-۳۵۱_

معجم سرکیس ۱-۷۸۹_ مشار عربی / ۳۵۳].

آغاز:

«ابت الوصال مخافه الرقباء ...

ص: ۶۱۵

۱۰_ قصیده القوامیه «۱۵۳_ ۱۵۴» (عربی)

از: ابوالقاسم علی بن حسین بن ابی طیب باخزری.

قصیده ای حدود ۸۰ بیت که در مدح و ثنای الشیخ الوزير قوام الدین نظام الملک سید الوزراء شمس الکفاه حسن بن علی بن اسحق سروده شده است، در ادامه چند بیتی نیز در مدح وی سروده شده است.

آغاز:

«..کلاً وحاشا فتلك الريح قدر كدت بعد الهبوب و ذاك الصوت قد خفتا...»

کتاب اول نستعلیق حاجی بن علی بن علی بن محمد در قصبه کوه در سده ۱۱. حواشی با امضاء «چلیپی» «عبدالمدین حیدر» «احمد بن بکر» «مولانا واقف» «محمد بن زین الدین» «عمر بن احمد» «جبرائیل» دارد با مهر بیضوی «صراط علی حق نمسکه» در برگ اول.

کتاب دوم نسخ ۱۲۶۳. حواشی از مؤلف با امضاء «منه» دارد.

کتاب سوم تحریر سده ۱۳. حاشیه از مرتضی قلی قاجار دارد. از انجام ناقص.

بقیه رساله ها تحریر سده ۱۳

رساله چهارم تصحیح شده.

۱۶۰ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۳۲۹۸)

۱_ شرح الایساغوجی «۲_ ۲۵» (منطق _ عربی)

از: حسام الدین حسن کاتی

به ج ۱ ص ۲۸۷ مراجعه شود.

۲_ حاشیه شرح الایساغوجی «۲۷_ ۷۰» (منطق _ عربی)

از: محی الدین عبدالحمید قالجی

ص: ۶۱۶

حاشیه ای است بر شرح «حسام الدین حسن کاتی (۷۶۰ق)» که بر «الایساغوجی» اثر الدین مفضل بن عمر ابهری نوشته شده و به صورت «قال _ اقول» تنظیم شده است.

[آستان قدس ۱/ ۲۹۳].

آغاز: «بسمله الحمد لله... و قال الحمد لله الواجب وجوده اقول افتتح كتابه بعد الابتداء بالتسميه بالحمد لان اداء الواجب من شكر نعمائه واجب الحمد هو الوصف بالجميل على وجهه...».

انجام: «..بان كل موجود متحيز لان كل موجود يدرك بالمشاهدات والحس و كل ما يدرك بالمشاهده فهو متحيز والغرض من المغالطه تغليط الخصم و رفعه».

۳ _ حاشیه شرح الایساغوجی «۷۱ _ ۱۱۶» (منطق _ عربی)

از: ؟.

حاشیه بر «شرح ایساغوجی» احتمالاً حسام الدین کاتی بصورت «قال _ اقول» نوشته شده و بنام سلطان ابوالفتح... بهادرخان مزین شده است

بر روی برگ اول رساله به «یوسف بن محمد جان قره باغی محمد شاهی» نسبت داده شده است.

آغاز: بسمله الحمد لله الذي فتح على الخلائق ابواب جوده و نعمته و افاض على القوابل بحسب الاستعداد...».

انجام: «... و لهذا لا يستعمل في العلوم الحقيقيه الا هو».

۴ _ شرح رساله الاستعاره = شرح الاستعاره «۱۱۸ _ ۱۳۵» (بلاغت _ عربی)

از: عصام الدین ابراهیم بن محمد اسفرائینی، _ ۹۴۳ ق

رساله الاستعارات نگاشته «ابوالقاسم لیشی سمرقندی (قرن ۹)» اثری معروف در

ص: ۶۱۷

علم بلاغت است که در سه عقد و هر کدام در چند فریده تنظیم شده، شرح حاضر که بصورت مزجی نوشته شده از مشهورترین شرحهای این رساله است.

[کشف الظنون ۱-۸۴۵_ الفبایی آستان قدس / ۳۲۲_ مرعشی ۲ / ۳۶۱].

آغاز: «بسمله يقول العبد الفقير الى الطاف ربه الخفيه... ان احسن ما يزداد به النعم الوفيه و يدفع به البليه في البكره والعشيه الحمد لو اهب العطيه...».

انجام: «... و لك ان تجعل الجميع قرينه قى مقام شده الاهتمام بالايضاح».

۵_ حاشیه شرح الاستعاره «۱۳۵_ ۱۶۶» (بلاغت _ عربی)

از: حسن بن محمد زیباری.

حاشیه ای مختصر بر «شرح الاستعاره» عصام الدین بن محمد اسفرائینی (۹۴۳ ق) که خود بر «رساله الاستعاره» ابوالقاسم لیشی سمرقندی (قرن ۹) نگاشته شده است، این حاشیه بنام پسر محشی «شمس الدین محمد بن حسن» و بصورت مزجی تالیف شده است.

[الفبایی آستان قدس / ۱۹۵].

آغاز: «بسمله الحمد لله الذى خلق الانسان و علّمه البيان و جعله ذريعه الى معرفه دقائق القرآن...».

انجام: «... و لا يخفى ان الا وجه ان تجعل الجميع اى جميع الملائمات قرينه و لذا قال صاحب التلخيص القرينه قد تكون واحده و قد تكون متعدده».

رساله اول و دوم و سوم نسخ عیسی بن علی الفاوجی در ۱۲۲۲. هر سه تصحیح شده و حاشیه دارد.

رساله چهارم نستعلیق همان کاتب در ۱۲۲۰. تصحیح شده و حواشی دارد.

رساله پنجم نسخ همان، بدون تاریخ. تصحیح شده. حاشیه دارد.

۱۶۶ برگ، ۱۵ × ۲۱

ص: ۶۱۸

۱ _ جوهره التوحید «۱ _ ۸» (کلام _ عربی)

از: ابراهیم اللقانی المالکی.

ارجوزه ای است در مباحث توحید و یگانگی خداوند متعال که در ۱۴۴ بیت سروده شده است.

آغاز:

«الحمد لله على صلاته ثم سلام الله مع صلاته

على النبي جاء بالتوحيد و قد خلا الدّين عن التوحيد...»

انجام:

«..ثم الصّلاه والسلام الدّائم على نبيّ دأبه المرحم

محمد و صحبه و عترته و تابع لنهجه من امته»

۲ _ الاعتقادات «۸ _ ۹» (کلام _ عربی)

از: عز الدين بن عبدالسلام المقدسی.

رساله ای است در عقائد مؤلف که در باب توحید و قدرت و علم خداوند متعال نگاشته است.

آغاز: «الحمد لله الذي كيف الكيف و تنزه عن الكيفيه و اّين الاين و تنزه عن الايته...».

انجام: «..و جعلنا و اّياكم من الذين لهم غرف من فوقها غرق مبيتة، و صلى الله على سيدنا محمد اشرف البرية و على آله و

ازواجه و خصّهم باشرف التحية. تمت.».

۳ _ ذم الوسواس «۹ _ ۱۷» (حدیث _ اخلاق _ عربی)

از: موفق الدين ابو محمد عبدالله بن احمد بن محمد بن قوامه (ابن قدامه) _ ۶۲۰ ق

ص: ۶۱۹

رساله ای در ذم و سوسه های شیطانی در تمام کارها بخصوص در عباداتست که با استفاده از احادیث نبوی در ضمن شش فصل بیان شده است: ۱ _ فی نیه الطهاره والصلاه. ۲ _ فی تردید کلمات من الفاتحه.. ۳ _ فی الاسراف فی الوضوء والغسل. ۴ _ فی الزیاده علی الغسلات الثلاث. ۵ _ فی انتقاض الوضوء بخروج خارج منه. ۶ _ فی اشیاء سهّل الشرع فیها و شدد...

آغاز: «بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم قال الشیخ الامام العالم... الحمد لله الذی هدانا لنعمته و شرفنا بمحمد ۹ و برسالته و وفقنا للاقتداء به و التمسک بستته...».

انجام: «... و سلوک الصراط المستقیم وفقنا الله لذلك واجنبنا البدع و الممالک بمنه و کرمه و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تمت».

۴ _ شرح الفقه الاکبر «۱۸ _ ۳۹» (فقه _ عربی)

از: ابوالمنتهی احمد بن محمد مغنیاوی، _ ۱۰۰۰ ق

رساله ای کوتاه در شرح «الفقه الاکبر» نگاشته ابو حنیفه که در ۹۳۹ ق نوشته

شده است.

[الفبایی آستان قدس / ۳۵۰ _ مجلس ۳۸-۱۴۲ _ مرعی ۸-۵۴ _ کشف الظنون ۲ / ۱۲۸۷].

آغاز: «الحمد لله الذی هدانا الی طریق اهل السینه و الجماعه بفضله العظیم و الصلاه و السلام علی رسوله و حبیبه محمد الذی کان علی خلق عظیم و آله و اصحابه الداعین الی صراط مستقیم...».

انجام: «...والله یهدی من یشاء کانه قال فما علینا الا البلاغ والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم اللهم یا هادی المهتدین اهدنا الصراط المستقیم. تم».

ص: ۶۲۰

۵_ مصباح المبتدی و هدايه المقتدی «۴۰_ ۴۷» (فقه _ عربی)

از: ابوالعباس احمد بن محمد بن فهد حلی.

رساله ای کوتاه و موجز در بیان واجبات و مستحبات نماز که در سه باب تنظیم شده است:

الباب الاول؛ فی المقدمات (۱۱ مقدمه) الثاني؛ فی الصلاه (۴ فصل) الثالث؛ فی الخلل (۶ فصل).

[الذریعه ۲۱-۱۱۷ _ مرعشی ۱۱-۹۰ _ الفبایی آستان قدس / ۵۲۵].

آغاز: «الحمد لله مانح التوفيق و موضح الطريق و مزيل التعويق و ملهم التحقيق والصلاه على سيدنا محمد الداعي الى الدين.... والركن الوثيق و على اله...».

انجام: «...ثم يقول اللهم صلّ على محمد و آل محمد و ان اتى بالتشهد من اوله كان احوط و لا يجب ضم التسليم. تمت».

۶_ شرح الالفیه «۵۰_ ۶۳» (فقه _ عربی)

از: ؟.

حاشیه ای بر رساله الفیه شهید اول محمد بن مکی عاملی است، با تطبیقی که از انجام رساله بعمل آمد مؤلفش یافت نشد.

انجام: «...و لو اطلق القضاء على صلاه الطواف والجنازه فجاز و كالنذر المطلق والحمد لله اولاً و آخرآ و ظاهرآ و باطنآ».

۷_ حاشیه الالفیه «۶۴_ ۷۲» (فقه _ عربی)

از: ؟.

حاشیه بر رساله «الفیه» شهید اول محمد بن مکی عاملی است که بصورت «قولهقوله» تنظیم و تنها بر بخش «مشتبهات» نوشته شده است.

ص: ۶۲۱

آغاز: «..قوله: والمشتبه ثنائیه مطلقه و رباعیه مطلقه و مغرباً تقدیر المسأله لوفاته فريضه من الخمس و لا یدری من حضر او من سفر فیصلی ثنائیه...».

۸ _ الباب الحادی عشر «۷۳ _ ۸۶» (کلام _ عربی)

از: علامه حلی _ ۷۲۶ ق

به شماره ۲۰۸۹ در همین جلد مراجعه شود.

رساله اول و دوم تحریر سده ۱۲

رساله سوم نسخ عبدالله بن خضر در ۱۱۰۴ در مدینه عرفی. تصحیح شده.

رساله چهارم نسخ مصطفی بن حاج محمد تکریتی برای ملا احمد کوران در ۱۱۳۱. تصحیح شده. واقف: احمد کوران در برگ آخر.

رساله پنجم تحریر سده ۱۱

رساله ششم نستعلیق احمد بن قاسم الخالصی الکاظمی در سده ۱۲. تصحیح شده، حواشی دارد.

رساله هفتم بدون تاریخ. حاشیه با امضاء «ع ل» دارد.

رساله هشتم تحریر سده ۱۲. برگ اول آن در کنار برگ ۴۹ قرار گرفته، تصحیح شده،

حاشیه دارد.

۸۶ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۳۴۰۸)

۱ _ تحفه الملوک = باه نامه «۱ _ ۲۷» (طب _ فارسی)

از: زید بن هیبه الله.

رساله ای کوتاه در باب مباشرت با زنان که بنام و خواهش «ابوالمظفر میر» از ۴۱۴ کتاب نوشته شده در این زمینه، گلچین و در ضمن ۱۷ باب فراهم آورده شده است:

ص: ۶۲۲

۱ _ مقدمه کتاب و مزاجها.

۲ _ در غذاهای مفرد... که این را شاید.

۳ _ در داروها.

۴ _ در غذاهای مرکبه.

۵ _ در شرایط این کار.

۶ _ در گوارشها و مهجونهای مقوی.

۷ _

۸ _ در چیزهایی که در دهان گیرد.

۹ _ در ازارها و کمربندها.

۱۲ _ در شافها.

۱۵ _ در چیزهایی که زنان یاد گیرند.

۱۷ _ در چیزهایی که فرج زنان را تنگ کند.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین گوید زید بن هیبه الله که چون سعادت و خدمت امیر کبیر ابوالمظفر میر بنده را حاصل شد بعد از مراسم بنده نوازی فرمود که در باب مجامعت کتابی باید ساخت از...».

انجام: «... سرگین خفاش با زرنیخ و آهک بر موی زهار کنند موی بر نیاید».

۲ _ ظفر نامه = پند نامه «۲۷ _ ۲۹» (فارسی)

از: بوذرجمهر حکیم.

پندها و اندرزهایی است که بزرگمهر حکیم بر انوشیروان ساسانی سفارش کرده است. این اندرزها ابتدا بزبان پهلوی بوده سپس به عربی ترجمه و آنگاه به فارسی سره بازنویسی شده است.

[مجلس ۳۶-۳۳۷ _ نسخه های خطی فارسی ۲-۱۶۴۵ _

دانشگاه تهران ۱۵-۴۲۴۴ _ سپهسالار ۵/۳۰۹].

آغاز: «روزی نوشیروان عادل ابوذر جمهر را نزد خود خواند و گفت میخواهم که سخن چند در لفظ کوتاه و در معنی بسیار جمع کنی چنانکه مرا در هر دو جهان سودمند آید...».

انجام: «...پنج چیز است که نخورند و تن را فربه کند گفت جامه نرم و دیدار نیکو و صحبت بزرگان و نیکی دیدن از دوستان و به حمام رفتن و بوی خوش بوئیدن والله اعلم بالصواب».

۳ _ مأكول و مشروب (طب _ فارسی)

از: یوسف بن محمد یوسفی هروی، _ ۹۵۰ ق

رساله ای کوتاه در آداب و شیوه صحیح اکل و شرب که در دو جنس و یک خاتمه تنظیم شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۹۲ _ الذریعه ۱۹-۲۳ _

سپهسالار ۵-۴۹۲ _ دانشگاه تهران ۹-۱۴۴۰ _ ادبیات تهران ۲/۴۸].

آغاز: «بنام صانع حکیم کریم جلت عظمته اما بعد این نسخه ایست در بیان فواید که خلائق محتاج به آنند در حکمت به نظم بعضی و بنثر بهری از گفتار افضل الحکماء مولانا یوسفی که حالا در حیاتست...».

انجام:

«..برآورد از لطف خود حاجتم عطا کرد از این جنسها نعمتم

ز غمهای او باد سامان من فدای ره او دل و جان من»

۴ _ انوار حکمت = حفظ الصحه «۳۳ _ ۳۴» (طب _ فارسی)

از: محمد بن یوسف یوسفی هروی، _ ۹۵۰ ق

قصیده ای درباره خوردنیها و نوشیدنیها، جنبش و آرامش، خواب و بیداری،

ص: ۶۲۴

فصلها، آب و هوا که برای «ظهیر الدین بابر غازی» پادشاه مغولی هند (۹۲۳ _ ۹۳۷ ق) و احتمالاً در سال ۹۳۷ ق سروده شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۱-۵۲۳ _ دانشگاه تهران ۹-۱۳۶۱ _

سپهسالار ۳-۱۶۸ _ دار الکتب قاهره ۲/۴۵].

آغاز:

«ای که داری تندرستی از در حکمت درآ تا به علت های گوناگون نگردی مبتلا

شیر را بسیار خوردن ای که عادت کرده ای

ترک عادت کن که خواهد شد برص پیدا ترا...»

انجام:

«..حکمت آمد آفتاب این بیتها انوار او نام این انوار حکمت گر کنم باشد روا

از خدا امید می دارم که باشد جلوهرگر چهره زیبای این مسوده در چشم رضا»

۵ _ نصایح حکماء فی الحکمه «۳۴ _ ۳۸» (طب _ فارسی)

از: ؟.

نصایح حکمایی چون ارسطو (۱۰ نصیحت)، بوذرجمهر، جاماس، بقراط، و نیز علاج امراض بیماریها که بصورت منظوم آمده است، در اواخر رساله، متن رساله به نثر است.

آغاز:

«بدان ای خردمند نیکو سیر که جویای خیری و ترسان شر

که در دور کسری که او شاه بود

ز هر نیک بد حالش آگاه بود...»

انجام: «..هر چند که خواهد میجامعت تواند کرد و بیمراد انزال نشود، والله اعلم بالصواب».

ص: ۶۲۵

۶_ اغراض «۴۰_ ۶۶» (طب _ فارسی)

از: ؟.

نسخه حاضر قسم سوم از کتاب «اغراض» [که غیر از اغراض الطبیّه گرگانی است] و دو گفتار دارد: اول؛ اندر ادویه مفرده. دویم؛ اندر یاد کردن ادویه مفرده و مرکبه.

آغاز: «باید دانست که این قسم سیم است از کتاب اغراض و این دو گفتار است. گفتار اول اندر ادویه مفرده. گفتار دوم اندر یاد کردن ادویه مفرده و مرکبه والله اعلم. گفتار اول اندر یاد کردن ادویه مفرده و...».

۷_ اختیارات الایام (صغیر) «۶۸_ ۸۲» (نجوم _ فارسی)

از: علامه مجلسی ۱۱۱۰ ق

به ج ۲ ص ۱۸ مراجعه شود.

رساله اول نستعلیق سده ۱۳. تصحیح شده، حاشیه دارد.

رساله دوم تحریر سده ۱۳

رساله سوم تحریر سده ۱۳. در ادامه تدبیر سفر به صورت نثر در دو صفحه آورده شده.

رساله چهارم تحریر سده ۱۳

رساله پنجم نستعلیق ۱۲۲۴

رساله ششم نستعلیق ۱۲۲۵

رساله آخر نستعلیق ۱۲۲۵

۸۲ برگ، ۱۶ × ۲۱

(۳۴۱۵)

۱_ انوار حکمت = کلمات «۱_ ۳» (عرفان _ فارسی)

از: معصوم علیشاه میر عبدالحمید دکنی، _ ۱۲۱۲ ق

ص: ۶۲۶

رساله ای در لطایف و کلمات عرفانی که در ضمن عناوین «کلمه _ کلمه» یاد شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۲۷ _ ادبیات تهران ۲/ ۵۸].

آغاز: «الهی بعزت آنها که رخس همت در ساحت میدان قناعت تاخته و نقد حیات خود را در تحصیل اسباب مجرد و ترک لوازم تعلق باخته که نه بوجود دنیا ابواب بهجت برون کشانیدند...».

انجام: «...کلمه: مردم سه گروهند اولیا که: باطن ایشان بهتر از ظاهر ایشان است و حکماء که ظاهر و باطن ایشان برابر است و جهال که ظاهر ایشان بهتر از باطن ایشان است، تمت».

۲_ روحیه «۵_ ۲۰» (عرفان _ فارسی)

از: شاه نعمه الله ولی.

مثنوی شامل ۱۳۶ بیت که درباره مسایل معنوی و سلوکی سروده شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۸۱ _ ملک شماره (۱۱۸-۴۲۶۲)].

آغاز:

«الا ای آنکه هستی سالک راه

بیا با من بگو اسرار الله

بیا برگو که روح جمله اشیاء

پس از مردن کجا باشد دریغا»

انجام:

«چو یاران باش و از اندر عمل کوش مشو چون بلبان خاموش خاموش

تو خاموشی گزین ای مرد آگاه

بعشق پیر یعنی نعمه الله»

۳_ تفسیر منظوم حروف مقطعه قرآن «۲۱_ ۲۶» (تفسیر _ فارسی)

از: ؟.

رساله ای مختصر که در آن برخی آیات و مخصوصاً آیات اولیه برخی سوره که

ص: ۶۲۷

بصورت کلمات مقطعه هستند ترجمه و تفسیر منظوم شده است.

آغاز: «ن والقلم»:

نون مراد از نفس کلیه است هم

عقل کلیه است مقصود از قلم»

انجام: «فبائی آلاء ربکما تکذبان:

بر کدامین پس ز نعمتهای رب

میکنید انکار این باشد عجب»

۴_ نثر اللئالی «۲۷_ ۴۸» (حدیث _ عربی)

از: امین الاسلام فضل بن حسن طبرسی، _ ۵۴۸ ق

به شماره ۲۷۹۷ در همین جلد مراجعه شود.

۵_ منشآت و اشعار و کلمات عرفانی و سخنان حکما (جنگ) «۴۸_ ۹۰»

۶_ شرح حال نشاط اصفهانی

۷_ ترجمه منظوم چهل حدیث «۸۳_ ۹۰» (حدیث _ فارسی)

از: نور الدین عبدالرحمن جامی، _ ۸۹۷ ق

به ج ۲ ص ۲۷۶ مراجعه شود.

۸_ فوائد ادبی = دستور زبان فارسی «۹۱_ ۱۰۷» (فارسی)

از: ؟.

رساله ای کوتاه که در آن برخی قواعد و اصول دستور زبان فارسی بیان و در ضمن نه فائده تنظیم شده است: ۱ _ اصل پارسی و پارس. ۲ _ بیان چگونگی زبان فارسی.

۳ _ تعداد حروف تهجی و تفرقه میان دال و ذال. ۴ _ در تجویز تبدیل هر یک از حروف

بحرف دیگر. ۵ _ کلمات صغیر. ۶ _ در حروف مفرده. ۷ _ حروف زینت و بیمغنی.

۸ _ حروف و کلمات برای حصول معانی در آخر اسماء و افعال. ۹ _ در قواعد املاء.

آغاز: «بسمله، فایده اول: ببايد دانست که بعضی از علماء و مورخین در پارسی نامه چنین فرموده اند: که پارس پسر پهلوی بن سام بن نوح است و او در عهد خود مالک این مرز و بوم بوده...».

انجام: «و هم چنین چیزی بزرگ و جثه قوی و ترکیب قوی را بلفظ جمع همچو مار بزرگ را اژدرها گویند. مفرد آن اژدر است. تمت.».

۹ _ جنگ اشعار و فوائد عرفانی و غیره «۱۰۸ _ ۱۲۷»

رساله یکم تا هفتم، تحریر سده ۱۳ بدون نام کاتب، و رساله هفتم از انجام ناقص است.

رساله هشتم نستعلیق جواد رضوی همدانی در ۱۳۲۴. تقدیم به کاتب السلطان.

۱۲۷ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۲۴۲۲)

۱ _ صغری در منطق «۱ _ ۵» (فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی.

به شماره ۲۵۳۹ در سه کتابیها مراجعه شود.

۲ _ کبری «۶ _ ۲۳» (منطق _ فارسی)

از: میر سید شریف جرجانی.

به ج ۲ ص ۵۹۷ مراجعه شود.

ص: ۶۲۹

۳_ شرح الايساغوجي «۲۳_ ۵۴» (منطق _ عربي)

از: حسام الدين حسن کاتي، _ ۷۴۰ ق

به ج ۱ ص ۲۸۷ مراجعه شود.

۴_ شرح الايساغوجي «۹۳_ ۵۵» (منطق _ عربي)

از: شمس الدين محمد بن حمزه فنّاری، ۷۵۱ _ ۸۳۴ ق

شرح «الايساغوجي» اثر الدين ابهری (۶۶۰ ق) که بطور مزجي و در طول يك روز نوشته شده است.

[کشف الظنون ۱-۲۰۷ _ مرعشي ۳-۱۷۸ _ آستان قدس ۱/ ۳۲۵].

۵_ الفوائد البرهانيه في تحقيق القواعد الفنّاربه «۹۴_ ۱۳۴» (منطقعربي)

از: برهان الدين بن کمال الدين بن حميد بلغاری، قرن ۹

حاشيه و تعليقه ای بر «شرح الايساغوجي» فنّاری (۸۳۴ ق) است و بنا به نوشته فهرست مرعشي تأليفش گویا در جمادی الثاني ۸۷۶ ق پایان یافته است.

[کشف الظنون ۱-۲۰۷ _ مرعشي ۱۷-۱۵۶ _ آستان قدس / ۱ / ۳۴۶].

آغاز: «الحمد لله الذي زين الاذهان باكتساب التصور والتصديق و جعل المنطق ميزاناً لطريق التفهيم والتحقيق...».

رساله اول نستعليق سده ۱۱

رساله دوم نستعليق ۱۰۳۵. تصحيح شده. حاشيه دارد.

رساله سوم نسخ سده ۱۱ در مدرسه مولانا عبدالرحيم. تصحيح شده.

رساله چهارم نسخ ۱۰۳۶. حاشيه دارد. با مهر بيضوي «صدر الدين محمد بن عبدالباقي الفيضي» روی برگ اول.

رساله پنجم تحرير سده ۱۱. تصحيح شده و حاشيه دارد. با مهر مربع «هو المالک من عواری

ص: ۶۳۰

الزمان لدى الجاني هادي الحسيني افجه اي» در برگ آخر.

۱۲۷ برگ، ۱۳ × ۲۰

(۳۴۲۴)

۱_ لمعات «۲_ ۶۲» (عرفان _ فارسی)

از: فخر الدين ابراهيم بن شهريار عراقي.

به شماره ۳۳۶۷ در همين جلد مراجعه شود.

۲_ ضوء اللمعات = شرح لمعات «۲_ ۴۲» (عرفان _ فارسی)

از: صائن الدين على بن ترکه خجندی اصفهانی، _ ۸۳۵ ق

شرح بر رساله «لمعات» فخر الدين عراقي است که در ۲۸ لمعه تنظيم و در سال ۸۱۵ ق تأليف شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۲۷۳ _ دارالکتب قاهره ۱-۳۴۹ _

میکرو فیلم دانشگاه ۱-۴۷۸ _ ادبیات تهران ۳/ ۵۰].

آغاز: «سپاس و ستایش پروردگاریرا که پرتوی از لمعات جلالش آفتاب جمال خاتمی را از مشرق آدمی تابان ساخته تا هر ذره ای از فروغ انوار کمالش بخورشیدی رسید و از آن عالمی روشن گردانیده...».

انجام:

«مشکل همه این است که ما مشکل خود را گفتن نتوانیم و نهفتن نتوانیم»

۳_ وجدانیات و ذوقیات «۳۷_ ۴۰» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمود دهدار شیرازی.

ص: ۶۳۱

رساله ای کوتاه درباره این که مدرک با ادراک عقل آیا مطابق واقع است یا مطابق ادراک عقل که بصورت پرسش و پاسخ نگاشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۴۷۸ _ دانشگاه تهران ۱۴-۳۷۰۳ _ الهیات تهران ۱/۲۵۸].

آغاز: «حمد و سپاس مر آفریدگاریرا که نهال وجود عالم را به میوه انسانی آراست و شکر و ستایش بیقیاس پروردگاریرا که جمال شاهد ناطقه را بجواهر دلایل ساطعه ذوقی و لآلی براهین...».

انجام: «..و هو الخَلْق العَلِیم افعینا بالخلق الاول بل هم فی لبس من خلق جدید والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه و ذرّيته اجمعین».

۴ _ لوایح «۴۲ _ ۶۳» (عرفان _ فارسی)

از: نور الدین عبدالرحمن جامی، _ ۸۹۸ ق

رساله ای کوتاه درباره جسم و لطافت روح و وحدت وجود و صرف الوجود بودن خدا و غیر ذاتی بودن صفات بر حسب فهم عقل و عین ذات بودن بر حسب تحقق

و حصول و غیره که با دیباچه ای بلند در ضمن ۳۵ لایحه بنام شاه همدان نوشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۳۵۰ _ الذریعه ۱۸-۳۷۱ _

دانشگاه تهران ۲-۲۱۵ _ مجلس ۸-۲۴۷ _ سپهسالار ۵/۴۸۹].

آغاز: «لا احصی ثناء علیک کیف و کلّ ثناء یعود الیک».

انجام:

«...ای کز غمش افتاده....»

آلوده مکن ضمیر پاکت بسخن

ص: ۶۳۲

۵_ مرآة المحققين «۶۳_ ۷۱» (عرفان _ فارسی)

از: محمود بن عبدالکریم شبستری.

به شماره ۳۲۵۵ در جلد سوم مراجعه شود.

۶_ نور الهدایه «۷۱_ ۷۶» (کلام _ فارسی)

از: جلال الدین محمد بن اسعد دوانی، _ ۹۰۸ ق

رساله ای است در بیان شبهاتی که عده ای در باب سه مسأله مهم: توحید و حدوث عالم و عصمت انبیاء، اثبات ولایت علی ((علیه السلام)) و دوازده امام وارد کرده و مؤلف با استدلال بدانها پاسخ داده است.

آقای احمد منزوی این رساله را به قطب الدین نیریزی نسبت داده است، در حالیکه نیریزی ابتدا سنی نبوده که به شرف تشیع نایل شود بلکه از ابتدا شیعه بوده است و این رساله تألیف کسی است که سنی بوده و مستبصر شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۸۵۸ _ مشار فارسی ۵-۵۳۴۱ _ مجلس ۱۰-۱۳۵۶ _ مرعشی ۱۳/۷۲].

آغاز: «بسمله، حقیقت حمد مختص بجناب حضرت وجودی است عزوجل که وجوب و وحدت و حیات و علم و قدرت و ارادت و سایر صفات کمالیه در مرتبه ذات سرمدی الصّفات اوست و...».

انجام: «در خاتمه مذکوره حل این شبهه و دیگر شبهات هست ولو شئت کنت من المستبصرین فارجمع الیه و کن من الشاکرین و ما توفیقی الا بالله و صلی الله علی نبینا محمد و آله اجمعین».

۷_ توحید = توحید برهانی «۷۶_ ۷۸» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمود دهدار شیرازی.

رساله ای است در اثبات واجب به شیوه متکلمان و حکما در ضمن دو مطلب:

ص: ۶۳۳

مطلب اول؛ منکر شیء مقرر بان شئاست و نافی مثبت...

مطلب دوم؛ وجود که مفهومی است واحد عام و شامل وجودات خاصه.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۰۳ _ مجلس ۱۰-۶۵۷ _ میکروفیلم دانشگاه ۱/ ۷۵۰].

آغاز: «بسمله جلّ ربّی لا اله الا هو له الحمد فی الاول و الآخر منت و سپاس مر خداوندیرا تعالی شأنه که نظام ملک و ملت برهان ساطع خود اوست و تحیات و درود بر سیدی که بود...».

انجام: «..پس آن ذات نسبت به معلومات علم است و نسبت به مقدورات قدرت است و نسبت به مرادات اراده و آن ذات واحدی است و هیچ دویی بهیچوجه از وجوه در او نیست والحمد لله».

۸ _ دَرّ یتیم «۷۸ _ ۸۷» (عرفان _ فارسی)

از: محمد بن محمود دهدار شیرازی.

در خویششناسی و مراتب نفس انسانی و اثبات اینکه انسان عالم کبیر است که بصورت عرفانی نگاشته شده است.

[نسخه های خطی فارسی ۲-۱۱۴۵ _ دانشگاه تهران ۱۴-۳۷۰۳ _

الهیات تهران ۱-۲۵۸ _ مجلس ۱۰/ ۶۵۹].

آغاز: «حمد و سپاس ازلی الیاس مر آفریدگاریرا که نشان الوهیتش مقوم موجودات است و شکر ستایش ابدی الاقتباس پروردگاریرا که نسبت به ربوبیتش محصل نمود مربوبات...».

انجام: «..و دماغ خود را بازیچه شیاطین نسازد و دعویهای باطل نکند و بتوفیق خدای تعالی از نعم الهی محفوظ باشد و از شر نفس و شیاطین الانس والجن محفوظ».

ص: ۶۳۴

۹_ اوصاف الاشراف «۸۷_ ۹۹» (عرفان و اخلاق _ فارسی)

از: خواجه نصیر الدین طوسی، _ ۶۷۲ ق

به شماره ۲۰۶۵ در جلد سوم مراجعه شود.

۱۰_ اسکندریه «۹۹_ ۱۰۵» (فلسفه _ فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، _ ۸۱۴ ق

به شماره ۲۳۷۲ در همین جلد مراجعه شود.

آغاز: «سؤالاتی که حضرت امیر زاده اسکندر که حاکم شیراز بوده از حضرت سلطان العارفين سيد شريف کرده اول در باب آفرینش و سببی که باعث آفرینش بود و اول چیزیکه آفریده بود و....».

۱۱_ التحصين في صفات العارفين «۱۰۵_ ۱۱۱» (حدیث _ عرفان _ عربی)

از: جمال الدین احمد بن محمد بن فهد حلی، ۷۵۷ _ ۸۴۱ ق

در بیان فوائد و تعریف و آثار عزلت و گوشه‌گیری همراه با روایات و کلمات بزرگان و عرفان که در سه قطب تنظیم شده است:

الاول؛ تصوّرها. الثاني؛ آداب العزله. الثالث؛ فوائد العزله.

[الذريعه ۳-۳۹۸ _ مرعشي ۱۵-۴۸ _ مجلس ۳۵-۲۱ _ مشار عربي / ۱۶۷].

آغاز: «بسمله و به نستعين الحمد لله موضح الرّشاد و مرشد العباد والصّلاه على سيدنا محمّد الهادي الى السّداد و على آله الالباء الامجاد...»

۱۲_ نفائس الارقام

از: مولانا محمد بن محمود دهدار.

این رساله در فهرست سابق این کتابخانه از اجزاء این مجموعه دانسته شده. شاید با

ص: ۶۳۵

همان رساله سوم یا هفتم باشد. باید بررسی شود.

رساله اول نستعلیق ۱۲۰۱

رساله دوم نستعلیق ۱۲۰۲. علامت بلاغ و تصحیح دارد. در هامش صفحات نوشته شده.

رساله سوم نستعلیق ۱۲۰۳. در هامش صفحات نوشته شده.

رساله چهارم نستعلیق ۱۲۰۲. در هامش صفحات نوشته شده.

رساله پنجم بدون تاریخ و نام کاتب. تحریر سده ۱۳. در متن و هامش نوشته شده.

رساله ششم بدون تاریخ و نام کاتب. تحریر سده ۱۳. علامت بلاغ و مقابله دارد.

رساله هفتم و هشتم تحریر سده ۱۳. علامت بلاغ و مقابله دارد. در متن و هامش نوشته شده.

رساله نهم تحریر سده ۱۳. در متن و هامش نوشته شده.

رساله دهم تحریر سده ۱۳. علامت بلاغ دارد. در متن و هامش نوشته شده.

رساله یازدهم نستعلیق ۱۲۰۴. در متن و هامش نوشته شده.

۱۱۱ برگ، ۱۳ × ۱۹

(۳۴۳۱)

۱_ شرح شواهد قطر الندی «۱_ ۲۹» (نحو _ فارسی)

از: نظام الدین بن احمد اردبیلی.

[مرعشی ۷/۱۷].

۲_ شرح شواهد سیوطی «۲۹_ ۸۲» (نحو _ فارسی)

از: نظام الدین اردبیلی.

به ش ۳۰۴۷ در همین جلد رجوع شود.

ص: ۶۳۶

۳_ الاثنی عشریه فی الطهاره «۸۲_ ۹۵» (فقه _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی.

[الذریعه ۱-۱۱۷ _ مشار عربی / ۱۸].

۴_ الاثنی عشریه فی الصوم «۹۵_ ۱۰۷» (فقه _ عربی)

به ش ۳۰۹۳ در جلد سوم رجوع شود.

۵_ رساله ای شامل فوائدی برای طلاب «۱۰۸_ ۱۱۵» (عربی)

۶_ صیغ عقود و نکاح «۱۱۶_ ۱۲۳» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی.

[الذریعه ۱۵-۱۰۸ و ۱۱۱ و ۲۳/۲۲۷].

رساله اول نسخ ۱۱۲۳. ار آغاز نقص دارد. با مهر بیضوی «محمد حسن» تصحیح شده.

رساله دوم تحریر سده ۱۲. تصحیح شده.

رساله سوم و چهارم تحریر سده ۱۲. با مهر «محمد حسن» حواشی دارد و تصحیح شده.

رساله ششم نسخ ۱۱۰۳

۱۲۳ برگ، ۱۲ × ۱۸

(۳۵۹۲)

۱_ طوفان البكاء «۱_ ۱۷۴» (مقتل _ فارسی)

از: محمد ابراهیم بن محمد باقر جوهری (۱۲۵۳ ق)

به جلد ۲ ص ۵۵۶ رجوع شود.

ص: ۶۳۷

۲_ مختار نامه «۱۲۴_ ۲۹۳» (تاریخ _ فارسی)

از: ؟.

روایتی است از داستان قیام و انتقام مختار ثقفی از جنایتکاران فاجعه کربلا که از چند تن چون ابو محنف ازدی، ابو المؤید بلخی در چهل و سه مجلس و خاتمه بیان شده است.

[الذریعه ۲۰-۱۷۳ _ فهرستواره منزوی ۱ / ۴۷۱].

آغاز: «از راویان ثقات و ناقلان صداقت آیات مروی و منقول است که چون امیرالمؤمنین و امام المتقین و یعسوب الدین ابی عبدالله الحسین صلوات الله علیه و آباءه و لعنه الله علی اعدائه از جام محنت ایام شراب شهادت نوشیده.

۳_ حدود و دیات «۲۹۴_ ۳۰۹» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

به مجموعه شماره ۵۰۳ در جلد سوم مراجعه شود.

۴_ مدخل منظوم در علم تقویم «۳۰۹_ ۳۱۰» (فارسی)

از: ؟.

غیر از مدخل خواجه و خجندی است و جدیدتر است.

[الذریعه ۲۰-۲۴۹ _ نسخه های خطی منزوی ۱ / ۳۴۹].

آغاز:

«چون بدیدم که در بسیط زمین

هیچ دانش ز بعد دانش دین

نیست از دانش نجومی به کاندرا او گنج حکمت است فره

انجام:

که نباید شناخت در دو سرای

هیچ کس علم غیب غیر خدای

باد از ما درود بر اختر هم بر اصحاب و اهل او یکسر

ص: ۶۳۸

۵_ نور الهدایه «۳۱۰_ ۳۱۱» (اعتقادات _ فارسی)

از: جلال الدین دوانی.

مؤلف پس از آنکه تقلید در اصول و فروع دین را سست دانسته برای تحقق یقین عقلی به تحقیق و تتبع پرداخته است و این رساله بسیار مختصری است در برخی از معتقدات از جمله رؤیه الواجب، بعثت انبیاء و جز آن، مؤلف در انتهای رساله ار رساله دیگر خود در تحقیق خلق افعال عباد یاد کرده است.

در این نسخه نام رساله انوار دانسته شده.

آغاز: «حقیقت حمد مختص به جناب واجب الوجودی است عزوجل که وجوب وحدت و حیات و علم و قدرت و ارادت و سایر صفات کمال در مرتبه ذات سرمدی الصّفات او است.

۶_ اصول دین «۳۱۲» (فارسی)

از: ؟.

رساله بسیار کوتاهی است در اصول دین که بحث انتظار و ظهور را با شرح بیشتری بررسی کرده و در انتها به بحار الانوار و شرح صحیفه سجادیه ارجاع داده است.

آغاز: «بدان که اصول دین پنج است: اول توحید است و در این اصل پنج اعتقاد است دو اعتقاد از آنها از اصول دین است که به سبب این دو اعتقاد شخص مکلف داخل در دین پیغمبر آخز الزّمان میشود.

انجام: حضرت فرمود علمی که به ملائکه و انبیاء و رسل رسید در آن بداء هست والبته میشود شاید که مراد آن باشد که آن چه به ایشان خبر داده میشود به عنوان حتم و ایشان به حتم خبر دهند در آن تغییری نمیباشد و تغییر از علم مخزون ناشی نمیشود که در غیب مکنون است یعنی آن چه را به غیر حتم به ایشان خبر دهند واقعهش از ایشان مستور است تا در وقتی که مصلحت باشد به ایشان وحی نماید.

ص: ۶۳۹

کتاب اول نستعلیق محمد باقر مکتب دار بختیاری در ۱۲۵۵. با مهر بیضوی «محمد باقر العلوم».

کتاب دوم و سوم نستعلیق همان کاتب در ۱۲۵۵

کتاب چهارم و پنجم و ششم بدون نام کاتب و تاریخ کتابت.

۳۱۲ برگ، ۲۲ × ۳۴

(۳۷۰۶)

۱_ حکمت حیوان «۵_ ۱۲» (لغت _ عربی به فارسی)

از: ؟.

ابتدا اسامی عربی هر یک از حیوانات را که بر اساس الفبا مرتب است به فارسی ترجمه کرده سپس با عنوان «حکمت» فوائد آن را در طب و علاج امراض بیان میکند.

آغاز موجود: حکمت: بدان که شتر زهره ندارد بر روی جگر وی چیزی است مانند زهره در وی لعابی است که اگر در چشم کشند شب کوری دور کند و چون پشم شتر را بسوزانند و بر زخم ریزند خون بایستد.

انجام: اگر بریان کرده و دو کس با هم بخورند از محبت یکدیگر ناشکیب شوند.

۲_ نامه قیصر به امیر مومنان (علیه السلام)

۳_ دستور تقویم نگاری «۱۵_ ۱۹» (فارسی)

از: ؟.

چگونگی تقویم نگاری و رموز و اشاراتی که تقویم نگاران به کار میبرند را به طور مختصر شرح کرده است.

[مرعشی ۲/ ۲۴۲].

ص: ۶۴۰

آغاز: بدان که آن چه در تقویم نوشته میشود یا به حساب جمل است یا به حروف آخر چیزها اما آن چه به حساب جمل نوشته میشود علامات ایام هفته و علامات ایام ماه عربی و قدیمی و ترکی.

انجام: چنانچه زیاده از این خواهند در مطولات این فن رجوع نمایند.

۴_ فالنامه منسوب به امیر مومنان ((علیه السلام)) و جدولهای نجومی

۵_ انتخاب حل التقویم «۲۲_ ۴۱» (تقویم _ فارسی)

از: ابوالخیر محمد تقی بن محمد الفارسی (زنده در ۹۴۸ ق)

گزیده ای است از کتاب «حل التقویم» از خود مؤلف با ترتیبی جدیدتر در یک مقدمه و مقاله و خاتمه با عناوین لمعه.

[الذریعه ۲-۳۵۸ _ نسخه های خطی منزوی ۱/ ۲۳۹].

آغاز: بعد از حمد و ثنا و صلاه مخفی نیست.... و این رساله مشتمل است بر مقدمه و مقاله و خاتمه اما مقدمه بدان که تقویم در لغت عرب راست داشتن و قیمة کردن است.

انجام: و هر وقت کف الخضیب در وسط السماء باشد هر دعا کننده به امر مجیب الدعوات مقرون گردد.

۶_ فائده در طریق علم به اول ماه مبارک رمضان

۷_ خلاصه الحساب «۴۴_ ۶۲» (عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به ج ۱ ص ۲۱۹ مراجعه شود.

ص: ۶۴۱

۸_ روایتی از امیر مومنان ((علیه السلام)) در طالع

۹_ زبده الاصول «۶۴_ ۱۲۲» (اصول فقه _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به ج ۱ ص ۲۶۹ مراجعه شود.

۱۰_ نظم بخشی از زبده الاصول = منظومه ناقص

۱۱_ الاثنا عشریه «۱۲۳_ ۱۶۰» (فقه _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به شماره ۶۵۲ در همین جلد مراجعه شود.

۱۲_ الاثنا عشریه «۱۶۱_ ۱۷۴» (فقه _ عربی)

از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱ ق)

به ج ۱ ص ۲۳ و ش ۶۵۲ در همین جلد مراجعه شود.

آغاز: الحمد لله على الاثنه والصلاه على اشرف انبيائه و اوليائه.... في فقه الصلاه اليوميه راجيا من الله سبحانه ان يتنفع بها الطالبين و ان يجعلها على احسن الذخائر ليوم الدين.

انجام: ففي الدفعه لصحّ واحده لا غير [السابع] كونها حرميه [الثامن] كونها ابكار [التاسع] كونها مما يطلق على كلّ منهما اسم الحصاه.

رساله اول نستعليق عبدالله تبریزی به خواهش ملا محمد امین در ۱۲۵۵

رساله پنجم نستعليق ۱۲۴۷

رساله هفتم نستعليق سید حسن در ۱۲۵۵

ص: ۶۴۲

رساله نهم نسخ محمد هادی بن محمد در ۱۲۰۴

رساله یازدهم نسخ محمد امین بن قاسم بدون تاریخ.

یک برگ از اثنا عشریه صوم هم در ادامه این نسخه هست.

رساله دوازدهم بدون تاریخ از انجام ناقص.

۱۷۴ برگ، ۱۵ × ۲۱

(۳۷۷۲)

۱_ رجعت = چهارده حدیث «۲_ ۲۰» (فارسی)

از: ملا محمد باقر مجلسی (۱۱۱۱ ق)

با شماره ۱۱ در همین جلد مراجعه شود.

۲_ قصیده ای از فصولی «۱_ ۲»

۳_ روایاتی در امامت امام رضا (علیه السلام) «۲۱_ ۲۶» (حدیث _ فارسی)

از: ؟.

۲۴ روایت که دلالت بر امامت امام رضا (علیه السلام) دارد از کتاب «کمال الدین و تمام النعمه» شیخ صدوق برگزیده و ترجمه و شرح مختصر کرده است.

آغاز: در ذکر نصوص که بر امامت امام رضا (علیه السلام) و جمله ائمه اثنی عشر علیهم صلوات الله الملك الاکبر به روایت رسیده روایت کرد به ما محمد بن ابراهیم بن اسحاق طالقانی رضی الله عنه که گفت روایت کرد.

انجام: از امام جعفر صادق ((علیه السلام)) که گفت آن حضرت میفرمودند از ما دوازده مهدی اند که هدایت کنندگان راه حق اند شش تن از ایشان گذشته اند و شش تن دیگر باقی مانده و حضرت عزت در هفتم آن چه خواهد کند یعنی بعد از این انشاء الله او را به وجود آورد و قایم مقام شش میسازد.

ص: ۶۴۳

۴_ قصه و داستان اصحاب رسّ «۲۶_ ۲۸»

۵_ احتجاج حضرت کاظم (علیه السلام) «۲۸»

۶_ الفوائد الدینیة «۲۹_ ۳۹» (ردّ تصوف _ فارسی)

از: ملا محمد طاهر بن محمد حسین قمی (۱۱ ق)

در ردّ فلسفه و تصوّف و سؤالاتی در این رابطه با عنوان «بیان فرماید _ الجواب» آورده است.

[الذریعه ۱۶ / ۳۳۵].

آغاز: الحمد لله خالق البریّه و واهب العطیّه و دافع البلیّه و صلّی اعلی محمد و آله الزّکیه الرّضیّه المرضیّه اما بعد....چه فرمایند علماء محقّقین امامیّه اید الله تعالی ایّام افاداتهم فی البریّه.

انجام: آن چه از احادیث در فضل علما مذکور شد مخصوص قسم اوّل و ثانی است و این طایف از آن محروم و بیبهره اند.

۷_ عشق «۳۹_ ۴۰» (عرفان _ فارسی)

از: محمد یوسف الموتی طالقانی.

در بیان عشق و احوال عاشق و معشوق و فرق عشق حقیقی با مجازی و علائم آنها.

[دانشگاه ۹-۸۳۸ _ نسخه های خطی، منزوی ۲ / ۱۲۸۲].

آغاز: بسم الله الرّحمن الرّحیم ستایش و پرستش و حبّ و عشق از هر موجودی معبودی و معشوقی را است.... که حسن و عشق از او به غیر سرایت کرده.

انجام:

و گرچه موی شوی موی میشکافد عشق و گر کباب شوی عشق باد زن باشد

ص: ۶۴۴

خמוש کن که سخن را وطن دمشق دلست مگو غریب و راکش چنین وطن باشد

۸_ زاد السالک = آداب اسلوك «۴۰_ ۴۲» (عرفان و اخلاق _ فارسی)

از: فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

بیست و پنج مطلب را مورد توجه قرار داده. برای هر مطلب چند سطر بیابورده و این رساله را در جواب یکی از برادران روحانی که از کیفیت سلوک راه حق پرسیده نگاشته است.

[الذریعه ۲-۱۲ _ هدیه العارفین ۶-۲ _ کتابشناسی آثار فیض کاشانی ص ۱۸۱].

۹_ رساله یوحنا = رساله در امامت = منهاج المناهج «۴۲_ ۴۴» (فارسی)

منسوب به یوحنا بن اسرائیل مصری.

[دانشگاه ۸-۵۴۶ _ نسخه های خطی، منزوی ۲-۹۵۰ _

مجموعه رسائل فارسی، مایل هروی ۳/۲۱۳].

۱۰_ معرفت تقویم «۴۵_ ۴۷» (نجوم _ فارسی)

از: نظام الدین عبدالقادر بن حسین رویانی لاهیجی (ق ۱۰ ه . ق)

در یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه.

[دانشگاه ۴-۸۹۵ _ مجلس ۱۰-۵۳ _ سپهسالار ۲-۴۹۲ _ نسخه های خطی، منزوی ۱/۲۶۸].

۱۱_ اختیارات الایام (صغیر) «۴۷_ ۵۰» (نجوم _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

به ج ۲ ص ۱۸ مراجعه شود.

ص: ۶۴۵

۱۲ _ نسب نامه خاندان عثمان بیک غازی «۵۱ _ ۵۲» (فارسی)

از: ؟.

نسب نامه خاندان عثمان بیک غازی را به نقل از تاریخ «هشت بهشت» ادریس بن حسام الدین منشی بدلیسی (ق ۱۰) نقل کرده است.

[مرعشی ۱۷۸/۱۲].

آغاز: خلاصه آن چه در این باب در تاریخ هشت بهشت مسطور است آن است که نسب و سلسله خاندان ابوالمجاهد عثمان بیک غازی برای مورخان وثیق....نبی صل الله علیه و اله وسلم است.

انجام: اول کسی که علم طب را به کثرت اندیشه استنباط کرد و به هر کس آموخت او بود، وضع گرمابه از اوست، شراب از انگور او بیرون آورد، و علم خیاطی از نتایج فکر اوست، جاده شهرها در زمان او به هم رسید، مدت پادشاهی او هفتصد سال بود.

۱۳ _ بیست باب در اسطرلاب «۵۸ _ ۶۴» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر طوسی (۶۷۲ ق)

این کتاب با تصحیح مدرس رضوی در سال ۱۳۳۵ ش چاپ شده است.

[الذریعه ۱۸۷-۳ _ کشف الظنون ۱-۲۶۴ _

آستان قدس ۳-۳۰۳ _ نسخه های خطی منزوی ۱/۲۴۳].

۱۴ _ جواهر نامه «۶۴ _ ۶۷» (طبیعیات _ فارسی)

از: ؟.

مطالبی است در اقسام سنگهای قیمتی و خواص آنها در دوازده باب که باب اول در معرفت الماس و باب دوازدهم در یشم است.

بعضی این رساله را از جوهریان دانسته اند.

[نسخه های خطی، منزوی ۱/۴۰۹].

ص: ۶۴۶

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصّلاه والسّلام على خير خلقه محمّد و آله الطّاهرين امّا بعد... که پادشاهان این رساله را در خزانه نگاه می دارند و هر که میخواهد مطالعه مینماید مستفید میشود.

انجام: و نیز گفته اند هر که یشم با خود دارد از علت بواسیر خلاص یابد و رنگ و روی او مدام سرخ باشد و دارنده یشم از علت... برص در امان حق سبحانه و تعالی باشد.

۱۵_ رساله در معما «۶۸_ ۸۳» (معما _ فارسی)

از: حسین بن محمد حسینی.

معماهایی را تحت عنوان اسامی اشخاص آورده است از اسم «میر علی شیر» شروع میشود و به اسم «بهادرخان» پایان مییابد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم

به نام آن که از تألیف و ترکیب معمای جهان را کرد ترکیب

کشانید از معما نام اما شد از نامش گشاده هر معما

انجام:

چو ماه و مهر بر خاک.....

غایت رفعت بود با مهر و با مه همسری

مهر رخسارش شفیعی جانب دل رو نهاد در دو دیده جا و منزل یا بیش چون بنگری

۱۶_ فضیلت قرآن و سوره های آن «۸۴_ ۱۰۰» (فارسی)

از: ؟.

درباره فضیلت قرآن و حاصل آن و بعضی از فضایل و خواص آیات و سوره ها را

ص: ۶۴۷

تحت عناوین «ساقیه _ ساقیه» آورده است.

شاید بخشی از یکی از کتابهای علامه مجلسی و نحو آن باشد.

[نسخه های خطی، منزوی ۱/ ۱۱۷].

آغاز: در بیان فضیلت قرآن و حامل آن و بعضی از فضایل آیات و سور است و این مشتمل است بر چند ساقیه ساقیه اول در فضیلت قرآن است.....

۱۷ _ تاریخ چهارده معصوم در دو جدول

۱۸ _ افیونیه = خواص افیون «۱۰۳ _ ۱۱۷» (طب _ فارسی)

از: محمود بن مسعود الطیب تبریزی.

در پانزده باب و یک اصل و یک خاتمه در سود و زیاد افیون نگاشته شده است.

[الذریعه ۲-۲۶۲ _ آستان قدس ۳-۲۴۳ _ نسخه های خطی، منزوی ۱/ ۴۷۴].

آغاز: الحمد لله المحمود فی کلِّ فعاله والصلی لاه والصلی لام علی سیدنا محمد و آله اما بعد معلوم باشد که طبقات ناس در زمان ما اکثر دو صنف اند یک صنف آن که در رد منع و تقبیح و تهجین افیون آن قدر مبالغه میکنند.

۱۹ _ طب «۱۱۸ _ ۱۵۷» (فارسی)

از: ؟.

آداب استحمام و جماع و ادعیه و ادویه برای رفع بیماریها که در چهار باب برگزار شده است:

باب اول: دارای دو مطلب: مطلب اول آداب حمام رفتن و مطلب دوم آداب جماع،

باب دوم: در ازاله مرض به قول کلی دارای یک مقدمه و پانزده فصل.

باب سوم: عنوانی ندارد.

ص: ۶۴۸

باب چهارم: در امراض مختلفه.

آغاز: مطلب اول در آداب حَمَام: کیفیت استحمام حضرت صادق علیه السلام فرموده که چون داخل حَمَام میشوی در وقتی که رخت برمی آوری بگو که اللهم انزع عني ربقه النفاق و ثبتني على الايمان. انجام: و اذا بلغ المرام هذا المقام فلنختم الكلام حامدين لله الملك العلام.

۲۰ _ ترجمه رساله ذهبیه «۱۵۷ - ۱۶۶» (طب _ حدیث _ فارسی _ عربی)

از: ملا فیض الله عماره شوشتری.

در دو فصل نگاشته شده فصل اول متن عربی حدیث ذهبیه و فصل دوم ترجمه آن است به دستور فتحعلی خان فرزند... که فرمانروای شوشتر بوده است این ترجمه را انجام داده است.

[الذریعه ۴-۱۰۳ _ دانشگاه ۴-۱۰۳ _ نسخه های خطی، منزوی ۱/ ۴۹۹].

آغاز: حمد بقیاس و سپاس ستوده اساس حضرت مقدس حکیمی را سزاوار است که عموم فیضش قطره ماء مهین را در ظلمات ارحام مستعدّ صورت احسن تقویم گردانید.

انجام: فرمود که او را به آب طلا بنویسند و به رساله مذهبیه موسوم سازند.

۲۱ _ رساله اقسام عدّه «۱۶۷ - ۱۸۰» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

اقسام و احکام عدّه در ده فصل و یک خاتمه بر گزار شده:

۱ _ عدّه حرّه حایل ذات الاقراء.

۲ _ عدّه حرّه حایل ذات الشهور.

۳ _ عدّه حرّه حامل.

۴ _ عدّه حرّه از وفات.

ص: ۶۴۹

۵_ عده امه حایل ذات الاقراء.

۶_ عده امه حایل ذات الشهور.

۷_ عده امه حامل.

۸_ عده امه از وفات.

۹_ عده متعه بأقسامها.

۱۰_ عده امه موطوء بملک.

خاتمه در احکام و لواحق عده.

آغاز: حمد بیحد و شکر بیعد قادر صمدی را سزاوار است که برای اظهار حکمت و انفاذ قدرت خود انسان را بر احسن تقویم و اقوم تنظیم خلق نمود و به جهت بقای نوع و حفظ از انقراض.

انجام: یعنی زنی که شوهر او وفات کرده باشد در حالی که از او غایب باشد عده می دارد از روز رسیدن خبر وفات هر چند پیش از رسیدن خبر به یک سال یا دو سال وفات کرده باشد.

۲۲_ رساله رضاعیه «۱۸۰_ ۲۰۲» (فقه _ فارسی)

از: فخر الدین (؟)

این رساله در یک مقدمه و دو فصل و یک خاتمه نگاشته شده: مقدمه در بیان تعداد محرمات رضاعیه، فصل اول: در شرائط رضاع، فصل دوم: احکام رضاع، خاتمه در گواهی دادن به رضاع.

آغاز: حمد بیحد و سپاس بیقیاس پروردگار یکتای بیهمتا و یگانه عدیم المثل بلا بدایت و انتهای را سزاوار است که به قدرت نافذه و حکمت بالغه خود موالید عالمیان را.

ص: ۶۵۰

انجام: یعنی طلب رضاع از زن احمق نادان کودن مکنید و او را دایه فرزند خود مگیرید چه به درستی که شیر بر طبعها غالب است یعنی طبع طفل شیرخواره را بر مقتضای خود برمیگرداند و مقتضای خود را که اوصاف زن صاحب لبن است از نیک و بد در طبع آن شیرخواره احداث مینماید و آن را به حالت خود نمیگذارد.

۲۳_ احکام صید «۲۰۲_ ۲۰۷» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

احکام صید را در سه فصل و هر فصل دارای چند مسأله نگاشته است:

فصل اول در بیان آلات صید، فصل دوم در بیان احکام صید و فصل سوم در صید ماهی.

آغاز: الحمد لله ربّ العالمین والّصیّلاه علی اشرف الانبیاء و افضل المرسلین و علی آله المعصومین و عترته المطهّرين....فصل اول در بیان آلات صید: بدان که شکار کردن به جمیع آلات جایز است.

انجام: و بعضی از علما برآنند که خوردن ماهی زنده مباح نیست و بعد از بیرون آوردن آن از آب انتظار باید کشید تا بمیرد تا خوردن آن مباح باشد مثل سایر حیواناتی که ذبح آنها مینمایند که تا بعد از ذبح نمیرند خوردن آنها حلال نیست.

۲۴_ ترجمه الصلاة «۲۰۸_ ۲۱۴» (فقه _ فارسی)

از: فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق)

در ضمن هشت در، به شرح و توضیح و ترجمه سوره ها، اذکار و ادعیه ای که در نماز قرائت میشود، پرداخته است.

این کتاب را در سال ۱۰۴۳ ق نگاشته است.

[الذریعه ۴-۱۱۴ _ کتابشناسی آثار فیض کاشانی ص ۱۵۱].

ص: ۶۵۱

آغاز:

هر که نه گویا به تو خاموش به

هر چه نه یاد تو فراموش به

۲۵ _ لمعه ... در نکاح دوام و متعه «۱۲۵ _ ۲۲۲» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

این رساله در یک مقدمه و چهار باب نگاشته شده: مقدمه در بیان فضیلت نکاح.

باب اول در عقد دوام و ارکان آن دارای دو فصل.

باب دوم در بیان عقد متعه و دارای فصل.

باب سوم در احکام نکاح، مشتمل بر سه فصل.

باب چهارم در ملک، شامل دو فصل میباشد.

آغاز: حمد و سپاس لایق مصوری است که بدایع صور زیبای دلبران حوری صفتان را به جهت اطفای شهوت حیوانی و ابقاء نوع انسانی اختراع کرد و از این شکر بیقیاس.

انجام: اگر مدّت تحلیل را تعیین کند و اگر نکند ظاهر آن است که مستمر باشد تا آن که مالک فسخ.

رساله اول تا هجدهم (غیر از یازدهم) بدون نام کاتب و تاریخ کتابت.

رساله ۱۱ تحریر ۱۰۸۸

رساله هجدهم از آخر ناقص و رساله نوزدهم چند سطر از اولش محو شده است و هر دو بدون تاریخ.

رساله بیستم نسخ محمد تقی بن حیدر شوشتری در ۱۰۸۸

رساله بیست و یکم بدون تاریخ.

رساله ۲۲ و ۲۳ نستعلیق ۱۰۸۹

رساله ۲۴ نستعلیق طالب بن اسماعیل در ۱۰۸۸

رساله ۲۵ بدون تاریخ.

۲۲۲ برگ، ۲۲ × ۲۶

(۳۷۸۷)

۱_ انوار الشهاده فی مصائب العتره الطاهره «۱۳_ ۳۸» (مقتل _ فارسی)

از: حسن بن علی یزدی حائری (۱۲۹۷ ق)

کتاب با عناوین «فصل _ فصل» است در ذکر مصیبت خاندان مطهر رسول اکرم ۹. مطالب این کتاب در فضائل اهل بیت علیهم الصلاه و گریه بر خامس آل عبا ۷ آغاز و به مصائب ایشان در پس از فاجعه کربلا و زندگانی امامان شیعه از ولد سید الشهداء ((علیه السلام)) خاتمه مییابد. در میان مطالب مؤلف با عنوان مؤلف گوید، شرحی بر بعضی عبارات می افزاید.

[الذریعه ۲-۴۳۰ _ فهرستواره منزوی ۳/ ۱۵۵۴].

آغاز: فصل بیست و سیم در وفات زینب خاتون و اسیری اهل بیت در دفعه ثانی از مدینه به شام محنت انجام مرویست که بعد از آن که معاویه علیه اللعنه.

انجام: و از جمله آن اسیران شهربانو بود که جهان شاه نام داشت وقتی که او را اسیر نمودند چهار صد کنیز با او بودند همه با لباس و معجر و مقنعه.

۲_ تجارت سید انبیاء (صلوات الله علیه و آله) و عروسی وی «۳۹_ ۱۰۲»

(تاریخ _ فارسی)

از: ؟.

قضیه تجارت رفتن حضرت رسول ۹ را در نه مجلس به نقل از قطب راوندی ابن شهر آشوب، بحار الانوار بیان کرده است، مؤلف در پایان مجلس به ذکر مصیبت اهل بیت علیهم الصلاه والسلام پرداخته است.

ص: ۶۵۳

آغاز: الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله اجمعين اما بعد اين چند مجلس در بيان تجارت رفتن پيغمبر خدا و عروسی آن حضرت است.

انجام: يا ابا عبدالله آيا چه وارد آمد بر آن مصيبت زدگان در تغسيل و تكفين و تدفين آن صغير يتيمة الا لعنه الله على القوم الظالمين و سيعلم الذين ظلموا ايّ منقلب ينقلبون.

۳ _ تولد ام الائمه «۱۰۲ _ ۱۱۳» (تاريخ _ فارسی)

از: ؟.

تولد سيده نساء العالمين زهراى بتول ۳ را با استفاده از روايات و كتب بيان کرده است.

آغاز: در تولد امّ الائمه النّبياء النّجباء فاطمه الزّهراء صاحب کتاب عدد رحمة الله روايت کرده است که پنج سال بعد از بعثت حضرت رسالت پناه ۹ حضرت فاطمه سلام الله عليها از خديجه متولد شد.

انجام: ديدم که احدی را دوستتر از علی بن ابيطالب نمی داری با این سبب تکلم نمودم به لغت علی بن ابيطالب (عليه السلام) تا موجب زيادتی محبت تو و قلع هموم و غموم تو شده.

۴ _ ترجمه احاديث قدسی = ترجمه چهل سوره «۱۲۰ _ ۱۲۵»

(حدیث _ فارسی)

از: محمد کاظم بن محمد شفيع هزار جریبی (۱۲۳۴ ق)

ترجمه چهل حدیث قدسی یا چهل سوره از تورات است که نسخه های متعددی از آن در این کتابخانه هست.

آغاز: الحمد لله رب العالمين و صلّى الله على خير خلقه محمد و آله اجمعين اما

ص: ۶۵۴

بعد... این حقیر را بر این داشتند که این احادیث قدسی را ترجمه فارسی نمایم و حقیر از برای اجابت این کلمات را فارسی کردم.

انجام: یابن آدم کیف لا- تجتنبوا الحرام و لا- اکتساب الاثم و لا تخافون التیران و لا تتقون غضب الرحمن فلولا مشایخ رکع و اطفال رضع و بهائم رتع و شباب خشع.

۵- مجالس «۱۲۶- ۱۳۴» (تاریخ- فارسی)

از: حسن بن علی یزدی حائری (۱۲۹۷ ق)

چند مجلس در ذکر غزوات و فضائل ائمه طاهرین: است که به جهت بعضی از اجله ذاکرین گرد آورده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی اشرف الخلائق اجمعین محمد و آله الطاهرین و لعنه الله علی اعدائهم اجمعین و بعد بدان که این چند مجلس شریف است در غزوات و فضائل ائمه طاهرین علیهم السلام.

انجام: ناگاه چهار پسر حاضر شدند چون سرو رعنا و بر او سلام کردند و در جواب ایشان فرمود سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین پس رو به ایشان کرد و گفت یا ابت استأجره انّ خیر.

کتاب اول فقط فصل ۲۳ و ۲۴ و ۱۰ را دارد. در ادامه حدیث کساء یا دعای کساء را دارد بخط محمد حسین لنگرودی. بدون تاریخ.

کتاب دوم بدون تاریخ.

در ادامه کتاب سوم مجلس روضه نوشته شده. نسخ محمد حسین لنگرودی در ۱۲۹۵

کتاب چهارم تا سوره تاسع عربی و فقط ترجمه فارسی مقدمه را دارد. بدون تاریخ.

کتاب پنجم تا مجلس ششم را دارد. بدون تاریخ.

۱۳۴ برگ، ۱۵ × ۲۰

ص: ۶۵۵

۱ _ حاشیه شرح الشمسیه « ۱ _ ۱۷ » (منطق _ عربی)

از: ؟.

حاشیه ای است شاید بر یکی از شروح شمسیه با عناوین «قال الشارح» و یک عنوان دیگر که در این نسخه نانویس است.

آغاز: هذه من خواطر خاطری الفاتر و نتایج فکری القاصر لم...من الناظرین فی هذا الكتاب من الفضلاء و لم...بمثلها من تأمل من العقلاء و ان كنت فی ريب ممّا القى الیک فانظر فیها...قال الشارح اورد الکاتبی علی هذه القاعده....

۲ _ حاشیه علی بحث اجتماع الشرط مع القسم من شرح الجامی علی الکافی « ۲۱ _ ۲۳ » (نحو _ عربی)

از: محمد طاهر بن شاه احمد بن شاه البیدوازی.

تعلیقه کوتاهی است بر مبحث اجتماع شرط با قسم. مؤلف چون ترتیب لف و نشر این مبحث را در شرح جامی مغلق دیده به حل آن در این رساله اقدام کرده است.

آغاز: هذه مقدمات واهیه علقتها بمبحث اجتماع الشرط مع القسم من کتاب الشرح الکافی المسمی بالفوائد الضیائیة المشهور بشرح ملّا لحلّ اغلاق ترتیب اللف والنشر الواقع فی هذا المبحث.

۳ _ تفسیر سوره الفاتحه « ۲۴ _ ۳۲ » (تفسیر _ عربی)

از: ؟.

در این تفسیر کوتاه بیشتر به مباحث لغوی و ادبی پرداخته شده و مختصری به مطالب عرفانی نیز اشاره میشود.

[مرعشی ۱۸۲ / ۱۱].

ص: ۶۵۶

آغاز: الباء اما للاستعانه اوالمصاحبه و قد ترخّج الاولى باشعارها بكون ذكر الاسم الكريم عند ابتداء الفعل وسيله الى وقوعه على وجه الاكمل الاتم حتى كأنه لا يتأتى و لا يوجد بدون التبرك بذكره.

انجام: قوله عزوجل سلطانه غافر الذنب و قابل التوب شديد العقاب ذى الطول حيث.... صفه الانتقام و جعلها محفوفه بنعوت العفو و الاحسان مغموره فى صفات الرحمه و لنقطع الكلام على لفظى الرحمه والغفران سائلين منه جل شأنه ان يغمرنا برحمته.

۴ _ الاعتقادات «۳۲ _ ۳۷» (عربی)

از: شيخ بهائى (۱۰۳۱ ق)

به شماره ۳۲۶۳ در همين جلد مراجعه شود.

۵ _ مغالطات الشكل الاول «۳۸ _ ۵۲» (منطق _ عربى)

از: ؟.

با اينکه نتیجه شکل اول يقينى و بديهى است اما در اين رساله چند مثال ذکر کرده که ظاهر آنها از شکل اول است اما نتايج غير صحيح است.

این رساله با عناوين «مغلطه _ حلها» بر گزار شده است.

[مرعشى ۳۰۲ / ۷].

آغاز: الشكل الاول على تقدير صدق نقيض المطلق، ينتج كلما كان الشى ليس بجسم و موجودا فهو جسم و أنه.... و متصله موجبه.

انجام: انا لا- نسلم أنه يجوز ارتفاعه بارتفاع المحمول و ألما يلزم أنه ضرورى الوجود والعدم.... بل يجوز ارتفاعه بارتفاع المحمول.... و قوله أنه غير ممتنع ممنوع بل.... وعدمه ضرورى. و ليكن هذا آخر ما اردنا.

ص: ۶۵۷

۶_ الحاشیه الوافیه لحل دیباجه الفوائد الضیائیه «۵۳_ ۷۴» (نحو _ عربی)

از: میر هدایت الله الحسینی قمی.

نکات دقیق دیباجه «الفوائد الضیائیه» جامی را با تقدیم مقدمه ای در علم نحو بررسی کرده است.

آغاز: الحمد لله الذی جعل النحو مفتاحاً للبیان و صیره آله لیحترز بها عن الخطأ فی اللسان والصحی لاه علی خیر الانبیاء والمرسلین
محمد صاحب الفرقان و آله النجباء... لما رأیت الدیباجه الّتی صنّفها... عبدالرحمن الجامی.

رساله اول از انجام ناقص و بدون تاریخ تحریر سده ۱۱ (ظ). با مهر مربع «فاضل الموسوی».

رساله دوم بدون تاریخ. گویا دو برگ از این رساله در صحافی پس و پیش شده.

رساله سوم نستعلیق ابن محمد معصوم تا پدرلی (کذا) در ۱۱۲۹

رساله چهارم نستعلیق ۱۱۲۸

رساله پنجم از اول ناقص. نستعلیق محمد سعید گیلانی بدون تاریخ.

رساله ششم از آخر ناقص. بدون تاریخ. تحریر سده ۱۱ و ۱۲

۷۴ برگ، ۱۲ × ۱۷

(۳۹۱۷)

۱_ حقیقه الحقائق «۱_ ۳» (عرفان _ عربی)

از: محیی الدین محمد بن علی مکی (۶۳۸ ق)

چند فصل کوتاه عرفانی است در شناخت حقایق اشیاء و صفات حق و حقیقت انسانی و مانند این بحثها. برای یکی از مریدان
نوشته شده است.

[مرعشی ۳۲۶/۱۲].

آغاز: الحمد لله الذی جعل الموجودات علی وجوده دلیلاً و اوضح للسائرین علی جنابه الاقدس سبیلاً والصحی لاه والشیلام علی
رسوله محمد المصطفی فی الخلاق

ص: ۶۵۸

حیباً... فالعالم دلیل علیه و هو مدلول والدلیل علی نوعین العالم الکبیر.

انجام: و نسبه الحق فی وحدته الذاتیة کنسبه الواحد الی جمیع الاعداد لا یتحقق کلّ اّ بالواحد و اذا فرض ان یرتفع واحد فی الاعداد فلا یتحقق الحقائق فی الاعداد اّ نفس المعنی الحقیقی.

۲_ نفس = رساله در... «۴_ ۷» (فلسفه _ فارسی)

از: ؟.

رساله مختصری است در اثبات تجرّد نفس که در یک مقدمه و یک مقصد و یک خاتمه نگاشته شده است.

آغاز: این رساله مشتمل است بر مقدمه و مقصدی و خاتمه. مقدمه: پوشیده نیست که نفس انسانی از سنخ ملکوت و عالم مجردات است و تعلق او به بدن بنا بر توقّف کمالات او است.

انجام: چون سؤال کردند که چند طایفه اند ایشان فرمودند آنانی که در اهل خود و آن چه ولایت و استیلا باشد عدالت بجای آورند و از افراط یا تفریط متحاشی باشند و حضرت پادشاه... را اجتهاد میباید نمود.

۳_ آغاز و انجام «۷_ ۲۱» (فارسی)

از: خواجه طوسی.

رساله مختصری است در مسائل بعد از مرگ از قبیل: مکان و زمان آخرت، حشر خلائق، احوال اصناف خلق در آن جهان، ذکر بهشت و دوزخ، صراط و ثواب و عقاب اعمال و غیره.

آغاز: ربّنا لا ترغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمه انک انت الوهاب ربّنا انک جامع الناس لیوم لا ریب فیہ انّ الله لا یخلف المیعاد سپاس آفریدگاری را که

ص: ۶۵۹

آغاز همه از اوست و انجام همه با اوست....

انجام: دنیا و آخرت بر مرد خدا حرام است الدنیا حرام علی اهل الاخره و الاخره حرام علی اهل الدنیا و هما حرامان علی اهل الله پس این است آن چه تحریرش در این وقت دست داد.

انتظار از بینندگان آنی که در این فصلها نظر کنند این است که دعای خیر دریغ ندارند و اصلاح سهوهای که قابل اصلاح باشد به جای آورند.

به شماره ۲۳۶۴ در همین جلد رجوع شود.

۴_ الاسئله و الاجوبه من کلام ارسطاطاليس «۲۱_ ۲۲» (فلسفه _ عربی)

از: ؟.

سؤالات فلسفی است که جوابهای آن منسوب به ارسطو است که با عناوین «لم صار _ لم صار» نگاشته شده است.

آغاز: هذا أسؤله و أجوبه من کلام ارسطاطاليس: لم صار من کانت رؤيته شنيعه کان الجهل فيه غالباً لان حسن الخلق يتبع شده القوه فی النفس و قبح الجهل يتبع ضعفها.

۵_ حدود الاشياء «۲۲_ ۳۰» (فلسفه _ عربی)

از: شيخ الرئيس حسين بن عبدالله بن سينا (۴۲۸ ق)

چند نسخه از آن در این کتابخانه هست.

[الذريعه ۶-۳۰۰ _ مرعشی ۵-۳۱۹ _ مشار، عربی ص ۴۵۶].

۶_ فائده ای فلسفی

از: مولانا کمال الدین بن عبدالرزاق.

ص: ۶۶۰

۷- یزدان شناخت = ایزد شناخت «۳۱ _ ۳۸» (فلسفه _ فارسی)

از: شهاب الدین سهروردی (۵۸۷ ق)

این کتاب برای صدر الفضلا جمال الدین محمد فرزند محمود در سه باب نگاشته شده است:

باب اول: شناخت خدا (هفت فصل)

باب دوم: رستاخیز (هشت فصل)

باب سوم: پیامبری (شش فصل)

این کتاب به عین القضاة همدانی نیز نسبت داده شده و نسخه هایی از آن به ابو علی سینا و بابا افضل هم منسوب شده است. در نسخه حاضر باب دوم دارای نه باب (فصل) است.

[نسخه های خطی منزوی ۲-۸۶۶ _ دانشگاه ۳-۱۶۰ _ الذریعه ۲۵ / ۲۷۸].

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم رساله یزدان شناخت من تصانیف.... چون ایزد سبحانه و تعالی از جناب قدس ازلی.... بنده ای را از بندگان خویش برگزیند و لباس سعادات و خلعت کرامات در وی پوشاند....

انجام: این اشاعت و اذاعت در میان حکماء سخت محظور است خصوصاً بر نامستعدان و ناهلان.

۸- پرسش و پاسخ «۴۶ _ ۵۰» (فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

پاسخ به سه پرسش ملا خلیل قزوینی است: ۱ _ درباره طریقه حکما و حقیقت و بطلان آن. ۲ _ طریقه مجتهدان و اخباریان. ۳ _ طریقه فقهاء و صوفیان.

چاپ شده است.

[الذریعه ۵-۱۸۷ _ مجلس ۹-۵۸۶ _ نسخه های خطی، منزوی ۲ / ۹۰۱].

ص: ۶۶۱

آغاز: الحمد لله والسَّلام على عباده الّذين اصطفى...حق برادران ایمانی را و خلیل روحانی و طالب دقایق معانی را از وساوس شیطانی و تسویلات نفسانی در امان خود بدارد.....طریقه حکما و حقیقت و بطلان آن باید دانست که حق تعالی اگر مردم....

انجام: و کذلک جعلناکم امه وسطا و اگر در آن چه گفتیم تفکر نمائید در هر باب حق بر شما ظاهر میشود والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم والحمد لله اولاً و آخرآ و صلّی الله علی محمد و آله.

۹_ انوار حکمت = نصایح یوسفی «۵۰_ ۵۴» (اخلاق _ فارسی)

از: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی (۹۵۰ ق)

در اخلاق عرفانی با عناوین «کلمه، نکته، پند، حدیث و موعظه» که تاریخ ۹۱۹ ه. ق به انجام رسانده است. بعضی این کتاب را از غزالی دانسته اند.

[نسخه های خطی منزوی ۲-۱۵۴۵ _ دانشگاه ۱۵-۴۲۴۴ _ الفبائی آستان قدس ص ۷۲].

آغاز: الحمد لله الّذی نور مصابیح القلوب بانوار حکمته و زین بساتین الارواح بازهار نعمته والصلّاه علی محمد و آله الطاهیرین. الهی بعزت آنها که رخس همّت در ساحت میدان قناعت تاخته اند.

انجام: پاک دامن باش....ایمن زی که به شکست حاسد رونق خردمند شکسته نشود و به عیب بدگو مرد پاک دامن معیوب نگردهد.

رساله اول از انجام ناقص. بدون تاریخ.

رساله ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ بدون تاریخ.

رساله هفتم فقط باب دوم را دارد بدون تاریخ. در ادامه آن شعر و حدیث و مطالب فلسفی هست.

رساله هشتم نستعلیق ۱۲۴۸ در کاشان.

رساله نهم نستعلیق ۱۲۴۸

۵۴ برگ، ۱۱ × ۱۷

ص: ۶۶۲

۱ _ تحفه المؤمنین «۱۴ _ ۱» (کیمیا _ فارسی)

از: ؟.

در کیمیا و علم صنعت که در پنج حل و سه عقد و یک خاتمه بیان شده است و گویا بخشی از یک کتاب بزرگتر باشد. در الذریعه آن را جلد نخست کتاب «دستور جامع» کبیر که شامل علوم مختلف میباشد دانسته است.

این نسخه فقط باب پنجم در اصول صناعات و امور غریبه را دارد.

[الذریعه ۳-۴۷۳ و ۸-۱۵۲ _ نسخه های خطی منزوی ۱/۶۱۶].

آغاز: بدان بدرستیکه علم صنعت علمی است به تبدیل قوای اجرام معدنی بعضی به بعضی تا حاصل شود ذهب و فضّه از سایر فلزات و آن را کیمیا نامند و علم طلسمات علمی است که به او دانسته شود....

انجام: و آنچه مانند به این خط توان یافت و به نقطه احتیاج ندارد و متصل نویسند.

۲ _ تحفه الفوائد «۱۵ _ ۴۰» (کیمیا _ فارسی)

از: محمد حسین بن عبدالغفور بروجردی.

این کتاب علم کیمیا و صنعتهای مختلف آن را در یک مقدمه و دوازده تحفه که هر کدام شامل چند فایده است بررسی کرده در مقدمه اش از سر الاسرار زکریای رازی، رسائل رشتیه و توبلیه شیخ احمد احسائی که با تعظیم از او یاد میکند و جز آن نام برده است. در الذریعه از مؤلف و کتاب او یاد نشده است.

آغاز: حمد و سپاس بیمنتها و ستایش بیعدّ و احصا آفریننده را سزاست که به نیم ذره کیمیای رحمت خود ظلمت و کدورت شرک و جهالت را از دلهای ارباب ضلالت... را به گنج توحید و نور هدایت مبدل گردانید.

انجام: و بسیار تحفه است قدر این را بدان و از نااهل مخفی دار و شکر الهی بجای بیاور.

ص: ۶۶۳

۳ _ فائده شامل دستور عرق گوگرد

۴ _ عمل قمری و چند عمل دیگر «۴۲ _ ۴۹» (کیمیا _ فارسی)

از: ؟.

عمل قمری را به نقل از موصلی در سه رکن بیان کرده سپس چند عمل دیگر از مغربی، همایون میرزا و ابن زهره را بررسی میکند.

آغاز: باب در علم قمری که از عبدالله موصلی منقول است و گویند که در این عمل شکی نیست زیرا که به تجربه در آویخته اند و این عمل مشتمل بر سه رکن است: رکن اول در بیان تدبیر زرنیخ است.

انجام: و طریق تصفیه قلع این است که بگیرند از قلع هر قدری آب در سر آنها نمایند و چون آب شوند در ظرفی گردد... این سر بزرگی است که حقیر بر آن مطلع شده ام و این عمل را سه مرتبه نمایند تا خوب مصفی شود این تصفیه قلع.

۵ _ ادعیه السّر «۵۰ _ ۷۱» (دعا _ عربی _ فارسی)

از: ضیاء الدین فضل الله بن علی راوندی (ق ۶)

سی و دو دعاست که به جهت حاجتهای مختلف خوانده میشود و در شب معراج به حضرت پیامبر اکرم ۹م تعلیم داده شده است. الذریعه آن را شامل سی و یک دعا دانسته است. کفعمی این دعاها را در کتاب خود «بلد الامین» بدون ذکر سند آورده است.

این نسخه ترجمه فارسی دعاها را نیز دارد.

[الذریعه ۱-۳۹۶ _ مرعشی ۲/۱۰۸].

آغاز: الحمد لله رب العالمین کفأً لافضاله و صلواته علی خیر خلقه محمّد و آله! ادعیه السّر روایه ابی جعفر الباقر (علیه السلام) عن امیرالمومنین ((علیه السلام)) قال کان لرسول الله ۹ سر لا یعلمه الاّ قلیل.

ص: ۶۶۴

۶_ منتخب الختوم «۷۳_ ۷۶» (دعا _ فارسی)

از: ابراهیم بن محسن کاشانی.

مختصری است در ذکر ادعیه و ختوم برای توسعه رزق و رفع و دفع فقر و سحر و بلیات و شفای مریض و جز آن. الذریعه (مؤلف را) معاصر دانسته است. این کتاب در هامش «الصحیفه الهادیه» به سال ۱۳۱۸ به طبع رسیده است.

[الذریعه ۲۲-۳۹۹ _ فهرستهای خود نوشت فیض کاشانی ۳۱۵].

آغاز: بدان که این رساله مشتمل است بر ختومی چند از برای توسعه رزق و توانگری و دفع فقر و دفع اعداء و دفع سحر و اداء دین و شفای بیمار و محفوظ بودن از بلیات و خلاصی از حبس.

انجام: و بعد از آن این دعا را بخوانند یا من اذا تضایقت الامور تفتح له بابا لا تصل الیه الاوهام ضاقت علیّ اموری فافتح لی باباً لا یصل الیه وهمی انک علی کلّ شیء قدیر و بالاجابه جدیر و صلّی الله علی خیر خلقه محمّد و آله اجمعین.

۷_ رساله الصناعه = رساله فی الکیمیا «۸۱_ ۱۱۶» (عربی)

از: احمد بن زین الدین الاحسائی (۱۲۴۱ ق)

مختصری است در علم صناعت در چهار عمل: تفصیل ماده، تزویج ماده، تفصیل ارکان و طبایع و ترکیب ارکان.

این نسخه ترجمه فارسی را نیز دارد.

[الذریعه ۱۸-۱۹۶ _ فهرست مشایخ ۴۳/۲].

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلیّ الیه والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین محمّد خاتم النبیین و علی آله اجمعین الی یوم الدّین و بعد اعلم انّ الحجر معمول و نسبه الی الاکسیر کنسبه النطفه من المنّی من الانسان.

انجام: و باقی السّؤال اشرنا الیه فی کلامنا هذا.

ص: ۶۶۵

۸ _ قلع الآثار «۱۶۳_ ۱۶۵» (فارسی)

از: عماد الدین محمود بن مسعود شیرازی (ق ۱۰)

پنجاه و دو باب بسیار مختصر است در زدودن رنگها که بر لباس یا چیزهای دیگر نشینند از کتابهای مختلف اختیار شده و هر موضوعی را به گویندگانش نسبت داده است. در الذریعه آن را در چهل و نه باب معرفی کرده است.

[الذریعه ۱۶۶-۱۷ _ مرعشی ۷-۱۴۸ _ نسخه های خطی منزوی ۱ / ۴۴۶].

آغاز:

شکر حق را که آب رحمت او محو آثار جرم عصیان کرد

عادلی کز کمال قدرت خویش قطع آثار ظلم و عدوان کرد

انجام: در خواصّ الاشیاء آمده که سرکه را بجوشانند و در اشنان و بوره حل کنند و باز بجوشانند و مواضع اثر را در او فرو برند و بخیسانند اما به دست نرسانند که رنگ زایل شود و پاک شود.

۹ _ آتشک «۱۷۶_ ۱۸۸» (طب _ فارسی)

از: عماد الدین محمود بن مسعود شیرازی (ق ۱۰)

مؤلف ضمن مقدمه طولانی خود گفته است که اطباء غیر از میر بهاء الدوله نوربخشی به مرض آتشک (آبله) اهتمام ننموده اند و اگر اقوالی نیز دارند به سبب نوشیدن مسکرات عقل کاملی ندارند تا بدان اعتنا شود. اما خود وی پس از سفر به مشهد مقدس و در آستان آن حضرت به این مسأله پرداخته است.

[الذریعه ۳۱۰-۵ _ مرعشی ۲-۲۶۱ _ نسخه های خطی منزوی ۱ / ۴۶۱].

آغاز: الحمد لله المحمود فی کلّ فعاله والّصیلاه علی سیدنا محمّد آ محمود آ احمد آ و آله و بعد چون مرضی که معروف بآتشک است در زمان قدیم نبود یا کسی به آن مرض مطلع نشده.

انجام: این است تمام کلام بهاء الدین.

ص: ۶۶۶

۱۰ _ طالع نامه «۱۸۸ _ ۱۹۱» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

ابتدا روش استخراج تولد شخص در یکی از طالع بروج را بیان کرده سپس احوال یمن و نحس بروج دوازدهگانه را بیان کرده است.

آغاز: که چون خواهند بدانند که تولد او به طالع کدام برج بوده است آن شخص را و اسم مادر او را به حساب این ابجد حساب نمایند و چون نام شخص را و مادر او را به این حساب حساب نمودند.

انجام: و چون ماه نو بیند به روی زنان بیند تا بر وی مبارک باشد.

۱۱ _ خواص افیون = افیونیه «۲۰۰ _ ۲۱۴» (طب _ فارسی)

از: عماد الدین محمود بن مسعود طیب شیرازی (ق ۱۰)

در فوائد و خواص و برخی از مضار افیون که در یک مقدمه دارای پانزده باب و یک اصل و یک خاتمه مرتب شده است.

[الذریعه ۲-۲۶۲ _ مرعشی ۷-۱۴۸ _ الفبایی آستان قدس ۶۱].

۱۲ _ ترجمه توحید مفضل «۲۱۵ _ ۲۲۲» (حدیث _ فارسی)

از: علامه مجلسی (۱۱۱۱ ق)

به مجموعه شماره ۷۶۷ ضمیمه سوم در همین جلد مراجعه شود.

۱۳ _ ترجمه قرآن مجید (تفسیر _ فارسی)

از: ؟.

ترجمه و تفسیر مختصری است از آیات ۷۴ واقعه تا ۹ حشر از قرآن مجید.

ص: ۶۶۷

۱۴_ جنات الوصال «۲۶۳_ ۲۸۱» (منظومه _ فارسی)

از: نور علیشاه (۱۳۱۲ ق)

به ج ۲ ص ۲۰۴ مراجعه شود.

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم

افتتاح کنز اسمای عظیم

بازگو از نام نامی اله سوی جنّات وصالش جوی راه

انجام:

گنجهایت جمله نه گنج آمده این یکی چار آن یکی پنج آمده

نه سپهر و نه بهشت و نه مقام

حاصلت زین گنجهها گردد تمام

۱۵_ طب الاکبر = طب اکبری «۲۸۴_ ۲۸۷» (فارسی)

از: شاه محمد اکبر بن محمد ارزانی (ق ۱۲)

به ج ۲ ص ۵۵۳ مراجعه شود.

۱۶_ ترجمه بخشی از آیات قرآن مجید در ادامه رساله ششم

۱۷_ چند فائده در طب و کیمیا در ادامه رساله هفتم

۱۸_ فائده در کیمیا (صابون) و خواص نعناء و افیون در ادامه رساله هشتم

۱۹_ فائده در کیمیا و منافع افیون که یک برگ آن به زبان عربی است. در ادامه رساله دهم

ص: ۶۶۸

۲۰_ فائده در استخارات از علامه مجلسی در ادامه رساله یازدهم

۲۱_ مطالب منقول از کامل الزیارات، مخزن البکاء و دعای صنمی قریش در ادامه رساله سیزدهم

در فهرست سابق این کتابخانه صحیفه سجادیه (ظاهر آ ناقص) و شرح اسماء (فارسی) نیز در این مجموعه دانسته شده است؟

رساله اول و دوم بدون تاریخ. حاشیه دارد.

رساله چهارم از انجام ناقص. بدون تاریخ. حاشیه دارد.

رساله پنجم ۳۱ دعا را بدون سند دارد. نسخ ۱۲۸۶

رساله ششم را کاتب به فیض کاشانی نسبت داده است که درست نیست. بدون تاریخ.

رساله هفتم نسخ ۱۲۸۲

رساله هشتم چهل و هشت باب دارد. نستعلیق ۱۲۸۵

رساله نهم نستعلیق محمد حسین بروجردی در ۱۲۸۴ در بروجرد.

رساله دهم از انجام ناقص و بدون تاریخ.

رساله یازدهم تا باب هشتم از مقدمه را دارد. بدون تاریخ.

رساله ۱۲ و ۱۳ بدون تاریخ.

رساله ۱۴ جلد اول یا بخش اول را دارد. بدون تاریخ.

رساله ۱۵ جلد اول تا قسم دوم (صداع مادی) را دارد. بدون تاریخ.

(۳۹۸۱)

اشاره

نه رساله از وحید بهبهانی.

۱_ الفوائد الحائریه القدیمه «۱_ ۳۴»

به ج ۱ ص ۴۱۴ رجوع شود.

۲_ الفوائد الاصوليه «۳۴_ ۳۵»

به شماره ۵۹۲ در همین جلد رجوع شود

۳_ التقيّه «۳۵_ ۵۷»

[ذريعه ۴/ ۴۰۴].

۴_ اصله الصحه والفساد فى المعاملات «۵۷_ ۵۸»

به شماره ۵۹۲ رجوع شود.

۵_ تعليقه على منهج المقال «۵۸_ ۷۰»

به شماره ۷۵۳ در همین جلد رجوع شود.

۶_ الاستصحاب «۷۰_ ۷۳»

به شماره ۵۹۲ رجوع شود.

۷_ الاجماع «۷۳_ ۸۰»

به شماره ۵۹۲ رجوع شود.

۸_ الردّ على صاحب المفاتيح «۸۰_ ۸۵»

[مرعشى ۲/ ۶۵].

۹_ الاجتهاد و الاخبار «۸۶_ ۱۱۳»

به شماره ۵۹۲ رجوع شود.

ص: ۶۷۰

رساله اول خطبه را ندارد.

هیچ کدام نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

۱۱۳ برگ، ۲۱ × ۳۴

(۴۰۶۶)

۱_ حاشیه الکفایه «۱_ ۳۰» (اصول فقه _ عربی)

از: ؟.

حاشیه مختصری است بر «کفایه الاصول» آخوند خراسانی با عناوین «قولهاقوله».

آغاز: حمد له... قوله الاول ان موضوع كل آه. اقول لا يخفى ان الاضافه المعنويه لا تفيد الا تضيق دائره المضاف....

انجام: قوله اذا عرفت بما لا- مزيد عليه عدم امکان آه. اقول قد عرفت امکان أخذ ما هو شبه قصد الامثال في اقتضاء نفسه بالاطلاق.

۲_ مدخل منظوم فی احکام علم النجوم «۳۱_ ۳۹» (نجوم _ فارسی)

از: خواجه نصیر طوسی (۶۷۲ ق)

به شماره ۱۳۲۲ در همین جلد مراجعه شود.

۳_ بخشی از یک فرسنامه

۴_ اشعار از محمد علی میرزا و نشاط اصفهانی

۵_ بخشی از یک رساله در مجامعت

ص: ۶۷۱

۶_ ترجمه اوستا «۶۸_ ۸۳» (فارسی_ اوستایی)

احتمالا متن و ترجمه بخشی از اوستا کتاب مقدس زردشتیان میباشد.

آغاز: به نام هنر آفرین یزدان اکنون مردمان بدکار شدند و راه تند باری گرفتند.

انجام: اوستا داده که از دیدنش روان همی شاد گردد و آن از راز نامهای خدای بزرگ است.

۷_ دیوان گلشن فخر «۸۴_ ۱۱۱» (فارسی)

از: غلام حسین فخر طباطبایی.

مثنویها و چند غزل از شاعر است.

آغاز:

به نام خداوند عقل و روان چو جوئی سخن را نمودم روان

خداوند پستی خداوند جاه

خداوند کوه و خداوند کاه

انجام:

شکوه از یار کنم یا سر سودایی خویش یا ز آوارگی و غربت و تنهایی خویش

من در این کشتی مرموز ز... بیخبرم تا کشاند... دل هر جایی خویش

۸_ لغت فارسی به فرانسه (احتمالا)

۹_ تاریخ ایران و جهان «۱۳۵_ ۱۷۰» (فارسی)

از: ؟.

تاریخ پادشاهان ایرانی و ارتباط آنان با ممالک دیگر و نیز تاریخ اسلام. از شخصی

ص: ۶۷۲

به نام «سید جمال الدین» با عنوان «استادنا» یاد کرده است. از شیوه تاریخ نویسی ایرانی انتقاد و تاریخ نویسان یونانی را ستوده است. عناوین آن «گفتار» و «مجلس» است.

آغاز: زاماسب همین که به تخت نشست سال (۴۹۶) از میلاد گذشته بود با بزرگان ایران در باب کار قباد کنکاش نمودن گرفت.....

انجام: در یازده شهر ربیع الاول که ارتحال آن حضرت به دار بقاء به وقوع پیوست به محض استماع این خبر لشکر اسامه بن زید از راه برگشته در مسجد مدینه مشغول سوگواری حضرت سید المرسلین گشتند.

۱۰ _ بحر الغرائب «۱۷۸ _ ۱۸۴» (فارسی)

از: محمد بن محمد بن ابی سعید هروی.

خواص اسماء حسنی را که بزرگان عرفا به رمز و اشاره بیان کرده اند مؤلف در این رساله آنها را به روشی روشن بیان میکند. نامها را ابتدا آورده سپس هر کدام را با تفصیل توضیح می دهد.

به ج ۲ ص ۶۶ مراجعه شود.

[الذریعه ۳-۴۳ _ مرعشی ۱۵ / ۳۲۵].

آغاز: الحمد لولیه و هو الذی له الاسماء الحسنی.... اما بعد به رأی برادران با عقل و ایمان مخفی نماند که اکابر اولیاء در خواص اسماء الله تبارک و تعالی.....

کتاب اول از انجام ناقص و بدون تاریخ.

کتاب دوم نستعلیق محمد امین بن فرج الله در ۱۲۱۵. با مهر مربع «لا اله الا الله الملك الحق المبين.... عبده نصر الله ۱۲۱۴».

بقیه بدون تاریخ.

کتاب نهم از اول و کتاب دهم از آخر ناقص است.

۱۷۸ برگ، ۱۷ × ۲۲

ص: ۶۷۳

۱ _ بدایه الهدایه «۱_ ۴۰» (فقه _ عربی)

از: محمد بن حسن حر عاملی (۱۱۰۴ ق)

به ج ۱ ص ۶۹ مراجعه شود.

۲ _ صیغ العقود و الايقاعات «۴۰_ ۵۵» (فقه _ عربی)

از: محقق کرکی (۹۴۰ ق)

رساله مختصری است در کیفیت الفاظ عقود و ایقاعات.

[مرعشی ۱۵-۱۱۰ _ مرعشی ۱-۳۴ _ مجلس ۲۶ / ۴۰].

آغاز: الحمد لله رب العالمين حمدآ كثيرآ كما هو اهله...فهذه جمله كافله بيان جميع العقود و الايقاعات اذ كان لا بد من معرفتها لمن احتاج الى شيء منها من المكلفين.

۳ _ الارث «۵۵_ ۶۵» (فقه _ عربی)

از: علامه حلی (۷۲۶ ق)

مثالهای باب ارث را با عنوان «مثلا _ مثلا» بیان کرده است. در پایان نسخه آن را از «علامه حلی» دانسته است. ممکن است بخشی از یک کتاب فقهی او باشد.

آغاز: مثلا لو مات الشخص و خلف احد الابوين و بنتاً فنصيب احد الابوين السدس و نصيب البنت النصف و اقل الفريضة.

۴ _ دعاهای ابودجانه، ام الصبيان کبير، مرجانه و انجم مرجانه

۵ _ مقادير و اوزان محمد باقر تبریزی (فقط چند سطر از آن)

ص: ۶۷۴

۶_ مناسک حج «۶۶_ ۱۴۵» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

مباحث نسبتاً مفصلی است در حج با عناوین مقصد. در چند مقام و مبحث و مسأله. از شیخ طوسی و کتاب دروس یاد کرده است. و در فتاوی خود بسیار احتیاط کرده است.

آغاز: در بیان افعال حج تمتع و آن سیزده چیز است: احرام و وقوف در عرفات و وقوف در مشعر و دو چیز در منا پیش از کوچ کردن.

انجام: و مستثنی است از این حکم خلوق کعبه و آن بنا بر قول بعض علماء عطری است مرکب از زعفران و غیر آن که خانه کعبه را به آن معطر مینمودند.

۷_ الارث «۱۴۶_ ۱۸۲» (فقه _ عربی)

از: محمد تقی بن حسین علی هروی (۱۲۹۹ ق)

چون تقسیم سهام ارث خصوصاً هنگامی که وارثان بسیار و متشعب میشوند مشکل است مؤلف برای تسهیل این امر رساله حاضر را در یک مقدمه و سه باب با جداولی برای توضیح مطالب تألیف کرد.

[الذریعه ۱-۴۴۲ _ مرعشی ۶ / ۳۴۴].

آغاز: الحمد لله... ان هذه نبذة متعلقة باحكام الميراث كتبها لا يوضح سهام كل واحد من الوارث و كل مرتبه من مراتب النسب الثلاث.

انجام: و لیکن هذا آخر ما اردنا ايراده في هذه الرساله و عليك بأن تتأمل فيها و تعرف قدرها فان ما فيه من البيان الرشيق والنظم الأنيق الحاوي للتوضيح والتدقيق... ما لا تجده فيما تقدم.

ص: ۶۷۵

۸_ الرضاع «۱۸۳_ ۲۰۵» (فقه _ عربی)

از: ؟.

بحثی در پیرامون رضاع محرّم نکاح است. مؤلف از صاحب مسالك که ظاهرآ همان شهید ثانی است با عنوان «شیخنا» یاد کرده است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد اجمع علماء الاسلام ظاهرا على أنّ من جمله اسباب تحريم النكاح الرضاع فى الجملة و الاصل فيه قبل الاجماع.

انجام: فلا يحكم بالحرمة فى الرضاع الا اذا حصلت هذه العلقه لا علقه مستلزمه لها لا دخل لها فى التحريم و لو حصلت من جهة النسب. الى هنا جف قلمه الشريف قدس الله روحه.

۹_ رساله فى النكاح «۲۰۷_ ۲۱۰» (فقه _ فارسى)

از: علامه مجلسى (۱۱۱۱ ق)

به شماره ۱۷۲۹ در همین جلد مراجعه شود.

آغاز: الحمد لله الذى احل النكاح و ندب اليه... اما غرض از تحرير اين رساله و جيزه آن است که جمعى از برادران ايمانى و دوستان روحانى.

۱۰_ اجوبه مسائل فتحعلى شاه «۲۱۱_ ۲۱۵» (عربى)

از: احمد بن زين الدين احسائى.

جواب پرسشهای فتحعلى شاه قاجار از شيخ درباره حقيقت روح و نعيم بهشت و كيفيت زندگاني انسان با حورالعين و سبب اندوه و خوشى که انسان بدون سابقه احساس مينمايد.

[الذريعه ۵-۲۱۰ _ مرعشى ۳ / ۱۳۵].

آغاز: قال ادام الله دولته و خلد سلطنته اذا فارق الانسان هذه الدار و قد كان من

ص: ۶۷۶

المؤمنين الاخير لحق روحه بالجنه كما تدل عليه ظواهر الاخبار.

انجام: قلنا ليس كل اصلح في الدنيا اصلح في الآخرة بل قد ينعكس فان الاصلح في الدنيا المنع من شرب الخمر و لبس الحرير والذهب للرجال و في الآخرة بالعكس مع انه لا مانع من الزيادة.

۱۱ _ بخشی از یک رساله عملیه (فقه)

کتاب اول نستعلیق عباس بن کربلایی محمد در ۱۲۳۵

کتاب دوم نستعلیق ۱۰۰۶

کتاب سوم تا ششم بدون تاریخ. و کتاب ششم تصحیح شده و از اول و آخر ناقص است.

کتاب هفتم نسخ علی بن محمد الحسنی در ۱۲۸۰

کتاب هشتم نسخ همان کاتب در ۱۲۸۲

کتاب ۹ و ۱۰ و ۱۱ از انجام ناقص و بدون تاریخ.

۲۳۶ برگ، ۱۵ × ۲۲

(۴۰۷۹)

۱ _ ترجمه تاریخ بخارا «۱۰ _ ۱» (فارسی)

از: ؟.

بخشی از تاریخ بخارا است که از روسی ترجمه شده است.

آغاز: ابتدای تواریخ عمده ممالک آسیا قبل از بعثت حضرت پیغمبر ۹ به طریق حکایت و افسانه بوده. لهذا بخارا هم شروع میکند تاریخ حال سلطنتی خود را.

انجام: و این موانع برای خیالات وی کافی است ناچار به دربار اوکتای قاآن پادشاه با قدرت ترکان که در کوه های (التائی) یا به ساحل جیحون مقام داشت ملتجی شد.

ص: ۶۷۷

۲_ شرح الایساغوجی = فوائد فناریه «۱۱_ ۴۴» (منطق _ عربی)

از: شمس الدین محمد بن حمزه فناری (۸۳۴ ق)

به شماره ۵۳۷ در همین جلد مراجعه شود.

آغاز: ... و لما اراد المصنف ان يلمح الى كل من هذه الابواب تسهيلا على من يريد الشروع في العلوم من الطلاب رتب الابواب على وفق ما اشرنا اليه فصار تقديم مباحث ايساغوجى.....

انجام: و ليكن هذا آخر الرساله في المنطق ختم الله لنا بالعقائد الحقه و زوال العقد الباطله و حشرنا في زمره الشهداء والصالحين والمرسلين و....

۳_ گلشن هوش در جدال گربه و موش «۴۵_ ۵۸» (منظومه _ فارسی)

از: کیوان.

در جدال گربه و موش که موش را به عقل تعبیر کرده و گربه را به جهل تفسیر. شاعر آن طبق مقدمه این نسخه ناشناس است به سبک عیب زاکانی شعر گفته و از سعدی نیز نقل کرده است در تبریز چاپ شده است.

[الذریعه ۱۸ / ۲۳۰].

آغاز:

ای سپهر و زمینت از هستی

یافته این، بلندی آن پستی

گردد از تو به گرد مرکز خاک

روز و شب این دواير [افلاک]

انجام:

لیک بادش روان به مینو شاد که به حمدی کند روانم یاد

نام این دفتر است گلشن هوش

هوش افزایش کنی گر گوش

۴_ الدرّه النجفیه «۵۹_ ۶۵» (فقه _ عربی)

از: سید محمد مهدی بن مرتضی طباطبائی (بحر العلوم) (۱۲۱۲ ق)

ارجوزه ای است در فقه و فقط کتاب طهارت و صلاه تا نماز طواف به نظم کشیده شده و شروع در نظم آن به سال ۱۲۰۵ ق بوده است.

[الذریعه ۸-۱۰۹ _ مجلس ۷-۱۱۹ _ مرعشی ۷/۳۵۸].

آغاز:

افتتح المقال بعد البسمله

بحمد خیر منعم والشکر له

۵_ شرح الشافیه = شرح النظام «۶۶_ ۱۶۳» (صرف _ عربی)

از: نظام الدین حسن بن محمد قمی نیشابوری.

شرح مزجی مشهوری بر «الشافیه» ابن حاجب است.

[الذریعه ۴-۱۰۸ _ مجلس ۲۵/۱۸۷].

کتاب اول از انجام ناقص، بدون تاریخ.

کتاب دوم نستعلیق ۱۰۲۷. خطبه را ندارد. تصحیح شده. حواشی دارد.

در کتاب سوم علاماتی برای چاپ از روی چاپ برلین دیده میشود.

نستعلیق محمد حسین گرکانی (یا گرگانی) در ۱۳۰۵ شمسی.

کتاب چهارم از اول و آخر و کتاب پنجم از آخر ناقص است.

۱۶۳ برگ، ۱۳ × ۲۱

(۴۰۸۰)

۱_ زرنديه «۱_ ۱۳» (فارسی)

احتمالا از موفق السلطان.

در تشریح عملیات مأمورین ضبط شیره تریاک «زرنند» یکی از بلوکات ایالت

ص: ۶۷۹

کرمان است که به طرز موش و گربه عید زاکانی ساخته شده است. همراه با نثر.

مقدمه ای در کیفیت نظم این منظومه در ابتداء نسخه هست.

[نسخه های خطی منزوی ۴/۲۸۵۴].

آغاز: ... در سال سیچقان ثیل ۱۳۰۳ شمسی که آقایان مستشاران خارجه (نیلسپو) زمامدار مالیه ایران بودند....

از شهور سنین محرم بود که صمد با دو فوج غازانا

انجام:

شعرهایم ز نند طعنه و ظنر

به...عید زاکانا

از نزاکت اگر نبودی دور

شکوه ها کردمی فراوانا

۲_ وامق و عذرا «۱۶_ ۶۷» (فارسی)

از: میرزا محمد صادق نامی (۱۲۰۴ ق)

به ج ۲ ص ۷۷۲ مراجعه شود.

آغاز:

ای ز نامت نامه نامی تمام وی به نامت افتتاح هر کلام

۳_ منشآت از میرزا مهدی اعتماد الدوله و صاحب منصبان دیگر

۴_ الفقه = مختصر الفقه «۹۸_ ۱۲۹» (فقه _ عربی)

از: علی بن مجد الدین شاهرودی بسطامی.

یک دوره بسیار مختصر ابواب فقه است که بنا به قول خود مؤلف در پایان رساله آن را برای آشنایی با الفاظ متداوله در میان فقها نگاشته است و تفصیل را به «شرح الوقایه» خود ارجاع داده است. مؤلف این کتاب را به سال ۸۷۳ دوشنبه بیست و چهارم ماه صفر به پایان برده است.

طلاق تا وصایا در این نسخه هست.

آغاز موجود: و اما معنا و شرعا فهو ان الطلاق فى الشريعة عبارة عن لفظه صادره عن الزوج رافعه قيد النكاح عن المرأه المنكوحه.

۵_ رساله عمليه «۱۳۰ _ ۱۵۰» (فقه _ عربى)

از: ؟.

مسائل صلاه را به عربى ساده به نگارش در آورده است.

آغاز: الخامس الركوع و واجباته تسع. الاول الانحناء الى ان تصل كفاه ركبتيه و لا يجب الوضع.

انجام: و لا تقضى الجمعه والعيذان و الآيات لغير العالم بها ما لم يستوعب [...] و لو اطلق القضاء على صلاه الطواف والجنزه فمجاز....

۶_ كبرى در منطق ؟

۷_ القوائد المنتخبه «۱۶۸ _ ۱۸۴» (عربى)

از: ؟.

قوائد عربى منتخبى است از امرء القيس، شافعى، تاج الدين، حسان، صفى الدين حلى و ابن ابى الحديد و.....

رساله اول نستعليق ۱۳۱۴ كشى.

رساله دوم و سوم بيتاريخ.

رساله چهارم از اول ناقص. نستعليق احمد در ۱۱۱۴

رساله پنجم نسخ محمد شريف بدون تاريخ.

رساله هفتم نسخ ۱۲۳۷

۱۸۴ برگ، ۱۴ × ۲۱

ص: ۶۸۱

۱_ رساله صلاه الجمعه «۱_ ۱۳۵» (فقه _ فارسی)

از: احتمالاً از محمد سراب.

رساله نسبتاً مفصلي است در نماز جمعه در قول به وجوب عینی نماز جمعه که گویا در رد نفی عینیت نماز جمعه آقا جمال میباید.

[الذریعه ۱۵ / ۵۸].

آغاز موجود: یکی از آنها جزم شیخ مفید ره در این کتاب و دعوی صریح اجماع است در کتاب اعلام چه فرموده اند اتفقت الامامیه علی ان اقل من یجب حضورهم.

انجام: پس چگونه میتوان گفت که عینی بودن آن در حال حضور است نه غیبت و شرط مذکور در همه حالات ثابت میباید.

۲_ نان و حلواى شیخ بهائى. چاپ سنگى و ناقص**۳_ تسلیه الحزین فی فقد العافیة و الاحباب والبنین «۱۷۳_ ۱۸۸»**

(حدیث _ عربی)

از: سید عبدالله بن محمد رضا شبر الحسینی (۱۲۴۲ ق)

احادیثی را در این موضوع از بحار الانوار و وسائل الشیعه انتخاب و شرح کرده است.

[الذریعه ۴ / ۱۷۸].

آغاز: الحمد لله الذی تفرد بالبقاء والدوام... اما بعد فیقول افقر الخلق الی ربه الغنی... احسن الله احوالها و قرن بالصدق اقوالها.

ص: ۶۸۲

۴_ باب حادی عشر تحریر ۹۸۰. ابتدای این نسخه در نسخه دیگری است

۵_ شرح نادعلی «۱۹۶_ ۱۹۸» (فارسی)

از: ؟.

این رساله ای است مشتمل بر بعضی از خواص نادعلیا... که بگفته مؤلف از مطاع مکین جبرئیل امین صادر شده است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد این رساله ای است مشتمل بر بعضی از خواص این کلمات که از مطاع مکین جبرئیل امین صادر شده نادعلیا مظهر العجائب.

انجام: حاضران تعجب نمودند و سبب آن از آن محبوس استفسار کردند صورت حال به عرض پادشاه و حضار مجلس رسانیدند. ان شاء الله تعالی که جمیع مؤمنان را تلاوت این کلمات محصل و میسر شود.

۶_ مختصر مصباح = بخشی از آن است «۲۰۰_ ۲۱۰» (کلام_ فارسی)

از: ؟.

«در آن چه که واجب است بر عموم مکلفین و آن معرفت اصول دین است» در شش فصل. گویا ترجمه «باب حادی عشر» است.

باب حادی عشر باب یازدهم از مختصر مصباح (شیخ طوسی) علامه حلی است.

آغاز: ... در آن چیزی است که واجب است بر عموم مکلفین و آن معرفت علم اصول دین است که علم کلام است و این علم را اصول دین از آن جهت گویند.

انجام موجود: دلیل ثالث بر اثبات معاد آن است که پیغمبر ۹ خیر داده از وقوع معاد جسمانی و اثبات او و او مخبر صادق است....

ص: ۶۸۳

۷_ رساله در فلسفه؟ «۲۱۱_ ۲۱۴» (فلسفه _ فارسی)

شاید از مؤلف رساله بعدی باشد.

مباحثی است مختصر در وجود باری تعالی و مفاهیم قضاء، شریعت و وجود انسانی.

آغاز: وجود یعنی هستی عبارت است از ظهور و این ظهور را که مسبوق است به عدم یعنی نیستی و [خفا] موصوف او را ممکن نامند و او حادث خواهد بود.

انجام: تاجر را تمدنی خاص است و اگر خواهد که به تمدن مزارع منتقل شود یا جمع کند بین التمدنین نفس او در مرتبه نقصان خواهد ماند و در درجات هیچ کدام ترقی نخواهد کرد و لهذا مهارت صاحب دو علم مثل مهارت صاحب یک علم نیست.

۸_ رساله در افعال عباد «۲۱۵_ ۲۲۲» (فلسفه _ فارسی)

از: کمال بن علی خداداد جرجانی.

رساله ای است در افعال عباد به موجب احکام عقل و نقل از هر مذهب و اعتقاد که به امیر شمس الدین محمد بر ندق برلاس (کذا) تقدیم شده است.

آغاز: حمد و شکر و سپاس مر منعمی را که هستی و نیستی همه موجودات به قدرت و اراده اوست و وجود و بقای او تعالی و تقدست و جلت اسماؤه از ذات غیبی اوست.

انجام: و این نقصان سلسله دوم نسبت به سلسله اول نقصان معین خواهد بود که پنج زرع باشد یا ده مثلا و این چنین زیاده و نقصان موجب تناهی است.

رساله اول بدون تاریخ. از اول و آخر ناقص. رساله سوم از آخر ناقص.

رساله ششم بدون تاریخ و از آخر ناقص.

رساله ۵ و ۷ و ۸ بدون تاریخ. با مهر مربع «محمد حسینی... در رساله هشتم.

۱ _ صحیفه الرضا علیه آلاف التحیه والثناء «۱ _ ۵۸» (عربی _ فارسی)

از: امام ابوالحسن علی بن موسی الرضا (علیه السلام).

به شماره ۲۶۷۷ ضمیمه سوم در جلد سوم مراجعه شود.

ترجمه فارسی آن در زیر سطور این نسخه نوشته شده است.

۲ _ آداب نماز شب «۵۹ _ ۶۶» (عرفان _ فارسی)

از: علی اکبر اصفهانی.

آداب و فضیلت نماز شب را به صورت عرفانی مختصر آ بیان کرده است. از آیات مبارکه و برخی اشعار نیز بهره برده است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد این رساله ای است در آداب نماز شب و کیفیت و احوال و احکام آن که بعضی از این بیبضاعت خواهش نمودند.

۳ _ چند دعا**۴ _ اصول دین محمد جعفر استرآبادی. ناقص****۵ _ بدایه الانشاء. ناقص****۶ _ گنج خسروی «۷۶ _ ۱۰۸» (اخلاق _ فارسی)**

از: ؟.

برخی از نصایح را در ده باب که هر کدام آن کلمه ای است به صورت حکایات

و اشعار بیان کرده است. وی این رساله را به محمد حسن خان (؟) تقدیم

ص: ۶۸۵

کرده است.

آغاز: الحمد لله... اما بعد چون بندگان عالیجاه عظمت و اجلال دستگاه عمده الخوانین العظام و نتیجتہ النجباء الکرام محمد حسن خان حرث الله عن آفات الزمان.

انجام:

لیک هر آنچه بودنی باشد هم به تقدیر ایزدی باشد

پی تدبیرش آید او ناگاه پیش از آن کو شود ز کار آگاه

۷_ آفاق و افلاک «۱۰۹_ ۱۱۸» (هیأت _ فارسی)

از: ؟.

در تعیین آفاق است.

آغاز: بدان آفاقی که بر کره ارض فرض توان کرد از سه نوع بیرون نتواند بود اول از انواع آفاق استوایی است و دویم آفاق مایله.

انجام: هرگاه یکی از دوایر عظام به قطب دیگری مرور نماید آن دیگر نیز بر دو قطب این یک مرور مینماید و این دویم وضع است از اوضاع چهارگانه.

۸_ شرح احوال نادرشاه در چند برگ

۹_ اختیارات «۱۲۷_ ۱۳۴» (نجوم _ فارسی)

از: ؟.

احوال مختلف قمر و اعمال را در سه بخش «آنچه نیک است»، «آنچه بد است» و «آنچه میانه است» بیان کرده است.

آغاز: قمر در حمل آنچه نیک است. نیک است سفر کردن و جامه نو بریدن و پوشیدن و دیدار پادشاهان و به نظر سلاطین و بزرگان رفتن.

ص: ۶۸۶

۱۰ _ احادیث درباره محبت اهل بیت:

رساله اول خطبه را ندارد. با مهر بیضوی «محمد اسماعیل».

رساله دوم از آخر ناقص است.

هیچ کدام از رساله ها تاریخ و نام کاتب ندارد.

۱۵۸ برگ، ۱۱ × ۱۸

(۴۱۲۰)

۱ _ موش و گربه «۱_ ۴۲» (فارسی)

از: ؟.

به سبک «موش و گربه» عبید زاکانی است. اما چون آغاز و انجام ندارد شناخته نشد. (البته از عبید زاکانی و شیخ بهائی نیست).

آغاز موجود:

موشکی گفت حکم شاه شده که نمایند به دار گربانا

پس به زجر تمام و خواری فار

بنمائید تیر بارانا

انجام:

که گرفتیم گربه را یک چند ما به تأیید حاج کریم خانا

پس نفرمودید فتح عظیم زود کوبید طبل شادانا

۲ _ عقود نکاح «۴۲_ ۴۸» (فقه _ فارسی)

از: محمد باقر بن اسماعیل خاتون آبادی.

عقود نکاح را در سه مطلب نوشته و به شاه سلطان حسین صفوی هدیه کرده است.

آغاز: جمله عرایس ابکار سخن را زینت و بها و شبستان گلچهرگان بیان را روشنی و ضیا از.... حمد و ثنا و سپاس بیمتتهای

خداوندی است.

ص: ۶۸۷

۳_ فال نامه «۴۹_ ۵۹» (فارسی)

منسوب به حضرت امام صادق (علیه السلام).

به شماره ۴۲۸ در همین جلد و ص ۵۷۲ ج ۱ مراجعه شود.

چند فالنامه به آن حضرت منسوب شده است که آغاز و انجام آنها مشابه نیستند.

آغاز: هر کس بخواند فال بگیرد اول یک صلوات بفرستد و بعد [سوره «قل هو الله احد» بخواند و نیت کند و چشمهای خود را بر هم بگذارد.

انجام: این لوح بر طفل شیرخواره باشد و در گهواره او باشد از جمیع شرها ایمن باشد.

۴_ مثنوی؟

۵_ رساله شیخ انصاری = مختصر رساله... «۶۳_ ۸۰» (فقه _ فارسی)

از: ؟.

مختصری است از رساله مبسوط شیخ انصاری در واجبات نماز و روزه.

آغاز: الحمد لله... اما بعد این مختصری است از رساله مبسوط سرکار حجه الاسلام علم التقی شیخ مرتضای الانصاری دام ظلّه العالی که از واجبات نماز و روزه لازم است.

انجام: فرمود هر کس بعد از عصر جمعه این دعا بخواند شانزده هزار گناه کبیره او را عفو کند. دوم چهار هزار ثواب در نامه عملش ثبت کند. سیم چهار هزار درجه از بهشت از برایش بلند کند....

۶_ تحفه الاخیار؟ چند برگ

ص: ۶۸۸

۷- تحفه شاهی «۸۶- ۱۰۸» (تجوید - فارسی)

از: عماد الدین علی بن علی شریف استرآبادی (ق ۱۰)

مختصری است در قواعد تجوید در یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه که به نام شاه طهماسب صفوی (۹۸۴ ق) تألیف شده است.

در ادامه این نسخه رمز اسماء قراء هست.

آغاز: ... و بعد چنین گوید اضعف و احقر عباد الله الهادی... که نزد ارباب بصیرت و اصحاب خبرت واضح و پیدا و لایح و هویداست که بعد از معرفت اصول دین.

انجام: و بسیار مردمان باشند که قرآن را از استاد صادق فرا ناگرفته و این معنی را ملاحظه ناکرده قرآن خوانند و عبادت دانند و حال آن که به معصیت گرفتارند و قرآن ایشان را لعنت میکند.

رساله اول از آغاز و انجام ناقص.

رساله دوم از انجام ناقص.

رساله سوم نستعلیق سه شنبه ۱۰ جمادی الاولی ۱۲۹۱ با مهر بیضوی «آقا بن حسین الحسینی».

رساله پنجم نستعلیق کریم بن علی در جمعه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۷۷

رساله هفتم تحریر محمد کاظم بن محمد علی هروی در سه شنبه ۳ ربیع الآخر ۱۱۱۸

۱۰۸ برگ، ۱۰ × ۱۷

این مجموعه از کتابهای فرقه ضاله بایبه است.

(۴۱۸۹)

اشاره

این مجموعه از کتابهای فرقه ضاله بایبه است.

رقعی است، نسخ، غیر از رساله هشتم همه عربی است.

ص: ۶۸۹

١ _ صحيفه الرابعه فى شرح دعائه فى زمان الغيبه باربعه عشر بابا

آغاز: «الباب الاول فى خطبه الانوار بسمله الحمد لله الذى مشهد بذاته لذاته».

٢ _ صحيفه بين الحرمين

از كتب همان فرقه است دارای هشت باب هر باب يك آيه.

آغاز: «ان هذا كتاب قد نزلت على الارض المقدسه».

٣ _ رساله در دو صفحه

آغاز: «اللهم يا من جعل بين البحرين حاجزآ».

٤ _ صحيفه شامل دعاها

آغاز: «الحمد لله الذى هو كائن قبل كل شىء».

٥ _ لعنيه

آغاز: «اللهم انت الله رب السموات و الارض».

٦ _ زيارت جامعه

آغاز: «الحمد لله رب العالمين.... و بعد اذا اردت زياره حبيب الله....».

٧ _ الباب السابع من الواحد....و له اربع مراتب الاول فى الاول

بسم الله الاهزء الاهزء....

ص: ٦٩٠

۸_ رساله... درباره غنای حق تعالی

آغاز: و بعد ذکر مینماید مفتقر الی الله... که در سیل سفر بسوی ملیک فضل و عدل ادام الله ظلّه العالی... که در ارض اصفهان توقف نموده جناب مستطاب قدس خطاب ذاکر ذکر نقطه وجود... سلطان الذاکرین ادام الله ذکره... سؤال از غنایی که در احادیث مذکور است فرموده... در مقام اجابت ایشان برآمده.

* * * * *

حاج سید حسن اولیائی بروجردی که در تاریخ بروجرد ۲-۵۶۴ شرح حالش آمده کتابی به نام الحجّه البالغه در رد کتاب فرائد ابوالفضل گلپایگانی (از فرقه باییه) در سال ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ نگاشته که نسخه اصل آن در کتابخانه مدرسه فیضیه است.

نام او محمد حسن بن عبدالرحمن حسنی حسینی طباطبائی بروجردی طهرانی است ایشان که مالک این مجموعه بوده در پایان مینویسد.

بسمه تعالی

هذه المجموعه من منسوجات الباب سید علی محمد الشیرازی لعنه الله و اتباعه الضالّه المضلّه وقد استنسخت فی زمن حیاته الملعونه فی سنه ۱۲۶۰ _ ۱۲۶۱ وقد القاه الله كالنعمه الغير المترقبه بید الراقم الا-ثم فی سنه ۱۳۲۰ وهو اقل خدام الشریعه المحمدیه ومرّی الطریقه الاثنا عشریه الحجّه بن الحسنیه لیكون انفع فی الحجّه علی الطائفه المردّه الباییه لعنهم الله ویكون کلماته بعینها حجّه علیهم ایضاً فی بطلان دعوی قائمیه (خاتمیه) الملعونه وما رتبوا علیها من... الشنیعه واللّهوات الرکیکه.

وانا احقر عبید حجّه الله البالغه ابن الحسن العسکری الحیّ الغائب المنتظر و اقل خدام شریعه جدّه محمد (صلی الله علیه و آله) حسن بن عبدالرحمن الطباطبائی البروجردی وقد نقلنا من عباراته کثیراً بعینها فی کتابنا المسّمی بالحجّه البالغه المؤلّفه فی ابطال المهدویه النوعیه واثبات المهدویه الشخصیه الحجّه بن الحسنیه العسکریه الحیّ الغائب الموعود المنتظر المتولّد ۲۵۵ الباقی الی زماننا هذا سنه ۱۳۲۴

(الحمد لله رب العالمین _ قم _ رضا استادی ۲۲-۱۳۸۹/۷)

ص: ۶۹۱

فهرست نام کتابها

آئینه شاهی ۳۴۶

آب زلال ۳۸۷

آبستنی و باه ۱۶۲

آتش پاره ۴۴۵

آتشک ۶۶۶

آثار گناهان (رساله در...) ۵۸۶

آداب البحث والمناظره ۵۱۰

آداب طریقت و شریعت و معرفت و حقیقت بر طریق مولوی ۲۷۹

آداب المتعلمین ۹۳

آداب مرکب ساختن ۳۴۵

آداب المناظره = شرائط التسعه للمناظره ۲۹۰

آداب ناصری ۱۵۶

آداب نماز شب ۹۹

آداب نماز شب ۶۸۵

آغاز و انجام ۶۵۹

آغاز و انجام = منازل السالکین ۴۷۹

آفاق و افلاک ۶۸۶

ص: ۶۹۲

آفاق و انفس ۴۷۰

آفاق و انفس (رساله....) ۴۶۹

آیات استخاره ۱۹۰

آیه النور = اصول فروع دین ظاهری و باطنی ۳۷۶

ایاتی از حسان بن ثابت در حق حضرت علی ((علیه السلام)) با ترجمه منظوم فارسی ۶۱۵

اثبات الحق = ترجمه احقاق الحق ۲۶

اثبات رکن رابع ۱۲۵

اثبات المفارقات ۵۳۴

اثبات الواجب ۴۶۲

اثبات الواجب (الجديده) ۵۲۳

اثبات الواجب القديم ۳۷

الاثنا عشریه ۶۴۲

الاثنا عشریه ۶۴۲

الاثنی عشریه فی الحج ۲۶۷

الاثنی عشریه فی الزکاه و الخمس ۲۶۷

الاثنی عشریه فی الصلاه ۲۶۶

الاثنی عشریه فی الصوم ۲۶۷

الاثنی عشریه فی الصوم ۶۳۷

الاثنی عشریه فی الطهاره ۲۶۶

الاثنی عشریه فی الطهاره ۶۳۷

اجازه ۲۴۶

اجازه ۲۴۷

اجازه شیخ بهایی برای مولانا حاج حسین ۵۴۰

ص: ۶۹۳

اجازه ملا حسین کاشفی برای عبدالعلی بیهقی در مورد صحیفه الرضا به ۵۵۳

اجازه الحدیث ۱۴۰

اجتماع الامر و النهی ۱۹۲

اجتماع الامر و النهی ۲۸۶

اجتماع الامر و النهی ۳۰۷

الاجتهاد و الاخبار ۲۵۰

الاجتهاد و الاخبار ۶۷۰

الاجتهاد والتقلید = الاجتهاد و الاخبار ۴۲۲

اجرومیة ۴۱۳

الاجرومیة ۹۴

الاجرومیة = مقدمه الاجرومیة ۴۹۰

الاجساد السبعة و الكباریت السبعة ۳۱

الاجماع ۲۸۶

الاجماع ۳۰۶

الاجماع ۶۷۰

اجماع (به نقل از دروس) ۳۸۶

الاجماع = حجیه الاجماع ۳۰۱

الاجماع = حجیه الاجماع ۴۳۷

اجوبه مسائل کرمانی ۱۲۵

اجوبه الاسئلة ۷۰

اجوبه الاسئله ٤٣٨

الاجوبه عن الاسئله النصيريّه عن شمس الدين الخسروشاهي ٥٠٥

اجوبه المسائل ٢١٥

ص: ٦٩٤

اجوبه مسائل ۲۲۱

اجوبه المسائل ۲۹۵

اجوبه المسائل ۲۹۵

اجوبه مسائل الاصفهانی ۵۹۶

اجوبه المسائل الثلاث ۱۴۰

اجوبه مسائل العباسیه ۴۵۹

اجوبه مسائل عشرين ۲۹۴

اجوبه مسائل علی اکبر بن محمد سمیع ۵۹۵

اجوبه مسائل فتحعلی شاه ۶۷۶

اجوبه الاستله ۴۵۸

احادیث ۳۷۱

احادیث ۳۷۷

احادیث درباره محبت اهل بیت: ۶۸۷

الاحادیث القدسیه = چهل سوره ۲۰۹

احتجاج حضرت کاظم (علیه السلام) ۶۴۴

احکام تحاویل سنی العالم ۵۰۱

الاحکام الجزئیه ۵۰۱

احکام دوازده برج ۵۸۳

احکام سیق و رمایه ۳۹۱

احکام شکیات نماز (رساله در...) ۹۹

احكام صيد ٦٥١

احكام طالع تركان ٥٧٥

احكام كثير الشك ٦٠٦

ص: ٦٩٥

احكام گرفتن آفتاب (كسوف) ۴۵۱

احكام ماه ها و روزها ۵۲۰

احكام منظوم دوازده برج ۵۸۳

احكام النظر فى كتف الشاه ۵۷۶

احوال ابن ابى جمهور احسانى ۴۴۷

اختلاجات اعضاء ۳۹

اختلاف ترقى النفس فى النشأه الاخرى ۵۱۴

اختيارات ۶۸۶

اختيارات ايام ۲۴۳

اختيارات ايام ۳۴۳

اختيارات الايام ۴۲۶

اختيارات ايام = اختيارات صغير ۳۸۰

اختيارات ايام (صغير) ۷

اختيارات ايام (صغير) ۴۳

اختيارات الايام (صغير) ۷۳

اختيارات الايام صغير ۱۰۰

اختيارات الايام (صغير) ۵۴۱

اختيارات الايام (صغير) ۶۲۶

اختيارات الايام (صغير) ۶۴۵

اختيارات بديعى ۱۱

اختیارات = رساله در بیان دانستن ساعات ۲۷

اختیارات مسیر قمر = اختیارات المهمات ۵۱۶

اخلاق ناصری ۶۲

ص: ۶۹۶

ادعيه ۴۹۸

ادعيه ۵۹۰

ادعيه ۵۹۲

ادعيه (فارسی و عربی) ۱۲۲

ادعيه السرّ ۶۶۴

ادويه و قرابادين ۱۶۸

الاربعون حديثاً ۴۰

الاربعون حديثاً ۷۲

الاربعون حديثاً ۲۲۶

الاربعون حديثاً ۵۸۴

الاربعون سوره من التوريه = حديث قدسى = چهل سوره ۳۱۶

الاربعين ۳۷۴

الاربعين ۳۷۵

اربعين ۵۵۲

اربعين حديث ۴۴۴

الإرث ۲۵۴

الارث ۲۵۸

ارث ۳۹۳

الارث ۶۷۴

الارث ۶۷۵

ارجوزه فى التوحيد ٥٩٤

ارجوزه فى الهندسه = نظم اشكال التأسيس ٢٨٨

ارشاد الازهان الى احكام الايمان ١٦٤

ص: ٦٩٧

ارشاد العوام ١٨٣

ارشاد المریدین ٥٩٣

ارشاد المرشدين ٥٤٠

اركان الحكمة ٥٦٢

اسئله من المحقق الكرکی و أجوبتها ٣٥٧

الاسئله و الاجوبه ٦٩

الاسئله و الاجوبه ٤٦٦

الاسئله و الاجوبه من كلام ارسطاطاليس ٦٦٠

الاسباب و العلامات ٦٣

استخاره نامه ٣٦٢

الاستصحاب ٢٥٠

الاستصحاب ٢٨٤

الاستصحاب ٣٠١

الاستصحاب ٣٠٦

الاستصحاب ٣٠٧

الاستصحاب ٤٧٤

الاستصحاب ٦٧٠

استعمال اسباب (رساله در...) ٥٧١

استعمال اسباب نی وُد (رساله در...) ٥٧٢

استفتائات علامه مجلسی = سؤال و جواب

اسرار الشهاده ٢٠٦

اسرار الصلاه = التنيهات ... ٣٤٧

اسرار النجوم ٥٣٢

ص: ٦٩٨

اسکندریه ۶۳۵

اسکندریه = پرسش و پاسخ ۴۸۷

اسناد الاحادیث ۲۶۹

اسناد خاتم ۱۳۶

الاشارات و النصوص ۳۱۰

اشترک لفظی و معنوی در وجود ۵۶۲

اشجار و اثمار = ثمره و شجره ۲۰۱

اشعار ۲۱۸

اشعار ۵۵۴

اشعار از محمد علی میرزا و نشاط اصفهانی ۶۷۱

اشعار با تخلص ناصحی و مطالب دیگر منقول از کتاب ۲۳۸

الاشعار = جنگ ۲۳۶

اشعار سید بحر العلوم در رثاء حضرت مسلم بن عقیل وهانی ۲۱۹

اشعار که احتمالاً بخش از گلشن راز باشد ۴۸۳

اشعاری از فضولی بغدادی، فانی، حاج محمد جان قدسی، میدی، ۲۳۸

اشعاری از ناصر خسرو ۳۸۶

اشعاری در منقبت حضرت امیر ((علیه السلام)) ۲۳۹

اصاله البرائه ۲۴۸

اصاله البراءه ۳۰۳

اصاله البراءه ۳۰۶

اصاله الصحه فى المعاملات ٣٠٣

اصاله الصحه و الفساد فى المعاملات ٢٤٩

اصاله الصحه و الفساد فى المعاملات ٣٠٢

ص: ٦٩٩

اصاله الصحه والفساد فى المعاملات ٦٧٠

اصاله الطهاره ٢٤٩

اصاله الطهاره ٣٠٨

اصاله الطهاره ٤٣٠

الاصباح (يا «المصباح») ٣١٨

اصطلاحات اهل عرفان و شرح ديوان حافظ

١٣٢

اصطلاحات صوفيان ٣٢٧

اصطلاحات صوفيه ٤١

اصل الاصول ١٨٩

الاصل فى المعامله ٣٠٦

الاصل فى المعامله ٣٠٧

اصول (حسن و قبح عقلى) ٣٨٥

اصول دين ٥٠

اصول دين ٥١

اصول دين ٤٩١

اصول الدين ٥٥٩

اصول دين ٥٩٧

اصول دين ٦٣٩

اصول دين محمد جعفر استرآبادى. ناقص ٦٨٥

اصول الفقه ٤٣٠

اصول المعارف الدينيه ٣١٤

اطباق الذهب فى المواعظ فى الخطب ٥٣٩

اعتصام ٥٨٦

ص: ٧٠٠

الاعتقادات ٨٨

الاعتقادات ١٠٣

الاعتقادات ٣٨٠

الاعتقادات ٦٠٤

الاعتقادات ٦١٩

الاعتقادات ٦٥٧

الاعتقادات = الاعتقاديہ ٦١١

الاعتقادات = العقائد ٤١٨

اعتقادات (متن و ترجمه فارسی) ٥٥٩

اعتقادات و اخلاق ٣١٦

الاعداد (رساله في....) ٤٦٨

اعراب البسملة ٤٩

اعراب ديباجة المصباح ١١٣

الاعراب عن قواعد الاعراب ١١٣

اعراب القرآن ١٨٢

اغراض ٦٢٦

افاقه الجنون في حرقه شرب الافيون ٥٤٧

افيونيه = خواص افيون ٦٤٨

اكسير و حجر مكرم ٣٦٤

الف انسانيت ٤٧٧

الالفیه ۱۵۷

الفیه ۸۷

الالفیه ۳۷۲

ص: ۷۰۱

الالفیه ۴۳۹

الالفیه = الخلاصه فی النحو ۴۱۴

الالفیه فی النحو ۶۰

الهی نامه = مناجات نامه ۵۵۴

الهی نامه = منتخب حدیقه ۱۰۴

امامت خاصه ۶۳

امثله = شرح امثله ۸۲

انتخاب حل التقویم ۶۴۱

انتخاب طب ۱۶۲

الانموذج ۵۸۷

انوار التنزیل و اسرار التأویل ۱۴۴

انوار حکمت = حفظ الصحه ۶۲۴

انوار حکمت = کلمات ۶۲۶

انوار حکمت = نصایح یوسفی ۶۶۲

انوار حکمت = نصایح یوسفی = کلمات یوسفی ۵۲

انوار الشهاده فی مصائب العتره الطاهره ۶۵۳

انیس الشعراء ۶۰۸

انیس العارفين ۱۰۵

انیس العشاق ۱۳۵

انیس الموحدين ۳۳۷

اوراق پراکنده ۳۱

اوزان شرعیہ ۲۶۵

الاوزان و المقادیر = میزان المقادیر ۱۰۱

ص: ۷۰۲

الاوزان والمقادير = ميزان المقادير ۵۳۷

اوصاف الاشراف ۱۹۵

اوصاف الاشراف ۵۲۹

اوصاف الاشراف ۶۳۵

اوصاف ناصري ۶۴

الاهليلج ۱۳

الاهليلج ۲۱۵

ايساغوجي ۴۱۴

ايمنى از بطلان نفس در پناه خرد ۱۷۴

أجوبه المسائل ۲۰۶

أجوبه المسائل ۲۰۶

الباب الحادى عشر ۱۰۳

الباب الحادى عشر ۱۶۳

الباب الحادى عشر ۴۴۰

الباب الحادى عشر ۴۵۴

الباب الحادى عشر ۶۲۲

باب حادى عشر تحرير ۹۸۰. ابتدای این نسخه در نسخه ديگرى است ۶۸۳

باب الحروف ۲۵۲

الباب السابع من الواحد....و له اربع مراتب الاول فى الاول ۶۹۰

باه نامه ۱۲

بحر الاسرار = سبع المثاني ٥١

بحر الغرائب ٦٧٣

بخشی از یک رساله در مجامعت ٦٧١

ص: ٧٠٣

بخشی از یک رساله عملیه ۶۷۷

بخشی از یک فرسنامه ۶۷۱

بدائع الصنائع ۶۰۸

بدایه الانشاء. ناقص ۶۸۵

بدایه العقول = عقائد النسفی ۶۱

بدایه الهدایه ۸۶

بدایه الهدایه ۳۷۳

بدایه الهدایه ۳۷۸

بدایه الهدایه ۶۷۴

البرهان ۵۴۵

البرهان فی اسرار علم المیزان ۳۳۱

البرهان فی اسرار علم المیزان ۳۳۱

البرهان فی اسرار علم المیزان ۳۳۲

البرهان فی علامات مهدی آخر الزمان ۲۵۹

برء الساعه ۵۴۸

البشائر الالهیه و غیرها ۱۷۶

بطلان عباده الجاهل ۳۰۲

بلبل نامه ۱۴۱

بلوهر و یوذاسف ۳۹۸

بندی از مولانا محمد علی متخلص به شکیب ۵۶۴

بندی درباره گفتار افلاطون در مورد انسان پس از مرگ ۵۳۴

بیانات اهل شریعت ۲۷۹

بیان عالم الروحانی (رساله در...) ۵۳۴

ص: ۷۰۴

البيان في الفقه ٢٦٩

بيان المغالطات النظرية (رساله في...) ٥٤٣

بيخ چینی = طريق خوردن چوپ چینی ١٢

بيخ چینی = فوائد چوپ چینی ١١

بيست باب = اسطرلاب ٧٩

بيست باب در اسطرلاب ٦٤٦

بيست باب = معرفت تقويم ٥١٧

بيست فصل ٥٠٣

بيست و پنج باب ٥٠٢

البيع ٤٧١

پرسش و پاسخ ٦٦١

پند نامه = وصایای نوشیروان ١٤٢

پیرامون آیه او لم یکف بربک انه علی کل شیء شهید ٤٥٧

تارخ چهارده معصوم در دو جدول ٦٤٨

تاریخ اروپای معاصر ٢٨٣

تاریخ ایران ٢٨٣

تاریخ ایران و جهان ٦٧٢

تاریخ پطر کبیر ٥٠٧

تاریخهای پراکنده از احوال مصریان در زمان حضرت موسی (علیه السلام) ١٧٥

تبصره المتعلمین فی مهمات احکام الدین ٤٣٩

تجارت سيد انبياء (صلوات الله عليه و آله) و عروسی وی ۶۵۳

تجوید ۴۱۶

التجوید ۴۹۰

ص: ۷۰۵

التجويد = اسرار التجويد ٤٩٥

تجويد رساله در بيان ... ٥٥٠

تجويد قرآن ١٨٧

تجويد قرآن ٢١٦

تجويد مختصر ٣٨٤

تحديد صاع ٣٩٠

تحرير اسقلاوس في المطالع ١١٠

تحرير ارسطرخس في جرمي النيرين و بعديهما ١١١

تحرير اكرثاوذوسيوس ٥٦٥

تحرير اكرمانالاوس في الاشكال الكريه

٥٦٥

تحرير اوطولوقس في الطلوع والغروب ٥٦٧

تحرير تاوذوسيوس في الايام والليالي ٥٦٧

تحرير ظاهرات الفلك لاقليدس ٥٦٦

تحرير ماخوذات ارشميدس ١١١

تحرير المفروضات ١١٢

تحرير المناظر لاقليدس ٥٦٦

التحصين في صفات العارفين ٢١٣

التحصين في صفات العارفين ٦٣٥

تحفه الاخيار ؟ چند برگ ٦٨٨

تحفه سلطانی = اصول دین ۳۲

تحفه شاهیه در شرح رساله رضویه = ترجمه رساله ذهبیه ۵۱۱

تحفه شاهی ۶۸۹

تحفه الابرار فی معرفه الاقضیه و الاقدار ۳۴۸

ص: ۷۰۶

تحفه الابرار الملتقط من آثار الأئمه الاطهار ١٥٥

تحفه الابرار الملتقط من آثار الأئمه الاطهار ٣١٤

تحفه الامير ٦٠٢

تحفه الطالب و بغيه الراغب فى علم التوحيد ١٠٠

تحفه الطالبين ٦٠٣

تحفه العابدين ١٩٧

التحفه العلويه ٨٨

تحفه الفوائد ٦٦٣

تحفه المجربات = منتخب السرّ المكتوم ٢٠٤

تحفه الملوك = باه نامه ٦٢٢

تحفه المؤمنين ٦٦٣

تحفه الوزراء = چهل باب ٣٢٣

تحقيق از كوه قاف ١٠٧

تحقيق البروج ٤٤٩

تحقيق الحق فى توقف عدم الكل على عدم الجزء ٣٦

تحقيق عرفانى ٣٧٧

تحقيق المسائل الفقيهيه على طريقه الفرقة الناجيه الاماميه = التحقيق ٢٨٥

تحقيق مسأله ان الممكن مفتقر الى مؤثر موجود ٥٠٤

تحقيق المعاد الجسمانى ٤٦٤

تخميس قصيده البرده ٢١٧

تديير مسافر ٥٨٤

تذكره الائمه ٤٧

تذكره الأطفال ١٨٩

ص: ٧٠٧

تذکره الشعرا ۲۸۰

تذکره شعراء العرب ۲۸۰

تذیل کتاب المواقف = شرح المواقف ۳۵۰

ترجمه بخشی از آیات قرآن مجید در ادامه رساله ششم ۶۶۸

ترجمه توحید الرضا = ترجمه خطبه الرضا (علیه السلام) ۵۹۴

ترجمه حدیث = ملحمه ۳۴۴

ترجمه رساله تفاحیه ارسطو = سیب نامه

۳۶۰

ترجمه رساله ذهبیه = ترجمه طب الرضا ۱۳۰

ترجمه رساله ذهبیّه (ترجمه طب الرضا (علیه السلام)) ۳۹۱

ترجمه شرح حدیث حقیقت = کمیلیه ۵۳۰

ترجمه صد کلمه قصار ۱۴۳

ترجمه قرآن مجید ۶۶۷

ترجمه قصیده فرزددق ۱۰۹

ترجمه منظوم چهل حدیث ۶۲۸

ترجمه منظوم قصیده برده ۶۱۴

ترجمه احادیث قدسی = ترجمه چهل سوره ۶۵۴

ترجمه اوستا ۶۷۲

ترجمه برء الساعه ۷۴

ترجمه تاریخ بخارا ۶۷۷

ترجمه توحيد مفضل ٣٣

ترجمه توحيد مفضل ٦٦٧

ترجمه حسنيه ١١٧

ترجمه حلّ الطلسم في كشف السرّ المبهم ٤٢٣

ص: ٧٠٨

ترجمه رساله طيبي ٣١٧

ترجمه رساله ذهبيّه ٦٤٩

ترجمه عهد نامه مالک اشتر ٢٧٧

ترجمه قصيده دعبل خزاعي ٤٤٥

ترجمه مقدمه جزريه ٥٢٥

ترجمه وصيت نامه علامه مجلسي ٤٠٤

ترجمه الصلاه ٦٥١

ترجمه الصلاه = آداب الصلاه ٣٧٩

ترجمه العقائد ٣١٥

ترجمه العقائد الدينيه ٣٨٦

ترجمه الفصول النصيريه ٩٧

ترياق الفائد ٤٢٦

تسديد الفقهاء ٧٠

تسليه الحزين في فقد العافيه و الاحباب والبنين ٦٨٢

تشریح ٥٤٩

تشریح الافلاك ٤٦٠

تشریح الافلاك ٦١٣

تشریح كالب ١٥٩

تعارض الاصل والظاهر ٣٨٧

تعبير خواب ٤٣

تعبیر خواب ۲۹۸

تعبیر خواب ۵۱۸

تعبیر خواب = خواب نامه ۴۳

ص: ۷۰۹

تعليقه على التقديسات فى حكمه الالهيه ٤٢٨

تعليقه على منهج المقال ٦٧٠

تعليقه منهج المقال ٢٨٤

تعليقه منهج المقال ٣٠٢

تعليقه منهج المقال ٤٢٢

تفسير ٣٣٦

تفسير آيه ٢١٧

تفسير آيه نور ١٥٧

تفسير آيه ٣٠٨

تفسير الأحلام = تعبير خواب ٣٤٩

تفسير جزء سى ام ٢٢٥

تفسير سوره توحيد ٣٤١

تفسير سوره أعلى ٤١

تفسير سوره فاتحه ٤٣٤

تفسير سوره الفاتحه ٦٥٦

تفسير منظوم حروف مقطعه قرآن ٦٢٧

التقريب فى اسرار التركيب ٣٣٠

التقريب فى اسرار التركيب = تركيبات جلد كى ٣٢٩

تقريرات الاصول ١٥

تقريرات الاصول ٢٠

تقريرات الفقه ١٩

تقليد الميت ٦٠٠

تقويم المحسنين = احسن التقويم ٩٠

ص: ٧١٠

التقيه ٦٧٠

التقيه ٦٠٥

تلخيص المفتاح ٨١

التنبيهات العليه على وظائف الصلاه القليه = اسرار الصلاه ٣٢

التنبيهات العليه على وظائف الصلاه القليه = اسرار الصلاه ٢٩١

تنبيه الغافلين ٣٩٧

تنزيه الانبياء و الأئمه: ١٣

تنزيه الانبياء و الأئمه: ٢٠٧

تنسيق نامه ايلخانه = جواهر نامه ١٦٢

تنقيح ٣٠٨

توبه نامه ٢٩

التوحيد ١٣

التوحيد ٢١٥

توحيد = توحيد برهاني ٦٣٣

توحيد (رساله در...) ٤٨٣

توضيح المقاصد ٥١٥

تولد ام الائمه ٦٥٤

تهذيب المنطق ٤٠

تهذيب المنطق ١٢٧

تهذيب المنطق ٣٤٦

تهذيب المنطق ٤١٣

تهذيب الوصول الى علم الاصول ٥٧

تهذيب الوصول الى علم الاصول ١٩٢

ص: ٧١١

التهيل ٣١

التهيلٲه ٣٧

ثلاثون مسأله ٤١٤

جام جم ٥٢٨

جام جم ٤٠٧

جام جهان نما ١٣٤

جام جهان نما ٥٢٩

جام جهان نما ٥٤١

جامع الاخبار ٣٧٥

جامع الاسرار ٣٧٤

جامع الفوائد ٧٣

جامع الفوائد ٣٤٨

جامع المقاصد في شرح القواعد ١٧٧

جبر و اختيار ١٨

جبر و اختيار ٣٥٠

الجبر و الاختيار ٤٤٤

جبر و تفويض ٢٧٨

جبر و تفويض ٥٨٢

جبر و مقابله ٨١

جبر و مقابله ٤٤٧

جداول احکام و تواریخ = جدولهای نجومی ۵۷۵

جدول تاریخ چهارده معصوم ۴۴۶

جدول منبر المحبه ۳۵۰

ص: ۷۱۲

الجعفرية ٤٣٩

جفر ٣٦٧

جفر ٣٦٧

جفر ٣٦٩

جفر جامع ٣٧٠

جلاء العيون ١١٦

الجمع بين الاخبار ٣٠٦

الجمع بين الاخبار المتعارضه ٢٤٨

الجمل فى النحو = الجمل فى عوامل الاعراب ٢٧٠

جنات الوصال ٦٦٨

جنگ ١٩٦

جنگ ٢٠٣

جنگ ٣٢٤

جنگ ٣٧٠

جنگ ٣٩٥

جنگ ٤٠٦

جنگ ٤١٥

جنگ ٤١٧

جنگ ٤٢٧

جنگ ٥٧٧

جنگ ۵۸۷

جنگ ادعیه و رساله طهارت خمر ۵۱

جنگ اشعار ۱۱۰

ص: ۷۱۳

جنگ اشعار ۴۰۶

جنگ اشعار ۵۱۷

جنگ اشعار ۵۴۲

جنگ اشعار و غیره ۳۹۸

جنگ اشعار و فوائد عرفانی و غیره ۶۲۹

جنگ حدیث ۲۱۲

جنگ حدیث ۲۱۸

جنگ حدیث ۳۱۶

جنگ حکایات و مرثی ۳۸۲

جنگ دعا ۴۳۴

جنگ شعر ۴۱۱

جنگ شعر ۴۱۵

جنگ عرفانی ۲۷۹

جنگ علوم غریبه ۲۷۴

جنگ مرثی ۳۸۵

جنگ (نثر و نظم) ۲۳۸

جنگ نظم و نثر ۲۷

جنگ نظم و نثر ۲۷۴

جنگ نظم و نثر ۳۰۰

جنگ نظم و نثر ۳۹۹

جواب سؤالهاى منتخب الدين هراسكانى ١٧٤

جواب شبهه الدوانى ٤٦٥

جواب المسأله العويصه ٢٢٣

ص: ٧١٤

جواب منظوم شاهزاده شاه جهان ۵۰۰

الجواهر السنّیه فی الاحادیث القدسیّه

۲۱۳

الجواهر العقلیه فی الادله القطعیه ۴۵۳

جواهر الفرائض = الفرائض النصیریّه ۲۵۴

جواهر الفرائض = الفرائض النصیریّه ۲۵۸

جواهر نامه ۶۴۶

جودیّه ۱۱۵

جوهره التوحید ۶۱۹

جهان نما ۳۶۹

جهه القبله ۱۳۸

جهه القبله ۲۶۷

جهه القبله ۲۹۳

جهه القبله ۶۱۲

چند خطبه برای نماز جمعه و غیره ۵۵۲

چند دعا ۶۸۵

چند سطر در عرفان ۱۷۳

چند فائده در طب و کیمیا در ادامه رساله هفتم ۶۶۸

چند قصیده فارسی در مدح حضرت رسول صلی الله علیه وآله و حضرت امیر ((علیه السلام))

مورخ ۱۱۸۸ ۲۳۸

چوب چینی = خواص بیخ چینی ۴۹۹

چهارده بند صباحی ۴۴۸

چهارده حدیث = رجعت ۴۷

چهل حدیث قدسی = چهل سوره ۳۹۷

ص: ۷۱۵

حاشيه بر شرح مطالع ٣٣٩

حاشيه آداب المناظره ٢٣

حاشيه آيات الاحكام = حاشيه زبده البيان ٣٤٠

حاشيه الالفيه ١٦٣

حاشيه الالفيه ٦٢١

الحاشيه الجديده على الفرائد الاصول = درر الفوائد ١٩

حاشيه الجعفرية ٦٠٥

حاشيه حاشيه اثبات الواجب ١٦٩

حاشيه حاشيه الارشاد (في مبحث الكر) ٨٢

حاشيه حاشيه الخطائي على المختصر ٢٣٣

حاشيه حاشيه الخطائي على المختصر ٢٨٨

حاشيه حاشيه الخفري على شرح التجريد ٢١

حاشيه حاشيه الخفري على الشرح التجريد ٢١

حاشيه حاشيه الخفري على الشرح التجريد ٢٢

حاشيه حاشيه الخفري على شرح التجريد = جماليه ٢٠

حاشيه حاشيه الشريف على تحرير القواعد المنطقيه ٢٢

حاشيه ديباجه شرح المتوسط للكافيه ٥٧٠

حاشيه الرساله الوضعيه ٢٤

حاشيه الروضه البهيه ٤٩٥

حاشيه شرح الاستعاره ٦١٨

حاشيه شرح الايساغوجى ٥٠٩

حاشيه شرح الايساغوجى ٦١٦

حاشيه شرح الايساغوجى ٦١٧

ص: ٧١٦

حاشيه شرح التجريد الجديد ٤٣٦

حاشيه شرح رساله الاستعاره ٣٢١

حاشيه شرح رساله الوضعيه ٣٢١

حاشيه شرح الشمسيه ٦٥٦

حاشيه شرح الشمسيه و حاشيه الشريفيه عليها ٥٦٩

حاشيه الصافي ٤٣١

حاشيه ضابطه الاشكال ٥٠٩

حاشيه على بحث اجتماع الشرط مع القسم من شرح الجامى على الكافيه ٦٥٦

حاشيه على حاشيه تهذيب المنطق لليزدى

٤٣٣

حاشيه على شرح الايساغوجى ٢٢٨

حاشيه على شرح الايساغوجى ٢٢٩

الحاشيه على معالم الاصول ١٩٣

حاشيه فرائد الاصول ١٥

حاشيه الفوائد الضيائيه ٤٣٣

حاشيه الفوائد الضيائيه = حاشيه اللارى ٦١

حاشيه الكفايه ٦٧١

حاشيه المختصر ٢٣٣

حاشيه المختصر ٢٨٨

حاشيه مدارك الاحكام ٣٤٠

حاشيه معالم الاصول ٢٥١

حاشيه معالم الاصول ٣٠١

حاشيه معالم الاصول ٣٠٤

حاشيه معالم الاصول ٣٣٩

ص: ٧١٧

حاشيه معالم الاصول ٤٣٧

حاشيه معالم الاصول ٤٣٨

حاشيه معالم الدين ٤٢٩

الحاشيه الوافيه لحل ديباجه الفوائد الضيائيه ٦٥٨

الحبل المتين فى احكام أحكام الدين ٢٩٤

الحبل المتين فى احكام الدين (بخشى از آن) ٢١٠

حبيب السير فى اخبار افراد البشر ١٤٣

حجيه ظواهر الكتاب و سلامته عن التغيير و الزيادة و النقصان ٢٨٦

حجيه المظنه ٢٨٥

حدائق الصالحين فى شرح صحيفه سيد الساجدين (عليه السلام) = الحديقه الهلاليه ٢٩٣

الحدائق الناضره فى احكام العتره الطاهره ٣٥٨

حدوث العالم ٥٠٦

حدود الاشياء ٤٦٣

حدود الاشياء ٥٠٤

حدود الاشياء ٥١٤

حدود الاشياء ٦٦٠

حدود و ديات ٦٣٨

حديث ٢٦٠

حديث ٢٦١

حديث التوحيد ٣٧٧

حديث جبر و تفويض ٢٩٢

حديث جنود العقل والجهل ٣٧٤

حديث ذوالنون المصرى = وصايا... ٤٤١

ص: ٧١٨

حديث فضل بن شاذان (ترجمه فارسی) ۴۴۷

حديث قدسی ۳۳۷

حديث قدسی = چهل سوره ۴۳۳

حديث (يا احمد يا احمد) ۵۵۲

حديثه الحقيقه و شريعه الطريقه = فخري نامه = الهی نامه ۴۴

حديثه الحقيقه = الهی نامه = فخري نامه ۳۸۱

حديثه المؤمنین = الشرح الصغير ۴۹۵

حز الأمانی و وجه التهانی = الشاطييه ۵۹

حز الجر (البحر) = الشاذليه ۵۴۸

حساب ۵۴۴

حساب اهل تنجيم ۴۹۲

حساب فارسی ۸۰

حساب فارسی ۵۴۱

حساب فارسی = ميزان الحساب ۷۹

حساب فارسی = ميزان الحساب ۳۶۶

حساب فارسی = ميزان الحساب ۴۶۷

الحسنی فی قواعد الحکمه الطبيعیه ۳۵۲

الحقائق ۳۳۳

حقائق الاسماء = شرح الاسماء ۳۶۰

حقائق الصنائع = صناعات = صناعیه ۱۷۴

حقوق تجارت ۲۸۲

حقوق جزائی ۲۸۱

حقیقه الحقائق ۶۵۸

ص: ۷۱۹

حقيقه الحقايق ٤٦٤

حق اليقين فى معرفد رب العالمين ٥٢٩

حق اليقين فى معرفه رب العالمين ٥٦٣

حكايات ٢٩

حكايات ٥٩٨

حكايات بهلول عاقل ٤٤٧

حكايات مؤمن طاق ٤٤٧

حكايه بيمار و طيب ٤٤٩

حكايه تميم الدارى الانصارى ٢٢٦

حكمت حيوان ٦٤٠

حكم تزويج الأب بنته الصغيره لاجل المحرميه ٣٠٦

حكم شرب تنن و حشيش ٣١٢

حل التقويم ١٢٣

حل الصيغ ٥٣٧

حلّ اللغز ٥٤٥

الحواشى المفهمه = شرح المقدمه ٩٣

حورائيه = شرح رباعى ابو سعيد ابوالخير ٣٢٧

حياه النفس فى حظيره القدس ٢١١

حياه النفس فى حظيره القدس ٢٣٤

حياه النفس فى خطيره القدس ١٩٦

حياه النفس و حظيره القدس ٢١٥

حياه النفوس ٣٥٢

خاتمه فرهنگ جهانگیری ١٤٥

ص: ٧٢٠

خالصه ۶۲

ختم قرآن در يك هفته ۳۴۵

خرقه ۷۴

الخطب الاثنى عشر ۵۹۸

خطبتان من الشيخ احمد الاحسائي ۲۲۱

خطبه ادم (عليه السلام) = فضيلت ... ۴۳۵

خطبه طنتجيه منسوب به امير مومنان ((عليه السلام)) ۶۰۰

خطبه النكاح ۳۸۹

خطبه ۴۵۷

خطبه البيان ۴۶۹

خطبه النكاح ۳۸۸

خط كاشفى ۵۵۳

خلاصه الاحكام ۱۸۲

خلاصه الحساب ۵۶

خلاصه الحساب ۱۸۱

خلاصه الحساب ۲۳۳

خلاصه الحساب ۲۳۴

خلاصه الحساب ۲۸۹

خلاصه الحساب ۴۶۱

خلاصه الحساب ۴۶۷

خلاصه الحساب ٥٤٢

خلاصه الحساب ٦١٢

خلاصه الحساب ٦٤١

ص: ٧٢١

الخلاصه في النحو = الفيه ٩١

الخلاصه في النحو = الفيه ١٢٧

خلاصه الوسائل في شرح المسائل ٤٥٣

خلد برين ٥٧٨

خلق الاعمال (الافعال) = الجبر و الاختيار

٥٢٣

خلق الأعمال = الجبر و الاختيار ٢٠٠

خلق الأعمال = جبر و تفويض ٤٢٩

خلق العالم (رساله در....) ٥٣٣

خوابنامه منظوم ٤٤٣

خوابنامه منظوم ٤٤٢

خوابنامه منظوم ٤٥٢

خواص آيات و سور قرآن ٦٠١

خواص احجار ٤٢٤

خواص الاشياء ٦٨

خواص افيون = افيونيه ٦٦٧

خواص حروف = اسرار حروف ١٣٧

خواص دعای جوشن کبير ٨٩

خواص نادعلیآ ٥١٩

داستان دقيانوس ٤٩٩

داستان عبدالله بن سلام = هزار و چهار مسأله ۵۲۰

در بحر المناقب فی فضل علی بن ابی طالب (علیه السلام) ۱۹۸

در التمام فی تاریخ خروج المهدي (علیه السلام) ۲۶۱

درج المضامين = لؤلؤ درج المضامين ۵۴۹

ص: ۷۲۲

درر البحور في مدايح الملك المنصور = الارتقيات ٦١٥

درر الفوائد = الحاشيه على الفرائد ١٩١

در عمل قيافه و فراست (مراه الرجال) ١٦٩

الدرّه النجفيّه ٦٧٩

الدرّه النجفيّه = الدرّه المنظومه ٢١٩

الدرّه اليتيمه ٤٥٥

درّ يتيم ٦٣٤

دستور تقويم نگاری ٦٤٠

دعا = كتاب دعا ١٤

دعاهای ابودجانه، ام الصبيان كبير، مرجانه و انجم مرجانه ٦٧٤

دعای ماه صفر ٣٨٥

دفع الغم = دفع خوف الموت (رساله....) ٤٧٩

دلایل العقاید ٨٧

دليل المتحيرين ٥٩٠

دماء ثلاثه ١١٦

دوازده امام = صلواتيه ١١٧

دوازده امام = صلواتيه ٥٠٠

دوازده بند ٤٤٨

دوازده مجلس ٤٩٤

دو حديث درباره قصيده سيد حميرى ٣٩٤

ده اصل = سلوکیه ۴۸۵

ده اصل = سلوکیه ۵۲۸

ده بند در مرثیه امام حسین (علیه السلام) ۴۴۸

ص: ۷۲۳

ده قاعده = ده اصل = سلوك = ميزان العقائد ٩٧

ديباچه يك كتاب ١٧٩

ديوان ١٥٣

ديوان ٣٥٣

ديوان اميرالمومنين ((عليه السلام)) ٢٧

ديوان = دو بيتي ٣٧٨

ديوان ذبيحي ١٦٥

ديوان سنائي ٤٦

ديوان علي بن ابيطالب (عليه السلام) ٤٩٦

ديوان علي بن ابيطالب ((عليه السلام)) ٥٥٨

ديوان فناي زنوزي ٤٥٠

ديوان قدسي ١٤٦

ديوان گلشن فخر ٦٧٢

ديوان محب شيرازي ٣٣٦

ذات الشفاء في سيره المصطفى و من بعده من الخلفاء ٥٨

ذبايح اهل الكتاب ٢٩٤

ذبايح اهل الكتاب = الذبيحيه ٦١١

ذخيره خوارزمشاهي ١٢٤

ذم الوسواس ٦١٩

ذوقيات عقلي و معقولات ذوقي = ذوقيه ٤٨١

الذهبيّ الطيّب = طب الرضا (عليه السلام) ٢١٦

الذهبيّ الطيّب = طب الرضا ٤٢٩

راحة الانسان ٥٨١

ص: ٧٢٤

رباعیات ۲۳۷

رجعت ۸

رجعت ۲۶۲

رجعت = چهارده حدیث ۶۴۳

الرجعه ۳۳۳

(ردّ الصوفیه) ۳۲۳

الرد علی صاحب المفاتیح ۲۵۱

الردّ علی صاحب المفاتیح ۶۷۰

رسائل عرفانی = نامه های عرفانی ۳۷۸

رساله آداب و ادعیه زراعت ۲۴۱

رساله اصول دین ۵۹۷

رساله اعتقادات ۲۳۹

رساله اقسام عدّه ۶۴۹

رساله انسان. ناقص ۴۸۷

رساله ای درباره عدم اعتبار جدول در تعیین ماه رمضان ۳۵۶

رساله ای شامل فوائدی برای طلاب ۶۳۷

رساله تجوید ۳۸۳

رساله در آداب تلاوت قرآن ۲۴۲

رساله در احکام طهارت و نماز ۲۴۳

رساله در اصول دین ۵۴۱

رساله در افعال عباد ۶۸۴

رساله در انواع حیوانات و آداب صید و ذبح و کیفیت آن ۳۳

رساله درباره زکات و خمس ۲۴۰

ص: ۷۲۵

رساله....درباره غنای حق تعالی ۶۹۱

رساله در بیان احوال فردوسی ۴۴۴

رساله در بیان تألیفات علامه مجلسی ره ۴۰۰

رساله در بیان علم جراحی ۱۴۹

رساله در تحقیق بداء ۲۴۴

رساله در حساب ۲۰۰

رساله در خواص سوره ها و آیات قرآن ۲۴۲

رساله در دو صفحه ۶۹۰

رساله در رجعت ۲۸

رساله در رمل ۲۰۱

رساله در رمل ۲۰۲

رساله در رمل ۲۷۱

رساله در ساختن رنگها ۵۱۲

رساله در شانه بینی ۵۸۱

رساله در شرح حال شیخ الرئيس ابوالحسن میرزا ۵۴۷

رساله در شکایات نماز = شکوک الصلاة ۱۹۷

رساله در صفات خدا ۵۹۷

رساله در ضوابط و قواعد علم قرائت ۲۴۱

رساله در طب ۲۷۲

رساله در فضیلت روز نوروز ۲۴۲

رساله در فلسفه ۶۸۴

رساله در کیمیا ۱۶۹

رساله در کیمیا ۱۷۰

ص: ۷۲۶

رساله در مساحت ۲۳۱

رساله در معرفت نفس ۲۸

رساله در معما ۶۴۷

رساله در معنی نی (نی نامه) ۴۰۱

رساله در منطق ۴۱۸

رساله در نماز شب ۲۴۰

رساله در ولایت عهدی حضرت رضا (علیه السلام) ۵۶۴

رساله دوم از کلیات سعدی = در مجالس پنجگانه ۱۸۰

رساله شکایات نماز = شکوک الصلاة ۴۳۴

رساله شیخ انصاری = مختصر رساله... ۶۸۸

رساله عملیه ۱۷۹

رساله عملیه ۶۸۱

رساله عملیه در نماز ۱۴

رساله فی الارث ۲۵۸

رساله فی حکم اللقطه ۳۴

رساله فی نفی الحیز و الجهه ۱۹۶

رساله نفس ارسطاطاليس ۱۷۳

رساله نفسیه ۴۰۷

رساله نفسیه = بقای النفس بعد خراب البدن ۴۰۲

رساله یوحنا ۳۸۸

رساله يوحنا اسرايلى = حقانيت شيعه = امامت = منهاج المناهج ٤٣

رساله اثني عشريه ٣٧٤

رساله انشاء ٣٤٣

ص: ٧٢٧

رساله بدهاء ۲۶۴

رساله بیان انواع صبیغ عقد نکاح بر وجه احتیاط = صبیغ عقود النکاح ۳۵۴

رساله ترجمه خطبه توحیدیه امام رضا (علیه السلام) ۴۱۹

رساله جهاد با نفس ۲۱۱

رساله حقوق ۳۷۳

رساله رضاع = رضاعیه ۳۸۰

رساله رضاعیه ۶۵۰

رساله زمان موهوم ۳۳۹

رساله شکیات = شکوک الصلاه = شک و سهو ۳۷۹

رساله صبیغ عقود نکاح ۴۱۹

رساله عدالت ۲۰۰

رساله عرفانی ۱۳۴

رساله عرفانی ۳۲۶

رساله فرق بین صفات ذات و صفات فعل ۲۶۴

رساله فلسفی ۲۷۳

رساله قلندری ۴۰۴

رساله کفارات ۲۶۳

رساله کیمیا ۳۰

رساله کیمیا ۴۰۵

رساله مستقیم ۱۸۴

رساله يوحنا = رساله در امامت = منهاج المناهج ٦٤٥

رساله الاضحيه ٣٤١

رساله جفر الكبير في تعيين ظهور المهدي (عليه السلام) ٢٦٢

ص: ٧٢٨

الرساله الحرفيه ٤٦٥

رساله حول القرآن ٣٥

الرساله الشبهاتيه = نجاه السالكين ١٠١

رساله صلاه الجمعه ٦٨٢

رساله الصناعه = رساله فى الكيمياء ٦٦٥

رساله عرفانيه ٥٥٧

رساله فى اثبات الامامه على سبيل المجادله ١٦٦

رساله فى الاجتهاد و التقليد ٢٠٥

رساله فى الاجماع ٢٤٩

رساله فى الاجماع = حجيه الاجماع ٢٠٥

رساله فى الاجماع و الاستصحاب ١٩٤

رساله فى الإرث ٢٥٦

رساله فى الاستعاره ٣٢٠

رساله فى استعمال وقت الصلوات ٣٤٢

رساله فى الاصول العمليه ٤٣٠

رساله فى تحريم ذبائح اهل الكتاب ٢٠٩

رساله فى تحقيق الواسطه و انواعها ٣٥٣

رساله فى تربيته الاولاد ٥٢٢

رساله فى التقليد ١٦

رساله فى حقيقه الانسان ٢٢٣

رساله فى حكم لقطه الخربه ٣٣

رساله فى حكم المدرسه الموقوفه التى لا يعلم ايمان واقفها ٣٥٤

رساله فى حكم المعامله المحاباتيّه ٣٥٥

ص: ٧٢٩

رساله فى الحيل المجوّزه للربّيا ٣٥٥

رساله فى الخللّ النجس و حكمه ٢٥٦

رساله فى ذكر اسباب اعتلال المملكه و معالجاته ٧٧

رساله فى الرمل ٢٧١

رساله فى الرياضه ٢٣٤

رساله فى الرياضه ٢٣٥

رساله فى السير و السلوك ٢١٦

رساله فى الشرط فى العقد ٣٤١

رساله فى صحه الطلاق بعوض عن الخلع ٣٥٣

رساله فى الصحيح و الاعم ٣٠٤

رساله فى ظهور المهدي (عليه السلام) ٢٦٢

رساله فى علائم الظهور ٢٦١

رساله فى علم الوضع ٣٢٠

رساله فى القدر ٢٣

رساله فى القياس ١٩٤

رساله فى الكثر ٢٦٨

رساله فى كيفيه الايجاد ١٤٠

رساله فى كيفيه الوجود ٢٢٤

رساله فى مسأله الشرط فى ضمن العقد ٣٥٦

رساله فى الميراث ٢٥٧

رساله فى الميراث ٢٥٨

رساله فى الميراث ٣٤٠

رساله فى النكاح ٦٧٦

ص: ٧٣٠

رساله فی الوضع ۴۹

الرساله القدسیه فی اسرار النقطه الحییه المشیرات الی اسرار الهویه ۵۶۴

الرساله المحمدیه فی احکام المیراث الابدیہ ۳۵۷

الرساله الولدیہ = آداب المناظره ۲۳۰

رساله یوحنا الذمی = یوحنائیه ۴۷۶

رسم خطّ القرآن ۵۹

رسم الخطّ القرآن (رساله فی...) ۵۵۱

الرضاع ۶۷۶

رضاعیه = رساله در رضاع ۲۶۳

رضاعیه = رساله در رضاع ۲۶۳

الرعايه فی شرح بدايه الدرّايه ۵۶

رمل = احکام دوازده خانه ۴۹۲

رمل (رساله در...) ۵۱۹

رمل منظوم ۴۹۳

رمل منظوم ۴۹۳

روایاتی در امامت امام رضا (علیه السلام) ۶۴۳

روایت امالی شیخ طوسی در فاجعه کربلا

۳۸۵

روایتی از امیر مومنان ((علیه السلام)) در طالع ۶۴۲

روح و بدن = صحت و مرض حسن عشق ۴۲۵

روحیه ۵۵۵

روحیه ۶۲۷

روزنامه «ساعت نامه» ۷

روضه الشهداء ۶۹

ص: ۷۳۱

روضه الصفا فى سيره الأنبياء و الملوك و الخلفاء ١٥٨

روضه المحبين = ده نامه ١٢٠

رياض ٣٦٣

رياض الرضوان ٢٤٦

زاد السالك ٢٩

زاد السالك ٣١٥

زاد السالك = آداب اسلوك ٦٤٥

زاد المسافرين ٧٤

زاد المسافرين ٤٢٦

زاد المسافرين = تدبير مسافر ٤٢٥

زاد المعاد ٤١٨

زارى نامه ١٠٥

زبده الاصول ٢٣٤

زبده الاصول ٦٤٢

زبده المقال فى بيان احوال الثقات ٣٧٣

زرنديه ٦٧٩

الزوراء ٥٢١

زيارت جامعه ٦٩٠

سبع المثانى ٢٤٦

سخنان خواجه زين الدين ١٧٣

سراج الظلمه والرحمه لهذه الامه ٣٦٨

سراج منير ٢٧٥

السّرّ الرّبّانى فى العلم الميزانى ٣٣٠

ص: ٧٣٢

السّرّ الربّاني في العلم الميزاني ٣٣٢

سرمايه ايمان ٢٦٥

سفر نامه ١٦٥

سفينه التّجاه ٢٢١

سفينه النّجاه ٢٣٩

سلامان و ابسال ٤٨٢

سلوك نعمت اللهی ١٦٧

سوال و جواب ٤٦٤

سوز و گداز ١٤٥

سی بند مکتبدار تبریزی ٤٥٠

سی درس اصول دین ٤٦١

سیر و سلوک = نامه مرحوم بيدآبادی ٥٩٢

سی فصل ٩١

سی فصل ١٢٦

سی فصل ١٨٢

سی فصل ٤٩٧

سی فصل ٥١٦

سی مجلس ٤٩٤

سؤال المفضّل عن الصادق ((عليه السلام)) ٢٢٢

سؤال و جواب ١٨

سؤال و جواب ۴۸

سؤال و جواب ۱۴۹

سؤال و جواب ۲۷۸

ص: ۷۳۳

سؤال و جواب ۵۹۴

سؤال و جواب ۵۹۵

الشافیه ۱۲۷

شامل الوصول فی شرح مبادئ الاصول ۴۲۱

(شاید) حدیقه الحقیقه ۵۲۷

شبهات ۱۵۹

شبهات مظفری = رساله در حساب ۲۳۲

شبهه الاستلزام ۵۰۴

شبهه الاستلزام = دفع شبهه الاستلزام

۴۲۸

شرائط خواندن دعای سیفی ۲۰۳

شرح شرایع الاسلام ۱۹

شرب الدخان من نزعات الشیطان ۳۱۱

شرح آداب البحث ۲۳۰

شرح آداب البحث ۵۱۰

شرح آداب البحث ۵۶۸

شرح آداب البحث عضدی ۲۹۰

شرح اثبات الجوهر المفارق = شرح العقل الکلی ۳۶

شرح احوال نادرشاه در چند برگ ۶۸۶

شرح استخراج اسم مولانا امیرالمومنین ((علیه السلام)) ۲۹۶

شرح اسرار الآيه الفرقانيه فى جواب بعض السلاطين حين الاياله فى المملكه

السليمانيه ٦١٣

شرح اشعار اميرالمومنين ((عليه السلام)) ٥٤٤

شرح الالفيه ٦٢١

ص: ٧٣٤

شرح امثله = رساله در صرف فارسی ۵۴۱

شرح الامثله ۲۹۷

شرح الانموذج ۸۵

شرح الانموذج ۳۲۵

شرح الانموذج ۴۳۳

شرح الايساغوجى ۹۱

شرح الايساغوجى ۱۴۷

شرح الايساغوجى ۲۲۸

شرح الايساغوجى ۲۲۹

شرح الايساغوجى ۵۰۹

شرح الايساغوجى ۶۱۶

شرح الايساغوجى ۶۳۰

شرح الايساغوجى ۶۳۰

شرح الايساغوجى = فوائد فناربه ۲۲۹

شرح الايساغوجى = فوائد فناربه ۶۷۸

شرح الباب الحادى عشر ۱۰۳

شرح بيت ۴۳۳

شرح بيست باب ۴۶۱

شرح التصريف ۸۵

شرح تهذيب المنطق ۱۴۷

شرح الجمل فى النحو ٢٧٠

شرح جهه الوحدہ ٥٠٨

شرح حال نشاط اصفهانى ٦٢٨

ص: ٧٣٥

شرح حديث ٣٦١

شرح حديث ٥٦٤

شرح حديث ٥٨١

شرح حديث التوحيد ٥٥٧

شرح حديث حقيقت ٣٥٩

شرح حديث المحدثيه ٥٥٧

شرح خطبه ٤٦٠

شرح دعای: «هب لی کمال الانقطاع الیک» ٢٢٠

شرح دعای سحر ٤١٧

شرح دعای سیفی ٤٣٥

شرح دعای صباح ٤١٠

شرح دعاء السمات ٢٠٧

شرح دعاء سمات ٢٩٥

شرح دیباجه الوافیه ٥٦٩

شرح رساله الاستعاره = شرح الاستعاره

٦١٧

شرح الرساله الوضعیه ٣١٩

شرح الرساله الوضعیه ٣١٩

شرح الزوراء ٥٢٢

شرح سی فصل ١١٤

شرح الشافيه = شرح النظام ٦٧٩

شرح شواهد البهجه المرضيه ٢٥٣

شرح شواهد تصريف ٢٥٤

شرح شواهد سيوطى ١٢٧

ص: ٧٣٦

شرح شواهد سیوطی ۱۶۱

شرح شواهد سیوطی ۱۸۱

شرح شواهد سیوطی ۵۱۴

شرح شواهد سیوطی ۶۳۶

شرح شواهد عوامل ملا محسن ۱۳۸

شرح شواهد العوامل ملا محسن ۲۵۳

شرح شواهد قطر الندی ۶۳۶

شرح العرشیه ۱۳۸

شرح العقائد النسفیة = الخیالیه ۶۱

شرح العوامل فی النحو ۱۶۰

شرح العوامل فی النحو ۲۹۷

شرح عوامل المائه ۸۵

شرح العوامل همان است که در جامع المقدمات چاپ شده ۲۷

شرح فضیلت دوازده امام خواجه ۴۰۱

شرح الفقه الاکبر ۶۲۰

شرح الفوائد الحکمیة ۶۹

شرح قصیده بانث سعاد ۴۰۸

شرح قصیده عینیہ حمیری ۴۲۶

شرح قصیده میر فندرسکی ۴۱

شرح قصیده عینیہ حمیری ۹۸

شرح قصیده عینہ حمیری ۱۰۸

شرح قصیده بانث سعاد ۴۸۸

شرح قصیده البرده ۴۰۹

ص: ۷۳۷

شرح قصيده البرده ٤٨٩

شرح قصيده الخمرية ابن فارض ٥٧

شرح قصيده العينيه ١٠٩

شرح قطر الندى ٩١

شرح گلستان سعدي ٤٩٣

شرح گلشن راز ٣١٣

شرح گلشن راز ٥١١

شرح المختصر في الميزان ١٤٨

شرح مسائل من ميراث ٢٥٩

شرح مفاتيح الشرايع = مصابيح الظلام ٣٠٢

شرح المقدمه ١٥٢

شرح مقدمه الاستبصار ٤٢١

شرح المقدمه الجزريه ١٥٤

شرح المقدمه الجزريه ١٥٤

شرح الملخص في الهيئه = شرح چغميني ٤٦٠

شرح من لا يحضره الفقيه = لوامع صاحبقرانيه ١٤٤

شرح نادعلى ٦٨٣

شرح نامه غزالي ٤٠٠

شرح نصاب الصبيان ٣٨

شرح نود و نه نام ١٣٧

الشرط في ضمن العقد ٣٠٩

شعبه ٣٦٨

شك و حلّ ٥٠٥

ص: ٧٣٨

الشك والسهو ٣٧٢

شمس الهدايه ٣٣٨

شناخت زنان (رساله در...) ١٣١

الشواهد الربويه فى المناهج السلوكيه ٥٠٥

صحت و مرض = حسن و عشق ٢١١

صحيفه دانيال تبي ٦٧

صحيفه الرضا (عليه السلام) ٥٥٢

صحيفه شامل دعاها ٦٩٠

صحيفه بين الحرمين ٦٩٠

الصحيفه الرابعه فى شرح دعائه فى زمان الغيبه باربعه عشر بابا ٦٩٠

صحيفه الرضا عليه آلاف التحيه والثناء ٦٨٥

صرف مير ٤٦

صرف مير ٢٩٦

صرف مير ٣٢٥

صغرى در منطق ٤٠

صغرى در منطق ٤١٣

صغرى در منطق ٦٢٩

الصفحيه = اسطرلاب ٢٣٢

صلاه ٣٩٩

الصلاه ٤٧٢

صلاه الجمعه ٣٨٦

صلواتيه ٣٨٨

الصمديه ١٥٢

ص: ٧٣٩

الصمدیه ۳۲۵

صنایع شعر ۱۵۰

الصومیه العمليه ۴۷۲

صیغ العقود و الايقاعات ۳۹۳

صیغ العقود و الايقاعات ۶۷۴

صیغ عقود و نکاح ۶۳۷

صیغ العقود و النکاح = عقد نامه ۷۲

صیغ مشکله ۵۳۷

(صیغ نکاح) ۳۹۰

صیغه نکاح ۳۹۱

ضوء اللمعات = شرح لمعات ۶۳۱

ضیاء البصائر فی تعیین الكبائر ۴۵۸

ضیاء المؤمنین = نورنامه ۵۴

طالع مردان و زنان ۱۳۱

طالع نامه ۳۱۳

طالع نامه ۳۶۳

طالع نامه ۶۶۷

طالع نامه است دارای هفده شکل؟ ۶۱۴

طالع نامه زنان ۵۸۹

طالع نامه مردان ۵۸۹

ط ٦٢

ط ٣٣٧

ط ٤٢٥

ص: ٧٤٠

طب ۶۴۸

طب الاثمه ۳۸

طب الأئمه ۵۵۸

طب‌اخى و حلوا پزى ۵۱۲

طب الاكبر = طب اكبرى ۶۶۸

طب منظوم ۱۸۶

طب النبى ۹ ۵۳۹

طب النبى ۹ ۵۴۹

طبّ النبى ۹ ۵۵۸

طبيب = رساله در طب ۳۹۵

طرائف الحكمه ۱۶۷

طريق الى الله ۱۹۵

طريق سلوكك (رساله در...) ۵۹۱

طريقه ساختن رنگها ۱۱۵

طوفان البكاء ۶۳۷

طوفان نوح و وكه ۱۷۵

طى الارض ۱۲۴

ظفر نامه ۴۸۱

ظفر نامه = پند نامه ۶۲۳

العالم ۲۸۲

عباده الجاهل ٢٥٠

عباده الجاهل ٤٧٥

عروضيه ٥٤٨

ص: ٧٤١

العزى فى التصريف ٢٧

العزى فى التصريف ٤٤

العزى فى التصريف ١٦٠

العزى فى التصريف ٣٢٥

العزى فى التصريف ٥٨٤

عشاق نامه ١٢١

عشره كامله = ملكات انسانى ٤٧٧

عشق ٦٤٤

عشقيه ٣١٢

عشقيه ٥١٧

عقائد ٥٥٣

عقائد ديتيه ٤٤١

عقائد النساء = كلثوم ننه ٥٥٤

العقد الفريد لعلم التجويد ٣٨٣

عقله المستوفر ٣٦٢

العقود الاثنى عشر فى مراثى سادات البشر ٢١٩

العقود الاثنى عشر فى مراثى سادات البشر ٥٤٣

عقود نكاح ٦٨٧

العقيده المفيده ٩٣

علائم الساعه ٣٣٤

علل الاحكام ٣٧١

علل اختلاف اخبار و كيفيه الجمع بينها ٣٨٧

علم البيان ٢٨١

ص: ٧٤٢

علم تسطيح (رساله در...) ۵۷۱

علم تنفس و خواص آن ۵۸۰

علم النقاط ۱۵۸

علم هیئت ۲۸۱

علوم غریبه ۳۶۹

علوم غریبه ۳۷۰

علوم غریبه منظوم = جفر ۳۶۳

عمل قمری و چند عمل دیگر ۶۶۴

عناصر اربعه ۳۸۶

العوائد = واردات قلبی ۴۵۸

عوامل الخمس ۴۰۰

العوامل ۴۹

العوامل ۵۰

العوامل المائة ۴۷

عوامل المائة ۸۵

العوامل المائة ۲۹۶

العوامل المائة ۴۱۳

عوامل المائة ۵۸۵

عوامل منظوم ۵۸۵

عهدنامه ۹۷

عهد نامه لاهوتيه ٣٢٢

غايه الايجاز لخائف الاعواز ٤٥٤

غديريّه ٤١١

ص: ٧٤٣

غرر الحکم و درر الکلم ۱۴

غنائم الايام فيما يتعلق بالحلال و الحرام ۳۵۸

غنيه الأنام فی معرفه الساعات و الأیام ۳۵۷

الغيبه ۵۶۴

فائدتان ۳۱۰

فائده ای فلسفی ۶۶۰

فائده در استخارات از علامه مجلسی در ادامه رساله یازدهم ۶۶۹

فائده در اوصاف مردم و اصناف مردم ۱۷۴

فائده در طریق علم به اول ماه مبارک رمضان ۶۴۱

فائده در کیمیا (صابون) و خواص نعناء و افیون در ادامه رساله هشتم ۶۶۸

فائده در کیمیا و منافع افیون که یک برگ آن به زبان عربی است. در ادامه رساله دهم ۶۶۸

فائده شامل دستور عرق گوگرد ۶۶۴

فائده و گفتاری در بقاء نفس عاقله ۱۷۳

فائده ۴۵۷

فائده جلیله ۴۵۷

فائده فی حجیه القرآن الکریم ۱۶

فائده فی دفع شبهه ابن کمونه ۴۶۳

فائده فی عالم الدرّ ۴۵۶

فائده فی المحکم و المتشابه ۴۶۳

فائده منقوله عن رساله فی التذکیر و التأیث ۴۶۳

فارغ نامه = ديوان فارغ = حماسه فارغی ۵۵

فالنامه ۵۵

ص: ۷۴۴

فالنامه ۲۰۲

فالنامه ۲۰۳

فالنامه ۲۷۲

فالنامه ۳۶۳

فال نامه ۶۸۸

فالنامه حیوانات ۵۸۸

فالنامه صد و بیست و چهار هزار انبیاء ۵۸۸

فالنامه منسوب به امیرمؤمنان ((علیه السلام)) و جدولهای نجومی ۶۴۱

فالنامه منسوب به حضرت رضا (علیه السلام) که در این نسخه شیخ بهائی مترجم آن دانسته

شده است ۵۸۸

فالنامه قرآنی ۲۷۴

فتوحات عباسی = جدول جلیل ۲۷۲

الفخریه فی معرفه التیه ۲۵۵

فرزند نامه = نصیحت نامه ۴۷۸

فرسنامه ارسطاطالیس ۱۶۱

فرق نامه = فروق اللغات ۲۲۷

فرهاد و شیرین ۴۱۲

فرهاد و شیرین ۴۱۲

فرهاد و شیرین ۵۷۸

فرهنگ فارسی ۲۵

فرهنگ واژه های مثنوی = لغات مثنوی ۱۷۳

فصل الخطاب = حکمه العارفين = حکمه علویّه ۷۶

فصول اربعه (رساله در...) ۴۴۲

ص: ۷۴۵

فضائل الصلوات على النبي (ص) و آله ٦٧

الفضائل ١٦٦

فضيلت قرآن و سوره هاى آن ٦٤٧

فقريه = بيان حقيقت فقر ٤٨٦

الفقه = مختصر الفقه ٦٨٠

الفقيه المستظرفه = الدرر البهيه ٤٩٧

فلسفه ٢٨٣

فلک مشحون ١٨٨

الفوائد ٣٠٤

الفوائد ٣٠٥

فوائد ادبى = دستور زبان فارسى ٦٢٨

فوائد الاصول ١٩١

الفوائد الاصوليه ٣٠٤

الفوائد الاصوليه ٧٨

الفوائد الاصوليه ٦٧٠

الفوائد الاصوليه = مجموعہ اصوليه ٢٥١

الفوائد البرهانيه فى تحقيق القواعد الفنّاريه ٦٣٠

الفوائد الثمانيه ٢٢٢

الفوائد الحائريه الجديده ٢٤٨

الفوائد الحائريه الجديده ٣٠١

الفوائد الحائريه الجديده ٤٣٧

الفوائد الحائريه العتيقه ٧٨

الفوائد الحائريه القديمه ٥٦

ص: ٧٤٦

الفوائد الحائريه القديمه ٢٤٨

الفوائد الحائريه القديمه ٣٠١

الفوائد الحائريه القديمه ٤٣٧

الفوائد الحائريه القديمه ٦٦٩

الفوائد الحكيمه الاثنا عشرية ١٣٩

الفوائد الدينيه ٦٤٤

الفوائد السبعه ٢٢٤

الفوائد الصادقيه ٢٥٢

فوائد فلسفي مقتبس از كتابها و فوائد متفرقه ٤٦٦

فوایدی در علوم غریبه ٣٦٤

فوایدی در علوم غریبه ٣٦٦

فهرست تورات و ملحقات آن ١٧٦

فهرست تهذيب الاحكام ٤٢٠

قانونچه ٥٧

القانونچه ١٢٣

قبسات = تقريرات ٢٤

قرايت عاصم = مفرده عاصم ٤١٦

القراء العشره = منتخب البدور الزاهره ٤٣٢

قره العيون في اعز الفنون ٢٣٥

قره العيون في اعز الفنون ٣١٤

القوائد المنتخبه ٤٨١

قصيد ١٥٠

القصر فى السفر (رساله فى...) ٤٠٥

ص: ٧٤٧

قصه طرماح بن عدی بن حاتم طائی ۴۴۷

قصه موش و گربه ۵۰۰

قصه و داستان اصحاب رس ۶۴۴

قصیده از کلام سعدی بنام نصایح ۴۴۶

قصیده افصح الش_عراء میرزا محمد جعفر اصفهانی در م_دح حض_رت علی ((علیه السلام))

مورخ ۱۱۷۶ ۲۳۸

قصیده ای اخلاقی در ۱۴۲ بیت ۳۸۵

قصیده ای از فصولی ۶۴۳

قصیده در مدح حاج کریم خان قاجاری ۵۹۴

قصیده در وصف ائمه ۴۴۶

قصیده غدیریّه ۶۶

قصیده مدح امیرالمؤمنین ۴۴۵

قصیده نظیری در مدح حضرت علی ((علیه السلام)) ۲۳۸

قصیده هنریه ۶۵

قصیده یارب صل علی المختار من مضری ۵۲۶

قصیده دالیه ۳۸۸

قصیده اسعد الأنصاری = قصیده اشکوانیه ۴۰۸

قصیده البستی = النونیه ۲۱۷

قصیده العینیه الحمیریّه ۱۹۸

قصیده فی مدح اهل البيت ۶۷

قصیده القوامیه ۶۱۶

قضاوت‌های علی ((علیه السلام)) ۱۳۰

قطب‌نمای مساحی و دکلیناتوار ۵۷۳

ص: ۷۴۸

قطبيه = بيان اقطاب ٤٨٥

قلع الآثار ٦٦٦

قلعه سازی (رساله در... ٥٧٢)

قواعد الاحكام ١٤٤

القواعد الاصوليه ٣٠٠

قواعد رسم الخط ٣٨٤

القواعد الشمسيه في شرح العقائد العضديه ٥٦٨

قواعد القرآن ٥٢٤

قواعد مراسله نكاري ٥٤٧

قول جاماس حكيم ٥١٣

القول في التوحيد و مراتبه ٥٥٦

قوه و ضعف كواكب (رساله در... ٥٧٦)

القياس ٣٠٦

القياس = ابطال القياس ٢٥٠

القياس = ابطال القياس ٣٠٤

كارنامه بلخ = مطايبه نامه ٤٥

الكافيه ٩٢

الكافيه ١٥٢

الكافيه ١١٢

كامل الايمان ١٨٠

كامل التعبير ١٤

كبى ١٤

كبى ١٤٧

ص: ٧٤٩

کبری ۳۲۵

کبری ۳۴۴

کبری ۶۲۹

کبری در منطق ۴۰

کبری در منطق ۱۶۱

کبری در منطق ۵۱۴

کبری در منطق ۶۸۱

کبری فی المنطق ۸۳

کتاب نحو ۲۶۹

کتاب نحو ۲۶۹

کسب نامه ۴۰۵

کشف الاسرار ۴۸۷

کشف الريبه في احكام الغيبه ۲۹۲

کشف الريبه في احكام الغيبه و النميمه ۲۱۲

کشف الصيغ ۵۳۶

کشف اللسان عن منطق الطيور و الحيوان

۳۰۲

کشف اللسان عن منطق الطيور و الحيوان ۵۳۶

کشف لغات ۱۳۳

الكلمات الحكميه ۵۳۴

الكلمات الطريفه ٣١٣

الكلمات الطريفه ٣١٤

كلمات العرب ٢٩٧

كلمات عرفاني ٢٧٦

ص: ٧٥٠

کلمات قصار امیرمؤمنان ((علیه السلام)) ۳۷۵

کمیلیه = شرح حدیث حقیقت ۴۸۰

کنز الاصول ۱۶۴

کنز الحقائق ۴۲

کنز الحقایق ۱۰۳

کنز الرموز = عشق نامه = کنوز الرموز

۴۵

کنز اللطائف ۱۲۱

کیف عَلِمَتْ ۲۲۷

کیفیت بقاء اجساد ائمه معصومین ۵۹۶

کیفیت عروسی حضرت زهراؑ و عروسی فاطمه دختر امام حسین (علیه السلام) ۲۲۲

کیفیت عمارت ربع مسکون و طول و عرض و عدد آنها ۸۰

کیفیه استنباط الاحکام ۴۵۶

کیما ۴۲۳

کیما ۴۲۴

کیما = رساله زبیق و کبریت ۴۲۳

کیمای سعادت = منتخب کیمای سعادت ۴۷۷

گلستان ۳۸۱

گلشن راز ۱۵۳

گلشن راز ۱۸۳

گلشن راز ۳۱۳

گلشن راز ۵۲۷

گلشن هوش در جدال گربه و موش ۶۷۸

گنج خسروی ۶۸۵

ص: ۷۵۱

لباس التقوى ٢٤٤

لبّ الالباب فى شرح ملححه الاعراب ٩٥

لبّ اللباب (يا لب الالباب) ٥٩٨

لزوم صيغه در وقف ٣٥٤

لسان الغيب ١٩٩

لسان الغيب من لسان العيب ٥٣٣

لسانى، حكيم عرب، ابن سينا، عطار، ملاى رومى، ظهيرى عراقى و محتشم ٢٣٨

لطفه غيبه = شرح ديوان حافظ ٣٦٦

لعنيه ٦٩٠

لغات قرآن ٣٤٩

لغت ٥٧٩

لغت فارسى به فرانسه (احتمالا) ٦٧٢

لغتنامه فارسى به فارسى ٣٩٢

لغز ٥٤٥

لغز (٢٧ _ ٢٨) ٥٤٦

لغز (٢٨ _ ٢٩) ٥٤٦

لغز (٢٩ _ ٣٠) ٥٤٦

لُغزُ الزُّبده ٣٣٥

لغز الزبده ٥٣٥

اللغز النحويه ٦١١

لغز و معما ٢٦٦

لمعات ٥٦١

لمعات ٦٣١

ص: ٧٥٢

لمعات = عشق نامه ۱۳۳

لمعه ... در نکاح دوام و متعه ۶۵۲

لوائح ۱۳۵

اللوامع الحسنيّه ۲۲۴

لوامع فى تفسير آيه ۴۳۱

لوامع المسائل = رساله توبليه ۲۱۴

لوايح ۶۳۲

لوايح القمر ۴۲۶

لوايح القمر = اختيارات نجوم ۳۶۴

لؤلؤئيه _ نظم اللئالى ۵۲۶

لؤلؤئيه = نظم اللئالى ۵۵۱

لؤلؤه البحرين فى الاجازه لقرتى العين ۴۷۵

مأكول و مشروب ۶۲۴

ماه منقبه من مناقب على ((عليه السلام)) ۱۷۷

متفرقات ۳۴۲

متفرقات ۶۰۰

متفرقات، حديث و غيره ۵۸۲

متفرقات در امامت و فضائل و مناقب اهل بيت و دعا و حديث و شعر ۲۳۹

متنزه الابصار ۱۱۸

المتوكل على الرزاق المختار فى ترك التدبير و الاختيار ۴۹۸

المثلث ٣٣٤

مثنوی ٦٨٨

مثنوی آذر بیگدلی ٤٤٩

ص: ٧٥٣

مثنوی پیر و جوان ۳۱۷

مثنوی تفرشی ۴۴۹

مثنوی در معجزات و اخلاق ۳۳۶

مجالس ۶۵۵

مجمع اللطائف = مجموع اللطائف ۴۸۳

مجموعه جزوات درسی ۴۷۶

محاسن الحسان ۲۴۵

محبت نامه ۴۸۶

محرمات رضاعی (رساله در...) ۱۰۸

محرم نامه ۵۴

محرم نامه ۴۵۱

محسنات بدیع ۶۰۹

محلول الصیغ ۱۵۱

محمّديه در بیان قواعد قرائت قرآنیه ۶۰۲

مختار القراء ۵۵۰

مختار نامه ۶۳۸

مختصر العروض ۸۳

مختصر العروض ۶۱۴

مختصر الغیث الذی انسجم فی شرح لامیّه العجم ۴۰۷

مختصر فی الاصول ۱۹۳

مختصر فی علم الاخلاق ۳۵۹

مختصر مصباح = بخشی از آن است ۶۸۳

مختصر مفتاح النبوه = اثبات النبوه الخاصه ۲۳۶

ص: ۷۵۴

مخزن الانشاء = منشآت كاشفى ٣٨١

مدخل منظوم ١٢٣

مدخل منظوم ٣٦٥

مدخل منظوم ٤٦٨

مدخل منظوم در علم تقويم ٦٣٨

مدخل منظوم در علم نجوم ٣٤٨

مدخل منظوم فى احكام علم النجوم ٦٧١

مرآه الرجال ٢٥٣

مرآه المحققين ١٣٦

مرآه المحققين ١٩٥

مرآه المحققين ٦٣٣

مراثى ٣٩٢

مراح الارواح ٤٦

مراه الحقائق و مجلى الدقائق ٣٥١

مرثيه حسيني قصيده در مرثيه حسيني ٣٨٩

المسائل البغداديه ٢٩١

المسائل الحسنيه ٣٥

المسائل فى معرفه الاركان الخمسه الاصوليه ٤٤٠

مسائل فى المناسخات ٣٩٣

مسائل متفرقه و سؤال و جواب و احاديث از كاتب رساله ٦٠٦

المسائل المصريه ٢٩١

المسائل الناصريات ١٠

(مسأله خلق اعمال) ٣٨٦

ص: ٧٥٥

مسأله فى احكام اهل الآخره ١٠

مسأله فى النكاح ١٩١

مستجمع الاجوبه الحاضره ٦٥

مسكن الفؤاد عند فقد الاحبه و الاولاد ٢١٣

مسكن الفؤاد عند فقد الاحبه و الاولاد ٤٥٤

مشارك انوار اليقين ١٣

مشارك انوار اليقين ١٧٨

مشارك انوار اليقين ٣٤٧

المشاعر ٤٢٨

مشتاقه ٥٣

مشرق الشمسيين ٥٤٠

المشعشه ٥٤٣

مشكاه اليقين فى اصول الدين ٣٣٥

مشكلات العلوم ٤٩١

(مصائب خامس آل عبا) اسرار الشهاده ٣٢٢

مصايح الاصول ١٢٩

مصايح القلوب ١٧

المصباح ١١٣

مصباح الشريعه ١٥٥

مصباح الشريعه ٢١٥

مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقه ٣٤٨

مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقه ٣٨٢

مصباح المبتدى و هدايه المقتدى ٦٢١

ص: ٧٥٦

مصباح الولاية ۷۵

مضممار دانش = فرس نامه ۱۹۶

مطالب تاریخی در باب خلقت عالم و حوادث دوره های قبل و قصه ۱۷۵

مطالب تاریخی که از کتاب ۱۷۵

مطالب متفرقه به فارسی و لاتین درباره نقشه کشی و مثلثات و مباحث یاد شده

در رساله های قبل ۵۷۴

مطالب منقول از کامل الزیارات، مخزن البكاء و دعای صنمی قریش در ادامِه

رساله سیزدهم ۶۶۹

مطالبی از احقاق الحق و مجالس المؤمنین قاضی نور الله ۲۳۹

مطالع الانظار فی شرح طوابع الانوار ۵۷۰

مطالع الانوار ۶۱۰

المطالع فی المناقب ۴۰۶

مطایبات و داستانهای فکاهی ۶۰۰

مطلع الانوار ۵۷۴

معارض الوصول الی علم الاصول ۲۹۲

معارضات ازهار ۱۴۲

معارف الزرع و الشجر ۱۴۹

معارف لدینه ۵۵۳

معانقات قرآن (رساله در...) ۵۲۵

معانی و بیان ۲۸۱

معرفت اصحاب تصوف ۵۱۹

معرفت تقویم ۳۶۵

معرفت تقویم ۴۹۶

ص: ۷۵۷

معرفت تقويم ۵۰۲

معرفت تقويم ۶۴۵

معرفه الأرض ۲۸۲

معرفه الزوال ۳۴۲

المعونه في فرائض الميراث ۲۵۵

المعونه في فرائض الميراث ۲۵۷

معيار الصدق في مصداق العشق ۵۳۰

مغالطات الشكل الاول ۶۵۷

مفاتيح الاصول ۲۸۶

مفاتيح الغيب ۶۰۱

مفاتيح فيض كاشاني ۴۵۵

مفتاح الفرج در استخارات ۲۴۴

المفهوم والمنطوق ۵۹۹

المفيد في علم التجويد ۹۲

مقابس الانوار ۲۸۷

مقادير و اوزان محمد باقر تبریزی (فقط چند سطر از آن) ۶۷۴

المقاصد العليّه في شرح الالفية ۱۷۶

مقاله ای است به نام ۱۷۶

مقاله ای در معرفت (۲ برگه) ۵۹۵

مقاله در مبدأ و معاد ۵۶۳

مقاله در مدح مولی رضا همدانی ۵۵۷

مقاله در وجود ۵۱۵

مقاله طفل رضیع ۲۷۸

ص: ۷۵۸

مقاله فى نوم الملائكه ١٠٧

مقاليد القصود و مواليد العقود فى تفاصيل صيغ العقود ٣٩٤

المقدمه الجزريه ١٥٥

المقدمه الجزريه ٤٨٩

مقدمه الواجب ٢٥

مقدمه الواجب ٣٠٩

المقصود ٩٥

المقنع فى الامامه ٤٧٥

المقنع فى الفقه ٩

مكاشفات ٤٨٤

ملحق رساله المعونه ٢٨٩

ملحمه دانيال ١١٧

مناجات حضرت موسى (عليه السلام) و حديث قدسى ٢٠٩

مناجات خمسه عشر ٦٨

مناجات نامه فارسى ٥٥٢

مناجات هفت حصار ٨٩

مناسك الحج ٦٠٤

مناسك حج ٦٧٥

مناظرات ١٣٥

مناظرات = المجالس ٥٨٠

مناظره في الامامه ٢٠٨

مناظره مأمون العباسي ٢١٠

مناظم المقامع ٧١

ص: ٧٥٩

مناقب آل ابی طالب: ۱۵۵

مناقب حضرت امیرالمومنین ((علیه السلام)) = جنگ ۵۰

مناقب و فضائل اهل بیت: ۱۷۷

مناهج الاحکام ۲۸۴

مناهی النبی ۳۷۳

منتخب ۲۶۰

منتخباتی از حیاہ الحیوان دمیری ۵۸۲

منتخب اذکار و ادعیه ۳۷۹

منتخب اشعار فضایی ۴۱۲

منتخب برهان قاطع ۶۴

منتخب الختوم ۶۶۵

منتخب کلمات خواجه عبدالله انصاری ۱۸۴

منتخب لغه الفرس ۵۷۹

منتخب مقطع تکمیل الصناعه = رساله در قافیه ۶۰۷

منتخب مقطع تکمیل الصناعه = قافیه = رساله در قافیه ۸۴

منتخبی از رساله رسم الخط عماد الدین علی شریف استرآبادی ۵۵۲

منشآت از میرزا مهدی اعتماد الدوله و صاحب منصبان دیگر ۶۸۰

منشآت و اشعار و کلمات عرفانی و سخنان حکما (جنگ) ۶۲۸

منطق الوحش ۱۷

المنظومه ۲۱۸

منظومه ۳۳۸

منظومه در گناهان کبیره ۱۸۵

منظومه عرفانی ۵۹۱

ص: ۷۶۰

منظومه واجبات نماز ٣٩٦

المنظومه الفقهيّه ٢٧٠

منظومه في اصول الفقه ٧٨

منظومه في الرّضاع = الارجوزه الرضاعيه ٢١٩

منظومه في قرائه القرآن ٥٩

منظومه في المواريث = ارجوزه في الارث ٢٢٠

من مقالات ملا محمود ٥٠٠

من المكاتيب الشريفه الى السيد محمد والسيد جعفر الطهراني الهمداني ٥٥٦

من مكاتيب المحبوب الصمداني مجدد الالف الثاني ٥٥٦

من مكاتيب المحبوب الصمداني مجدد الالف الثاني ٥٥٦

منهاج العابدين الى الجنه ٣٤٦

المنهاج في اصول الفقه ٢٨٧

منهاج الكرامه في معرفه (اثبات) الامامه ٢٠٨

منهاج النجاه = منهج النجاه ٥٣٨

منهج اليقين ٧

مواعظ ٢٩٩

موش و گربه ٦٨٧

موصل الطلاب الى قواعد الاعراب ٩٤

موصل الطلاب الى قواعد الاعراب ٨٦

مونس الابرار ٢٣٨

مونس الابرار = قصيده لاميه ٣٩٦

ميزان الحديد ٣٣١

ميزان المقادير لتبيان التقادير ٥٤١

ص: ٧٤١

الناسخ و المنسوخ من القرآن العزيز ٢٠٨

النافع (شرح باب حادى عشر) ٥٤١

النافع يوم الحشر فى شرح باب الحادى عشر ١٠٢

النافع يوم الحشر فى شرح باب الحادى عشر ١٣٨

النافع يوم الحشر فى شرح الباب الحادى عشر ٤٦٩

نامه ٥٤٧

نامه بابا افضل كاشانى به صدر سعيد شمس الدين ١٧٤

نامه شيخ بهائى ٥٠٧

نامه قيصر به امير مومنان ((عليه السلام)) ٦٤٠

نامه هايبى از مير داماد ٣٤٤

نامه شاه عباس صفوى ٤٤٦

نامه عرفانى بيدآبادى = سير و سلوك ١٨٨

نان و حلوا ٣١٨

نان و حلوا ٤٤٣

نان و حلواى شيخ بهائى. چاپ سنگى و ناقص ٦٨٢

نتايج الافكار ٧٨

نتايج الافكار ١٢٩

نتايج الافكار فى حكم المقيمين فى الاسفار

١٢٨

نثر اللئالى ٦٢٨

نثر اللئالی = الدر المكنون ۵۳۸

نثر اللئالی (متن و ترجمه فارسی) ۵۶۰

نجات السالکین = نصاب ترکی ۳۹

نجاه العباد فی يوم المعاد ۴۷۱

ص: ۷۶۲

نجاه العباد فى يوم المعاد ٤٧٢

نجاه العباد فى يوم المعاد ٤٧٣

نجاه العباد فى يوم المعاد ٤٧٣

النجديات ٦٦

نجم ثاقب ٢٤٣

نحو ١٥٨

نخبه البيان ١٨١

نرگس دان ١٦٨

نزفه الارواح ٢٧٥

نسب نامه خاندان عثمان بيك غازى ٦٤٦

نسبه ارتفاع اعظم الجبال الى قطر الارض ٦١٣

نصاب الصبيان ٢٦

نصايح پيامبر به على ((عليه السلام)) با عناوين يا على ٤٤٦

نصايح حكماء فى الحكمة ٦٢٥

النصوص فى تحقيق الطور المخصوص = مفتاح مفاتيح الفصوص ٣٥٩

نصيب الفتيان ١٨٧

نصيحت ملوك ٢٩٨

نصيحت نامه ١٨٥

نصيحت نامه ٢٧٦

نصيحت نامه ٢٧٧

نصیحت نامه ۲۹۸

نصیحه السالکین ۳۲۹

نظام نامه داخلی صنف قصاب ۳۰

ص: ۷۶۳

نظم بخشی از زبده الاصول = منظومه ناقص ۶۴۲

نظم الدرّ = تاتیه ابن فارض ۵۸

نظم صد کلمه علی ((علیه السلام)) ۲۹۹

نظم اللئالی فی تجوید کلام المتعالی = لؤلؤیه ۳۸۳

نظم اللئالی = لؤلؤیه ۶۰۹

نظم اللئالی = لؤلؤیه ۶۰۳

نظم اللالی = لؤلؤیه ۱۸۶

نقائس الارقام ۶۳۵

نفحات السالکین ۳۲۸

نفخه الیمن فیما یزول به الشجن ۴۰۹

نفس = رساله در... ۶۵۹

نقد الرجال ۴۷۴

نقشه کشی (رساله در...) ۵۷۳

نقل فرمان عالی شأن حضرت جنت مکان به نثر ۵۰۰

نکاح = رساله در نکاح ۴۳۶

نکوهش صوفیه ۳۱۱

نوروز نامه ۴۰۵

نور الولایه = انوار الولایه ۷۶

نور الهدایه ۶۳۹

نور الهدایه ۱۶۰

نور الهدايه ٦٣٣

نوزده رساله ٢٤٠

نهايه المطالب ٨٥

ص: ٧٦٤

نهج المسترشدين فى اصول الدين ١٩٢

نهج المسترشدين فى اصول الدين ٤٤٩

واردات غيبه ٥٢

الوافى ١٤٤

الوافيه فى الاصول ٤٤٢

وامق و عذرا ٤٨٠

وجدانيات و ذوقيات ٤٣١

الوجود ٤٥٧

وجوديه ٤٠٢

الوجيزه ٥٧

الوجيزه ٢٤٧

الوجيزه ٢٩٣

الوجيزه ٤٣٧

وحدت وجود ١٠٤

والديه = معرفت ٣٢٤

وسيله النجاه ٢٤٥

وصايا الامام على ((عليه السلام)) ٢٢٢

وصايا الرسول لابي ذر ٥٣٩

وصايا الرسول ٩ لفاطمه ٧ ٤٤٠

وصايا النبى ٩ ٣٧٢

وصایای افلاطون ۵۳۱

وصایای افلاطون = پندهای ۴۸۰

وصایای لقمان ۱۸۹

ص: ۷۶۵

وقايح حيدر آباد = وقايح نعمت خانى = روزنامه وقايح محاصره حيدرآباد ١٥١

الوقف ١٢٨

وقف و وصل ٤١٦

ولادت نامه امامان: ٥٥٣

هدايات = هدايت ٤٨٤

هدايه الحكمه ٣٥١

هدايه السعداء فى زياره سيد الشهداء ٥٩٩

هدايه المحدثين الى طريقه المحمدين

٤٢٠

الهدايه = الهدايه بالخير ٩

هفت بند ٤٤٨

الهندسه ٥٠٦

هيئت فارسى ٤٦٠

هيأت فارسى = فتحيه ٨٠

هيأت فارسى = فتحيه ٤٩٦

يزدان شناخت = ايزد شناخت ٩٦

يزدان شناخت = ايزد شناخت ٦٦١

ينبوع الحياه = زجر النفس = ينبوع الحكمه ٣٦١

الينبوع المنبجس فى الرد على من قال المنبجس لا ينبجس ١٠٠

يوسف و زليخا ١٤٨

فهرست نام كتابها ٦٩٢

ص: ٧٦٦

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

